

རྩེ་ལམ་རིམ་པ་དག་དབང་ཡུན་ཚོགས་ཀྱི་

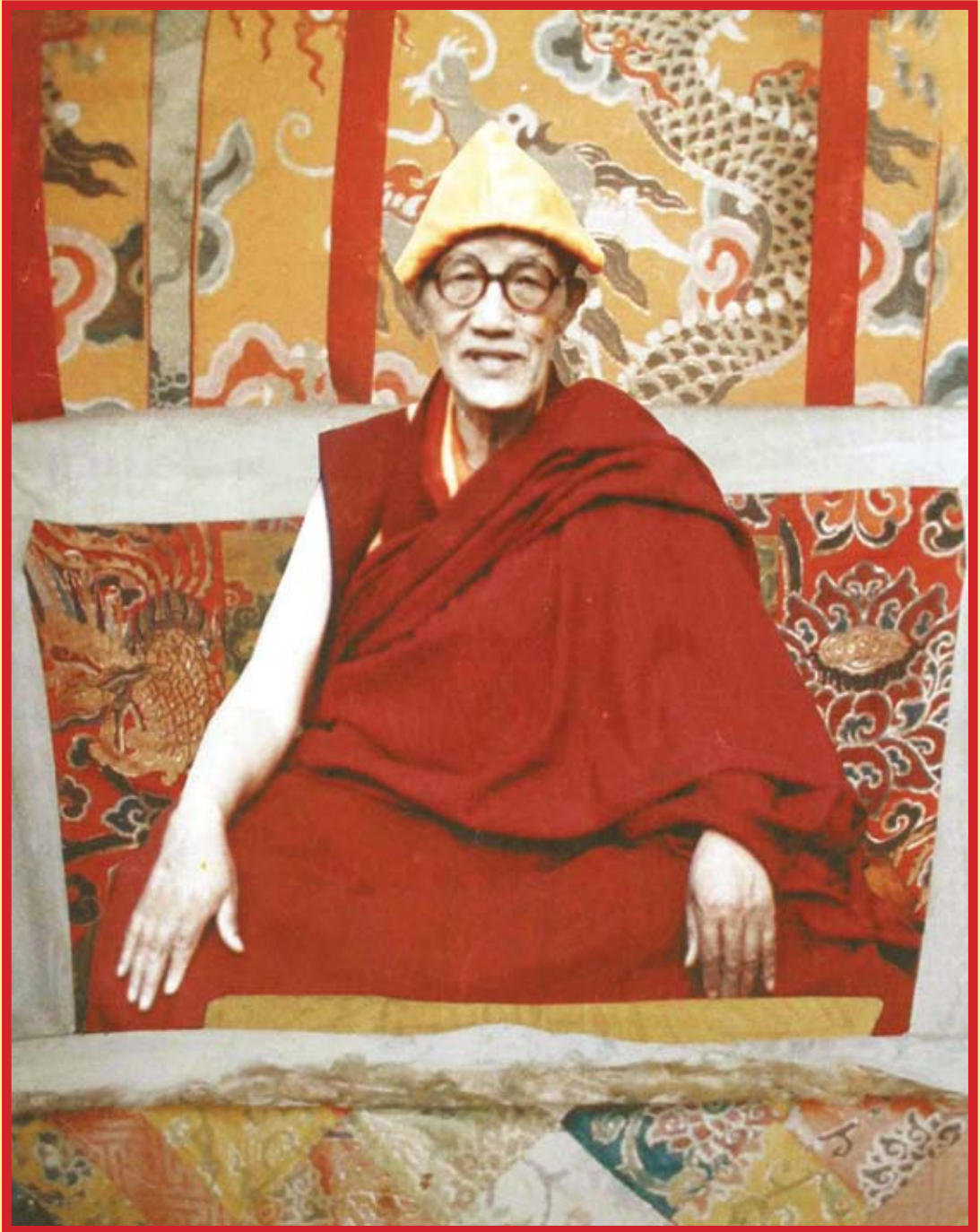
གསུང་འབུམ།

༼ ཐོད་གཉིས་པ༽

ཡུན་ཚོགས་ཚོས་བཟང་གིས་ཁུ་སྒྲིག་བྱས།

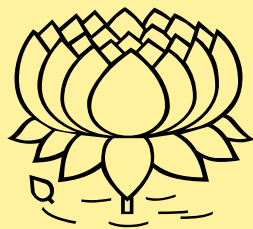
2017

30. കൂലിയില്ലാത്തവർക്ക് പ്രവേശനം ഉണ്ടാകില്ല. പ്രവേശനം ഉണ്ടാകാത്തവർക്ക്
 തിരിച്ചടിയോടുകൂടി പ്രവേശനം ഉണ്ടാകില്ല.

རྗེ་ལམ་རིམ་པ་དག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་

གསུང་འབུམ།

ཁོད་གཉིས་པ། ༽

ཕུན་ཚོགས་ཚོས་བཟང་གིས་ཁྱ་སྒྲིག་བྱས།

2017

མེད་བཟོད།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས། དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་པོས་པ་མང་
 དུ་བཅུ་ལ། བར་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར། ཐ་མར་ཉིན་མཆོན་ཀྱན་ཏུ་
 ཉམས་སུ་སྤངས། ཀྱན་ཀྱང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་
 ཅག་ནམས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྤྲ་མ་དམ་པ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཞེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཐེ་བཙུན་
 ལམ་རིམ་པ་དག་དབང་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་ནི། བོད་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྔ་པའི་ཆུ་བྱི་མེ་ ༡༩༣༣
 ལོར་རྒྱལ་ཐང་རྫོང་། རོང་ཡུལ་ནགས་སྟེང་བྱ་བར་སྐྱེ་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཙུང་སྐབས་རྒྱལ་
 ཐང་དགོན་ཆེན་སུམ་ཅེན་སྒྲིང་དུ་སྤང་ལུང་གོང་མའི་བྱུང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་མཆོན་དག་དབང་
 ཕུན་ཚོགས་གསོལ། མཁས་བྱུབ་ཆེན་པོ་ཨ་བུ་རྩོ་རྩོ་འཆང་བསྟེན་ནས་སྤྲ་མས་ཅི་གསུང་
 བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་པ་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཉིས་པར་དབུས་སུ་
 བེབས་ནས་འབྲས་སྤངས་སྒོ་སྒྲིང་གྲ་ཆང་དུ་ཆོས་བཞུགས་གནང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་
 ཆེན་ཁག་ལ་དཀའ་སྤྱད་དག་པོས་དབྱིད་ཕྱིན་པ་སྤངས། འཆོ་བ་དན་ངོན་ཁོ་ནར་བསྟེན་ནས།
 གསང་སྤགས་པོ་བྲང་དང་། བྲག་རི་རི་ཁོང་། དགོན་གསར་རི་ཁོང་སོགས་ལ་སྟོམ་སྐྱབ་མང་
 དུ་མཛད། བོད་ས་ཕག་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར། རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྤྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བུ་
 སྟོབ་བདུན་སྟོང་རྩེ་ལ་རི་ཁོང་ནས་བཙོན་དུ་བཅུག། བཙོན་དུ་བཞུགས་རིང་བསམ་བཟོད་ལས་
 འདས་པའི་དམ་པའི་རང་རྟགས་སྐྱར་བཞེས་མཛད། རིག་གནས་གསར་བཟུང་བའི་གཏོར་
 བཙོམ་བརྒྱུག་གསུམ་གྱི་ལས་འགྲུལ་རིང་། སྐྱ་སྟོག་འཕེན་འཛུགས་རང་རྒྱལ་བའི་སྐྱ་གསུང་

སྤྱགས་རྟེན་སྤྲོ་བ་གནང་། གྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོ་ཕྱི་ནང་མི་རིགས་ཁྱིམ་གྲག་བཞུལ་བར་དགོ་
ཚུལ་སྤོང་དང་དགོ་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་པ་འཛོགས་པ་དང་། ལོ་རེ་བཞིན་སྟོན་དབྱིད་གཉིས་ལ་གསུང་
ཆོས་ཀྱི་ཆར་རྒྱ་ཆེར་པ་བ་ནས་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱ་འབུམ་སྤྱག་མང་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཐར་བའི་ས་
པོན་བསྐྱུན་པ་དང་། གཞན་ཡང་གཞུང་ཆེན་གྱི་དཔེ་ཁྱིད་མཛད་པ། གསུང་རབ་ཀྱི་དཔར་བརྒྱ་
བ། རྟེན་གསུམ་བཞེངས་པ་སོགས། གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་ཆེན་ཉམས་པ་སོར་རྒྱད་
མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གནང་བའི་མཛད་པ་སྤྱག་ལ་སྟོན་མེ་བཏེགས་པ་ལྟ་བུའི་བཀའ་བྱིན་གྱིས་
འབྲུབ་པར་མཛད།

མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། མཛད་པ་མཆོག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གྱི་
རབས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་བསྐུལ་བའི་གསུང་ཚུལ་རྣམས་ནི། ཆོག་ཉུང་ཞིང་དོན་
འདུ་ཕྱལ་ཆེ་བ། རིགས་པའི་ངར་དང་ལྷན་པས་དཀའ་གནད་ཀྱི་མདུད་པ་ལྷུག་པར་གྲོལ་བ། ཁ་
བཤད་མཁས་པའི་ཆོག་སྐལ་ཙམ་མིན་པར་ཉམས་སྤྱོད་ཀྱི་པོའི་ལེགས་བཤད་མདུ་བྱུང་བ་
རྣམས། དེ་སྟོན་ཀན་སྤྱུ་མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་ནས། པོད་བཞི་བསྐྱུན་པ་དང་། དེ་རྗེས་
མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྐྱུ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་ཁང་ནས་པོད་དུག་བསྐྱུན་འདུག་
པ་ལས། བཅན་གྲོལ་ནང་དུ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་པར་སྐྱུན་གནང་མེད་པར་སོང་། ད་ལམ་དགོ་སྤོང་
མི་དམར་ཆེ་རིང་ལགས་དང་། དག་དབང་བྱམས་ཆེན་ལགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་འཆར་
འགོད་དང་། པར་རྩ་འཛོལ་སྐྱབ་གནང་བ། ལྷ་སྐྱིག་བྱེད་པའི་ལས་དོན་རིང་འགོ་གོན་ཆང་མ་
དག་དབང་བྱམས་ཆེན་ལགས་དང་ཨོན་ཇི་ལགས་བྱུང་ནས་གནང་བ་དང་། ལྷ་དག་བྱེད་སྐབས་
དགོ་སྤོང་ཕྱན་ཆོགས་ཡེ་ཤེས་ལགས་དང་། དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ལགས། ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་
ལགས་སོགས་ནས་རོགས་རམ་ཆད་མེད་གནང་བར་བརྟེན། རྗེ་བཙུན་གླ་མའི་གསུང་འབུམ་
ཆ་ཆང་བ་ཞིག་བསྐྱུན་སྐབ་ན་སྟུམ་པའི་འདུན་པས་བསྐྱུལ་ཏེ། མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་ཕྱོགས་

བསྐྱིགས་ཁང་གི་པར་ཅ་གཞིར་བཟུང་ཐོག་ ལྷ་མ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ནམ་ཐར་སོགས་འགའ་
 ཞིག་གསར་སྣོན་ཞུས་ཏེ། གསུང་འབྲུམ་ཆ་ཆང་བ་ཡིན་ཁུལ་གྱིས་པོད་བཞི་བསྐྱིགས། ཀན་
 སུཅུ་པར་མ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་བྱས། འབྲེལ་ཡོད་གཞུང་གཞན་དང་ཡང་བསྐྱར་ནས་ཡིག་ཞོར་
 བྱང་བ་དང་གཞུང་སྤྱིའི་བབ་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་གང་གི་གསུང་གི་འགྲོས་དང་མི་
 མཐུན་པ་ནམས་ཁྱེད་དག་བྱས་པའི་དགོས་པར་བསམ་ནས་འདོར་ལེན་བྱས་པ་ལས་རང་དགར་
 བསྐྱར་བཅོས་མ་བྱས་པར་བསྐྱིགས་ཁུལ་ལགས་མོད། རང་ཉིད་སྤྱིས་སྤྱངས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
 དམན་ཞིང་། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གོ་བ་མེད་པ་དང་། ཁྱེད་དག་བྱེད་པའི་དུས་ལུན་སྤང་བ་སོགས་
 ཀྱི་སློན་དང་ཞོར་འཁུལ་མི་ཅུང་བ་བྱང་ཡོད་པ་ལགས་ན་ཟུར་གནས་མཁྱེན་ལྡན་ནམས་ཀྱི་
 སྤྱན་སྲར་སྤྱིང་ནས་བཤགས་སོ། དགེ་བའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་མཆིས་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
 རྒྱས་པ་དང་། འགྲོ་ཀུན་བདེ་ཞིང་སྤྱིད་པ། ལྷག་པར་ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མིག་གཅིག་ཡགོང་ས་
 ཡསྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་སྐྱེ་ཆེ་བཟོན་ཅིང་བྱགས་བཞེད་ལྡན་གྱིས་འབྲུབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་
 ཅིག་ཅས་འཕགས་མཆོག་བྱག་ན་བརྗོད་སྤྱད་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་མདོན་པར་བཞེད་ནས་བགྲང་
 བྱ་བྱ་གཉིས་འཁོར་བའི་དུས་བྲན་བྱད་པར་ཅན་ཉིན་ཆོས་པའི་གཟུགས་བརྟན་འཆང་བ་འབྲས་
 གཙང་སྤུན་ཆོགས་ཆོས་བཟང་གིས་བྲིས་པའོ། དགེ་ལེགས་འཕེལ།

དཀར་ཆག

༡༽	སྒྲེང་བརྗོད།	03
༡༽	བཀའ་འགྲུར་ནང་གི་ལུང་ཚིག་གལ་ཆེན་སྐོར་ཁོལ་བྱར་བཏོན་པ་རིན་ཆེན་ སྒྲིམ་བྱ་ཞེས་བྱ་བ།	1
༣༽	ཙ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་བཅད་ཅུང་བསྐྱས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ།	239
༤༽	ཙ་ཤེའི་འགྲེལ་བ།	262
༥༽	སྟོང་ཉིད་བདུན་ཙུ་པའི་འགྲེལ་བ་མཐར་འཛིན་ཆ་གདུང་གཞིལ་བའི་ གནད་ཀྱི་སྒྲ་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ།	412
༦༽	ཙོད་སྒྲོག་གི་འགྲེལ་བ་གློལ་ངན་བྱེ་མར་འཐག་པའི་གནས་ལྷགས་ ཞེས་བྱ་བ།	446
༧༽	རིགས་པ་བྱུག་ཙུ་པའི་ནམ་བཤད་མཁས་པ་དགྲེས་པའི་རྩལ་མོ་ ཞེས་བྱ་བ།	470
༨༽	རིན་ཆེན་སྒྲེང་བའི་འགྲེལ་བ།	506

༥༽	ཐལ་སྒྲིག་གི་བརྗེད་བྱང་།.....	536
༡༠༽	དབྱ་མའི་སྒྲོར་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་དཔྱོད།.....	541

༡༡། །བཀའ་འགྲུར་ནང་གི་ལུང་ཆེན་གཤམ་ཆེན་སྒྲོར་ཁོལ་བུར་བཏོན་པ་
རིན་ཆེན་སྒྲོམ་བུ་ཞེས་བྲ་བ་བཞུགས་སོ། །

༡༤༡ ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་རི་ལྷོང་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཏེ་སྒྲུ་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་
ཞུས་པ་ལས་སོ། །

༼ང༽ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ཐབས་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འབྲུལ་པར་
བསྟན་པའི་མདོར། ༤༤ བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུར། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་
པ་སོགས་བརྩ་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། མཐུག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱུར་བཀྲར་པའི་
ཕྱིར་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་སེམས་སོ། །ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་བས་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ནི་གཞན་དོན་ཁྱུར་དུ་
འབྱེད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སོ། །

༤༤ བདག་གི་ཉོན་མོངས་འཆིང་བ་ལྟོད་གྱུར་ཞིང་། །བདག་གི་ངན་འགྲོའི་སྒོ་བཅད་
གྱུར་རོ་ཞེས། །མཁས་པས་པན་ཡོན་ཡོངས་སུ་བསམས་བྱས་ལ། །ཚུལ་ཁྲིམས་གཤམ་ར་
བཞིན་དུ་བསྐྱང་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཡང་འདིར་པར་བྱིན་དུག་པོ་རེ་རེ་ལ་པན་ཡོན་བརྩ་གཉིས་
བརྩ་གཉིས་སུ་བསྟན་ནས་དེ་དག་བསྒྲོམ་པ་ལ་སྦྱར་བ་མཛད་དོ། །

༥༤ བྱང་སེམས་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བརྩ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐུ་ངན་ལས་
འདས་པར་གནས་ལ་འཁོར་བར་གནས་པ་ཡང་སྤང་བ། དཔེན་པར་གནས་པ་ལ་འདྲུ་འཛིན་

གནས་པ་ཡང་སྤང་བ། བསམ་གཏན་དུ་གནས་པ་ལ་བཙུན་མོའི་འཁོར་དུ་གནས་པ་ཡང་སྤང་བ། མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པར་གནས་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པར་ཡང་སྤང་བ། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་འང་གནས་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོའི་ཡུལ་དུ་གནས་པར་ཡང་སྤང་བ། བདུད་བཞི་ལས་འདས་པ་འང་ཡིན་ལ་བདུད་འདུལ་བར་ཡང་སྤང་བ། འཕགས་པར་གནས་འཕགས་མེན་དུ་འང་སྤང་བ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ལ་འཇིག་རྟེན་པར་སྤང་བ། ཡེ་ཤེས་རྟེན་ལ་མི་ཤེས་པར་སྤང་བ། ཡང་དག་མཐའ་རྟེན་ལ་ཉན་རང་གི་སར་མི་ལྟུང་བ། མཚན་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྫོགས་ལ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱིས་བརྟན་པར་སྤང་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཞུགས་ལ་བདུད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་བའོ། །འདིར་སྤང་བ་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་བ་ཞེས་སྒྱུར་ན་གོ་བདེ་བར་མངོན་གོ། །འདི་དག་ཆོག་སྤྱད་ཡིན།

༡༠ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདིར་སྤྱེགས་གནས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་མེན་ཀྱི་གཞན་དུ་འཁོར་སྐྱུར་ཉན་མོངས་མ་སྤངས་པ་ལ་འང་དག་ཕྱོགས་སུ་མི་དམིགས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱིར་གྲོལ་བ་ཕྱོགས་ན་གནས་པ་ནི་གནས་མེད་ཅིང་སྐབས་མེད་པར་གསུངས།

༡༡ རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་སློག་གཅོད་མ་མཇུག་ཅིག །སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་སློག་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕངས། །དེ་བས་ཡུན་རིང་ཆེ་སྤང་སྤྱུ་འདོད་པས། །ཡིད་ཀྱི་དགུ་ལ་འང་སློག་གཅོད་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གསལ་ལ་རྒྱས་པ་ཞིག་གཅེར་བུ་པའི་བུ་བདེན་སྤྱས་རྒྱལ་པོ་གཏུམ་པོ་རབ་སྤང་ལ་གདམས་པར་སྤང་ངོ། །འདིར་ཡང་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་ལེན་ཞིག་བྱང་སྟེ། བརྗོད་བྱ་ནི་དམ་ཆོས་བད་དཀར་སོགས་དང་ཆ་འབྲེལ། །སྐྱེ་དགུ་ནི་ཉར་ལེན་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ལ་ངོས་འཛིན་འདུག །

༡༢༩ སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྤུབ་པས་སྤུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཚུལ་གོ་ལོ་ཀ་བཙུ་གསུམ་ཙམ་

དང་གཞན་ཡང་མཚན་དཔེ་སོགས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ་བརྗོད་རྒྱས་པར་འབྱུང་བས་སྐྱབས་
འགྲོའི་ཆོས་སྒྲོར་དུ་གྲངས་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བདེན་པ་པོའི་ལེན་ལས། གཉི་ཐུག་ཐུན་པ་
ཐུན་ནག་གི་རྟག་ཏུ་ཞེས་སོགས་བྲངས་པ་ཡང་གཞུང་འདི་ཉིད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་བདེན་སྒྲིམ་
རབ་སྒྲུང་ལ་བཞག་པའོ། །

༡༤༩ ཅེ་གཅིག་སེམས་སྤྱད་བར་དུ་མཉམ་ཞོག་སྟེ། །དེ་རིང་ངས་སྒྲིམ་འདི་དོན་
མཉམ་པར་གྱིས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་རྩལ་གྱི་ཆོག་མི་མངའ། །བདེ་གཤེགས་རང་བྱུང་
ཆོག་ནི་གཞན་དུ་མིན། ཞེས་སོ། །

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱང་རྗེ་ཆེན་པོ་ངས་པར་བསྟན་པའི་མདོ། ༡༥༠ འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཆོས་བརྒྱད་པོ་རྟེན་པ་དང་། མ་རྟེན་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་། མ་གྲགས་པ་དང་། སྤྲད་པ་
དང་། བསྟོད་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། ཐུག་བསྐྱེད་ཞེས་འབྱུང་བས་གཞན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་ཞེས་
བྱུང་བ་རྣམས་གྲགས་མ་གྲགས་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །

༡༥༣ རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་བཞི་པོ་དེ་དག་སྟེ། བཞི་
གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་
རྒྱན་དང་། གཞུངས་ཀྱི་རྒྱན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་བཞི་པོ་
དེ་དག་གོ་ཞེས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་གཅིག་སྟེ། གཅིག་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དབྱེ་བསྐྱུ་གཅིག་ནས་བཅུའི་བར་
རྒྱས་པར་གསུངས། ཡང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱན་ནི་གཅིག་སྟེ།
གཅིག་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་བཅུའི་བར་གསུངས།
དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐེ་ཆོས་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
རྒྱན་གཉིས་ནས་བཅུའི་བར་དང་། གཞུངས་ཀྱི་རྒྱན་ནི། རྟན་པ་བརྗོད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་

དུ་གཉིས་ནས་བཅུའི་བར་གྱི་མཚན་གཞི་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

༡༩༩ འདིར་བློན་པའི་སྤང་བ་སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་བརྒྱད་རྒྱས་པར་གསུངས་
ཏེ། དེ་དེའང་བརྒྱད་ཚན་བསྐྱེད་ནས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །ཡང་ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་གིས་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཏེ། འཛིག་ལྟས་བཅེངས་པ་སོགས་ལ་དམིགས་པས་སོ། །དེ་དག་གི་ཚུལ་
རྒྱས་པར་བཞུགས་པས་བལྟས་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱས་ན་སྤྱིང་རྗེ་ལ་སོག་ཐོན་པར་སྤང་ངོ་། །

༢༠༥ བྱང་སེམས་ལ་མ་འདྲེས་པའི་ལས་སྤྱུལ་ཅུ་ཅ་གཉིས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏེ། གཏི་ཐུག་
གི་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སད་བར་བྱེད་པ་སོགས་སོ། །ཡང་
འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། འཕྱིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བྱང་།

༢༢༠ ཉན་ཐོས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེ་ནི་བགས་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེ་ནི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་
རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་རུས་པ་དང་ཀླད་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་གང་ཟག་
གསུམ་ཀྱི་སྤྱིང་རྗེའི་ཁྱད་པར་གསུངས།

༢༣༢ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཅན་དན་ཁྱིམ་ཞེས་བྱ་བས་སྤིང་ཅེར་སྐྱེས་པའི་སེམས་
ཅན་གཅིག་དེ་ནས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་འདོད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལ་དམིགས་པ་གཏད་ནས་བསྐྱེད་
པ་སྤྱོད་ཐག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་བཞིར་བཞུགས་པས་གདོད་སེམས་ཅན་འདོད་པར་སྐྱེས་པ་ནས་བྱང་
ཚུབ་ཏུ་སྤྱིན་པར་བྱས་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་གསུངས། ཡང་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལས་
སྤྱུལ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་ངོས་འཛིན་གཞུང་ན་གསལ་པོར་ཡོད་པས་བལྟ་འཆལ་
ལོ། །དེའི་ནང་དུ་སྟོབས་བཅུ་ཆུད་ཅིང་གནས་དང་གནས་མིན་མཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་
ཉམས་ལེན་ལ་ཏ་ཅང་མཁོ་བ་ཞིག་གོ། །ཁམས་མཐུན་པའི་ཐད་དེར། ཁམས་སྣ་ཚོགས་དང་
དུ་མ་མཐུན་པ་ལ་བཤད་ཅིང་མཐུན་ཡུལ་སྤེ་སྤེ་བཤད་པ་ན་ཁམས་དུ་མའི་དབྱེ་བར་ཁམས་

བཙུག་པོ་དང་། ཁམས་སྤྱོད་ཆོག་གི་དབྱེ་བར་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུ་ནམ་མཁའ་སྟེ་ལྟ་དང་། འདོད་པ་
གཟུགས་གཟུགས་མེད་དེ་གསུམ་དང་། འདུས་བྱས་མ་བྱས་གཉིས་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
དང་ནམ་བྱ་གཉིས་དང་། འཁོར་བ་དང་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་ཁམས་ཏེ་བཅུ་བཞི་གསུངས་
ཤིང་། གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་གནས་པའི་ཁམས་སོགས་བརྒྱུད་བྱང་བས་ཁམས་སྤྱོད་ཆོག་གི་པ་
ནི་གཞུང་གཞན་ནས་གཞན་དུ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བར་ཡོད་པ་མངོན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་ཟབ་ཅིང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་གནས་འདི་དག་བདག་ལྟ་བུའི་སྟོན་ཡུལ་མིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་
དགོངས་སྤྱད་འཆལ་ལོ། ། ཁམས་མཁྱེན་ཚུལ་ཡང་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དུག་བྱི་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་དང་། རྟེན་དབང་པའི་ཁམས་དུག་བྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་དང་། བརྟེན་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་དུག་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཁྱེན་པ་དང་། ས་ཆུ་མེ་རྒྱུ་གི་ཁམས་བཞི་ནམ་མཁའི་ཁམས་
དང་མཉམ་པར་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་ནམ་རྟོག་ལས་བྱང་བར་མཁྱེན་ཚུལ་སོ་
སོར་བཤད་དོ། །

༣༧ ཤིང་རྟེན་འཕང་ལོ་ཙམ་གྱི་ས་ཕྱོགས་ནང་སྤྱང་བར་མ་གྱུར་སེམས་ཅན་གང་
ན་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ལ་སྤྱང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཆེས་ཆེས་མང་གི། ། སྟོང་གསུམ་གྱི་
སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་དང་མི་ནམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱང་
བར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་ཆད་མེད་དོ་ཞེས་སོ། ། དོན་འདི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར། གང་ཡང་འཕང་ལོ་ཙམ་ལ་སེམས་ཅན་ཁམས་ཕྱ་རྒྱལ་བས་
གཟིགས། ། དེ་ནི་ཆེས་མང་སྟོང་གསུམ་ལྟ་མའི་སྤྱོད་བྱ་དེ་ལྟ་མེད། ། ཞེས་སོ། །

༣༨ དེགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་ཉན་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་
ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་བའོ། ། རི་ལྟར་ཐོས་པའི་ཆོས་གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་
གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལས་སོ། ། དཔྱད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་བའོ། ། གང་དབྱེད་པ་

གཞན་དག་ལ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལས་སོ། །ཞེས་སོགས་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་གསུངས།

༣༡༩ རིགས་ཀྱི་བྱ་གང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བཀང་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱན་པ་བྱིན་པ་བས། གང་གིས་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་མདོ་སྟེ་འདི་ལྟ་བུ་ཉན་ཏམ། མོས་སམ། འཛིན་ཏམ། འཆང་ངམ། གྲོག་གམ། ཀུན་ཚུབ་པར་བྱེད་དམ། སྟོན་ཏམ། གཞན་དག་ལའང་རྒྱས་པར་ཡང་དག་པར་སྟོན་ཏམ། བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙུན་པར་གནས་ན་འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལས་ན་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་མན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བོ། །འཕགས་པ་རྣམས་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་མདོ། ༣༩༥ མོས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཆེ་བའི་རྒྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །

༣༢༠ རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱང་ཚུབ་སྟོང་སོར་ཐོགས་པ་མེད་པར་འགྲོ་བ་བསམ་པ་དག་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པའི་བར་ཉིང་རེ་འཛིན་བརྒྱུད་ཅུ་དངོས་སུ་གསུངས་ནས་དེ་རེ་ལ་འཁོར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལྟ་བུར་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་བསྐྱེམས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་བཞི་ཁྲི་གྲུ་ལ། དེའང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བྱང་གི་དབྱེ་བས་བརྒྱུད་ཁྲི་གྲུ་ཅིང་དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་དང་། དེ་ལྟར་བྱང་བ། མི་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་རི་སྟོན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོའང་དེ་སྟོན་ཅིག་བྱང་བར་གསུངས་སོ། །

༣༢༡ དགེ་བའི་རྩ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའོ། །བསོད་ནམས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ལས་བྱང་བ་དང་།
 རྩེ་ལ་ཁྲིམས་ལས་བྱང་བ་དང་། བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ནི་གང་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་ཤིང་བསགས་པ་རྣམས་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཏུ་བསྡེ་བའོ། །ཞེས་སོགས་དགེ་རྩ་བ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་
 གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་སྦྱལ་རྟོ། །

༤༣༤ ཆངས་པ། གནས་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་འདུའོ། །དེ་ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ནི་གནས་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་
 འདུའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་མཚན་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་
 མང་ཏུ་སྒྲོས་ནས་དེ་བཞིན་ཏུ་སྒྲོས་སོ། །

༤༣༥ གཟུགས་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་གནས་སོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ནི་
 གཟུགས་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་རང་བཞིན་འོ། །ཞེས་
 དང་། འདོད་ཆགས་ནི་འདོད་ཆགས་མེད་པའི་གནས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་
 ནི་འདོད་ཆགས་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 འོ། །ཞེས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུ་ཆུལ་འདིས་བསྟན་པར་སེམས་སོ། །

༤༣༦ བྱང་སེམས་ལག་ན་རིན་ཆེན་གྱིས་བྱང་སེམས་ནམ་མཁའི་མངོད་ལ་ཕྱིར་
 མི་སྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱུ་བྱེད་ཏུ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པ་ལ། བསམ་པ་དང་ལྷག་པའི་
 བསམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཞེས་སྒྲུས། ཡང་གཉིས་པོ་དེ་སྤྱུ་བྱེད་ཏུ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པས་བཞི་དང་། དེ་
 བཞིན་ཏུ་གོང་ནས་གོང་ཏུ་ངེས་པས་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏུ་བསྟན་ཏེ། བརྒྱ་དང་ཉེར་བརྒྱད་
 ཀྱི་བར་ཏུ་རིགས་ཤིང་འབྲེལ་ལ་མ་རྫོས་པར་བཤད་ནས་འདི་དག་གྲང་མདོར་བསྟན་པར་

ཟད་ཀྱི་རྒྱས་པར་སྒྲོས་ན་བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པར་བཤད་ཀྱང་ཁོ་བོའི་སྒྲོབས་པ་མི་ཟད་ཅེས་
གསུངས་ཏེ། འཕགས་ཆེན་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་ཡི་རངས་པར་འོས་སོ། །

༤༥ ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ན་དེའི་ཡང་དག་པར་ལྟ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༤༥ དེའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤང་བོ་མེད་པའི་
རྩ་བ། མི་གནས་པའི་རྩ་བ། དག་པའི་རྩ་བ། རྩ་བ་མེད་པའི་རྩ་བ་འོ། །ཞེས་སོ། །འདིའི་གོང་དུ་
ཡང་བདུད་སྟོག་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ལུང་བསྟན།

༤༥ བྱིས་དང་བསྟེན་པ་ཀུན་སྤངས་ཏེ། འོན་ཏེ་བ་དང་བབྱེད་ཏེ་བ། །བས་མཐའ་
དགོན་པའི་སྦྱོད་ལུལ་བ། །རི་དྲགས་བཞིན་དུ་འགྱུར་བར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་བྱང་སེམས་ལྟ་
བརྒྱས་མ་འོངས་པར་ཆོས་འཛིན་པར་དམ་བཅས་པ་དང་། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་མ་འོངས་པའི་
ཆོས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཚུལ་ཡང་ལུང་བསྟན་ཏོ། །

༤༦ བཞི་བོ་འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལས་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་
སྟེ། བདུད་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཆར་བཅད་པ་དང་། བས་ཀྱི་ཁྲོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་
དང་མཐུན་པས་ཟིལ་གྱིས་མཉན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། དམ་པའི་
ཆོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཆོས་འཛིན་པའི་པན་ཡོན་དང་། རོ་གལ་ཆེ་བའི་ཚུལ་
སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས།

༤༧ རྟོགས་བཅུ་རྩ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡི། །ཞིང་རྣམས་སངས་རྒྱས་སྦྱུན་གྱིས་
གང་གཟིགས་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་རིན་ཆེན་རབ་བཀའ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། །གང་གི་སངས་རྒྱས་མང་པོས་བཤད་པ་ཡི། །མདོ་འདི་འདྲ་བ་རབ་
བཟང་མ་གོས་པ། །འཆང་ངམ་རྟོག་གམ་གཞན་ལ་སྟོན་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་དེ་ནི་

ཆེས་མཆོག་གོ། །མེ་ཏོག་ངི་ཞིམ་བྱུག་པ་གདུག་ནམས་དང་། །བ་དན་རྒྱལ་མཆོན་ལྷ་ལྷེ་གོས་
 རྣམས་ཀྱིས། །ཞིང་དེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གང་བྱས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་
 རྒྱུ་མཆོད་པ་བས། །བདེ་གཤེགས་བསྟན་པ་དམ་ཆོས་རབ་འཛིག་ཅིང་། །འགག་པའི་ཆེ་ན་
 གང་ཞིག་བག་ཡོད་པ། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་དེ་
 ནི་ཆེས་མཆོག་གོ། །སྟོགས་བཅུ་དག་ན་རྒྱ་མཆོ་གང་ཡོད་པ། །དེ་དག་འབྱུ་མར་ངི་ཞིམ་རབ་
 བཀའ་སྟེ། །སྟོང་པོ་དེ་རབ་ཆད་ཅམ་བྱས་ནས་སུ། །རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་མར་མེ་ཕུལ་པ་
 བས། །གང་གིས་ཆོས་སྟོན་འདི་ནི་རབ་འཛིག་ཆོ། །འཛིག་རྟེན་འདི་དག་སྟན་པས་བསྐྱབས་
 ཤེས་ནས། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ཆོས་འདི་འཛིན་བྱེད་ན། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་དེ་ནི་
 ཆེས་མཆོག་གོ། །སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཆོལ་ཞིང་། །ཞིང་རྣམས་བྱེ་བར་འཕྲུག་
 པ་གང་མཐོང་བ། །དེ་དག་ལ་ནི་བསྐྱལ་བ་བྱེ་མར་དུ། །ལྷ་རྩས་འདུ་བྱེད་ཡིད་འོང་མཆོད་པ་
 བས། །གང་ཞིག་སངས་རྒྱུ་བྱས་པ་གཙོ་བ་དང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྩེས་སུ་བཟུང་
 བ་དང་། །ཆོས་འདི་ལ་ནི་སེམས་ཅན་གཟུང་པའི་ཕྱིར། །དམ་ཆོས་འཛིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་མཆོག་
 གོ། །རི་ལྷར་མགོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་འཛིན་ལྷར། །སེམས་ཅན་གང་དེས་སངས་རྒྱུ་སྟན་གྱིས་
 གཟེགས། །དེ་དག་གང་གིས་བརྒྱ་སྟོན་ཆངས་པར་བཀོད། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་དེ་སྟོན་མི་
 འཕེལ་ལོ། །སེམས་ཅན་དེ་ཀུན་དག་བཅོམ་བཀོད་པ་དང་། །རང་རྒྱལ་ཐེག་པར་རབ་ཏུ་བཀོད་
 པ་བས། །གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །དམ་ཆོས་འཛིན་པ་དེ་ནི་བྱང་པར་
 འཕགས། །གལ་ཏེ་བསོད་ནམས་དེ་ལ་གཟུགས་ཡོད་ན། །སྟོགས་བཅུའི་ཞིང་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་གང་བར་འགྱུར། །སྟེས་བུ་བྱུ་མཆོག་ཡེ་ཤེས་མ་གཏོགས་པར། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་
 སྟོན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །རི་ལྷར་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་སྟོང་བཟོད་ཀྱང་། །སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་མཐའ་
 ཡོད་མ་ཡིན་ལྷར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་འཛིན་པ་ཡི། །བསོད་ནམས་དེ་ཡང་ཆད་

ཡོད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདྲིང་དམ་ཆོས་འཛིན་པ་དང་ལང་ནས་བསྟན་པ་འཛིན་པ་དོན་གཅིག་ཅིང་། འཛིན་ཚུལ་ལུང་རྟོགས་དམ་ཆོས་ཅི་རིགས་འཛིན་པ་ལོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གང་ཡང་རུང་བས་གཟུངས་མ་ཉི་ཆིག་གཅིག་བཟང་བ་དང་། དགོན་མཆོག་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ཤས་ཙམ་བསྐྱེད་པ་ཡང་ཆོས་འཛིན་པའི་གངས་སུ་འགྲོལ། །འོན་ཀྱང་ངི་སྐད་བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོངས་ཇོགས་ཐོབ་པ་ལ་ནི་རྒྱ་རྒྱེ་ངི་འབྲ་ཞིག་དགོས་པ་མཁས་པས་དཔྱོད་ཅིག །

བྱམས་པས་ཁྱས་པའི་མདོ། ༤༡༣ གང་གིས་གཏྱའི་ཤེས་འཛིག་ཏེན་ཁམས། །དེ་
དག་རིན་ཆེན་བྱུང་བྱུང་བཀའ་བྱས་ཏེ། །དགའ་རབ་སེམས་གྲིས་རྒྱལ་ལ་ཕྱལ་བ་བས། །གང་
གིས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་ཤིན། །རིན་ཆེན་སྦྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་དེ། །སྦྱིང་
རྩེ་བསྐྱེད་ནས་ཆོགས་བཅད་སྦྱིན་པ་ལ། །གཏྱའི་ཆ་དང་ཁྲངས་སྤྱངས་མི་ཤོད་ན། །ལན་གཉིས་
ལན་གསུམ་སེམས་ལ་ག་ལ་ཞིག །ཅེས་གསུངས།

སྒོ་བས་བའི་སྒྲོ་བློས་ཀྱི་ཁུས་པ་ལས། ༤༡༩ འཇིག་རྟེན་ནག་པོ་འབྱུང་བའི་
 བྱིར། །ཡིད་ནི་དག་གི་ཅ་བ་ཡིན། །ཉེས་པར་སྤྲ་རྣམས་འབྱུང་བའི་བྱིར། །ཁ་ནི་སྤྲིག་པའི་སྒྲོ་
 ཉིད་དོ། །སེམས་ཀྱིས་སྤྲ་ཆོགས་སེམས་པར་བྱེད། །དེ་ནས་ཆོག་ཏུ་སྤྲ་བར་འགྱུར། །དག་ཡིད་
 དག་གི་སྤྲིག་བྱེད་པ། །ལུས་སྦྱེས་སྤྲིག་བསྐྱེད་སྦྱེས་པར་བྱེད། །པན་དང་མི་པན་མ་བསམས་
 བར། །ལྷ་མེད་པས་ནི་སྤྲིག་བྱེད་པ། །དེས་ན་སྤྲིག་བསྐྱེད་སྦྱོང་འགྱུར་རྟེ། །ཉོན་མོངས་པ་དག་
 དེ་ལྟར་འགྱུར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོ་བོ་དང་། །ཡིད་ཀྱིས་གཙོད་པར་འདོད་པ་དེ། །སྒྲོ་
 བློས་འདྲ་བ་མི་ཤེས་པའི། །མགོ་ནི་འཁོར་ལོས་ཡང་དག་ཆོད། །དཔལ་ལྷན་ཡིད་ནི་ཁོ་ནས་
 བེ། །ཆོས་དཀར་བདུད་ཅི་བསྟེན་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་བྱས་དག་རྣམས། །ལྷ་
 ཡི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་སུ་ཁྱིད། །འདྲིར་ནི་སྦྱིང་གིས་ཀྱན་བསམས་ནས། །ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པས་

ལེགས་སྒྲུས་པ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་བྱ། །བསོད་ནམས་མཛོད་ནི་ལེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་
སོགས་སྤང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལེགས་ཉེས་ལས་བརྒྱུད་ཏེ་གསུངས་པའོ། །

གོང་གི་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་སྟོམ་པའི་མདོ། ༥༣ བུད་མེད་ཐ་ལལ་ཞིག་གིས་སངས་
རྒྱུ་ལོད་སྤང་འཁོར་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་སེམས་དང་བ་གཅིག་ཉིད་
པས་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཁྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཡང་བྲམ་ཟེ་ཟས་འདོད་ཅེས་བྱ་བ་སངས་རྒྱུ་ལ་མ་དད་པ་ཞིག་དུས་གཞན་ཞིག་
ན་སངས་རྒྱུ་རྣམ་གཟིགས་བསོད་སྟོམས་ལ་ག་ཞེགས་པ་དང་མཇལ་བས་དེའི་མཆོན་དཔེ་
མཛེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་གཅིག་ཉིད་པས་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཆོ་མའི་ལྷའི་ནང་དུ་སྐྱེས་
ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་སྟོན་སངས་རྒྱུ་ལོད་སྤང་ལ་སྐབས་བཅའ་བའི་སྤྱ་
སྟེགས་ལྟ་བུ་ཅམ་ཞིག་སངས་རྒྱུ་ག་ལ་བར་ཕྱིན་པ་འོད་སྤང་གི་གསུང་སྟན་པ་ཐོས་ནས་
དད་པའི་སེམས་གཅིག་ཉིད་པས་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་དུ་སྐྱེས་ནས་རྗེས་སུ་བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པོ། །

སྟོ་སྟོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ། ༥༤ དགེ་བ་ལ་ནི་བར་ཆད་མང་ངོ། །མི་དགེ་བའི་
ཕྱོགས་ལ་ནི་ཕྱོགས་བྱེད་པ་མང་ངོ། །དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཕྱོགས་བྱེད་པ་ཉུང་ངོ་ཞེས་སོ། །

༥༥ ཚུམ་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བཅད་པའི་བཏང་སྟོམས། ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུ་བྱེད་
བཏང་སྟོམས་ངོས་འཛིན་པའོ། །དེ་ཡང་བྱ་བ་གང་དུ་མི་བྱེད་པར་གནས་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་
གནས་ཞེས་གྲགས་པས་སོ། །

༥༦ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཐེག་པའོ། །དེ་
ཅའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་རྒྱན་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དག་གོ། །བདག་ནི་རྒྱན་ལས་
སྟོག་པར་རྩལ་བར་འདོད་པའོ། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་པན་རྩལ་མི་མཐུན་པ་དག་གོ། །བདག་

ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་མཐུན་པ་སྤངས་པའི་བྱིར་གོ་ཆ་བཞོས་པའོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །འདིར་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་སྤང་ལེགས་པ། སྤྲོད་བཅོད་པ། ཐེག་པ་ཉེས་པ་བྱང་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསོས་སྤྱ་འགྱུར་བའི་དཔེར་མཛད་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཡང་དེ་གསུམ་བྱང་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསོས་སྤྱ་འགྱུར་བས་དེ་གསུམ་རི་ལྟར་སྤྱེ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏོ། །འདི་ལ་ལེའུ་དང་པོ་སེམས་ཡོངས་སྤྱ་སྤང་བ། གཉིས་པ་སེམས་དེ་སྤྲོད་བཅོད་པ་དང་། དེས་པར་འཕྲིག་པ། ལེའུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞིན་ཏུ་དཀར་བ་རི་མ་མེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་རི་ལྟར་བྱས་ན་འཛོལ་ཅེས་ཆོ་བོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལ། སྤངས་སྤྲོད་ཐེག་གསུམ་གྱི་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སྤྲོད་བྱེད་བཅུ་བྱག་ལྟག་པར་ཞིན་ཏུ་འབད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲོད་བཅུ་ལ་ཀྱང་བཅོད་ཅིང་ཞེ་འགྲས་པ་མེད་པ་དང་ཞིན་ཏུ་དེས་པར་ཐེག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱ་གྱུར་པ་དེའི་ཆོ། གོང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པའོ། །འོ་ན། ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་པའི་ས་མཆོམས་གང་ནས་ཡིན་སྟུམ་ན། ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། གང་གི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྤྲོད་ཏུ་འགོ་བའི་ལུས་དང་། དག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ཞིན་ཏུ་དཀར་བའི་རི་མ་མེད་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་རབ་ཏུ་འཛོལ་བོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་ཡེ་ཤེས་སྤྲོད་འགོའི་ལས་གསུམ་ཐོབ་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་གསུམ་གྱི་འཇུག་ཚུལ་རྒྱས་པར་བྱང་བ་ལ་དཔག་ན་དག་པའི་སྐྱབས་སྤྱ་འཛོག་དགོས་པར་སེམས་ཤིང་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་མ་ཐག་མ་འདེས་པའི་ཤུགས་བརྒྱུད་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ལས་ན། དག་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་ས་བཅུ་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྲོད་པོར་འདུག་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གསར་དུ་སྤྱེ་བ་འདྲོ། །

༣༥ བྱང་སེམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྱན་སུམ་ཆོག་གས་པ་དང་ལྡན་ཡང་རི་

ཅམ་དུ་གཞུགས་དམན་པ་དང་། ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་རྣམས་ལའང་རབ་ཏུ་འདུད་པར་གསུངས།

༤༩ དེ་ལྟ་བུས་ན་མི་གང་ཡོན་ཏན་མེད་འདོད་པ། །དེ་སྤྱར་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་བརྩོན་
འགྲུབ་བརྟན་པར་བསྐྱེད། །ཅེས་སོ། །ལེའུ་གསུམ་པ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྟན་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ།
ཏིང་ངེ་འཛིན་འདིའི་ངོ་སོ་དང་། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་སོགས་བསྟན་པས་སོ།

༥༠ འདི་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དང་སྒྲིད་པ་མི་འབྲ་བ་ཚད་མེད་པ་རྣམས་
བཀའ་སྒྲུལ་ཏོ། །ཡང་འདིའི་མཐུག་ཏུ་ཤིང་དང་མེ་གཉིས་དམག་འཐབ་པའི་དཔེས་སེམས་ཅན་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའི་རྒྱར་བསྐྱགས་སོ། །

༥༡ དཔེར་ན་བྱ་རམ་ཤིང་གི་ས་བོན་མེད་པར་ཤ་ཁ་ར་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པར་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མི་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་དང་། དཔེར་ན་སྟན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཆོ་བྱེད་ཀྱིས་
གང་སྟན་དུ་མི་མཐོང་བའི་གཞུགས་སུ་སྤང་བ་དེ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྒྲིད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མི་མཐོང་བའི་ཆོས་སུ་སྤང་
བ་དེ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ལེའུ་བཞི་པ་དཔེ་བསྟན་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། དཔེ་དུ་མ་དང་སྤྱར་ནས་ལམ་
ལ་འཐུག་ཆུལ་གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ། །ལེའུ་ལྔ་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྲ་
སྟེ། སྟོན་བྱུང་དང་སྤྱར་ནས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་ཆུལ་རྒྱས་པར་འཆད་པས་སོ། །

༥༢ འདིར་སྒྲོ་བློས་རྒྱ་མཚོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པར་
བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཏྲག་ཏུ་རྒྱལ་བ་བརྟན་པ་དང་འདུན་པ་ཆེ་བར་བྱའོ། །གཅེས་
པ་མི་འདོར་བར་བྱའོ། །སྒྲོ་བློས་རྒྱ་མཚོ། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོ་བློས་རྒྱ་མཚོ། གང་ན་བརྩོན་འགྲུས་མེད་པ་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་མེད་དོ། །ལེ་ལོ་

ཅན་རྣམས་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་རིང་ཞིང་རྣམ་པར་རིང་ངོ་། །ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་སྤྱིན་པ་མེད་དོ། །ཤེས་
རབ་མེད་དོ། །ནས་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་བདག་གི་དོན་མེད་དོ། །ལེ་ལོ་ཅན་ལ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་
མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

༡༦ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་ཆོས་གང་འདྲིན་པ། །དེ་དག་པན་ཡོན་རྣམ་པ་མང་
འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་ཆོས་གང་འདྲིན་པ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་ལ་བྱས་གཞོ་ཡིན། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་འདྲིན་ཡིད་བརྟན་ཞིང་། །སྤྱོད་པ་
བཅུ་རྣམས་སྤུ་སངས་རྒྱས་མཛོད་པ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཞིང་མང་
པོ། །རིན་ཆེན་བཀའ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་བྱལ། །ཟད་པའི་དུས་ན་རི་ལྟར་ཆོས་འདྲིན་
ལྟར། །བསོད་ནམས་ཕྱང་པོ་དེ་ཅམ་འཕེལ་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། །ལེའུ་དྲུག་པ་
ཆོས་བསྟན་པ་ཞེས་ཏེ། ཆོས་འདྲིན་པའི་པན་ཡོན་སྟོན་པའོ། །

༡༧ རིགས་ཀྱི་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་ཡང་མེད་དམ་སྤྱིས་པ། ཆངས་པ། ཆོས་
གང་ཡང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་དེ། ཡོད་པར་རམ་མེད་པར་ཁས་སྦྱང་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་
དང་། འོ་ན་རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཞེས་བསྟན། སྤྱིས་པ་ཆངས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
ནམ་མཁའ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བསྟན་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་
དོ། །ཆངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་
བསྟན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་ཏེ་
ཡོད་མེད་མེད་མེད་དང་། སྟོང་ཉིད་སྤྱོད་པ་གི་ཡུལ་མིན་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་འདིས་མི་སྤྱོད་པའི་
རྒྱ་བཏབ་སྟེ། སྤྱོད་པས་ཆོག་གོ། །

ལེའུ་བདུན་པ། །༡༨ བོད་དུ་ཆོས་འདྲིན་པའི་པན་ཡོན་མང་དུ་བཀའ་སྤྱུལ་པ་ལ། བྱང་
སེམས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་པོས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བཛོད་མེད་ལགས་ན་ཆོས་རི་ལྟར་འདྲིན་ཅེས་

ཞུས་པར། ཆོས་འཛིན་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། བཛྲེད་མེད་ཡིན་ཡང་རྫོང་བྱེད་ལ་ཉན་སེམས་སོགས་
བྱེད་པ། ཆོས་སྦྱོར་བ་པོར་བསྟེན་བཀུར་སོགས་བྱེད་པ། སྦྱང་ཉིད་ལ་མོས་པ་སོགས་དང་། ཆོས་
མཐུན་དུ་སྦྱོར་བ་ལ་མི་ཚེད་ཅིང་ཆོས་མིན་སྦྱོར་བ་ཆོས་དང་མཐུན་པར་ཆར་གཅོད་པ། སེམས་ཅན་
བསྟུ་བ་དང་། ཐར་པའི་ཕྱིར། ཞེ་སྤང་དང་ཟང་ཟེང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་འཆད་པ། ཆོས་
འཆད་ཉན་གང་རུང་གི་ཕྱིར་གོམ་པ་གཅིག་དོར་རམ་ཐ་ན་དབུགས་འབྱུང་རྩལ་ཡན་ཆད་དམ་
ཆོས་འཛིན་པའི་གངས་སུ་འགྲོ་བར་གསུངས། དེ་བས་ན་ཆོས་འཛིན་པ་ནི་བདག་ལྟ་བུས་ཀྱང་
ཀུས་ལ། ཅི་སྟེ་འཛིན་པ་པན་ཡོན་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་འཛིན་པ་
སྟོ་བར་བཤོ། །ལེུ་བདུན་པ་ནི། ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེུ་སྟེ། ཡོན་ཏན་སྤང་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཆོས་
ཀྱི་གཏམས་པས་སོ། །འདི་དང་ནམ་མཁའི་མཛོད་དུ། བྱང་སེམས་གཞན་དག་གིས་མང་དུ་
སྦྱས་པའི་མཐར་འཇུག་དཔའ་གྱིས་སྦྱོར་བ་ལ་སྟོན་པས་ལེགས་སོ་སྦྱལ་བ་ཡོད་དོ། །

༡༩ གློ་གྲོས་རྒྱ་མཆོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གཅིག་ཏེ། ཆོས་གཅིག་
དུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བཟླེད་པ་མེད་ཅིང་བག་ཡོད་པ་སྟེ། གློ་གྲོས་རྒྱ་
མཆོ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གཅིག་གོ། །ཞེས་སོ། །ལེུ་བརྒྱད་པ་འདི་
ལ་མཆོན་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་། དོན་དུ་ཐེག་ཆེན་སྤྱད་བྱེད་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །

༡༩༡ གློ་གྲོས་རྒྱ་མཆོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པའི་གང་ཟག་འཁོར་བས་འཛིགས་སྒྲག་
པ་སྲིད་པ་ལ་ཀུན་རྒྱུ་འབར་བར་བལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡལ་བར་བོར་ནས་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་
དང་བལྟ་ཏེ། ཞེས་འབྱུང་བས་འདིས་ཀྱང་ཉན་རང་ལ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཡང་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆད་མེད་པ་བསམགས་པ་སྟེ།
དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་དུ་བར་སྐབས་སུ་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །གློ་གྲོས་རྒྱ་མཆོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྩ་མཁན་

གྲིས་འཇིམ་པའི་གོང་བྱ་འཁོར་ལོའི་སྟེང་དུ་བཞག་གུང་མ་བསྐྱར་ན་སྟོད་གྱི་མིང་མི་ཐོབ་སྟེ།
འཇིམ་པའི་གོང་བྱ་ཉིད་གྱི་གངས་སུ་འགྲོའོ། །གང་གི་ཆེ་བསྐྱར་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་སྟོད་གྱི་
མིང་ཐོབ་པོ། གློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དགེ་བའི་ཅ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་
པོ་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བསྐྱར་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་མི་
ཐོབ་གྱི། གང་གི་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་བ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པའི་མིང་ཐོབ་པོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །ལེའུ་དགུ་པ་ནི་ཡོངས་བསྐྱེད་ལེའུའོ། །འོན་ཏེ་
གོང་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོ་དང་། ལྷག་རྒྱ། རྡོ་རྗེའི་ཆོག་བཅས་ངེས་དོན་ཟབ་པ་བས་གུང་
ཆེས་ཟབ་པ་རྣམས་བསྟན་ཡོད་དོ། །

༡༣༡ འདིར་བྱང་སེམས་གྱི་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་དང་། ལུ་གཅིག་ལུ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་
ལྷུང་བའི་དཔེ་བསྟན་པ་གཉིས་བསྐྱེགས་ནས་ཡོད་དོ། །ལེའུ་བརྒྱ་པ་ནི། བྱང་སེམས་གྱི་ཐབས་
ལ་མཁས་པའི་བྱང་པར་སྟོན་བྱུང་དང་སྐྱར་ནས་བསྟན་པས་སྟོན་བྱུང་བའི་ལེའུ་ཞེས་པའོ། །

༡༣༢ གློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གང་ལ་ལས་ཆོས་གྱི་སྦྱིན་པས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མགྲོན་དུ་གཉེར་ཏེ་ཁོ་བོས་སེམས་ཅན་བྱེད་ཆོས་གྱི་སྦྱིན་པས་ཆེ་མ་
པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་ལ། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་
ཆོས་རྣམས་ལའང་བརྩོན་པ་མི་བྱེད་ན། དེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རི་རྒྱུད་
སྤྲུལ་པ་དེ་བཞིན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཕྱོགས་གྱི་
ཆོས་གྱི་སྦྱིན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མགྲོན་དུ་གཉེར་ཏེ། ཁོ་བོས་སེམས་ཅན་བྱེད་ཆོས་
གྱི་སྦྱིན་པས་ཆེ་མ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱས་ལ། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་
གྱི་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལའང་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རི་རྒྱུད་སྤྲུལ་
པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་སོ། །སངས་བཞུགས་ལ་སྤེལ་སྤྱག་

བལྟམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་འདྲིར་རྟོ། །

༡༥༩ བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་
 ལུ་ཟིན་པ་དེ་ནི་ཆོག་མཚན་ཆུང་དུས་སྐབས་པ་ཡང་དག་པ་འཕགས་པ་འཛོལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐབས་
 འདྲིར་བདུད་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་བཅུ་གཉིས་དང་། བདུད་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱི་གཅོད་པའི་སྒོ་བཅུ་སྟ་སྟར་
 རྒྱས་པ་བཞུགས་པ་ཉམས་ལེན་མཁན་གྱི་སྤྱི་ལོར་དུ་སེམས། ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་ནི། སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་ཀྱན་ཏུ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྒྱན་
 པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་པས་སོ། །འདྲིའི་མཐུག་ཏུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་། ལྷ་དབང་ཆངས་
 པ་བཅས་འགྲུག་པའི་གཟུངས་དང་། བདུད་ཆར་བཅད་པའི་གཟུངས། ཆོས་འཆད་པའི་འདུ་
 ཤེས་བྱུག་བསྟེན་ཚུལ་རྣམས་བྱུང་རོ། །ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ནི། ཐ་མའོ། །མཆན་ལ་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་འདི་དར་རྒྱས་ལུན་དུ་གནས་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཚུལ་གསུངས་པས་སོ། །

ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ། ༣༠༩ རྣམ་པར་རིགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་
 དང་། གདགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་མིང་བདས་འདོགས་པར་མཛད་དེ། ཆོས་
 འདི་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཆོས་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིག་
 ཉེན་པ་རྣམས་དང་། འདིག་ཉེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
 དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་རྣམས་དང་། འདུས་བྱས་རྣམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དང་།
 རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་རྣམས་དང་ཞེས་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་
 རྣམས་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་འདོགས་པར་མཛད་དེ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ལྟར་ན་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་རྣམ་པར་བཞུགས་པ་བསྟན་པའང་སྟོན་པར་མཛད་ལ། ཆོས་གང་
 ལའང་ཆད་མར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་གཟིགས་སོ། །ཞེས་དང་། གང་གཟུགས་མེད་ཅིང་

བསྟན་དུ་མེད་པ། གཟུང་དུ་མེད་པ། ཡི་གེ་མེད་པ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཆོས་འདི་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་དང་། གང་ཟག་གཞན་རྣམས་དང་། གང་གཞན་རྣམས་ལ་བད་སྤྱད་ཅིང་། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་ཏེ། ཐབས་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱིས་གོ་བར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་དཀའ་བ་མང་ད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཏེ། བརྗོད་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱིས་མཆོན་ཏེ། སེམས་ཅན་བགྱི་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐབས་ཞེས་བསྟན་པའོ། །

༠༩ ལྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་སྤྱིན་པ་བས་སེམས་ཅན་དེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་ལྷན་པའི་གཏམ་སོགས་ཆོས་མཐུན་གྱི་གཏམ་གང་ཡང་རུང་བ་བཤད་ན་དེ་བས་པན་ཡོན་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་འཆད་པ་གང་དུ་ཡོད་པར་སྟོང་མང་སོ་གནས་ཏེ་ཉན་པར་བྱེད་པ་ལས། འཆད་པ་སོས་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཟབ་མོའི་གཏམ་མི་འཆད་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་གཏམ་སྤྱིང་ན་ལྟ་དེ་དག་ཆེས་མ་རངས་པར་འཁོར་དེ་དག་སྟོང་བཞིན་དུ་དེ་ན་དོང་བར་གསུངས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤར་ཐོབ་སྟོང་ཤིང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ནི། སྤར་ཐོབ་མ་སྟོང་བའི་བྱིར་ཞེས་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། ། འདིར་མི་ཟད་པའི་ཟ་མ་རྟོག་གི་གཟུངས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། ཟབ་མོའི་གཏམ་ཆེས་སྤར་བ་རྣམས་གསུངས། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་སྦྱིས་བྱ་ཆུང་དུའི་སྐབས་གཞུང་འདིའི་ལུང་འབྲེན་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལེའུ་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པར་སྤང་ངོ་། ། དེར་དགེ་བ་བཅུའི་པན་ཡོན་སོགས་རྒྱས་པར་བཞུགས་པས་བཟང་དགོས་སོ། །

༡༣༩ གྲོགས་སོ་དག་ཆེ་འདི་ནི་ཡུན་ཐུང་ངོ་། ། ཆེ་བྱི་མར་ནི་འགོ་དགོས་སོ། ། འགྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་ནི་རྒྱད་པའོ། ། ཞེས་སོ། །

ལེའུ་དྲུག་པ། ༡༥༥ ལྷའི་བདག་སོ་འཛིག་རྟེན་གནས་པ་འདི་ནི་ལས་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱིས་ལས་རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱི་མངོན་པར་འདུ་

བྱེད་དེ། དེའི་འགྲོ་བའང་། ལྷ་ཚོགས་སུ་གྱུར་རྟོ། །ལྷའི་བདག་པོར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་ན་
གཟུགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། མཐའ་ཡས་པ་ཇི་སྟེད་སྤང་བ་ལ་ལྟོས། ལྷའི་
བདག་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་སེམས་དང་། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ལུས་
དང་། ངག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྣ་ཚོགས་སུ་བྱས་པ་དག་གོ །

༣༤༣ ལྷའི་བདག་པོ་ཚོས་གཅིག་གིས་ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པར་
འགྱུར་རྟོ། ཚོས་གཅིག་ཕྱ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྷ་སྟེ། སྟོན་པ་ལ་གནས་པ་ཉེས་པ་བྱུང་བ་འཆགས་
པ་སྟེ། གཅིག་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༣༤༠ རྒྱགས་པོ་དག་ལུས་གསོ་བའི་བྱིར་གཞན་ཀྱི་སྟོག་བཅད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་
བྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སྟོག་གཅིག་ཤིང་སངས་པའི་བྱིར་རྟོ། རྒྱགས་པོ་དག་
དེ་ལྷ་བས་ན། བདག་ཉིད་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་སྤང་བའི་བྱིར་དང་། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་སྦྱིན་པའི་བྱིར་མཁས་པས་སྟོག་གི་བྱིར་ཡང་གཞན་ཀྱི་སྟོག་མི་
གཙོད་ཅིང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

མ་རྫོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ༣༣༩ ཚོས་གཅིག་དང་ལྗན་ན། རྣམ་པའི་མཚོག་ཐམས་
ཅད་དང་ལྗན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་འཛིན་རྟོ། །ཚོས་གཅིག་ཕྱ་གང་ཞེ་ན།
འདི་ལྷ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གཏོང་བའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་རྟོ།
བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་སུ་སྤངས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་
ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་རྟོ། །

དེ་ལྟར་ཡང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མདོ་ཉིད་ལས་ ༣༣༩ ལྷའི་བདག་པོ་གང་གིས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་སེམས་ཤིན་ཏུ་བཟུང་བ་དེས་གང་དག་ཡོངས་སུ་ཟེན་པ་མ་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་
ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་དག་ངས་མ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་ཤིང་གི་རྩ་བ་བཟུང་

བས་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་ཐམས་ཅད་བརྩུང་བའི་དཔེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །སྐབས་འདིར་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྡུ་བྱེད་སྤྱུ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཞེས་བྱང་ཡང་གྲངས་འདྲེན་བཞོད་པ་ན་སྤྱུ་ཅུ་སོ་
གཅིག་ལས་མ་བྱུང་བ་དང་། ཡང་རྒྱལ་མཆོན་བཅུ་གཉིས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་གྲངས་འདྲེན་ལ་
བཅུ་གསུམ་བྱུང་བ་བཅས་ལ་དགོངས་པ་མི་འགལ་བར་མི་བསྐྱན་མངོན་རྒྱ་བྱུང་ན་བསྐྱན་པའི་
ཞབས་ཏོག་ཏུ་འགྲོའོ། །

༣༥༩ ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་
ལྟ་ཞིང་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ལ་ཏོག་པའོ། །ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ།
དམིགས་པར་ལྟ་བར་སྤྱུང་བའི་བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས་
ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སྡུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༣༥༠ ལྷའི་བདག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཆོར་རྒྱ་ཐམས་ཅད་འབབ་པོ།
ལྷའི་བདག་པོ་དེ་བཞིན་དུ་བག་ཡོད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་
བསྐྱའོ། །ལྷའི་བདག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ས་ལ་ས་པོན་ཐམས་ཅད་སྐྱེའོ། །ལྷའི་བདག་པོ་
དེ་བཞིན་དུ་བག་ཡོད་པ་ལ་དག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེའོ། །ལྷའི་བདག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགའོ། །ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དེ་བཞིན་དུ་
བག་ཡོད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ལྟར་བཅས་པའི་འདྲིག་རྟེན་དགའོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་
མཁས་པ་བསྐྱན་པའི་ཆོས་ལ་མོས་པ་དག །མཐར་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པར་མི་བྱེད་དེ། །རྒྱ་མེད་
རྒྱུ་མེད་ཆོས་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། ཆོས་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་བཅས་པ་རབ་ཏུ་ཤེས། །རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་
གང་ཡིན་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད། །རྒྱུ་ལ་རག་ལས་གང་ཡིན་སྟོང་པར་
གསུངས། །སྟོང་ཉིད་གང་ཤེས་འདི་ནི་བག་ཡོད་པའོ། །ཞེས་ཏེ། གཞན་དུ་ཁུངས་འདྲེན་པ་
ནམས་དང་འགྱུར་ཅུང་མི་འདའོ། །

༣༤༣ བཞིན་བཟང་དག། །སངས་རྒྱལ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
བ་མེད་པ་ལ་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གང་དག་དད་བ་མེད་པ་ནི། དེ་དག་སངས་རྒྱལ་མི་འབྱུང་
ངོ། །དད་པ་དཀར་པོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱོན་དུ་འགྲོ་དང་བསྐྱེད་པར་གསུངས། །ཞེས་སོགས་
དད་པ་འེ་རྣམ་བཞག་རྒྱལ་པར་གསུངས།

༣༤༤ ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་རྣམ་བཟུ་སྟེ། བཟུ་གང་ཞེ་ན། ཁེངས་བ་མེད་པ་དང་།
སྟག་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པ་དང་། གཡོ་བ་མེད་པ་དང་། ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ། ཆོས་འདོད་པ་
དང་། ཆོས་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བ་དང་། ཆོས་ལ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་དང་།
ཆོས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་སྐྱབ་པར་གནས་ཤིང་མེས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྟེ། ཞེས་
པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྱི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱག་འཆོལ་བ། མཐོང་བར་དགའ་བ། དེའི་མི་སྟོན་པ་
འགོག་བ། དེའི་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པ་སོགས་ཀྱང་ཆོས་འཛིན་པར་གསུངས།

༣༥༥ འཇམ་དཔལ་ཁྱོད་སྟོབས་པར་གྱིས་ཤིག། །ཁོ་བོ་འདྲ་སྲུང་ལ་ནི་ཁྱོད་ལ་ལན་
བཏབ་པའི་རྣམ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

ཡང་བཙུན་པ་འདྲ་སྲུང་ཆེན་པོ་གཤམ་ཏེ་བསྐྱལ་པར་ཡོངས་སུ་འདྲི་ནའང་། ཁོ་བོ་འང་
བསྐྱལ་པར་སྟོབས་པར་གྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

མིའམ་ཅིའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བྱས་ཁྱུས་པའི་མདོ་ལས། ༤༣༩ ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་
ཡོངས་དག་སྐྱུལ་ཅུ་ཅ་གཉིས་རེ་བཀའ་སྐྱུལ་ཅིང་། ཐབས་མཁས་ཀྱི་བྱད་པར་སོ་གཉིས་ཀྱང་
བཀའ་སྐྱུལ་ལོ། །འདི་ལས་ན་པ་རོལ་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་གང་ལའང་ཁ་ཆོན་བཅད་དེ་སྤྲད་
མི་རིགས་པར་སེམས་སོ། །འདི་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞུགས་དང་། སེལ་སྟོན་གྱི་སྤྱོད་དག་
པན་ཚུན་དུ་བྱི་བ་བྱིས་ལན་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། ༤༤༡ སེལ་སྟོན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། འདྲ་
བྱེད་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས། །འོང་བ་མེད་ཅིང་འགྲོ་མེད་ན། །ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་

སྒྲིབ། །རྩི་ལྟ་བུར་ན་འཐད་པར་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིས་
པ། དམ་པའི་དོན་དུ་འོང་མེད་དེ། །གང་དུའང་འགྲོ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ལམ་འདུག་
ཅིང་། །རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ཉེ་བར་སྟོན། །ཞེས་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཕྱེ་ནས་ཡོད་མེད་སྟོན་
པ་འདི་དང་། གཞན་ཞིན་ཏུ་མང་བས་རྗེས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་
གསུངས་པ་རྣམས་ལ་སྤྲིས་ཀྱང་ཟུར་བ་བ་མི་རུང་ངོ་། །

༤༡༩ བྱང་སེམས་ལ་མཆོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཆོད་པར་འགྲོ་ཞིང་། དེའི་
རྒྱ་མཚན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་འཛིན་པས་སོ། །

༥༤ ཀློ་ཞི་ཀ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པས། ཉན་ཐོས་དང་།
རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། བརྒྱ་ཕྱིན་དང་། ཆངས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་སྦྱོང་བ་ཐམས་
ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་ངོ་། །མ་དོས་
པའི་ཞུས་པའི་མདོ་འདིའི་ནང་ཡིན་ནམ། གང་ལྟར་པོད་འདིའི་ནང་རྟོན་བཞིའི་རྣམ་བཞག་དང་།
ཞེས་རབ་ཆོས་ཀྱན་གྱི་རྩ་བར་བསྟན་པའི་བཤད་པ་རྒྱས་བསྟུས་འཆམས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །

ཆངས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། ༤ གདམས་དོན་ཆོག་གས་བཅད་དུ་རྩིལ་ན་འདི་ལྟར། ལུས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་བྲན་པ་དང་། །ལྷན་ན་སྦྱར་དུ་མངོན་པར་འཆང་བྱ་འགྱུར། །དེ་ནི་འགྲོ་
འཆག་ཉལ་འདུག་སྟོན་ལམ་ཀུན། །བྲན་དང་ཞེས་བཞིན་སྟོན་ཅིང་ལུས་ཀྱི་སྟོན། །མི་རྟག་མི་
བརྟན་ཉམ་རྒྱུ་སྦྱང་སོ་མེད། །ཐེར་ཟུག་མ་ཡིན་འཐོར་བའི་ཆོས་ཅན་ཉིད། །འཛིག་པའི་ཆོས་
ཅན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །སྦྱོ་མ་ཟིལ་ཐིག་འབྲེལ་བ་གཡོ་མི་གནས། །མི་གཙང་ནི་ཅན་
རུང་དང་ཉི་མ་ཡིས། །མཐར་ཐུག་ཐ་མར་བྱལ་ཞིང་འལ་དུ་འགྱུར། །དན་སྦྱུག་ནད་མང་གཞོང་
ཅན་མགོ་ནད་མང་། །ན་བ་འཛིག་པའི་ངང་ཅན་རྒྱད་པ་སོགས། །དྲིང་འཇག་ཅན་འགྲིམས་

ཏེ་གསོ་དགོས་པའི། །སྒྲོན་ནམས་ཤེས་ལ་དེ་ཡི་ལུས་དང་སྟོག། །བདག་གིར་མི་འཛིན་དེ་ཡི་
 ལུས་སྟོག་ལ། །ལྟ་བར་མི་བྱེད་དེ་ཡི་ཆོས་གོས་སོགས། །རན་འོན་ལ་རྟེན་དེ་ཡིས་ཆོག་པར་
 འཛིན། །མཁན་སྟོབ་བྱུང་བྱ་བྱིན་ཆེ་བག་དང་བཅས། །ལུས་ནི་མི་དགེ་གསུམ་སྤངས་དེ་དག་
 ལ། །རྗེས་སྟུ་ཡི་རང་ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་། །བདེག་པར་མི་བྱེད་བྱུང་མེད་ལྟར་མི་སྟོང། །ཟས་
 གོས་གནས་མལ་སོགས་ལ་སྟོང་པའི་ཆོ། །རོ་བྱང་མི་བགྱིད་བདེ་བ་སྦྱེས་ན་ཡང་། །འགྱུར་བའི་
 སྤྱག་བསྟུལ་མི་རྟག་རང་བཞིན་ལ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཆགས་སྦྱུང་གཉེན་པོ་བསྟེན་ཏེ་བསྟོན། །ཟས་
 གོས་སྟོང་ཆེ་ལུས་འདི་བརྟན་བྱས་ནས། །དགེ་བའི་ཆོས་ལ་བསྐྱུལ་བ་བྱའོ་སྦྱུལ། །ཡང་ན་
 སེམས་ནི་དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་སྟོགས། །དགེ་ལ་མི་འཇུག་རྟེན་མེད་འདུལ་དཀའ་བའི། །སྒྲོན་སོགས་
 བསམ་སྟེ་འདི་ལྟར་མི་བྱུང་བའི། །སེམས་ཀྱི་དབང་བྱ་བྱང་བ་མི་བྱ་སྦྱུལ། །གཞན་གྱིས་མགོ་
 དེག་མི་སྤྱག་རན་པ་ཞེས། །གཤེ་ཞིང་སྟོས་ཀྱང་རི་མི་སྦྱུང་བར་བྱེད། །ཅེས་བྱའོ། །

ཆངས་པ་བྱིན་གྱིས་ཁྱས་པའི་མདོ། ༣༥ གང་ཟག་མི་ལྡན་དེ་ནི་སྦྱ་བ་མང་། །ཞོད་
 ལ་དགའ་ཞིང་རྟག་ཏུ་དབང་པོ་གཡང་། །དེ་ནི་བསྟན་ཆུ་རི་ཡི་ཆུ་འོར་མིན། །དེ་ནི་གྲོང་ཟས་
 ལྷགས་ཀྱི་བྱ་ལུས་ཟ། །སྦྱིན་པ་པོ་ཡིས་དད་པས་སྦྱིན་པ་ནི། །ལྡན་དང་གྲོལ་ལ་ང་ཡིས་གནང་བ་
 ཡིན། །མི་ལྡན་པས་ནི་ཁམ་གཅིག་ཐོས་ན་ཡང་། །རོ་འོན་རི་རབ་ཅམ་ཡོད་བྱེ་བ་ཡིན། །བསྟན་
 ལ་ཡུལ་འཁོར་ཟས་ནི་སྦྱངས་པར་དཀའ། །ལྡན་ལ་གང་ཡིན་ནམས་ཀྱང་དེ་ལ་འཛེམས། །ཞེས་
 དང་། ལྷགས་ཀྱི་བྱ་ལུས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡི། །ནང་བྱ་ལྟར་བར་གྱུར་ན་གནས་མེད་དེ། །ལོ་ནི་
 བྱེ་བ་སྤག་སྟོང་སྟེད་བྱུ་ཡང་། །རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལས་སྦྱར་ནི་དབྱུང་མི་བྱས། །དེ་བཞིན་བྱིས་པ་རན་
 འགྲོར་ལྟར་བ་ཡང་། །བསྐྱུལ་བ་བྱེ་བ་སྤག་ཁྱིག་བརྒྱ་སྟོང་བྱ། །དེ་དག་མིར་སྦྱེ་བ་ཡང་ཐེ་ཆོས་
 བཅས། །དེ་དག་མཐོ་རིས་བྱང་ཆུབ་གཤེན་པོ། །ཅེས་སོ། །

༣༣ རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཡང་ས་

ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱུ་ལ་མ་གུས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་བ་དང་། ཆོས་སྒྲུ་
བ་ལ་སྤང་བ་དང་། མངོན་པར་བརྟོན་པ་མེད་པར་དད་པས་བྱིན་པ་ལེན་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
བཞི་འདི་དག་ནི་བསྟན་པ་འདི་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་གཡང་ས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བྱང་སེམས་བྱུང་པར་སེམས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ༤༡ རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་འདི་ན་གང་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་བས་མི་མཛེད་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གང་སྤྱོད་ཀྱིས་གཅིག་སེམས་ཞེ་སྤང་མེད་པར་གནས་ན་དེ་བས་
དེ་ཤིན་ཏུ་རྩོམ་ཆར་མཆོག་གོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་ནི་དེ་ཅམ་དུ་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་དེ་དག་གྲང་དེ་ཅམ་དུ་གཅེ་བ་མང་ཞིང་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པ་མང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཞིང་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་
ཁམས་ཞིག་གོ། །

༤༢ རྒྱལ་ཁྲིམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་དག་འདོད་སྤངས་ནས། །གང་ཞིག་བསྐྱལ་པར་
གཞན་ན་སྤྱོད་པ་བས། །སུ་དག་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་འདིར། །སྐད་ཅིག་སྤྱོད་ནའང་
འདིར་ནི་བྱུང་པར་འཕགས། །ལུས་དང་དག་དང་འོན་ཏེ་ཡིད་ཀྱིས་གྲང་། །གང་ལ་ཉེས་བགྱིས་
རྣམ་པ་གསུམ་མཆིས་ཏེ། །ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྤྱོད་བར་གང་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་ཆེ་འདི་ཉིད་
ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འདི་ན་གང་མཆིས་པ། །དེ་དག་རྟག་ཏུ་གདུང་
བར་མི་བགྱི་སྟེ། །དེ་ཡི་ལས་གང་ལོག་ལྷུང་འཆི་བ་ཡང་། །དེ་དག་འདིར་ནི་མྱད་པ་ན་བས་
བྱང་། །ཞེས་ཞིང་འདིར་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་བྱེད་རྣམས་
ཀྱིས་བྱི་མར་ངན་འགོར་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་རྣམས་གྲང་ཆེ་འདིར་ན་ཆ་སོགས་མི་འདོད་པ་
སྤྲོ་མོས་འདག་པར་གསུངས་པས་འདི་ན་ཆོས་སྒྲུབ་མཁན་ལ་མི་འདོད་པ་བྱུང་བ་བཟང་བའི་
རྟགས་སོ། །

༥༥ གསོལ་བ། འཛིག་རྟེན་ན་ལོར་ཆེ་བ་གང་དག་ལགས། བཀའ་སྒྲུལ་བ། གང་དག་
འཕགས་པའི་ལོར་བདུན་དང་ལྔ་ན་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་སོ། །

༥༥ འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡིན་ན། དེ་རི་ལྟར་
བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གཉིས་སུ་མེད་གཉིས་སུ་བྱེད། སྤྲུལ་པ་བདག་གི་རྒྱུད་ལ་བདག་
ཏུ་འཛིན་པས་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་གཉིས་སུ་བྱེད་དེ། གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་ནམ་ཡང་
གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༡༠༣ འཇམ་དཔལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་གང་ཡིན། སྤྲུལ་བ། ཆོས་གང་ཡང་མི་མཐོང་
བའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རི་ཅམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཅམ་དུ་རྒྱན་ཏེ། མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་བདེན་པ་
མཐོང་བའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༡༥ རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པར་ཡང་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་དང་།
འཕགས་པ་མི་སྤྲོ་བར་གྱུར་པ་ལ་བརྩམས་ཏེ་བསྟན་ཀྱང་ངའི་སྟོབས་པ་ཟད་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོ། །སྟོན་པས་ཡང་ན་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བརྗོད་ཅིག །ཡང་ན་འཕགས་པ་མི་སྤྲོ་བར་
ཤོག་ཅིག །ཅེས་བཀའ་སྒྲུལ་བའི་ཆོག་གཉིས་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོས་ན་སྟོབས་པ་མི་ཟད་ཅེས་
འཇམ་དཔལ་གྱི་སེང་གའི་སྤྲོ་བསྐྱལ་བ་ལ་སྟོན་པས་ཀྱང་སྟོན་གྱི་བྱུང་བ་དང་བཅས་མཐུན་
འགྱུར་མཛད་དོ། །

༡༡༣ ཆོག་ལྷ་དྲགས། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་སྤྲུལ་བ། བ་རོལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པས་ན་དེ་ནི་དེའི་ཕྱིར་ཆོག་ལྷ་དྲགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༥༤ འཛིག་རྟེན་དུ་ཆོས་བདུན་བྱུང་བའི་ཆེ་དམ་པ་རྣམས་ཞིང་གཞན་གཤེགས་པར་
གསུངས་ཏེ། ཆོས་བདུན་ནི་སྤྲོ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་གནས་པ། སྤྲིག་གྲོགས་གྱིས་ཟིན་པ། ལོག་
པའི་སྦྱར་བ་རྩྭ་པ། གཅིག་ལ་གཅིག་འཆེ་བར་བྱེད་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་མ་ཐོབ་ཅིང་

མངོན་ཉིགས་རྒྱུ་ལ་སྐྱེ་མི་རྒྱས་པའོ། །འདི་དག་གོ་བདེ་བར་བསྐྱས་པས་དགོངས་པར་སོང་
མིན་བཟགས་འཆལ་ལོ། །སྐབས་འདིར་བཅད་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་སློ་ནས་འཁོར་གྱི་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་དག་གིས་བསྐྱབས་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པས་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་
སེམས་པའི་སྐབས་སུ་གྲང་ན་ཆེས་ལེགས་སོ། །གཞན་ཡང་སྤེངས་པའི་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་ནས་
ཀྱང་རྒྱས་པར་འབྱུང་བས་དེ་དག་ཀྱང་སྐབས་འགྲོའི་ཆོས་སྐོར་དུ་གྲང་རོ། །

༡༤༣ རི་ལྷར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་རྒྱུ་ལ་སྐྱེ་མི་སྐྱེད་པར་འགྱུར་སྐྱེ་ནས་
བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་འབྱུང་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་
འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རྣམ་གངས་དུ་མས་བདག་ཉིད་སྐྱོགས་པར་མཛད་པ་ནི་དགོས་པ་དེ་ཡིན་
པར་མངོན་ནོ། །

དཔལ་དབྱིག་གི་ཁུས་པའི་མདོ་ལས། ༡༣༤ བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྷར་མི་བརྒྱའམ།
མི་སྟོང་ངམ། མི་འབུམ་གྱིས་སྟོན་འབད་དེ་བཅའ་བས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་
ཐོབ་པར་གྱུར་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་གིས་ཀྱང་འབད་དེ་བཅའ་ན་ཅིའི་སྤྲད་དུ་དེ་མི་ཐོབ།
ཅེས་དང་། དེ་ལ་ཁྲིད་ཀྱི་ཉིགས་པ་མཛེས་སོ། །སྟོབ་པ་དགོའོ། །ཞེས་སྟུལ། གདམས་དོན་
རགས་རིམ་བསྐྱས་ན། ལས་དང་པོ་བ་ཡིས་སྟོང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས། །འགྲོ་ཀྱན་དོན་
དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ལ། །བྱུག་འཆལ་མཆོད་ཅིང་ཉིན་བཞིན་སྐབས་སུ་འགྲོ། །འཛིག་
ཉིན་ཀྱན་དུ་དགོན་མཆོག་མི་གཏོང་ཞིང་། །ཆོས་སྟོན་མཛད་ཅིང་བསྐྱེད་པར་བཞུགས་གསོལ་
འདེབས། །གཞན་ཡང་བདག་དང་འགྲོ་ལ་པན་པའི་སྤྱིར། དུས་གསུམ་ཀྱན་དུ་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་དང་། །དགོ་ལ་ཡི་རངས་སྤྲིག་ལ་འགྲོད་ཅིང་བཞགས། །བསྐྱབ་གཞི་གཅིག་གམ་
གཉིས་སམ་ཅི་རྒྱས་གྲངས། །ཅི་སྟེ་སྤྲིག་པ་འགོག་མི་རྒྱས་ན་ཡང་། །དེ་ལ་མ་ཞེན་བྱུག་པོའི་
སེམས་མ་ཡིན། །སྟོན་པ་དང་ནི་ཡང་བའི་སེམས་ཀྱིས་སུ། །མི་དགའ་བཞིན་དུ་དགོས་པའི་

ཕྱིར་སྐྱད་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་གཞན་དབང་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱིས། །དགེ་བ་ལ་ནི་དེ་ལས་བསྒྲོག་
སྟེ་སྐྱད། །མི་དགེ་སྐྱད་པར་འདོད་དང་སྐྱོད་བཞིན་དང་། །སྐྱད་ཟེན་ཆེ་ཡང་སྐྱད་ཅིང་བཤུང་ལ་
བཤགས། །འདོད་ལ་ཅེས་སོགས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། །འགྲོ་ལ་མན་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་
ཡིད་ལ་བྱེད། །དེ་ནི་མི་དགེ་སྐྱད་པ་ཡང་བ་དང་། །ཆུང་དང་སྐབ་ཅིང་མཐར་གྱིས་དག་པར་
འགྱུར། །དགེ་བའི་ཕྱོགས་ནི་དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་འབྱུང་། །ཞེས་བྱའོ། །

ཐེག་ཆེན་མན་ངག་གི་མདོ། ༤༤ ཆོས་འདོད་པ་དེས་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་ཉན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་སུ་བཀང་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་ལ་ཤིན་ཏུ་
དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཐེག་ཆེན་ནམ་པར་འབྱུལ་གྱི་མདོ། ༡༥ ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐོང་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་དབྱེར་མེད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དབྱེར་མེད་པའི་
རྒྱལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་མོས་སོ། །ཞེས་སོ། །

པ་པ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་རྒྱས་པའི་མདོ། ༡ འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི།
སྐྱས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་དཔལ་ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང་། སྐྱོད་
པའི་བྱེ་བྲག་གང་དང་གང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་འདུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
དང་། སྐྱོད་པའི་བྱེ་བྲག་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་
ངོ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཆན་དང་། ཆོས་བསྟན་པ་དང་། སྐྱོད་པ་ལའང་སྐྱར་ནས་གསུངས་
ཏེ། འདི་ནི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཁྱད་སྤངས་སོ། །

སྒྲེ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ༡༠ དེ་ལ་བཟོད་པ་གང་ཞེ་ན། དག་བྲག་ཅའི་སྐྱ་
དང་མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱོས་པ་ལ་སྐྱར་མི་སྐྱོས་པ་དང་། དེག་པ་ལ་ཕྱིར་མི་དེག་པ་

དང་། སེམས་སྒྲུ་མ་དང་མཚུངས་པར་རབ་རྟུ་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་གཤེ་བ་ལ་ཕྱིར་མི་གཤེ་བ་དང་།
ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཁོས་པ་ལ་སྤར་མི་ཁོ་བ་དང་། ཞེས་ཏེ། དེ་ལས་ན། ཁ་ཅིག་རྟུ་
སྒྲུ་མ་བ་དང་། གཤེ་བའི་བྱད་པར་རབ་བྱུང་དང་། ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་སྤྲོ་བ་ལ་བྱེད་
པ་རུང་མི་འཐད་པར་སེམས་སོ། །

༡༤༤ ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བརྩོན་འགྲུས་པར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་སྐབས་གོ་ཆའི་
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཐད་པར་ཕྱིན་བསྐྱས་པའི་ལུང་བྱངས་པ་ཅ་བའི་མདོ་འདི་ནའོ། །

༡༤༥ དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་མི་ཟད་པ་གང་ཞེ་ན། གང་
རིམ་བྱུང་དགེ་བའི་སེམས་སྐྱེས་ཤིང་བྱང་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་བྱེད་པ་འདི་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པའི་འགྲུབ་པ་མི་ཟད་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་
རྟུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་རྟུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སྣང་པོ་ལ་མ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་ཟད་པའམ། གཏུགས་པར་འགྱུར་
བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །བརྩོན་པ་ཤུ་ར་དུ་ཉིའི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཆུའི་ཐིག་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
མོར་ལྷང་བ་ནི་བསྐྱལ་བས་མ་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་ཟད་པའམ། གཏུགས་
པར་མི་འགྱུར་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་རྟུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་ཡང་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྣང་པོ་ལ་མ་འདུག་གི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་ཟད་པའམ། གཏུགས་པར་འགྱུར་བ་
གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཏེ། གཞན་དུ་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་ཁྱེད་ཀྱི་སྤངས་བྱངས་པ་དང་འདི་གཉིས་
ལ་བཅད་ལྷག་གི་བྱད་ཅུ་ལས་དོན་འབྱུང་བས་ན་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

༡༤༦ ཆུལ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པའི་ཆོག་གོ་ཞེས་སོ། །༡༥༠ དེ་ལ་སེམས་
ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་ནི། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་འོ། །ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་ནི། སྤྱོད་པ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

ནམས་ཀྱི་འོ། །དམིགས་པ་མེད་པའི་བྱམས་པ་ནི། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་སྟེ། ཞེས་དང་། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱ་
བས་ན་དེའི་ཕྱིར། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་སྙིང་རྩེའི་སྐྱབས་
འདི་ནས་ལུང་བྱངས་པ་ཡང་མཆོམས་འདིར་བཞུགས།

༡༣༧ བྱང་ངེས་ནམས་འབྱེད་ཏུ་དབུ་མ་པའི་བྱང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཁྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་པ་འདིར་ཡོད་དོ། །

དེ་མ་མེད་པར་གྲགས་པས་བསྟན་པའི་མདོ། ༡༤༧ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདི་གནས་
ཆོད་ལ་འདི་ལྟར་དག་ཞིང་བྱེད་པར་ཅན་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཅན་ནམས་སྤྱོད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་
མ་དག་པར་སྟོན་ཅེས་གསུངས་ཏེ། གནས་ཆོད་ལྟར་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཆོག་གས་སྟོན།

༡༣༨ འཛིག་ལྟ་དང་། ཞེ་སྤང་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་
རྒྱ་མཚན་དེ་དག་སྤངས་པའི་ཉན་རང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་མི་རུས་པའི་ཆ་ནས་སོ། །

ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ། ༧༧༧ རིགས་ཀྱི་བྱ་ལས་ཀྱི་
སྐྱེ་བ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མི་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་གཞན་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ལ་ཁོང་ཁོ་བར་མི་བྱའོ། །དེའི་སྦྱོང་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ། །འདི་སྟམ་དུ་བ་རོལ་ཀྱི་སེམས་ནི་བདག་གིས་མི་ཤེས་
ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་སྦྱོང་བ་དཀའོ་སྟམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་
དག་སུ་བདག་བསྐྱུང་བར་འདོད་པ་དེས་གཞན་སུའི་སྦྱོང་བ་ལ་འང་བཟག་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་དག་
ལ་འདི་ནི་འདི་འབྱུང་། །འདི་ནི་འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བར་མི་བྱའོ། །ཉིན་མཚན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་ལ་བརྟེན་པ་བྱའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆོས་ལ་བསྐྱོམས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་བམམ་པ་ཐག་པ་ནས་
ཡང་དག་པར་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནི་གཞན་ལ་འབྱུང་བར་མི་གནས་སོ། །ཞེས་
སོ། །ཡང་འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་། འཕགས་པ་འཇམ་དཔའ་གཉིས་སོ་སོར་དགོ་སྦྱོང་
སྦྱོང་པའི་སྒོ་གོས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་སྒོ་གོས་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་སྐྱབས་རང་རང་

གི་སྒྲིབ་པ་བཅུན་པས་ཆོས་སྟེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གཞན་དག་གི་ལྟ་སྒྲིབ་ལ་ཡིད་མ་ཆེས་པས་
ཁ་ཟེར་བའི་སྒྲིབ་བྱིས་ལོ་གངས་མང་པོར་དཔྱལ་བའི་སྤྲལ་བསྐྱལ་སྒྲིབ་བར་གསུངས།

བ། སྒྲིབ་སོགས་ལྟ་བུ་བཅུན་པའི་མདོ། ༤ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོའི་སྒྲིབ་པ་བྱིན་པ་དང་། བདག་གི་སྒྲིབ་འདི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མ་
གཏོགས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་མ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གལ་
ཏེ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བར་བྱེད་ན་སྒྲིབ་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོའོ། །ཅི་སྟེ་
བྱིས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ལོན་ནས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བར་བྱེད་ཅིང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་ནའང་དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་གངས་སུ་འགྲོའོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ནི་ཉུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་མང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲིབ་པ་མང་པོའང་ཉུང་དུ་འགྱུར་
བ་ཡོད་པ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་
མ་བསྟོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་དེའང་གལ་ཏེ་བྱིས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ལོན་ནས་ཡོངས་
སུ་བསྟོར་བར་བྱེད་ནའང་སྒྲིབ་པའི་སྤྲ་པོར་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྤྲ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་གང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ང་འཁོར་བ་ཐོག་མ་
མེད་པ་ནས་འཁོར་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཡང་དག་པར་མ་བརྗོད་པར་སྒྲིབ་པ་
བྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་མཁས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་པ་རོལ་དུ་
བྱིན་པར་ཡོངས་སུ་བསྟོར་ཞིང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་པ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༩ གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བྱང་ན་
དེའང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་པན་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་ཞིང་། གལ་ཏེ་འདི་དག་

ལས་བདག་གི་ལུས་བྱུང་བ་ས་ན། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འདི་ནི། བདག་གི་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཞེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་མ་
འདྲེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། ལྷག་པ་འདི་དག་ཏུ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་བྱིར་མི་
ཐོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། བྱིར་མི་ཐོག་པ་རྣམས་སྐྱར་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱར་བསྐྱོས་པ་གསུངས།

༡༠ བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་ན་སྐྱར་དུ་འཁོར་རྒྱ་སྟེ། དཔེར་ན་གསེར་མགར་
ལ་རྒྱལ་པོས་བྱེད་ཀྱི་ལོ་གཅིག་གི་ལས་ལྷ་བ་གཅིག་གི་ཁུངས་སུ་ཆར་བར་བྱོས་ཤིག །དེ་ལྟར་
མ་བྱས་ན་སྐྱེ་གཙོད་དོ་ཞེས་བསྐྱོན་གསེར་རྒྱན་ལ་སེམས་པའི་སྟོ་བྱུགས་དྲགས་པས་གསེར་
རྒྱན་སྐྱར་དུ་ཆར་བ་བཞིན་ལོ། །

༡༡ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེར་འདོད་པ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་རྣམས་འབྱུར་དུ་བྱིན་ཀྱང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་སེམས་གཅིག་གིས་བྱིས་ལོན་པར་འགྱུར་རོ། །

༡༢ རྒྱ་འདིས་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེར་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྟོང་པོ་ལ་འདུག་པར་མ་གྱུར་
གྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་བྱར་མ་གནང་རོ། །ཞེས་སོ། །

བྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བསྐྱར་པའི་མདོ། ༡༣༩ རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཐ་ན་རྟོག་
ཆགས་རྟོག་སྐྱར་ཡན་ཆད་ལའང་སྐྱུག་ཅིང་པངས་ལ་དགའ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་
ལའང་རྟོག་འདི་སྐྱུག་ཅིང་པངས་ལ་དགའ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱུང་བདག་ལ་གསོད་
པའམ། གསོད་དུ་འདུག་པའམ། བསད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་མ་གྱུར་ཅིག །བདག་གིས་
ཀྱང་སྐྱུ་ལའང་གསད་པར་མི་བྱ། གསོད་དུ་གཞུག་པར་མི་བྱ། གསོད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བར་མི་བྱའོ་སྟུམ་མོ། །ཞེས་སོ། །

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔེར་སྟོད་པ་བསྐྱར་པའི་མདོ། ༡༤༠ སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ཐོས་པས་

དམིགས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་བརྒྱད་མ་མོས་པས་སྤངས་ཤིང་འཁོར་དེ་ནས་སོང་བ་དང་ཁ་
ནས་ཁག་སྒྱག་སྟེ་ཆེད་དུས་བྱས་ནས་དཔུལ་བར་སྦྱེས་སོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་
མ་ཐོས་ན་བསྐལ་བ་ས་ཡར་དཔུལ་བ་སོགས་སུ་བསྐད་རྒྱ་ལ་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱིས་སྦྱར་དུ་
དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་དགའ་ལྡན་དུ་སྦྱེས་ཤིང་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྩལ་ཏེ་སྦྱེས་ནས་འཁོར་
ལོས་བསྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཤི་སྟག་དུ་གྱུར་ནས་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་པར་གསུངས།

ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ༡༩༣ རི་རབ་ཀྱི་དབང་གིས་ཉི་མ་
གཅིག་ཉིད་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཚུལ་སྣ་ཆོག་མ་ཡོད་པར་གསུངས།

༡༩༤ སྟོང་གསུམ་གྱི་ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཅམ་གྱི་གོ་སར་
ཕྱི་རོལ་གྱི་བྱང་སྟོང་མངོན་ཤེས་ཅན་གྱི་ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་བའི་སྟོག་ཆགས་སྤྲ་མོ་མང་
ངོ། །ཡང་བྱང་སྟོང་དེས་ལྷའི་མིག་གིས་སྟོང་ཆེན་འདིར་སྟོག་ཆགས་རི་སྟེད་མཐོང་བ་བས་ཉན་
ཐོས་དག་བཙུང་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཅམ་གྱི་གོ་སར་སྟོག་ཆགས་མཐོང་བ་
ཆེས་མང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་སངས་རྒྱས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་ཐར་མངའ་བ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ། གོང་ནས་གོང་དུ་རིགས་འདྲེ་བར་གསུངས།

༡༩༥ འདི་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་གང་ཟག་གི་
བསྐྱུགས་བརྗོད་ཆད་མེད་པ་བསྟན་ཅིང་། གོང་དུ་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་དུ་ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཐོང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོག་མ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་རྣམས་
བཤེས་གཉེན་བསྟན་ཚུལ་སྐབས་རང་གི་སྤང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་འཁྱེར་ཤེས་ན་
གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བོགས་ཐོན་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཟིན་པ་ནི་སྤྲ་
སྟོ་འཁྱུག་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུན་རྒྱུར་དུས་ལས་སྤིབ་དག་པར་གསུངས། རྒྱས་པར་སྦྱོས་ན་འཇམ་དཔལ་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདི་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་སྟག་

ཁྱིམ་འབྲུམ་འཕྲུག་དབུ་མའི་གྲངས་མེད་པ་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་
 དང་། ཡི་དྲུགས་དང་། གཤེན་རྗེའི་འཛིག་རྟེན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་ཆེ་འདི་ལ་
 རྣམ་པར་སྤྱོན་པར་འགྱུར་ཏེ། གྲུང་པ་ཆ་བས་སམ། རིམས་ཆ་བས་སམ། ཅིབས་ལོག་ན་བས་
 སམ། རྒྱལ་སྲིད་འབྲུགས་པས་སམ། གྲུ་མོ་འབྲུགས་པས་སམ། ལུ་གཤེ་འབྲུགས་པས་སམ།
 ལུས་ལ་གཞོད་པ་དང་། ཡིད་ལ་གཞོད་པ་གང་ཡང་རུང་བས་བརྒྱད་བཀག་པས་ཀྱང་ཆེ་གཅིག་
 ལ་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། བ་ན་མི་ལས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། འཇམ་དཔལ་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐེན་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་ཕྲག་ཁྱིམ་
 འབྲུམ་ཕྲག་དབུ་མའི་པ་དག་ལས་དགེ་བའི་ཅ་བ་བསྐྱེད་པ། ཐུན་པ་ལས་བྱང་བ་དང་།
 མཆོད་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཐད་ནས་བསྐྱབ་པ་བརྒྱད་པ་ལས་བྱང་བ་རྣམས་སྡོ་
 གཅིག་གིས་ཐེན་གྱིས་གཞོན་ཏེ། དེ་ལྟར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བསྐྱེན་བཀྲར་བྱ་བ་ནི་ཡོན་
 ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བོ། །ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས།

༡༠༩ འཇམ་དཔལ་མདོར་བསྟུན། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་སྐྱབ་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱན་སྲུང་ཆོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་ངེས་པར་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༡༡༠ མཆོད་པའི་རྣམ་གྲངས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 ལ་བསྐྱལ་པ་གསྐྱའི་ཁྱེད་དུ་ཐུན་པ་བྱིན་པ་བས་སངས་རྒྱས་སམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའམ། འཛིག་རྟེན་མགོན་པོའམ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་པའི་སྒྲ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
 རོས་པ་པན་ཡོན་ཆེས་ཆེན། སྐྱ་རི་མོ་བྲིས་པ་མཐོང་བ་དང་། གཟུགས་སུ་བྱས་པ་མཐོང་བ་
 ལྟ་ཅི་སྒྲོས། མར་མེ་དང་། བདུག་སྒྲོས་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་ན་དེ་བས་ཀྱང་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་མཉེས་པའི་བྱིར་བསྐྱབ་པ་སྐྱ་གཅིག་ཉིན་གཅིག་བསྐྱུངས་ན་དེ་བས་ཀྱང་ལྟ་

ཅི་སྒྲོས་པར་གསུངས།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་མདོ། ༡༢༩ བག་ཡོད་པ་དང་ཉོན་མོངས་མེད་པར་
བྱོས། །བག་མེད་པ་ཡི་དབང་དུ་མ་འགྲོ་ཞིག །སྐྱེ་དང་ཤ་ཤིས་གཅིས་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཏེ། །བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་བ་དགོན། །བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཐག་གངས་མེད་དུ། །སྤེད་
པའི་རྒྱ་མཆོ་ངེས་པར་འཁོར་བ་དང་། །ཉོན་མོངས་དོག་པོར་རྟག་ཏུ་འཁོར་བ་ན། །འཆོ་བ་མ་
རུང་པ་ནི་སྤྲུག་མི་འབྱུང་། །རྟེན་དང་ཆགས་དང་བྱུང་མེད་རྟག་པ་མིན། །རྟག་ཏུ་སྤྲུག་པར་སྤྲུ་མའི་
ཆོས་དང་ལྷན། །བསྐྱེད་པ་དུ་མར་བདེ་བ་ཁྱོད་ནས་ཀྱང་། །ཕྱིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྩིས་སུ་ཐོབ་
པར་འབྱུང་། །ནམ་པར་སྤྲུ་བར་གྱུར་པ་འདི་ལ་ལྟོས། །ཞེས་སོགས་སོ། །

༡༣༡ གང་སེམས་ཅན་ལ་ལས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་
ནས་ལོ་བརྒྱ་སྟོང་ངམ། བསྐྱེད་པ་བྱེ་བ་ལོན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་མཆོན་
ནས་ལན་བདུན་བརྗོད་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་མེ་ཏོག་གཏོར་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
མཐར་བྱེད་པར་འབྱུང་རོ། །མེ་ཏོག་ནམ་མཁའ་ལ་གཏོར་བ་ལྟ་ཞོག་གི། །གང་དག་དད་པས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩིས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཅུ་འཛིན་ཏམ། ཉིན་གཅིག་གམ།
མཆོན་གཅིག་གམ། ཡུད་ཅུ་ཅུ་ཞིག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་
བཅོམ་ན་དེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐར་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་
མཆོད་པའི་ཕྱིར་བཞད་གད་དང་། ཀུ་རེ་སོགས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་འགྲོ་བར་གསུངས།

༡༤༠ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཐོས་པ་ཅུ་གྱིས་ངན་འགྲོ་ལས་ཐར་
ཏེ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་འབྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་གང་ལགས་ཞུས་པའི་མཆོན་

ནམས་བྲིལ་ན། སྒྲན་གྱི་སྒྲ་དང་རིན་ཆེན་གཙུག་ཕྱད་ཅན། །བྲི་མེད་འབྱུང་དང་རབ་ཏུ་ཞི་བར་
བཀོད། །འོད་དཔག་མེད་དང་བསྐྱོ་འབྱུང་བ་དང་། །རྡོ་རྗེ་མཁའ་གསལ་དང་ཕྱ་དན་བལ་ཞེས་
བྱ། །འཛིགས་པ་རབ་ཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་། །དན་སོང་ཞི་མཛད་སྒྲོ་གྲོས་ནམས་པར་
དག །དབང་པོའི་སྒྲོ་གྲོས་སྒྲ་རྒྱས་བྲི་མ་མེད། །དན་འགྲོ་ཞི་མཛད་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱལ་
མཛོང་། །ལ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་བྱའོ། །

༣༥༠ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡུད་ཅམ་བཟུང་བས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་གྲོལ་ན་བསམ་པ་དགེ་བས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སོགས་བཟུང་ན་སངས་རྒྱས་ལྟ་
ཅི་སྒྲོས། འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་པན་ཡོན་ཆེ་བ་བྱིས་པ་དག་གིས་མི་ཤེས་གསུངས།

ཆངས་པའི་དཔལ་ལྷན་བསྐྱན་པའི་མདོ། ༣༤༣ སངས་རྒྱས་ལ་ནི་དད་པ་ལ། །བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པར་དགའ་བ་མེད། །དེ་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་འདིར། །འཛིག་ཏེན་འབྲེན་པ་མཆོད་
པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

རྒྱལ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་མདོ། ༤༠༣ རྒྱལ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་
མོ་བསོད་ནམས་འདོད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པར་བྱའོ། །ཤེས་རབ་འདོད་པས་
ཐོས་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །མཐོ་རིས་འདོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །ཡོངས་སྦྱོང་
འདོད་པས་གཏོང་བ་སྤེལ་བར་བྱའོ། །གཞུགས་བཟང་བར་འདོད་པས་བཞོད་པ་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །སྦྱོབས་པ་འདོད་པས་སྒྲ་མ་གྲུས་པར་བྱའོ། །གཞུངས་འདོད་པས་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་
མེད་པར་བྱའོ། །ཡེ་ཤེས་འདོད་པས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །ཐར་
པ་འདོད་པས་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་བྱ་བར་
འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྐད་སྒྲན་པར་འདོད་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྐད་སྒྲན་པར་འདོད་པས་བདེན་པར་སྦྱ་བར་བྱའོ། །ཡོན་ཏན་འདོད་

བས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལ་དགའ་བར་བྱའོ། །ཆོས་འདོད་བས་དག་བའི་བཤེས་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་འདོད་བས་འདུ་འཛི་མེད་པ་མང་དུ་བྱའོ། །ལྷག་མཐོང་འདོད་བས་ཆོས་སྟོང་བར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མང་དུ་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ། ༤༠༡ འཛིག་རྟེན་མགོན་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ། །མི་གང་སྐྱོར་བ་བྱེད་པ་ནི། །བསྐྱགས་པ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་ཡང་། །བརྗོད་བས་ཟད་པར་བྱ་མི་རུང་། །སྤྱི་ཞིག་བྱང་ཚུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །སྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་བྱག་འཆལ་བ། །དེ་ནི་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་ཡང་། །ནམ་ཡང་ལོང་ཞིང་འཐེང་མི་འགྱུར། །འཛིག་རྟེན་མགོན་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ། །མདོན་དུ་སྐྱོར་བ་བྱེད་པ་ནི། །བྱང་བ་སྟོན་པོ་མཛེས་འདྲ་ཡི། །ནམ་པར་དག་པའི་མིག་ཐོབ་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་བསྐྱོར་བ་བྱེད་ན་ནི། །དེ་ནི་རེས་པར་རྟག་ཏུ་ཡང་། །མཐུན་པའི་དོན་ཀྱན་ཐོབ་འགྱུར་ཞིང་། །དོན་མིན་ནམས་ནི་སྤང་བར་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་སྐྱོར་བ་བྱས་ན་ནི། །མཐུ་དང་སྟོབས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །དེ་ནི་ལེ་ལོ་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་ལྡན་པར་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་སྐྱོར་བ་བྱས་ན་ནི། །བཙོན་འགྲུས་བརྟན་ཞིང་མཐུ་བརྟན་ལ། །བརྟན་ཞིང་ནམ་པར་གཞོན་བརྟན་དང་། །དེ་ནི་སྤྱར་དུ་མཁས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ད་དུང་མང་ངོ་། །འདིར་མཆོད་རྟེན་ནི་མཆོད་པའི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གཟུགས་དང་། །དེའི་རིང་སྤེལ་སོགས་སོ། །

༤༠༢ གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་སྤྲུག་ཁྱིམ་བརྒྱ་སྟོང་ལ། །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་གཞལ་ཡས་བསྟེ་སྟར་བྱེད་པ་བས། །གང་ཞིག་བྱི་དུས་མི་ཟད་བསྐྱལ་བ་འདི་ལ་ནི། །མཆོད་རྟེན་བྱག་འཆལ་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །

འཇམ་དཔལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ༤༣༣ བསྟན་པ་འདི་བཤད་པ་ན་དག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ལས་དག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ནི་ལེན་པ་མེད་པར་ཟག་པ་ནམས་ལས་སེམས་

ནམ་པར་སྒོལ་ལོ། །དགེ་སློང་བརྒྱུ་ནི་སེམས་ཆེས་ཆེར་འབྱུགས་ནས་ལུས་དེ་ཉིད་དང་བཅས་
 སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་དུ་འཕོད་དུ་སྤྱང་ངོ། །དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་འཇམ་
 དཔལ་གཞོན་ཀུར་གྱུར་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །འཇམ་དཔལ་ཁྱོད་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་
 བསྐྱང་བའི་ཆོས་མི་སྟོན་པས་དགེ་སློང་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ཚུད་ཆོས་ཏེ་ངོ་མཆར་བྱས་སོ། །དེ་ནས་
 བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གནས་བརྟན་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་
 ཁྱོད་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཅིག །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དགེ་སློང་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་
 ཆེན་པོ་དུ་འཕོད་དུ་རེག་པ་ཐང་ཅིག་རེག་ནས་དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷ་ནམས་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་
 གྱེ་བར་འགྱུར་ངོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་དགེ་སློང་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་འདི་མ་ཐོས་
 སུ་ཟིན་ན་དེ་དག་གཞོན་མི་ཟ་བར་དཔྱལ་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལས་དེ་ཟད་ནས་མིར་གྱེ་
 བར་འགྱུར་བར་ཞིག་ན་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས་འདི་ལ་བརྟེན་པས་བསྐལ་བ་སེམས་
 ཅན་དཔྱལ་བར་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དེ་འང་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྤྱོད་བར་བྱས་སོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་
 དེའི་ཕྱིར་དགེ་སློང་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱམས་པའི་ཉན་ཐོས་ཐོག་མ་འདུག་
 པར་དག་བཙུན་པར་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དིང་སང་གི་
 གཏམ་རྒྱུད་མ་དག་པ་བྱུང་བ་མིན་ནམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

བྱམས་པ་འཇུག་པའི་མདོ། ༤༤༤ བྱམས་པ་ཡང་དག་པར་བཞུགས་ཏེ། བསྐལ་བ་
 བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཡོན་ནས་གདོད་རང་རེའི་སྟོན་པ་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་གསུངས། འདིར་བྱང་
 ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་པན་ཡོན་རྒྱས་པར་ཡོད། འདིག་རྟེན་རྗེས་མཐུན་གྱི་མདོ་ནང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པས་འདིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་མཛད་ལུགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། དབུ་མ་
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་ལུང་བྱངས་པའང་འདི་ན་ཡིན་ནོ། །

བདུད་རྩི་བརྗོད་པའི་མདོ། ༤༡༥ མི་ལུས་འཕྲོག་པར་རྟེན་པར་དགའ། །སངས་རྒྱས་

འབྲུང་བའང་རྟེན་པར་དཀའ། །སངས་རྒྱས་དང་པ་རྟེན་པར་དཀའ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱང་རྟེན་
པར་དཀའ། །གནས་སྐབས་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་རྟེན་དཀའ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་
ཐོབ་ནས་མ་སྤངས་ཤིག །མཐུ་ཅལ་དག་ཀྱང་ཆུད་མ་གཟན། །ཞེས་སོ། །ཡང་། དང་སྟོང་ཆེན་
པོ་དེ་དག་གིས། །བག་ཡོད་པས་ནི་བྱང་ཆུབ་བརྟེན། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི། །ཅ་བའི་སྟོ་དང་ཆུལ་གྱི་ལམ། །བག་ཡོད་པ་དང་བཅོམ་འགྲུས་ཡིན། །མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱང་འདི་ལ་སྟོབ། །ཞེས་སོ། །

༼མ༽ དད་པའི་སྟོབས་སྐྱེས་པའི་མདོ། འཇམ་དཔལ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཀླུ་རྩ་གཟིགས་པ་ནི། ཕྱོགས་བརྒྱའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམས་ཐམས་ཅད་ན་
སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་། ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་རྣམས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་གཙུག་ཏོར་གྱིས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མཛོད་སྤྱོད་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཆོན་རེ་རེས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བ་སྤྱིའི་ཁྱད་བྱ་རེ་རེས་ཀྱང་
གཟིགས་སོ། །བསྐྱལ་བ་གསྐྱའི་བྱེ་སྟེད་དུ་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱིའི་ཐས་གོས་ཀྱིས་སྦྱོན་པ་བྱིན་པ་
བས་དགེ་བསྟོན་གཅིག་ལ་ཐན་གཅིག་བྱིན་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ནས་
དགེ་བསྟོན་ཐམས་ཅད་དང་། དགེ་སྟོང་གཅིག་དང་། དགེ་སྟོང་ཐམས་ཅད་དང་། དད་པའི་རྩེས་
འབྲངས་གཅིག་དེ་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྩེས་འབྲངས་གཅིག་དེ་ཐམས་ཅད་དང་། བརྒྱད་
པ་གཅིག་དེ་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱན་ཞུགས་གཅིག་དེ་ཐམས་ཅད་དང་། ཕྱིར་འོང་གཅིག་དེ་
ཐམས་ཅད་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གཅིག་དེ་ཐམས་ཅད་དང་། དམ་བཅོམ་གཅིག་དེ་ཐམས་ཅད་
དང་། རང་སངས་རྒྱས་གཅིག་དེ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་རི་མོར་
བྲིས་པ་མཐོང་བ་དང་། གཟུགས་སུ་བྱས་པ་མཐོང་སྟེ། སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་མཆོག་རྩ་

གསུངས། ཡང་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་ལ་སྤར་བཞིན་མཆོད་པ་བས། ལྷགས་ཀྱི་
ཤིང་རྩ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བའི་བྱང་སེམས་གཅིག་ལ་ཉིན་གཅིག་ཟན་གཅིག་སྦྱོན་པ་བསོད་ནམས་
ཆེས་ཆེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩའི་ཤིང་རྩ་ལྟ་བུས་འགྲོ་བའི་བྱང་སེམས་ཉི་ལྔས་འགྲོ་བའི་བྱང་
སེམས་ཉི་ལྔ་འབྲུལ་གྱིས་འགྲོ་བའི་བྱང་སེམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩའི་འབྲུལ་
གྱིས་འགྲོ་བའི་བྱང་སེམས་ཏེ། སྤ་མ་སྤ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མར་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱེད་པའི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་གང་ཡང་རུང་བས་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ། ཉིན་གཅིག་ཟན་གཅིག་སྦྱོན་པའི་བསོད་
ནམས་ཆེས་ཆེ་བ་དང་། ཡང་བྱི་མ་འདི་ལ་སྤར་བཞིན་མཆོད་པ་བས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་
ཡི་གེར་འབྲི་བ་དང་། འབྲིར་འཇུག་པ་དང་། རྫོགས་པ་འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་
པར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས་ཆོས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐབས་རང་མེད་དོ། །གོང་གི་ངེས་པ་དང་།
མ་ངེས་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ནས་བྱང་སེམས་སྤར་སྒྲུབ་པོ་ཆེའི་ཤིང་རྩས་འགྲོ་བ་བསྐྱེད་ཏེ། རྩའི་
དོད་དོ། །པན་ཡོན་གྱིས་རྣམས་བྱང་སེམས་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་གསུངས་ཤིང་ལམ་རིམ་དུ་ལུང་བྱངས་པའང་འདིར་རོ། །གོང་དུ་ཞོར་
བྱ་རིན་ཆེན་གྱི་བྲག་བཙུ་ཐག་བཞི་ལྟ་བུ་ཅམ་གསུངས་ཤིང་། བེ་རྒྱུ་དང་། ཨི་རྒྱ་ལ་གཉིས་
ཐ་དད་དུ་གསུངས་སོ། །

ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ། ༡༢༣ རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ལ་མཆོད་པ་གྲངས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བས་ཡུན་རིང་དུ་ལུལ་བ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་
ཐོས་པ་དང་། སྐྱབས་ལྷན་མཐོང་བ་པན་ཡོན་ཆེ་བ་གསུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་པའི་དགེ་
རྩའི་རྒྱ་མཆོར་ཚུ་ཐེགས་ལུང་བ་རྒྱ་མཆོ་མ་ཟད་བར་དུ་མི་འཛད་པའི་དཔེས་བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་
བར་དུ་མི་ཟད་ཅིང་། རྫོགས་པ་རྒྱུད་ཡང་སྐར་ཆོགས་ཟེལ་གྱིས་ཞོན་པ་ལྟར་གང་ལ་དམིགས་པའི་
དགེ་རྩ་རྒྱུད་ཡང་དགེ་གཞན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་གསུངས།

མར་མེ་འབྲུལ་བའི་མདོ། ༡༣༧ ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་ཆོས་འདི་བཞི་ནི་དད་པས་
རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་དོ་སྟུང་
པས་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། དགེ་བའི་ཅ་བ་ཇི་ལྟར་ཆུང་དུ་འཛིན་པར་སྟོན་པའང་
དཔག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པའི་
ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟོན་པས་མཐོང་བ། ཉན་ཐོས་
བྲིད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསམ་པའང་ཡོངས་སུ་བསམ་པར་མི་བྱས་ན་འཕགས་
པའི་རིགས་ལ་མི་གནས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་
པའམ་ཁོངས་སུ་ཆུད་པ་བྱས་པར་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ། ། གཞན་དུ་ན་དེ་ནི་དད་
པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་བསམ་པའམ། ཤེས་པར་མི་བྱས་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་བྲིད་རྣམས་གནས་
འདི་ལ་བསམ་པ་དང་བྲལ་བ་ཀྱིས་ཤིག ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་རིའི་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྲལ་པོ། ། ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་སེམས་ཅན་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། སེམས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཡང་
བསམ་ཀྱིས་མི་བྲལ་སྟེ། དད་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱིས་པ་སོ་
སོ་སྐྱེ་བོ་ནི་བདག་ལ་ཤེས་པར་འདུག་པའང་མེད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བུ་ཅན་དེ་ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྟོན་པ་ཤེས་པ་ལྟ་གཤམ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་གནས་མེད་དོ། ། ཞེས་སོ། །

མདོར་ན་ཤིན་ཏྲོག་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པས་རྟོགས་བྱ་ནི་བཞི་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
ཆད་མེད་པ་རྣམས་དང་། དགེ་བ་ཆུང་དུ་འཛིན་འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་སྟེ་ལས་འཕེལ་ཆེ་བའི་ཚུལ་དང་།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་སྟོན་གང་ཡིན་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་
དང་། མོས་པ་རྣམས་སོ། །

༡༤༩ མི་ལུས་རྟེན་པར་དགའ་བ་ཐོབ་གྱུར་ནས། །ལྷན་རྒྱལ་ཅིའི་ཕྱིར་རང་གི་དོན་
མི་བྱེད། །ཞེས་སོ། །

གྲོང་ཁྱིམ་གྱིས་འཆོ་བའི་མདོ། ༡༥༡ དགའ་བྱེད་མས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
མར་མེ་འབུལ་བ་མོའུ་འགལ་བུས་གསོད་མི་རུས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདྲིར་གདའོ། །

སྒྲུང་པོ་རྩལ་གྱི་མདོ། ༡༥༢ བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བསྐྱོ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བཞུགས་ནས་དབྱལ་བའི་གནས་བཟུང་ལ། འོན་ཏེ་ལྷའི་བདེ་བ་ཐམས་
ཅད་སྲོང་བར་བྱེད་ཅིང་ཆ་ལུགས་དེས་དབྱལ་བའི་སེམས་ཅན་རྒྱལ་མཐོང་ནས་ཐར་བར་མཛད་ནས་དེ་
དག་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་གསུངས་ཏེ། ངན་འགྲོ་གཞན་གཉིས་ལའང་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་སོ། །

ས་ལུ་ལྷང་པའི་མདོ། ༡༥༣ ལུས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་
མཐོང་ངོ། །ལུས་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་སངས་རྒྱས་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པའི་རྟེན་འབྱུང་ནི་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་དང་། ཆོས་ནི་འཕགས་ལམ་བརྒྱད། སངས་རྒྱས་ནི་ཆོས་སྐུ་ལ་བྱེད་ཅིང་། མཐོང་
ཚུལ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་མེད་ཏུ་མཐོང་བ་ནི་འདྲིར་བསྟན་རྟེན་འབྲེལ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱང་
དེ་ཁོ་ནར་མཐོང་བ་ནི་འདྲིར་བསྟན་ཆོས་མཐོང་བ་ཡི་མངོན་སུམ་ཏུ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་
སངས་རྒྱས་ཆོས་སྐུ་མཐོང་བའོ། །མདོར་ན་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་སྟོང་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཕགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་སམ། ཆོས་མཐོང་ལ། དེ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མཐོང་བའམ་རྟོགས་སོ། །

སོར་འབྲེང་གི་མདོ། ༡༥༤ བ་རོལ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་བདག །བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་དེ་
བཞིན་གཞན། །བདག་རང་ཉིད་ནི་དཔེར་བྱས་ལ། །མི་བསད་གསོད་ཏུ་མི་གཞུག་གོ།
ཞེས་སོ། །

༡༥༥ ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཆེ་རབས་དེ་དག་ལ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་མར་མ་གྱུར་པ་དང་། སྤིང་མོར་མ་གྱུར་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཁྱིམ་གྱུར་པའང་

པར་གྱུར་ཏེ། འཆོ་བའི་འཛིག་རྟེན་ནི་བོ་མཁན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༣༣༩ གང་ཞིག་སྤར་ན་བག་མེད་པ། བག་ཡོད་པར་ནི་བྱིས་འགྱུར་ན། སྤོན་ལས་
བྱུང་བའི་ཆེ་བ་བཞིན། འཛིག་རྟེན་འདི་ན་སྤང་བར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ན། སངས་རྒྱུས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་མཐོང་ན་དགའ་བ་མདོན་པར་
འཕགས་པ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་ད་ལྟར་བཞུགས་པ་དེ་སོར་འབྲེང་ཅན་ཡིན་པ་དང་། བྱང་སྤྱོད་པས་
སྤྱུ་འཛིག་རྟེན་ཁམས་རྟག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་སྤྱིང་པོ་ནོར་བུ་བཅེགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ད་ལྟར་
བཞུགས་པ་དེ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །མ་སྐྱེས་དགའའི་འགྲོད་པ་
བསལ་བའི་མདོའི་སྟོང་ཆར་འཇམ་དཔལ་གྱིས་གློལ་བ་ལྟར་མཛད་པས་སྟོན་པའི་ལྷུང་བཟེད་
ས་འོག་ཏུ་ཐལ་བའི་བྱུང་བ་སོགས་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མང་ངོ་། །གཞན་ཡང་མ་
གསོད་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཞིག་འདུལ་སྤྲད་འཇམ་དཔལ་གྱིས་པ་མ་བྱ་དང་བཅས་པ་སྐྱུལ་ཏེ་བྱས་པ་
མ་གཉིས་ཀ་གསོད་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་འདིར་ངོ་། །ལས་སྐྱེབ་རྣམ་དག་གི་མདོ། དག་སྟོང་འི་མེད་
འོད་ཅེས་བྱ་བར། ཅ་ལྷུང་བྱུང་བ་ལས་འགྲོད་དེ། སྟོན་པའི་བྱུང་བུ་སོར་བས་སྟོན་པས་སྟོང་ཉིད་
ཀྱི་གཏམ་བཤད་དེ་འགྲོད་པ་བསལ་ནས་བྱམས་པའི་བསྟན་པ་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་
པ་ཐོབ་ཅིང་མཐར་གྱིས་སངས་རྒྱུས་པའི་ལུང་ཡང་བསྟན། ཡང་སྟོན་དག་སྟོང་དཔལ་བྱིན་བྱ་
བ་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་མོ་ཞིག་གིས་བསྐྱས་ནས་པམ་པས་གོས། བྱ་མོ་དེའི་ཁྱོ་གའང་དུག་གིས་
བཀྱམས་ཏེ་མི་རིགས་པར་བྱས་པ་ལས་རྩིས་སྤྱུ་འགྲོད་དེ་གཙུག་ལག་ཁང་གཞན་དང་གཞན་དུ་
རྒྱ་བ་ན་བྱང་སེམས་འཛིགས་གྲོལ་བྱ་བ་དང་ཐུང་བ་ལས་དེས་ནགས་འདབས་སྤྱིད་དེ་རང་
གི་ལུས་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མང་པོ་སྐྱུལ། དེ་དག་གིས་དོན་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་
དེ་ཉིད་དུ་དཔལ་བྱིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པོ། །འཛིགས་སྟོལ་ནི་རྩི་བཙུན་
བྱམས་པ་དང་། དཔལ་བྱིན་ནི་སངས་རྒྱུས་རིན་ཆེན་ཆེན་ཆེ་བ་ཡིན་པར་གསུངས། ཡང་བྱིས་པ་ལ་

སྤྱིན་སོགས་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་གསུངས།

༼ཙ༽ ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཆར་གཅོད་པའི་མདོ། ༤༣ ལྷ་མ་ཡིན་ངན་འགྲོ་བར་
བཤད། ༡༠༩ དགོ་སྒྲོང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བས་སེ་གོལ་གཏོགས་པ་ཙམ་ཡང་བྲང་སྒྲོང་གི་
རྒྱལ་མཆན་བཅང་བར་མི་བྱ་བའི་བྱེད་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལས་ན་ཚུལ་འཆལ་ལ་འབྲས་སྤང་
སོགས་མི་འབྱུང་ངམ་དཔྱད་དོ། །

༡༡༧ ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལྟར་ངའི་བསྟན་པ་ནི་ཉེས་པར་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཞེས་
སོགས་ཐོག་མའི་སྒྲོ་སྒྲོང་དུ་ལུང་བྲངས་པ་ནམས་འདིར་བཞུགས། ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་།
ནད་པ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་དུས་ངན་འདི་ལྟ་བུར་ཞག་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཆོགས་སུ་གནས་པར་
མི་བྱ་གསུངས།

༡༢༠ ལྷ་རིའི་བྱ་བགྲས་པས་རང་གི་བརྒྱའི་ཤེས་པ་དབྱང་པའི་ཤ་ཐོས་པ་ནི་སྒྲིའི་ཉེས་
དམིགས་སུ་མི་ལྟ་བ་དང་། འབྱུང་བར་མི་ཤེས་པར་དད་པས་བྱིན་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་
པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ལྷན་པ་ནམས་དང་། གྲོལ་བ་ནམས་ལ་དད་པས་བྱིན་པ་གནང་
གིས་གཞན་ལ་མིན་ཞེས་དང་། ལྷན་གྲོལ་གྱི་ཆད་སྤྲིག་སྒྲོང་དགོ་སྒྲོབ་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་ལ་བཅོན་
ཞིང་མགོ་ལ་མེ་ཤོར་ལྟ་བུས་འཕགས་པའི་ལམ་བསྐོམ་པ་ལྷན་པ་དང་། ནམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་
མོས་པ་གྲོལ་བར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་མང་དུ་གསུངས།

རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་གདམས་པ། ༡༤༩ མི་ཉིད་ཀྱི་ནི་འགྲོ་བར་འགྱུར། །འཆི་བདག་
རབ་ཏུ་མི་བཟད་འོང་། །ཁྱོད་ཀྱི་ཆེ་འདི་མི་བཏྱན་གྱི། །རྒྱལ་པོ་བག་མེད་མ་བྱེད་ཅིག །ཁོར་ནི་
བཏང་གི་ལུས་ནི་བསྐྱང་བར་བྱ། །ཡན་ལག་བཏང་གི་སྒོག་ནི་བསྐྱང་བར་བྱ། །ཁོར་དང་ཡན་
ལག་ནམས་དང་དེ་བཞིན་སྒོག །ཐམས་ཅད་བཏང་གི་འདིར་ནི་ཆོས་བསྐྱང་རོ། །ཞེས་སོ། །

སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལེའུ། ༡༡༩ ལྷ་རིའི་བྱ་ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་དུ་ཟད་

ལ། སེམས་དེའང་གཟུགས་མེད་པ། བསྟན་དུ་མེད་པ། ཐོགས་པ་མེད་པ། རྣམ་པར་རིག་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་དེའང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅའ་
ཀྱང་མི་ཆེད་དོ། །སེམས་གང་གིས་སེམས་ཡོངས་སུ་བཅའ་བའི་སེམས་དེའང་མི་ཆེད་དོ། །དེ་
སེམས་མི་དཔེགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དཔེགས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དཔེགས་པས་
ཆོས་གང་ཡང་མཚན་མའམ་རྗེས་སུ་ཡང་དག་པ་མི་མཐོང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པར་
མི་འགྱུར་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་འགྲོས་
མཚུངས་པས་གཞན་ལུགས་ཀྱི་བྱུག་ཆེན་རྟོག་བཟོ་ཡིན་སྟུང་བ་མི་རིགས་སོ། །

༡༣༡ ལྟའི་བྱ་བ་ཐོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། ལན་ཅི་དང་ཅི་འདེབས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཁོ་ནས་འདེབས་ལ།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་བསྟན་པའམ། ལན་གདབ་པའམ། བརྗོད་པར་ཡང་མི་བྱས་སོ། །དེ་ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་
མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་ལྟའི་མིག་གིས་བསྟན་པ་ན། ལྟ་གནས་རིམ་ལྟ་བུ་ཐོའི་ཁབ་དང་། རི་
ལྟ་བུ་མེར་སྦྲ་སོགས་སུ་སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་མཐོང་ནས་ངོ་མཆར་སྦྱོར་བའི་མོ་
རྒྱས་ཀྱང་འདིར་འབྱུང་དོ། །

༡༣༢ ལྟོང་ཆེན་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་སུ་གཏོགས་པའི་འཛམ་གླིང་ཐམས་ཅད་ཆོ་ཆད་
སོགས་གཅིག་གམ་སྟུང་ན། དེ་མིན་པ་འདིར་གསུངས།

ལྟག་བསམ་བསྟན་པའི་མདོ། ༡༣༣ བྱང་སེམས་ལྟག་བསམ་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བས་
བྱ་མོ་ཞིག་ལ་ཡིད་ཆགས་ཏེ་བསྒྲོག་པར་མི་བྱས་པའི་ཆོ། ལྟོན་པས་བྱ་མོ་དེ་འབྲ་བ་ཞིག་སྦྱུལ་
ཏེ་ཁོ་པའི་ཕྱི་བཞིན་འབྲང་བ་ན། དེ་ཉིད་སྒྲག་ནས་ཐོས་པ་ལ་བྱ་མོས་སྦྱས་པ། བདག་ནི་སེམས་
ཀྱིས་སྤང་བར་བབྱིད། །ལུས་ནི་ཐོས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །བརྟན་སོ་ལུས་ནི་ཐོས་པ་ཡིས། །འདོད་

ཆགས་སྒྲོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལས་འཕྲོས་ཏེ། སྐྱུ་མའི་བྱང་མེད་ལ་མི་སྐྱུག་པ་
སྒྲོམ་པ་སོགས་དཔེ་དུ་མ་བཀོད་ནས་དེ་དག་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱའི་ལམ་སྟོན་པ་ཞེས་
ཅིས་ཀྱང་གསུངས།

སྤྱིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། ༡༡༢ འདི་དག་ཐམས་ཅད་མིང་ཅམ་སྟེ། །འདུ་ཤེས་ཅམ་དུ་
གནས་པ་ཡིན། །བརྗོད་པ་ལས་ནི་གཞན་གྱུར་པ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །འདི་ནི་ཆོས་
རྣམས་ཆོས་ཉིད་དོ། །མིང་གིས་མིང་ཉིད་སྟོང་པ་སྟེ། །མིང་ནི་མིང་གིས་ཡོད་མ་ཡིན། །མིང་མེད་
པ་ཡི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། །མིང་གིས་ཡོངས་སུ་བརྗོད་པར་བྱས། །ཆོས་རྣམས་འདི་དག་ཡོད་
མིན་ཏེ། །རྟོག་པ་ལས་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་། །གང་གིས་སྟོང་པར་རྣམ་རྟོག་པ། །རྟོག་པ་དེ་ཡང་
འདི་ན་མེད། །མིག་གིས་གཞུགས་ནི་མཐོང་ངོ་ཞེས། །ཡང་དག་གཞིགས་པས་གང་གསུངས་
པ། །འཇིག་རྟེན་ལོག་པའི་ངང་ཅན་ལ། །ཀྱན་རྗོད་བདེན་པར་དེ་གསུངས་སོ། །ཆོགས་ནས་
མཐོང་ཞེས་གང་དག་ཏུ། །འཕྲེན་པས་རབ་དུ་བསྟན་མཛད་པ། །དེ་ནི་དོན་དམ་གདགས་པའི་
ས། །སྒྲོ་དང་ལྗན་པས་བཀའ་སྦྱུང་ཏོ། །མིག་གིས་གཞུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཞིང་། །ཡིད་
ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་མི་རིག་པ། །དེ་ནི་འཕྲེན་པ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་མི་དཔོགས་
སོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། འཁོར་བར་འཇུག་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས།

རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱུས་པའི་མདོ། ༡༤༧ འཇམ་དཔལ་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུ་
ལྗན་འདས་ཆོས་སྒྲོང་བ་ཞེས་བཀྱི་བ་གང་ལགས། བཙུ་ལྗན་འདས་ཀྱི་བཀའ་སྦྱུང་པ། འཇམ་
དཔལ་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བཀའ་ལ་ལ་ནི་བཟང་བར་འདུ་ཤེས། ལ་ལ་
ནི་ངན་པར་འདུ་ཤེས་པ། དེ་ནི་ཆོས་སྒྲོང་བའོ། །གང་ཆོས་སྤངས་པ་དེས་ཆོས་སྤངས་པས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན། དགེ་འདུན་ལ་ངན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སོགས་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རིགས། མི་རིགས། ཆེད་དུ་གསུངས། མ་གསུངས། བྱང་

སེམས་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་ཡིན་མིན། སྟོབས་པ་ཡོད་མེད། ཆོས་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་སྟོན་ཏེ་ཞེས་
བེར་བ་སོགས་ཆོས་སྟོང་བར་གསུངས། གཞན་ཡང་། ཆོས་སྤྱ་བའི་ཉེས་པ་སྐྱེད་བ་དང་། དེ་
སྐབ་པ་ཕྱན་སྐྱམ་ཆོགས་པ་མིན་ཞེས་བེར་བ་ཡང་ཆོས་སྟོང་དུ་གསུངས་ཤིང་། བག་མེད་པར་
སྐྱེད་བ་དང་། སྟོད་ལམ་ཀྱི་སྐྱེད་བ། སྟོད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པར་སྐྱེད་བ་སོགས་ཀྱང་
ཆོས་སྟོང་བའོ། །དེར་མ་བད་སྟོབས་པས་གོ་བར་མི་བྱེད་དོ་བེར་བ་སོགས་ཆོས་སྤྱ་ལ་ཁ་བེར་
བ་པལ་ཆེར་ཆོས་སྟོང་དུ་གསུངས་སོ། །ཆོས་འཆད་པ་པོ་ལ་ཡང་ཆོས་སྟོང་འབྱུང་ཉེ་བ་སྣང་
སྟེ། མདོ་འདི་བལྟས་ནས་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

སངས་རྒྱུ་འགྲོ་བའི་མདོ། ༣༥༩ འཇམ་དབལ་དེ་ནས་ངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་མི་འབྱུགས་པ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྤྲིས་
སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་མི་འབྱུགས་པས་གང་ལ་
གནས་ཏེ་ཁྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱུ། དེ་སྐད་ཅེས་སྤྲིས་པ་དང་། འཇམ་དབལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་འབྱུགས་པ་དེས་ང་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་སྤྲིས་སོ། །བྲིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོའི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་གང་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་
གནས་ནས་ཁོ་བོ་ཁྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱུ་
སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་སྤྲིས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཏེ་སངས་རྒྱུ་མང་པོ་དང་བཅོ་བ་མཛད་སྤྱད་ངོ།

༼ཆ༽ དཀོན་མཆོག་སྤྱིན་གྱི་མདོ། ༡ སྟོན་པ་ཤྱུ་ཐུབ་པའི་མཆན་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་
བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཚུལ་འགལ་སྟོང་དང་བཅས་པ་གསུངས། དག་པའི་ཞིང་གཞན་དང་གཞན་དུ་
སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་དག་པས་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱབས་པ་བས་མ་དག་པའི་ཞིང་
འདི་ལྟ་བུར་དགོ་སེམས་སྣ་གཅིག་སྤྱི་བའང་ཆེས་དཀའ་ཞིང་། ཅི་སྟེ་དད་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་སྤྱི་ནའང་
རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་ངོ་མཆར་བའི་གནས་སུ་འཛིན་ཅིང་། ཐུགས་གཏིང་ནས་དགྲེས་པ་སྟེ།

༡༠ རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་གང་དེ་ལྟ་བུར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའི་འཛིག་
 ཉེན་གྱི་ཁམས་ན་དགེ་བའི་སེམས་གཅིག་ཅུ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གྲང་དཀའ་བ་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་
 ཅན་ཡོངས་སུ་དག་པར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་འོ་མཆར་གྱི། གང་དག་དེ་ལྟ་བུར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
 པར་གྱུར་པའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་དེ་ན་སེ་གོལ་གཏོག་པ་སྤིང་དུའང་དད་པ་ཉིད་པ་དང་། སེ་
 གོལ་གཏོག་པ་སྤིང་དུའང་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་
 དང་། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། སེ་གོལ་གཏོག་པའི་སྤིང་དུའང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་
 དག་པར་བཟུང་སྟེ། སྤྱོད་པ་འདི་ནི་ཆེས་ངོ་མཆར་རྟོ། །དེ་བས་གྲང་གང་དག་སེ་གོལ་གཏོག་
 པའི་སྤིང་དུའང་ལྟོ་གོས་གཏམ་སོགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཡང་
 དག་པར་བཟུང་སྟེ་གནས་པ་འདི་ནི་ཆེས་ངོ་མཆར་རྟོ། །དེ་བས་གྲང་སེ་གོལ་གཏོག་པའི་སྤིང་
 དུའང་སྤྱིང་རྩེ་བའི་སེམས་ཉི་བར་བཞག་སྟེ། ལྷ་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་
 ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་ཆེས་ངོ་མཆར་རྟོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་གསོལ་བ།
 བཙུག་ལྷན་འདས་ངོ་མཆར་རྟོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་ངོ་མཆར་རྟོ། །ཞེས་སོ། །འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བ་ཞེས་སོགས་དང་། སྤྱིང་རྩེ་བའི་ཞེས་སོགས་མདོ་ཆོན་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་འབྱུང་དང་།
 བྱང་སེམས་བསྟན་རྟོ། །དག་ཞིང་དུ་ཡོངས་དག་ནི་སེམས་ཅན་འཕགས་པ་དག་བཙུག་པ་
 སོགས་མང་དུ་བཞུགས་པ་བས་ཞིང་ཁམས་འདི་ལྟ་བུར་དགེ་བ་སྣ་རེ་སྤྲད་ཅིག་བསྐྱབས་པའི་
 གང་ཟག་གཅིག་དམིགས་ནའང་ཆེས་ངོ་མཆར་བའི་གནས་སུ་འཛིན་ན། དེ་བས་གྲང་ཡུལ་དུས་
 ཞིན་ཏུ་ངན་པ་དེང་སང་གི་དུས་ལྟ་བུ་ལ་དགེ་བ་སྣ་རེ་ཅུ་བསྐྱབས་ན་ལྟ་ཡང་ཅི་སྟོས་པས་དེ་
 དག་ལ་སོམས་ལ། དུས་ངན་དུས་བཟང་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་དམ་པ་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཅི་བྱས་སུ་
 བཙོན་པར་རིགས་སོ། །

༡༤ རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལ་རྩི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་བ་ཕྱན་སྦྱར་
ཆོག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཟང་ཟེང་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་
ཆོས་ནམས་འཛིན་ཅིང་ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་དེ། རྟེན་པ་དང་། བཀུར་སྟེང་གི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ཤེས་ཀྱི་
ཁེ་འདོད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། གཤམ་པ་འདོད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་
ཅན་འདི་དག་གི་སྦྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རྩི་ལྟར་ཟད་པ་བྱ་སྦྱོར་སྟེ། ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་ཟང་ཟེང་
མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་གཞན་དག་ལ་འང་ཡང་དག་པར་སྟོན་ནོ། །རྩི་ལྟར་
རྒྱལ་པོ་འཇམ། རྟོན་པོ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་གདོལ་བ་འཇམ། གདོལ་བྱ་ལ་འང་
ཡང་དག་པར་སྟོན་ན། དེ་མ་ཡིན་པ་གྲོང་རྩལ་གྱི་མི་དང་། ཡུལ་གྱི་མི་གཞན་དག་ལྟ་ཅི་སྟོས།
ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་བ་དེས་ཁེངས་པ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་བ་ཕྱན་སྦྱར་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་སྦྱོན་ཕྱན་སྦྱར་ཆོག་པའི་ཆད་
དང་། ཡང་རྩི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་མི་འཛིགས་པའི་སྦྱོན་བ་ཕྱན་སྦྱར་ཆོག་པ་ཡིན་
ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་བདག་གིས་དབྱིག་པ་ཐོར་བ་དང་མཆོན་ཆ་
ཐོར་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་གཞོག་གོ། །དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
པར་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན། བར་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན། བྱར་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན། གཉེན་བཤེས་སུ་འདུ་
ཤེས་པ་ཡིན། ཉེ་དུམ་སྦྱག་གི་གཉེན་མཆོམས་དག་ཀྱང་རུང་བར་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་འདི་སྦྱོར་དུ་སེམས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་སྦྱེ་བ་འཕོ་བ་དེ་དང་
དེ་དག་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་སུ་གང་ཁྱོད་ཀྱི་པའཇམ། བའཇམ། བྱའཇམ། གཉེན་བཤེས་སམ། ཉེ་
དུམམ། སྦྱག་གི་གཉེན་མཆོམས་དག་གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་སེམས་
ཅན་དེ་ལྟ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ་སྦྱོར་ནས། དེ་སྟོག་ཆགས་སུ་གྱུར་བ་ཕྱ་མའི་ཕྱིར་ཡང་
བདག་གི་ཤ་དག་གིས་ཀྱང་པན་འདོགས་ན། སྟོག་ཆགས་ཆེན་པོ་ལ་གཞན་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ།

དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་འཇིགས་པའི་སྤྱན་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
མི་འཇིགས་པའི་སྐྱབས་སྤྱན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཆད་བསྟན་ནོ། །དེ་བས་ན་མི་འཇིགས་པའི་
སྤྱན་པ་ལ་ངེས་པར་གཞན་གྱི་ས་ནས་གཞན་གྱི་སློག་བསྐྱས་པ་མི་དགོས་ཏེ། རང་གི་ངོས་ནས་
གཞན་ལ་མཐོ་མི་བརྩམས་པའི་བསམ་བས་མཆོན་ཆ་སོགས་སྤངས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བྲངས་
པ་ཡང་དེའི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

༩༥ རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ལོག་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན་འདི་ལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇིག་རྟེན་པའི་གཙུག་ལག་དང་། གསང་ཆོག་དང་། བཟོའི་གནས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་རབ་གཏོང་སྟེ། དེའང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤྱོན་པར་བྱ་བའི་
བྱིར་རྟེ། ཤེས་ཀྱི་ཁེ་འདོད་པ་དང་། གཤགས་པ་འདོད་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་འདོད་
པའི་བྱིར་མ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་བརྗོད་པའི་བྱིར་རྟེ། དེ་ལ་
ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བའི་བྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་དེ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། གསུང་རབ་འདི་
ནི་དམ་པ་སྟེ་འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བའོ་སྟམ་ནས། དེ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་
ལྟ་བས་སུ་སྟེགས་ཅན་གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
མ་ལོག་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བས་ན་བྱི་རོལ་གྱི་རིག་གནས་ལ་སྤངས་པ་
དག་གིས་ཀྱང་ཀྱན་སྦྲོང་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཟེན་པ་བྱ་དགོས་སོ། །

༩༦ བདག་པོས་མ་བཟུང་བའི་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སོགས་ཉིན་ལན་གསུམ་དང་།
མཆོན་ལན་གསུམ་དུ་བསམ་པ་ཐག་པས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་སྟོབ་ཅིང་མདོ་སྟེ་དག་
ལས་རི་སྐད་བཤད་པའི་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་དག་ཀྱང་སྦྱང་ཐག་པས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་
བསྟོ་བ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཀྱང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོའོ། །སྟོགས་
བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་རྩ་ལ་ཡི་རང་ཞིང་བསྟོས་པར་གསུངས། གཞན་ཡང་སྐྱེ་

གཞུགས་སོགས་ལ་བདུག་སྒྲོས་སོགས་འབྲུག་བ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་འཆལ་གྱི་
དེ་ར་སེལ་ནས་དེ་དག་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དེ་ར་ཕྱོད་སྒྲོས་ཆོགས་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུང་
བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱག་བདར་དང་། ཞལ་ཞལ་བྱེད་ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་
མི་སྦྱག་བ་སེལ་ནས། སྦྱོད་ལམ་ཕྱོད་སྒྲོས་ཆོགས་པར་བསྟེན་བ་དང་། མེ་ཏོག་གི་གཞུགས་
གསོལ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་གཏུང་བ་ཞི་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འགྲོ་ཆེ་དེ་དག་ཐར་པའི་
ཁོང་ཁྲིར་དུ་འབྲུག་པར་སེམས་བསྐྱེད་བ་སྟེ་གྱུར་ཅིག་གྱུ་སྟུང་བ་དང་། ཕྱིར་འབྲུང་ཆེ་འཁོར་
བའི་བཙོན་ར་ནས་འདོན་ཏོ་སྟུང་བ་དང་། སྒོ་འབྱེད་ན་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་སྒོ་དབྱེད་སྟུང་
སེམས་བ་དང་། སྒོ་གཅོད་ན་རན་འབྱེད་སྒོ་བཅད་དོ་སྟུང་བ་དང་། འབྲུག་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་
པོ་ལ་འགོད་དོ་སྟུང་བ་དང་། སྒོ་གཡས་པས་ཉལ་ན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུ་དན་ལས་འདའ་
བཞིན་དུ་ཐུ་དན་ལས་འདས་པར་བསྐྱེད་སྟུང་བ་དང་། དེ་ནས་ལྷང་ན་གྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
ལས་ལྷང་བར་ཤོག་ཅེས་སྟུང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཆེད་ལ་འགྲོ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་
བྱ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བྱ་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིག་གྱུ་སྟུང་བ་དང་། དེར་འབྲུག་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཐུག་
རུ་དབྱུང་བར་བྱ་སྟུང་བ། བསྐྱེད་པའི་བྱེད་ན་དེ་དག་གི་སྐྱིབ་པའི་དེ་མ་བསྐྱེད་སྟུང་བ་དང་། ལག་
པ་སྟུང་ན་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པའི་དེ་ར་རྣམས་བསལ་ལོ་སྟུང་བ་དང་། ཀླང་པ་བསྐྱེད་ན་ཉོན་
མོངས་པའི་རྒྱལ་སྟོང་ཆོགས་བསལ་ལོ་སྟུང་བ་སོགས་ལུས་ངག་གི་གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བདེའི་རྒྱུར་བསྟེན་བར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་འདིའི་སྒྲོར་མང་རོ་།

༥༥ བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་རྣམས་བསྐྱེད་དུ་བཅུག་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱོད་པར་
བཅུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོར་འབྲུག་པར་བྱེད་ཅིང་། བཞུགས་པ་ལ་བཀྱར་བསྟེན་བྱས་ནས་
ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་བསྐྱུལ་བ་དང་། ཐུ་དན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་པ་རྣམས་ལའང་ཐུ་དན་
ལས་མི་འདའ་བ་གསོལ་བ་གདབ་པར་སྟོན་ལམ་འདེབས་བ་སྟེ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་བསུགས་པའི་སྒྲོན་ལམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

༥༩ འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཟློན་དུ་མེད་པའི་ཡང་བཟློན་དུ་མེད་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་ན། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་ཇི་སྟེན་ཅིག་དོན་ཐ་དད་པ་དང་། ཆོག་དང་
ཡི་གེ་ཐ་དད་པ་དང་། བཟློན་པ་ཐ་དད་པ་དང་། ཚུལ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་བཤད་པ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱད་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ཐང་གཅིག་གཅིག་ལ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པར་
བྱེད། ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱེད། སྒྲོམ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཟུངས་ཀྱི་
ཡུན་སྐུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ཡང་ཐབས་མཁས་པ་མ་གཏོགས་པར་གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཀའ་གཅིག་པའི་
སེམས་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་ཀྱི་རིས་ན་མ་མཐོང་སྟེ་ཞེས་སོ། །

༡༠༩ རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་པ་ནི་འདར་འདར་པོ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཁོར་གྱིས་འཇིགས་པའི་བག་ཆ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་པ་ནི་ཞན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། འཇིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོ། །

༡༡༥ བྱང་སེམས་སྐྱབ་པ་རྣམས་སེལ་གྱིས་བདག་བསྟོད་པ་ནི་དམ་པ་མིན་པའི་ཆོས་
སྐུ་གསུངས་ན། བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བདག་བསྟོད་པ་ཅི་ལགས་ཞེས་དོགས་སེལ་བྱས་པའི་
ལན་དུ། རང་ཉིད་རྟོག་བཀུར་དང་སྟོན་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་རེ་བས་བདག་བསྟོད་པ་མིན་གྱི།
གཞན་དུ་བདག་བསྟོད་པས་འཇིག་རྟོན་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགའ་ལ་དེ་ལས་ཆོས་
སྟོན་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། གཞན་དུ་སྟོན་པ་མཁས་ལ་གཅིག་བྱར་གྱུར་པ་
ཞིག་ཡོད་ལ། དེར་གཞན་གྱིས་མི་འཆལ་བའི་སྐབས་དེར་སྟོན་པའི་སྟངས་ཇི་ཅིའི་སེམས་ཉེ་བར་
བཞག་སྟེ་བདག་གི་ཆེ་བ་བཟློན་པ་ན་དེ་དག་དེ་ལ་བསྟེན་ནས་སྟོན་ལེན་ལ་དེས་བྱུག་རྩ་ཐམས་

ཅད་སེལ་ཏེ་དོན་དུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་བདག་གི་ཆེ་བ་སྦྲགས་པར་མཛད་ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་པར་མདོ་ལས་སོ། །གཞན་དང་གཞན་དུ་ཆོས་ལ་དཔེ་མཐུན་བྱས་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ། ལ་ལས་ཆོས་ལ་སེར་སྣ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ༡༣༣ མདོ་ཉིད་ལས། ཆོས་ལ་སློབ་དཔོན་འཆབ་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་སེར་སྣ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཡིན་ཞེས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བགྱངས་ལ། སྣ་མ་དང་སློབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་མཐུན་བྱེད་པ་གཉིས་འགྱུར་བྱས་ཅིང་ལས་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེ་མཐུན་ཅེས་འབྱུང་རྒྱུ་སྐབས་མང་པོར་འཆབ་པ་ཞེས་མང་དུ་བྱུང་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༡༥༩ རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་དུ་མས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དཔག་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། བརྟག་པར་མི་བྱས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སེལ་བས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མ་མཆིས་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཡང་དག་པར་འགྱུར་བ་མ་ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་སྟེ། དེ་ནི་བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུབ་པར་མི་བྱས་ཀྱི་ནམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བྱུགས་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་བསྐྱལ་བ་བཟང་བར་བྱའི་ཐོག་མའི་སེམས་ནས་བརྩམས་ཏེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༡༥༠ ལྷ་མ་ལ་བརྟེན་ན་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། ཕྱིག་པ་རྣམས་ནི་འགྲིབ་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་དུ་ཡོངས་སུ་རྟོག་སྟེ། དེ་དེའི་རྒྱ་དེའི་སྟེན་དེའི་གཞིས་མཁན་པོ་ཅུང་དུ་ཐོས་པའམ། མང་དུ་ཐོས་པའམ། ཤེས་པའམ། མི་ཤེས་པའམ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པའམ།

རྒྱལ་ཁྲིམས་ངན་པ་ཅན་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དོ། །དེ་རི་ལྟར་སྟོན་པ་
 ལ་དགའ་ཞིང་དང་བ་ཉི་བར་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཁན་པོ་ལ་ཡང་བྱེད་དོ། །དེ་སྟོབ་དཔོན་
 རྣམས་ལ་རིམ་གྱོ་ཡོད་ཅིང་རྗེ་ས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ལ་བཞེན་ན་
 བདག་གི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྱུགས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར།
 ཉོན་མོངས་པ་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ནི་སྤང་བར་འགྱུར་རོ་སྟུང་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་སྟེ། དེ་དེ་དག་
 ལ་མཁན་པོར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་། དགའ་བ་དང་། དད་པ་དང་། རངས་པ་འཕྲོག་པ་དང་།
 དག་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་སྟོད་པ་ཡིན། མི་དག་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་མི་
 མཐུན་པར་སྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བ་དང་། དེ་འདི་སྟུང་དུ་བདག་སུའི་བསོད་སྟོམས་ལ་ཡོངས་
 སུ་སྟོད་ཅེས་སེམས་ཤིང་དེ་འདི་སྟུང་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་ནི་བྲམ་ཟེ་དང་། རྒྱལ་རིགས་དང་།
 རྒྱུང་པ་དང་། དུལ་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱི་བསོད་སྟོམས་ལ་ཡོངས་སུ་སྟོད་ཀྱིས་བདག་གིས་ཅི་ནས་
 གྲང་དེ་དག་གི་བསོད་སྟོམས་འབྲས་བྱ་ཡོད་པ་དང་། རྟོན་ཆེ་བ་དང་། མཐུ་ཆེ་བ་དང་། བདག་
 གིས་ཀྱང་དུལ་འཁོར་གྱི་བསོད་སྟོམས་འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་ཡོངས་སུ་སྟོད་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ་སྟུང་
 མོ། །དེ་འདི་སྟུང་དུ་བྲམ་ཟེ་དང་། རྒྱལ་རིགས་དང་། རྒྱུང་པ་དང་། དུལ་གྱི་མི་འདི་དག་འདུ་
 ཤེས་ཅི་དང་ལྷན་ཞིང་བདག་ལ་བསོད་སྟོམས་བཏང་སྟུང་ཞིང་། འདི་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་སེམས་
 ཏེ། བྲམ་ཟེ་དང་། རྒྱལ་རིགས་དང་། རྒྱུང་པ་དང་། དུལ་གྱི་མི་འདི་དག་ནི་བདག་ལ་དག་སྟོང་
 གི་འདུ་ཤེས་དང་ལྷན། སྤྱིན་པའི་གནས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་ལྷན་ཞིང་བདག་ལ་བསོད་སྟོམས་སྤྱིན་
 པ་བྱེད་ཀྱི། ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་གིས་དག་སྟོང་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་གནས་པར་
 བྱ་བ་དང་། དག་སྟོང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱིན་པའི་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་
 གནས་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟར་སྟོད་དོ་སྟུང་མོ། །དེ་འདི་སྟུང་དུ་བདག་གིས་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་
 པའི་སྤྱི་བའི་འཁོར་བ་ལས་ཀླུ་བར་གྱུར་རམ་ཞེས་སེམས་ཤིང་། དེ་འདི་སྟུང་དུ་བདག་གིས་

དགེ་སློང་གི་ཚུལ་ཐོབ་པ་འདི་ནི་ཀལ་བ་དང་པོ་ལོ། །བདག་དགེ་སློང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་
འདི་ནི་ཀལ་བ་གཉིས་པ་ལོ། །བདག་ལེ་ལོ་མེད་ཅིང་ཆོས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོག་མ་
དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྐྱེ་བའི་འཁོར་བ་ལས་ཀལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བཙོན་འགྲུས་བཅས་ས་
ཏེ་གནས་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་འདི་བདག་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ༡༥༩ དེ་དག་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། མ་རིག་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོས་འདི་དག་སྐྱེས་ཏེ། མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །མ་རིག་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་
བའོ། །མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན། འདུ་
བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམས་པར་ཤེས་པ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །རིག་པ་ཡོད་ན་ཆོར་བ་རྣམས་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོར་བའི་རྒྱས་གྱིས་པ་རྣམས་སྲིད་པས་ཉེན་པར་འགྱུར་རོ། །སྲིད་པས་ཉེན་ན་
ལེན་པ་འཛིན་ཏོ། །ལེན་པ་བཟུང་ན་སྲིད་པའི་མཆོམས་སུ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །སྲིད་པ་ཡོད་
ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ཀ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐྱེས་བྱ་གང་ཟག་ཀ་བའི་ཆོས་ནི་འཆི་
བར་འགྱུར་རོ། །ཤི་བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱ་ངན་དང་། སྐྱེ་སྒྲགས་འདོན་པ་དང་། ཡིད་སྒྲག་པ་དང་།
འབྲུག་པ་རྣམས་འབྱུང་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྒྲག་བསྐལ་གྱི་བྱང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་འབའ་ཞིག་
འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱིས་མ་རིག་པ་སྤང་བར་ནན་
ཏན་བྱའོ། །མ་རིག་པ་གཞིག་པ་དང་། མ་རིག་པ་ཅ་བ་ནས་དབྱུང་བ་དང་། མ་རིག་པ་འགག་པ་
འགག་པའི་ཕྱིར་ནན་ཏན་བྱའོ། །མ་རིག་པ་འགགས་པས་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ། མ་
རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་རིག་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ། མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་འདི་དག་
འགག་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སློག་གི་དབང་པོ་འགགས་ན། དབང་
པོ་སྒྲག་མ་རྣམས་ཀྱང་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་འགགས་ན། མི་ཤེས་པ་
ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་འདི་དག་ཀྱང་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །མི་ཤེས་པ་སྤངས་པས་ཉོན་མོངས་པ་

རྣམས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ་། འཁྲོ་བ་རྣམས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ་། འཁོར་བའི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་འགག་
བར་འགྱུར་རོ། །སྤངས་ལས་འདས་པ་དང་ཉེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༡༥༡ རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་དེ་བ་ལ་ལུང་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་སྟོན་པ་
ཆད་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་གཤེགས་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་གངས་སྤྱི་
གཏོགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོག་དང་། ཡི་
གོ་གཞན་དང་གཞན་དག་གིས་དེ་བ་ཐ་དད་དུ་རྒྱུ་ཡིས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
སྐྱད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་གཅིག་ལ་རྒྱུ་ལ་ལུང་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་བསྟན་ཀྱང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་དེ་བ་ལུང་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཤེགས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུས་བསྐྱལ་
པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཞན་དང་གཞན་དག་ལ་སྟོམས་པར་བཞུགས་ཀྱང་། དེ་དག་
གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོང་
ཡུལ་གྱི་མཐའ་སྤྱི་མི་སྟོན་ངོ་། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆད་མེད་པའི་གཞུགས་
ཀྱི་སྤྱི་མཐོན་པར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་གཤེགས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གཞུགས་ཀྱིས་འདུལ་བར་གྱུར་ན། དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱད་ཅིག་
ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་གཅིག་ལ་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མདུན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཞུགས་
ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །གཤེགས་གཞུགས་གཞན་དང་གཞན་ལ་མོས་པར་གྱུར་ན། དེ་ལའང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྐྱད་ཅིག །ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མདུན་དུ་གཞུགས་
གཞན་དང་གཞན་ཉེ་བར་སྟོན་རོ། །

༡༥༢ འཆོ་བ་ཡོངས་སྤྱི་དག་པའི་ཆོས་བཅུ་ནི། ཚུལ་འཆོས། ཁ་གསལ། བཅ། གཞོག་
སྟོང་། རོབ་ཀྱིས་འཇལ་བ། མི་རིགས་པར་བཅའ་བ། ཆོས་མ་ཡིན་བ། ཡོངས་སྤྱི་མ་དག་

པའི་རྟེན་པ་སྟེ་དེ་དག་དང་བྲལ་བ་བརྒྱད་དང་། རྟེན་པ་ལ་མ་ཞེན་པ། རྟེན་པ་ལ་མ་ཆགས་པ།
ཡོངས་སུ་མི་འཆད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ། ཆོས་ཀྱི་རྟེན་པས་ཆོག་ཤེས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་
དག་གི་ངོས་འཛིན་རེ་རེ་བཞིན་གཞུང་ན་གསལ་བས་མ་བྲིས། རྒྱས་བཤད་དང་བསྟན་ན་དང་
སོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཅིང་། ཐོབ་ཀྱིས་འཇལ་བའི་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་ལ། དེ་ལྟར་ན་བཅུ་
ཞེས་པའི་དམ་བཅའི་ཆོག་དང་འགྲིག་གོ། །མདོ་འདིའི་མཐུག་ཙམ་ན། སྟོན་པས་ལྡགས་སྤྱང་
སྟེ་སྟོང་གསུམ་ཁེབས་པར་མཛད་ནས་ལྡགས་འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་མི་གསུང་གི་དེ་བས་ཡིད་ཆེས་
པར་གྱིས་ཤིག་སྐད།

ཆོས་ཡང་དག་པར་བསྟུས་པའི་མདོ། ༡༥ འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་ནི་ཤིང་ཐམས་ཅད་
ལ་ཡོད་མོད་ཀྱི། རྒྱན་དང་རྩྭ་ལ་མ་ཆང་ན་མི་འབར་ཞིང་། རང་གི་དགོས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་
བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་མོད་ཀྱི་དད་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དང་རྩྭ་ལ་མ་ཆང་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱང་མི་
མཛད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་གཞན་དུ། ཡེ་ཤེས་རི་སྟེད་ཁྱབ་གྱུར་པ། །སྦྱ་ཡིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེད་
ཁྱབ། །ཅེས་པ་དང་དགོངས་པ་མཐུན་ནོ། །ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ས་ནི་ཐམས་ཅད་མི་རྟོག་
ཅིང་འགྱུར་བ་མེད་པར་གནས་ཏེ། དེ་ལ་ཁེ་འདོད་པ་གང་དག་གིས་ཆོས་ནས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་
བ་བྱས་ཏེ། ས་བོན་བཟབ་པ་དེ་དག་གི་ལོ་རྟོག་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་དོ། །གང་དག་
མ་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་མི་བྱེད་ས་བོན་མི་འདེབས་པ་དེ་དག་གི་ལོ་རྟོག་ནི་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་
པར་མི་འགྱུར་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་ས་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཅིང་འགྱུར་
བ་མེད་པར་གནས་ཏེ། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་འདོད་པ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་དང་།
དང་བ་དང་། གུས་པ་བསྐྱེད་པ། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ལོ་རྟོག་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་
དོ། །གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་དང་། དང་བ་དང་། གུས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་

གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ནི་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆོག་པ་ལ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༤༠ གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གནས་གཅིག་ན་གནས་པའི་གམ་དུ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལྷགས་ཏེ་ཁ་ངན་ཟེར། མི་སྣུན་པ་བཟོད། ཆོག་བརྒྱུད་པར་རྩལ་པོར་སྤྲ། སངས་
རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་མི་བསྐྱུགས་པ་བཟོད་ཀྱང་། དེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་
མི་འཁྲུག་ཅིང་ཡིད་མི་བདེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འགྲོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བག་ལ་རྣལ་བར་མི་
བྱེད་དོ། །ལུས་གཤགས་བརྟུབས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བག་ལ་ཉལ་མི་སྦྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་དེ་
དག་ཀྱང་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་རབ་དུ་འགོད་དོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤོང་བའི་
སྟོབས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༤༡ གང་བདུད་དེ་དག་གི་ཆོག་རྩལ་པོ་དང་། ཆོག་བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལ་བསྟོད་པར་གྲག་གོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ནི་ནམ་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
ཡུལ་དུག་སྤྲང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལས་སྤང་ཅམ་ཡིན་པར་བལྟས།

༡༣༡ བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁུར་མ་བོར་ནས་འབྲས་ལེན་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་མ་ལགས་པར་བོར་ནས་ཆོས་འཛིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེར་སྤྲ་
བོར་ནས་སྦྱིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས།

༡༣༢ བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་གཅིག་རབ་དུ་གཟུང་ཞིང་རབ་
དུ་རྟོགས་པ་བགྱིས་ན། ཞེས་སོགས་འདིར་བཞུགས། སའི་སྦྱིང་པོ་འཁོར་ལོ་བརྩུ་པའི་མདོ་ལ་
འཁོར་ལོ་བརྩུ་ཡོད་པས། དང་པོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པའི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། །གཉིས་པ། ཁ་
རྟོན་སྒྲོམ་པའི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། །གསུམ་པ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། །འདི་
ནས་འཁོར་ལའི་མཆོན་འདོགས་པ་མ་བྱུང་ཡང་དོན་ལ་དཔག་ན། བཞི་པ། ཆོས་མིན་གྱི་ལྟ་
བ་ཐ་དད་པ་བརྟུལ་ནས་ཆོས་ལ་ཞུགས་པའི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ལྔ་པ། བདག་ཉིད་བསྐྱུང་བའི་

ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། །དྲུག་པ། མཆོད་ཅིང་སོ་སོར་བཞགས་པའི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། །བདུན་པ།
སྤང་བྱ་གང་དང་འཆོམས་པའི་གཉེན་པོའི་སྤྲོད་སྤྱོད་པའི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། །བརྒྱད་པ། ཡུན་
རིང་པོའི་བག་ཆགས་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་
ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། །དབྱུག་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་དད་པ་ལ་བཀོད་དེ་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ། །བཅུ་པ་བདག་ཉིད་སྤྲོད་སྤྱོད་ཆོགས་པས་སངས་རྒྱས་སུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ལས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་དཔེ་དོན་
སྤྱར་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས།

༡༡༢ འཛིག་རྟེན་ན་ཁ་ཅིག་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་འདོད་ཀྱང་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་
བྲེལ་བས་ཆོལ་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་འདོད་ཀྱང་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མང་པོ་བྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་
འདོད་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྷ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ལྷས་བཟང་ངན་ལ་ཆགས་ཏེ་ལུས་དང་སེམས་
མ་དུལ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་འདོད་ཀྱང་སེམས་གཡོ་ཞིང་གྲོད་པས་འཕགས་
པ་ལ་མ་གཞིལ་ཏེ་དབང་པོ་གྲོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་འདོད་ཀྱང་ཕྱ་མ་བྱེད་
པ་ལ་དགའ་བས་དབྱེན་བྱེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་འདོད་ཀྱང་དག་རྩལ་པོས་
འཕགས་པ་ལ་ཆོད་ཅིང་དབང་ཟ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་འདོད་ཀྱང་ཆིག་ཀྱལ་
པ་དང་། བརྒྱན་དུ་སྤྲོ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་འདོད་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་།
སྤྲུག་དོག་གིས་གཞན་གྱི་ཁེ་དང་། སྟེ་སྦངས་དང་། རྟེན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་ཉིང་
དེ་འཛིན་བསྟོམ་འདོད་ཀྱང་ཞེ་སྤང་དང་བཅས་པས་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་སེམས་སྦྱེས་པ་དང་།
ཁ་ཅིག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་འདོད་ཀྱང་ལོག་པར་ལྷ་བ་དང་བཅས་པས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
མེད་པར་ལྷ་བའོ། །ཆངས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལྷར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ནི་གནས་པ་དང་སྤྱད་

པར་མི་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམས་པ་བརྩུ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོལ་པ་དག་སྟོན་པ་ངན་
 པ་འདི་དག་ལས་འགའ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས་འདོད་པའི་ཁམས་གྱི་དགོ་བའང་ཡོངས་
 སུ་མི་འགྲུབ་པོ། །རི་སྟེ་སྤར་གྲུབ་ནའང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོར་ཅིང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་གཞུགས་
 དང་གཞུགས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅི་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་
 སྟོས། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་བརྩུ་སྟེ། ལས་སུ་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པ། བྲེ་མོའི་
 གཏམ་ལ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པ། གཉིད་གྱིས་ལོག་པ་ལ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པ། ཟང་ཟེང་ཆོལ་བ་
 ལ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པ། གཞུགས་བཟང་པོ་ལ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པ། དེ་བཞིན་སྐྱ་སྒྲན་པ། ཇི་
 ཞིམ་པ། རོ་ཞིམ་པ། དེག་བྱ་འཇམ་པོ་ལ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པ། རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་ལ་དགའ་
 ཞིང་ཆགས་པའོ། །ཆངས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གནས་པ་དང་། སྟུང་པར་མི་བྱ་
 བའི་ཆོས་རྣམས་པ་བརྩུ་པོ་དེ་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོལ་པ་དག་སྟོན་པ་ངན་པ་འདི་ལས་འགའ་ཞིག་དང་
 ལྡན་ན་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་དག་ཡོངས་སུ་མི་འགྲུབ་པོ། རི་སྟེ་སྤར་གྲུབ་ནའང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
 སྟོར་ཅིང་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཏེ། འདི་ལས་ན་བདག་ལྟ་བུས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྲུབ་པའི་
 རེ་བ་མི་གདའོ། །

༡༡༣ དང་བས་བས་མཐར་གནས་ཤིང་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོལ་པའི་དགོ་སྟོང་དག་གནས་
 ཁང་མཆོག་དག་ན་གནས་ཤིང་མལ་ཆ་མཆོག་དང་། ཁ་ཟས་མཆོག་ལ་སྟོན་ཅིང་། དགོ་འདུན་
 གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་མི་བྱེད་པར་གནང་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲོལ་པ་དག་གལ་
 ཏེ་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་གྱིས་བྲེལ་བར་གྱུར་ན། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ངན་པ་སྟེ་
 ཞིང་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མི་འགྲུབ་ཅེས་སོགས་འཐད་པ་རྒྱས་པར་གསུངས།

༡༡༤ རྒྱལ་སྒོན་སོགས་གྱིས་རབ་བྱུང་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པ་ཡན་ཆད་ལ། བརྟེན་
 སམ། བརྟེན་གཤམ། སྟོས་སམ། བརྟེན་བཀག་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བར་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་རྒྱས་

པར་གསུངས་ཤིང་། མཐུག་ཏུ། ཅམ་པ་ཀ་ཡི་མེ་ཉོག་རྩིས་གྱུར་ཡང་། །མེ་ཉོག་ནམ་པ་གཞན་
པས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་། དག་སྒོང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཤིང་སྤྲིག་སྒྱུད་ཡང་། །ཕྱ་སྤྲེགས་ཅན་དག་
ཐམས་ཅད་ཀུན་པས་མཆོག་། ཅེས་ཡང་བསྐྱབས་སོ། །

༡༧ རང་རྒྱལ་བསད་པ། དག་བཅོམ་དག་སྒོང་མར་མི་ཆངས་སྒྱུད་པ། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་གྱི་དཀོར་རྒྱ་པ། རན་པར་ལྷ་བས་འདུམ་པའི་དག་འདུན་དབྱེན་བྱེད་པ་སྟེ། བཞི་པོ་
གང་ཡང་རུང་བ་བྱས་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་མི་རུང་བར་གསུངས། འདིར་སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་སྒོར་
གནད་དུ་ཆེ་བ་མང་ཅམ་བཞུགས་ཤིང་པམ་པས་སྒྲོམ་པ་མི་གཉོང་བའི་ཚུལ་དང་ལྷུང་བ་སྐྱེང་
བྱ་བྱེད་ལུགས་སོགས་ཡང་ཆེས་གསལ་བར་བཞུགས། ཡང་གསོད་པའི་མི་ཞིག་དུར་ཁྲོད་དུ་
བསྐྱལ་བར་དེས་སྒོག་གི་ཕྱིར་དུ་སྐྱོད་དང་། ཁ་སྐྱ་བྲེགས། གོས་དུར་སྤྲིག་ཆལ་བྱ་ཞིག་མགུལ་དུ་
བཏགས་པས་སྤྲིན་པོ་དག་གིས་མ་ཐོས་པར་སྤྱར་ཞིང་གྲུས་པས་སྟེ་སྟངས་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
རྒྱས་པ་དང་། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་སུ་བཅོས་ཏེ་སྒྲང་ཆེན་ལ་མདའ་བསྐྱུན་ཡང་། དེས་རྟགས་ལ་
གྲུས་པས་ལན་མི་སྒྲན་པའི་བྱུང་བ་ཞིག་ཡང་གངཏོ། །

༡༨ འདིར་དག་སྒོང་བཞི་གསུངས་ཏེ། རོན་དམ་པའི་དག་སྒོང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དག་
སྒོང་། ལུག་ལྷ་བྱའི་དག་སྒོང་། རོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད་ཀྱི་དག་སྒོང་སྟེ། དེའང་དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ།
བྱང་འཕགས། རང་རྒྱལ། ཉས་ཐོས་དག་བཅོམ། ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་འོང་། རྒྱན་ལུགས་ཏེ་གང་
ཐག་རིགས་བདུན་ནོ། །འདི་ལ་ཁྲིམ་པ་ཡོད་པར་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལས་གཞན་
རབ་བྱུང་ཁྲིམས་ལྡན་ནམས་སོ། །གསུམ་པ་ནི་ལྷུང་བའི་རོ་བོ་དང་། ལྷེ་ཡང་སོགས་མི་ཤེས་ལ་
འགྲོད་ཅིང་མཐོང་བའང་མི་བྱེད། ཁ་ན་མ་ཐོར་འཛིགས་པ་ཡང་མི་ལྟ། མཁས་པའི་སྤྱི་པོ་ལ་སྤི་
ལྷེ་ཡང་མེད་ཅིང་། སྒྲང་དོར་ཡང་མི་འདི་བའི་རབ་བྱུང་ལུག་ལྷུང་སྐྱགས་པ་ནམས་སོ། །བཞི་
པ་ནི། འཆོ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཁྲིམས་འཆལ་ལ་སྤྲིག་པ་མི་དག་བ་སྐྱ་ཆོགས་སྒྱུད་པའི་

རབ་བྱུང་རྒྱུ་མཐུན་སོ། །ཡང་འདི་དག་ཏུ། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་ལ་སྤྲད་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། རབ་བྱུང་ཏྲགས་ཙམ་འདྲིན་པ་ལའང་ཁྲིམ་པས་གཤེ་མི་རིགས་
པའི་ཚུལ་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །

༡༧༣ མ་འོངས་པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འདིར་རྒྱལ་རིགས་གདོལ་པ་ཅན་
དག་ངའི་བསྟན་པ་ལ་སྤྲད་དང་། ཁ་སྤྱོད་ཐེགས་ནས་གོས་དུར་སྤྲིག་གྲོན་པ་ལ་ཐབས་ཀྱིས་ཉེ་བར་
སྒྲོན་དང་མཉན་ཀ་ཆོལ་ཏེ། རྒྱུན་རྒྱུ་མཐུན་པ་མང་པོས་གཤེ་ཞིང་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྲོད་ཅིང་སྤྱོད་པ་
དང་། གཞུ་བ་དང་། འཆོག་པ་དང་། བཅོན་རར་བཅུག་པ་དང་། འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་འཕྲོག་པ་
དང་། ཆོས་གོས་འཕྲོག་པ་ནས་ཁྲིམ་པར་ཐབས་སྟེ། ཁྲིམ་པའི་ལས་རྒྱུ་མཐུན་པ་སྤྲོད་པ་བྱེད་དུ་
བཅུག་པ་དང་། ནན་གྱིས་འཁོལ་ཅིང་ཆད་པས་གཅོད་པ་དང་། སྤྲོད་པ་དང་། བཟའ་བ་དང་།
བདུང་བ་གཅོད་པ་དང་། འཆོ་བའི་དབང་པོ་དང་བྲལ་བའི་བར་དུ་བྱེད་དོ། །རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་
གདོལ་པ་ཅན་དེས། དེ་ལྟར་སྤྲོད་ཞིང་གཉི་ལྷག་གི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ང་རྒྱལ་ཀྱི་དབང་
གིས་མཛོན་པར་བྲིན་པ་དེས། སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐུགས་རྗེའི་མཐུས་
ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་སྤོབ་མ་རྒྱུ་མཐུན་པ་སྤྲོད་པ་དང་། དམའ་འབེབས་པ་དང་། ནན་གྱིས་ཆད་
པས་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའོ། །སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཆོས་ཤིན་ཏུ་ཐབས་མོ་ལའང་འབྲུ་ཞིང་
བསྐྱར་ཏེ་མ་རུངས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པ་ལ་
ཐེག་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྤོབ་དུ་རྒྱུད་སྤྲིན་པ་དགོས་ཚུལ་ནན་གྱིས་གསུངས།

༡༧༤ ཐེག་ཆེན་པས་ནི་སྤྲིག་སྤོང་དགོ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤང་དོར་སྤོ་མོ་དག་ལ་ཉན་རང་ལྟར་
བཅོན་མི་དགོས་སྟུམ་ན། དེ་བཅད་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཕུལ་
དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་མཐུན་པར་དག་པ་སྤང་བ། ཕུལ་དུ་གྱུར་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་མཆོག་སྤོང་།

པར་ལྟན་པ། ཡུལ་དུ་སྐྱར་པའི་ཁྲིལ་བ་དང་། རོ་ཆ་བ་བསྟེན་པའོ། །འཛིག་ཉེན་ཕྱི་མའི་སྤྱག་
བསྐྱལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྷ་ཞིང་འཛིག་པའོ། །མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
སྟོང་ཞིང་། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ལ་སྟོབ་པའོ། །བྱམས་པ་དང་། སྙིང་
རྩེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་དང་། བདེ་བའི་
དོན་གྱིས་བྱིར་སྤྱལ་བའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་སྟོལ་ཞིང་
འདོན་པའོ། །བདག་གི་ཡུས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་མི་ལྟ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་དང་བདེ་
བའི་དོན་སྟོབས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༤༥ ངའི་བསྟན་པ་ལ་མ་ཉམས་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་ཐོག་མ་ནས་ཉེས་པ་མི་བྱེད་པའོ། །གཅིག་ནི་ཉེས་པ་བྱས་སུ་
བྱེན་ཀྱང་འཛེམས་པ་དང་། རོ་ཆ་བས་སོ་སོར་འཆགས་པ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་འདི་གཉིས་ནི་
ངའི་ཆོས་ལ་ཤིན་ཏུ་འདུན་པ། རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་
ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པའི་མཐུ་ཡོད་ན་དེས་སྟོན་དུ་གནང་ཞིང་བསྐྱགས་བརྗོད་ཀྱང་མཛད།

༡༤༦ དེ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ན་དེའི་
སྤྱིག་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་མཆམས་མེད་པ་ལྟའི་སྤྱིག་པ་བས་ཆད་མེད་གངས་མེད་པས་ལྷག་
པར་ཆེའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༠༥ སྟོན་པའི་སྤྱན་སྤར་དམ་བཅས་ཉེ། བཟོད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་རྒྱལ་པོ་དང་། རྫོན་
པོ་དང་། ཡུལ་གྱི་སྟོན་པ་དང་། ཁྱོང་ནལ་ཁྱོང་ཁྲིར་ཁྱོང་འདབ་ཀྱི་བདག་པོ་དང་། དམག་ལ་
དབང་བའི་བདག་པོ་དང་། ཆོང་དཔོན་དང་། མཆེད་པ་ལ་དབང་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་
དབང་བའི་བདག་པོ་དང་། ཆོང་དཔོན་དང་། ཁྲིམ་བདག་དང་། དགེ་སྦྱང་གི་བདག་པོ་དང་།
སྟོབ་དཔོན་དང་། ལྷ་མ་དང་། ཁྲིམ་པ་དང་། ཞལ་ལྷེ་གཙོད་པའི་དབང་པོ་དང་། སྤྱག་པ་དང་།

བཅན་པའི་དབང་པོ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག །ཅི་སྟེ་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་ན་རབ་བྱུང་ལ་འཆེ་
བ་སོགས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ལས་ཆེན་པོ་བཀྲིས་ཏེ་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་ནས་ཐར་པའི་དུས་མ་མཆིས་
པས་ཅི་ནས་ཀྱང་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བསྒྲགས་སོ། །ཡང་བཟོད་བ་ཐོབ་བའོ།
དགེ་བ་བརྩའི་ལས་ལམ་དང་ལྡན་ན། རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་གནས་སུ་འདུག་སྟེ། རིན་ཆེན་སྣ་ཆོགས་
ལ་སྤྲད་པ་དང་། ཆེ་བའི་གོ་གནས་བཟང་བར་འོས་པར་གསུངས། དགེ་བ་བརྩའི་པན་ཡོན་
ལ། གནས་སྐབས་ཆེ་རིང་བ་སོགས་དང་། མཐར་ཐུག་འཆང་རྒྱ་བ་སོགས་མཐའ་གྲས་པར་
གསུངས་ཏེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཟླ་དགོས་སོ། །

༣༣༧ དགེ་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་
དང་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཐེམ་སྐས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་གང་སྤྱར་
དུ་ཆོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་ན། དགེ་བ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་
ལམ་ལ་ནན་ཏན་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་ཏེ། དགེ་བ་བརྩའི་སྒྲིམ་པ་ལ་གནས་ན། ཆོ་ན་མེད་པར་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱའོ། །གང་སྤྱར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
སྤྱོད་ལུལ་དུ་རྒྱད་པར་འདོད་དམ། སྤྱར་དུ་ཆོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་འདོད་དམ།
སྤྱར་དུ་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་ན་སྤྱར་དགེ་བ་བརྩའི་ལས་
ཀྱི་ལམ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྤྱི་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཀྱན་གཙོད་ཅིང་། བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་འདོད་པས། །དགེ་བརྩའི་འཁོར་མའི་ནན་ཏན་ལ། །ལེ་ལོ་མ་བྱེད་བཙོན་པར་
གྱིས། །ཞེས་སོགས་གོང་འོག་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱགས་ཤིང་། རྫོགས་ཕྱོགས་ནས་ཉེས་དམིགས་
ཀྱང་མང་དུ་གསུངས་སོ། །

༣༣༨ ཤིན་ཏུ་དད་ཅིང་ཀྱས་པས་ཆོས་མཉན་གྱི། །དེ་ལ་འབྲུ་ཞིང་སྤྱར་བར་མི་
བྱའོ། །ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་འབྲུ་བ་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། །ཀྱན་

ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཡི་ནད་བསལ་བྱིར། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲན་དག་ཉན་པར་བསྐྱལ། །ཁེ་དང་
གྲགས་པ་ཤིན་ཏུ་རིང་སྤངས་ཏེ། །དམ་པའི་ཆོས་དག་བསྐྱན་ཅིང་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ༤༡༥ བཙུན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བརྟན་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟན་པའོ། །ཞེས་སོ། །

༤༡༦ འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དག་
པའི་བཤེས་གཉན་འངས་དཔལ་གཞོན་ཏུར་གྱུར་པས་ཡོངས་སུ་བབྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༤༡༧ བཙུན་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ་གང་དག་གིས་ཤུག་ཐུབ་
པ་ཞེས་ངའི་མིང་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ནི་ཆགས་པ་མེད་པ། ཞེ་སྤང་མེད་པ། གཏི་ཐུག་མེད་པ་སྟེ།
དོན་ཡོད་པ་ཡིན་ན། གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མེ་ཏོག་གཅིག་འབྲལ་བ་དང་། གང་
དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་རིང་བསྐལ་གྱི་མཆོད་ཉེན་རྣམས་
ལ་མེ་ཏོག་ཅིག་འཐོར་བ་དག་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་དུད་འགྲོའི་སྟེ་
གནས་སུ་སོང་བས་ཐོས་ནའང་བྱང་ཆེན་གྱི་ས་བོན་བསྐྱུན་པ་དང་། ཤིང་བྱ་གྲོ་རྟའི་རྒྱ་འབྲས་
འཕེལ་བསྐྱེད་ཀྱི་དཔེས་མཆོན་ནས་ཀྱང་བསྐྱགས་སོ། །སྤྱིར་ཞིང་ཁམས་གཞན་ལས་མི་མཐེད་
འདིར་དང་། འདིར་ཡང་ཡུལ་དུས་བབྱང་བ་ལས། ངན་པར་ཆོས་སྐྱབ་པ་པན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་།
མདོར་ན་ཡུལ་དུས་རི་ཅམ་ངན་པ་དེ་ཅམ་དུ་དག་པའི་པན་ཡོན་རྒྱབས་ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ། མདོ་
འདིར་དེ་ཅམ་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཏན་ཆོག་སུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དང་གཞན་དུའང་དེ་ལྟར་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༤༡༨ བཙུན་ལྟན་འདས་གང་ཚུན་ཆད་བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འདི་བསྐྱོར་
བ་དེ་སྤིད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དོ། །བཙུན་ལྟན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་སྩལ་པ། འཇམ་དཔལ་ཁྱོད་དེའི་ཕྱིར་སྟོགས་བཅུར་སྒྲུབ་བས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་གྱི་
བ་ཕྱག་ཁྱིག་མང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་འཁོར་ལོ། ༤༥ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་གསན་པར་ནི་བཞེད་
ཀྱི། ཁྱོད་སྟོབས་པར་གྱིས་ཤིག་གསོལ་པ། ཅི་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོབས་པར་བགྱིས་པ་ལགས།
བཀའ་སྩལ་པ། འཇམ་དཔལ་ཁྱོད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་ཚུམས་ཤིག་ཅེས་ཏེ། སྟོན་པས་གྲང་
གང་ལ་གསན་བཞེད་པའི་ཚུལ་མཛད་དོ། །

༤༦ འཇམ་དཔལ་ལེགས་སོ། །ལེགས་སོ། །ཆོས་ཟབ་མའི་དོན་ལ་ཁྱོད་རབ་ཏུ་
མཁས་པར་བསྟུགས་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་འཁོར་ལོ། ༤༧ ཞི་སམ་རྩ་ར་སམ་རྩ་ར། ཟླ་མ་ན་ས་ར་མན་ར་
སྒྱུ་ཁྱུ། གང་གསང་སྟགས་དེ་བརྒྱས་པས་ཅི་དང་ཅི་འདོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་ཅིང་ལྷའི་མཆོད་
པ་སྒྲིན་ཆེན་པོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྲང་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ། ༣༧ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་དཔང་དང་བཅས་པར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། གསོལ་བ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་དཔང་གང་ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དཔང་ནི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །དེ་
བཞིན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྟོབས་དང་ལྷན་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་ཆོས་དེ་དག་རི་ལྟ་བ་
མངོན་དུ་བྱས་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཏེ། འདི་དག་ནི་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་པས་སྟོན་པ་སྟོན་
མེད་དུ་བསྟུབས་ཚུལ་དང་། སྟོབ་པ་ཉིད་གཟིགས་ལམ་གསུངས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྱུངས་སོ། །

ཆོས་དང་དོན་རྣམས་འབྲེད་ཀྱི་མདོ། ༤༣ རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཕུང་པོ་ལྷ་ནི་རང་གི་ལས་ཀྱི་
རྣམས་པར་གྲིས་པ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དཔེར་ན་མ་བྱེད་མཚུགས་ཆོག་མཚོན་སྒྲུ་ལྷ་པ་དེ་ལ་ནི་
དེ་མོ་མཁའ་གྲིས་གྲིས་པའང་མེད། ཆོན་ཀྱང་ཅིའང་མེད་དོ། །དེ་ནི་རང་གི་ལས་ཀྱིས་རྣམས་པར་
གྲིས་པ་ཉིད་དོ། །

བྱང་སེམས་ཀྱི་སོ་ཐར་ཆོས་བཞི་སྐྱབ་པའི་མདོ། ༤༤ ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་བསྐྱང་ངོ་
སྐྱམ་ན། བདག་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཆོས་བཞི་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཅའ་
བའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བཙོན་འགྲུས་ལ་གནས་པ། ཐོས་པའི་དོན་ལ་ནན་
ཏན་གྱིས་བསྐྱབས་པ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་འཇིགས་པས་དེ་ལས་ཐར་ཕྱིར་ལེགས་
བཤད་འཆོལ་བ། གཞན་དོན་ཏུ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མི་སྐྱུག་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་
གིས་སྐྱོལ་བའི་འབྲེང་བའོ། །

༤༥ བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཐོས་པ་ནན་ཏན་གྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱར་ཏུ་སྦྱོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་
བྱ་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་སྦྱོན་པས་སྦྱོན་ཉི་བར་བསྐྱེད་ལ་དེས་ངེ་སྐྱེད་བསྐྱེད་པ་
བཞིན་ཏུ་སོ་སོར་བསྐྱེད་པས་ནད་དེ་ལས་སྐྱར་ཏུ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེས་
སྦྱོན་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་སོ་སོར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
ཆོས་ཐོས་པ་ནན་ཏན་གྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱར་ཏུ་
ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་
ཞེས་བྱ་བེན། མ་མཁའ་ལའི་མཁའ་ལ། མཁའ་ལས་མངོན་པར་མཁའ་ལ། མཁའ་ལའི་ཆོས་
དེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་སྟོན་པ་དེས་ན་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷ་ན་མེད་པ་
ཞེས་བྱ་བའང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་གང་ཏུ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་ལུས་གིང་མ་རྒྱལ་བ་མེད་

པ་དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་པ་རོལ་ཏུ་བྱོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཐུགས་མཉམ་པ་དང་། ཐུགས་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་།
ཐུགས་མི་འབྲུགས་པས་ཆོས་རྣམས་མངོན་པར་མཐུན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་
དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་མཉམ་པ་མེད་པ་མངོན་པར་མཐུན་པ་དེས་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༤༩ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འདོད་པ་མཁན་པོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལ་གྲུས་པས་
གང་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་དེ་འཛིག་རྟེན་ན་མེད་དོ། །གང་ལུས་ཀྱིས་རིམ་གྲོ་མི་
བྱེད་པ་དེ་མེད་དོ། །གང་རྐང་གཉིས་པས་བཏང་བ་མི་སྟོབ་པ་མེད་དོ། །གང་དག་གི་ལས་ལ་མི་
སྟོབ་པ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་དུ་སྤར་ཏེ། ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རིན་ཆེན་ཐམས་ཅད་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་བདག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་བཏང་ནས་ཆོས་རིན་པོ་
ཆེ་བཙལ་ཞིང་བཟུང་བར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་འདི་ནི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་གཅོད་
པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །

༥༠ ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞུང་འི་
སྤང་གི་བྱེ་མ་སྟེ། རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཀང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དག་བཙོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་དབུལ་བ་ཕུལ་བ་བས། ལྷ་
རིའི་བྱ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་བསྟན་ན་འདི་ཉིད་དེ་བས་ཆེས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་དེ། ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་བྱ་བར་མ་གཞན་ངོ་། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། ལྷ་རིའི་བྱ། ང་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་ནས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་
བྱིས་པའམ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྟོམས་ལ་མགོན་དུ་བོས་པར་མ་དགོངས་

སྟོ། །གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་སྟི་སྟངས་དང་། གླེང་བ་བྱས་ཏེ་ཉེ་བར་བསྟེན་ནས་གནས་པར་
བྱའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་རིའི་བྱ། ངའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ནོར་ཅན་དུ་བྱའི་ཟང་
ཟེང་གི་ནོར་ཅན་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདྲིར། རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྟེན་པ་དང་།
རབ་བྱུང་གི་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་སྟེན་མི་རུང་བ་སོགས་རྒྱས་པར་བཞུགས།

༥༩ གྲེ་བ་སྤྲུག་སྟོང་དུ་བགྱངས་པ་ལས་གཅིག་འབྲུབ་པ་ལམ། འབྲུབ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
 ཉེ། འདིར་བགྱངས་པ་ནི། འགོ་བརྩམས་པ་དང་། འབྲུབ་པ་ནི་མཐའ་འཁྲོངས་པ་ལ་གྲེད་རིགས་
 སོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། དགེ་བའི་སྤྲུགས་ལ་འགོ་བརྩམས་པ་མང་ཡང་བསྐྱབ་འབྲས་
 ཐོབ་པ་ནི་གཅིག་ཙམ་མམ། སལ་ཆེར་ལ་མེད་ཅེས་བཤོ། །

ཉིལ་ལས་སྟིང་པོ་ཉིལ་མར་ཉེ། །ཐོས་ལས་སྟིང་པོ་སྐྱབ་པ་ཡིན། །མེ་རྟག་ལས་ནི་ཟེལ་
 མངར་ཉེ། །ཁོར་ལས་སྟིང་པོ་སྐྱེན་པའོ། །བྲུ་ལས་སྟིང་པོ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། །ལུས་ལས་སྟིང་པོ་བྲུག་
 དང་བསྐྱེད། །པི་ཁང་ལས་ནི་སྟུན་གཞོན་སྤྱ། །ངག་ལས་སྟིང་པོ་ཁ་རྟོན་ཁྱོས། །ཞེས་བྲུ་པ་ནི་
 བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་དོ། །

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ། ༩༠༧ གང་ཡང་སྟོགས་བཅུན་སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་
 བའི་ཚོར་བ་སྟོང་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འཆགས་སུ་འདྲུག་སྟེ། གང་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྟག་
 བསྐལ་ནི་བདག་ལ་ཤོག་ཅིག །དེ་དག་ནི་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅིས་དེ་ལྟ་བུའི་ལོ་ཆ་གྱོན་ཞིང་
 དག་པའི་རྩ་བ་དེའང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་མཁས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཅིག་ལ་བྱག་འཆལ་ན་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱག་འཆལ་བ་དེ་ལྟར་འཛིན་ཏེ། དེ་ན་འདི་ལྟར་སྟོབ་ལོ། །སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཅིག་གོ །ཚུལ་ཁྲིམས་གཅིག་གོ །ཉིང་རེ་འཛིན་གཅིག་
 གོ །ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་གཅིག་གོ །ཞེས་དེ་ལྟར་སྟོབ་ཅིང་ཞེས་སོ། །

༤༠༩ རིགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་མཁས་པ་ནི། སྤྱིན་པ་
བྱིན་ནས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
དང་ཁོག་གཅིག་གོ། །ཡང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡོངས་སུ་བརྟན་པ་བཟུང་ན། གལ་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟར་བའི་རྩ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཀྱང་། ཐབས་
མཁས་པ་འདིས་སྦྱོང་བར་བྱེད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་བ་ངས་བཤད་
དོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་བྱེད་སྐར་མས་ཆངས་སྦྱོང་བཏང་བའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་བྱང་བ་གསུངས།

༤༡༠ འདིར་རིགས་སྤྲུགས་བྱུང་བ་ཞགས་པས་བཅིངས་ཀྱང་བཟླག་མི་རྟེན་པའི་དཔེ་
དང་། མཆོན་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་ཞིག་གིས་རལ་གྱི་མི་མངོན་པར་ཐོག་ནས་འབྱོན་པོ་མང་པོ་བསྐྱུལ་
བ་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་དཔའ་བ་སོགས་མ་དཔོག་སྟེ་སྟོང་རྗེ་བྱེད་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་
ཐབས་ལ་མཁས་པས་དགོས་དབང་གིས་འདོད་པས་ཅེ་བ་ལ་སྤྱོད་པོ་དག་གིས་སྟོང་རྗེའི་ཡུལ་
དུ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་སྤྲད་པ་སོགས་བྱས་པ་གསུངས། བྱ་མོ་བསོད་ནམས་ལྡན་མཆོག་
གིས་ཀྱང་བྱང་སེམས་དགའ་བྱེད་ལ་ཆགས་པས་གདུངས་ཏེ་འཆི་བའི་དུས་བྱས་ནས་གཟུགས་
ཁམས་སུ་སྦྱེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདིར་གདའ།

འདི་ཡན་ཆད་སྒྲར་ཐར་དཔར་མ་དང་། འདི་ནས་བཟུང་ཞོལ་དཔར་མ་ཡིན།

མེ་ཉོག་གྱི་མདོ། ༡༣ སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་ནམས་ལ་དད་པར་བྱེད་པ་ནི་
དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་དད་པ་གཅིག་གིས་གང་འདོད་པ་དེ་ཐོབ་པར་
གྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། གང་དག་སེམས་དད་པ་གཅིག་གིས་ཐལ་མོ་སྤྱར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ལ་བྱག་
འཆལ་ལོ་ཞེས་ཆོག་ཏུ་སྤྲོས་ནས་བྱམས་པ་ལ་གནས་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་བྱིར་མི་ལྡོག་པ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །

༡༤ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཔའ་བརྟན་པའི་སྤེ་མཆོན་ཆས་ཉོན་མོངས་པ་སེལ་བའི་

མཆན་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཞིང་ཁམས་གསྐྱའི་བྱེ་སྟེད་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་གསྐྱའི་
བྱེ་སྟེད་ལ། བསྐྱལ་བ་གསྐྱའི་བྱེ་སྟེད་དུ་ཕྱལ་བའི་བསོད་ནམས་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེ་བར་གསུངས།

༣༥ སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྷན་འདས་ནམས་འཛིག་ཏེན་དུ་འབྱུང་བའང་དགའ། མི་
འགྱུར་བ་དང་། དལ་བ་ཕྱན་སྲུང་ཆོག་པ་བསྐྱབ་བའང་ཤིན་ཏུ་དགའོ། །དེའི་ཕྱིར་དཔེ་ཞིག་
བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་རིའི་བྱ། དཔེར་ན་ས་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་གཅིག་དུ་གྱུར་ཏེ། དེའི་
ནང་ན་གཉའ་ཤིང་བྱ་གཅིག་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། རུས་སྤལ་ཞར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོ་དེ་ལ་རྒྱང་ཡར་ལྗང་བ་མར་ལྗང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལྗང་བ་ལ། རུས་སྤལ་ཞར་བ་དེའང་ལོ་
བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འབྱུང་བ་རབ་དུ་སྤྱར་བ་གཉའ་ཤིང་གི་བྱ་གཅིག་པ་དེར།
རུས་སྤལ་ཞར་བ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ཕྱིར་བྱུང་བའི་མགུལ་བ་རྩད་པར་སྤྲི། ལོག་པར་ལྷང་བ་
ལས་ཕྱིར་ཡང་མིར་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལོག་པར་ལྷང་བ་ནམས་ཀྱི་མིར་
འགྱུར་བ་རབ་དུ་དགའ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སོ། །མིར་གྱུར་བའང་དེ་ཙམ་དགའ་ན་དལ་འབྱོར་ཐོབ་
པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་བས་ན་དོན་མེད་རྒྱུད་ཐོས་སུ་མ་སོང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་སོ། །

༣༥ ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་མཆན་ཐོས་ནས་རྒྱུ་དུ་མོས་པ་བྱེད་ན། དེ་ཉིད་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
བའི་དབང་གིས་འཆི་བའི་ཆོ་དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་མདུན་དུ་བཞུགས་ཤིང་ཤི་
འཕོས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱི་བར་གསུངས།

༣༦ སངས་རྒྱུ་དཔལ་གྱི་སྟོང་པོ་བཅེགས་པ་ནམ་པར་བསྐྱགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་
མཆན་ཉན་པ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་ཅིང་སྤྱར་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆོས་གཅིག་བྱར་གསུངས།

སངས་རྒྱུ་མི་སྤང་བའི་མདོ། ༡༡༥ ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཡང་། འཆལ་
བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བརྗོད་པར་མི་བྱ་ན། ཐོས་པས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེགས་ཀྱི་བྱ་གང་ཞིག་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་བས་ནི་གང་ཞིག་ཆོས་སྤྱོད་པ་གཤེ་བས་བསམ་པ་

ལྟ་བར་བྱེད་ན། དེ་ནི་དེ་བས་ཆེས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ལས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆིང་བར་བྱེད་པ་བས་ཆོས་སྤྲུལ་ཀྱང་གྱིས་ཕྱགས་ཏེ་འདུག་ན་ཕྱིག་
 པ་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་སྤྲུལ་པ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ། སངས་རྒྱས་ལ་སྦྱར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བ་
 སོགས་ཀྱང་གསུངས། འདིར་ཆོས་སྤྲུལ་ནི་བྱང་སེམས་ལ་བྱེད་པར་འབྲས་ཏེ། འདི་ལྟར་སངས་
 རྒྱས་ལ་མཆོད་པ་དང་། དུག་བྱ་བར་འདོད་པས་ཆོས་སྤྲུལ་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་། དུག་བྱའོ། དེ་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་འབྲེལ་མེད་དོ། །

༡༣༡ རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟ་བུ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་ལྟར་གནས་པས་གནས་
 ཀྱང་རུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོག་གི་ཕྱིར་ཡང་འབྲེལ་པ་ལ་ལྟ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
 ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ངོས་ནས་སྟོན་ལམ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཡང་། རང་ངོས་ནས་དེའི་འབྲེལ་
 པ་ལ་སོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་ལྟ་བ་གསུངས་པས། རྒྱུས་བྱ་དམ་པ་ནམས་ལ་སྟོན་པ་མོ་རེ་མཐོང་
 ཕྱིན་ཆད་མགྱིན་པ་གཟེང་སྟེ་སྤྲོ་བ་ནི། གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་བཀག་གོ། །༡༣༢ སངས་རྒྱས་ལ་
 གསོལ་བ་གདབ་པ་མོས་པར་བྱ། ཞེས་སོ། །

སངས་རྒྱས་རྗེས་བྲན་གྱི་མདོ། ༡༣༡ འདིར་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་ནམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་
 དངོས་སུ་བྱུང་ལ། འབྲེལ་པ་དག་ཏུ་འདི་མདོ་ན་མེད་ཅེས་གསུངས་པས་དབྱེད་བྱའོ། །

སྤྱི་གསུམ་གྱི་མདོ། ༡༣༢ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྤྱི་གསུམ་མངའ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
 དང་། འོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྤྱི་དང་། སྤྱི་པའི་སྤྱིའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་རང་ཞིན་ནམ་པར་དག་
 པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའོ། །ཏིང་ལེ་འཛིན་ནམ་པར་དག་པ་ནི་འོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྤྱིའོ། །སྟོན་
 པ་ནམ་པར་དག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་པའི་སྤྱིའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ནོ། །འོངས་སྟོན་རྫོགས་

པའི་སྐྱ་ནི་སྒྲིན་ལྟར་འབྱུང་བའི་དོན་ནོ། །སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཏེ། ཆར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཐམས་ཅད་བངས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ངོ་གང་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ངོ་གང་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱ་ནི་མོས་བས་སྤྱོད་པའི་སོ་སོ་སྐྱ་པོའི་ངོ་གང་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་བས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དང་། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་བས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་བས་ལོངས་སྐྱ། སྟོ་ལྗེ་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་བས་བྱ་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་བའང་བཤད་ཅིང་། འདི་ཉིད་སྐྱ་ལ་སྐྱ་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

དན་བ་ཉེར་བཞག་། ༡༧༤ རྒྱ་ལྗས་སྟོག་གཅིད་པ་བྱས་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བས་གོས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལམ་དུ་འགོ་བ་ཞུགས་པ་མི་ཤེས་བས་སྟོག་ཆགས་སྤྲོ་མོ་དང་། སྟོག་སྐྱར་ལ་སོགས་པ་སྟོག་དང་བྲལ་བ་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ལ་མཆོན་ཆ་གཟས་པ་ལས་བསམ་པ་དང་མི་ལྡན་པར་གཞན་ལ་སོག་སྟེ་དེ་སྟོག་དང་བྲལ་བ་དང་། ནད་བ་ལ་སྒྲན་བ་པན་པར་འདོད་བས་ཉེས་པར་མཐོང་སྟེ་སྒྲན་སྒྲིན་པ་ལས་དེ་ཤི་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མས་བྱ་འདུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྟེན་པ་ལས་དེ་སྟོག་དང་བྲལ་བ་དང་། མེ་འབར་བའི་ནད་དུ་སྟོག་ཆགས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལྟར་བ་སྟེ། རྒྱ་རྣམ་པ་དེ་ལྗས་སྟོག་བཅད་པར་གྱུར་ཀྱང་གོས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དངོས་བསྟན་འདི་དག་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་ཀྱི་རིགས་འགྲེས་སྐྱར་ན་མང་པོ་འོང་ངོ་། །

༡༨༣ འདིར་དགོན་མཆོག་གཞན་ཀྱི་དགོར་རྒྱ་ན་སྐྱར་གསལ་བ་དག་ཀྱང་། དགེ་འདུན་ཀྱི་མིན་པར་གསུངས། རྩེ་མཛད་པའི་རྒྱལ་སྤིང་སྐྱ་བདུན་ཀྱི་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་རྩེ་ལྟ་བུ་འདིར་བཞུགས།

༡༨༣ གང་ཞིག་རྣམ་སྐྱར་ལྟར་བཞེད་ཀྱིས། །ཆོག་འཛིན་གསོག་འཛིན་མི་བྱེད་

ལ། །འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཆངས་པར་སྒྲོད། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན། །ཁྲི་མེད་སྟན་གཅིག་ཟས་
 ཟ་ཞིང་། །ཞེས་པའི་རོ་ལ་མི་ཆགས་ལ། །རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་སྤངས་པ་གང་། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་དགོ་
 སྒྲོང་ཡིན། །དབང་པོ་ཐམས་ཅད་རབ་ཞི་ཞིང་། །ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་ཆགས་མེད་ལ། །གཉའ་ཤིང་
 གང་ཙམ་ལྟ་བུ་དག །དེ་ལྟ་བུ་ནི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན། །ཁྲི་མེད་ཁྲིམ་ལ་མི་སྒྲོད་ཅིང་། །ཆོང་ཆོང་ཉ་
 ཆོང་མི་བྱེད་ལ། །སྤང་དང་བཞི་མདོར་མི་དགའ་བ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན། །སྤྱང་གར་
 ལ་མི་ལྟ་ཞིང་། །ཉེས་ཅོམ་རྣམས་ལ་ཆགས་མེད་ལ། །གང་དག་དུར་ཁོད་དགའ་བྱེད་པ། །དེ་ལྟ་
 བུ་ནི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན། །ཞེས་སོགས་སོ། །གང་དག་གོས་མཆོག་རྣམས་སྒྲོང་ཞིང་། །བྱུག་དར་
 ཁོད་གྱི་མཆོག་འཛིན་ལ། །གང་དག་རིགས་པར་ཟས་ཟ་བ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན། །གང་
 དག་ལས་ནི་མི་ཅོམ་ཞིང་། །ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་བསམ་མེད་ལ། །སྒྲོ་མེད་འདུན་པ་མེད་པ་
 ཡིན། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན། །ཡང་། །ཉི་མ་གཅིག་ལ་བསོད་སྟོམས་མཆོག །ལྷངས་ནས་
 སང་གིར་མི་སེམས་ལ། །ལྟོ་བགྲང་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན། །

༡༣༥ དགོ་སྒྲོང་བཙུན་འགྲུས་ཞན་པ་དང་། །ལེ་ལོ་བྱེད་ཅིང་ལྟ་བུ་ལ། །གང་ཞིག་
 ཉག་ཏུ་སྒྲོ་དགའ་མེད། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན། །མལ་ཆ་སྟན་ལ་ལོངས་མི་སྒྲོད། །དགོ་སྒྲོང་
 ཡིན་ཞེས་སངས་རྒྱས་གསུངས། །གང་ཞིག་ལེ་ལོ་མདོན་དགའ་བ། །དེ་ན་དགོ་བའི་ལོས་མིན་
 འོ། །ཉོན་མོངས་རྣམས་གྱི་གཞི་གཅིག་ནི། །ལེ་ལོ་ཡིན་ཏེ་གང་ལ་ཡོད། །གང་ལ་ལེ་ལོ་གཅིག་
 ཡོད་པ། །དེ་ལ་ཆོས་ནི་མེད་པ་ཡིན། །བགོ་བ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་འཛིན་པ། །དེ་ནི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན་
 ཞེས་བརྗོད། །གང་གི་སྒོ་གྲོས་བརྗོད་མེད་ཅིང་། །བསམ་གཏན་མེད་ལ་ཟག་ཟད་མེད། །ཆ་
 བུད་ཙམ་གྱིས་ཆོག་འཛིན་པ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་དགོ་སྒྲོང་མིན། །གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཀུན་དགར་
 བཙུན། །ཆོས་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དགའ་མེད་ཅིང་། །བུད་མེད་ཆང་ལ་ཆགས་པའི་སྒོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་
 དགོ་སྒྲོང་མིན། །སྤྱལ་དུག་དང་ནི་ཉ་ལྟ་དག །སྒྲིན་པ་ཟ་བ་ཉིད་ནི་རུང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་

བ་དག་འདུན་གྱི། །བཟའ་བཅུང་སྟོང་བ་མི་རུང་ངོ། །གང་ཞིག་རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་། །གང་
ཞིག་ཡུལ་སྐྱག་སེམས་བྱེད་ལ། །བྱད་མེད་ལྟ་ཞིང་དེ་འདོད་པ། །དག་མེན་བྱིས་མེན་གཡོ་
ཅན་ཡིན། །ཡིད་ནི་ཞི་ཞིང་དགོན་པ་རུ། །རྟག་ཏུ་བསམ་གཏན་པ་རོལ་འགྲོ། །བྲམ་ཟེ་འདི་
ཡིན་དེ་དག་ཞིང་། །དག་བའི་ལམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན། །དགོན་པ་དག་ཏུ་དགའ་བྱེད་པ། །དེར་ནི་
འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དགའ། །འདོད་པ་ཆོལ་བའི་ཡིད་དག་ནི། །དེར་ནི་དགའ་བར་མི་འགྱུར་
ངོ། །གང་ཞིག་འབེལ་བའི་གཏན་དགའ་ཞིང་། །ཡུལ་གྱི་སྟེང་པས་མངོན་དགའ་བ། །གང་ན་
འཆི་བ་མེད་པ་ཡིད། །ཞི་བའི་གྲོང་དུ་མི་འགྲོ་ངོ། །

༡༤༣ འདིར་རྒྱ་མི་འབྲ་བ་ལས་འབྲས་བྱ་མི་འབྲ་འབྲུང་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས།

༡༤༤ དག་དང་མི་དག་དག་གི་ལས། །བདག་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱང་གྱི། །འབྲས་
བྱ་ངེས་པར་སྟོང་འབྱུར་ཏེ། །ལུས་ཅན་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་དང་པོར་
དངར། །རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཆ་བ་ཡིན། །དེ་དག་དོན་མེད་བྱེད་པས་ན། །དུག་དང་འབྲ་བ་སྤང་བར་
བྱ། །ཉོན་མོངས་དབང་དུ་མི་འགྲོ་ཞིང་། །ཡེ་ཤེས་དབང་དུ་འགྲོ་བྱ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་ལྡན་པ་ཆེ་འདི་
དང་། །པ་རོལ་དག་ཏུ་བདེ་བ་འཛོལ། །གང་དག་ངེས་འབྲུང་སྟོ་ཡོད་ཅིང་། །གང་དག་རྟག་ཏུ་
ཞི་སྟོང་པ། །དེ་ནི་ལྟ་ཡི་རིགས་དག་གི། །ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་འབྲུང་བར་འགྱུར། །འདོད་ལ་
སོགས་ལ་གང་སྤང་བ། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་རྟག་ཏུ་མཆོད། །ཤིང་སྐྱམ་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་པས་
པ་ལྟར། །དེ་ནི་འཁོར་བ་འཛིག་པར་བྱེད། །གང་དག་སེམས་ཀྱི་དབང་མི་འགྲོ། །རྟག་ཏུ་དེ་རྩིས་
སེམས་འགྲོ་བ། །སྐྱུན་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར། །སེམས་ཅན་རབ་ཏུ་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ། །བྱིས་
པ་རྒྱན་པོ་སེམས་དབང་སོང་། །དབང་པོ་མ་སྐྱལ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཞི་མེད་
ཅིང་། །དེ་ཡི་ཐུང་ན་འདས་པ་རིང་། །སྐྱག་བསྐྱལ་སྐྱག་བསྐྱལ་རྣམ་སྤྲིན་དང་། །སྐྱག་བསྐྱལ་
རྒྱ་ནི་རྣམ་ཤེས་པ། །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་འདུས་པ་ཡི། །འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་

བྱེད། །སྒྲུང་བའི་ནང་ན་ཤེས་རབ་མཆོག་། །སྒྲུན་བའི་ནང་ན་གཏི་མུག་སྟེ། །དེ་ལྟར་གང་ཞིག་
སྒྲུང་ལ་དགལ། །དེ་ནི་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དོན་རྣམས་མཆོག་ཀྱན་མེད་བྱེད་པ། །དཔའ་བོས་
གཏི་མུག་རྣམས་པར་སྟོང་། །གང་ཞིག་གཏི་མུག་དབང་སོང་བ། །དེ་ལ་ཞི་བ་མེད་པ་ཡིན། །གལ་
ཏེ་ཆེ་བར་བདག་འདོད་ན། །མེ་ཡི་རེག་པ་བྱུང་ཁྱད་བྱུང་། །སྒྲུལ་དང་ལྟན་ཅིག་འདུག་ཁྱད་
སྟེ། །ཉོན་མོངས་ལྟན་ཅིག་སྟོར་མི་བྱ། །བདུད་ཅིའི་ནང་ན་ཤེས་པ་མཆོག་། །ཆེ་བའི་ནང་ན་
གཏེར་མཆོག་ཡིན། །གཉེན་གྱི་ནང་ན་གཉེན་མཆོག་སྟེ། །ཁོར་གྱི་ནང་ན་ཁོར་མཆོག་གོ། །

༡༩༡ ཡང་སོས་ཀྱི་འཁོར་བཅུ་དྲུག་གསུང་ཞིང་བདུན་པ་ཡན་ཆད་འཁོར་རེ་རེ་ཞིང་
དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་། སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སྟོན་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས།

༡༩༢ དག་གཞན་ཤིན་ཏུ་སྤང་བར་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་དག་ནི་སྤང་བར་དགལ། །དེ་
ཡིས་བཅིངས་པའི་མི་དག་ནི། །གཤམ་རྗེའི་གནས་སུ་འཁྲིད་པར་བྱེད། །ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་
རྟག་རྒྱག་ཅིང་། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་མི་རྒྱག་ལ། །དམ་ཆོས་ལམ་ལ་སྟོངས་པ་ནི། །སེམས་ཅན་
དཔྱལ་བ་ཆེན་པོར་ཁྲིད། །གདུལ་དཀའི་ནང་ན་སེམས་གདུལ་དགལ། །མེ་ཡི་ནང་ན་མེ་མཆོག་
སྟེ། །གདུལ་དཀའ་ལྟར་དུ་འགྲོ་བ་ནི། །དཔྱལ་བའི་ནང་ན་དཔྱལ་བ་ཡིན། །གང་དག་སེམས་
ཀྱི་དབང་སོང་བ། །མི་དེ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་འགྲོ། །གང་དག་མི་ཟད་དེ་སྒྲོག་པ། །དེ་དག་
སྤྱག་བསྐྱེད་རྗེས་མི་འགྲོ། །ཐིག་ནག་སོགས་འོག་མ་ཀྱན་ལ་ཡང་སོས་ལྟར་འཁོར་བཅུ་དྲུག་རེ་
འབྱུང་བར་གསུངས། །སྟོང་ན་ཞན་པ་ཁྲིད་རྣམས་ཀྱིས། །གང་གིས་དོན་དུ་སྤྲིག་བྱས་པའི། །བྱ་
དང་རྩེ་མ་གྲོགས་པོ་དང་། །གཉེན་འདབ་ཅ་ལག་གང་དུ་སོང་། །ཞེས་མའི་འགྲོ་བ་པ་དཔྱལ་
བར་སྐྱེས་ཆེ་ལས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུས་པའོ། །

སྒྲུན་ལ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལས་ཁྱད་། །རྒྱལ་བོ་དན་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་བཅན། །སྤྱགས་
ལ་པན་པར་གདམས་པ་བས། །སྤྱགས་ཀྱིས་བདུལ་ན་འདུལ་ཆབས་ཆེ། །མཁས་ལ་གང་ཡང་

དགའ་བ་མེད། །ཐུན་པོ་ལ་ནི་ཅི་ཡང་ལྷགས། །མིག་ལྷན་རི་ཅེར་ཕྱིན་ཀྱང་སྒྲ། །ལོང་བས་ཐང་
ལའང་ནོམ་ཉུག་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

༣༠༠ སྤྲིག་པ་དག་ནི་བྱེད་པ་ན། །འབྲས་བྱ་ཆ་བར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཚོངས་པ་གང་
ཞིག་བདག་མི་ཤེས། །ཕྱི་ནས་དེ་ནི་ཡོངས་གཏུང་འགྱུར། །རི་ལྷར་སྒོ་གྲོས་ངན་པ་དག །སྤྲིག་
པ་དག་གི་ལས་བྱས་པ། །མ་དུ་དེ་ལྷར་ལ་གོར་སྒྲིད། །སྤྲེ་དག་དོན་མེད་ཅི་ཞིག་འདོན། །སྤྲིག་
པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི། །མི་ནི་ཀུན་གྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་བདེ་འདོད་
ན། །དེ་ལྷར་སྤྲིག་པ་བསྟེན་མི་བྱ། །དཔྱལ་བ་བྲག་པོ་ཆེན་པོ་པ། །དེ་དག་ལས་ཀྱང་སྤྲིག་
པའི་སེམས། །ཐར་ཀྱང་གཏི་མུག་དབང་སོང་བ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སྤྲིག་པ་བྱེད། །འདི་ཡིས་
དཔྱལ་བར་མི་འགྲོ་ཞེས། །སྤྲིག་པ་ལ་ནི་ཡིད་མ་རྟོན། །མེ་ཆུང་བས་ནི་རི་དང་ཆལ། །སྤྲོན་པར་
བཅས་པ་བསྐྱེགས་པ་བཞིན། །ཚོངས་པ་སྤྲིག་པ་བྱེད་འདོད་པ། །གནོད་པ་འབྱུང་ལ་འདོད་མི་
བྱེད། །སྤྲིག་པའི་རྩེས་སུ་འབྲས་བྱ་འདུག །རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་བྱུང་བ་མཐོང་། །ཆོས་ནི་ཅི་འདྲི་བྱུང་
བསྟེན་མི་བྱ། །སྤྲིག་པའང་ཅི་འདྲི་བྱུང་ནམ་མེས་སྒྲོང་། །སྤྲིག་པ་སྤངས་པའི་མི་དག་ནི། །སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བ་ཉིད་མི་མཐོང་། །བདག་གི་སྤྲིག་ལས་འབྲས་བྱ་དག །ཚོངས་པ་གང་དག་མི་
ཤེས་པས། །དེ་ཡིས་ཉེས་པ་འདི་ཐོབ་སྟེ། །སྒོ་ངན་ཁྲོད་ནི་དེ་དག་སྒྲིད། །སྤྲིག་པས་སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བར་འགྲོ། །སྤྲིག་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱེག་འགྱུར་ཏེ། །སྤྲིག་པས་མུ་ངན་འདས་མི་
འཛོལ། །སྤྲིག་པ་ལྷ་བྱ་དག་གཞན་མེད། །ཅེས་དང་།

༣༣༩ དགེ་བའི་ནང་ན་བདེན་པ་མཆོག །སྒྲིན་གྱི་ནང་ན་དེ་བཞིན་རྒྱུ། །སྒྲིན་སྤངས་
ཡོན་ཏན་འཆོལ་བྱེད་པ། །མི་ཡི་ནང་ན་མི་མཆོག་ཡིན།

༣༣༩ གཉེན་བཤེས་ཚུལ་ནི་དག་ཡིན་ཏེ། །མི་པན་པན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁྲོད། །བཙོམ་
ནས་མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་ནས། །དེ་ན་ཐུན་ནག་ཆེན་པོར་འགྲོ།

༣༩༡ སྒྲོན་ཆད་དག་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི། །འབྲས་བུ་ཆ་སྟུང་མི་བྱེད་དེ། །མི་ཤེས་
བ་ཡིས་བདག་བསྐྱུས་པས། །འདིར་ནི་བདག་གིས་བྱས་ལ་སྟོས། །བཅེ་མེད་ཤིན་ཏུ་དག་པ་
ཡི། །ཐིག་པ་དག་གི་དབང་དུ་སོང་། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོ་མཐའ་ཡས་དག །འདི་ལས་བདག་
གི་རི་ལྟར་ཐར། །

༣༩༢ མ་བྱིན་པས་ལྷ་ག་ལ་འཛོལ། །མ་བཏབ་འབྲས་བུ་ག་ལ་འབྱུང་། །སྒྲོན་མེ་མེད་
ན་འོད་མེད་ལྟར། །མ་བྱིན་བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད། །རང་གི་ལས་འབྲས་ཟ་བ་ཡི། །སྒྲོག་ཆགས་
ལས་ལ་ལོངས་སྟོང་བ། །མ་བྱིན་ཅི་ཡང་མི་འཛོལ་སྟེ། །བྱས་པ་ཚུད་ནི་ཟ་བ་མེད།

༡༡ དེ་ནས་ཡང་དགེ་སློང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནམ་པར་སྟོན་པ་ཤེས་པ་དེས་སྤྱིའི་འཇིག་
རྟན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། དེས་རྒྱ་མཆོའི་རྩ་ལག་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་མཆོའི་ནང་གི་སྤྱིའི་གྲོང་
ཁྲིའི་ལོངས་སྟོང་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བརྟགས་ནས་རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་གི་གཞི་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་
དེ། རྒྱ་མཆོའི་གཏིང་གི་ས་གཞི་ལ་སྤྱད་པ་གནས་སྟུང་ནས། དེས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
པས་བརྟགས་ནས་ཀྱང་འཛོལ་བམ་སྟུང་། ལྷ་དང་འགྲན་པའི་ལྷ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དག་གནས་
སོ། །དེ་དག་མདོར་བསྟན་ན་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་།
དུད་འགྲོའི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་རྣམས་
ནི་བདུད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཡི་དྲགས་རྣམས་དང་། ཡི་དྲགས་རྩ་འབྱུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་
ཏེ་འགྲོ་བ་ལྟར་འདོད་པའི་ལྷགས་སོ། །འདི་ནས་ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི་དབང་པོ་སྤྱ་གཙན་ལྷ་ཡུལ་དུ་
འབྱུག་ཚུལ་དང་། དེས་ཉི་མ་ལག་པས་བསྐྱེད་པས་ཚུལ་སོགས་གསུངས། སྤྱ་གཙན་སོགས་ནི་
དུད་འགྲོ་ཡིན་པར་བཤད།

༡༢ རྒྱ་མེད་པར་ནི་བདེ་བ་དག་ཤིང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་སྤྱིར་མི་འབྱུང་། །འབྲས་བུ་ལས་དང་
འབྲེལ་བ་སྟེ། །འབྲས་བུ་ས་སོན་རག་ལས་བཞིན། །ལེགས་འབྲས་འབྲས་བུ་དགེ་བ་སྟེ། །ལྷ་

དང་མིར་ནི་རིམ་པར་འགྱུར། །ཉེས་བྱས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་རེས། །

༡༠ གང་དག་གི་རྙེད་པ་འདོད་པའི་བྱིར་རམ། གྲགས་པ་འདོད་པའི་བྱིར་རམ། རྒྱལ་
སོས་བཀའ་སྦྱལ་བའི་བྱིར་རམ། རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། རློག་ཆགས་
ལེགས་པར་བསྐྱེད་པའ། ལྷག་མ་གཞན་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་དེ་དག་ལུས་
དང་བྲལ་བའི་འོག་རྒྱ་ངན་སོང་ལོག་པར་སྦྱང་བ་སྦྱ་གཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་སྦྱེ་བར་
འགྱུར་རྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་རྙེད་གྲགས་སོགས་ཀྱི་བྱིར་སློག་བསྐྱབས་པ་ལྟ་བུར་པན་ཡོན་
ཞིག་ཡོད་པར་མངོན། འདིར་ས་གཡོ་བ་དང་། ཆར་དགོན་པ། སྐར་མ་དུ་བ་མཚུག་རིང་ཤར་
བ། སྐར་མ་དང་སྦྱང་བ་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་འདི་ལྟར་གསུངས་རྟེ། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་བཞི་ཡོད་པའི་
གཉིས་པ་སྦྱ་བའི་སྤང་བ་ཞེས་བྲ་བ་ན་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོ་མགུལ་སྤང་ཞེས་པ་དང་། བརྟན་པ་
ཞེས་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ནམ་ཞིག་ན་ལྷ་དང་འཐབ་པར་འདོད་པས་མཆོ་ཀུན་མཐོང་དུ་འཁོར་
བཅས་ཏེ་བལྟར་བྱིན་པ་ན། ལྷ་རྒྱལ་བའི་མཆོན་མ་མཐོང་ལ། དེའི་རྒྱ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་པའི་མི་
རྣམས་ཆོས་བཞིན་སྦྱོད་པ་ལས་ཡིན་པར་མཐོང་ངོ་། །དེ་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པར་མི་དག་
མེད་པར་བྱས་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་ལྷ་རྣམས་དང་འཐབ་པར་བྱའོ་སྦྱམ་ནས་སྤྱིང་གི་རྒྱ་མཆོར་བྱིན་
ཏེ་སྦྱ་ནག་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ལ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟེན་པ་ན། སྦྱ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དང་དུ་སྤངས་
ཏེ། ཆར་གཅོད་ལ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ཟས་མེད་པར་བྱའོ་སྦྱམ་དུ་ཆར་མི་དབབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
རིམ་འགར་མི་ལ་གནོད་བཅའ་བའི་བྱིར་རྒྱ་འཁྲུགས་པར་བྱས་ལ། ས་གཞི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པས་
རྒྱ་གཡོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ས་འགུལ་བའོ། །འདི་ལ་ནི་གཉིས་པ་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་རྟེ། སེམས་
ཅན་གྱི་ལས་དབང་གིས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གཡོ་ལ། དེ་གཡོས་པས་རྒྱ་དང་ས་རིམ་པར་
གཡོས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། ཡང་རིམ་འགར་ལྷ་མ་ཡིན་དེ་དག་གིས་སྦྱན་ནས་སྦྱ་བདུད་དང་
བཅས་སྦྱ་ལ་རྒྱོལ་དུ་འོང་བ་ན། དེ་བར་སྦྱང་ལ་རྒྱ་བའི་གནོད་སྦྱིན་མཐུ་པོ་ཆེ་དག་གིས་མཐོང་།

ནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་ན་ནམས་ལ་སྒྲན་བའི་ཕྱིར་ཁ་རྒྱངས་དང་བཅས་ཏེ་གྲུན་དུ་སོང་བ་ལ་མི་ནམས་ན་
རེ། སྐར་མ་དུ་བ་མཐུག་རིང་ཤར་ཞེས་བསྟན་དོ། དེའི་ཆེ་གལ་ཏེ་མི་ནམས་ཆོས་བཞིན་སྦྱོང་
ན་ལྟ་ནམས་རྒྱལ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ཐོག་གས་པོ་དག་མ་འཛིག་ས་ཤིག་ཅེས་དབུགས་དབྱུང་
ངོ། །དེ་ཐོས་ནས་གཞོད་སྦྱོན་རབ་དུ་འབར་བ་དེ་དག་དགའ་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱ་མཆོར་ཕྱིན་ཏེ་
དཀར་ཕྱོགས་པའི་སྒྲ་ནམས་ལའང་བསྟན་དོ། །གཞོད་སྦྱོན་དེར་ཕྱིན་པ་མཐོང་བ་ན་མི་ནམས་ན་
རེ། སྐར་མ་དང་ལྷང་ཞེས་གྲགས་སོ། །ལེ་ཏུ་གསུམ་པ་འདིར་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་གཤུལ་བ་ཀྱི་ཚུལ་
རྒྱས་པར་བཞུགས།

༡༢ ལས་ཀྱི་བྱ་བ་གང་གིས་སྒྲེལ་བའི་སེམས་ཅན་ནམས་ནི་ཐོ་རྒྱན་རྒྱུད་མོ་ལྟར་
སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། མིའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་འཁོར་བར་ཡོངས་སུ་འབྱུང་
མོ། །ཞེས་སོ། །

༡༣ ལྟ་གནས་དང་པོ་ཐོང་ཐོགས་ལ་གནས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཟུར་གནས་ཀྱི་བདེ་བ་ལྟ་
བྱར་མཆོན་ན་འཁོར་བསྐྱུར་གྱིས་དེའི་བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་པོ་དག་གསུངས། གཞན་ཡང་ཟུར་ན་
གནས་པའི་ལྟ་ལུལ་དེར། འདོད་པ་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱ་ཉིག་ཅན་གྱི་མཆོ་ཡོད་ལ། ལྟ་དེ་དག་
གི་ཡིད་ལ་གང་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་མཆོ་དེ་ལས་འབྱུང་ངོ། །གཞན་ཡང་དེར་ཕྱ་ཉིག་དང་།
བྱ་རུ་བབས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་རིགས་སྣ་ཆོགས་འབབ་
སོ། རྒྱ་པོ་དེ་ན་ལྟ་མོ་ལྟ་ན་སྦྱག་པ་དུ་མས་བསྐྱོར་ཏེ་བཅེ་བར་བྱེད་ཅིང་། བརྒྱན་པར་བྱ་བ་གང་
ཞིག་འདོད་ཀྱང་རྒྱ་པོ་དེ་ལས་འབྱུང་ངོ། །གཞན་ཡང་འགམ་གཉིས་གསེར་གྱི་ལྷོན་པ་སོགས་
ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་རྒྱ་པོ་སྣ་རྒྱ་ཞེས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བྱི་བསྐྱམ་ན་ཡིད་རབ་དུ་དགའ་ལ་རི་ཅམ་
བསྐྱམ་པ་དེ་ཅམ་དུ་དགའ་བ་སྒྲ་ལྟག་དུ་འཕེལ་བའོ། །གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་།
དེར་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ནི་སེམས་དྲངས་པས་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུན་

གྱིས་གནས་དེར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་དགའ་བར་བྱེད་ལ། ཕྱིས་ཀྱང་སྤངས་ལས་འདས་པའི་སྐབས་འཛོལ་བར་འགྱུར་རོ་གསུངས།

༩༥ དབང་སོ་བྲག་ལས་བྱང་བ་ཡི། །ཡུལ་གྱི་བྱད་ཤིང་སྟེག་བྱེད་པ། །སྟེང་པའི་མེ་ཡིས་ལྷ་རྣམས་སྟེག། །ཤིང་མེས་དེ་ལྟར་ག་ལ་སྟེག། །བདེ་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་རྣམས། །བདེ་ལ་དགའ་ཞིང་བདེ་བ་བསྐྱིབས། །སྟེང་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུས་པ་རྣམས། །ལྷ་བར་འགྱུར་བ་མི་ཤེས་སོ། །བདེ་ཀུན་ཟད་པའི་མཐར་འགྱུར་ཏེ། །བདེ་བ་ལ་ནི་རྟག་པ་མེད། །ལྷ་དག་ལྷ་ཡི་འཛིག་རྟེན་ནས། །འཆི་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་ཡིན་དང་། །དཔུལ་བར་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་བྱང་དང་། །བྲལ་བ་སྟོན་དུ་འབྲེན་བྱེད་པ། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་བདེ་འདོད་ན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཆགས་མི་བྱ། །ཞེས་སོ། །

༡༠༣ ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིང་ལེགས་པར་སྤྱད་པའི་ལས་གྱི་མཐའ་སྤྱད་པ་སེམས་བསྐྱོམས་པའི་ཡིད་དང་། ལྡན་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དག་འདུན་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་ན། དེ་དེར་མཐར་ནི་ཡིན་ཏུ་སྤངས་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །སྐབས་འདི་དང་གཞན་དུའང་དག་བ་གཞན་གྱིས་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལ་སྤྲ་མའི་རྒྱས་སྤང་འདས་ཐོབ་པར་མ་གསུངས་ཤིང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བྱག་འཆལ་བ་དང་། རྒྱབས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱས་ལྟར་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་དེའི་རྟེན་གྱིས་མཐར་སྤང་འདས་ཀྱང་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་འདི་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་འགག་གཅིག་ཡོད་པར་གོའོ། །

༡༡༡ ལྷ་ཡི་ཡུལ་ནས་ལྷ་བ་ན། །སྤྱག་བསྐྱེད་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་གང་། །དེ་ཡི་བྱད་པར་སེམས་ཅན་དཔུལ། །བཏུ་བྲག་ཆར་ཡང་མི་སོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

༡༡༢ བདེ་མཐའ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །བདེ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་མེད་དེ། །རྒྱ་དེ་ཐམས་ཅད་རིག་ནས་སུ། ཡིད་ལ་ངེས་པར་ལེགས་པར་བྱོས། །བསགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐ་མར་

ཟད། །མཐོ་བའི་མཐར་ནི་ཐ་མར་སྟེལ། །འདུ་བའི་མཐར་ནི་ཐ་མར་འབྲལ། །འཆོ་བའི་མཐར་ནི་ཐ་
མར་འཆི། །སྐྱེས་པ་རྟག་ཏུ་འཆི་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་མེད་དེ། །ཁམས་གསུམ་དག་ཏུ་
སྡོན་བྱང་ཞེས་པ། །ཕྱི་ནས་འབྱུང་བ་ཉིད་མེད་དོ། །རི་ལྟར་ཉི་མ་འཆར་བ་དང་། །རྒྱབ་པར་འགྱུར་
བ་རབ་ཏུ་མངོན། །དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཐ་མར་འཆི་བ་གནས་པ་ཡིན། །ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་འདི་ཤེས་ནས། །བག་མེད་ཡིད་ལ་མ་བྱེད་ཅིག །བག་མེད་
དུག་གི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བག་ཡོད་འཆི་མེད་གནས་ཡིན་ལ། །བག་མེད་འཆི་བའི་གནས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། །རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་མི་རྣམས་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཀྱང་གྲིས་ཕྱག་བྲས་ཤིང་། །གང་
ན་བག་མེད་མི་གནས་པ། །ཞི་བ་མཆོག་ཏུ་འཁོ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། །རྟག་ཏུ་བདག་ཉིད་
དགའ་འདོད་ན། །འཆི་བའི་བར་དུ་དགེ་བ་བྱས། །ཆོས་སྦྱོང་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་གདམས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

༡༣༥ དེ་མོ་མཁན་གྱི་དེ་མོ་རྣམས། །དེ་རིང་སྤྲོ་ཆོགས་འདི་མ་ཡིན། །ནང་ཞིག་
ལས་ནི་དེ་མོ་མཁན། མཐོ་རིས་སུ་ནི་མང་དུ་འདྲི། །ཆོན་ཅིས་གྲིས་པ་གྲིས་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་
བག་བར་གངས་ཡོད་ཀྱིས། །ལས་ཀྱིས་གྲིས་པ་གངས་མེད་དེ། །དེ་ནི་སེམས་ཀྱིས་འདྲི་བར་
བྱེད། །ཅིག་པ་ཞིག་ན་ངེས་པར་ཡང་། །དེ་མོ་མ་ལུས་འཇིག་པར་འགྱུར། །ལས་ཀྱིས་གྲིས་པ་
ལུས་ཞིག་ཀྱང་། །འཇིག་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་དེ་མོ་མཁན་གཅིག་ཅིག །དེ་མོ་སྤྲོ་
ཆོགས་འདྲི་བ་དག །དེ་བཞིན་སེམས་ནི་གཅིག་སུ་ཡིས། །ལས་རྣམས་སྤྲོ་ཆོགས་འདྲི་བར་
འགྱུར། །རི་ལྟར་ཆོན་ཅི་གསལ་བ་ལྟས། །གྲིས་པར་སྤྲང་ལ་སྦྱང་བར་བྱེད། །དེ་ལྟར་དབང་པོ་
ལྟ་རྣམས་ཀྱིས། །ལས་ཀྱི་འཁོར་བར་འཁོར་བར་འདྲི། །

༡༣༦ ཉིན་མོ་གསར་དུ་བྱུང་བ་ཡིས། །རྟིང་བ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལྟར། །བདེ་དང་སྤྱུག་
བསྐྱལ་གསར་བ་ཡིས། །རྟིང་བ་ཉི་བར་བརྟེན་པ་བྱེད། །རི་ལྟར་ཤིང་དང་སྤྲང་ཅི་བསྟེས། །རི་

ལྟར་དྲག་དང་ཟས་བསྐྱེས་པ། །དེ་ལྟར་བདེ་བ་འདི་ཀྱན་གྱི། །མཐའ་མི་བདེ་བ་མི་རིག་གོ།

༡༣༧ གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་སེམས་འདུལ་བ། །དེ་ཡིས་རྟག་ཏུ་ཉེས་པ་བཅོམ། །ཉེས་པ་
བཅོམ་པའི་བརྟན་པོ་ལ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་མི་འགྱུར། །གང་ཞིག་འདིར་ནི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཞིང་། །གང་ཞིག་གཞན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་ཟད་པའི། །སེམས་
འདི་ཡང་ཞིང་གཡོས་པ་ཡིས། །ཞེས་པ་དང་།

༡༣༨ སྐད་ཅིག་ཏུ་ནི་དགེ་བྱེད་ཅིང་། །སྐད་ཅིག་ཏུ་ནི་མི་དགེ་བྱེད། །དགེ་དང་མི་དགེ་
བྱེད་པ་ཡི། །སེམས་དུལ་བ་ན་བདེ་བར་འགྱུར། །

༡༣༩ འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲོ་བ་བྱེ་མས་བཀའ་བའི་ཁ་ཐུར་དུ་བསྟན་ནས། སྒྲེས་བྱ་སྟོབས་
དང་ལྡན་པས་རི་ལྟར་ཁ་ནས་སྒྲུག་སྟེ་གཏོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་གྱི་མི་རྣམས་སེམས་ཅན་
དཔྱུལ་བ་དང་། དུད་འགོ་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༡༤༠ འདི་ལྟར་ཆོས་ལས་སྒྲོབ་གཞན་མེད། །དེ་བས་ཆོས་ལ་དགའ་བར་གྱིས། །གང་
ཞིག་ཆོས་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས། །མི་དག་ཉེས་པ་བྱེད་ལ་དགའ། །དེ་ནི་ཉེས་པས་གདུངས་པ་
ཡིས། །རྟག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉིད་དུ་འགྱུར། །གང་ན་འཆི་བར་འགྱུར་བ་མེད། །དེ་ནི་གཏན་དུ་
བདེ་དང་ལེགས། །འཆི་བའི་ཞགས་པས་བཅིངས་པ་དང་། །ནམ་ཡང་བདེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །རི་
ལྟ་རི་ལྟར་བདེ་ཐོབ་པ། །དེ་ལྟར་སྟེད་པའི་ཆོག་ལས་འཕེལ་ལོ། །སྟེད་པའི་མེ་ཡིས་གདུངས་པ་
ནི། །སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བར་ཉེ་བར་འབྱེན། །ཞེས་སོ། །

༡༤༡ འགྲོ་བའི་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་དགེ་བའི་ས་བོན་འདེབས་པར་བྱེད། ཅེས་སོ། །

༡༤༢ རི་ལྟར་བརྒྱུའི་ཆལ་དག་ཏུ། །རྩོན་པ་བྱ་གྲོད་མཛེས་མ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ནི་
བའི་དགོན་པ་དུ། །མི་དག་སྟོད་པ་མི་མཛེས་སོ། །རི་ལྟར་ཉི་མ་འོད་གང་ན། །ལོག་པར་གྱུར་
ཏེ་མི་མཐུན་ལྟར། །བག་མེད་ལྟ་རྣམས་གང་ལ་ཞིག་ཞི་བའི་ཆུལ་དུ་ག་ལ་དགའ། །ཆལ་འདི་

ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་སྟེ། །ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། །ལྷ་མཆོག་འདོད་ཆགས་
 ཡིད་བྱེད་ཀྱིས། །བསྟན་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་གང་ཡིན་དེ། །དེ་ནི་རྟག་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྲིད་པ་མེད་པས་བསྟན་པ་གང་། །དེ་ནི་ཞི་མཆོག་བདེ་བ་མིན། །གང་ཞིག་
 རོབ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིན། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་གཅོད་པར་འགྱུར། །གནས་མཆོག་རྟོག་པ་གང་
 ཡིན་པ། །ཆལ་འདི་ངས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ངན་གཡོ་སྤྱོད་ཅིང་ཞིམ་ཟ་ལ། །བརྟམ་ཆགས་
 ཀྱིས་ནི་སེམས་བསྐྱུས་པ། །ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པ་ཞི་བའི་ཆལ། །དགའ་བ་བསྟན་པར་མི་འོས་
 སོ། །དགོ་བའི་ཡུལ་དུ་ཞི་བ་ཉིད། །བསྐྱོམས་པའི་སེམས་ནི་དགའ་བྱེད་ཀྱི། །འདོད་ཆགས་སྤྱོད་
 པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས། །ཆལ་གྱི་གནས་སུ་མི་དགའོ། །གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་སེམས་ཞི་བ། །མི་དེ་
 ཆལ་དུ་དགའ་འགྱུར་གྱི། །འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་དགྲགས་པ། །ཆལ་རྣམས་སུ་ནི་དགའ་
 མི་ཐོབ། །དམིགས་པ་ལྡེ་ཡིས་འཛིགས་བྱེད་པ། །སྲིད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟེན་པར་འགྱུར། །སྲིད་
 ལས་རྣམ་གྲོལ་ངེ་མེད་པ། །ངན་སོང་གོང་ཁྱེར་མི་འགྲོའོ། །སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་རྟག་ཏུ་འཆི། །ནད་
 མེད་མེད་ན་ནད་ཡོད་ཅིང་། །སུན་ཆོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས། །གཞོན་ཏུ་དག་ཀྱང་
 རྟག་ཏུ་ནས། །སྤྱག་པ་ཀུན་དང་བལ་འགྱུར་ཞིང་། །རྟག་ཏུ་འདུ་བ་མེད་པར་ཤེས། །འདི་ནི་
 རྟག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་ཆོས། །ཡང་དག་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད། །རྟག་ཏུ་སྲིད་གསུམ་ཉམ་
 ང་བར། །གང་གི་སྒྲོ་ནི་མི་སྒྲོངས་པ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དེ་ཡིས་ནི། །ཞི་བའི་ཆལ་དུ་དགའ་བ་
 འཛོལ། །ཀུན་རྟོག་འདོད་ཆགས་མི་བརྟན་པ། །རྟག་ཏུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་བསྐྱིབས། །བདེ་
 བ་འབྱུང་བ་ཞི་བའི་ཆལ། །ཞི་བ་དེ་ཉིད་འཛོལ་མི་འགྱུར། །གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་ཡིད་ཞི་ཞིང་། །ཆལ་
 དུ་རྣལ་འབྱོར་བསམ་གཏན་པ། །དེ་དག་རྟག་པར་ཆལ་དུ་དགའ། །འདོད་ཆགས་ཆོལ་བ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཆལ་རྣམས་སུ་ནི་བསྐྱོམས་པ་སེམས། །གྲོང་དག་ཏུ་ཡང་གཡོ་མི་འགྱུར། །དེ་བས་
 རྟག་ཏུ་ཆལ་བསྟན་བྱ། །གྲོང་ཁྱེར་ཀྱིས་ནི་གཞོད་མི་འགྱུར། །མི་ཡི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་

ཡིད། །ཐོང་ཁྱེར་དག་ཏུ་ནམ་པར་གཡེང་། །ཚོངས་པ་མི་བརྟན་གཡེངས་པ་དེ། །ཆལ་དུ་བྱིར་
ཞིང་དོང་བར་བྱེད། །གང་བྱིར་སྡིག་དང་བྲལ་བ་དེ། །བྲལ་བའི་ཡིད་ཀྱིས་བསྟེན་བྱ་སྟེ། །དེ་
བས་མཆོག་ཏུ་ཞི་བའི་ཆལ། །ནལ་འབྱོར་ནམས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཡིན། །སེམས་དང་དབང་སོ་
རབ་ཞི་བ། །ནལ་འབྱོར་སྟོང་ལ་དགའ་བ་གང་། །དེ་ནི་བརྒྱ་སྟོན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །ཤིན་ཏུ་དགའ་
བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ནམ་བྱང་བ། །ནལ་འབྱོར་པ་ཡི་དགའ་མཐོང་གང་། །རྟག་
ཏུ་འདོད་ཆགས་རྗེས་འགོ་བ། །འཐབ་བྲལ་བ་ཡང་དེ་མི་མཐོང་། །འདོད་པའི་དབང་སོ་དགའ་བ་
གང་། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་སྟུག་བསྐྱལ་འབྱུང་། །ཉོན་མོངས་བཅོམ་པའི་དགའ་བ་གང་། །དེ་ནི་རྟག་
ཏུ་དགའ་བ་ཡིན། །འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། །དག་ནམས་སུ་ནི་སེམས་འབྱུང་སྟེ། །དེ་
ནི་བཅོམ་ནས་དགའ་འབྱུང་གང་། །དེ་ལ་འདོད་པས་གང་ལ་གཞོད། །བསྟེན་པའི་ཆེ་ན་མངར་
ལ་དགའ། །ནམ་པར་སློན་པ་མེ་དང་མཚུངས། །འདོད་ལས་འབྱུང་བའི་དགའ་བ་ནི། །རྟག་
ཏུ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་འགོ། །སྟེན་པའི་ཆེ་ན་མངར་ལ་དགའ། །བར་དུ་ཀུན་ནས་དགའ་
འགྱུར་ཏེ། །མཐར་ཡང་ཞི་ཞིང་བྱི་མེད་པ། །འཆི་བ་མེད་པའི་གནས་སུ་འགོ། །ཐོག་མ་བར་དང་
མཐར་དགེ་གང་། །རྟག་ཏུ་མ་ལྟར་སྟུག་པ་ཡིན། །དེ་ནི་སྤངས་ནས་བྱིས་པ་དག །འདོད་པའི་
ཡུལ་ལ་ཅིའི་བྱིར་ཆགས། །བར་དང་མཐར་ངན་སྟུག་བསྐྱལ་དང་། །རྟག་ཏུ་སྟོན་གྱི་སྟོང་གིས་
བསྐྱིབས། །བདེ་བ་འབྱུང་བ་མ་མཐོང་གང་། །དེ་ནི་བྱིས་པས་ཅི་བྱིར་བསྟེན། །བྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་
འབར་བ་མཐོང་། །ཆོག་པའི་ཉེས་པ་མི་མཐོང་སྟེ། །དེ་ལྟར་འདོད་བསྟེན་དགའ་བ་ནི། །སྟོ་
དམན་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར། །

༣༡༤ གོས་དུར་སྟེག་བགོས་ཏེ་སྟུང་དང་གར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་རྟོན་པ་གང་འཕྲོ་བ་
གཞན་ལ་མི་སྟེན་པར་རང་ཉིད་གཅིག་ལུས་སྟུང་པས་གར་མཁན་ནམས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་སྟུང་
དུར་སྟེག་བགོས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྟའི་བྱ་ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་སྟེ་བར་གསུངས། སྟུང་ཆོག་ཏུ་སངས་

རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱུགས་པར་གསུངས་ཀྱང་། བན་ཡོན་ནི་དེའི་མིན་འབྲས་ལྟེ། རྩལ་སྤྲིག་
བཤོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་འབྲུང་བས་སོ། །

༣༡༦ ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་མོ་མཐོང་བ། རྟག་པར་སངས་རྒྱལ་དང་ཆོས་གྱི་
རྗེས་སུ་ཞུགས་པ། དེའི་ཡོན་ཏན་བློར་བ་ལྟར་བྱེད་པ། སེམས་པས་སེམས་བསྐྱོམས་པ་ནི།
སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་ཡུད་ཙམ་ཡང་མི་སྟོན། གུན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ཆོག་ཙམ་ཡང་མི་སྤྲོ། དེ་དང་
ལམ་དུ་འང་འགྲོགས་པར་མི་བྱེད། གང་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་གཙོ་
བོ་ནི། འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་འདྲུབ་ཞེས་བྲ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་སྤྲོ་
བའམ། དེ་དང་སྤྲོ་ན་ཅིག་འོང་ཞིང་འགྲོ་བའམ། དེའི་གྲིབ་མ་དང་ཐད་པར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་
སོ། །འདིའི་འཐད་པ་དུག་གསུམ་གྱི་གཞི་ཡིན་པ་གསུངས།

༣༡༧ ཆོས་སྤྲིན་གྱི་གུན་སྒོང་ལ། ཉེ་བར་འཆོ་བ་དང་། གཤགས་པ་དང་། འབྲན་ཆེ་
ཟེལ་གྱིས་མནན་པ་དང་། གཞན་ལ་པན་གདགས་པ་སྟེ་བཞི་ལས། དང་པོའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
ལྟ་རྣམས་གྱི་ནང་དུ་བྲ་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་སྤྲེ་བ་དང་། གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པའི་
རྣམ་སྤྲིན་ནི་ལྟ་འམ། མི་འབྲིང་པོར་སྤྲེ་བ་དང་། བཞི་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ནི། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་
རྒྱུར་འབྲུར་བ་གསུངས་སོ། །

༣༡༨ འཆི་བདག་རྒྱལ་པོ་མི་བཟད་པ། །རི་སྤྲིད་མ་འོངས་བར་དུ་ནི། །དེ་སྤྲིད་ལེགས་
པར་བྲས་སྤྲོད་ལ། །སྤྲི་ནས་གདུང་བར་མ་བྱེད་ཅིག །སྤྲིད་པས་དེ་དག་ཡང་བྲངས་པ། །ཡུལ་
རྣམས་ལ་ནི་རྒྱགས་པར་བྱེད། །ཁྲིད་ལ་དུ་མར་བསྐྱོ་བ་ཡིན། །བག་མེད་རྣམས་ལ་མ་ཆགས་
ཤིག །ཡུལ་གྱིས་དམ་དུ་བཅིངས་པ་ནི། །སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་གུན་གྱི་རྒྱ། །དེ་བས་གཏན་དུ་
སྤངས་ནས་སུ། །ངེས་པར་ལེགས་པ་ཡིད་ལ་བྱོས། །

༣༡༩ ཞགས་པའི་ནང་ན་འདི་དམ་སྟེ། །འདི་ལྟར་བྱེད་མེད་ཞགས་པ་དམ། །འདི་

ཡིས་བཅིངས་པའི་མི་རྣམས་ནི། །སྲིད་པའི་བཙོན་རར་རྒྱག་པར་བྱེད། །ཞགས་པས་མགུལ་
བཅིངས་ཞགས་མིན་གྱི། །སྦྱིང་ཞགས་བྱད་མེད་འདི་མི་བཟད། །སྦྱིང་གི་ཞགས་པས་བཅིངས་
པ་ཡི། །མི་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱལ་བ་ཅན། །

༣༧༩ ལྷ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་འདྲིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་ནང་ན་ཡོད་པའི་སྤྲ་ཚུངས་
ཞིས་པ་རི་ལྷ་ཁྱོད་བ་རྣམས་ལ་སྦྱོམ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བའང་ནང་དུ་ཞུགས་པའི་རྒྱུང་
གི་སྤྲ་ཐོས་སོ། །

༣༨༠ འདི་ལྷར་སྦྱིམ་ན་གནས་པ་རིག་གནས་རྣམས་ལ་གོམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
དག་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་གྱུར་ནས་དེ་རྣམས་བསྐྱགས་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྷ་སྟེ། སྦྱོན་བའམ། རི་
མོ་མཁའ། གར་མཁའ་ནམ། གཏར་མཁའ་ནམ། རྣམ་པ་དེ་ལྷ་བྱུང་ངམ་སྦྱོན་བའམ། རིག་པའི་
གནས་གཞན་དག་གྱུར་བྱུང་བསྐྱགས་པར་མི་བྱ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་རྟེན་པ་དང་།
བཀྱར་བསྟེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་སྦྱིན་བདག་དང་། སྦྱིན་པ་པོས་མངོན་པར་ཤེས་པར་གྱུར་
ན་དེ་ནི་བདག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཆགས་ན། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་
གྲུབ་པར་མི་འགྱུར། སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར། བསམ་གཏན་གྱི་ཟས་རྣམས་ལ་བདག་གི་
སེམས་དང་བར་མི་འགྱུར། དེ་བདག་གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར། བདག་དང་གཞན་ལ་པན་བ་ཉམས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་འདིར། དགེ་སློང་ཁྱིམ་སྤྲན་གྱིས་སྦྱ་སེར་འདྲེས་མའི་ཆོགས་
སུ་གནས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེར་གནས་ན་དགེ་སློང་གཞན་དག་ཚུལ་འཆལ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས།
ཁྱིམ་སྤྲན་ཉིད་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་སོ་སོར་བླངས་ན་ནི་འདོད་ཚུང་
གི་དོན་མེད་ཅིང་། མ་བླངས་ན་དེ་དག་གི་ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་དགེ་སློང་
དེ་དག་གི་སྤྱག་དོག་བྱས་པའི་དམིགས་རྟེན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས།

༣༨༡ རྟེན་པའི་གྲོགས་པོ་སྦྱངས་པ་གཅིག་ཕྱར་གནས་ཤིང་གཅིག་ཕྱར་གནས་

པར་སྟོན་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཞུགས་པ། ཉོན་མོངས་པ་རི་འདྲ་བ་སྟོང་བར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་སོ། །

༣༩༣ ཟླ་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ནི་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྐད་ཅིག་
མ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཉག་པ་དང་། དབང་ཕྱག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དང་།
དབང་ཕྱག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་འཛིག་པས་པ་རོལ་ཏུ་
འགོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཏེ། ཟླ་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་དག་ལ་ལྟ་
བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་ཏེ། སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་གསལ་བར་ངོས་འཛིན་
མཛད་པས་སྤྱིན་ཆད་རི་བོང་ཅལ་རྒྱག་མ་བྱེད་ཅིག །ཡང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་
བ་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཉིད་ཀྱིས་མི་ཉག་པ་དང་། གཞོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱལ་
བ་དང་། རྩེས་བྱ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དང་། རང་དབང་དུ་མི་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཀྱང་འབྲུང་ངོ། །འདིར་མི་ཉག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གསལ་བར་གསུངས་
ཤིང་བར་དོ་བཅུ་བདུན་གྱི་ཉགས་མཚན་ཡང་གསལ་བར་གསུངས།

༣༠༣ ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་ལས་མཐོ་རིས་སུ་སྟེ་བ་དཀའ་བ་ཅམ་དཔྱལ་བ་བ་
མིན་པས་དཔྱལ་བར་སྟེ་བར་ཆེས་རུང་གི་དུད་འགོར་སྟེ་བ་དེ་ལྟ་མིན་པར་གསུངས།

༣༡༣ མི་ཡི་ཁོར་ཇེས་ཟད་འགྱུར་གྱི། །ཆོས་ཀྱི་ཁོར་ཇེས་རྣམས་མི་ཟད། །སྟེ་བའི་
ཆོ་རབས་སྟོང་དག་ཏུ། །ཆོས་གཅིག་ཇེས་སུ་འགོ་བར་བྱེད། །གོམ་པ་གཅིག་ཏུ་འགོ་བྱེད་
ཀྱང་། །ཁོར་ནི་ཇེས་སུ་འགོ་མི་འགྱུར། །

༣༢༠ འདི་ནས་བརྒྱུད་འཐབ་བྲལ་གྱི་འགོ་འཇུགས། འཐབ་བྲལ་གྱི་ལྟ་གནས་ཉེར་
བདུན། རྒྱལ་པོ་ནི་ཕྱ་སུ་ལུན་ད། དེའི་ལུས་བོང་དབག་ཆད་ལ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ལུས་བོང་རྒྱུ་
བྲགས་གཅིག །དཔེར་ན་ནི་རྒྱའི་གཞུགས་བྱིས་ཀྱང་འོད་དང་གཟི་བུ་ལྡིང་སོགས་རི་ལྟ་བུ་བྱིས་

མི་རྒྱས་པ་བཞིན་འཐབ་བྲལ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བའང་ཆིག་ཏུ་བརྗོད་མི་རྒྱས་པར་གསུངས།

༩༧༠ རྟོག་དང་། ཡོངས་སྟོང་དང་། གསོན་པ་ཡང་མི་རྟག་པས་ན། དེ་རྣམས་བདག་
ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱས་ལ། བག་མེད་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །བག་མེད་པའི་རྒྱ་གང་གིས་ལྷ་
བརྒྱ་ཐག་དུ་མ་རྣམས། རྟོག་པར་སྤྱང་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བག་མེད་པར་རི་ལྷ་བར་འགྲོ་བར་མི་བྱ་
ཤི། འདི་དག་རྣམས་ནི་སྤྱན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱི་སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར་སྦྱིས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེས་པར་འཆི་བ་མདུན་ན་རྣམ་པར་གནས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ག་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནད་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་ཡོངས་སྟོང་པ་མི་བསྐྱུ་བ་འདི་དག་
རྣམས་ནི་རྟག་ཏུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ན་རྟོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་བརྒྱག་པར་བྱེད་པའོ། །

༩༧༡ གང་གིས་ལས་འབྲས་རྣམས་སྤོན་ཤེས། །རྟག་ཏུ་ཕྱ་མོ་ལེགས་མཐོང་བ། །འདི་
ནི་སྤྲིག་པས་གོས་མིན་ཏེ། །འདམ་ཀྱི་པར་རི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ན་
སྤྲིག་པས་གོས་པའི་གནས་མེད་པར་གསུངས། མཐོང་རིས་ཀྱི་ལམ་གང་དག་ལ་མངོན་པར་
ཞུགས་ནས་སྦྱིས་བྱ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྦྱི་བར་འགྱུར་བ་ནི། འདི་ལྷ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བའི་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པ་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་དུ་མ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པ་གང་གི་ཕྱིར་ན། ཡོན་ཏན་དུ་
མ་དང་ལྷན་པ་དེས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཐིམ་གྱིས་གནན་ནས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བས་གསལ་ཞིང་
མངོས་སོ། །འདི་ལྷ་སྟེ། སྦྱིས་བྱ་དེ་དག་རྣམས་ནི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༩༧༢ སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་ཡོངས་ཤེས་པ། །དེ་དག་མཁས་པའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན། །སྟོན་ཡོན་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་ཕྱོངས་པའི་བྱེད་པ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་ལ་ནི་

ཡོན་ཏན་སྒོ། །སྒྲོན་ལ་ཡང་ནི་དེ་བཞིན་ནོ། །སྒྲོན་ཡོན་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དེ། །རྟག་ཏུ་བདེ་བའི་
སྐལ་ལྷན་ཡིན།

༡༣ རི་གཟར་ཚུ་འབབ་གྱུར་པ་ལྟར། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་རབ་ཉམས་འགྱུར། །བག་
མེད་དབང་གིས་འཕྲུག་པས་ན། །སྒོ་དང་བྲལ་བ་རིག་པའང་མིན། །ངེས་པར་ལུས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་ནི། །སློག་དང་བདེ་བ་ཡུད་ཅུང་ཡིན། །དམུས་ལོང་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ལམ། །སྒོ་བྲལ་བས་
ཀྱང་རིག་པ་མེད། །

༡༣༤ དག་ཡིས་ཆོག་གི་དོགས་པ་ལས། །མི་ཡིས་རྟག་ཏུ་ཡོངས་སྒོང་རོ། །དག་གྱུར་
པ་ཡི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་། །མི་སྒོང་བ་ནི་སྤྱི་ཞིག་ཡོད། །བྲིས་པ་རྣམས་ནི་རྟག་པར་ཡང་། །ཡུལ་
བྲིས་ངེས་པར་སྟེག་པ་ཡིས། །ཀྱུན་ནས་སྒོངས་པས་འདི་སྒོང་ལ། །རང་གི་ལས་ཀྱི་སྒོངས་པ་
ཡི། །རི་ལྟར་བ་ཅིག་མེས་འཛིགས་པ། །མེ་ཉིད་ལ་ནི་ཉེ་བར་བསྟེན། །དེ་བཞིན་ཡུལ་གྱི་སྒོངས་
པ་ཡང་། །ཡུལ་ཉིད་ལ་ནི་སྟེན་པར་བྱེད། །

༡༣༥ དེ་ལྟ་བུས་ན་རབ་ཏུ་དང་བས་དམ་པའི་ཆོས་མ་ཡོངས་པར་བསྐྲག་པར་
བྱའོ། །གང་གི་རྒྱ་དུད་འགྲོའི་སྒྲེ་གནས་སུ་སྒྲེས་པ་རྣམས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྲག་པའི་
འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

༡༣༦ གལ་ཏེ་ཤེད་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་མཐོང་བ་དང་། །བསྟན་པ་དང་། །སངས་
རྒྱུ་གྱི་ཆོས་བསྐྲགས་པས་ཀྱང་སེམས་འཇམ་པོར་བྱས་པར་གྱུར་ན། །དེའི་གཉེན་པོ་རྣམས་ནི་
འདྲིར་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། །རི་ལྟར་ཉི་མ་ཤར་བར་གྱུར་པ་ན་རིའི་ཕྱག་དང་།
གསེབ་རྣམས་སུ་ཞུགས་པའི་ཐུན་པའི་ཆོགས་དུ་མ་གནས་པ་རྣམས་འཇོམས་པར་འགྱུར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གཏམ་རྣམས་སྤང་བསྐྱངས་པར་གྱུར་ན་སྒྲོན་གྱི་རི་
པོ་རྣམས་ངེས་པར་རྣམ་པར་འཛིག་པ་འགྱུར་རོ། །

༡༩༥ གལ་ཏེ་བྱད་མེད་རྣམས་ནི་འགའ་ཞིག་གིས། །ཚུལ་ཁྱིམ་ས་ཡུད་ཅམ་ཡིད་
ལ་སྒྲིམ་བྱེད་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཉི་མའི་གསུང་རྣམས་ཀྱིས། །འོད་ཟེར་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་
པར་མངོས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གང་དག་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱིས་འདའ་བར་མི་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་
བཞིའོ། །བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གཅིག་ཕྱ་རྒྱ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ལས། དག་སྒྲོང་དང་
གཅིག་ཕྱ་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་མི་བྱའོ། །

༡༩༦ དེ་བཞིན་དུ་དེས་རྣམ་ལངས་པ་དང་། རྩལ་པ་དང་། ཉིན་མོ་དང་། མཆོན་
མོའང་གཅིག་ཏུ་འཆི་འཕོ་དང་། རྒྱེ་བ་བྲན་པ་གང་ཡིན་པ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་དག་སྒྲོང་
དེའི་གང་དག་གསོན་པའི་རྒྱགས་པར་རྒྱར་པས་གཅིག་ཏུ་ཆགས་པར་བྱེད་པའི་ལོག་པར་
ཡོངས་སུ་ཞེན་པས་བྱས་པ་དེ་བསྐྱར་བར་རྒྱར་པའམ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མེད་པར་
འགྱུར་རོ། །བྲན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཆི་འཕོ་དང་། རྒྱེ་
བ་བྲན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
འདི་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཡིད་ལ་བྱའོ། །དེ་འདྲུ་བྱེད་འདུས་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
ལ་འཆི་འཕོ་བ་དང་། རྒྱེ་བ་ལེགས་པར་མངོན་པར་མཐོང་ནས་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་མང་པོ་
རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདིར་རྣམ་པ་དུ་མར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པའི་བག་མེད་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པའི་དག་སྒྲོང་དེ། ཉག་
ཏུའང་མི་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ལྷ་ཞིང་གནས་སོ། །ཟད་ཅིང་འགོད་པ་རྗེས་སུ་ལ་སྒྲོ་དང་ལྷན་
པ་བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་དེས་ནི། སྤྲུག་བསྐྱལ་རྣམས་མཐར་
བྱེད་པར་རྒྱས་སོ། །ཞེས་དང་། ཕྱན་སྐུམ་ཆོག་གས་པ་དང་། རྒྱད་པ་རྣམས་བྲན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་
དོ། །དེ་ལྟར་ཕྱན་སྐུམ་ཆོག་གས་པ་དང་། རྒྱད་པ་བྲན་པས་ཕྱན་སྐུམ་ཆོག་གས་པ་དང་། རྒྱད་པ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པའི་དག་སྒྲོང་རྣམས་ནི། རྟེན་པ་དང་བཀྲར་བསྟེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་མི་འགྱུར་རོ།

འདོད་པའི་དབང་དུ་སྒྱུར་པའི་སྤྱན་པ་པོ་དང་། སྤྱན་བདག་རྣམས་ལ་ཉེན་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྤེད་
པས་མི་འཆིང་ངོ་། །ཞེས་དང་། གང་གི་ཕྱིར་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱད་པའི་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་བཞུགས།

༡༡༩ ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་ནི་མཐར་རྒྱད་པར་འགྱུར་ངོ་། །དཔེར་
ན་གང་གི་ཕྱིར་མི་རྣམས་ཀྱི་མིའི་འདིག་ཉེན་གང་ལ་ཉིན་མོ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཅིས་ཀྱང་མཆོན་མོ་
ངེས་པར་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་རྒྱད་པ་ཡིན་
ཏེ། ཡང་རི་ལྷར་གང་འགའ་ཞིག་གསོན་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་རྣམས་ལ་ངེས་པར་ཁོ་ནར་འཆི་བར་
འགྱུར་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱད་པའི་མཐར་ཐུག་པ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཏེ། ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་རྣམས་ནི་འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྒྱད་པར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་ནི་
ཡོད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་གོང་འོག་ཏུ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་ནས། གཞན་འཁྲལ་དབང་
བྱེད་བར། གོ་རིམ་བཞིན་རྒྱད་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། བརྒྱད་དང་། སྟག་དང་། བཞི་བཞི་དང་
བཞིར་ཡོད་པ་གསུངས་ཏེ་ངོས་འཛིན་དང་བཅས་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་། །

༡༢༠ འཆོ་བ་དག་པ་རྣམས་དག་པའི། །ལུས་ངག་ལས་ནི་ཞི་བ་ཡིན། །རབ་ཏུ་
དབེན་པའི་བསམ་གཏན་པའི། །ཤིན་ཏུ་མྱ་ངན་འདས་རིང་མིན། །བག་མེད་པས་ནི་གཟུང་
དགའ་བའི། །དུར་ཁོད་དང་ནི་ནགས་རྣམས་བསྟེན། ཉག་ཏུ་ས་གཞིའི་མལ་སྟན་ཅན། །ཤིན་
ཏུ་མྱ་ངན་འདས་རིང་མིན། །གོས་རྩལ་ཕྱག་དར་ཁོད་པའི་མལ། །ལྷང་བཟེད་གོག་པོ་གཅིག་
དེ་དང་། །འབྲས་བུ་ཅ་བས་ཆོག་ཤེས་པ། །དེ་ནི་བདེ་བར་སངས་རྒྱས་བཞེད། །དེ་ལྟར་བཅོམ་
ལྷན་འདས་དེས་ཚུལ་འཆོས་པ་མེད་པའི་དག་སྟོང་ལ་རབ་ཏུ་བསྟུགས་པ་མཛད་དོ། །

༡༢༡ སྤེད་པ་གཞན་གྱི་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སྟེང་དུ་གནས་པར་གྱུར་པ་ན། འགྲོད་
པའི་དུས་སུ་ཕྱི་མ་སྟག་བསྟུལ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཀུན་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པ་རྣམས་ལ་

ཅིང་བྱར་མེད་པའི་དུས་སུ་སོང་བ་ན། ལས་ཀྱི་ཐག་པས་ཀྱན་ནས་བཅིངས། །གཅིག་ཕྱར་
ཞིག་ཐོགས་མེད་པར་བྲིད་པར་གྱུར་བ་ན། ལྷའམ། མིའམ། སྤུའམ། དཔུལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱང་
དུང་སྟེ་འཆི་བདག་གི་ཞགས་པས་བྲིད་པར་གྱུར་བ་ལ་ཆོས་མ་གཏོགས་པའི་ཐོགས་སུ་གྱུར་
པ་ནི། འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

༡༧༥ དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངལ་བ་དོན་ཡོད་པ་ནི་གང་སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་
དང་། དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའི་ལས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བཟུང་དེ་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་སྦྱེ་བ་
སྦྱེ་བའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལའང་ཅི་རིགས་པར་གསུངས།

༡༧༦ འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོགས་པ་འདུས་པ་དང་། རི་མའི་ལས་དང་། མོས་པ་ངན་པ་དང་།
སྦྱན་ངག་ཕྱེབ་པ་དང་། རྒྱ་སྐར་བཟང་བ་དང་། རྒྱ་མཚན་གྱི་སེམས་དང་། རྗེས་སུ་རྟེན་པ་དང་།
བཀྱར་སྟེར་ཁས་ལེན་པ་དང་། དང་དུ་སྒྲངས་པ་གསེར་འགྱུར་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཤ་བ་
དང་། དེ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་ན་ཤ་བ་དང་འབྲེལ་ཞེས་ནོར་ཀྱན་ལ་མཚོན། རྒྱལ་པོའི་
ཞབས་འབྲིང་བྱེད་པ་དང་། བདེ་བར་བེཏུ་བཟབ་པ་ཁས་ལེན་པ་དང་། མི་འདྲི་བ་དང་། ཐོགས་
པོ་མང་པོ་དང་འདྲེ་བར་གནས་པ་སྟེ་ཆོས་བཅུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་དགོ་སྦྱོར་དག་
བསམ་གཏན་བྱེད་པར་གྱུར་བ་ན། བར་དུ་གཅོད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་
ཡང་སྦྱོན་མང་དུ་གསུངས་སོ། །

༡༧༧ ཆོགས་པ་འདུས་པའི་སྦྱོན་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་།
ཆོགས་སུ་བཅད་ཀྱང་། འཆིང་བ་དུ་མའི་ཆོག་རྐང་ལྡན། །ཡིད་ནི་རྣམ་པར་གཡེང་བྱེད་
པ། །ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་ཚུད་གཞོན་པའོ། །སྤྱང་ན་འདས་འགོ་སུན་འདོན་པའོ། །རྟེན་ཅིང་རྟག་
ཏུ་སྦྱོར་བྱེད་པ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤངས། །བསམ་གཏན་མངོན་དགའ་དེ་ཉིད་
མཐོང་། །རྟག་ཏུ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱོངས། །གོད་པའི་རྩ་བ་གཅིག་ལས་ནི། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རབ་

དང་། འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོག་མཁན་པ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །གཉིས་པའང་རབ་ཏུ་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་
སྤྱད་པར་ནི་མི་བྱའོ། །འདིའང་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤོང་བ་བྱེད་པའོ། །འདིར་སྤྱིར་བཏང་
ནས་སྤོང་དངགས་བསྐྱེབས་པ་ལ་སྤྱོད་བརྒྱ་པག་མང་པོ་གསུངས་ནས་བཀག་ཅིང་། གལ་ཏེ་
བྱེད་ན་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟོད་པ་སོགས་བྱས་ལ་དེས་ན་ངལ་བ་ལ་འབྲས་
བྱ་ཡོད་ཅིང་། གཞན་དུ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་བྱ་གསུངས། དོན་ལྡན་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ནི་ཕྱ་
ངན་ལས་འདས་པའི་མཐར་ཐུག་པར་ཡང་གསུངས། འདིར་རྒྱ་སྐར་བཟག་པའང་བཀག་ཅིང་།
ཐམས་ཅད་དུ་ལས་དབང་བཅོན་གྱི་རྒྱ་སྐར་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཡང་བྱར་མི་ལུས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་
སྐར་གཅིག་ཉིད་ལ། རྒྱུ་པའི་མི་རྣམས་ཀྱང་ཐུག་དབྱལ་དང་། གཟུགས་བཟང་ངན་སོགས་དུ་
མ་ཞིག་མཐོང་བས་སོ་གསུངས།

༣༠༥ རྩོམ་པ་བྱ་བའང་ཡིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་རྩོམ་པའོ། །

༣༡༠ དེའི་སྤྱིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བསྟོམ་པར་བྱའི། འོར་
བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ། །དེའི་ཆེ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྟེན་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་
འོར་ལ་ཆོག་ཤེས་པར་ཀྱིས་དང་འོར་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྩས་ཀྱི་
འོར་རྣམས་ཀྱི་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

༣༡༤ བསམ་གཏན་བསྟོམ་པ་རྣམ་པར་སྤངས། །ཟས་འབའ་ཞིག་གི་སྟོང་
ལྡན། །དགེ་སྟོང་འདི་ནི་འདིར་ཤེས་བྱ། །ཤ་བ་དང་ནི་མཚུངས་པའི་ཡིད། །བསམ་གཏན་ལས་
ནི་སྤྱོད་བདེ་མིན། །ཞེས་ནི་མཁས་པས་རབ་ཏུ་གསུངས། །བསམ་གཏན་བདེ་བ་ལས་གཞན་
ན། །བདེ་བ་ནས་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །བསམ་གཏན་བདེ་བ་སྤྲ་མེད་གང་། །སྤྱི་པོ་ཐ་ཤེས་དེ་
སྤངས་ནས། །བྱིས་པ་རོ་ལ་དགའ་བྱེད་པ། །ཚོངས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་བཅོམ། །ཡུལ་ལ་ཀྱན་
ནས་འབྲམས་པ་ཡི། འདི་ཡིད་ཏྟག་ཏུ་དེ་ལ་སོང་། །འདིག་ཏེན་པ་རོལ་འདེན་བྱེད་པའི། །མི་

དགའི་ཆོས་ནི་འཕེལ་བར་བྱེད། །བསམ་གཏན་སྒྲོམ་དང་ངེས་པར་བྲལ། །སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
ནམས་སྤངས་པ། །ཚོད་བག་རྩལ་དང་སྒྲོངས་པ་ནི། །གསོན་པ་ན་ཡང་ཞི་དང་མཚུངས། །

༣༡༥ དེ་ལ་ལྷ་ཁ་ཅིག་གིས་མངོན་པར་བརྗོད་ནས། སྤྱིན་གྱི་སྤྱེ་བ་བྲན་པར་བྱས་
པར་གྱུར་ནས་ཡིད་འབྱུང་བས་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ཏུ་བདག་མེད་པས་ནམ་པར་མི་རྒྱ་བར་འགྱུར་
རོ། །ལེགས་པར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྒྲོམ་པར་གྱུར་པའི་སེམས་ཡུད་ཅམ་དེས་
ཀྱང་སྤྱེ་བ་གཞན་བརྒྱ་སྟོང་དུ་བདེ་བར་གྱུར་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །གང་གི་བྱིར་སྟོབས་
དང་ལྡན་པ་ནམས་ནི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། སྟོབས་རྒྱུད་བ་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས་ཡིན་
ནོ། །དེ་དག་ནི་དེ་ལྟར་ཡུད་ཅམ་དེས་ཀྱང་སྤྱེ་བ་གཞན་བརྒྱ་སྟོང་ནམས་རྒྱུད་གཟན་པར་མ་གྱུར་
རོ། །ཞེས་འཁོར་བར་ཡིད་འབྱུང་ཡུད་ཅམ་སྤྱེས་པས་ཀྱང་སྤྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་དགེ་ལེགས་སྟེར་
བ་འཐད་པ་དང་བཅས་གསུངས་པས་སྤྱིར་ན་དགེ་བ་ལ་ཕན་ཡོན་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱབས་ཆེ་བ་ཡོད་
པ་དང་། སྒྲོམ་སྤུལ་དུས་ངན་པའི་ཞིང་ཁམས་དང་། ཡང་སྒྲོམ་དུས་ངན་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཕན་
ཡོན་མཐའ་ཡས་པར་གསུངས་པས་སེམས་ཞིག་ཡོད་བྱིན་ཆད་དགེ་བ་མི་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་
རང་མེད་དོ། །

༣༡༦ གང་ཞིག་ལུས་དེའི་དོན་དུ་ནི། །སྒྲོངས་པ་ཡིས་ནི་ཆོས་ཉམས་བྱེད། །ཡིད་ནི་
རྟག་ཏུ་ཅེ་གཅིག་པས། །རབ་ཏུ་བཙོན་པས་དགེ་བ་གྱིས། །མི་དགེ་བ་ཡང་རྟག་ཏུ་སྒྲོངས། །དེ་
དག་མཁས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །

སྤྱིན་སྤྱིན་དུག་ཅུའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཡན་ལག་གིས། །ལྷང་ལྷང་རྗེས་བསྐྱོན་ལྟ་ཡི་གཏུ་
མ། །སེལ་སེལ་བསངས་གཏོར་འབྱེད་པའི་ཆོ་ག་མཁན། །ཡང་ཡང་ལྟ་མིའི་སྤྱིན་པ་ཐུག་གི་
ཡུལ། །ལྟག་ལྟག་མེ་ཕྱེ་འབར་བའི་དཔྱལ་ཁང་དང་། །གསལ་གསལ་གསེར་གཞི་ལ་བརྟེན་ལྟ་
ཡུལ་གཉིས། །ངེས་ངེས་འདམ་དབང་བུང་བའི་དུས་སྐབས་འདིར། །ཡེང་ཡེང་ངང་དུ་སྤྱོད་པའི་

ཐབས་མེད་དོ། །བར་སྐབས་ཀྱིའོ། །

༤༡༠ རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་པོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་ལུས་ཞིག་ནས་མཐོ་རིས་བདེ་འགྲོའི་
འཇིག་རྟེན་འཐབ་བྲལ་བའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་འདིའང་ཞེ་ན། འདི་ལྷ་
སྟེ། སྤྱན་གྲགས་ལ་སྟེད་པར་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལས་ན་སྤྱན་གྲགས་ལ་སྟེད་
པའང་ཆོས་སུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཡོད་དམ་དཔྱད་རིགས་སོ། །

༤༡༡ བདེན་པར་སྦྱ་བ་ནི། གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། གཟུགས་
དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཀྱན་ནས་སྤང་བར་བྱས་
པའི་བྱིར་རོ། །རིགས་ཐམས་ཅད་ལས་དམན་པ་ཡིན་ནའང་རིགས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ན་ལྷག་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གོང་དུ་བཤད་པའི་རོ་མཆར་དགུ་ལྡན་གྱི་
བདེན་སྦྱེད་ཆེ་བཟོད་དོ། །

༤༡༢ སྤྱི་བ་གཞན་ཡང་སྟོང་ཐག་ལ། །ལས་གྱིས་བདེ་བ་གང་བྱུང་བ། །དེ་དག་གར་
སོང་མི་ལམ་བཞིན། །བདག་ཅག་འཇིག་པའི་མཐའ་མིན་ནམ། །

༤༡༣ རི་ལྷར་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནི། །སྟོག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱར་འགོ་བ། །བྱ་རྣམས་
འགོས་དང་རྒྱུད་པོ་ཡང་། །དེ་བཞིན་སྤྱར་དུ་འགོ་བ་མིན། །རྒྱུད་དེ་ལས་ནི་བྱིར་བཞོག་ཅིང་། །བྱ་
དེ་རྣམས་ཀྱང་བྱིར་ལ་རྒྱོག་ །འགག་པར་འགྱུར་བའི་སྟོག་ཀྱང་ནི། །དེ་ནི་སྤྱར་ཡང་འོངས་པ་
མེད། །ལས་ནི་སྤྱར་བར་ཟད་པ་དང་། །ཐ་མ་ཡང་ནི་སྤྱར་བར་འགྱུར། །ཅེས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་
འདྲ་འབྲལ་བ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གོ་བ་མིན། །རྒྱོག་པར་མི་རུས་ལྷགས་ཆེན་པོ། །གཏུན་
པོ་ཐམས་ཅད་བརྒྱག་པར་རུས། །དེས་པར་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ལྡན་པ། །འཆི་བདག་འདི་ཡང་མ་
རིག་གོ་ཤིན་ཏུ་བག་མེད་པ་ཡི་ལྷ། །བདེ་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱས་པ་ཡིས། །གང་ཞིག་དེས་པར་
འབྱུང་བ་ཡི། །སྤྱག་བསྐྱལ་ཆེན་པོ་མ་རིག་གོ། །གང་ཡང་རྒྱོ་ཡི་མིག་གིས་ནི། །མ་འོངས་པ་ཡི་

འཇིག་པ་མཐོང་། །དེ་ནི་མཁས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ལྟོག་པ་ཡིན། །

༤༩ ལོངས་སྟོན་རྒྱགས་པས་རྒྱགས་པ་ཡི། །བག་མེད་དབང་གིས་འཇུག་པ་
རྣམས། །སྔོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དུས་སོང་ནས། །འཆི་བདག་དུས་སུ་ལོངས་པ་ཡིས། །མཛེས་
པའི་ལས་ནི་མ་བྱས་པར། །བག་མེད་པས་ཀྱང་བག་མེད་འགྱུར། །འཆི་བདག་འཇིགས་པའི་
དུས་བྱུང་ན། །སློ་གྲོས་ངན་པའི་ཅི་བྱར་ཡོད། །སྟེང་པའི་རྩེ་ནི་རྒྱབ་པ་གང་། །སྤྱག་བསྐྱུལ་
པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་མིན། །ཀ་དང་འཆི་བར་བྱིང་བ་གང་། །བདེ་བ་དེ་དག་རྣམས་ལ་མེད། །སྦྱིས་
པ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྒྱབ་ནས་འཆི་བདག་ངེས་པར་གནས། །ཅི་ཡི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་
འདི། །བག་མེད་པས་ནི་བག་མེད་བྱེད། །ཉམས་པ་མེད་དང་རྣམ་མི་ཤེས། །རྟག་ཏུ་སྒྲགས་གཙོང་
སྟོབས་སོ་ཆེ། །འཆི་བདག་དམག་དབྱུང་བྱགས་སོ་ཆེ། །འཇིག་རྟེན་པས་ཀྱང་གོ་བ་མིན། །

༥༡ འདོད་བ་དེ་དག་རྣམས་ནི། །བདེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །འདི་དག་
གིས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བཙུ་བྱག་
གི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །

༥༢ བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་སོ་ཡིན། །གཞན་གང་ཇེས་སུ་མགོན་སོར་
གྱུར། །གང་བྱིར་བདག་ཉིད་ལེགས་བརྒྱལ་བས། །རྟག་པའི་གོ་འཕང་སྟོབ་པར་འགྱུར། །

༼ར༽ དན་ཉི། ༤༠ གཅིག་སུ་གནས་དཔེན་པར་གནས་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བས་
བརྒྱན་པའི་གམ་ན། །འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པས་ཀྱང་
དཔེར་མི་ཤོད་པར་གསུངས།

༤༤ རྒྱ་འབྲས་ཅི་འབྲ་བ་ཡིས་ནི། །འབྲས་སུ་དེ་དང་འབྲ་བ་མཐོང་། །འབྲ་འབྲས་འབྲ་
དང་འབྲ་བ་གང་། །དེ་མེད་པར་ཡང་འབྲུང་མ་ཡིན། །

༥༥ དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པར་འདོད་པས་བྱིས་ནས་བྱུང་ནས་ལྷ་ཁང་ངམ་ཀུན་དགའ་ར་

བར་འགྲོ་བར་བྱེད་ན། དེ་གོམ་པ་བོར་དང་གོམ་པ་འབོར་བ་ལ་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། པ་མ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་བཅས་ལ་པན་པའི་ལན་
གཞུག་བར་མི་རྒྱས་ཀྱང་། པ་མ་ཆོས་ལ་བཀོད་པ་དང་། གཞན་གཉིས་ཀྱི་དྲིན་བསམས་ནས་
སྐྱབ་པ་ལ་གཞོལ་བས་ནི་མ་གཏོགས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལན་ལོན་པའི་ཁུངས་སོ། །

༩༩ འདིར་བསྟན་པར་མི་བྱ་བའི་གྲོགས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེར་སང་གི་མི་རྣམས་
དེ་དག་ཅི་རིགས་ལས་མ་འདས་པས་སྤུ་དང་མི་འདྲེ་ཞིང་གཅིག་ཕྱུར་གནས་པས་ཆེ་བསྐྱལ་
བར་བྱའོ། །སྤྲེས་བྱ་བདེ་དོན་གཉེར་ཀྱན་གྱིས། །དགེ་བ་ཁོ་ན་རྗེས་སྤྲེས་བསྟན། །དེས་འདིར་བདེ་
བ་འཛོལ་འགྱུར་གྱིས། །དགེ་བས་སྤྱག་བསྐྱལ་བྱེད་པ་མིན། །རྟག་ཏུ་བཟང་པོ་དང་འགྲོགས་
པའི། །དགེ་སྦྱོང་སྟན་གྲགས་དང་ལེགས་ལྡན། །ངན་པ་དང་ནི་འགྲོགས་པ་ནི། །སྤྲེས་བྱ་ངན་
པར་སྤྱར་དུ་འགྲོ། །

༡༠༡ གྲེ་གྲེ་ལྷ་དག །རི་ལྟར་ཆོས་གཞན་དག་ཉོན་དང་། །རི་ལྟར་དགེ་བའི་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་ཁུ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཅིག་ཕྱུ་དགའ་བའོ། །དགེ་སྦྱོང་གཅིག་
ཕྱུ་ལ་དགའ་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཀྱན་ནས་བསྐྱམས་པར་རྒྱ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཀྱན་ནས་བསྐྱམས་པར་
སྦྱོད་པ་དང་། ལེགས་པར་བསྐྱམས་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་དང་། མཆོག་
ཏུ་གཙང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། པན་ལོན་བདུན་ཡང་གསུངས་
ཏེ། ཡིད་བདེ་བ་དང་། སེམས་དད་པ། མི་རྣམས་ཉན་ཅིང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱུང་བ། དྲི་མ་
དང་བྲལ་བ། དགེ་བའི་ཆོས་འཕེལ་བ། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པར་འགྱུར་ཞིང་ཐར་པའི་རྒྱ་
གསོག་པ། སྤྱི་བ་པ་རྣམས་རྒྱུང་བསྐྱིང་ཞིང་ཉོན་མོངས་པའང་སྦོང་ལ། མཐར་མི་རྣམས་ཆོས་
ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་དོ། །འདི་དག་ནི་གོ་བདེ་བར་བྱས་སོ། །ཡང་། འདོད་པ་ཡོངས་སྤྱོད་
བ་གང་། །དེ་དག་ས་གསུམ་སྤྱིང་པོ་ཡིན། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་བཏང་བ། །རྟག་ཏུ་བདེ་

ཞེས་འདིར་བརྗོད་དོ། །འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཡོད་གང་། །དེ་ཡི་སྤྱད་བསྐྱེད་འདི་མདུན་
གནས། །དེ་དག་ཉེས་དམིགས་ཤེས་བྱས་ལ། །དེ་བྱིར་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤོངས། །ཞེས་དང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན། །ཤེས་རབ་ཅན་དང་ཚོངས་བ་དང་། །རྒྱལ་པོ་དང་
ནི་དེ་ལས་གཞན། །གང་དག་འདིས་ནི་མི་འབྲིད་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་མང་
པོ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས། །གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་འདིགས་སུ་རུང་བ་ཡི། །འཆི་བདག་མཆོག་ཏུ་
མི་བཟད་པ། །འདོད་པས་རྣམ་པར་ཚོངས་པའི་ལྷ། །དུ་བར་འོས་ལ་དགའ་བར་བྱེད། །རིེ་ལྷ་རིེ་
ལྟར་བསྟན་བྱས་པ། །འདོད་པ་སྤྱད་བསྐྱེད་རྒྱ་རྣམས་ནི། །དེ་ལྷ་དེ་ལྟར་རྣམ་འཁེལ་བ། །མར་
སྤྱགས་པ་ཡི་མེ་རིེ་བཞིན། །

༡༣༩ དེའི་བྱིར་གིན་ཏུ་མི་བཟད་ཅིང་མཆོག་དྲག་པར་གྱུར་པའི་སེམས་འདི་ལ་རིེ་
སྤྱད་དང་རིེ་སྤྱད་དུ་འཕགས་པའི་རྒྱས་མ་བཟུང་བ་དེ་སྤྱད་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་མི་བྱའོ། །འདི་ནི་
གདམས་ངག་ཆེ་ཆོ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་གང་དུན་ལྟར་འཇུག་མི་རིགས་པའི་ཁུངས་སོ། །

༡༤༠ ཐོས་ནས་ཆོས་ནི་འདྲིན་པར་འགྱུར། །ཐོས་ནས་སྤྲིག་པ་མི་བྱེད་དོ། །ཐོས་ནས་
ལས་དང་འབྲས་བྱ་ཤེས། །དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་པར་འགྱོ། །ཞེས་སོགས་གིན་ཏུ་མང་པོས་ཐོས་པ་
ལ་བསྐྱགས་སོ། །

༡༤༡ ལྷ་མི་སྟན་པས། ལུས་ནས་མཁའ་ལ་གནས་ཤིང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་གསུགས་
ཀྱང་མཐོང་། ལྷ་སྟན་མི་སྟན་དང་ཐག་རིང་ཐུང་སོགས་ཀྱང་ཁྱད་མེད་དུ་ཐོས། དེ་ཞིམ་པོ་ཁོ་ན་
སྟོམ་གྱིས་མ་ཞིམ་པ་མི་སྟོམས། དཔེར་ན་ངང་པས་འོ་ཆུ་སོ་སོར་འཐུང་བ་བཞིན་མིན། ཟས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་བཟང་ངན་དང་མཆོག་དམན་སོགས་མེད་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་ཐམས་ཅད་ལུས་བྱད་
མཚུངས། དེའང་པོང་ཆོད་མཉམ་ཞིང་འཇམ་བུ་ཆུ་པོའི་གསེར་ལྷ་བུའི་ཁ་དོག་ཀྱང་མཉམ་ལ་
འཇམ་ཞིང་མཇེས་པའི་ལུས་ཅན་ཤ་སྟག་ཡིན་ནོ། །ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོ་རྣམས་ནི། ལུན་

ཁྱད་དུ་འདེགས་པའི་ཆོས་མཐོང་། སྤྱི་ལ་དར་ཅིག་འཇུག་གིས་ཡུན་རིང་པོ་མིན། ཉི་མ་སྒོམས་ཤིང་། སྤྱི་ལ་ཉི་མའི་ཆོས་གཅིག་ཐོས་པས་ཞག་གསུམ་དུ་ལུས་འཆོ། ཆོ་གང་པོར་ནད་མེད་ཅིང་། འཆི་བའི་ཉིན་ཞག་ལྷའི་སྤྱི་ལ་དུ་ནད་འོང་ངོ་། བ་ལང་སྒྲིད་བ་ཆོས་ཀྱང་རིས་བསྐྱེད་པས་པའི་ནད་གཞུགས་ཆོས་མཐོང་། རི་ལྟར་འཇུག་པུ་སྤྱིང་བ་ཆོས་ཀྱི་མིག་གིས་ཐོས་པ་སྤྱི་ལ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བ་ལང་སྒྲིད་པའི་མི་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཉིད་ཀྱིས་ཐོས་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པས་མིག་གིས་སྤྱི་ཐོས། དེའང་རིས་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པས་ཐོས་ཤིང་མེ་ཏྲ་ག་ལྟ་བུ་མིག་གིས་མཐོང་ཆོ་དེས་བྲི་ཡང་འཇིག་། སྒྲོམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བ་ལང་གི་ཞོ་དང་། འོ་མ་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་དོ། །མི་ཆོས་ཀྱི་ཆང་གི་དོད་དོ། །

༣༤༩ སའི་ཁྱོན་སེམས་མོ་ཅམ་ལའང་སྤྱི་འཆི་སོགས་འཕོས་མ་སྤྱིང་བ་མེད། དེའི་ཕྱིར་རིངས་པར་གྲོལ་བར་བྱ་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་སྒྲི་བ་མེད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས། གཞན་ཡང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་ལུང་ཆོས་སེམས་ལ་ཏ་ཅང་པན་པོ་ཡོད་པས་ཕྱིས་འཇུག་དགོས།

༣༥༠ སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཆོག་གཅིག་ཐོས་པར་གྱུར་པའི་རྒྱ་དེ་དང་རྒྱུན་དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་བཞི་ལ་མེད་སྒྲིད་པར་བྱེད་པའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་ཤི་བར་གྱུར་ནས་ཀྱང་ལྟ་ཆོས་སུ་སྤྱི་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་སྒྲིན་བ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་པའི་བར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཆོག་གཅིག་ཐོས་པས་ཀྱང་བདེ་འགྲོའི་ཉིན་བཟང་གོང་ནས་གོང་དུ་བརྒྱུད་དེ་མཐར་སངས་རྒྱུས་པར་གསུངས་ཤིང་། བར་མ་དོར་ངན་འགྲོར་ལྟར་བའང་མ་བཤད་པས། འདི་ལྟར་ན། ཐེག་ཆེན་ལ་ཉན་སེམས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་པན་ཡོན་ནི་བསམ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་མཛོན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཉན་པའི་པན་ཡོན་མང་དུ་གསུངས་ཏེ་ངེས་པར་ལྟོ། །

༣༥༡ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་རྩེས་སུ་ཡི་རང་

བར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཁོར་བའི་དགོན་པ་ནས་
ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་གཅིག་ཀྱང་ངས་མ་མཐོང་ངོ་། །སྦྱིན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ནི་འདི་
ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྦྱོག་པར་བྱེད་པའི་སྦྱིན་པ་ལོ། །ཤེས་རབ་རྣམས་ཀྱི་
མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉན་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །ཞེས་
གསུངས། འདི་ཡན་པོ་ཉེ་རྫོགས་སོ། །

ར་བ། ༡༡༩ ཉན་བརྒྱམས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་ཆགས་ཚུལ་དང་། སྤྱོད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་
ལས་སོགས་སོ། །

མདོ་ཆེན་མོ་སྦྱུ་མའི་བ་བ། ༢༢༥ བདག་ཡུན་རིང་མོ་ནས་འདི་ལ་རྗེས་སུ་སློབ་ཅིང་
རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ན། ཁྱ་བ་དང་། འཆི་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོང་ཞིང་། སྦྱོན་ཀྱི་མཐའ་མི་མངོན་པར་
གྱུར་པས་བདག་གིས་ད་ནི་མིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གཞུགས་དག་ལ་སྦྱོན་རི་ལྟ་
བ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་མི་བྱ་ཞིང་ཞེས་སོ། །

༢༢༦ མི་གང་ཞིག་སྦྱོས་པ་ལས་གཅེར་བུ་རྒྱ་བ་སོགས་བྱ་མིན་སྒྲུ་ཆོགས་སྦྱད་དེ།
ཕྱིར་སངས་པ་ན་སྤར་གྱིས་དེས་ངོ་ཆ་ཞིང་རབ་ཏུ་གནོངས་པ་ལྟར། འཕགས་ལམ་ཐོབ་ན་སོ་
སྦྱེའི་གནས་སྐབས་སུ་གཙང་བདེ་ཏྱག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལ་ངོ་ཆ་བར་གསུངས།

༢༢༧ ཀྱན་དགའ་པོ། ངས་གང་ལ་ཀྱན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། མངོན་པར་དགའ་བའི་
གཞུགས་དེའི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས་སྤྱ་ངན་དང་སྦྱེ་དག་འདོན་པ་
དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཁྱགས་པ་དག་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བའི་
གཞུགས་ནི་གཅིག་ཀྱང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཀྱན་དགའ་པོ། དེ་ལྟར་བས་ན་
ངའི་གནས་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ཡང་དག་པར་
འདས་ནས་ཕྱི་སྤྱོད་པ་ཉིད་སྦྱོས་མངོན་སུམ་ཏུ་བསྐྱབས་ཏེ་བཞུགས་པ་འདི་འདྲར་རྗེས་སུ་རྫོགས་

ཤིང་རབ་རྩ་རྩོགས་སོ། །ངས་གནས་པ་འདིས་གནས་པ་ན་མཆོག་རྩ་དགའ་བ་སྐྱེས་ཏེ། ཞེས་
སོ། །ཀྱན་དགའ་སོ། །དེ་མེད་ཆེད་ཅག་ལ་ཆར་བཅད་ཅིང་། ཟེལ་གྱིས་མནན་ཅིང་སྐྱ་སྟེ། ཞེས་པ་
ནས། དེ་ཆོག་ནི་ལམ་རྣམས་ལ་ཡང་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་སོ། །

༥༠༠ རི་ལྷར་ཞིང་ནི་ཕྱན་སྐུམ་ལ། །ས་ཐོན་ཕྱན་སྐུམ་ཆོགས་བཏབ་ཅིང་། །ཆར་པ་
ཕྱན་སྐུམ་ཆོགས་གྱུར་ན། །ལོ་རྟོག་ཕྱན་སྐུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱན་ཆོགས་ལ། །ཁ་ཟས་ཕྱན་སྐུམ་ཆོགས་བྱིན་ཞིང་། །ཕྱན་སྐུམ་ཆོགས་བྱིར་དེ་
བྱས་ན། །ཕྱན་སྐུམ་ཆོགས་པ་འགྱུར་པར་འགྱུར། །

༥༠༡ མདོ་རྒྱལ་མཆོན་དམ་པ། དགེ་སློང་དག །གལ་ཏེ་བྱིད་ཅག་དགོན་པ་ན་འདུག་
ཡང་རུང་། ཤིང་རུང་ན་འདུག་ཡང་རུང་། ཁྲིམ་སློང་པ་ན་འདུག་ཡང་རུང་སྟེ། འདིགས་པའམ།
བག་ཆ་བའམ། སྤྱ་ཟིང་ཞེས་བྱེད་པར་སྐྱེས་པར་གྱུར་ན། དེའི་ཆེ་བྱིད་གྱིས་འདི་ལྷར་བཙོམ་
ལྡན་འདས་དེ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙོམ་པ་ཞེས་པ་ནས། ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་
སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཙོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ང་རྣམས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་
བྲན་པར་གྱིས་ཤིག །དེའི་ཆེ་བྱིད་གྱིས་ང་རྣམས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བྲན་པར་བྱས་ན།
འདིགས་པའམ། བག་ཆ་བའམ། སྤྱ་ཟིང་ཞེས་བྱེད་པ་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ཆགས་སོགས་མ་སྤངས་པས་རྣམས་པར་རྒྱལ་བྱེད་རྗེས་
སུ་བྲན་པར་གདམས་པ་ལས་འདིགས་པ་སོགས་མེད་པར་འགྱུར་ན་བདག་གིས་གདམས་པ་
ལས་ལྷ་ཅི་སྟོས་པར་ཡང་གསུངས།

༥༠༢ དགོན་པ་དང་ནི་ཤིང་རུང་དང་། །ཁྲིམ་སློང་དག་རྩ་འདིག་རྟོན་གཙོ། །རྣམ་
པར་འཕྲོན་པ་རྩོགས་སངས་རྒྱས། །རྗེས་སུ་བྲན་གྱིས་དགེ་སློང་དག །ཞེས་པ་ནས། སངས་
རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་རྣམས། །དེ་ལྷར་རྗེས་སུ་བྲན་བྱས་ན། །འདིགས་དང་བག་ཆ་སྤྱ་ལྡང་

བ། །མེད་པར་འགྱུར་རོ་དགེ་སྤྱོད་དག །འཛིགས་པ་སྐྱག་པའི་མི་མང་པོ། །རི་དང་ནགས་ཆལ་
རྣམས་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་ལམ་རིམ་དུ་ཡང་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

༥༣༥ རོ་འཕང་པའི་མདོ། ར་སྐྱའི་གླིང་ཆུ་དང་། རྒྱུ་ཞི་དཔག་ཆད་བདུན་སྟོང་ཡོད་
དེ། རྒྱང་ཕྱོགས་སུ་ནི་ཡངས་ལ། རྫོང་ཕྱོགས་སུ་ཤིང་རྩའི་དབྱིབས་སོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་དེང་
སང་གི་རི་མོ་གྲིས་ལུགས་ནོར་བ་ཡིན་ནོ། །རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལའང་འདི་
རྟེན་ཅིག་ཡོད་དོ་ཞེས་སམ་ཆད་གཟུང་བར་རུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི།
བཟང་བ་ཆད་གཟུང་བར་མི་རུས་ཏེ། འཁོར་བར་ཟད་པར་མི་འགྱུར། ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་
མི་འགྱུར་ཞིང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་མི་ཟད་པའང་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །དགོན་མཆོག་གཞན་
གཉིས་ལའང་དེ་བཞིན་གསུངས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དག་ནི། སྤྱིན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་གི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་གི་ཕྱིར་རོ། །བར་གསུངས།

༼ཞ༽ རྣམ་མཁའི་མདོག་གིས་འདུལ་བའི་བཟོད་པ། ༣༠༥ རྒྱ་བོ་གང་རྣམས་བལྟ་
དགའ་ཆུ་བོས་བྲིས། །ང་རྒྱལ་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཡུལ་ལས་ཤེས། །ཉོན་མོངས་རྒྱ་མཆོ་ལས་
ནི་མཐར་ཕྱིན་མེད། །ལམ་གྲིས་བདག་ཅག་ཀྱང་ནི་རྣམ་པར་གནས། །བདག་ཅག་ཉོན་མོངས་
སེམས་ཅན་རྣམས་དགོས་པས། །སངས་རྒྱས་ཞིང་དེར་སྟོན་ལམ་བྱེད་འགྱུར་བ། །ཉོན་མོངས་
ཞིང་དུ་བདག་ཅག་སྐྱེད་པ་སྐྱོད། །སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་དམ་བཅེངས་གྲོལ་བར་བྱེད། །གང་
དག་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་ང་རྒྱལ་བྲེགས། །གཉི་ལྷག་ལམ་སྟོར་སྤྲིག་པ་རབ་བྱེད་པ། །སྤྲིག་པ་
ཐམས་ཅད་ལས་ནི་བདག་ཅག་བརྫོགས། །འཁོར་བའི་དགོན་པ་འཛིགས་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱོལ། །ཞེས་
སོགས་དམ་བཅས་པ་ལ། སྟོན་པས་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཆོག་ཅམ་གྲིས་རྩོམ་པ་ལའང་ལྟ་དང་
བཅས་པས་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་པ། སྤྱིང་ནས་སྟོན་པ་ལ་ཅི་སྟོས་པར་ཡང་གསུངས་ཏེ། འོན་

ཀྱང་དངོས་བསྟན་ནི། དེ་ལྟར་བྱ་ཆེན་པོ་བྱ་བ་ལ་ཞེས་འབྱུང་།

༣༢༥ དེ་དག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སྐྱེས་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་མ་
ཡིན་ཞེས་དང་། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སྐྱེས་ནས་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ལ་འཛིག་སྟེ། ཞེས་སོ། །

༣༢༩ སྐད་ཅིག་མ་གང་ལ་སྐྱེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཉིད་ལ་འགག་སྟེ། སྐད་ཅིག་མའི་
རྒྱུ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཏེ་སྟོང་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་གསུངས་སོ། །

༣༥༣ ཐར་འདོ། འཆི་ཁར་དགོ་པའི་བཤེས་གཉེན་འགའ་ཞིག་གིས་དགོན་མཆོག་
གསུམ་གྱི་མཆོན་ལན་གསུམ་དུ། ན་མོ་བུ་རྒྱ་ཡ། ན་མོ་རྩ་རྒྱ་ཡ། ལྷ་མ་སི་རྒྱ་ཡ། ཞེས་དེ་སྐད་
ཆེད་དུ་བཟོད་དུ་བཅུག་ནས། མི་འདི་འཆི་འཕོས་ན་ངན་སོང་གསུམ་དུ་མི་འཕྱོ་སྟེ། ཕྱོགས་
བཅུའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གང་ནས་གང་དུ་དད་པ་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །སངས་
རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་གྱིས་རིམ་གྱོ་བྱས་པར་འགྱུར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་
མཐོང་བར་འགྱུར། འཇམ་དཔལ་དང་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་སུ་རྒྱས་པ་
བཤད་པའང་ཐོས་པར་འགྱུར། ཐོས་ནས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་
ཐོབ་པར་འགྱུར། དེགས་གྱི་བྱ་གང་ཟག་དེའང་བསྐལ་པ་གངས་མེད་པ་ནས་དགོ་པའི་རྩ་བ་ཤིན་
ཏུ་བསགས་པས་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཐོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༥༠༣ མ་དད་པ་ནི་དེར་མ་གཏོགས། །གང་ཞིག་དད་པའི་སེམས་ཤེས་ཏེ། །རྒྱལ་
བ་ནམས་ལ་ཕྱག་བྱས་ན། །ཆོས་ལམ་མི་འགྲུབ་མི་སྲིད་དོ། །གང་ཞིག་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་
གྱིས། །སྟོང་ཁམས་གང་པའི་སེམས་ཅན་ལ། །སྤྱིན་པ་བྱིན་ཞིང་ཡོན་ཤུལ་ནས། །དེ་ཡི་སྟོང་
དུ་ཆོས་བཤད་ཅིང་། །དབྱ་བཅོམ་འབྲས་བྱ་ཐོབ་བྱས་པས། །ལ་ལ་ཞིག་གིས་རྒྱལ་བའི་
མཆོན། །ཐོས་ནས་དད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །སྐད་ཅིག་དུས་སུ་ཕྱག་བྱས་ན། །དེ་ཡི་བསོད་
ནམས་དེ་བས་འདལ། །ཞེས་སོགས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུ་ལ་དད་པས་ཕྱག་བྱས་པའི་

ཕན་ཡོན་མང་ངོ། །

༥༠༥ དེགས་ཀྱི་བྱ་མོ། ཅ་བ་བཞི་དང་། མཆམས་མེད་པའི་སྡིག་ལྷེ་བ་དང་། མཉམ་
བ་ཉིད་ལ་རྩུར་བ་དང་། ལོག་སྐྱོད་ཀྱི་བར་དུ་སྡིག་འབྱུང་བར་འདོད་ན། དད་པའི་སེམས་ཀྱི་
དབང་དུ་འགྲོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་ནས་སྒྲོས་ཏེ་བྱུག་བྱས་པའི་
ཆེད། །གཞན་ཡང་ཐར་མདོ་བཏོན་ན་ཡོན་མི་འཇུ་བའི་གནད་མེད་པ་གོང་དུ་གསུངས།

༼ལ༽ མངོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། ༣༣ གང་གིས་ང་ལ་འཆེ་བའི་གཏམ་སྒྲིམ་པ། །དེ་
དག་ཀྱང་ཉི་གཏམ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། །བདག་ཅག་ཉི་ནས་རིང་པོར་མི་ཐོག་པར། །གཞན་དག་
གིའང་གཏམ་དུ་འགྱུར་བ་འོང་། །

༣༠༡ ལྷུང་བ་སྡེ་ལྷའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་མདོ། དག་སྒོང་དག་བག་ཡོད་པར་གྱིས་
ཉིག་ཅིནས་ཀྱང་བྱིས་འགྱོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྷུང་མ་བྱེད་ཅིག །འདི་ན་ངའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའོ། །

༣༠༣ མཆོག་ཏུ་གདགས་པའི་མདོ། །སངས་རྒྱས་མངོན་པར་དགའ་བ་གང་། སུའང་
རུང་བ་དེ་དག་ནི་མཆོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དེ་
དག་ནི། རྣམ་པར་སྤྲོན་པའང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལྷར་གྱུར་པ་རྣམས་སམ། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་
དུ་མིར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཉེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །

༣༣༥ ཆེ་འཕྲོའི་མདོ། ཉིང་མཆམས་སྐྱར་བའི་དཔེ་བརྒྱད་ནི། ལྷ་མའི་ཁ་ཏོན་སྒྲོབ་
མས་ཐོས་པ། །མར་མེ་གཅིག་ལས་མར་མེ་གཞན་འབྱུང་བ། །མེ་ལོང་ལས་གཟུགས་བརྟན།
རྒྱ་ལས་རྒྱའི་འབྱར། མེ་ཉེལ་ལས་མེ། ས་ཐོན་ལས་སྐྱ་གུ། སྐྱར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་འགམ་
ཅུ། སྐྱ་ལས་སྐྱ་བརྟན་འབྱུང་བའོ། །འདིའི་དོན་ཅུང་ཟད་དགོལ་ན། སྤྱིར་ཆོགས་པས་རི་ལྷར་
མཆོན་དང་། བྲེ་བྲག་སོ་སོར་རི་ལྷར་མཆོན་དང་། དཔེ་བརྒྱད་དུ་བཤད་དགོས་པའོ། །དང་པོ་
ནི། འདིར་བསྟན་དཔེ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་བཞིན་རྒྱུན་གསུམ་གསུམ་ཆོགས་པ་ལས་འབྱུང་ལ། དེ་

བཞིན་དུ་འགོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་རྒྱུ་ཆོག་གས་པས་ཡིན་གྱིས་བྱེད་པ་པོ་དབང་
ཕྱག་དང་། གཙོ་བོ་སོགས་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །གཞན་ཡང་སྔ་མ་སྔ་མས་ནི་རྟག་པ་
འཕོ་བ་མིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་ནི་རྒྱ་མེད་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཆད་པ་མིན་པ་ཡང་བསྟན་
ཏོ། །གཉིས་པ་བརྒྱད་དེ། དང་པོ་ནི་ལྷ་མའི་ཁ་ཏོན་སྟོབ་མས་ཤེས་པ་ན་ལྷ་མའི་ཁ་ཏོན་རྟག་པ་
རིལ་བོ་སྟོབ་མའི་རྒྱུ་དུ་འཕོས་པ་མིན་ཡང་དེ་སྔ་ལོགས་སུ་ཡོད་པའི་བདག་རྒྱུན་ལས་ཕྱི་མ་
འབྱུང་བ་བཞིན་དུ། ཆེ་འདྲིའི་གང་ཟག་རྟག་བྱུང་དུ་ཕྱི་མར་མི་འགོ་ཡང་ཆེ་འདྲིའི་རིགས་འདྲ་
ཐ་མ་ཡོད་ཅེས་གྱིས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་པ་ཆད་པ་ན།
སྔ་མ་རྟག་པ་ཕྱི་མར་མི་འཕོ་ཡང་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ལྟར། ཆེ་སྔ་
ཕྱིའི་རྟག་པ་མི་འཕོ་ཡང་རིགས་འདྲ་རུང་ངོ། །གསུམ་པ་ནི། མེ་མོང་དུ་གཟུགས་བརྟན་འཆར་
བ་དེ་གཟུགས་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་གཟུགས་བརྟན་འཆར་དགོས་པ་ལྟར། ཆེ་ཕྱི་མའང་སྔ་མ་ཡོད་
པ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་འབྱུང་ངོ། །གཞན་ཡང་གཟུགས་ཡོད་ན་གཟུགས་བརྟན་གདོན་མི་ཐ་
བར་འབྱུང་བ་ལྟར་ཆེ་སྔ་མ་ཡོད་ན་ཕྱི་མ་རིས་པར་འབྱུང་སྟེ། མདོར་ན་ཆེ་སྔ་ཕྱིར་རྩིས་སུ་འགོ་
སྟོག་བྱུང་བའི་དཔེའོ། །བཞི་པ་ནི། རྒྱུ་འི་རི་མོ་ཅི་འདྲ་བ་རྒྱུ་འི་འབྲུང་ལ་འོང་བ་ལྟར་ཆེ་སྔ་མའི་
ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་བཟང་ངན་སོགས་སུ་ལེན་ནོ། །ལྔ་པ་ནི། མེ་ཤེལ་ལས་
མེ་འབྱུང་བ་ལྟར། འགོ་བ་རིས་མི་མཐུན་ལས་ནི་རིས་མི་མཐུན་གཞན་འབྱུང་ངོ། །དྲུག་པ་ནི།
ས་བོན་ལས་སུ་གྱུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ས་བོན་འགག་ཀྱང་རྒྱུན་མེད་དེ་མི་འགོའོ། །བདུན་པ་ནི། སྦྱར་
ཞེས་བརྗོད་ན། སྦྱར་བ་ཁ་ནང་མེད་ཀྱང་འགམ་ཆུ་འབྱུང་བ་ལྟར། སྔ་མའི་ལས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
ཆེ་འགགས་ནས་མེད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་སྐྱེ་བ་ལེན་ནོ། །བརྒྱད་པ་ནི། གོགས་བྱེད་
ཀྱི་རྟེན་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་རྒྱུན་ཆོག་གས་ཅེས་ལས་བྲག་ཆ་འབྱུང་བ་ལྟར། རྒྱུ་རྒྱུན་ཆོག་གས་ཅེས་ལ་
སྐྱེ་ཤི་འཛོག་གི། འོན་དམ་པར་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་དང་བྲལ་བའོ། །གསུམ་པ་དཔེ་བརྒྱད་དུ་

བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། དཔེ་རེ་རེ་ཙམ་ལ་ལོག་ཏོག་འབྱུང་སྲིད་པས་དཔེ་ལྷག་མ་རྣམས་དེའི་
རྣམ་བཙད་དུ་གསུང་བའོ། །དཔེར་ན་སྒྲོ་བ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་གསུང་བ་ན། ཅི་སྒྲོ་མའི་རྒྱུ་དང་
མ་བུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བ་མའི་རྒྱུ་ལ་ཁ་ཏོན་ཞིག་མ་བྱུང་བ་ལྟར། ཆེ་འདིའི་ལུས་སེམས་མི་བུལ་
བཞིན་དུ་ཕྱི་མའི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་ངམ་སྟམ་པའི་ལོག་ཏོག་སྒྲིབས་དེ་དག་དགག་པའི་ཕྱིར་ས་
ཐོན་ཀྱི་དཔེ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་ཅི་རིགས་པ་སྦྱར་རོ། །འདིར་བཤད་པ་དང་
བསྟན་ན། སྦྱར་བ་ནི་སྒྲོ་བ་མའི་ལས་ཀྱི་ཁྱོང་བ་ཡོད་པས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་དཔེ་སྟེ། སྦྱར་བེ་ཁྱོང་བའི་
གང་ཟག་གི་ངོར་སྦྱར་ཞེས་བརྗོད་པ་ལས་འགམ་ཚུ་འབྱུང་གི། །མ་ཁྱོང་བ་ལ་ནི་མིན་པས་སོ། །

སྟམ་པ། འདིར་འབད་དགེ་བས་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བདག །ཆེ་རབས་སྒྲིབ་ཕྱི་ཡོད་པར་
ཡིད་ཆེས་ནས། སྒྲར་དོར་ཚུལ་བཞིན་སྦྱབ་ལ་བཙོན་པ་ཡིས། ས་ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་བཟོད་
པར་ཤོག །

༡༩༩ མཚན་མོ་བཟང་པོའི་མདོ། འདས་ལ་རྗེས་སུ་སྤང་མི་བྱེད། །མ་འོངས་པ་ལ་རེ་
བ་མེད། །འདས་པ་གང་ཡིན་དེ་འགགས་ཏེ། །མ་འོངས་དེ་ནི་ཕྱིན་པའོ། །གང་དག་ད་ལྟར་བྱུང་
བའི་ཆོས། །དེ་དང་དེ་ལ་རབ་བཏུས་ནས། རྣམ་པར་རྟོག་པས་མི་འཛོག་པར། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཁོང་དུ་རྒྱུད། །སང་ཙམ་གྱི་ཡང་མི་ཤེས་ཀྱི། །དེ་རིང་ཉིད་དུ་བརྟན་དེ་བྱ། །འཆི་བདག་སྟེ་
ཆེན་དེ་དང་ནི། །བདག་ཏུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

༢༠༠ མཁས་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་ལ། །དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་གོམ་
པ་གཅིག་བོར་བ། །རྩལ་ལྷོ་ལྷོ་གསེར་སྤང་འབུམ་སྤག་རྟེད། །དེ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡོད་
མ་ཡིན། །མཁས་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་ལ། །དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འཛིན་
གོང་གཅིག་བོར་བ། །རྩལ་ལྷོ་ལྷོ་གསེར་གྱི་པོ་བྱང་འབུམ། །དེས་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡོད་
མ་ཡིན། །མཁས་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་ལ། །དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མེ་རྟོག་

སིལ་མ་སྤངས། །རྩྱའི་ཚུ་གྲུང་གསེར་སྣོད་འབྲས་བཞག་པ། །ཞེས་སོགས་མང་།

༣༡༥ རྩྱའི་ཆོག་ས་བཅད། གང་གི་བྱིས་དུ་ཉིན་ཞག་འགའ་གནས་ཤིང་། །བཟའ་དང་
བཏུང་བ་ལེགས་པར་སྒྲུང་གྲུང་པ། །དེ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་བསོད་པར་མི་བསམས་ཏེ། །བྱས་པ་གཞོ་
བ་སྦྱེས་བྱ་དམ་པས་བསྐྱུགས། །ཚུན་ཤིང་གང་གི་བྱིབ་མ་ཡིས། །ཡུད་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་ལེགས་
འགོབས་དེའི། །ལོ་མང་བཅད་པར་མི་བྱ་ན། །ཡལ་ག་ཚུན་ཤིང་སྦོས་ཅི་དགོས། །གལ་ཏེ་
མཁས་པས་དག་པོ་དག །མི་དགའ་བ་ནི་བྱེད་འདོད་ན། །སེམས་ལ་སྦྱོན་ནི་མེད་བྱས་དང་། །དེ་
ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེར་གཞོད་འགྱུར། །རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་རི་རབ་དང་། །ས་རྒྱས་བདག་གི་ཁུར་མིན་
གྱི། །བྱས་པ་མི་གཞོ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་བདག་གི་ཁུར་ཆེན་ཡིན། །མི་གང་སེམས་ནི་མི་ཆོད་
ཅིང་། །བྱས་པ་གཞོ་དང་བྱས་པ་ཆོར། །བྱས་པ་ཚུད་ཆོས་མི་བྱེད་པ། །དེ་དག་མཁས་པས་རབ་
ཏུ་བསྐྱུགས། །ཁེངས་དང་ཆོལ་བྱེད་དང་རྒྱལ་ཆེ། །སྤྱི་པའི་གྲོགས་པོ་བསྟེན་པ་དང་། །སྟོབས་
ལྡན་རྒྱལ་ལ་ཆོལ་བྱེད་པ། །དེ་དག་རྒྱལ་ཀྱིས་གྲགས་པ་འཛིག །གང་ཞིག་ཀན་དང་བྱིས་
པ་ནད་པ་དང་། །ཉམ་རྒྱུང་ཐབས་སྟོར་དེ་བཞིན་དམན་པ་དང་། །རྒྱལ་པོས་སྤངས་དང་སྦྱབས་
མེད་པ་དག་ལ། །སྟོང་རྩེ་མེད་པ་དེ་དག་མིར་མི་བྱུང་། །

༣༡༦ ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོམས། །ཀུན་རྟོག་ལས་ནི་འདོད་སྦྱེས་པས། །འདོད་པའི་རྩ་
བར་ཤེས་གྱིས་ཏེ། །ཁྱེད་ཀྱི་ཀུན་རྟོག་མ་བྱེད་དང་། །དེས་ན་ཁྱོད་ལ་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་
ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་འདོད་ཆགས་སྦྱེ་བས་དེ་འགོག་དགོས་པར་བསྟན། །ཡང་། འདོད་པ་
རྒྱལ་ལས་ཐུང་ན་སྦྱེས། །འདོད་པ་རྒྱལ་ལས་འཛིགས་པ་འབྱུང་། །འདོད་པ་དག་ནི་རྒྱལ་
སྤངས་ན། །ཐུང་ན་མེད་ཅིང་འཛིགས་པ་མེད། །དགའ་བ་རྒྱལ་ལས་ཐུང་ན་སྦྱེས། །དགའ་བ་
རྒྱལ་ལས་འཛིགས་པ་འབྱུང་། །འདོད་པ་དག་ནི་རྒྱལ་སྤངས་ན། །ཐུང་ན་མེད་ཅིང་འཛིགས་པ་
མེད། །འདོད་དགའི་རྒྱལ་སྦྱོན་སྤྱག་བསྐྱུག་ཏེ། །དང་པོ་མངར་ལ་འབྲས་བྱ་ཆ། །མེ་སྦྱོན་ལག་ནས་

མ་ཐོར་བ། །མཐུག་ཏུ་བྱིས་པ་བསྐྱེགས་བྱེད་བཞིན། །མགར་བ་ཡིས་ནི་དདུལ་བཞིན་དུ། །ཁྲོ་
གྲོས་ལྡན་པས་རིམ་པ་བཞིན། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ཅུང་ཟད་ཅམ། །རང་གི་དྲི་མ་བསལ་བར་བྱ། །

༣༣༤ སྤྱག་པ་རྣམས་ལས་ཟུང་ན་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གོང་བཞིན། །གཞན་ཡང་། །འཇིག་
རྟེན་སྤྱག་པ་རྣམས་པ་དུ་མ་དང་། །ཟུང་ན་སྟེ་དག་འདོན་པ་རི་རྟེན་པ། །དེ་དག་སྤྱག་པ་དག་ལ་
རྟེན་དེ་བྱུང་། །སྤྱག་པ་སྤངས་ན་དེ་དག་ཡོངས་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །ད་དུང་འདི་དང་རིགས་
མཚུངས་མང་དུ་གསུངས། །སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་སེམས་ཀྱིས་ཡོངས་བརྟགས་ན། །བདག་
ལས་ཆེས་སྤྱག་གང་ཡང་མ་མཐོང་བ། །དེ་ལྟར་སོ་སོར་གཞན་ལའང་རང་སྤྱག་པས། །དེ་བྱིར་
བདག་དགས་གཞན་ལ་གཞོད་མི་བྱ། །ཁྲོ་དན་ཡོངས་སྟོད་ཀྱིས་བཙུམ་པས། །པ་རོལ་ཆོལ་
བར་མི་བྱེད་ཅིང་། །བསམ་བརྒྱག་འདོད་ལ་སྟེད་པ་ཡིས། །བདག་དང་གཞན་ཡང་བྱུང་བར་
བྱེད། །ཅེས་ཏེ། །འདི་ལྟར་ཡོངས་སྟོད་ལ་དགའ་བྱ་ཅི་ཡོད།

༣༣༥ མཁས་གང་འཆོ་བའི་འཇིག་རྟེན་ན། །དད་དང་ཤེས་རབ་བསྟན་བྱེད་
པ། །དེ་དག་དེ་ཡི་ཞོར་མཆོག་སྟེ། །དེ་ཡི་ཞོར་གཞན་པས་བར་ཟད། །ཁྲོན་པ་སྐྱམ་པོ་རི་ལྟ་
བར། །དད་པ་མེད་པ་བསྟན་མི་བྱ། །རི་ལྟ་དེ་ལ་ཡོངས་བསྐྱོས་ཀྱང་། །འདམ་ཆུ་རི་ར་འགྱུར་
བར་འགྱུར། །ཆུ་མང་རྣམས་པར་དྲངས་པ་དང་། །བསིལ་བར་གྱུར་པ་རྟོག་མེད་པའི། །མཆོ་ལ་
ཆུ་འདོད་རི་ལྟ་བར། །ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་དད་ལྡན་བསྟན། །བརྟལ་ཞུགས་མེད་ཅེས་རྟོག་སྟེ།
ན། །མགོ་བོ་བྲེགས་ཅམ་དག་སྟོང་མིན། །ཁྲོངས་པ་འདོད་ལ་ཞུགས་པ་དག་ །རི་ག་དག་སྟོང་
ཡིན་ནམ་གྱེ། །

༣༣༦ གང་དག་དོན་དང་མི་ལྡན་ཆོག །ཆོགས་བཅད་བརྒྱ་དག་སྟེ་བ་བས། །གང་
དག་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་བའི། །དོན་ལྡན་ཆོག་གཅིག་ཐོས་པ་རུང་། །གང་དག་ཆོས་དང་མི་ལྡན་
ཆོག །ཆོགས་བཅད་བརྒྱ་དག་སྟེ་བ་བས། །གང་དག་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་བའི། །ཆོས་ལྡན་ཆོག་

གཅིག་ཐོས་པ་རུང་། །

༣༥༥ གྲིས་པས་རི་སྲིད་གསོན་བར་དུ། །གལ་ཏེ་མཁས་པ་བསྟེན་བྱས་ཀྱང་། དེ་ཡི་
ཆོས་ཤེས་མི་འགྱུར་ཏེ། །གཟར་བྱས་ཆོས་མའི་རོ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་རབ་ལྡན་པས་ལུང་ཙམ་
ཞིག་མཁས་པ་ཉེ་བར་བསྟེན་པས་ཀྱང་། །དེ་ཡི་ཆོས་རྣམས་ཤེས་འགྱུར་ཏེ། །སྟེ་ཡི་ཆོས་མའི་
རོ་བཞིན་ནོ། །དོན་ལྡན་ཆོག་ནི་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་བྱ་བ་བྱས། །སངས་
རྒྱུ་ཀུན་གྱི་གསུང་གིས་ཀྱང་། །གྲིས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་འགྱུར། །སྟོང་དང་ལྡན་པས་ཆོག་གཅིག་
གིས། །ཆོག་བརྒྱ་དག་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར། །གྲིས་པ་ལ་ནི་ཆོག་སྟོང་གིས། །ཆོག་གཅིག་ཤེས་
པར་མི་འགྱུར་རོ། །

༣༥༦ བདག་ལ་མི་མན་བྱ་བ་དང་། །ལེགས་པར་མ་ཡིན་བྱ་བ་སྟེ། །གང་དག་
མན་ཞིང་བདེར་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་མཆོག་ཏུ་བྱ་བར་དགའ། །དམ་པས་ལེགས་པ་བྱ་སྟེ་
ཡི། །དམ་པས་སྤྲིག་པ་བྱ་བར་དགའ། །དམ་པས་སྤྲིག་པ་བྱ་སྟེ་ཡི། །འཕགས་པས་སྤྲིག་པ་བྱ་
བར་དགའ། །རི་སྲིད་སྤྲིག་པ་མ་སྟོན་པ། །དེ་སྲིད་གྲིས་པ་མངར་བར་སེམས། །གང་ཆེ་སྤྲིག་པ་
སྟོན་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་དེ་ནི་ཆ་བར་སེམས། །རི་སྲིད་སྤྲིག་པ་མ་སྟོན་པ། །དེ་སྲིད་སྤྲིག་ལ་རུང་བ་
ལྟ། །གང་ཆེ་སྤྲིག་པ་སྟོན་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་སྤྲིག་པ་མཐོང་བར་འགྱུར། །རི་སྲིད་བཟང་པོ་མ་སྟོན་
པ། །དེ་སྲིད་བཟང་པོ་སྤྲིག་པར་མཐོང་། །གང་ཆེ་བཟང་པོ་སྟོན་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་བཟང་པོར་མཐོང་
བར་འགྱུར། །སྤྲིག་པ་སྟུག་བསྟུལ་གསོག་པས་ན། །དེ་ལ་དགའ་བར་མི་བྱའོ། །བརྒྱ་ལ་སྤྲིག་པ་
བྱས་ན་སྟུ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་མི་བྱ། །བསོད་ནམས་བདེ་བ་གསོག་པས་ན། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་
དགའ་བར་བྱ། །གལ་ཏེ་བསོད་ནམས་བྱས་ན་ཡང་། །དེ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱ། །སྤྲིག་པ་ཡིད་
ནི་མངོན་དགའ་བ། །བསོད་ནམས་དལ་བྱས་བྱེད་འགྱུར་བས། །སྤྲིག་པ་ལས་ནི་སེམས་སྟོག་
ཅིང་། །བསོད་ནམས་མངོན་པར་སྟུར་ཏེ་བྱ། །སྤྲིག་པ་རྩུང་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་པ་

རོལ་འཛིགས་ཆེན་དང་། །ཕུང་ཁྲོལ་ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །ཁོང་པར་སོང་བའི་དུག་བཞིན་
ནོ། །བསོད་ནམས་ཞེས་པ་ནས། །འབྲུ་ནམས་ཕུན་སུམ་འབྱོར་པ་བཞིན། །

༣༤༣ གཅེས་མིན་གཅེས་པར་སྒྲོས་འཛིན་ཅིང་། །གཅེས་ལ་གཅེས་པ་མིན་བརྟག་
པ། །ལོག་པར་ཀུན་རྟོག་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །དེས་ནི་གཅེས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །གཅེས་པ་མིན་
ལ་གཅེས་མིན་དང་། །གཅེས་ལ་གཅེས་པར་འདུལེས་པ། །ལེགས་པར་ཀུན་རྟོག་སྤྱོད་ཡུལ་
ཅན། །དེས་ནི་གཅེས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

༣༤༤ མི་གང་བྱིས་འཕེགས་བྱེད་པ་དང་། །དད་པ་མེད་ཅིང་བྱས་མི་གཞོ། །གོ་སྐབས་
བཅོམ་དང་སྐྱུག་པ་ཟ། །དེ་ནི་སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་ཡིན། །པ་དང་མ་ནི་གསལ་བྱས་ཤིང་། །རྒྱལ་པོ་
གཙང་སྤྱོད་ཅན་གཉིས་དང་། །ཡུལ་འཁོར་དང་བཅས་རབ་བཅོམ་ན། །མི་དེ་དག་པར་འགྱུར་
ཞེས་བྱ། །ཆོགས་བཅད་བྱི་མ་འདི་མ་སྤྱེས་དགའི་འགྲོད་བསལ་གྱི་མདོའི་ཆོག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་
དེར་མི་སྤང་རོ། །

༣༤༥ འཛིག་རྟེན་འདོད་བདེ་གང་ཡིན་དང་། །ལྷ་ཡུལ་བདེ་བ་གང་ཡིན་པས། །སྲིད་
པ་ཟད་བའི་བདེ་བ་དེའི། །བཙུ་དུག་ཆར་ཡང་མི་ཐོད་དོ། །

༣༤༦ ཇི་ལྟར་ཁང་སྟངས་གཡོགས་ཉེས་ན། །ཆར་བ་ཡོངས་སུ་འཛག་པ་ལྟར། །དེ་
བཞིན་སེམས་ནི་མ་བསྐྱོམས་པས། །འདོད་ཆགས་ནམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅོམ། །ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྤང་སོགས་མང་པོ་ལ་སྤྱར་ནས་གསུངས། །ཡང་པན་ཡོན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་བསྐྱོག་
སྟེ་ཀུན་ལ་གསུངས།

༣༤༧ དགའ་བོ་རབ་བྱུང་གི་མདོ། །དལ་བ་ཐོབ་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཤིན་
ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། །སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་རྟེན་པར་དཀའ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཁམས་གསུམ་གང་བའི་སངས་རྒྱས་ལ་ལོ་བརྒྱར་དད་པས་ཆོས་གོས་དང་། །བསོད་སྟོམས་

སོགས་སྤུལ་བ་བས། དེས་འབྲུང་བསམ་པས་རབ་རྩ་བའི་སེམས་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱི་བཙུ་བྱག་
གི་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་བས་ན་ཆེ་ཆོས་བཏང་གིས་སེམས་སྐྱེས་པ་ལ་ཕན་
ཡོན་ཆད་ལས་འདས་སོ། །འདིའི་བྲུབ་འབྲེལ་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཁ་བཤད་མཁན་ལ་གཏོད་མེད་དོ། །

༣༩༩ ཁང་བྱ་བཅེགས་པའི་མདོ། ཀུན་དགའ་པོ། གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་
ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་། ཆོས་དང་དག་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་། བསྐྱབ་པའི་གཞི་
ནམས་ཀྱང་མཐོས་ནས་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བར་བྱེད་ན། ཀུན་དགའ་པོ། དག་བའི་རྩ་བ་དེའི་
བསོད་ནམས་དཔག་རྩ་མེད་ཅིང་། བྱངས་མེད་པ་ང་སྤྱ་སྟེ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་དུ་མཐའ་གཟུང་བར་མི་བྱས་པར་
ང་སྤོ། །ཀུན་དགའ་པོ། ཁྱིད་ཀྱིས་རྩལ་སྤྱས་པ་དང་། སྤྱ་མ་དང་། ཆོག་རྩལ་པོ་དང་། ཆོག་
ཀྲལ་བ་སྤྱ་བ་ལ་ལྟེ་འདི་ལྟ་བུ་མཐོང་ངམ། བཙུན་བ་མ་ལགས་སོ། ཀུན་དགའ་པོ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ནི། བདེན་པར་གསུང་
བ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་དགའ་པོ། གང་ལ་ལ་ཐལ་མོ་སྤྱར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཕྱག་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་ཕྱག་འཆལ་བར་བྱེད་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་ངས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཞིང་། ཡོངས་
སུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་དེ་ནམས་ལ་ནི་ང་ཐུགས་ཁུལ་ཆུང་བ་ཡིན་
ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་འཐད་པ་དང་བཅས་གསུང་། གཞན་ཡང་ཉི་མ་གཅིག་ཙམ་
སྟོག་གཅོད་སྤོང་ན་མཆོན་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྟེ། དག་འདུན་ལ་ཨ་རུ་ར་གཅིག་ཙམ་སྤུལ་ན་
ནད་གྱི་བསྐྱལ་པར་མི་སྟེ། དག་འདུན་ལ་ཟས་ནལ་ཅེ་གང་ཙམ་སྤུལ་ན་སྤྱ་གའི་བསྐྱལ་པར་མི་
སྟེ་བར་གསུངས། ཀུན་དགའ་པོ། དག་བའི་རྩ་བ་གསུམ་པོ་དེ་དག་བསྐྱེད་པ་ནི། འཁོར་བ་ཟད་
པར་མི་འགྱུར། ཞིང་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་མི་འགྱུར་ལ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་

པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པོ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་དགའ་ལོ། སངས་རྒྱས་ལ་
དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁོར་བ་ཟད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་མི་འགྱུར་
ལ་ཆོས་ལ་ཟད་མི་ཤེས་པའི་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ལ་དགེ་
བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི། འཁོར་བར་ཞེས་པ་ནས། ཐོབ་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །

༤༣༧ དགེ་སྤྱོད་དག །ཁྱེད་ཀྱི་རྟོག་ཏེ། བའི་བྱ་བམ་ཟེའི་ཁྱེད་ཅེ་ཙུང་རིང་པོ་
ནས་འོང་བ་མཐོང་ངམ། བཅུན་པ་དེ་ལྟ་ལགས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་ཏེ་པའི་བྱ་བམ་ཟེའི་ཁྱེད་ཅེ་
ཙུང་། འདིའི་ཆེ་འཆི་བའི་དུས་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི། ལུས་དང་བཤམ་ནས་ཤི་བའི་འོག་ཏུ། དཔེར་
ན། མདའ་རྟེན་ཀ་འཕང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་རྣམ་པར་ལྷུང་བ། སེམས་ཅན་དཔྱལ་
བ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་འདི་ང་ལ་སེམས་རབ་ཏུ་ཁྱོས་པའི་བྱིར་རྟོ། །ཞེས་
དང་། ལྱིས་ཁྱོས་པ་ཞི་ནས་སེམས་དད་དེ་འོང་བའི་ཆེ་ཡང་སྤར་གྱི་དེ་ལས་ལྷོག་ཏེ་གསུངས་
སོ། །དེས་ན་འཆི་ཁར་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་དད་པ་གལ་ཆེའོ། །

༤༣༨ འཇིག་རྟེན་བགྱང་དུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྤྱིད་ཅེ་མན་ཆད་མནར་མེད་ཡན་
ཆད་ན། །ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལྟ་འབྲེ་ཆེན་པོ་ཆོག་ས། །བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྤྱག་བསྐྱལ་བདག་གིས་
སྤངས། །ཞེས་ཏེ། འདི་ནི་བྱམས་པ་ཆོས་སྤྱིན་ཞེས་བྱ་བས་སྤྱས་པ་སྟེ་མཛའ་བོའི་བྱ་མོ་དང་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན། །

༤༣༩ དེ་ཡི་པ་ཡི་ཤ་ཟ་ཞིང་། །མ་ལ་རུས་པ་ག་མ་འདོར། །རྒྱུང་མའི་བྱི་པོ་གསོ་བྱེད་
པ། །གཏི་ལུག་དང་ནི་ཆགས་པས་བསྐྱིབས། །ཞེས་ཏེ། མོའུ་འགལ་བུས་གསུངས།

༥༠ རྒྱལ་བར་གྱུར་ན་ཁོན་པ་མང་། །པམ་བར་གྱུར་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་
གནས། །རྒྱལ་དང་པམ་བ་སྤངས་ན་ནི། །ཉེ་བར་ཞི་སྟེ་བདེ་བར་གནས། །དེ་ནི་གསལ་རྒྱལ་

དང་། མ་སྐྱེས་དག་འཐབ་པའི་ཆེ་གསུངས་པའོ། །

༡༤༥ ཀུན་དགའ་པོ་ཁྱོད། འདི་ལྟ་སྟེ། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། དག་བའི་
གྲོགས་པོ་དང་། དག་བའི་རྟེན་འདི་ནི། ཆངས་པར་སྤྱོད་པའི་བྱེད་ཡིན་གྱི། སྤྲིག་པའི་བཤེས་
གཉེན་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མ་ཟེར་ཅིག །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཀུན་དགའ་
པོ། འདི་ལྟ་སྟེ། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། དག་བའི་གྲོགས་པོ་དང་། དག་བའི་རྟེན་འདི་ནི་
ཆངས་པར་སྤྱོད་པ་རིལ་པོ་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་
དང་། ཡོངས་སུ་བྱང་བར་ཡིན་གྱི། སྤྲིག་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་། སྤྲིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་། སྤྲིག་
པའི་རྟེན་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་
ཅན་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་ཞེས་
སོགས་གསུངས།

༣༣༥ འཇིག་རྟེན་ནང་མཆར་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་གནས་དུག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་འདུལ་བ་དང་། མིར་སྐྱེ་བ་དང་།
འཕགས་པ་གནས་པར་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་པོ་ཆང་བ་དང་། དག་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའོ། །

༼ཨ༽ ཆངས་པ་བྱ་བའི་མདོ། ༡༡༣ དག་སྤོང་དག །ང་ལ་མི་སྟན་པ་བརྗོད་པ་དང་།
ཆོས་དང་། དག་འདུན་ལ་ཡང་མི་སྟན་པར་བརྗོད་པ་དེ་ལ་གཞོད་སེམས་མི་བྱའོ། །མི་བརྗོད་པ་
མི་བྱའོ། །ངན་སེམས་མི་བྱའོ། །སེམས་མངོན་པར་མི་དགའ་བ་མི་བྱའོ། །དག་སྤོང་དག །དེ་
ལྟར་བྱས་ན་དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཁོ་ན་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དག་
སྤོང་དེ་རེ་ཞིག་ཁྱོས་འབྲུགས་ལ་རྩམ་སྟེ་ཡིད་མི་དགའ་བར་གྱུར་པས། གཞན་བརྗོད་པའི་དོན་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཤེས་སམ། མཐོང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་གནས་མེད་
དོ། །ཞེས་སོ། །

༡༥༡ འོན་ལེན་གསལ་བའི་མདོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྒྱུད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་རྣམ་པ་མི་
འབྲ་བ་གངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་པར་མཐའ་ལྡན་པ་སྤྱུལ་ནས་
འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཐོག་མར་སྟེ་ཤིང་། འཁོར་བར་
འཁོར་བའི་ཆེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་རྩལ་ལྷ་རབ་རྟེན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་ལྷོང་སྟེ། དེ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་ཆོགས་དེ་དག་ཀྱན་ལྷོང་བས་ན། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་པ་མར་མ་གྱུར་པ་མེད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པ་མར་མ་གྱུར་པ་མེད་དེ། པ་མར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིར།
རྒྱན་དུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡང་སྤྱད། ཤིན་ཏུ་གཏོང་དཀའ་བའི་ཡན་ལག་གི་དམ་པ་མགོ་དང་།
མིག་དང་། ལྔ་དྲུག་དང་། ལྷལ་དང་། རྩིང་བྲེང་དང་། རྩེ་མ་དང་། ལྷ་མོ་དང་། ལྷ་མོ་དང་།
བ་སྐྱང་དང་། ཏ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱི་ཤིང་ཏ་དང་། ཐེག་པ་དང་། གོས་དང་། ཟས་དང་།
སྒྲོལ་དང་། མལ་ཆ་དང་། ཉན་གྱི་རྒྱུན་ཅི་དང་། དགོས་པའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་གང་ཡང་མ་
བཏང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

༡༥༢ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དགའ་བའི་རྒྱལ་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་ཏོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཇི་ལྟར་བྲིན་ཤེས་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་བྲིན་གསལ་བར་བགྱི་
ཞེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དགའ་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྲིན་ཤེས་པར་ནི་སྤྲོ་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །བྲིན་ལན་བསལ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པའོ། །གསོལ་བ་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
ཅེས་བགྱི་བ་ཇི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བགྱིས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དངོས་པོ་གང་གི་རྒྱུན་

གྲིས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་ཐོག་མ་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ། འདི་
སྐད་དུ། ཡི་དམ་ཆེན་པོ་བཅའོ། །བདག་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་
པ་དེའི་ཆོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་དང་། བདེ་བའི་དོན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཟུངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་ལ་ངེས་པར་འགོད་པར་དམ་བཅའོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གདོན་མི་ཟ་བར་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་ཅིང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཐོག་མ་བྱང་
ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་དག་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟུན་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རི་ལྟར་སྟོན་པ་བཞིན་དུ་ལྷ་ན་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་མ་
བསྐྱེད་ན། ལྷ་ན་དུ་ཡང་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན།
ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་གཞི་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བྱམས་པ་དང་།
སྙིང་རྗེའི་སེམས་ཀྱིས་རྒྱ་བྱས་པས་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་བསྐྱབས་པའི་རྒྱས། ལྷ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་
འཛོལ་སྟེ། དེ་བས་ན་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། གཞིའམ། ཙ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

༡༤ འདིར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་
ཐོས་པ། བསྟན་པ་ཉམས་པར་མི་བཟོད་པ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་སངས་རྒྱས་བྱང་
སེམས་ཁོ་ནས་འདྲིན་དགོས་པ་མཐོང་ནས་སོ། །སྟིགས་མའི་དུས་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་པར་

དཀའ་བར་མཐོང་བ་སོགས་བཞིས་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས།

༡༠༥ འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་སོ་ཙམ་གྱི་ཉེས་པ་ནི། རང་གི་ཁ་ནས་བྱུང་བའི་དག་གི་ལས་
བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །

༡༥༠ གང་ཞིག་སོངས་ཤིང་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་པ་ན། སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་
ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་མཆོན་ནས་བརྗོད་ལ། སྟོག་སྟོགས་ན་བསམ་པ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་ཅིང་བདེ་བར་
འོང་བ་ཐོས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིག་པའི་དངོས་པོ་ལྷ་སྤར་མ་བསྐྱབ་ན། ཉམ་
དུ་ཡང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་
པར་མི་ལུས་སོ། །དེ་བས་ན་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་བྱིར། རིག་པའི་དངོས་པོ་ལྷ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

༡༥༡ སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མགོན་སྐབས་སམ། དབྱང་གཉེན་གྱི་དོན་ཏེ།
དཔེར་ན། མི་ཞིག་ལ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ལས་ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོས་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་པ་
རོལ་ལ་པར་སྐབས་སུ་བཅའ་ན། ཡུལ་པ་རོལ་གྱི་རྒྱལ་པོས། དེ་ལ་ཁྱོད་མི་འཇིགས་པ་འདོད་
ན། ངའི་ཡུལ་འདི་ནས་མི་འགྲོ་ཞིང་། ངས་བསྟན་པ་ཉན་ན། མགོན་སྐབས་བྱའོ་ཞེས་བསྐྱོ་བ་
དང་འབྲ་བར། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་སྟེ། བདུད་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་ལ་སྐྱེ་ཤིང་འཁོར་བའི་
ཉེས་པ་ཡོད་པས། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྟོགས་ཏེ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྟོགས་ཤིང་། སྐབས་སུ་སོང་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལས་
འགལ་བར་མ་བྱས་ན། བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོགས་པ་ཅན་གྱིས། ཅི་བྱར་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་དང་།
ཕུག་རོན་ཁས་ཉན་ཏེ། ཤེས་པའི་བྱེད་པ་ལ་ཏུ་ཞུགས་ཀྱང་སྤང་འདར་ལ། སྟོན་པའི་གྲིབ་ནག་ཏུ་
ཞུགས་པའི་ཆེ་མི་འདར་བའི་ཚུལ། ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྐབས་འགྲོ་ཡང་དག་མ་བྱས་པས་དཔུལ་
བར་སོང་ཡང་། བྱས་པ་ཅན་གྱི་པན་ཡོན་ལས་སྤྲུག་བསྐྱུང་ཆུང་ཆུང་སོགས་སྐབས་འགྲོའི་

སྐོར་ཆེས་རྒྱས་པ་བཞུགས།

༼༡༽ དཀོན་བཅེགས། རྣམ་པ་གསུམ་བཞུན་པའི་མདོ། ༡༡ དེ་ལ་དོན་ཆོལ་ཞིང་
བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་འདོད་པས་དགེ་སློང་མ་དང་འདྲེ་བར་མི་བྱ། དེ་ལྟར་གནས་པར་
མི་བྱའོ། །འདྲེ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་ལ། མི་འདྲེ་བར་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཐང་ཐིང་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་ལ། བསོད་སྟོལ་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །གོས་ལ་
སྤེད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ལ་བྱག་དར་ཁོད་པ་བྱའོ། །ཁང་པ་བཅེགས་པ་དང་། གཤིང་བ་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་ལ། རྒྱ་རན་ལ་བསྟེན་པར་བྱ། རྩོ་ལེབ་དང་
ཤིང་བྱང་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ན་བའི་གསོས་སྦྱན་དང་། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྤངས་ལ། བཀྲས་ཏེ་
བོར་བ་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཉིན་དུ་རྟོགས་
ནས། བརྟེན་གཤེ་སོགས་བཟོད་པ་དང་། མཛའ་བཤེས་དང་། སློང་མོ་སྟར་བའི་བྱིས་སྤངས་
ནས་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་ལ་བསྟེན་པ་དང་། བྱིས་པ་དང་འདྲེ་བ་སྤངས་པ་དང་། སོ་སོར་ཐར་
པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱང་གདམས་པའོ། །འོད་སྤྱང་མིས་ཞག་རྒྱག་གི་བར་དུ་ཐས་མ་
ཐོས་པ་ནི་སྒྲ་ཡི། བཞུན་པ་འདི་ལ་རབ་ཏུ་བྱང་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་ཏུ་ལྟ་བཤམ། སེམས་ཅན་
སོག་ཏུ་ལྟ་བཤམ། རྒྱ་རན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་ལྟ་བས་དད་པས་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་ནི་
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་
དུ་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སོག་ཏུ་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་
བ་དང་། འབྱུང་བར་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱ་རན་ལས་འདས་པར་ལྟ་བར་མི་འགྱུར་བར་
བྱ་ཞིང་། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་བཞུན་པར་བཅོན་འགྲུས་བརྩམ་པར་བྱའོ། །

༣༥ འོད་སྤྱང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་བྱི་དང་འབྲ་བ། འདྲེ་དང་འབྲ་བ་
དེ་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་སློང་མདོ་སྟེ། བསམ་པའི་གཞི་ལ་གནས་པ། ཆོས་འདི་ལྟ་

བྱ་འཛིན་ལ། ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་པ་དག་གིས་དེ་དག་ཡང་དག་པར་འདོད་པ་ཆུང་བ་ལ་བཀོད་
 ཅིང་། འདོད་པ་ཆུང་བའི་བསྐྱུགས་པར་སྦྱར་བཅུག་ལ། དེ་དག་གིས་ཐོས་ནས་མི་དགའ་བར་
 འགྱུར། སྤྱིད་ལུག་པར་ཡང་འགྱུར། ལུས་པར་འགྱུར། ཡོངས་སུ་གཏུང་བར་འགྱུར། ཁྲོ་བས་
 ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཅག་དུས་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩུགས་མ་ཡིན་པར་བཀོད་
 རོ། །བདག་ཅག་དུས་མ་ཡིན་པར་བཀོད་པར་གྱུར་པ་ལས་སོ་སོར་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་བྱས་ཏེ།
 ཅི་བྱེད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར། མདོ་སྤེལ་འདི་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཐོས་ནས་སྦྱོང་བར་
 འགྱུར། རལ་གྱི་འོ་སོ་དང་། མདུང་ཐུང་ལྟ་བུའི་ཁྲོ་བ་རིག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། དེ་དག་འདོད་
 པ་ཆུང་བའི་བསྐྱུགས་པ་མི་སྦྱོབ་པས། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆེག་
 ཏུ་སྦྱོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་འདོད་པ་ཆུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། འདོད་པ་ཆེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
 ཏེ། འོད་སྤང་། ངས་ནི་རྣམ་གངས་དུ་མས་འདོད་པ་ཆུང་བའི་བསྐྱུགས་པ་གསུངས་ཏེ། འཆོ་བ་
 ཡོངས་སུ་དག་པར་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། གསོ་སྦྱོབ་པ་དང་། དགང་སྦྱོབ་པ་དང་། ཡོ་བྱེད་བསྐྱུངས་པ་
 དང་། སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། མཛེས་པ་དང་། དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་
 བཅུམས་པའི་བསྐྱུགས་པ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། གཡོ་བ་མ་བྱེད། ཚུལ་འདི་དག་ནི། སྤྱིང་
 སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱེད་གཡོ་བ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་སོ། །ཡང་འོད་སྤང་། ངས་ནི་རྣམ་
 གངས་དུ་མས་དབེན་པ་བསྐྱུགས་ཏེ། དགོན་པ་ལ་གནས་པ་དང་། འདུ་འཛི་མེད་པ་བསྐྱུགས་
 སོ། །ཞེས་ཏེ། གོང་གི་དེ་རྣམས་ཆེ་སྒྲོས་བཏང་སྒྲོར་མི་ཤོང་བའི་དོན་ཏོ། །

༣༡ འོད་སྤང་། དགེ་སྦྱོང་སྐར་བཟང་པའི་གཡོག་བྱེད་དེ། པའི་མདུན་ན་སྦྱ་ཞིང་འཆག་
 པ་དང་འདུག་པ་ལ་ཡང་ལྟ། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱིང་གི་བར་སྤང་ལ་འཆག་པ་ལ་ཡང་
 ལྟ། ཚུལ་དང་མཐུན་པས་སུ་སྤྱོད་པས་ཅན་སྤྱིང་ཆར་གཅོད་པ་ལ་ཡང་ལྟ། དེ་ང་ལ་དད་པར་མི་
 བྱེད་ཅིང་། ཆེག་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐུན་པར་མི་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ལྟོས། གང་གི་ཆེག་རེ་རེ་ལ་ཡང་

མཐུན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ངན་པར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཏེ། དགེ་སྲོང་སྐར་བཟང་འདི་ནི།
ལེགས་སྐར་དང་གཅིག་ཡིན་ནམ། ཡང་སྐྱེ་བོ་སངས་རྒྱས་ཡང་དག་པའི་ཆོག་ཏུ་སྦྲ་བར་འགྱུར་
བ་དེ་ལ་ནི་ཅན་གྱི་ཕུར་མ་རི་རབ་ཅམ་གྱིས་གཏོར་བ་བྱ། མངོན་པར་གཏོར་བ་བྱའོ། །སྟོང་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདྲིལ་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆད་ཅམ་གྱི་གདུགས་བྱས་ཏེ། སྟོང་གི་བར་
སྒྲིང་ལ་གཟུང་བར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོད་སྤང་། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྲ་ཡང་དག་པ་
ལ་ཡང་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའ་ན། གང་དད་པར་རྒྱུར་ནས་དད་པས་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་
པའི་ཡོན་ཏན་སྤངས་ནས་ཅི་ལ་འདང་མི་གནས་པར་བསམ་གཏན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས།

༤༤ ཀྱང་གཉིས་དམ་པར་མ་གཏོགས་པར། །འདྲིལ་རྟེན་ནི་སྦྲ་བས་གཞན་མེད། །ཅེས་
དང་། བག་མེད་པ་མང་བ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་། འདི་ལྟར་བདག་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པ་
སྟེ། འོད་སྤང་ཆོས་འདི་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོབ་པ་མི་སྟོའོ། །

༥༣ དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་གང་ཞེ་ན། འོད་སྤང་། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་འདི་
སྟམ་ཏུ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་རི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་ནས། ཕྱིས་
བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་གཅིག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་ཡང་བསྐྱལ་བ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ནས་
སངས་རྒྱས་གཅིག་འབྱུང་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་པ། བསྐྱལ་བ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་མི་ཕུས་
གཅིག་ཐོབ་ལ། མིར་སྐྱེ་བ་ཐོབ་པ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་ཐོས་
ཤིང་། དེས་ཤེས་རབ་གསལ་བར་འགྱུར་ཀྱང་། དེས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་སྟམ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

༥༤ བསོད་ནམས་རི་འབྲ་བྱས་པ་དང་། །བྱག་ཀྱང་ཅི་འབྲ་བྱས་པ་བཞིན། །དེ་ནི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །གཅིག་བྱ་བྱག་བྱ་བྱང་བ་ཡིན། །གང་ཞིག་སྟོན་ལ་བྱག་བྱས་

པ། །བསོད་ནམས་ཅི་འདྲ་བྱས་པ་དང་། །ཕྱག་ཀྱང་ཅི་འདྲ་བྱས་པ་བཞིན། །སེམས་ཅན་རྣམས་
 གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །

༤༤ ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དེ་འདྲར་འགྱུར། །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་
 གླག་བརྒྱར་ཡང་། །དེ་ནི་ཚུད་ཟར་འགྱུར་བ་མེད། །

༡༤ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་གང་གིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་ན་ཆོས་མ་ཡིན་
 པས་རྣམ་པར་གནས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ། །འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 འོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་སུ་གདམས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པས། དེ་སྟེ་ཅིར་
 ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་འོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྗོད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ། དེའི་
 ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཟབ་པ། རྒྱ་ཆེ་བ། ཆད་མེད་པ་ཡིན་འོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ནི་ཅ་བ་ཆད་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅ་བ་དང་བྲལ་བ། སྟོས་པ་མེད་པ། གཡོ་
 པ་མེད་པ། མི་གཡོ། རྒྱ་ལོ་ལས་བཞུལ་བ། རྒྱ་ན་མེད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གནས་
 པ་ཡིན་གྱི་མི་གནས་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །

༡༡༡ སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་སྒྲོན་མ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ།
 ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ངེས་པར་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་འོ། །གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་མཆོན་ཐོས་པ་དེ་ཡང་དེ་དག་གི་ཕྱི་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་བརྗོད་པ་ཡང་ཕྱན་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཐོས་པ་ཡང་ཕྱན་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །

༡༢༢ གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་མདོ། བྱང་སྒྲོང་སྤང་བས་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་།
 ཉིན་ཞག་བདུན་དུ་མངོན་ཤེས་གྱིས་བགྲངས་པའི་བྱ་གྲོ་རྟའི་འདབ་མའི་གངས་ཆད། བམ་ཟེ་སྟོ་
 བསངས་གྱིས་སྐད་ཅིག་ལ་བགྲངས་ཏེ། སྟོ་མ་ལྷ་རིའི་བུ་དང་། ཕྱི་མ་སྟོན་པའི་སྐུ་རྒྱུད་དོ། །

༡༤༡ ཡུལ་འཁོར་སྐྱོད་གི་ལེའུ་འདིས། བསྐྱལ་བཟང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་
བསྐྱེད་ཚུལ་ཏེ། ཡལ་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོད་གིས་རིན་པོ་ཆེའི་བྱམ་པ་ནས་བྱ་སྐྱོད་གི་མིང་
སྤང་སྟེ། བརྟགས་པར་སོགས་རྒྱས་པར་བཞུགས།

༡༤༢ ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། རྣམ་མཁའ་ཇི་ཙམ་དུ་བྱལ་བ་དེ་ཙམ་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྐྱུས་བྱལ་བོ། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་
བའོ། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་
བའོ། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ནས། སྒོས་པ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉི་
བར་འཆོ་བ་དང་། འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སོགས་གསུངས། གཞན་ཡང་
རྣམ་མཁའ་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ཞུགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུར་སེམས་ཅན་དུ་
སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཞུགས་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་ནང་དུ་གཟུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུའི་ནང་དུ་སེམས་ཅན་དུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་སོགས་དང་
དཔེ་དོན་སྐྱར་ནས་གསུངས། འདིར་བྲགས་འཆང་གིས་གཙུག་ཏྱར་ལྟ་ཚུལ་བཞུགས།

༡༤༣ རྣམ་མཁའ་འདི་ནི་རྗེ་ཙམ་པར། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱང་དེ་ཙམ་
སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་། །རྣམ་གྲོལ་ཡེ་ཤེས་མཐོང་དེ་ཙམ། །རྣམ་མཁའ་ཆད་
ནི་རྗེ་ཙམ་པ། །འཛིག་ཉེན་མགོན་པོའི་དབུའི་གཙུག་ཀྱང་། །རྣམ་མཁའི་ཁམས་དང་མཚུངས་
པ་ལགས། །རྣམ་མཁས་རི་སྟེད་བྱལ་གྱུར་པ། །སྐྱུས་ཀྱང་དེ་སྟེད་བྱལ་བ་ལགས། །སྐྱུ་ཡིས་རི་
སྟེད་བྱལ་གྱུར་པ། །འོད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེད་བྱལ། །འོད་ཀྱིས་རི་སྟེད་བྱལ་གྱུར་པ། །གསུང་
གིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེད་བྱལ། །གསུང་གིས་རི་སྟེད་བྱལ་གྱུར་པ། །ཐུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེད་
བྱལ། །ཐུགས་ཀྱིས་རི་སྟེད་བྱལ་གྱུར་པ། །བྱམས་པས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེད་བྱལ། །བྱམས་པས་
རི་སྟེད་བྱལ་གྱུར་པ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་སྟེད་བྱལ། །ཡེ་ཤེས་རི་སྟེད་བྱལ་གྱུར་པ། །སྐྱུ་

ཡིས་ཀྱང་ནི་དེ་ཉིད་ཁྱབ། །གང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཆོ་བ་སྐྱེད་པ། །དེ་སྟེན་བསོད་ནམས་ཁྱབ་པར་
བགྱིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་
མཁའ་ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསོད་
ནམས་ཀྱི། །ཕྱང་པོ་རི་སྟེན་ཡོངས་བཟུང་བ། །དེ་སྟེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི། །ཕྱང་པོ་རི་སྟེན་བརྗོད་པ་
བས། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཡོངས་འཛིན་ན། །དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ངོ་། །དམ་ཆོས་
འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ནན་ཏན་དུ། །བསྐྱེད་པ་བྱེད་པ་བརྗོད་
བྱས་ཀྱང་། །མཐའ་མི་བྱིན་པར་འགྱུར་མ་ལགས། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་འཛིན་པ་དང་། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དེ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡི། །བཙུ་བྱུག་ཆར་ཡང་མི་རི་
ལགས། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འདྲིར་མོས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱང་མི་གཏོང་དང་། །དམ་པའི་
ཆོས་ནི་འཛིན་བགྱིད་པ། །འདི་ནི་བསོད་ནམས་སྟུང་པ་ལགས། །

༡༩༩ གསང་བ་པའི་བདག་པོ། གང་སྲུ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྗེས་སྲུ་འགྲོ་
བའི་བྱིར་ཆོས་སྤྲོ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གནས་
སོ། །ཞེས་སོགས་འཐད་པ་དང་བཅས་གསུངས།

༡༩༧ དབང་པོ་ཡོངས་སྲུ་མ་སྟོན་པ་ནམས་ལ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གཏམ་བརྗོད་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་སེམས་ཅན་གང་ལ་གང་རི་ལྟར་དུ་བསྟན་ཆུང་མང་དུ་གསུངས།

༡༩༨ དུག་ན་རྩོ་རྩེའི་སྟོབས་དང་འབྲུ་བ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཙུ་ནི། སོག་གི་བྱིར་ཡང་
ཆོས་མི་གཏོང་བ། ཀུན་ལ་འདུད་ཅིང་རྒྱལ་མི་བྱེད་པ། མཐུ་ཆུང་བ་ལ་བཟོད་པ། བགྱིས་པ་ལ་
ཁ་ཟས་བཟང་པོ་སྟེན་པ། འཛིགས་པ་ལ་མི་འཛིགས་པ་སྟེན་པ་དང་། ནད་པ་གསོ་བ་ལ་སྟོོ་བ།
དབུ་མ་པོ་ལ་ཡོངས་སྟོང་སྟེང་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་རྩོ་ཐལ་གྱིས་སྟུང་བ།

སེམས་ཅན་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོག་སྒྲིག་པ། ངལ་ཞིང་ཆད་པའི་ཁྱར་ཁྱར་བ་རྣམས་སོ། །

༡༩༩ གསང་བ་པའི་བདག་པོ། གང་དག་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བ་དེ་
དག་དམ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་རྣམ་གངས་ཡོད་དམ། སྤྲུལ་པ། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་ཡོད་
དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། འཇིག་རྟེན་ནི་ལྟ་བ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྤྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་
དུ་གཙང་བདེ་ཉག་བདག་པོ་ཆེ་འདི་ཕྱི་སོགས་མང་པོ་ལ་སྤྱར་ནས་གསུངས། དཔེར་བཞིན་ན།
སྤྲེལ་བྱ་མིག་དང་ལྡན་ཡང་སྤང་བ་མ་མཆིས་ན་མི་མཐོང་ལགས་སོ། །

༢༠༥ བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་ལྟའི་མིག་དང་ལྡན་པ་ལགས་གྲང་
དེ་དག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མན་ངག་མ་མཆིས་ན་མོས་པར་མི་འགྱུར། མཐོང་བར་མི་
འགྱུར་ལགས་སོ། །

༡༡༠ ཆངས་པ། གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྱི་
བྱེད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་འབྱུང་བའོ། །གསུམ་གང་ཞེ་ན། གང་སྒྲ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་། གང་རི་ལྟར་ཐོས་པའི་ཆོས་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་
དུ་བསྐྱབ་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། གལ་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆེའི་ཆད་བསྐྱལ་པར་བཞུགས་
པས་མཆོད་པའི་དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་བསྐྱལ་
པའི་བར་དུ་བསྟན་དུ་ཟེན་གྲང་མཐར་ཕྱིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཆངས་པ། དེ་ལྟ་བུས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་དང་། རིམ་གྱི་བྱ་བ་མེད་པས་མཆོད་པ་བྱེད་འདོད་པས་མཆོད་པའི་
དངོས་པོ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་མཆོད་པར་བྱའོ། །ཆངས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཅིག་
གི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་། འདས་པ་དང་། མ་

ཁྱོན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཡང་སྔོན་མི་ལམ་དུ་ཐོས་པའི་ཆོགས་བཅད་ནི། འཛིག་ཏེན་རྣམས་
ཀྱི་གཏེར་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱན་པོ་མེ་རྒྱས་བསྐྱུས་པས་ཟད་པར་འགྱུར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཆོས་གཏེར་ནི། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་མང་པོ་རྒྱུད་མི་ཟ། །སེམས་ཅན་དོན་བཙོན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དང་ནི། །རྒྱལ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་བདེན་སེམས་གང་ཡིན་དང་། །ཏྲག་རྩ་བག་ཡོད་འཆི་
མེད་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་མེད་བདེ་བ་ཀྱན་གྱི་རྒྱ། །

བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་བཀོད་གྱི་མདོ། ༤༠༠ དེར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནས་ཡང་ལོག་པར་མི་
ལྟར་བ་གསུངས།

མི་ལམ་བརྟག་པའི་མདོ། ༣༩༧ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་མི་ལམ་ན་མ་བསྟན་
པའི་ཆོས་དགཤེས་ལ། དེ་སད་ན་མི་ཤེས་ན། དེས་ནི་ཆོས་ལ་སྤྱིབ་པའི་ལས་བྱས་ཤིང་། ཟང་
ཟེང་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོན་པ་བྱིན་པ་ཡིན་པས། དེས་ཆོས་སྤྱོ་བ་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་བྱ་ཞིང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་བསྐྱེ་བར་ཆོས་སྤྱོ་བ་དག་ལ་དབུལ་བར་བྱའོ། །གལ་
ཏེ་མི་ལམ་ན་ཆོས་ཐོས་ནས་སད་ནས་མ་མཐོང་ན། དེ་ནི་ས་དང་པོར་བལྟའོ། །གལ་ཏེ་སད་
ནས་ཀྱང་མ་བཟེད་ན་དེ་ནི་ས་གཉིས་པར་བལྟའོ། །

༣༩༩ མི་ལམ་དུ་ཆོགས་བཅད་ཉུང་དུ་ལ་སྟོབས་པར་ཐོབ་ན་ས་དང་པོ། ཆོགས་
བཅད་སྤྱ་ཆོགས་ལ་སྟོབས་ན་ས་གཉིས་པ། ཟབ་མོའི་ཆོགས་བཅད་ལ་སྟོབས་ན་ས་གསུམ་
པའོ། །རྣམ་པ་མང་པོར་སྟོབས་པ་དེའི་གོང་མ་རྣམས་ཡིན།

༣༩༩ ཞིང་བཀོད་གྱི་མདོ། འོད་དཔག་མེད་གྱི་མཆན་ཐོས་ནས་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བའི་ཆེད་
དུ་བསྟོ་བ་བྱས་ཏེ་སྐྱེའི་འགྱུར་བ་བཅུ་ཅམ་བསྐྱེད་ནས་ངས་པར་སྐྱེ་བར་གསུངས། གཞན་ཡང་
མཆན་ཐོས་པ་ལ་པན་ཡོན་དཔག་མེད་གསུངས།

༤༠༠ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གཤེགས་གྱུར་ལ། །དམ་པའི་དོན་མཁས་
ཡེ་ཤེས་རྣམ་དག་སྟེ། །དེ་དག་བསྐྱལ་པའམ་འོན་ཏེ་ལྷག་པ་ནི། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་བསྐྱགས་པ་
རབ་བརྗོད་ཀྱང་། །བསྐྱགས་པའི་སྤང་བ་རབ་ཏུ་བརྗོད་པ་ན། །བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་དེ་དག་ཟད་
འགྱུར་གྱི། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་བསྐྱགས་པ་མཐར་མ་སྟེན། །དེ་དག་སྟོབས་པའམ་ཟད་པར་འགྱུར་
མ་ཡིན། །གང་གིས་སྤང་རབ་རྩལ་སྟེང་འཛིག་རྟེན་ཁམས། །གཤེག་ཅིང་བཏགས་ཏེ་རྩལ་དུ་
བྱས་གྱུར་པ། །དེ་བས་མང་བའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྣམས། །རིན་ཆེན་བཀའ་སྟེ་སྦྱོར་བ་
བྱིན་པ་ནི། །གང་གིས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འོད་མཆོན་དང་། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱང་
འཕགས་རྣམས། །ཐོས་ནས་དགའ་སྟེ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བྱེད་པ། །བསོད་ནམས་འདི་ཡི་ཆར་ཡང་
འགྱུར་མ་ཡིན། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི། །ཡོན་ཏན་ཐོས་ན་མགྱུ་དང་དད་
བསྐྱེད་ལ། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་མཆོག་ཏུ། །འགྲོ་བར་བྱ་བྱིར་མོས་པ་དྲག་པོ་
བསྐྱེད། །གང་གིས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི། །མིང་ཐོས་པ་ཡི་བསོད་ནམས་དེ་ལ་ནི། །ཞིང་
མཆོག་ཐ་གྲུ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་། །ཆ་དང་དཔེར་ཡང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ཀྱལ་
བའི་བཀའ་དང་ཤེས་རབ་ཅན། །དེ་དག་དེ་བས་བསོད་ནམས་མང་དུ་འགྱུར། །དོན་དམ་ཐོབ་
བྱིར་དད་པ་རྩ་བ་སྟེ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐོས་ནས་ཡིད་གཉིས་སོལ། །གཞན་ཡང་། མཆོན་ཐོས་
ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཅུ་མཁ། །སྟོའི་འདུག་པ་ལན་གཅིག་ཅུ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་
དད་པ་དགའ་བ་བསྐྱེད་ནའང་བྱང་ཆུབ་ལས་བྱིར་མི་སྟོག །དེའི་རྣམ་པ་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད།
དགེ་རྩ་མང་པོའང་བསགས། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་འང་བསྟོ་ཞིང་དེར་སྟེ་བའི་སྟོན་ལམ་ཡང་འདེབས་ན།
འཆི་བའི་ཆེ་འཁོར་ཆོག་ཀྱི་མཆོས་བསྟོར་བའི་འོད་དཔག་མེད་མདུན་དུ་བཞུགས་པ་མཐོང་
ནས་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་ཤི་འཕོས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་སྟེ་བར་གསུངས།

༼ཁ༽ ༤༡ མི་འབྱུགས་པའི་ཞིང་བཀོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ན་གང་གི་ཆེ་སྟེས་པ་

དག་ཀུན་ཏུ་ཆགས་པའི་སེམས་སྐྱེས་པ་ན། ཞེས་དང་།

༤༣ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་
དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་གནས་
སོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་དག་ཞིང་དུ་སོ་སྐྱེ་དང་། སྤྱག་བདེན་མེད་པ་ཁེགས་སོ། །

༥༥ ཉན་ཐོས་ལ་སོར་རིག་བཞི་ཀ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་ལ་སོར་བཞུགས།

༡༤ སྤྱད་པ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དེ་དག་འཆི་
བའི་ཆོ། བདག་སངས་རྒྱས་པ་ན་དགོ་འདུན་གྱི་འཁོར་དང་བཅས་མདུན་དུ་བཞུགས་ཏེ། དེས་
འཆི་ཁ་མ་དེ་སེམས་དགའ་ཞིང་། བླ་བ་ཉམས་པའི་ངོས་འཆི་འཕོས་ནས་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བར་
སློན་ལམ་བཏབ་པའི་མཐུས་མི་འབྱུགས་པའི་མཆོན་ཐོས་ཤིང་ཐོས་ནས་མོས་པར་བྱས་ལ།
དེའི་སྐྱ་མྱང་པོ་ཆེའི་ཁྱི་སྟེང་བསྐྱེད་གདན་ལ་བཞུགས་པ་སྟོང་བྱེད་དུ་བཅུག་ན། སློན་ལམ་བཏབ་
པ་དེ་ལྟར་ཞིང་དེར་ངེས་པར་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རྒྱུའི་དབྱེ་བ་མང་པོ་གསུངས།

༡༠༩ འཛིགས་སྐྱག་དང་། སེར་བ་བྲག་པོ། ཐོག་འབབ་པའི་ཉེན་པ་སོགས་བྱང་བའི་ཆེ་
མི་འབྱུགས་པའི་མཆོན་ནས་བརྗོད་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་ཞི་བར་གསུངས།

༡༡༡ བོ་ཆ་བསྟན་པའི་མདོ། ཆོས་རྣམས་རྒྱུན་ནི་མང་པོ་དག ། ལྷན་ཅིག་འདུས་ནས་
བྱང་བ་ཡིན། ། རྒྱུན་ནི་མང་པོ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་མེད་པ་ཡིན། །

༡༡༢ སྟོང་བ་ཉིད་ལ་སྟོང་མི་ལྟ། ། སྟོང་ལས་གྲུད་ན་སྟོང་མི་ལྟ། ། དེ་ལྟར་བྱར་ནི་མང་ལྟ་
བ། ། སྟོང་བ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱའོ། །

༡༢༠ ཆོས་བཅུ་པའི་མདོ། དད་པ་ཐེག་པ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ། དེས་ནི་འབྲེས་རྣམས་
ངེས་པར་བྱང་། ། དེ་ཕྱིར་སྒོ་གྲོས་ལྷན་པའི་མིས། ། དད་པས་རྗེས་འབྲང་ཉིད་ལ་བརྟེན། ། འཛིག་
རྟེན་དག་ན་དད་པ་མཆོག ། དད་ལྷན་རྣམ་པར་ཉམས་པ་མེད། ། དེ་ལྟར་བས་ན་མཁས་པའི་

མིས། །དད་པས་རྩེས་སུ་འབྲང་བ་བསྟེན། །དད་པ་མེད་པའི་མི་ལ་ནི། །དཀར་པོའི་ཆོས་རྣམས་
མི་སྐྱེ་སྟེ། །ས་པོན་མེ་ཡིས་ཆེག་རྣམས་ལ། །སྟུ་གུ་སྟོན་པོ་རི་བཞིན་ནོ། །

༣༧༥ དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་ཤིང་། །ཞེས་སོགས་དང་།

༣༨༠ ལྷས་སྦྱིན་ལ་བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
མང་པོ་ལ་ལྷག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ། ཐེགས་ཆེན་ལ་ཞུགས་པ། སངས་རྒྱས་སུ་ཉེ་བ་བཅས་ཡིན་
ཞིང་། སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བ་འདོན་བྱེད་ཡིན་པར་གསུངས། གཞན་ཡང་། སྟོན་པས་རྟ་ཆག་
གསོལ་བ་སོགས་སྟུན་མོང་བའི་བསམ་པ་རྟོག་པ་མང་པོ་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པའི་སྟོ་
ནས་བྱང་དོན་དུ་འབྲེལ་ཡོད།

༣༨༦ བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་ལྟར་དོན་ཉུང་བའི་བྱང་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་གསུངས།

༣༩༥ འོད་ཟེར་བཟུང་བའི་མདོ། མ་འོངས་དུས་ཆེ་མདོ་སྟེ་གང་ཐོས་ནས། །སྐྱད་ཅིག་
ཅམ་དུ་མོས་པ་སྐྱེད་བྱེད་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན། །འཇམ་དཔལ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པར་རིག་པར་བྱ། །

༣༩༩ ཁྱིད་ཀྱི་རྟེན་པ་དག་ལ་ནི། མི་གཙང་ལྟ་བུར་ལྟ་བར་གྱིས། །རྟེན་པའི་རིམ་དག་
གིས་ནི། །རྣམ་དག་སེམས་ནི་སྤག་མ་བྱེད། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བཅའ་བར་བྱོས། །ཁྲ་མེད་རྟེན་
པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

༤༠༥ ཚུལ་ཁྱིམས་བཟུགས་པ་རྫོང་བྱེད་ན། །ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་སྦྱབ་མི་བྱེད། །ཁ་
ནས་ཆོས་ནི་སྟོན་བྱེད་ཀྱང་། །ལུས་ཀྱིས་ཆོས་མིན་སྦྱོད་པར་བྱེད། །རང་གིས་འདུལ་བ་སྟོན་
བྱེད་ཀྱང་། །རྟག་ཏུ་འདུལ་མིན་སྦྱོད་པར་བྱེད། །

༥༡༥ བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོད། གྲུ་བྱིས་བདག་བཟང་སྦྱོང་གིས་སྟོན་པ་རབ་
ཏུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞུས་པར། ཀྱེ་མདོ། །བྱིས་བདག་ །འཛིག་རྟེན་གནས་པ་འདི་ནི། གཙེ་

བ་བརྩས་གཅེས་པར་མཐོང་སྟེ། བརྩ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྩེ་བས་གཅེ་བ་དང་། ག་བས་གཅེ་བ་དང་། ན་བས་གཅེ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ཏེ། འཆི་བ། སྦྱང་བ། རྩེ་དག་འདོན་པ། སྦྱག་བསྐལ། ཡིད་མི་བདེ། འཁྲུགས་པ། འཁོར་བས་གཅེ་བ་དང་བརྩ་སྟེ། ཁྱིམ་བདག་འཛིག་ཏེ་ཉན་གནས་པ། གཅེ་བ་འདི་བརྩས་གཅེས་པར་མཐོང་ནས། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དད་པས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བརྩ་ནི། བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཤེད་འགྱུར་ཤེད་པ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཉེན་ལ་གསུམ་སྟེ་དུག་དང་། དག་ལ་པན་པར་བྱས་ཤེད་འགྱུར་ཤེད་པ་གསུམ་སྟེ་དག་དང་། གནོད་པའི་རབ་ཏུ་སྤང་བ་སྟེ་བརྩའོ། །ཕྱི་མ་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔྱེ་གཞིར་བྱས་ན་དགྲར་འབྱུང་། །དེ་དག་གི་ཆུ་ལ་ནི་སྤར་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ་ཞེས་དང་། ད་ལྟ་ཤེད་དོ་ཞེས་དང་། སྤང་ཤེད་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེས་གཞན་གཉིས་ལ་འང་ཞེས་པར་བྱའོ། །

འདིར་སྤྲུམ་པ། སྤང་པོར་བདག་ཡོད་བཟུང་བས་སྤང་ནམས་ནི། །བདག་གི་སྤྱད་བྱར་མཐོང་ལ་དེ་མཐོང་བས། །སྤང་ལ་འདོད་སྤྲུམ་འདོད་པས་དང་དུ་ལེན། །ལེན་ཕྱིར་སྤིད་པ་སྤིད་པས་སྤྱེ་ཞིང་འཁོར། །

བསྟོད་སྤྱིན་ཀྱི་མཆོད་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དུག་ཅུ་ཙེ། གསང་བ་བསམ་མི་ཁྱབ་བསྐྱན་པའི་མདོར་བཞུགས།

༩༥ བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནམས་གསུངས།

༩༦ འཛིག་ཉན་གྱི་ཁམས་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་ཀྱི་མཆོར་ལོ་སྟོང་དུ་དབྱགས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རེ་རེ་ཞིང་མ་ནོར་བར་ངོས་འཛིན་པར་གསུང་། ཡང་། སྤྱི་ཅེ་མོ་བྱེ་བར་གཤགས་པས། ཆུ་ཐིག་གཅིག་སྤངས་ཏེ། དེ་བཞིན་པ་ལ་གཏམས་ལ་ལོ་བརྒྱར་སོང་།

སྟེ། སྒྲུབ་ལེན་པར་བྱེད་ན་ཚུད་མི་བ་བར་དེ་ཁོ་ན་སྒྲུབ་སྦྱིན་པའི་ཐབས་དང་། སྟོབས་མང་ན་དེ་
དཔེར་བྱས་ཏེ་དོན་གཞན་ལ་སྦྱར་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་དགེ་ཅུ་ཆེས་ཆུང་དུ་ཞེག་བསྦྱོར་ཡང་
ནམ་ཡང་ཚུ་མི་བཅོ། །

༤༥ སྦྱིན་བུ་མེ་ཁྲིར་ནས་བརྩམས་ཏེ་འོག་མིན་ལྟའི་འོད་ཀྱི་བར་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱུང་
འཕགས་ཤིང་འོག་མ་འོག་མས་གོང་མ་གོང་མའི་བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་ལ། འོག་མིན་ལྟས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བ་སྦྱའི་འོད་ཀྱི་བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་ཤོད། བཞིན་ན་ནམ་མཁའི་ཆ་དང་
དང་མཉམ་པར་སྟོན་ཅུས། རི་སྒྲིང་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་སྦྱིབ་པ་མེད། འོན་ཀྱང་འདོམ་གང་ཅམ་
དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་ཞིང་། འོད་དེའི་གམ་ན་འོད་གང་ཡང་མི་མཛེས། མི་ལྟམ། དཔེར་
ན་འཛམ་བུ་ཚུ་བོའི་གསེར་གྱི་གམ་ན་གསེར་གཞན་རྣམས་སྟག་ཆ་ག་ལྟར་མི་མཛེས་སོ། །

༥༠ བསྐྱལ་པ་བཀྲིགས་པའི་ཆེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཆག་གམ། བཞེངས་སམ།
མནལ་ལམ་བཞུགས་པའི་གནས་དེར་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་བཅུ་འབྲུང་བར་གསུངས་ཏེ། མེ་
ཏོག་སོགས་སྦྱེས་པ་དང་། རྒྱང་བསིལ་ལ་འཇམ་པ་ལྟར་བ་སོགས་རྒྱས་པར་གཞུང་ན་གསལ།
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་མོའུ་འགལ་བུ་བཀའ་ནས་དེ་དག་གི་མཐུ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡུངས་འབྱུ་གཅིག་བཞག་ན་དེ་སྦྱལ་ཅམ་ཡང་མི་ཅུས་གསུངས།
བསྐྱལ་པའི་རྒྱང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་གོས་ཀྱི་བྲ་ཅམ་ཡང་བསྟོད་མི་ཅུས། རྒྱང་
དེ་བྱུག་སོར་གཅིག་གིས་ཀྱང་བདེ་ཐྲག་ཏུ་བསྒྲོག་ཅུས།

༡༡༡ འདུན་སྤང་ཚེངས་འཛིགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་དག་གིས་འཇུག་པའམ་
བསྟོད་པས་ན་འགྲོ་བ་ཞེས་ཏེ། འདུན་པས་ཆང་འཐུང་བ་དང་། སྤང་བས་མི་བསད་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༠༣ འདོད་པ་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་གསུངས་ནས་མཐར་འདི་སྐད་དུ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་ཏོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་མི་ཤེས་པ་སྟེ། གང་ཡེ་ཤེས་

དང་ལྷན་པས་ཟིན་པ་དེ་ནི་རབ་རྒྱ་ཡང་དག་པའོ། །གང་མི་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དེ་ནི།
ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤིན་རྒྱུང་གོ་རྒྱ་ཆེ།

༡༠༥ འདོད་པའི་ཉེས་དམིགས་རྒྱས་པར་གསུངས་རྗེས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
མཁས་པས་ནི། འདོད་པའི་ཉེས་པ་འདི་དག་རིག་ནས་འདུ་ཤེས་གཉིས་བསྐྱེད་དོ། །གཉིས་གང་
ཞེ་ན། དྲིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེས་པ་རན་པར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དང་། འཕགས་
པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེས་བྱ་དམ་པར་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པའོ། །དེས་འདུ་ཤེས་འདི་
གཉིས་བསྐྱེད་ནས་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། བདག་གིས་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགྲོས་སུ་འགྲོ་བར་
བྱའོ། །སྐྱེ་བྱ་རན་པའི་འགྲོས་སུ་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་འགྲོས་སུ་འགྲོ་
བར་མི་བྱ། ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས།

༡༡༡ ལྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་ལུས་སུ་གྱུར་ནས། ལག་ན་མཚོན་
ཐོགས་ཏེ་བསྐྱེགས་ཀྱང་ཆོས་མི་གཏོང་བར་གསུངས། ཡང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསྐྱའི་བྱེ་
སྟེད་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱིས་བཀང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ལ་སྤུལ་བ་བས། རྒྱལ་སྤྲས་གྱི་སྟོན་པ་འདི་
ལྟ་བུ་ཐོས་ནས་འདི་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བཞག་ན་དེས་མ་བསྐྱབས་སུ་ཟིན་ཀྱང་
སྤྲ་མ་བས་པན་ཡོན་ཆེ་བར་གསུངས།

༡༢༢ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་
འཇུག་ལ་ནམ་གངས་དེ་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་མང་པོ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་
ཀྱང་དེ་དག་བསལ་བའི་ཕྱིར་སྤང་ཞིང་བཙོན་འགྲུས་དང་། སྟོང་སྟོབས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

༡༥༠ དགེ་སློང་བྱིས་གྱི་ལོངས་སྟོན་ལ་ཆགས་ཤིང་གཞན་ལ་སྤྲུག་དོག་བྱས་པ་ནི། བྱི་
ཤན་ཀེར་རུས་ལ་ཟ་བས་རྒྱལ་རིགས་སྤྱག་པོ་ཞིག་མཐོང་ནས་འདིས་བདག་གི་ཁ་ཟས་ཞིས་པོ་
འདི་འཕྲོག་པར་འོང་བ་གོར་མ་ཆག་སྙམ་དུ་བྱུག་པ་དང་འབྲ་བས། དལ་བ་རྟེན་ནས་རྩད་ཐོས་

པ་དེ་དག་ལ། ངས་བྱི་དང་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་དོགས་སུ་ངས།

༣༩༠ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོན་པ་དང་སྟོན་པ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་གཏམ་
རྒྱུད་རྒྱས་པར་གསུངས་ནས་འདི་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། གང་རྩས་ལ་ཆགས་པའི་
རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོགས་སུ་ངས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བྱག་འཆའ་ལོ། །ཀྱེ་ད་ལྟ་ཉིད་
ནས་བསྐྱབ་ཏུ་རུང་ལ་ཉམས་སུ་སྦྱོད་པའི་ཆོས་གཅིག་བདོག་སྟེ། འདི་ལྟར། འདོད་པ་རྩ་ཤིང་
འབྲ་བ་འདི་ནམས་ལ་རུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཆགས་པར་ལུས་ཞིག་སྟེ། ལྷམ་ཀྱང་རུང་ལྷ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་བཅའ་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་བསམ་པ་ཐག་པས་དམ་བཅས་ཏེ་དབེན་པར་བསེ་རུ་ལྟར་
བཅོས་ནས་ཅི་རུས་ཀྱི་སྒོམ་སྒྲུབ་ལ་སྦྱར་བས་ཆེའི་དུས་བྱེད་དུ་རྩྭ་ཅིག །འདི་ནི་རང་གིས་
རང་ལ་བྲན་པ་གསོ་བའི་ཕྱིར་དུ་གདམས་པའོ། །

༣༩༡ དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན།
ཡི་གེ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

༣༩༢ འདིར་བྲང་ངེས་ཀྱི་མདོ་སྟེའི་སྒྲོར་མང་ངོ་། །

༣༩༣ འཁོར་བ་ན་སྦྱོད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་མདོན་པར་དད་
དེ། དེ་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ལ་རྟོན་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །དབང་པོ་ནི། དད་པ། བཙུན་འབྱུང་།
བྲན་པ། ཉིང་འཛིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའོ། །དེའང་གང་ལ་དད་པ་དེ་ཉིད་བཙུན་འབྱུང་གིས་
བསྐྱེད། བཙུན་འབྱུང་གིས་བསྐྱེད་པ་བྲན་པས་རྩྭ་མི་ཟ་བར་བསྐྱར། བྲན་པས་བསྐྱེད་པའི་
དོན་དེར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཅི་གཅིག་ཏུ་སྦྱོངས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དོན་དེར་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱེད་པའོ། །

༣༩༤ སངས་རྒྱས་ལ་ནི་གྲུས་བྱས་ན། །འདི་འབྲ་བ་ཡི་དཔལ་ཐོབ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་གང་
ལ་བྱིན་པ་ནི། །འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་སྟོན་ལ་མཆོད། །གང་ཡང་བཞུགས་ལ་མཆོད་པ་དང་། །གང་

ཡང་མུ་ངན་འདས་པ་ཡི། །རིང་བསྐལ་ཡུངས་འབྱུ་ཙམ་མཆོད་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་
འགྱུར་བ་མཐོང་། །གང་ཡང་བཞུགས་ལ་མཆོད་པ་དང་། །གང་ཡང་མུ་ངན་འདས་པ་ཡི། །རིང་
བསྐལ་ཡུངས་འབྱུ་ཙམ་མཆོད་པ། །སེམས་ཀྱང་མཉམ་ལ་འབྲས་བྱ་མཉམ། །

༼ང་༽ འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཞོད། ༣༥ འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་
སངས་རྒྱུ་དབང་ལྷག་རྒྱལ་པོའི་ཞིང་དེར་ལོ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་ཆོངས་པར་སྟོད་པ་བས་ཞིང་
འདིར་སེ་གོལ་གཏོག་ཙམ་བྱམས་པ་སྟོམ་པ་པན་ཡོན་ཆེ།

༣༩ བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཁྲིམ་པ་གང་གིས་བསྐྱལ་བ་གཞུང་གི་སྟེང་དུ་སངས་རྒྱུ་
གཞུང་གི་སྟེང་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟེ་སྟེང་བྱས་པ་
བས། བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་གིས་དབེན་པ་འདོད་ཅིང་དགོན་པའི་ལོགས་སུ་གོམ་པ་བདུན་ཙམ་
བོར་བ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བར་གསུངས།

༤༠ ཡང་། དབེན་པར་བསམ་གཏན་ལ་གནས་པའི་པན་ཡོན་བཅུ་གསུངས་ཏེ། ངན་
པ་དང་ལྡན་པ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོ་གོས་ཉོགས་པ། མོས་པ་དང་ལྡན་པ། སྟོབས་པ་སྟུར་དུ་སྟོབ་པ།
གཟུངས་སྟུབ་པ། སྟེ་འཛིག་ལ་མཁས་པ། རྩལ་ཁྲིམས་ལས་མི་ཉམས་པ། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་
སྟོ་བྱེད་པ། གཞན་གྱི་འཁྱོར་པ་ལ་མི་གཞོད་པའོ། །

༤༡ བཙུམ་ལྡན་འདས། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་ཀྱུར་པ་འདི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྟོད་ཅིང་བསྟུགས་ན། ཞེས་སོགས།

ཡབ་སྲས་འཇལ་བའི་མདོ། ༡༡༣ གང་ཆེ་རྐང་གཉིས་ཞེས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་འདིར་
བཞུགས་ཤིང་། འདི་ནི་ཡབ་ཟས་གཙང་གིས་སྟོན་པ་ལ་བཞོད།

༡༡༤ ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཆོད་མེད་པ་ལྟར། སེམས་
བསྐྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱང་ཆོད་མེད་པར་གསུངས། ཡང་འདིར། སངས་རྒྱུ་དབང་པོའི་

ཏོག་གི་བྱང་བ་དང་། དེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་སོགས་བྱང་།

༣༧༧ འདྲིར་རིགས་དྲུག་སོ་སོ་ནས་ཆེ་འཕོས་པ་སྡེ་ལམ་སོགས་ཀྱི་མཆན་མ་ལས་
དཔོག་ཚུལ་གསུངས།

༣༥༧ བསྐལ་པ་བཅུའི་བར་དུ་པར་བྱིན་དངོས་སོ་ལྔ་ལ་བསྐབ་པ་བས་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཁོ་ན་ངེས་པར་བསྟན་པ་འདི་ཐོས་པ་ཅམ་ཡང་བསོད་ནམས་
མང་དུ་འཕེལ། ཡང་བསྐལ་པ་བཅུ་ཉན་པ་བས་སེམས་ཅན་གཅིག་ཅམ་ལ་བསྟན་ན་པན་ཡོན་
ཆེ། ཡང་བསྐལ་པ་བཅུའི་བར་དུ་ཉན་ཅིང་བསྟན་པ་བས་སེ་གོལ་གཏོག་པ་ཅམ་བསྟོམ་ན་པན་
ཡོན་ཆེ་བར་གསུངས།

༣༣༩ འདྲིར་རྒྱལ་སོ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་འབྱུང་བའི་ནང་། རི་རབ་སྤིང་བཞི་
བཅས་འཁོར་ཞིང་འདུག་པ་སྣང་ཚུལ་གསུངས་ཡོད།

༩༠༩ གང་པོས་ཞུས་པ། རབ་ཏུ་བྱང་ལ་རྟག་མོས་པས། །རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱང་བར་
འགྱུར། །རི་དང་ནགས་ཆལ་གནས་མོས་པས། །ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་
སོགས་དཔེན་པ་བསྟེན་ཏེ་བསྟེན་བཀྱར་ལས་རྒྱང་བསྤིངས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་བཅས་
མང་དུ་གསུངས་སོ། །

༩༣༧ འདི་ནས་བཟོད་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་བསྟེན་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་ཡང་ཡང་བསྟོལ། །

ཅ་པ། དྲག་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ༡༠ དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བྲིམ་
པ་གཞན་དག་ལ་ཆང་བྱིན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །

༣༡ རང་གི་བྱ་ལ་ལྟག་པར་སྟུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་མིན་པར་སྣང་
ན་རང་གི་སེམས་ལ་སྟོབ་བ་གསུམ་གྱིས་སྟོས་པར་གསུངས། ཡང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། བྱ་དེས་

རྒྱུད་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་དང་མཚུངས་པར་སྤྲུག་པ་ཅན་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་དག་གྲང་རང་གི་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༣༩ དངོས་པོ་འདི་བཏང་མི་བཏང་ངེ་ལྟར་ཡང་གཏོན་མི་ཟ་བར་འདི་དང་བྲལ་ནི་
དགོས་ལ། དེ་བས་འདི་བཏང་སྟེ་སྟོང་པོ་སྤངས་ནས་འཆེ་བའི་ཆེ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་
བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་ནམ་ཞིག་བདག་གིས་གྲང་འདི་འདོར་ལ། འདིས་གྲང་བདག་འདོར་ཉེ་ཅི་
ནས་གྲང་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མེད་པའི་དུས་དེ་ཡོད་སྟེ་སྤྲུལ་དུ་སྒྲོམ་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་བྱས་
གྲང་གཏོང་མི་རུས་ན། སྒྲོང་བ་པོ་ལ་གོ་བར་བྱ་བ་གསུམ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་གསུངས།

༤༠ སྒྲོག་ཐོབ་ཀྱིས་ཞུས་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་བ་ཡང་དག་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་མ་ཞུགས་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་
མ་རྒྱུད་པ་དག་གིས་བྱིས་ན་གནས་པའོ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱན་ལ་སྟོན་
ཅིང་། གཞོད་སེམས་བསྐྱེད་ན་ཡུན་རིང་པོར་བདག་ཉིད་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་མི་བྱའོ། །དེའི་
ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་ཐམས་
ཅད་ལ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གཞན་དག་ཕྱིག་པ་མི་དགེ་
བའི་ལས་བྱེད་པར་མཐོང་ན་ཡང་གཞོད་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཏྲག་ཏུ་སེམས་གང་རྣམ་པར་དཀར་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཆོས་ལས་
ཅུང་ཟད་ཅིག་ཉམས་པར་གྱུར་ན་ནམ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གལ་ཉེ་འདོད་ཆགས་སྟོན་པའི་
སེམས་ཅན་མཐོང་བར་འགྱུར། སེམས་ཅན་འདི་དག་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གདུང་བས་བསྐྱེད་པར་
གྱུར་པ་ཡང་བདག་གི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་སེམས་སོ། །ཞེ་སྤང་དང་། གཏི་སྤྲུག་གིས་གདུང་
བས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་མཐོང་ན་ཡང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་གི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ་

སྟམ་དུ་སེམས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པས་
ན་བའི་སྟག་བསྐལ་མཐོང་བར་འགྱུར་ན་སྟན་ཡོངས་སུ་བཅའ་ཏེ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་
གསོ་བར་རིགས་པ་ལས། བདག་སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་ནད་གསལ་བར་ཡིད་དམ་བཅས་ནས།
དེང་ཡལ་བར་ཐོར་བ་འདི་ཉིད་བདག་གིས་ཉེས་པ་ཡིན་ཅོ་སྟམ་དུ་སེམས་པས་སོ། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས་བདག་གི་ཉེས་པ་ལ་ལྟ་ཞིང་། སེམས་ཅན་
ལ་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །མཐོག་ཐོབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལྟར་ཡང་
དག་པར་བསྟོམས་པ་ན། འདས་པའི་མི་དག་བའི་ལས་རི་སྟེད་པ་དག་ཀྱང་གཏན་དུ་ཟད་ཅིང་
མ་ལུས་པ་འབྱང་བར་འགྱུར་ལ། མ་འོངས་པའི་མི་དག་བ་རྣམས་ནི་ཡང་ལྡང་བར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོ། །འཕྲོས་འདི་ནས་བཤུག་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱང་གསུངས།

༡༩ སྟམ་མཁའ་པོ་བཟང་པོ་ལུང་བསྟན་པ། ང་དང་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་
མཚུངས། །བར་སྒྲུང་མཐོང་དང་འབྲེལ་བ་མཉམ་པ་ཡིན། །དེ་དག་ཉིང་འཛིན་མཉམ་ཞིང་ཤེས་
རབ་མཉམ། །དེ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མཉམ་པ་ཡིན། །རྣམ་གྲོལ་ཡེ་ཤེས་མཐོང་དང་སྟོབས་
དང་ནི། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱིས་མཉམ་པ་ཡིན། །ཞེས་སྟུལ་གཞི་དང་སྟུལ་བ་མཉམ་
པར་གསུངས། ཡང་། བཟང་པོ་རྒྱལ་བ་གཅིག་གི་མཆོད་རྟེན་ན། །སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་
ལ་ནི་མཆོད་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ལྟར་དེ་དག་ང་ཡི་ཆོས་དབྱིངས་དང་། །ཐ་དད་བྱ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་
མ་ཡིན། །དེ་ཀུན་ཆོས་ཉིད་དག་ལ་མཉམ་པ་བརྟེས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཐ་དད་བྱ་བའང་
མེད། །ཞེས་སོ། །

༢༠ སྟམ་མཁའ་བཟང་པོའི་ཡོན་སྦྱང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོ་ཆོག་སུ་བཅད་པ་འདི་དག་
བཀའ་སྟུལ་ཏོ། །གང་གིས་སྤྱིན་དང་གང་ལ་སྤྱིན། །སྤྱིན་པ་རི་ལྟར་མི་རྟོག་པ། །སྤྱིན་པ་མཉམ་
པ་དེ་ཉིད་ནི། །བཟང་པོ་ལ་ནི་ཡོངས་རྫོགས་ཤོག །ཅེས་སོ། །

༡༢༤ ཆོ་འཕྲུལ་བསྟན་པའི་མདོ། ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་དེས་འདི་སྐད་
དུ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་གང་ན་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ལྷུང་པ་གནས་པ་དེར་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་སྟོན་པས་ཀྱང་མཐུན་
འགྱུར་མཛད།

༡༢༥ བྱམས་པ་སང་གེ་སྤའི་མདོ། གང་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཀང་སྟེ། རིགས་གྱི་བྱུང་མ། རིགས་གྱི་
བྱུ་མོ་ཞིག་ལ་བྱིན་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གཉོགས་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ།
རིགས་གྱི་བྱུང་མ། རིགས་གྱི་བྱུ་མོ་དེ་ལ་བྱིན་པར་གྱུར་ན། རྟོར་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཅམ་དང་། བདེ་
བའི་ཡོ་བྱད་དེ་ཅམ་གྱིས་ནི། དེས་རིགས་གྱི་བྱུང་མ། རིགས་གྱི་བྱུ་མོ་དེ་ལ་སྟོང་བཅེ་བའམ།
ཕན་བཏགས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། དེའི་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཅམ་ཞིག་ཉན་
དུ་བཅུག་སྟེ། དེ་ཡང་དེའི་ན་བའི་རྣམ་པར་རིག་པར་གྲགས་ཤིང་ཐོས་པ་ཅམ་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་
གྱི་རེ་ཞིག་དང་པ་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་དུ་ཟེན་ཀྱང་། དེ་ནི་རིགས་གྱི་བྱུང་མ། རིགས་གྱི་བྱུ་མོ་དེ་ལ་
རྒྱལ་བ་དང་། ཕན་འདོགས་པ་དང་། སྟོང་བཅེ་བཅེས་ཤིན་ཏུ་མང་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།

༡༢༦ སྟོང་ཆེན་འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདི་གསེར་དག་གིས། །བཀང་སྟེ་གང་ལ་སྦྱོན་
པར་བྱེད་པ་ནི། ཆོག་བཞི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་བརྗོད་པས། །རི་ལྷར་ཕན་འདོགས་དེ་
ལྷར་གྱུར་མ་ཡིན། །ཕན་འདོགས་བྱེད་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག་གིས། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས། །བདེ་བ་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་
སྦྱོན་པ་བྱས་པ་བས། །གང་གི་དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་ལྷགས་གྱི་ནི། །ཆོག་བཞིའི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་གཅིག་བསྐྱགས་ན། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕན་འདོགས་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་

ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མི་གང་གིས་ནི་གཏླའི་བྱེ་སྟེད་ཀྱི། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་
མཆོག་རིན་ཆེན་གང་བྱས་ཏེ། །དགའ་མཆོག་སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་ཕྱལ་བ་དང་། །གང་གིས་
སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་ཆོག་ས་བཅད་བྱིན། །རིན་ཆེན་སྦྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་དེས། །ཆོག་ས་
བཅད་སྦྱིན་པ་སྟོང་རྩེས་བསྐྱབ་དེ་ལ། །ཆར་ཡང་མི་ཤོད་གངས་སུའང་མ་ཡིན་ན། །གཉིས་སམ་
གསུམ་ལ་བསམ་དུ་ག་ལ་ཡོད། །

༡༧༩ ནས། ༡༩༠ བར་སྟོམ་ཅམ་བཞོད་ན། བྱི་དུས་སུ་ལ་ལས་ལྷུང་བ་གཤགས་
པས་ཆོག་ཅས་ཟེར་ནས་ལྷུང་བ་འབྱིན་ཏེ། སྐར་སྟོམ་པར་ནི་མི་བྱེད་ལ། དེ་དག་ནི་སྟེན་པ་
གཏི་མུག་ཅན་ཡིན་པ་དང་། སྟེན་པ་རྒྱུད་དུས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལོག་པར་ལྷུང་བ་བྱེད་
མི་རུས་ཀྱང་། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བའི་དོན་དུ་ཤིན་ཏུ་འཛེམས་བག་དང་ལྡན་པ་
བྱ་རིགས་པ་དང་། ལྟར་བཅས་འཇིག་རྟེན་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལས་སུ་བྱ་བའི་ཁྱར་ལ་
སྦྱོར་བ་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། སྟོང་ཆེན་འཇིག་རྟེན་སྦྱི་ཤོའི་སྟེང་དུ་བསྐྱལ་བར་འདེགས་པས་
ཀྱང་། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ལ་འགོད་པའི་དོན་དུ་ཁྱར་བཟུང་བ་
ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལས་མཐའ་ཇི་ཅམ་པ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་མི་གཅིག་གིས་སྐད་ཅིག་ལ་མ་ལུས་པ་བསྐྱབ་པ་བས། གང་གིས་སེམས་ཅན་བདག་གིས་
འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཆོག་དུ་བཞོད་ནས། དེའི་དོན་དུ་དངོས་
སུ་འབད་བ་ཆེས་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་། རོ་མཆར་ཆེ་བ་དང་། མི་ཞིག་དེ་ལྟ་བཙོ་སྟེ། ཞག་
བདུན་ཚུན་ཆད་ཡུལ་ག་གེ་མོ་ཞིག་ནས་ཆ་ཁྱིར་ཏེ་འདྲིར་སྟེན་པར་གྱིས་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
ཁྱོད་ལ་རྒྱལ་སྟེད་ཀྱི་བྱེད་སྦྱིན་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་བྱ་དང་རྒྱུང་མ་སོགས་གཉེན་བཤེས་རྩ་ལག་
བཅས་མེད་པར་བྱས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་ཀྱང་སོག་དང་བྲལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལས། མི་དེས་དངངས་
སྐྱག་གིས་བཙོན་འགྲུས་ཇི་ཅམ་བརྩམས་པ་བས། བྱང་སེམས་ཀྱི་བཙོན་འགྲུས་བྱེ་བ་བརྒྱ་

འགྲུར་གྱིས་ལྷག་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོར་འབབ་པའི་ཚུ་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ལས་བཞོག་སྟེ་
སྒྲར་མ་རྩོས་པ་ཉིད་དུ་དབབ་པ་ལས་ཀྱང་སྟོང་རྗེས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐྱབས་
པ་ཆེས་དཀའ་བ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་ལས་འབྲས་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་
པར་བྱ་དཀའ་ཞིང་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི་སེམས་སྐྱེས་ཆེ་སེལ་བར་
བྱེད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་བྱ་དཀའ་བ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་ཉེ་དུ་ལོངས་སྟོང་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བར་
ཆོས་འདུལ་བར་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་བྲིས་ནས་གོམ་པ་བདུན་ཅུ་འདོར་བ་བྱ་དཀའ་
ཞིང་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་དད་པས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བྱ་དཀའ་བ། དེ་བས་ཀྱང་རབ་
ཏུ་བྱུང་ནས་ནན་ཏན་གྱི་བསྐྱབ་གཞི་བསྐྱང་བ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་བྱ་དཀའ་བ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་
འདུ་འཛིའི་གཏམ་ལ་འཇིགས་ཏེ། དཔེན་པར་འདོད་པས་དགོན་པའི་ལོགས་སུ་གོམ་པ་བདུན་
ཅུ་འདོར་བ་བྱ་དཀའ་ཞིང་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་མོས་པ་
བྱ་དཀའ་བ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བྱ་དཀའ་ཞིང་ངོ་
མཚར་ཆེ་བ་འཐད་པ་དང་བཅས་གསུངས་སོ། །

༡༡༩ ནས་སྟོན་དུ་བཀོད་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཉི་ཤུ་ནི། སེར་སྒྲ་
སྟོང་བ། གཏོང་སེམས་སྟེལ་བ། ཚུལ་འཆལ་སྟོང་བ། ཚུལ་བྲིམས་བསྐྱང་བ། གནོད་སེམས་
སོགས་སྟོང་བ། བཟོད་པ་བསྟེན་པ། ལེ་ལོའི་སེམས་མནན་པ། བཙོན་འགྲུས་སྟེལ་བ། བརྗེད་
ངས་སྟོང་བ། དྲན་ཤེས་བསྟེན་པ། ཆོས་ཟབ་མོ་བསྟོན་པ། ཤེར་ཕྱིན་རྟོགས་པར་བྱ་བ། རྣམ་
རྟོག་ཐམས་ཅད་སྒྲར་བ། མཚན་མ་མེད་པས་གནས་པ། སྟོན་པ་དང་བལ་བར་བྱེད་པ། སྟོན་
མེད་གྱི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གཏོང་བ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་
པོས་གནས་པ། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་ལ་དཀའ་བར་མི་བྱེད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐེ་
ཆོམ་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའོ། །འདི་དག་ནི་ཆོག་ཆོགས་སྐྱུང་ཞིང་གོ་བདེ་བར་བྱས།

བྱང་སེམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བཞི་ནི། རང་བདེ་ཡལ་བར་དོར་ཞིང་། ཆོས་ཀྱིས་མི་ངོམས་པ་
དང་། ཆོས་འཆོལ་བའི་སྒོ་ནས་བདག་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་དང་། སངས་
རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ། བསྐྱོར་ནས་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་
ཐར་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་དང་། བརྟོན་ནས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྱི་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་
དམ་བཅས་པའོ། །ཡང་མི་གཉིས་ཤིག་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་གྲགས་པ་སོགས་འདོད་པའི་ཕྱིར་
དུག་ཐོས་ཏེ་སྤར་ཡང་མི་མང་པོའི་སར་སྤོང་གིས་སོས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་མང་དུ་བྱས་པས་
རེ་ཞིག་སྤོང་མ་ཆེད་དེ་འཆི་དུས་བྱས། ཅིག་ཤོས་ནི་བདག་གྲགས་པ་མི་འདོད་པས་དུག་ཀྱང་
མི་ཟ་ལ་སྤོང་ཡང་མི་ཟའོ་ཞེས་སྟུས། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་མའི་དུས་སུ་ཁ་ཅིག་ལྟར་བ་བཤགས་
པས་ཆོག་ཟེར་ནས་ལྟར་བ་ཡང་ཡང་འབྲིན་ཞིང་སྒོམ་པར་ནི་མི་བྱེད་པས་དཔྱལ་བར་ལྟར་
ལ། དམ་པ་འགའ་ཞིག་ནི་བདག་ནི་ལྟར་བ་ཡང་མི་འབྲིན་གྱི་བཤགས་ཀྱང་མི་དགོས་སོ་ཟེར་
ཆུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་པས་དེ་ལོགས་ཤིང་། སྤྲ་མ་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་
འདུལ་བ་འདི་ལ་དུག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་གཞི་ལས་འདའ་བ་དེ་ཡིན་པས་དུག་བཟའ་བར་མི་
བྱའོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་བར་གཅོད་བཞི་ནི། བྱས་པ་མི་གཞོ་བ། གཡོ་ལ་བརྟེན་བ། རྩན་
སྤྲ་བ། བསྐྱབ་པ་མི་བསྐྱང་བ་སྟེ། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བྱ་ན་བྱང་སེམས་
ཀྱི་ལྟ་ཡང་ཅི་སྟོས། གང་ལས་དཔག་ཆད་བརྒྱ་འགྱུལ་བར་བྱ་བའི་གནས་བཞི་ནི། ཆེད་པ་དང་།
བཀྱར་སྟེ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། སྤིག་པའི་གྲོགས་པོ་དང་། འདུ་འཛིའི་གནས་དང་།
བྱང་སེམས་གཞན་ལ་སྤིག་གསོག་པར་འགྱུར་བའི་གནས་སོ། །འདིར་སྤྲ་མ་གཉིས་གཅིག་
ཏུ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་བཞིར་བཟངས་པ་འབྲའོ། །འོན་ཏེ་དབྱེད་འཆལ་
ལོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཆེན་སེམས་ཅན་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་མཆོན་གྱིས་བཏབ་པ་སོགས་
ལས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་གཞན་ལ་གཞོད་སེམས་སྤིག་ཕྱི་ཞིང་། གཞོད་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དེ་

སྟེད་ཕྱིར་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིར་སེམས་དང་པོར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་སྟོན་པའི་འདུ་
ཤེས་བཞག་གོ། འདི་ལས་འཛོམས་ནས་བྱམས་པས་བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་
དང་བཅས་པར་བགྱིད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་བརྟུལ་ཞུགས་བརྒྱ་ཕྱག་ཙམ་ཁས་སྦྲངས། དེར་
ཡོ་བྱད་བསྐྱེད་པ་མཇད་དུ་བྱུང་བ་མང་པོ་ཐོན་པས་དེ་དག་སྒྲོས་མ་སྦྱིགས་ཏེ། དགེ་སྦྲོང་ལྷ་
བརྒྱ་ཙམ་སྟོམ་པ་ལུལ་ནས་བྱིས་དུ་འགྲོ་ཕྱིར་ལངས་ཏེ་སོང་བ་ལ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་ལེགས་
སོ། །འོན་ཏེ་ཕྱིར་ཞིང་བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་ལ་ཅུད་ནས་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་དང་། ཕྱི་དུས་སུ་མི་
སྟུན་པོ་རྣམས་གྱིས་ངས་བྱིས་པ་ལ་བསྐྱགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་སོགས་
ལ་གཞོལ་ཏེ། ལུང་ལོད་པ་དང་། རང་གི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་པོར་བ་དེ་དག་ནི་ཕྱིན་ཏུ་ཐ་ཆད་དེ།
ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་མན་ཆད་སྟོང་ཆེན་ཐམས་ཅད་འབྱུ་མར་གྱིས་བཀའ་སྟེ། སྟོང་པོ་རི་རབ་
ཙམ་བཙུགས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་བས། སྟོབ་དཔོན་གྱི་བྱང་ནས་ཆོགས་
བཅད་གཅིག་ཙམ་ལུང་མཐོས་ཏེ། ཁ་ཉོན་བྱེད་ཅིང་གོམ་པ་བདུན་འདོར་བ་བསོད་ནམས་ཆེ།
སྟོང་ཆེན་འདི་མེ་ཉོག་དང་། བདུག་པ་སོགས་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ལོ་འབྱུལ་ཕྱག་གི་བར་དུ་སངས་
རྒྱས་ལ་ཉིན་ལན་གསུམ། མཆོན་ལན་གསུམ་དུ་ལུལ་བ་བས། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉེས་དམིགས་
མཐོང་ཞིང་འདུ་འཛིའི་གཏམ་གྱིས་འཛིགས་ནས་གཞན་དོན་སྦྱུབ་ཕྱིར་དབེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་
གོམ་པ་བདུན་ཙམ་པོར་བ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་། འདིའི་སྦྱུབ་བྱེད་དུ་སངས་རྒྱས་མེ་ཉོག་སྦྱ་
ཆོགས་གྱི་དུས། རྒྱལ་པོ་སྦྱ་ཁྲུང་དང་། དེའི་བྱ་བྱིའུ་ཆོས་དང་། ཆོས་བཟང་གཉིས་གྱི་བྱུང་བ་
རྒྱས་པར་བཅས་གསུངས། བསྐྱབ་པ་པོར་ཏེ་འདོད་པ་ལ་བསྟེན་པ་ནི། འབྲལ་ཕྱགས་མི་ཤེས་
པ་སྟེ། རོ་མུང་བ་ནི་རྩུང་ལ། ཉེས་དམིགས་ནི་དཔག་ཏུ་མེད། རིན་པོ་ཆེ་སྦྱ་བདུན་གྱི་རྒྱ་ལས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྦྱ་གཟུགས་རི་རབ་ཙམ་པ་ཤ་སྟག་བྱས་ཏེ། ཞིང་གསྐྱའི་བྱེ་སྟེད་ཡོངས་སུ་
བལྟམས་པ་བས། རྩལ་བྱིམས་ལ་གནས་ཏེ། ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་བཟུང་ནས། དེའི་དོན་

གང་ཡིན་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་ལ་དོན་དེ་སེམས་ཅན་གཅིག་ཙམ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་ན་བསོད་
ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་དོ། །གོང་གི་བྲིཅ་ཆོས་དང་། ཆོས་བཟང་གཉིས་ནི། བྱང་སེམས་ཉི་
མའི་སྒྲིང་པོ་དང་། འཇམ་དཔལ་གཉིས་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཐར་བསམ་གྲིས་མི་ཁྲབ་
པར་བཞུགས།

ཉེ་བར་འཁོར་གྲིས་ཞུས་པ། ༡༣༩ བྱང་སེམས་བྲིས་པའི་སྒྲིན་པ་ནི། ཆོས་དང་། ཟང་
ཟེང་གཉིས། བྱང་སེམས་རབ་བྱུང་གིས། སྒྱ་གྲ། སྒྱ་ག་ཆ། སྒྲེགས་བཅ། ཆོས་ཏེ་སྒྲིན་པ་བཞི།
སོ་སྒྲེ། བཅོད་པ་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ། མི་སྒྲེ་བཅོད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་རིམ་བཞིན་གཏོང་བ།
གཏོང་ཆེན། ཤེན་ཏུ་གཏོང་བ་སྟེ་གསུམ། མཆོན་གཞི། རྒྱལ་སྤེ། རྒྱུང་མ་སོགས་དང་རྒྱུང་
ལག་སོགས་གཏོང་བ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །

༡༣༥ བྱང་སེམས་གྲིས་འདུལ་བ་རྩེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་བསྐྱབ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་
བསྐྱུང་བ་མེད་པ་སྟེ། དང་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་འདོར་ལེན་བྱ་དགོས་ལ།
ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་མེད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅོས་སུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སོགས་བྱུང་པར་མང་
དུ་གསུངས་ཤིང་། འདི་སྐད་དུའང་། དེ་ལ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འབྱོར་པའི་ཀྱན་ནས་ལྡང་
བའི་ཏ་ཅང་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ་ཞིང་། ཏ་ཅང་ཡིད་ལ་བཅགས་པར་ཡང་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། བྱང་སེམས་མ་བཟང་ན་འདོད་པ་ལྡས་བསྐྱལ་བ་གཞུང་གི་སྟེང་དུ་ཅིས་ཀྱང་སྟོམ་པ་མི་
ཉམས་པར་གསུངས། ཡང་བྱང་སེམས་གྲིས་རྒྱགས་པའི་གཉེན་པོར་སྟོ་བ་བསྟེན་དགོས་མོད་
གྲིས། ཉན་ཐོས་ལྡང་གས་ཆེར་མི་བསྟེན་ཞིང་། དགའ་བ་དང་སྟོང་སྟོབས་ལ་མང་དུ་གནས་པ་
འབྲས་སྟེ། འདི་ལྡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་གཅིག་
ཏུ་སྟོ་བས་ནི། བསྐྱལ་བ་ཆོད་མེད་གངས་མེད་པར་མཆོམས་སྟོར་ཞིང་འཁོར་བ་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེ་བར་འཁོར། སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་

པས་ན། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིབ་འཛིན་གྲུམ་མི་གསུངས།
གཅིག་ཏུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གྲུམ་མི་གསུངས། གཅིག་ཏུ་ཡིད་འབྱུང་བའི་གྲུམ་མི་
གསུངས་པར། དགའ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་ལྷན་པའི་གྲུམ་གསུངས་སོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། འདིར་ཡང་། བྱང་སེམས་ལ་སྟོས་ན་དུག་གསུམ་གྱི་ནང་ཞེ་སྤང་ཉེས་པ་ཆེ་
ཞོས་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་གཏི་མུག་ཉེས་པ་ཆེ་ལ། འདོད་ཆགས་ནི་ཉེས་པ་རྒྱུ་ཞིང་། མེད་པར་
ཡང་གསུངས། །

༡༤༣ གང་དག་རལ་གྱི་མདའ་ཆེན་མཆོན་འབྲིན་པའི། །གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། །རྟོག་པའི་དབང་གིས་ངན་སོང་དེ་དག་ན། །ལུས་ལ་འབབ་མཐོང་དེ་ན་མཆོན་ཆ་
མེད། །སྒྲུ་ཆོགས་ཡིད་དགའ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

༡༤༤ ལྷག་བསམ་བསྐྱལ་བ། དམ་བཅའ་རྣམས་སྟོམ་དུ་བསྐྱས་ན་འདི་ལྟར། གཞན་
གྱི་ཉེས་པ་མི་སྦྱང་གཞན་ལ་བརྟུན་མི་བྱ། །གཞན་སྟོང་རི་ལྟར་འདུག་རུང་སྟོན་པའི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱེད། །སྦྱོར་བདག་ཁྱིམ་ལ་བསྟེན་ཏེ་གཞན་གནོད་མི་བྱ་ཞིང་། །ཡིད་དུ་མི་འོང་ཆོག་
ཅམ་མི་སྦྱ་ཉེན་མཆོན་དུས་གསུམ་དུ། །ཐེག་ཆེན་རིགས་ལ་བྱག་བྱ་བརྟུལ་ཞུགས་འདི་དག་
བྱིར། །ལུས་དང་སྟོག་བསྟོས་བྱེད་ནས་བསྐྱུང་བྱ་གཞན་ནི་སྤུང་རུང་། །དེ་ལ་ང་རྒྱལ་མི་བྱ་
དམན་པའི་སེམས་སུ་བྱ། བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་མི་བྱ་ཅོད་པའི་ཉེན་བྱུང་ན། །དཔག་ཆད་
བརྟུལ་ཏེ་འགྲོ་བྱ་སྤྲིག་སྟོང་དགེ་མི་སྟོམས། །སྤྲིག་པ་སྤྲ་མོའང་མི་འཆབ་དེ་དག་ཅིས་ཀྱང་
བྱ། །དུས་མཐའ་འདིར་ཆོས་མགོ་ཐོན་པའི་རྒྱ་བཞི་ཆོན་གཅིག་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི། ཐོས་
རྒྱུང་གི་སེམས་ཅན་སྟོང་བ། འཁོར་མི་བསྐྱུ་བ། དཔེན་པར་བསྟེན་བ། བདག་འདུལ་བའི་སྦྱོར་
བ་ལ་གནས་པའོ། །གཞན་ཡང་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ་མ་སྤྲོད་པར་ཐར་བར་འདོད་ཅིང་། ལས་
སྦྱིབ་བྱང་བར་འདོད་པས། འདུ་འཛིན་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། དགོན་པ་དང་། རྣགས་དང་། བས་

མཐའ་ལ་གནས་པ་དང་། སེམས་ཅན་རིག་པ་མེད་ཅིང་མི་བཙོན་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་དང་།
བདག་སྐྱོན་ཉོག་ཅིང་། གཞན་སྐྱོན་མི་ཆོལ་བ་དང་། མི་སྐྱ་བ་ལ་དགའ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་
པར་བྱིན་ལ་གནས་པར་དགའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༣༥༧ རྒྱ་བཞིས་སྟོབས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །བཞི་གང་ཞེན། བྱམས་པ། འདི་ལ་སྟོབས་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དང་མི་ལྡན་
པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། བན་ཡོན་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་འཁོར་བའི་
ཉེས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས། ལུང་དངོས་སུ་བྲངས་མ་བྲངས་
རི་ལྟར་ཡང་། དགོངས་པ་འདིར་སོན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྩ་འདོག་པར་བཤད་པ་
འདི་གཞན་འགག་གོ། །གཞན་ཡང་འདིའི་འཕྲོས་ནས་འདི་སྐད་དུ། རྒྱ་བཞི་པོ་འདི་དག་གིས་
སྟོབས་པས་སྟོབས་པ་འཕམ་སྟོབས་པར་འགྱུར་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ། རིགས་ཀྱི་
བྱ་མོ་དད་པ་ཅན་དག་གིས་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། སྟོན་པའི་
འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་མཉན་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ལེགས་
པར་སྐྱས་པ་གང་ཅིའང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་ཟག་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་འདི་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་
པ་མིན་ཞེས་སྤོང་ན་ཆོས་སྤོང་བའི་ཉེས་དམིགས་སུ་ཡང་འགྱུར་བར་གསུངས་པས། འདི་ནི་
ཤེན་རྩ་གཞན་ཆེ་བས་བྱིན་ཆད་སྤང་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱའོ། །སྟོབས་པ་བཞི་པོ་དེ་ལས་ཕྱོག་
པ་ནི་སྤང་བར་གསུངས་སོ། །རྒྱད་ཟླར། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང་། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཙ་བ་འདི་དག་གོ། །

༣༥༨ དུས་མཐའ་འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི་ཐེ་

ཆོམ་བྱེད་མི་རིགས་ཏེ་བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་
 སྤངས་པས་ཆགས་སྤང་སོགས་མངོན་དུ་གྱུར་ཀྱང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་བྱང་སེམས་དབང་བརྟུལ་
 དག་གི་སྒྲིབ་ཚུལ་དང་ཀུན་ནས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ལ་ཉེས་པ་ལྷི་བ་རིམ་ཞེས་
 བྱང་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མེད་པར་བྱས་ཏེ་དེས་ལོག་པར་སྤྱང་བར་བྱེད་མི་ལུས་ཏེ།
 དབེར་ན། མེར་ཤིང་རིམ་བསྐྱན་པ་དེ་ཅམ་སྟོབས་རྒྱས་སུ་སོང་བ་ལྟར་བྱང་སེམས་ཐབས་
 ལ་མཁས་པར་ཉོན་མོངས་རིམ་བསྐྱན་པ་དེ་ཅམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེ་འབར་བར་འགྱུར་གྱིས་ཞི་
 བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་ཅན་ནི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་མི་
 མཐུན་པས་དེ་དག་གི་སྒྲིབ་པ་ལ་མ་དད་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་བྱ་མི་རིགས་སོ། །

ལས་དང་པོ་བའི་གང་ཟག་རང་བྱུང་རྣམས་ཉམས་ཏྟགས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་རྟེན་བཀྱར་
 དང་། འདྲུ་འཛི། སྤྲ་ལ་དགའ་བ། གཉིད་ལ་དགའ་བ། ལས་ལ་དགའ་བ། སྒྲོས་པ་ལ་དགའ་
 བ་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ། འདོད་པ་རྒྱང་
 བ། གཅིག་ཤུར་གནས་པ། རོན་ལ་སེམས་པ། རྣམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྤྲེད་ལ་མི་ཉལ་བར་བཙོན་པ།
 སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་བསྐྱོམ་པ་རྣམས་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དང་། མི་ཤེས་པ་
 གང་ཡིན་ཡང་རྟེན་ལ་རག་ལས་པས་རང་རང་གི་མཐུན་རྟེན་ཆོགས་ཤིང་འགལ་རྟེན་དང་བྲལ་
 བ་སྐྱེ་བ་དཀའ་ཆེགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་གདམས་པ་གནད་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཏུ་འཁུམས་
 སོ། །རྟེན་བཀྱར་གྱི་ཉེས་དམིགས་བཅུ་སྟག་གསུམ་གསུངས་ནས་རྗེས་སུ། འདོད་པ་རྒྱང་བ་བྱ་
 ཡི་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་ནི་མི་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་པ་རྒྱང་བ་ལ་སྒྲིབ་དེ་དག་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། དེའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་འདོད་རྒྱང་
 ཆོག་ཤེས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཡང་མང་དུ་གསུངས། འདྲུ་འཛིར་དགའ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཉི་ཤུ་དང་།
 སྤྲ་བ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཉི་ཤུ། བཅད་ལྷག་གཉིས་རེའི་སྒོ་ནས་གསུངས། དེ་བཞིན་

གཉིད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ཉི་ཤུ། དེ་བརྒྱུག་ནས་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་བསྐྱགས་པ་སོགས་གསུངས་
ཤིང་། ལས་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཉི་ཤུ། འདིའང་པལ་ཆེར་བྱ་བ་དན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོའི་
ནང་དུ་འདུ་ཞིང་། འོན་ཏེ་ཉོར་རྩེས་མང་པོ་བསགས་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་བསྟེན་བཀུར་ལ་བཙོན་
བའི་དགེ་སྤྲོད་ཞལ་ཏ་བ་ལྟ་བུ་ཡང་འདིར་ལས་ལ་དགའ་བའོ། །ཞལ་ཏ་བས་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་
གྱི་མཆོད་རྟེན་སྤྲོད་གསུམ་བཀའ་ནས་མཆོད་ཀྱང་སྟོན་པ་མི་མཉེས་ཤིང་། གཞན་དུ་པ་རོལ་
ཏུ་བྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅེས་འཛིན་ཏམ། སྟོག་གམ། འཆད་པ་སོགས་
བྱས་ན། སྟོན་པ་མཉེས་པ་དང་མཆོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། ཞལ་ཏ་བ་འཛམ་གླིང་གང་བས་
ཁ་ཏོན་ཅན་གཅིག་ལ་རིམ་གྱོ་བྱ་དགོས་ཤིང་འོས་ལ། ཁ་ཏོན་ཅན་འཛམ་གླིང་གང་བའི་ནང་དུ་
ཡང་དག་འཛོག་པ་གཅིག་ལ་རིམ་གྱོ་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
ཡི་རང་མཛད་ཅིང་གོ་རིམ་ལེགས་པ་ཡིན་གསུངས། འདི་དག་མི་ཤེས་པས་དེར་སང་གི་དུས་
འདིར་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་འབྲེད་གཏོང་སྟོ་སོགས་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱགས་བརྗོད་དང་། ཐོས་བསམ་
སྟོམ་སྒྲུབ་ལ་ནི་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་གངས་སུ་མི་འཛོག་པ་མང་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུངས་
ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་རོ་ཁུར་ལྟར་རྒྱབ་གྲུས་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོས་པ་ལ་དགའ་བའི་
ཉེས་དམིགས་ཀྱང་མདོ་ཅེས་བཤད་ན་ཉི་ཤུ་དང་། རྒྱས་པར་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་གསུངས་ཏེ།
སྟོས་དགའི་དོན་ནི། དོན་ཅུང་བཟུང་གི་སྟོག་སྟོགས་བྱ་བྱེད་མང་བ་ལ་གསུངས་པར་སྣང་
བས་ལས་ལ་དགའ་བ་ཡང་འདིའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་འདྲའོ། །

༡༧༩ བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
འཆེ་བ་སྤངས་ཏེ་བྱམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྱང་རྗེའི་སེམས་བསྐྱེད་པ། ལུས་སྟོག་ལ་མི་
ལྟ་བར་ཆོས་བསྐྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ། ཟབ་མཐོའི་བཞོད་པ་ལ་ངས་པར་གྱུར་པས་དམ་པའི་
ཆོས་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ། རྟེན་བཀུར་གྱིས་མ་གོས་པར་སེམས་བསྐྱེད་

པ། ཏྲ་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེའི་སེམས་བསྐྱེད་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐྱ་
མ་བཞིན་དུ་གྲུས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ། ལམ་གྱི་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་
སེམས་བསྐྱེད་པ།

ཆོགས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། ཅེ་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་
རྗེས་བྲན་བསྐྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་ན་བདེ་
བ་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་གསུངས་ཏེ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་མཆོན་བརྗོད་པ་དང་སེམས་
དེ་དག་བསྐྱེད་ནས་སྒོན་ལམ་གྱི་ཁ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །

༡༥ ལག་བཟང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པའི་སྤྱིན་
པའི་བསྐྱབས་པ་གསུང་བ་མ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཡན་ལག་བཅད་པ་ལྟ་
ལ་དེ་ལྟར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པས་སྒོས་མ་ལྟོགས་བཞིན་དུ་གཏོང་བར་བསྐྱབས་པའི་
བཅས་པ་མེད་པར་མངོན་ཡང་། སྒོ་ཡང་ཡང་སྤངས་དགོས་པར་གསུངས།

༡༥ སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་སྒོ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
ཏེ་བསྐྱབས་པའི་དགེ་བའི་བན་ཡོན་སྒྲུ་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ནས་བཟུང་བག་
མེད་པར་གྱུར་ཏམ། སེམས་གཡང་ངམ། གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་སོགས་གནས་སྐབས་ཐམས་
ཅད་དུ་ཡང་སྐད་ཅིག་ལ་དགེ་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་སྤྱད་པ་སོགས་སྒྲོད་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་
རི་བཞིན་བཞུགས།

༤༡ འདིར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཆེ་བརྗོད།

༼ཆ༽ ལྷའི་བུ་སྒོ་གོས་གནས་ཀྱིས་ཁྱུས་པ། ༤༠ དགེ་སྤྱོད་བརྒྱ་ཅམ་འཇམ་དཔལ་
ཀྱིས་ཆོས་ཟབ་མོ་བསྟན་པ་མི་བཟོད་པས་སྤངས་ནས་དེའི་དབང་གིས་ལུས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
དཔྱལ་བར་སོང་བ་ན། ཤུ་རིའི་བུས་འཇམ་དཔལ་ལ་འགྲོད་དལ་བྱས་པས། འཇམ་དཔལ་ན་

རེ། བདག་ལྟ་དང་བཅས་པས་གསྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པར་རི་སྤྲོད་
འཆོའི་བར་དུ་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པ་བས། གང་ཞིག་ཆོས་ཉིད་ཟབ་
མོ་འདི་ཐོས་ནས་དོན་མ་རྟོགས་པས་སྤངས་ཏེ། དཔྱལ་བར་སོང་བ་ནི་ཆེས་སྤྱད་བར་དཔྱལ་
བ་ལས་ལྡང་སྟེ་སྤྱད་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་བས་ན་སྤྲ་མ་ལས་འདི་ཉིད་མཆོག་གོ་
གསུངས་པས། སྟོན་པས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་འགྱུར་མཛད་དོ། །

༡༠ རྟོགས་བརྩེའི་ཞིང་ནས་འདུས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཆོས་
བསྟན་པ་ལ་ཐུགས་གཏིང་ནས་རངས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་རང་རང་གི་ཞིང་དུ་ཆོས་སྟོན་དུ་
གཤེགས་པར་སྟོན་པ་ལ་བསྐྱལ་བར་བཞུགས་སོ། །དེའི་ཆེ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་བྱིད་ཅག་རང་
རང་གི་ཞིང་དུ་སྟོས་ཤིག་ཅེས་པས་བལྟས་པས་ན། འདིར་རི་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུ་འཇམ་
དཔལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཅིང་བཞུགས་པར་མཐོང་ངོ་། ཡང་དགེ་སློང་ལྟ་སྟོན་མཆོམས་མེད་
ཀྱི་ལས་བྱས་པ་ལ་འགྲོད་ཅིང་དེ་ལས་མ་ལྡང་བས་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཆོ། འཇམ་
དཔལ་གྱིས་རལ་གྱི་ཕྱང་ནས་སྟོན་པ་བཟོངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱགས་པ་ན་སྟོན་པས་ཐོངས་ཤིག །ང་
ནི་བསད་ཟེན་ཏོ་གསུངས་པས་དེ་དག་དེ་མ་ཐག་བཟོད་པ་ཐོབ་ཚུལ་གསུངས།

༡༠༥ མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འདི། འདོད་ན་ཞག་
བདུན་གྱིས་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་འཆང་རྒྱ་བར་ཡང་འགྱུར་ཞེས་དང་།

༡༠༦ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་བལྟམས་པའི་ཆོ། དཔེན་པར་བལྟམས་པ་ནི། ཡུན་རིང་
པོ་ནས་དཔེན་པར་དགའ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཡིན་པར་གསུངས།

བལྟམས་པས་ཞུས་པ། ༡༩༡ བལྟམས་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འཆོས་གཅིག་དང་ལྟན་
ན་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་སྤིག་པའི་གྲོགས་པོའི་ལག་ཏུ་མི་འགྲོ་ལ། སྤྱད་དུ་སྤྲ་ན་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་འཆང་རྒྱ་སྟེ། ཆོས་གཅིག་གང་

ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། ལྷག་པའི་བསམ་བ་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཏེ། བྱམས་
པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཆོས་གཅིག་བྱ་དེ་དང་ལྡན་ན་ངན་སོང་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་ཞིང་། ལྷག་
པའི་ཐོག་གས་པའི་ལག་རྩ་མི་འགོ་ལ། ལྷུང་དུ་ཆུ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྩ་
མངོན་པར་རྫོགས་པ་འཆང་རྒྱུ་ལ། །ཞེས་སོ། །

༡༠༡ རྒྱ་མཆོ་བཞིའི་རྩ་ཁྲུང་ཆད་བཟུང་དུ་ཡོད། ལྟན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་གཞན་ལ་
ཁྲག་བྱེན་པ་ཆད་བཟུང་དུ་མེད་གསུངས།

འོད་སྤང་ལེའུ། ༡༡༡ ཤེས་རབ་ཉམས་པའི་རྒྱ་བཞི་ནི། ཆོས་དང་ཆོས་སྤྲུལ་པ་ལ་མི་
གྲུས་པ། ཆོས་ལ་སེར་སྒྲ་བྱེད་ཅིང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་དཔེ་མཁྱུད་བྱེད་པ། ཆོས་འདོད་པ་ནམས་
ཀྱི་བར་ཆད་བྱེད་ཅིང་འདུན་པ་བསྒྲིག་པར་བྱེད་པ་དང་། འཁྲུགས་པར་བྱེད་དེ་མི་སྟོན་ཅིང་རབ་
རྩ་འཆབ་པར་བྱེད་པ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བདག་བསྟོད་གཞན་སྟོད་བྱེད་པའོ། །ཡང་ཤེས་
རབ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་བཞི་ནི་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་ཅི་རིགས་པར་གསུངས།

༡༡༢ མི་གྲུལ་བྱད་ནས་ཁྱི་གྲུལ་སྟེགས་དགོས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ང་རྒྱལ་མེད་པའི་སེམས་ཁྱི་དང་འབྲ་བ་ཡིན། ཞེས་སོ། །ཡང་། བརྡོལ་རྩ་བྱེན་པ་དང་
ལྡན་པའི་ལེགས་བཤད་འཆོལ་གྱིས་ཉེས་བཤད་མི་འཆོལ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་མེད་པ་ཁྱི་དང་འབྲ་
བ་བྱས་པ་དང་། ལོག་འཆོས་མ་གོས་པར་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་འཕགས་རིགས་ལ་གནས་
པ། གཞན་སྟོན་ལ་མི་ལྟ་བུ། རང་གི་སྒྲོས་མི་འཆུན་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་དག་ལ་འདི་ནི་སྒྲོངས་པ་
བདག་གིས་མི་ཤེས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་མོ་སྟམ་དུ་ཆོས་ཟབ་མོ་མི་
སྒྲོང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དགོ་བའི་ཆོས་ལས་མི་ཉམས་ཤིང་བྱད་པར་རྟོགས་ནས་བྱང་ཆེན་
འཛོལ་པ་ལ་དཀའ་ཆོགས་མེད་པར་གསུངས།

༡༡༣ ལྷུང་བ་བྱང་བ་འཆབ་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། །བརྫོད་ཅིང་ནམ་པར་འབྱེད་དེ་ཉེས་པ་

འདོར། །ཁོར་དང་རྒྱལ་སྤྱི་དུས་དང་སློབ་ཕྱིར་ཡང་། །འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ཏེ་རྒྱན་པའི་ཆོག་མི་
སྤྲ། །སྐྱར་དང་སློབ་དང་བཤུང་དང་གསོད་པ་དང་། །འཆིང་བར་བྱེད་དང་གོ་རར་བརྟུག་པ་
ལ། །བདག་གི་ཉེས་སེམས་གཞན་ལ་འབྲུག་མི་བྱེད། །ལས་ནི་བདག་གིར་བྱ་བས་འཁོན་མི་
འཛིན། །དེ་ནི་བདེར་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། །དད་ལ་གནས་ཤིང་བསམ་པ་དང་
ལྡན་པ། །དེ་དག་བྱང་བའི་མཆོན་དུ་སངས་རྒྱས་གསུངས། །སེམས་ཅན་མཆོག་གིས་རྟག་རྟ་
བསྟན་པར་བྱ། །

༡༡༤ འོད་སྤང་། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་ཡང་མོས་
ལ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་ཡང་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། དེ་བདག་མེད་པར་ཡང་བཟོད་ལ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྦྱང་རྩེ་བ་དང་། དེའི་བསམ་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་གནས་ལ།
སྤྱོད་པ་འཁོར་བ་ན་ཡང་གནས་པ་དང་། དེ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྦྱོན་པ་
ཡང་སྦྱོན་ལ། སྦྱོན་པའི་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་ལ་ཡང་མི་རེ་བ་སྟེ། འོད་སྤང་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡང་དག་པའི་ཡོན་ཏན་འོ། །ཞེས་དང་།
གཏེར་བཞི་ནི། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱེད་པ། པར་བྱིན་བྱུག་ཏན་པ། ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་
ཁོང་ཁོ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལྟ་བ། བག་ཡོད་པར་དགོན་པ་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ལ་དགའ་བའོ། །

༡༡༥ དཔེར་ན་ས་འདི་སྤྱི་པོ་ཀུན་ཀྱི་འཆོ། །ལན་ལ་མི་རེ་འགྱུར་བ་མེད་པ་
བཞིན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐོག་མར་སེམས་གནས་པ། །རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་
སངས་རྒྱས་སུ། །མ་གྱུར་བར་དུ་སྤྱི་པོ་ཀུན་ཀྱི་འཆོ། །ལམ་ལ་རེ་བ་མེད་ཅིང་འགྱུར་བ་
མེད། །བྱ་དང་དགའ་ལའང་ཡིད་ཀྱི་མཆོངས་པར་སེམས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་རྟག་པར་
ཡོངས་སུ་འཆོལ། །

༡༣༡ འོད་སྤང་། གང་ཟག་ནམ་པར་གཞིག་པའི་ཕྱིར་སྤྲོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། སྤྲོད་པ་
ཉིད་སྤྲོད་པའོ། །ཞེས་དང་། འོད་སྤང་། གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བ་རི་རབ་ཅམ་ལ་གནས་པ་སྒྲོའོ། །མངོན་
པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྤྲོད་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོད་སྤང་། ལྟ་
བར་ཀྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འབྱུང་བ་ནི་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། འོད་སྤང་། གང་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཁོ་
ནར་ལྟ་བ་དེ་ནི་གསོན་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་ངས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲན་བཅོས་པས་
ནད་ཐམས་ཅད་སེལ་གྱུར་སྤྲན་དེ་ཉིད་སྤྲོ་ན་ལུས་ཏེ་མ་འདྲུ་བའི་ན་ཆ་བྱུང་ན་སྤྲན་གྱིས་གསོར་
མི་རུང་བ་དཔེར་བཞོད་དོ། །

༡༣༢ འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། བྱིས་དང་། ཁང་པ་དང་། ཁང་ཕན་ལོ་འབྲུམ་
འདས་པར་སྤྲས་གྱུར་ལན་འགའ་ཡང་མར་མེ་མ་བྱས་པ་དེར་མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་མར་མེ་བྱས་
ན། འོད་སྤང་། འདི་རི་སྟམ་དུ་སེམས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ། མར་
མེ་བྱས་ན་སྤྲན་པ་སྤྲན་ནག་ལ་མི་འཆི་བའི་མཐུ་མ་མཆིས་གྱི། གདོན་མི་འཆོལ་བར་མ་མཆིས་
པར་འགྱུར་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། འོད་སྤང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་པ་བསྐྱལ་པ་འབྲུམ་དུ་བསགས་པ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སོ་སོར་
རྟོག་པ་གཅིག་གིས་མེད་པར་འགྱུར་ངོ། །ཞེས་དང་། ཡང་། ནམ་མཁའ་ལས་སྤྲ་གྱུ་མི་སྤྱེ་བ་
ལྟར་ལས་ཉོན་ཆད་པའི་འདུས་མ་བྱས་གྱི་དབྱིངས་ལས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ནམས་མི་སྤྱེ་བའི་
འདུས་བཅས་གྱི་ཞིང་ལས་སྤྲ་གྱུ་སྤྱེ་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་རྒྱད་ལྟར་ལས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་
ནམས་སྤྱེ་བར་གསུངས།

༡༣༣ རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ལས་དབུལ་པོའི་བྱ་བྱུང་ན། དེ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་སྤྲ་མི་ཐེ་ཞིང་
དབང་བསྐྱར་མི་འོས་པ་ལྟར་ཉན་རང་ཆོས་དབྱིངས་ལས་སྤྱེས་གྱུར་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་སྤྲ་མི་རུང་
ཞིང་། དབང་བསྐྱར་མི་འོས། ཡང་རྒྱལ་པོ་བན་མོ་དང་འདུས་པས་བྱ་བྱུང་ན་བན་མོའི་བྱ་ཡིན་

ཡང་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་སུ་འཛོག་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་སོ་སྟེ་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་ལ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནའང་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་སུ་བཞག་དགོས་པར་གསུངས། གཞན་ཡང་འཁོར་
ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་མཆན་
དང་མི་ལྡན་ན་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ངའི་སྤྲས་སོ་སྤྲས་དུ་མི་དགོངས་ཤིང་། གཞན་དག་ཀྱང་དེ་དག་
རྣམས་ལ་སྤྲས་ཀྱི་རེ་བ་མེད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞུ་རིང་བ་ཉན་ཐོས་བརྒྱ་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ངའི་སྤྲས་སོ་སྤྲས་དུ་མི་དགོངས་ཤིང་། གཞན་དག་ཀྱང་ངོ་ །

༡༣༩ འོད་སྤང་། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་བཙུན་
མོ་དམ་པའི་མངལ་དུ་གཞོན་ཏུ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་མཆན་དང་ལྡན་པ་ཆགས་ནས་ཞག་
བདུན་ལོན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མེར་མེར་པོར་འདུག་ཀྱང་། ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་དེ་
ལ་ལྟ་རྣམས་རེ་བ་བསྐྱེད་ཀྱི། གཞོན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་ལ་མཁྱེགས་པའི་ཕྱགས་དང་ལྡན་ཞིང་མཐུ་
ཉིད་ཀྱང་མཆན་དང་མི་ལྡན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་བའི་རིགས་མི་འཆད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོད་སྤང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོར་བསྐྱེད་པ། དབང་པོ་
ཡོངས་སུ་མ་སྒྲིན་པ། ཉན་མོངས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་མེར་མེར་པོར་གྱུར་པ་འཁོར་བ་ན་
འཁོར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་
པས། དེ་ལ་སྟོན་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་ལྟ་རྣམས་རེ་བ་བསྐྱེད་ཀྱི། དབྱ་བཙུམ་པ་རྣམ་པར་
ཐར་པ་བརྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་པ་དེ་དག་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གདུང་མི་འཆད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འོད་སྤང་། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྣོར་
བྱ་རིན་པོ་ཆེ་བྱེད་གཅིག་གིས་མཆིང་བའི་རྣོར་བྱའི་བྱང་པོ་རི་རབ་ཙམ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
ཏེ། འོད་སྤང་། དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དང་པོར་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་

དང་། རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། ཀ་ལ་མིང་
ཀའི་ཕུ་གུས་བྱ་ཆོགས་གཞན་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་བ་དང་། འཁོར་བསྐྱར་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲེས་མ་
ཐག་པར་ཐོན་རིགས་ཆེ་བ་སོགས་གྱིས་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་། གངས་རིའི་སྤྲན་སོགས་ཀྱང་དཔེ་
ལ་བཀོད་དེ་རིམ་བཞིན་ཉན་རང་ཟེལ་གྱིས་མནན་བ་དང་། ལྷར་བཅས་འཛིག་ཉན་གྱིས་ཕྱག་
བྲས་བ་དང་། སེམས་ཅན་རིས་མེད་ཀྱི་དོན་བྲས་བ་སོགས་ཀྱང་གསུངས། སྤྱོད་འཇུག་ཏུ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ན་སྐྱད་ཅིག་གིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བཤད་བྱའི་ཅ་བ་འདིའོ། །

༡༤༣ བྱིས་རང་ལ་འཕངས་པའི་རྩོལ་རྩེས་སུ་རྒྱགས་ཀྱི་རྩོལ་དེ་ཉིད་སུས་འཕངས་
བ་ནི་མི་ཤེས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙོན་བ་འགས་གཟུགས་
སོགས་ཡུལ་གྱིས་འཛིགས་ནས་དཔོན་པར་གནས་ཀྱི་དེ་དག་ནང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྤྲོས་
བ་ཡིན་པར་ནི་མི་ཤེས་གསུངས།

༡༤༤ ལྷུ་ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་ཐོབ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་
ཐོབ་ནས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ། །ཡེ་
ཤེས་རྣམ་པར་དག་པས་ལྷུ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཆོགས། །

རིན་པོ་ཆེ་ཕྱང་པོའི་མདོ། ༡༤༥ འོད་སྤང་། དག་སྤྱོད་གི་ཁ་དོག་དང་། ཉགས་ཀྱི་
དབྱིབས་ཀྱིས་དག་སྤྱོད་ཞེས་ང་མི་འཆད་ཀྱི། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པའི་དག་སྤྱོད་
ནི་དག་སྤྱོད་ཞེས་ངས་བཤད་དོ། །ཡང་དག་སྤྱོད་གི་ཁ་དོག་དང་། གཟུགས་ཅན་ལ་གཞོན་པ་
བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཡོད་དེ། ཞེས་སོགས། དེར་ནི་དག་སྤྱོད་
གཟུགས་ཅན་དུ་སྤྲེས་ནས་གོས་དང་། མགོ་དང་། ལྷུང་བཟེད་དང་། ལྷན་དང་། མལ་ཆ་སོགས་
ཐམས་ཅད་ལ་མེ་འབར་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆད་མེད་པར་སྤྱོད་བར་གསུངས།

༡༤༦ སེམས་ཀྱིས་ལུས་དག་པར་འགྱུར་གྱི། ལུས་ཀྱིས་སེམས་དག་པར་མི་འགྱུར་

རོ། །དེ་བས་ན་སེམས་དག་པར་འགྱུར་བ་བྱའི། ལུས་ཆ་བས་དག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་
དག་པ་ནི་བཙུག་ལྡན་འདས་ཀྱིས། བསྟན་པ་ལ་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ་སྟུང་དུ།
སེམས་ངེས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །འོད་སྤང་། དེ་ལྟར་ན་དག་སྒོང་བྱས་དར་ཁྲོད་པས་ཁྱེད་
དང་ངའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༣༣༩ ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པ། བཙུག་ལྡན་འདས། འཇམ་དཔལ་དེ་ནི་བསམ་གྱིས་
མི་བྱུང་བའི་དཔལ་ལོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱད་དུ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདིའི་སྒྲོབས་པ་གང་དང་གང་ལགས་
པའི་སྒྲོབས་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཕྱིར་བསྐྱར་ན་སྟོན་པས་ཀྱང་མཐུན་འགྱུར་མཛད་དོ། །

༣༣༠ དཔལ་འབྱེད་གིས་ཁྱུས་པ། དུལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོན་ལམ་གསུམ་ནི། ཆེ་རབས་
སུ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ། སྦྱེས་ནས་ངལ་བ་སྤངས་ཏེ་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པ།
དེ་ལྟར་ལུང་རྟོགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་བརྒྱུང་བའོ། །འདི་གསུམ་
ནི་རྒྱ་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན། གཞུགས་སུ་གཏོགས་ཆད་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་རྒྱུད་པ་ལྟར། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་གཞུང་གི་སྟེང་དག་ཀྱང་འདི་གསུམ་དུ་འདུས་པར་གསུངས་ཏེ། གཞན་
ཡང་ཆོས་འཛིན་པའི་པན་ཡོན་མང་དུ་གསུངས།

༣༣༡ ནས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་བཤད་པ་མང་དུ་བྱུང་།

༣༣༢ དང་སྤོང་རྒྱས་པས་ཁྱུས་པ། དང་སྤོང་ཆེན་སོ། གང་ལ་ལ་ཞིག་བཙུག་ལྡན་
འདས་ཡོངས་སུ་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པས་དེའི་
ནམ་པར་སྟོན་པ་ནི་མཚུངས་མཉམ་ཞིང་འབྲེལ་ཞེས་ང་འཆད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནམས་ནི་གཞུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱས་
རབ་ཏུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དད་པ་མཚུངས་ན། འདི་གཉིས་ལ་བསོད་
ནམས་ཀྱི་བྱེད་པར་རུང་བྱེད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

༼༡༽ ལིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མདོ། ༤༡ འགྲོ་བའི་སེམས་དང་སྤྱོད་པ་ཤེས་ཤིང་མཐོང་
 རུང་སྤིང་། ཞིང་རྣམས་རྒྱལ་དུ་བརྒྱུག་སྟེ་བཟང་བར་རུས་ཀྱང་སྤིང་། །སྤྱི་ལོས་མཉམ་པར་
 གཞལ་བ་རུས་སྤིང་གི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་མི་རུས་སོ། །འདི་
 ལས་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བྱུང་། །འདི་ལས་འཛིག་རྟེན་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་
 བདེ་བ་འབྱུང་། །འདི་ལས་རྒྱལ་བས་བསྐྱུགས་པའི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། །འདིས་ནི་
 སེམས་ཅན་གཙོ་བོ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འགྱུར། །འདིས་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་སྤྱི་བ་བ་ཟད་པར་
 འགྱུར། །འདིས་ནི་ཞིང་རྣམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། །འདི་ལས་འཛིག་རྟེན་དམ་
 པ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་། །གང་ཞིག་སྤྱོད་པ་བརྩེ་རྒྱལ་བ་བལྟ་བར་འདོད་པ་དང་། །གང་
 ཞིག་བྱིན་དང་བསོད་ནམས་མི་ཟད་མཛོད་འདོད་དང་། །གང་ཞིག་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱུལ་
 བརྒྱུག་འདོད་པ། །དེས་ནི་ཡོན་ཏན་མཐར་ཡས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་བྱ། །ཞེས་སོ། །

༼ཁ༽ ༡༢༡ ལ་ལ་ནི་བདག་ཅག་རིན་ཆེན་བདུན་དགོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ནས། ལ་ལ་
 རི། བདག་ཅག་ལ་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་དགོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་
 སྣམ་དུ་སེམས་ཏེ། སྤྱུག་པ་དང་། ཡིད་དུ་ཡོང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་བྱེ་བར་ཡང་གྱུར་ཏེ།
 སེམས་ཅན་གང་གི་བསམ་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཆོམ་པར་མ་གྱུར་གྱིས། ད་ནི་བདག་གིས་ལུས་
 འབྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཅན་འདིས། སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ཆགས་སེམས་ཅེ་གཞིལ་བར་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་ཆོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༢༢ ཡང་དག་སངས་རྒྱས་སྤྱི་གཅིག་སྟེ། །འཕྲེན་པ་ཐམས་ཅད་དོན་གཅིག་
 ཀྱང་། །ཆོད་མེད་གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ། །སྤྱོད་པ་བརྩེ་རྒྱུན་ན་རབ་ཏུ་སྤྱང་། །གང་གིས་མ་
 ལུས་ཐམས་ཅད་གྱིས། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་ཀུན་ཁྲུབ་པ། །སེམས་ཅན་གཙོ་བོ་སྤྱི་བ་
 ཡིན། །སྤྱོད་ལུལ་རྣམས་ནི་ཅི་འདྲ་ལྟོས། །

༼ག༽ བལ་ཆེན། ༡༩༥ མཆོ་མ་རྫོས་པའི་ཆགས་ཚུལ་རྒྱས་པར་བྱུང་། ཡང་ལེའུ་སོ་གསུམ་པ་འདིར། སྤྱ་གཅན་གྱི་སྤྱལ་ལུས་དཔག་ཆད་འབུམ་སྤག་གཅིག་དང་ཁྱི་སྤག་བྲུག་ལྷག་ཡོད་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དཔག་ཆད་བདུན་བརྒྱ་ཡོད་པར་གསུངས།

༣༥༩ ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པའང་མ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པའང་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་བྱུང་བས། བུམ་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་སྒྲ་དབྱངས་མཐོན་པོར་སྒྲོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དགག་བྱའི་ཞིབ་ཆ་ལ་སྤྱོད་ཐོག་ནས་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

༡༡༩ དེ་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་གཅིག་ཐོས་པ་ནོར་ཆེ་བ་འཛིན་གྱི། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱང་པོ་ཐོབ་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཐོས་པས་སེམས་དགའ་བར་འགྱུར་གྱི། བརྒྱ་བྱེན་དང་། ཆངས་པ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་ལ་བསྐླལ་བ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོའི་མཐར་ཐུག་པར་གནས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༼ང༽ ༤ སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མོས་པ་རྩི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པའི་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་སུ་བསྐྱར་བ་ནི། དེའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བས་དུས་ལ་བབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་ལ་མི་འདའ་བ་བཅུ་ལྔ་ཀྱུ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

༡༠ སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ནི་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་བསྐླལ་བ་བརྩོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྩོད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ལོན་ཡང་མཆོན་གྱི་ཆོག་ཐོས་པ་ཅམ་གྱི་བཞུགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཤིན་དུ་སྤྱོད་ཤིང་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་དེ་སྲིད་ཀྱི་ཡུན་རིང་པོ་འདས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཟད་པར་མི་འགྱུར་བས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོབ་མེད་ཅིང་ཤིན་དུ་རྣམ་པར་དག་

པའོ། །ཞེས་ཏེ། འདི་ནི་རྣམ་དག་བཅུ་ཡ་གུལ་གཅིག་གོ། །

༡༤ གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཞན་ལ་ཞེ་སྤང་བསྐྱེད་པ་
ཅམ་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ཆོས་ནི་འགའ་ཅམ་ཡང་བདག་གིས་མ་མཐོང་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གྱེ་
རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་གཞན་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ཀྱི་སྒྲོ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་གང་
ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་མི་མཐོང་བར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་མི་ཐོས་
པ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་མང་དུ་བྲངས་ནས་མཇུག་ཏུ། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་
ལྟར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ངན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་དག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བའི་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་རྣམ་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གྱེ་རྒྱལ་
བའི་སྲས་དག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ནི་པན་ཚུན་ངན་སེམས་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུར་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བའི་ཆོས་འགའ་ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་རོ། །ཞེས་ཏེ།
ཁོ་བའི་ཉེས་དམིགས་མང་དུ་གསུངས།

༡༥ སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱི་གསེབ་ནས་འོད་ཟེར་སྟོང་འབྱུང་ཞིང་། བྱང་སེམས་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་མཐོང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཞན་དང་གཞན་ན་བཞུགས་པ་མཚན་ཐ་དད་
པ་དེ་རྣམས་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུས་ལ་མིག །རྒྱ། ལྟེ། ལུས་སོགས་
ཡོངས་དག་བཅུ་འཛོལ་པ་དང་། ཉན་རང་རྣམས་ལའང་པན་ཡོན་གཞན་མང་པོ་འབྱུང་ཞིང་།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལའང་གང་ལ་དེ་འཆམ་གྱི་བདེ་བ་འབྱུང་བར་གསུངས།

༡༦ འདི་དག་ཏུ་དཔའི་འཕྲེང་བ་མང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་། ཐུགས་ཅམ་འགོད་ན། ལྟ་
མཁའ་ལྗིང་ནས་མཁའ་ལ་ལོ་བརྒྱར་སོང་ཡང་དབྱང་མ་ཕྱིན་དེ་སྟེད་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་མང་པོར་བཛོད་ཀྱང་། ད་དུང་མ་བཛོད་པ་དེ་སྟེད་ཡོད་

དེ། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། མཁའ་ཁྲིང་ནམ་མཁར་གནས་ཏེ་མིག་
ནམ་པར་དག་པས་རྒྱ་མཚོར་བལྟས་ནས་སྤྲིའི་བྱ་མོ་ཆེ་ཟད་པ་སོགས་མཛོང་ན། རྒྱའི་བྱང་པོ་
གཤོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསལ་ཏེ་དེ་དག་དངས་ནས་སྐམ་ལ་འདོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་
དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་སྐྱབ་མེད་ཀྱི་གནས་ལ་བཞུགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་
སེམས་ཅན་ལ་གཟིགས་ཏེ། དུས་ལ་བབ་པའི་གདུལ་བྱ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་དངས་པར་མཛད་དོ། །

༡༡༥ ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་གླིང་བཞི་པའི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་རྒྱ་ལྟ་བུར་སྤང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་རྒྱལ་བ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དང་། དབང་པོ་དང་བསམ་པ། རྣམ་པ་ཐ་
དད་པ་རྣམས་སྤང་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་སྟེ་སྤང་བར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༡༦ ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རྡོ་རྗེའི་ཁམས་
ཤིག་ཐོས་པར་གྱུར་ན། དེ་རི་ཅམ་དུ་རྒྱུད་དུ་ཐིན་ཀྱང་། རྡོ་རྗེའི་ཁམས་དེ་ཞུ་བར་མི་རུས་
ཏེ། དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་གནས་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ནས་འོག་གི་སྤྱོགས་སུ་འབྱུང་བར་
འགྱུར་རོ། །ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྡོ་རྗེའི་ཆོས་མ་འདེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བའི་ཅ་
བཞི་རི་ཅམ་དུ་རྒྱུད་དུ་ཐིན་ཀྱང་། འདུས་བྲས་ལ་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་
ལས་མངོན་པར་འདས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདུས་མ་བྲས་པའི་མཐར་ཐུག་
པར་འགྱུར་རོ། །ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བསྐྱེད་པའི་

དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་མེ་སྟག་རྩུང་དུ་
 ཉུངས་འབྱུ་ཙམ་པས་ལོ་མའི་ཕུང་པོ་རི་རབ་ཙམ་བསྟེགས་པ་དང་། དེར་བསྐྱེད་པའི་དགེ་རྩ་
 ཞིན་དུ་རྩུང་དུས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཞེས་བྱའི་སྤྱིབ་པའི་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་བསྟེགས་
 བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་གསུངས། གཞན་ཡང་སྟོན་གྱི་དཔེ་སྟགས་མང་པོ་
 གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། འདི་སྐད་དུ། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ཁོང་དུ་
 རྩུང་པར་བྱ་ན། སེམས་ཅན་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་ངམ། ཐོས་ཀྱང་ལས་
 ཀྱི་སྤྱིབ་པས་ཀུན་ནས་འཁོར་བའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མ་དད་པ་ཞིག་བྱས་ནའང་།
 དེ་དག་གིས་མཐོང་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་བར་དུ་དོན་ཡོད་
 རོ། །ཞེས་བདག་སྤོ། །ཞེས་སོ། །

༣༧ ཆོག་གཅིག་དང་། ཡི་གེ་གཅིག་གིས་བསྐྱལ་བ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་གཞན་དང་
 གཞན་དུ་སྤྲ་ཞིང་། དེས་པའི་ཆོག་རྒྱན་མི་འཆད་པར་རབ་དུ་སྟོན་པས་སྟོབས་པའི་དགའ་བ་
 དང་། ཞེས་ཏེ་དགའ་བ་བརྩའི་ཡ་གྲུལ་ལོ། །

༣༨ གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲས། གཞན་ཡང་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་ཁམས་གསུམ་ཐམས་
 ཅད་སེམས་ཙམ་དུ་འདུག་སྟེ། དུས་གསུམ་ཡང་སེམས་ཙམ་དུ་ཞེས་ལ། སེམས་དེ་ཡང་མཐའ་
 དག་དབུས་མེད་པར་ཁོང་དུ་རྩུང་པ་དེ་ནི། བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའི་གནས་མཚུངས་པ་མེད་པ་
 བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་སོ། །

༣༩ དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟུན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལས་གོལ་བའི་
 ལམ་ལོ། །འཁོར་བའི་སྟག་བསྐྱལ་གྱིས་འདྲིགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལས་གོལ་བའི་
 ལམ་ལོ། །བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པས་སྟོ་བ་ནི་མོ། །འདྲིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ན་གནས་
 པས་ཡོངས་སུ་སྟོ་བ་ནི་མོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་གནས་སུ་བྱེད་པ་ནི་མོ། །དགེ་བའི་

ཅ་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་ནི་མོ། །དམ་པའི་ཆོས་སྤྲོད་པ་ནི་མོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྤྲོད་པ་ལས་དཔའ་བས་འབྱེད་པ་ནི་མོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལས་གོལ་བའི་ལམ་མོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཞེ་སྤང་ཞིང་ཁོང་ཁྱོ་
བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལས་གོལ་བའི་ལམ་མོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི། བྱང་
ཆུབ་སེམས་པས་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཏེ། ལེའུ་ཆེན་འདིར་སྤྲོད་པའི་ཉམས་ལེན་
ཐམས་ཅད་བཅུ་ཆེན་དུ་བཅད་ནས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་ལ་རྒྱས་པར་སྟོན་ཏེ། རོ་པོ་ཆེན་པོས་སངས་
རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་བོད་དུ་མ་འགྱུར་ན། བོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྲོད་པ་ལ་རྩི་ལམ་བསྐྱབ་
ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་གཙོ་བོ་ལེའུ་འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ་མོ། །

༼ཅ༽ ༤༩ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཀྱིས། དེ་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་ཆད་
མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤ་སྟག་གིས། རྩི་ལམ་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
རྒྱས་པར་གྱུར་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་ཤུ་རིའི་བྱ་དང་། མེའུ་འགལ་གྱི་བྱ་དང་། འོད་སྤང་ཆེན་
པོ། ཉམས་གྲུ་དང་། རབ་འབྱོར་དང་། འགག་མེད་དང་། མོས་པ་དང་། ཀ་ཅའི་བྱ་དང་། བྱམས་
གང་གི་བྱ་ལ་སོགས་པས་རྩི་ལམ་ན་འཁོད་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པར་
འབྱུང་བ་དེ་དག་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་སོགས་འཐད་པ་དང་བཅས་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་ནི།
དགྲ་བཅོམ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ལའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱུང་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསང་
བའི་དམ་པ་སྤྲོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ན་བདག་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ལྟ་ཡང་ཅི་སྟོས་སྟུམ་དུ་རང་གི་མཐོང་
ཆོད་དང་སྤྱར་ནས་བརྟན་གཡོ་སོགས་གང་ལའང་ཁ་ཆོན་གཙོད་མི་རིགས་པ་དང་། ལྟག་པར་
བཤེས་གཉེན་བསྟེན་རྒྱལ་སྐྱབས་རང་གི་སྤང་བ་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འབྱེར་ཏེ་
ཉམས་སུ་སྤང་ངོ། །

༥༠ འདི་ནས་ནོར་བཟང་གི་སྒྲ་མ་ལྔ་བཅུའི་མཆན་དང་། གནས་ཀྱི་མིང་རྣམས་བཀོད་

ནས། ༡ ཁྱོད་ཁྱེད་སྒྲིད་པའི་འབྲུང་གནས་ན་འཇམ་དཔལ། ༢ མགུལ་ལེགས་པའི་རིང་དགེ་
སྒྲོང་སྤྲིན་གྱི་དཔལ། ༣ ཕྱོགས་གྱི་ལྗོངས་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲོན་དགེ་སྒྲོང་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིན།

༡༠༥ ཁོ་བོས་ཀྱང་ཀུན་ནས་མིག་གིས་ཆོས་གྱི་རྣམས་གངས་དེ་རྒྱངས་སོ། །བཟུང་
ངོ། །སྤེལ་རྟོ། །བསམས་སོ། །དེ་ལྟར་བཟུང་བ་དེ་ལ་ཡང་། བྱིས་ན་ནི་སྒྲུག་ཆ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
པོའི་ཚུ་ཡི་ཕྱང་པོ་ཙམ་དང་། སྤྱུ་གྱའི་ཕྱང་པོ་རི་རབ་རིའི་རྒྱལ་པོ་ཙམ་བད་པར་གྱུར་ཀྱང་ཆོས་
གྱི་རྣམ་གངས་དེ་ལས་ལེའུ་རེ་རེ་དང་། སྒྲོ་རེ་རེ་དང་། ཆོས་གྱི་ཚུལ་རེ་རེ་དང་། ཆོས་གྱི་ཆོག་
རྣམ་པར་སྤེ་བས་ཀྱང་བད་པའམ། འགྲིམ་པའམ། འབྲུམ་པའམ། མཐར་ཐུག་པའམ། མཐའ་བད་
པར་འགྱུར་བ་དམིགས་སུ་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་ཏེ། རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིན་གྱིས་ལོར་བཟང་ལའོ། །

༥ ལྒྲའི་གནས་རྒྱ་མཚོའི་ངོགས་ན་དགེ་སྒྲོང་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ། ༥ བྱི་ལའི་ཁྱོད་
ཁྱེད་ན་བྱི་ལ་སྤྲིན། ༦ ཡུལ་ནགས་ཆལ་ན་གནས་པ་ན་ཆོང་དཔོན་བཏང་བརྗོད།

༡༡༣ དེས་ཆོང་དཔོན་བཏང་བརྗོད་བཙལ་བཙལ་ཏེ་མཐོང་ངོ། །མཐོང་ནས་ཀྱང་ལུས་
ཐམས་ཅད་གྱིས་ཐབ་སྟེ། ཕྱག་འཆལ་ནས་མཐུན་ཏུ་འཇུག་སྟེ། ཞེས་ཏེ། འདི་ནི་དེང་སང་བརྒྱུད་
ཕྱག་ཏུ་གྲགས་པའི་ཁུངས་སྐད།

༧ མགོ་འགོབས་པས་རྒྱས་པར་འགོངས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ན་དགེ་སྒྲོང་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་
མཆན། འདིའི་མཉམ་བཞག་སྐབས་མཇལ་བས་ལོ་བྱུག་ཞག་བྱུག་སྐྱུག་དགོས་པར་གྱུར་ཀྱང་།
དེའི་བར་ཉིང་རེ་འཛིན་དེའི་འཕྲུལ་དགེ་སྒྲོང་འདི་ཉིད་གྱི་སྐྱུ་ལུས་ལ་བཞོད་པ་མཐའ་ཡས་སངས་
རྒྱས་གྱི་མཇེད་པ་དང་བྱེ་བྲག་འབྱེད་དཀའ་བ་མང་ཏུ་མཐོང་།

༨ བཟའ་ཤིང་གི་ར་བ་ཀུན་ནས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་ན། འདིར་གངས་གྱི་གནས་རྒྱས་པ་
ཡོད། དགེ་མ་ཡིད་བཞིན།

༩ ཡུལ་ཚུ་བ་གཙང་མ་ན། སྤང་སྤྱོད་འཛིགས་མཆོག་དབྱངས། དེས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་བྱ་བ་
ཐོབ། དེའི་བྱེད་པས་ནོར་བཟང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མཐའ་ཡས་པ་མཐོང་ཞིང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་དེ་དག་ན་བདག་ཉིད་འདུག་པ་མཐོང་ལ། ལ་ལར་ཆངས་པར་སྤྱོད་དེ་ཞག་གཅིག་ལོན་
སྟམ་བྱེད་པ་ནས། ལ་ལར་བསྐལ་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལོན་སྟམ་པ་བྱེད།
ཆོས་ཀྱི་སྒོ་སོ་སོར་ཡང་ཁོང་དུ་ཚུད་དོ། །

༡༠ དུལ་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བ་ན། བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་བའི་བྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་འདིས་དཀའ་ཐུབ་
དག་པོ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་། རྩོགས་བཞིར་མེད་ཕྱང་པོ་དེ་རབ་ཅམ་དང་། གཡང་གཟར་ཅན་གྱི་རི་
མཐོན་པོས་སྤྱ་གྱིས་གཏམས་པ་སྤྱལ་ནས་ཡོད། དེར་ནོར་བཟང་མཆོང་དུ་འཇུག་པས་མཆོངས་
མ་ཐག་ཉིང་རེ་འཛིན་ཤིན་དུ་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་ཅིང་། མེ་དེས་རེག་པས་ཀྱང་ཉིང་རེ་འཛིན་
རབ་དུ་ཞི་བའི་བདེ་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་པོ། །

༡༡ ཁྱོང་ཁྱེར་མེད་གེ་རྣམ་བསྐྱེདས་ན་བྱ་མོ་བྲམས་མ་དེས་ཁོ་མོའི་གནས་ཀྱི་རྒྱན་
ལ་སྟོས་ཤིག་ཀྱིས་པ། ནོར་བཟང་གིས་བལྟས་པ་ན། ཀ་བ་དང་། ཅིག་པ་སོགས་གནས་ཀྱི་
བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ནས་རྩོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་། བར་དུ་ཆོགས་བསགས་པ། ཐ་མར་སངས་རྒྱས་པ་སོགས་མངོན་པ་ཐམས་ཅད་རི་ལྟ་བ་
མེ་ལོང་དུ་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་མཐོང་ངོ། །བྱ་མོ་འདིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲིའི་
རྒྱད་ཀྱན་ནས་བར་པར་བརྒྱན་པ་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ལས་གཟུངས་ཀྱན་ནས་སྒོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེས་ལ།
དེར་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བརྒྱ་སྒོང་གངས་མེད་པ་ཐག་བཅུ་འདུའོ། །

༡༢ དུལ་མིག་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ན། དགེ་སློང་ལྟ་ན་སྤྱག་པ་བཞུགས་ལ། དེས་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཤིན་དུ་ཞི་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་ཅིང་།
དེའི་སྒྲོབས་གྱིས་ན་ཆོད་དར་བབ་དང་། དགེ་སློང་གསར་ཞུགས་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཁོ་ནས་

སངས་རྒྱུ་ལྡན་ཆུ་ལྡན་སུམ་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་བྱང་ན་ཆངས་པར་སྒྲིབ་ཅིང་། དེའང་ལ་ལར་
 ཉེན་ཞག་གཅིག་ནས། ལ་ལར་བསྐྱལ་བ་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བཟོད་དུ་མེད་པར་ཆངས་པར་
 སྒྲིབ་ལ། བསྐྱལ་བ་དེ་སྟེད་དུ་སངས་རྒྱུ་ལྡན་དེ་དག་ལས་ཆོས་མཛོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་ཞོར་
 མ་འབྲེས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ལྟ་མོད་
 གྱི། ད་དུང་ངས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དེ་ཅུ་ལས་མ་ཉོགས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་
 རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལྟ་ཞིག །བཟོད་པར་མི་རུས་ཀྱི་ཁྱོད་ཉིད་གཞན་དུ་སོང་ལ་གཞན་ལ་ངེས་ཤིག་
 སྐད་དོ། །འབྲེལ་འདི་ནི་གོང་ལོག་གི་སྐབས་མཐའ་དག་ལ་འབྲེལ་བ་ན། ཡོན་ཏན་ཕྱོགས་རེས་
 ཆོག་ཤེས་མཛད་ལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་དེ་ཤེས་སོ། །

༡༣ གྲོང་ཁྱེར་སྒྲོ་བཟང་པོ་ན། ཁྱེུ་དབང་པོའི་དབང་ཕྱུག་དེས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་
 རྒྱུར་གྱུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་སྒྲོ་ཁོང་དུ་ཆུད་ལ། དེས་འཇིག་རྟེན་ན་སྤྱི་དོ་ཅོག་གི་ཡི་གེ་དང་། ཅིས་དང་། གསོ་བ་དང་།
 འཕྱལ་འཁོར་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པའི་གནས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་ཅིང་། དེ་ལས་
 ཅིས་ཀྱི་བྲེ་བྲག་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མཚོན་ན། གངས་ཀྱི་གནས་བྲེ་བ་དང་། ཁོད་དང་། ཐད་དགྲ་
 སོགས་བརྒྱ་ཕྲག་བཞུལ་བར་ཉོགས་ནས། ཐ་མར་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བཟོད་དུ་མེད་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་གངས་ཀྱི་གནས་ཡོད་ལ། དེ་དག་གིས་བཅིས་པ་ན། ཕྱོགས་བཅུ་འེ་གནས་དང་། མིང་
 སོགས་གངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཅི་བར་རུས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་བྲེ་
 བྲག་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་སྒྲོ་ཡུལ་ལས་འགོངས་པ་ཞིག་ཁོང་དུ་ཆུད་དོ། །གངས་ཀྱི་གནས་དང་སང་
 གངས་ཆོད་དང་མི་འབྲེལ། །

༡༤ གྲོང་ཁྱེར་རྒྱ་མཚོ་བརྟན་པ་ན། དག་བསྟེན་མ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། དེས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཛོད་མི་ཐད་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ཐོབ། དེའི་

དབང་གིས་མདུན་ན་སྤྱ་བ་གཅིག་འདུག་པ་ལས་སེམས་ཅན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་སྟོགས་
བཅུའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་ཟས་གོས་སོགས་ཡོངས་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཅི་འདོད་དུ་བསྟན་པས་
ཀྱང་ནར་མའི་ཁ་ཟས་དེ་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གི་བར་མི་མངོན་ནོ། །

༡༥ གྲོང་ཁྱིམ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ན། ཁྱིམ་བདག་མཁས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་ལ། དེས་
ནི་ཡིད་ཀྱི་མཛོད་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཐོབ་སོ། །དེ་ཐོབ་པས་ན་འགྲོ་
བ་རིགས་ཐ་དད་པ་ནས་འདུས་པ་དུ་མ་ཞིག་ཟས་གོས་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོགས་པ་ལ། རྣམ་མཁའ་ལ་
བསྟན་པ་ཅམ་གྱིས་ཟས་གོས་སོགས་དེའི་ལག་མཐེལ་དུ་འོངས་ཤིང་། དེ་ནས་དེ་ལས་སོ་སོའི་
འདོད་པ་བཞིན་ཆོམ་པར་བྱས་ཏེ་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱི་གདམས་བའང་ཅི་རིགས་པ་བསྟན་ནོ། །

༡༦ གྲོང་ཁྱིམ་སེང་གའི་གཟུགས་ན། ཆོས་ཀྱི་ཆོང་དཔོན་རིན་ཆེན་གཙུག་ཕྱུང་
བཞུགས། དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་སྟོན་ལམ་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཐོགས་
པ་མེད་པའི་རྒྱན་ཅས་བྱ་བ་ཐོབ། དེའི་དབང་གིས་ཁང་པ་རྒྱན་དང་། བཀོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྟེང་
གཞལ་ཡས་འདྲ་བ་རིམ་ཐོག་བཅུ་ཡོད་པ་རིམ་ཐོག་ཅེ་མོར་སྟོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་འོག་ནས་ཡས་རིམ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོགས་
བཞུགས་པའི་ཕྱན་སྟེང་ཆོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྟོང་དོ། །

༡༧ ཡུལ་སྤའི་ཅ་བ་ན། སྟོས་འཆོང་རྒྱན་དུ་ལྟ་བ་བཞུགས་ལ། དེས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་སངས་རྒྱས་ལྟ་ཞིང་མཆོད་པ་
དང་། བསྟེན་བཀྱར་བའི་སྟོས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་ཐོབ། དེ་ཐོབ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ནང་ཤེས་ཤིང་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱང་ཤེས་ལ་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་ཞི་བར་བྱས་ནས་དེ་རྗེས་ཆོས་
ཀྱང་བསྟན་ཅིང་། སྟོས་ཀྱི་སྟོར་བ་མཐའ་ཡས་པས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཆད་
མེད་པ་ཐོབ་སོ། །

༡༩ ཁྱོད་ཁྱེད་ཏ་ལའི་རྒྱལ་མཆན་ན། རྒྱལ་པོ་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། རྣོ་བ་བཟང་ག་
ལ་བར་ཕྱིན་བ་ན། རྒྱལ་པོ་དེས་མི་རྣམས་ལ་ཆད་པས་གཅོད་བ་དཔྱལ་བ་ལྟར་མི་འཆམ་བ་
བྱེད་བ་མཐོང་ནས་ལྷོག་ཏུ་ཉེ་བ་ན་ལྷས་བསྐྱལ་ཏེ། སྤར་ཡང་མཇལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་བ་
དེས་བ་ན། དེས་རང་གི་བཅུན་མོ་སོགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་འཕྲོར་བ་རྣམས་བསྟན་ནས་མི་
དགེ་བའི་ཆོས་བྱེད་བ་རྣམས་ལ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་དམ། ངས་ནི་སྤྱལ་པའི་མི་
ལ་སྤྱལ་བས་ཁྲིམས་བཅད་ཀྱིས། ཐ་ན་གྲོགས་སྤར་ཅམ་ལ་ཡང་གཞོད་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་
ན། མིར་གྱུར་བ་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། འོན་ཀྱང་ཁོ་བོས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་
སྤྱུ་མའི་རྣམ་པ་ཐོབ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་སེམས་ཅན་མ་རུང་བ་རྣམས་དེ་
ལྟར་བཏུལ་བ་ཡིན་ཞེས་སོ། །

༡༩ ཁྱོད་ཁྱེད་འོད་བཟང་པོ་ན། རྒྱལ་པོ་འོད་ཆེན་པོ་བཞུགས། དེར་རྣོ་བ་བཟང་ཕྱིན་
བ་ན། ཁྱོད་ཁྱེད་དེ་ཡང་དག་ཞིང་ལྟར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྤར་ཞིང་། དེ་གའི་མི་རྣམས་ལ་འང་
སོ་སོའི་བསོད་ནམས་ཆེ་ཆུང་དང་སྤར་བའི་སྤར་ཆུལ་ཐ་དད་བ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་དེས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སྤྱན་དུ་འགྲོ་བ་འཛིན་ཉེན་དབང་པོའི་སྐྱོང་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས། དེ་མ་ཐག་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་
ཕྱག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་བཅུའི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐྱལ་དང་། ཡིད་མི་
བདེ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཞི་ཞིང་། མི་དང་དུད་འགྲོ་སོགས་སེམས་ཡོད་དང་། ས་རྩོམ་ཕྱག་
སོགས་སེམས་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་འོད་ཆེན་ག་ལ་བར་འདུད་ཅིང་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་།
མཆོད་ཅིང་བསྟོད་བ་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །

༢༠ རྒྱལ་པོའི་གནས་བཟན་བ་ཞེས་པར། དགེ་བསྟེན་མ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས། དེས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་ཐུབ་པར་དཀའ་བའི་ཡེ་ཤེས་

སྒྲིང་པོ་ཐོབ། རྣམ་ཐར་དེའི་ཡུལ་ནི། དགོ་བསྐྱེན་མས་དེ་ལ་སྒྲིམས་པར་བྱགས་པ་ན་ནོར་
བཟང་གིས་ཕྱོགས་བཅུར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཐག་བཅུའི་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་ཞིང་
རྣམས་མཐོང་ཞིང་དེ་དག་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་མཛད་པ་དང་བཅས་པའང་
མཐོང་ངོ་། །དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བ་ལ་དོན་ཐམས་ཅད་མཛོན་
དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་འདི་ནོ། །

༡༡ ཁྱོང་ཁྱེར་དགའ་བ་འཛོན་པ་ན། ཀུན་ཏུ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་བཞུགས། འདིས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་འགོ་བ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་ཐོབ་ལ། དེ་ཐོབ་
པས་ཕྱོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གང་ལ་གང་འདུལ་བའི་སྦྱེད་དང་། རྗེས་སུ་བཟུང་བའོ། །

༡༢ ཡུལ་ཁམས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ན། སྒོས་འཆོང་གི་ཆོང་དཔོན་ཡོངས་སྦྱོད་ལྷན་ལ་
ཞེས་བྱ་བ་འདུག་གོ། །དེས་སྒོས་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་ཤིང་། ལྷ་ལྷ་མི་སོགས་ཀྱི་
གནས་ན་ཡོད་པའི་སྒོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཤེས་སོ། །

༡༣ ཁྱོང་ཁྱེར་ཁང་པ་བཅེགས་པ་ན། མཉན་པ་དཔའ་བོ་བཞུགས། དེས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། འགྲོགས་པ་དང་། རྗེས་སུ་བླ་
པའི་རྒྱ་ལྷང་གིས་དབྱངས་འཐོབ་པོ། །དེ་འཐོབ་པས་མཐོང་ཐོས་བླ་རེག་གིས་སྦྱེ་བོ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་བོན་བསྐྱེན་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་ཐོབ།

༡༤ ཁྱོང་ཁྱེར་དགའ་བའི་འབྲང་བ་ན། ཆོང་དཔོན་རྒྱལ་བ་དམ་པ་བཞུགས། འདིས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་དངོས་པོ་མེད་པ་
ལ་གནས་པས་མཛོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པའི་རྩལ་སྟེད་ཐོབ། དེའི་མཐུས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་ཁམས་སུ་ལྷ་མི་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་པན་པ་དང་། གཞོད་པ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནི་བསལ། པན་པ་དང་བདེ་བའི་སྒོ་

ཐམས་ཅད་ནི་འབྲེད་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་རྒྱན་མི་འཆད་དོ། །

༡༥ ཁྱོད་ཁྱེད་ཀ་ལི་རྒྱའི་ནགས་ཆལ་ན། དགེ་སློང་མ་སེང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པ་
བཞུགས། གཞོན་ཏུ་ཞོར་བཟང་དེར་ཕྱིན་པ་ན། རགས་ཆལ་དེ་བཞོད་པ་ཕྱན་སྲུང་ཆོགས་པ་
ལྷའི་གནས་གཞལ་ཡས་ཀྱིས་འགྲན་དུ་མེད་པ་འཁོར་ཕྱན་སྲུང་ཆོགས་པ་ས་བཅུའི་བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔའ་དང་། ལྷ་ལྷ་སོགས་འཛིག་རྟེན་སློང་བ་ཆེ་དགུ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་འཁོར་
དང་བཅས་གདན་ཁྲི་བཟང་པོར་འཁོད་པ་སོ་སོ་སོ་སོར་མོས་པ་དང་འཆམས་པའི་ཆོས་བསྟན་
པ་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་རྗེས་མཐུན་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། དགེ་སློང་མ་དེས་བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྣམས་སེམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཅོམ་པ་ཐོབ། དེའི་མཐུས་
ཚོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགའ་ལྷན་ན་བཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཀྱི་མངལ། བཅུན་མོའི་འཁོར་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། བདུད་ཀྱི་སྤེལ་འཛོམས་པ། མཛོན་
པར་རྒྱལ་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱན་རླབས་ལྷ་ལྷ་སོགས་ཐ་དད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བཞོད་པ་
གངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པས་མཆོད་ཅིང་བསྟེན་བཀྱར་རོ། །

༡༦ ཁྱོད་ཁྱེད་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་ན། བཅོམ་པ་མ་ལྷའི་བཤེས་གཉེན་མོ་བཞུགས། དེས་
བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་མཐར་ཕྱིན་པ་འཐོབ། དེའི་
ཡུལ་ནི་དེ་འཐོབ་པས་འགྲོ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་གཟུགས་སུ་སྟོན་ཅིང་གང་ལ་དེ་
འཆམས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །གམ་ན་ཉེ་བར་འོང་བ་ལའང་ཆོས་སྟོན་པས་དེ་མ་ཐག་ཆགས་བྲལ་
ཐོབ་ཅིང་། གཞན་དང་གཞན་ལའང་བལྟས་པ་དང་། དེག་པ་དང་། བར་དུ་འཁྱུད་པ་བྱས་པ་ཙམ་
ཀྱིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ལ། མང་པོ་ཞིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ཙམ་ཀྱིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ལོ། །

༡༧ ཁྱོད་ཁྱེད་དགེ་བའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ན། ཁྱིམ་བདག་ནན་ཞུགས་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས། དེས་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡོངས་སུ་མི་ཐད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ།

དེའི་མཐུས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་རྟེན་གྱི་སངས་རྒྱས་དག་མཐོང་ཞིང་དེ་དག་གི་
མཛད་པ་ཐིན་ལས་དང་བཅས་པའང་ཤེས་ལ་ཆོས་ཀྱང་ཐོས་ཤིང་མ་ཞོར་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དོ། །

༡༩ རི་ཐོ་གྲུ་འཛིན་ན། སྤྱན་རས་གཟིགས། ཞོར་བཟང་དེར་ཕྱིན་པ་ན། འཕགས་པ་
འཁོར་རྒྱ་མཆོས་བསྐྱོར་བ་མཛུམ། བྱལ་གཡས་པ་ཞོར་བཟང་གི་སྤྱི་ལོར་བཞག་སྟེ་ལེགས་སོ་
ཞེས་དབུགས་དབྱེད། ཁོ་ཐོ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པའི་སྟོ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པའི་སྟོ་ཐོགས་
པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས། དེ་ཤེས་པས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་ནས་ཀྱང་མི་གཡོ་ལ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འདུལ་བའི་བྱིར་ཡང་འདྲེང་བ་སོགས་སྦྱོད་པ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཤེས། འོན་
ཏེ་ངས་ནི་དེ་ཅུ་ལས་མི་ཤེས་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་སྟོན་མི་རྒྱས་པས་གཞན་དུ་
སོང་གསུངས་སྐད། འདིར་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཆོན་བརྗོད་པའི་ཕན་ཡོན་མང་དུ་གསུངས།

༢༠ རི་ཐོ་གྲུ་འཛིན་དེར། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཞན་དུ་མི་འགོ་བ། དེས་བྱང་
རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྟོ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་ཐོབ། དེའི་དབང་གིས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་
དཔལ་གྱི་སྟོང་པོ་དང་ལྗན་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ནས་མི་མཛེད་འདིར་འོང་སྟེ། དེའི་བར་དུ་
བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་རྟེན་ཅིག་
ལས་མཁྱོགས་པའི་རྒྱལ་ས་ཀྱང་གོམ་པ་གཅིག་གིས་འདོར་བས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གོང་
གི་རྩལ་གངས་དེ་སྟེན་ཅིག་བརྒྱལ་བའི་བྲགས་ཀྱིས་འོངས། ཤར་ཕྱོགས་ནས་རི་ལྷ་བ་ཕྱོགས་
གཞན་ནས་ཀྱང་རོ། །

༢༡ ཁྱོང་ཁྱེར་སྟོ་དང་ལྗན་པ་ན། ལྷ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། འདིས་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་གྱི་བྱ་བ་ཐོབ། རྣམ་པར་འདིའི་ཡུལ་ནི། སེམས་འདོད་ཆགས་ཅན་
རྣམས་ལ་ཆགས་ཡུལ་དེ་མི་སྤྱལ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ། ང་རྒྱལ་ཅན་སོགས་ཆར་གཅོད་པས་

འདུལ་བ་རྣམས་ལ་ནི་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་གཟུགས་སུ་སྟོན། ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་མེ་ཆུ་
དང་འབྲུང་བོའི་འཛིགས་བ་སོགས་སྟོན་ཏེ། ཐབས་གྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
བཟང་པོ་ལ་བརྟུང་དོ། །གཞན་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་གཏེར་འགྲེང་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད།

༣༡ ཡུལ་མ་ག་རྟའི་སྤྱིང་པོ་ན། སའི་ལྷ་མོ་བསྟན་མ་བཞུགས། དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་དང་མི་འབྲལ་བ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་བོ། །

༣༢ ཁོང་ཁྱེར་སེར་སྤྱིང་གནས་ན། མཆན་མོའི་ལྷ་མོ་དབྱིད་དང་ལྷན་བ་བཞུགས།
འོར་བཟང་གིས་མཇལ་བ་དང་། སྟོན་གྱི་སྦྱར་བ་སེམས་ཅན་གང་ཐབས་གྱིས་བརྟུལ་ཏེ་བདེ་
འགྲོ་ལ་བཞག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟུང་བ་སོགས་དེས་བརྟུལ་བའི་འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་བ་སྤྱིང་གསེབ་ན་ཚུད་པར་སྤང་ཞིང་། དེའི་གཟུགས་དང་། མཐུ་ལ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་
བྲབ་པར་མཐོང་། དེ་རྗེས་ལྷ་མོས་རང་གི་སྦྱོད་ཡུལ་ལས་བརྩམས་པའི་ཆོས་མང་དུ་གསུངས།
གཞན་ཡང་དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་བ་
རྣམ་པར་སེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྲང་བ་ཐོབ། དེ་ལ་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་
པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྟུལ་སྟེད་ཀྱི་ཞིང་དང་། སངས་རྒྱས་མཐོང་། ཞིང་རྟུལ་སྟེད་དུ་རང་
གི་ལུས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་འགྲོངས། དེ་དག་ཏུ་སྦྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ཕྱ་མོ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་མཐོང་
ཞིང་གང་ལ་གང་པན་གྱི་ལུས་ཀྱང་སྟོན་ཏོ། །

༣༣ མ་ག་རྟ་འདི་ཉིད་ན། ལྷ་མོ་ཀུན་ཏུ་ཐབ་པའི་དཔལ་ངི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་
བཞུགས། དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་བསམ་གཏན་ཞི་བའི་བདེ་བས་ཀུན་ཏུ་
རྣམ་པར་གཞོན་བ་ཐོབ་བོ། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུས་གསུམ་དུ་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་མཐོང་ཞིང་། དེ་དག་གི་ཞིང་དང་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོ་འང་མཐོང་བ་སོགས་
སྟོ་ཡུལ་ལས་འགོངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ།

༣༥ རྩེ་ཆེ་གདན་གྱི་གཡས་རོལ་ན། མཚན་མོའི་ལྷ་མོ་རབ་རྩ་དགའ་བའི་མིག་འགྲོ་
བར་རྣམ་པར་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
ཀྱན་རྩ་བཟང་པོ་དགའ་བ་ཤིན་རྩ་ཡངས་ཤིང་བྱི་མ་མེད་པའི་བྲག་གི་རྒྱལ་མཚན་ཐོབ། དེ་
ཐོབ་པས་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་དང་། སྤྱིའི་ཆ་གས་ནས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་འོད་དང་། སྤྱིན་འགྱུར་
པ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོག་གས་དཔག་རྩ་མེད་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པ་
ཐོབ། མཛད་པ་མཐའ་གྲས་པའི་ངོ་མཚར་རྣམས་གཞུང་ཉིད་ན་ཤིན་རྩ་རྒྱུས་པར་བཞུགས་སོ། །

༣༥ བོད་གི་གནས་ཉིད་ན། མཚན་མོའི་ལྷ་མོ་སེམས་ཅན་ཀྱན་རྩ་སྦྱོང་བའི་གཟི་བུ་བཟང་
དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་འཛིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་རྣམ་པར་འདུལ་བ་སྦྱོན་པ་ཐོབ། དེའི་སྦྱོང་ལུལ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་བ་གཞུང་ཉིད་ན་གསལ།

༣༦ བོད་གི་གནས་འདི་ཉིད་ན། མཚན་མོའི་ལྷ་མོ་གངས་མེད་པ་བརྒྱ་སྦྱོང་ཐུག་བཅུའི་
འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་རྒྱ་མཚོ་རབ་རྩ་ཞི་བ་དང་ལྡན་པ་བཞུགས། འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དགའ་བ་ཡངས་པའི་བྲག་གི་འབྲུང་བའི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རྣམ་པར་
བརྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་འཐོབ། འདིའི་ལུལ་སྦྱོང་ལུལ་རྒྱུས་པར་འབྲུང་ཡང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་མཛད་
པ་དང་བྱེ་བྲག་དབྱེ་དགའོ། །

༣༧ གནས་འདི་ཉིད་ན། མཚན་མོའི་ལྷ་མོ་གྲོང་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་འབྲུང་བའི་
གཟི་བུ་བཟང་དཔལ་བཞུགས། འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྤྱི་ཡོད་དུ་འོར་བ་
དང་། རྣམ་པར་འཕྱུལ་བཟང་མོ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ། དེ་དང་ལྡན་པས་ཆོས་སྤྱི་བ་ལ་
ཐོགས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་གི་གནས་ཐོབ་པ་སྦྱོང་ལུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རྒྱུས་པར་
གཞུང་ནའོ། །

༣༩ གནས་འདི་ཉིད་ན་མཚན་མོའི་ལྷ་མོ་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མེ་ཉོག་རྒྱས་པས་བདེ་
བར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། འདིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དགའ་བའི་
འོད་སྟོན་པ་ཡངས་པ་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ། དེའི་སྟོན་ཡུལ་དང་ཐུགས་རིམ་
ནས་བསྐྱེད་པ་སོགས་བསམ་པའི་ཡུལ་ལས་འགོངས་པ་མཆིས།

༤༠ གནས་འདི་ཉིད་ན། མཚན་མོའི་ལྷ་མོ་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྟོན་ལམ་ལ་
བརྩོན་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས། འདིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་བྱ་བའི་བསམ་པ་རིམ་བུ་བཞུགས་ཏེ་དགའ་བའི་རྩ་བ་ལ་
བསྐྱེད་པ་ཐོབ། འདིའི་སྟོན་ཡུལ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ་གཞུང་ན་གསལ་ལོ། །

༤༡ ལུས་བེ་ཞིའི་ནགས་ཚལ་ན་ལྷ་མོ་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཟང་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས། འདིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་ཆད་མེད་པར་དམིགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཏུ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྐྱེ་བས་རྣམ་པར་འབྱུལ་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཐོབ། འདིའི་ཡོན་ཏྲན་ཆད་མེད་པ་གཞུང་ནས་རྒྱས་པར་འབྱུང་།

༤༢ རྒྱུའི་བྱ་མོ་གོ་བ། ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། འདིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྩལ་རྒྱ་མཚོའི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བཀྲ་
བའི་ཡུལ་འདི་ཤེས་ཏེ། འདིའི་སྟོན་པས་གྱིས་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཚོ་དང་དེ་དག་
ཏུ་བྱང་བའི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་ཉན་རང་དང་། སོ་སྐྱེ་སོགས་གང་ཟག་རྒྱ་མཚོའི་
འབྱུང་བ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མ་ལུས་པར་ཁོང་ཏུ་རྒྱུད་དོ། །

༤༣ གནས་འདི་ཉིད་ཏུ་ཡུམ་སྐྱུ་མ་ལྷ་མཛེས། འདིས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རྣམ་
པར་ཐར་པ་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མའི་རྣམ་པས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ།
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་གངས་མེད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡུམ་དུ་གྱུར་

པའོ། །དཔེར་མཆོན་ན་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ལོག་པར་དད་སེལ་སོགས་དང་། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུམ་མོ། །

༤༣ སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ན་བྱ་མོ་ལྷ་དབང་འོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས། འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དྲན་པ་ཐོགས་པ་མེད་ལ་རྣམ་པར་དག་པས་བརྒྱན་པ་ཐོབ། འདིས་སངས་རྒྱས་བྱངས་མེད་པའི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་རྩི་སྟེད་པ་རྩེས་སུ་དྲན་ནོ། །

༤༤ སེར་སྒྱའི་གནས། བྱིས་པའི་སློབ་དཔོན་ཀུན་གྱི་བཤེས་གཉེན་བཞུགས། འདིས་གཞོན་ཅུ་ལྷོར་བཟང་ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་བ་ཐོ་མཛོན་པར་ཤེས་བྱ་བའི་བྱང་དུ་བཏང་། དེས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཟོ་མཛོན་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྒྲིག་བྱངས་མེད་པ་ཁོང་དུ་ཆུད།

༤༥ མ་ག་རྟའི་གནས་ཉིད་དུ། དགེ་བསྟེན་མ་བཟང་མའི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས། འདིས་ཆོས་གྱི་རྣམ་བྱངས་གནས་མེད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞིང་དུ་མིག་སོགས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་གོ། །

༤༦ ཁྱོང་ཁྱེར་རྒྱས་པའི་འགམ་ཞེས་བྱ་བ་ན། གསར་ཆོང་གཅེས་པ་གཏོང་བ་ཞེས་པ་བཞུགས། འདིས་བྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དྲན་པ་ཐོགས་མེད་རྣམ་པར་དག་པས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་ཐོབ་གོ། །

༤༧ ཁྱོང་ཁྱེར་འདི་ཉིད་ན་བྱིམ་བདག་ལྷ་བ་བཟང་པོ་བཞུགས། འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡེ་ཤེས་རྩི་མ་མེད་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་ཐོབ། འདིའི་སྟོད་ཡུལ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཏོ། །

༤༨ ཁྱོང་ཁྱེར་འདི་ཉིད་ན། བྱིམ་བདག་མི་པམ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས། རྣམ་པར་མི་ཟད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་མི་ཟད་པ་མཐོང་བའི་

གཏེར་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

༤༩ གནས་འདིར་བྲམ་ཟེ་ཞི་འཛིན་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས། འདི་ནི་བདེན་པའི་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྨྱོད་པ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་བརྟུང་
བ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་ལོ། །

༥༠ གནས་འདིར། ཁྱིུ་དཔལ་འབྱུང་དང་། ལུ་མོ་དཔལ་གྱི་སྒོ་གྲོས་ཞེས་པ་གཉིས་
བཞུགས། འདི་གཉིས་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་སྦྱུ་མའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་
བ་ཐོབ། དེ་ཐོབ་པས་སེམས་ཅན་སོགས་སྦྱུ་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
གྱི་བསྒྲུགས་པ་དང་། སེམས་དགུས་བསྟེན་ཚུལ་སོགས་ཆེས་རྒྱས་པ་འདིར་བཞུགས།

༥༡ གནས་འདིའི་ཆེམས། སྒྲིའི་གནས་རྒྱ་མཆོའི་འགྲམ་ཞེས་བྱ་བ་ན། རྩེ་བཙུན་
བྲམས་པ་བཞུགས། འདིས་བྲམས་པ་དང་རྩེས་བསྟན་མང་དུ་གསུངས།

༥༢ ཡུལ་ཆེ་གོ་མོ་ཞིག་ན་འཇམ་དཔལ་བཞུགས། འདིས་གདམས་པ་ཐོར་བྱ་འགའ་གསུངས།

༥༣ སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྦྱང་མཛད་ཀྱི་བྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་བཟང་
བཞུགས། འདི་ལས་བཟང་པོ་སྨྱོད་པའི་ཚུལ་དང་སྒོན་ལམ་སོགས་མཐོས། དེ་ལྟར་མདོ་དངོས་
ཟིན་ལ་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་ཅ་གསུམ་ལས་མ་ཐོན་ཀྱང་། དོན་ལ་སྒྲ་མ་བརྒྱ་ཅ་བུ་བསྟེན་ཏེ། ༡༢༡
མདོ་ཉིད་ལས། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཏུར་གྱུར་པས་བཏང་ནས། སྒོར་ཁྱེར་དཔལ་གྱི་འབྱུང་
གནས་ཉེ་བར་བཟུང་བ་ནས་སྒྲོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱལ་ཏེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
བརྒྱ་ཅ་བུ་ལ་ཡོངས་སུ་བྲི་བ་བྱེད་ཅིང་ཐ་མ་ངའི་བྱང་དེའི་བར་དུ་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །

༼༡༽ ལྷ་ངན་འདས་ཆེན། ༣༡༥ དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤིང་གི་འདབ་མ་གཅིག་
བྲག་ཏུ་བྲངས་ཏེ། ཤིང་གི་འདབ་མ་འདིའི་ཆོད་ཙམ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟན་པ་དང་
སྟག་མ་ས་ལ་སྦྱེས་སོ་ཙམ་གི་ཆོད་ཙམ་ནི་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་བསྟན་

བར་གསུངས། འོ་ན། དེ་དག་བདེན་པ་བཞིར་འདུས་སམ་མ་འདུས། མ་འདུས་ན་བདེན་པ་
བཞིར་གངས་ངེས་པ་མི་འཐད་པས་བདེན་པ་ལྟར་གྱུར་ལ། འདུས་ན་བདེན་པ་གསུངས་ཟིན་
པས་དེ་དག་མ་བསྟན་པ་ངེས་ལྟར་འཐད་ཅེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། དེ་དག་བདེན་པ་བཞིར་འདུས་
ཞིང་བདེན་པ་བཞི་ཡང་བསྟན་ཟིན་མོད། དེ་བསྟན་པས་བདེན་པ་བཞིའི་བྱད་ཆོས་མཐའ་དག་
བསྟན་པར་མ་གྱུར་ཏེ། ལྟར་བསྟན་པ་ནི་ཉན་རང་གི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངོ་མོ་ཅམ་
བསྟན་གྱི་ད་དུང་དེ་དག་གི་སྟོང་ཡུལ་ལས་འདས་པ་མཆོན་ཉིད་རྒྱས་པར་བྱེ་སྟེ་བྱང་སེམས་
རྣམས་ལ་བསྟན་བྱ་དུ་མ་ཡོད་ཅེས་གསུངས།

༣༣༩ འདིར་ལུང་དང་། འཁོར་ལོ་གཉིས་འབྲེལ་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་ཆོས་སུ་སྦྱར་ཡོད།

༣༤༠ སེམས་བསྐྱེད་པ་མང་ཡང་ཆུ་ཆེ་ལྟར་མི་བརྟན་པས་རྒྱུན་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཕྱིར་བསྒྲིག་
པ་མང་། དེ་མོ་གིས་པའི་གཟུགས་ལྟར་དང་པོ་བྱ་དགའ་ལ་བྱས་ནས་གཞིག་པར་སྦྲ་གསུངས།

༣༤༡ གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས། མདོ་སྡེ་ནི་འདི་སྐད་ནས་མདོན་པར་
བསྟོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་ལྟ་བུ་སྟེ། སྡེ་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་པས་པའི་མིང་ཡིན་པས་སོ། །དབྱངས་
གིས་བསྟན་པ་ནི། ལྟར་སྟུགས་པས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏེ། རྩིས་སུ་ཆོག་པས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་
གིས་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྟར་མདོ་སྡེ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་རྩིས་ལ་འདི་སྐད་དུ། ང་སྟོན་ཁྱེད་
དང་འབྲེལ་བ་ནི། །བདེན་པ་བཞི་པོ་མ་མཐོང་སྟེ། །དེ་བས་འཁོར་བར་ཡོངས་སུ་འཁོར། །སྟུག་
བསྐྱེད་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཆོར་ལྷུངས། །གང་གིས་བདེན་པ་བཞི་ཉོག་པས་ན། །འཁོར་བ་ཡོངས་སུ་
གཙོད་པར་གྱུར། །སྟེ་པའི་སྲིད་པ་ཀུན་ཟད་ན། །སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ལེན་མི་སྲིད། །ཅེས་བྱ་
བ་ལྟ་བུའོ། །ལུང་དུ་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་སུ་ལུང་བསྟན་པའོ། །ཆོག་པས་སུ་བཅད་
པའི་སྡེ་ནི། མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་ལས་འོངས་པའི་དོན་ཆོག་པས་བཅད་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་གདམས་པ་
སྟེ། སྟེག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྦྱང་། དགའ་ཆོག་ནི་རྩིས་པར་བྱ། །བདག་གི་སེམས་

ཀྱང་ཤིན་ཏུ་འདུལ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དབྱངས་བསྟན་དང་།
འདིའི་བྱང་པར་ནི། སྤྲ་མ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་བསྟུས་དང་། འདི་ནི་གཞུང་གཞན་གྱི་དོན་རང་
ཀྱང་དུ་གདམས་པའོ། །ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ནི། སྤྲ་མ་ཀྱང་མ་ཞུས་པར་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་སྟེ།
དགེ་སྦྱོང་དག་སྤྱན་སྤར་ལྟགས་པ་ལ་བྱེད་ཅག་འདོད་ལ། ཅུང་བ་ལེགས་སོ། །ཆོག་ཤེས་པ་
ལེགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱང་གཞི་ནི། སྤྱང་བའི་གཞི་བྱང་བ་ནི།
དེ་ལས་བཅུམས་ཏེ་གསུངས་པ་དག་གོ། །རྟོགས་བརྗོད་ནི་མཆོག་བྱང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུ་བྱང་བ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་དུས་ན་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་བྱང་། འོད་
སྤང་གི་དུས་ན་འདི་ལྟ་བུ་བྱང་། བདག་ཅག་གི་དུས་ན་འདི་ལྟ་བུ་བྱང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མདོར་
ན་སངས་རྒྱས་སྤྲ་མ་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བསྐྱར་ཏེ་འདོམས་པའོ། །སྤྱིས་རབས་ནི། སྟོན་
པ་རང་གི་འབྲུངས་རབས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་བཅེགས་
པ་ལྟ་བུའོ། །མཛད་དུ་བྱང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་དོ་མཆར་མཛད་དུ་བྱང་བ་དག་ལས་
བཅུམས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དཔེར་ན། གང་ཆེ་ཀྱང་གཉིས་ཞེས་སོགས་ལྟ་བུའོ། །གཏན་ལ་
དབབ་པའི་སྟེ་ནི། སྤར་ལྷུ་མ་ཐོར་གསུངས་པ་དག་གི་དོན་ཕྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་སྟེ། མདོ་སྟེ་
དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ནི་མདོའི་དགོངས་པ་གཞིར་བཟུང་གི་རང་སྒྲོས་དཔོག་ཆེད་
ཅམ་དུ་གྲིས་པས་དགོངས་པ་ལྟན་མེན་བཟླ་ཤིགས་སོ། །

༣༩༣ ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསྐྱལ་པ་ཆེད་མེད་པའི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་པ་མང་དུ་
བསགས་ལ། དགེ་བའི་ཆོས་མ་བསྟོམས་པས། དེ་བས་ན་ཉོན་གཅིག་གསལ། ཞག་གཅིག་ཅམ་
གྱི་སེམས་འདུལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། དགེ་སེམས་ནི་རྩ་ལ་རིས་མོ་
གྲིས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་སོགས་ནི་རྩོལ་རིས་མོ་གྲིས་པ་ལྟར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོག་འོད་དང་།
མེ་འོད་སོགས་ཀྱི་དཔེ་དང་སྤྱར་ནས་ཀྱང་གསུངས།

༣༩༠ བྱམས་པ་བསྐྱོམས་པས་རང་ཉིད་བསམ་པ་བཟང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་པ་རོལ་ལ་
དངོས་སུ་པན་པར་མི་འགྱུར་བར་རྩན་དུ་འགྱུར་ཞེས་ཀྣམ་བ་ལ། བྱམས་པ་གོམས་པས་གཞན་
ལ་དངོས་སུ་པན་པའི་དཔེ་ལྷན་གྱིན་སྤྲོད་མར་གྱིས་ན་བ་ལས་གསོ་བ་སོགས་སྟོན་པ་རང་གི་
མཛད་པ་མང་པོ་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཤིང་། བྱམས་པའི་བསྒྲགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
པར་གསུངས།

༣༩༡ དང་སང་གི་ཁ་སྐད་ལ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཟན་ཐོས་པའི་འོག་འཕྲོག་མ་ལ་ཆང་བུ་རེ་
མ་གྱིན་ན་ཉིན་དེར་སྟོན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྲས་ནས་བྱད་ཅེས་གྲགས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་གསུངས་
ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ། དེའི་རྒྱ། དེའི་རྒྱུ་གྱིས་དགེ་སྤྲོད་ནམས་ཀྱིས་འཕྲོག་དགོན་པའི་ཡི་དྲགས་
ལ་རྟག་ཏུ་གཏོར་མ་གྱིན་ཅིག་ཅེས་ཁྲིམས་བཅས་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གནས་ཁང་དག་ཏུ་
གཏོར་མ་མ་གྱིན་པར་གྱུར་ན། དེ་དག་ནི་ངའི་ཉེ་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་བྱའི་བདུད་ཀྱི་དབྱང་
དང་འཁོར་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འཕྲོག་མ་མིན་གྱི་གནོད་སྦྱིན་འཕྲོག་
གནས་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །

༣༩༢ གཞན་ཡང་ཤེས་ལ་མི་མཐོང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ནི་ཤེས་ལ། ཉོན་མོངས་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ་བསྐྱིབས་
ནས་མི་མཐོང་བས་ན། དེ་ནི་ཤེས་ལ་མི་མཐོང་བ། ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་
མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ས་བཙུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་
གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཤེས་ཀྱང་། གསལ་བར་
མི་མཐོང་བ་ནི་ཁྱེ་བཞིན་མོ་མི་གསལ་བ་དང་འབྲའོ། །གཞན་ཡང་མཐོང་ཡང་མཐོང་ལ་ཤེས་
ཀྱང་ཤེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟར་འདས་སོ། །དེ་ནི་གཟིགས་པ་དང་མཁྱེན་པ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་ཏེ། འདི་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པས་ཡང་དག་མཐའ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་

སྒྲིབ་ཀྱི་ཁུངས་སུ་ཆེའམ་སྒྲིབ་སྟེ་འཛིན་ཏུ་དཔྱོད་དགོས།

༤༠༩ སྔོན་ནི་ཡོད་ལ་ད་ནི་མེད། །སྔོན་ནི་མེད་ལ་ད་ནི་ཡོད། །དུས་གསུམ་སྔོན་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་གནས་མི་སྔོན། །ཅེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི། སྔོན་ཡོད་པ་
ནི་ཉོན་མོངས་པའོ། །ད་མེད་པ་ནི། དེ་ཡོད་པས་ད་ལྟར་གྱི་སྤངས་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་འདི་
མེད་པའོ། །གཞུང་ལམ་འདི་ལྟར་འབྱུང་བས་ཡོད་མེད་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་བྱས་ཏེ་དུས་
སོ་སོར་ཡོད་མེད་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྔོན་མེད་པ་ནི། བཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའོ། །ད་ཡོད་ནི་ད་ལྟར་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། བཤེས་བྱིན་སྔོན་མེད་པའི་དབང་གིས་ད་
ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་འདི་ཡོད་ཅེས་པའོ། །ཆོག་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི། སུའང་བྱང་སྟེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་དུས་གསུམ་གང་དུའང་ཉོན་མོངས་པ་ཡོད་ཅེས་སྒྲིབ་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་མི་
སྔོན་དོ། །ཞེས་པའོ། །འདི་ནི་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་གཅིག་སྟེ། གཞན་ཡང་སྟོ་མི་འབྲས་པ་མང་དུ་
གསུངས་ཏེ། གཞུང་ཉིད་ནས་གསལ་ལོ། །

༤༡༠ རིགས་ཀྱི་བྱ། སྦྱེས་པ་དང་བྱང་མེད་གང་ཡང་བྱང་། ཆོས་རྣམས་པ་འདི་བཞི་དང་
ཐུན་ན་སྦྱེས་བྱ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཆོལ་བ་དང་། ཆོས་
ཉན་པ་དང་། དོན་སེམས་པ་དང་། སྦྱེས་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། རིགས་ཀྱི་བྱ།
གལ་ཏེ་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཡང་། ཆོས་རྣམས་པ་འདི་བཞི་དང་མི་ཐུན་ན། སྦྱེས་བྱ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དེ་
ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྦྱེས་པའི་ལུས་ཡིན་མོད་ཀྱི་སྦྱོད་པ་བྱོལ་སོང་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ནི་པོ་མོ་གཉིས་ཀ་འདུལ་བས་སྦྱེས་བྱ་འདུལ་ཞིང་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཁ་
ལོ་བསྐྱར་བ་ནི། ཏྲ་འདུལ་སྦྱོང་གི་དཔེ་དང་མཚུངས་ཆོས་བཞིས་སྦྱར་ནས་གསུངས།

༤༡༡ རྗེས་བྲན་བྱུག་གི་ལྟ་རྗེས་བྲན་ནི། དོན་དམ་པའི་ལྟ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
རྗེས་བྲན་ལ་བྱེད་ཅིང་། རྗེས་སུ་བྲན་ཚུལ་ནི། དེ་དག་དོན་གཉེར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་

སྒྲུང་ངོ། །

༩༩༩ སྡིག་པ་མང་དུ་བྱས་ཀྱང་དགེ་བ་གཅིག་གི་རྒྱར་མི་ཤོད་དོ། །བདག་གིས་
སངས་རྒྱས་བཙུགས་ཕྱན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་ཐོས་ནས་དགེ་བ་གཅིག་ལ་ནན་ཏན་བྱས་
པའི་སེམས་ཀྱིས་སྡིག་པ་མང་པོ་བཙུགས་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདིར། དཔེར་ན། རྩེ་
རྩེ་རྒྱུང་དུ་མ་གཅིག་གིས་རི་རབ་ཀྱང་འབྱིག་པའམ་མེ་རྒྱུང་དུ་མས་ཐམས་ཅད་ཆོག་པའམ།
དུག་རྒྱུང་དུ་མས་སེམས་ཅན་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དང་འབྲུང་བར་དགེ་བ་རྩུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་
སྡིག་པ་ཆེན་པོ་ཆོམས་པར་འགྱུར་ཏེ། དགེ་བ་དེ་ལ་རྒྱུང་དུ་བྱ་མོད་ཀྱི། ཡང་དག་པར་ན་ཆེན་
པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༩༩༩ ཆོང་དཔོན་གྱི་བྱ་མ་པམ་པ་ཞེས་བྱ་བས་རང་གི་མ་ལ་མི་ཆངས་པར་སྤྱད།
དེའི་རྒྱུ་གྱིས་རང་གི་པ་ཡང་དཀྱོངས། དུས་ཕྱིས་རང་གི་མས་སྤྱེས་པ་གཞན་ཞིག་དང་འབྲིག་
ཐབས་སྤྱད་པས་རབ་ཏུ་ཁྲོས་ཏེ་མའང་བསད། དེ་ནས་དག་བཙུགས་པ་ཞིག་དང་བཞེས་ཤིང་
འགྲོགས་པ་ལས་དེ་ལ་ངོ་ཆ་བས་དག་བཙུགས་པའང་བཀུམས། རྩེས་སུ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་
ནང་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་སོང་བ་ན། དེ་དག་གིས་དེས་མཆོམས་མེད་གསུམ་བྱས་པར་རིག་ནས་
མ་གནང་བས། དེ་དག་ལ་ཁྲོས་ཏེ་བྱབ་དེར་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ཁང་ལ་མེ་བཏང་སྟེ་བསྐྱེད་གས།
ཕྱིས་བཙུགས་ཕྱན་འདས་གང་ན་བར་ཕྱིན་ཏེ་རབ་ཏུ་དབྱུང་བར་གསོལ་བས། རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་
ཆོས་གསུངས་པའི་སྡིག་པ་བྱང་སྟེ་བྱང་རྒྱུ་ལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས།

༩༩༩ རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། གལ་ཏེ་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
ཐས་དང་གོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱིན་པ་བས་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྤྱད་ཅིག་ཅམ་སངས་རྒྱས་རྩེས་
སུ་བྲན་ན་བསོད་ནམས་འདིའི་བཙུ་བྱ་གི་ཆ་གཅིག་ཅམ་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་
ཡང་། གོང་ནས་གོང་དུ་དཔེར་བྱས་ཏེ་པན་ཡོན་མང་དུ་གསུངས།

༤༩༤ དེ་ལྟར་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ལོ། །སྤྲུག་བསྐྲུལ་བའི་ཕྱིར་སྤྲོད་
པའོ། །སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

༤༩༥ རྟག་ཏུ་ཕྱ་ངན་གང་བྱེད་པ། །ཕྱ་ངན་ཕྱིར་ཞིང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །རི་ལྟར་གཉིད་
ལ་དགའ་བ་ཡང་། །ཕྱིར་ཞིང་དེ་བཞིན་གཉིད་ཆེར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་འདོད་ཆགས་སྲིད་པ་
དང་། །ཆང་དད་ཆེ་བའང་རིག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

༥༠༠ འདིར་ལོག་སྲིད་ཅན་གྱི་མཆོན་གཞི་གསུངས་ཤིང་། འོག་ཏུ་འང་གསལ་བར་གསུངས།

༥༠༣ གང་ཟག་སྤྲ་ཞིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་དད་ན་མདོན་
པར་ཐོབ་པའི་ལུས་ངན་ལ་མི་སྤྲུག་ཀྱང་། མདོ་སྡེ་འདིའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་བྱད་གཟུགས་བཟང་བ་
དང་། གཟི་བརྗིད་དང་མཐུ་ལྡན་པས། མདངས་ཀྱང་འཕེལ་ཞིང་སྐྱེ་སྐྱེ། འཛིག་རྟེན་དང་བཅས་
པ་ལྟ་དང་མི་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་ལྟ་འདོད་པ་དང་། རིམ་སྒོ་དང་། བཀྱར་སྟེ་དང་།
མཆོད་པ་བྱེད་ཅིང་གཏོང་མི་ཤོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༼ཁ༽ ༥༡ འདིར་འཁོར་བ་ལུས་གངས་མེད་ཐོར་བ་སོགས་ཕྱ་ངན་བསལ་བ་དང་ཆ་
འབྲ། ༥༢ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱ་ངན་འདའ་བ་ནི། །འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྲ་བཅད་
པ་སྟེ། །གང་གིས་ཅེ་གཅིག་སེམས་གྱིས་རབ་མཉན་ན། །ཆོད་མེད་བདེ་བ་རྟག་ཏུ་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་རང་རེ་སྟོན་པས་སྟོན་སྟོན་ལས་དུ་ཆོགས་བཅད་འདིའི་ཕྱིར་རང་
གི་ལུས་ལས་ཉིན་རེར་སྤང་གསུམ་རེར་ཤ་བཅད་ནས་བྱིན་ཏེ་སྤངས་པའོ། །

༥༣ རིགས་གྱི་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ལུས་རྟག་ཏུ་
བསྐྱང་བར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མ་བསྐྱངས་ན་སློག་འཆོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་
ཏེ་སློག་མི་འཆོ་ན། མདོ་སྡེ་འདི་ཡི་གེ་འབྲི་ཞིང་འཛིན་པའམ། སློག་པའམ། གཞན་ལ་རྒྱས་པར་
སྟོན་པའམ། འོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་མི་རུས་ཏེ། དེ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལུས་ཤིན་ཏུ་

བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལྟར་ན། ལུས་ལ་གཅེས་སྤྱོད་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེའང་ཆོས་ཀྱི་
རྟེན་དུ་ཡིན་སྟེ་ལུས་པའི་ཀྱན་སྦྱོང་གིས་ཟེན་པར་བྱས་ལ། ཟས་གོས་གནས་མལ་སོགས་ལ་སྦྱོང་
པའི་ཆེའང་དེ་ལྟར་བྱ་བ་དགོས་ཤིང་། གཞན་དུ་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སོགས་ནི་
ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པས་དཔེགས་བྱེད་པར་བྱའོ། །

༡༩ འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བལ་སྒྲུང་མ་རུང་པར་མི་འཇིགས་མོད། སྤྲིག་གྲོགས་ལ་
འཇིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འཐད་པ་དང་བཅས་མང་དུ་གསུངས།

༢༠ ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ནི་ལུས་འགྲུལ་བའི་ཆོ། སེམས་ཀྱང་རྩེས་སུ་
འགྲུལ་ལོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་མི་འགྲུལ་མོད་ཀྱི། ལུས་
མ་བྱིན་པའི་གནས་མེད་དེ། དེ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ལུས་ཀྱི་རྩེས་སུ་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༡༠ རིགས་ཀྱི་བྱ། འཇིག་རྟེན་ན་སྤྱོད་བྱ་རྣམས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རི་ལྟར་ལྷ་དུམ་མ་
རའི་མེ་ཏོག་ལྟར་ཡིན་ཏུ་དགོན་ནོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། མི་དག་བའི་ཆོས་མི་བྱེད་པ་དང་། ཁ་ན་མ་
ཐོ་བའི་སྤྲིག་བྱས་པར་འཁྱེད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཡིན་ཏུ་དགོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༡༡༡ གལ་ཏེ་འོ་མའི་ནང་ན་ཞོའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཞིག་ན། རྒྱ་རྒྱུན་མང་པོའི་མཐུ་ལ་
མི་སྟོས་པའི་རིགས་སོ། །ཞེས་སོ། །

༡༡༢ རི་ལྟར་ན་བདུད་ཅི་དུག་དང་འབྲེ་བ་ཞེ་ན། དུག་གི་རྟེན་པ་དང་གྲགས་པ་སྣ་
ཆོགས་ཀྱི་དཔེའོ། །བདུད་ཅི་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་སྟེ། རའི་ཉི་གནས་རྣམས་
རྟེན་པ་དང་། གྲགས་པའི་བྱིར། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བདག་རབ་དུ་བསྟོད་ཅིང་། བདག་ནི་ཟག་
པ་མེད་པ་ཐོབ་པོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བདུད་ཅིས་དུག་བརྩེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཏེ། ཟག་མེད་
ཐོབ་ཅེས་ཟེར་བ་ནི་མཚན་པ་ཅུ་སྟེ། རྟེན་གྲགས་སོགས་ཀྱི་བྱིར་གཞན་ལ་རང་གི་ཡོན་ཏན་

བསྐྱགས་པ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅི་དང་དུག་བརྗེ་བའོ། །

༡༥༧ རིགས་ཀྱི་བྱ། རི་ལྷར་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཡིན་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་
ཡང་མ་རིག་པ་སྟེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ནི། རྒྱུ་ཡང་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཡང་འགྱུར་
རོ། །འབྲས་བྱར་ཡང་འགྱུར་ལ་འབྲས་བྱའི་འབྲས་བྱར་ཡང་འགྱུར་བ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་
རྒྱུ་ཡང་ཆ་ཤིའི་བར་དུ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་སོ། །

༡༥༨ མེ་མར་གྱི་སྣང་བ་ནི། ལུན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རི་
ལྷར་ལུན་ཁང་གི་ནང་དུ་མེ་མར་གཅིག་བཅུགས་ན་གསལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མེ་མར་མང་དུ་
བཅུགས་ན་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་མེ་མར་སྤྲ་མས་ལུན་པ་བསལ་ན། མེ་མར་ཕྱི་མ་མི་
དགོས་པའི་རིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་མེ་མར་ཕྱི་མ་དགོས་ན་ནི། སྣང་བ་སྤྲ་མ་དེ་ལུན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་
གནས་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལས་ན་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་སོགས་གཞག་པར་དགའོ། །

༡༥༩ སྤང་བྱ་ངར་སྤབས་ལས་དབྱུང་མི་རྒྱས་པའི་དཔེས། ལྷན་པོ་སྤྲིག་པ་ཚུང་དུ་
ལས་དབྱུང་མི་རྒྱས་པ་འཐད་པ་དང་བཅས་རྒྱས་པར་གསུངས།

༡༦༠ རིགས་ཀྱི་བྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དད་པ་སོགས་པའི་དབང་སོ་སྟེ་
ཡོད་ན། ལོག་སྟེད་ཅན་ནི་ཡོངས་སུ་བཅད་དེ། རོན་དེ་ལྟ་བུ་བས་ན་གྲོག་སྤྱར་ཅམ་བསད་ནའང་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། ལོག་སྟེད་ཅན་ནི་བསད་ཀྱང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་སྤྲིག་པ་མེད་
དོ། །ཞེས་ཏེ། འདི་ནི་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་གཏམ་ཞིག་གོ། །

༡༦༡ འདིར་བྱག་སེན་གྱི་རྒྱལ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་དཔེར་མཛད་ནས་བདེ་འགོ་
ནས་བདེ་འགོ་དང་། དེ་ནས་ངན་འགོར་འགོ་བ་སོགས་དང་སྤྱར་ནས་གསུངས།

༡༦༢ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ་གངས་མེད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་བཞིན་གཞུགས་
པས་ཆོས་གངས་མེད་པ་རྣམས་སྤྲ་ཆོགས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །

༤༠༥ བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱི་ཅ་བ་ནི་མོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་།
རིགས་ཀྱི་བྱ། འིན་ཏུ་མོས་པ་ནི་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྩོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་བར་གྱི་ཅ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་མོས་པ་ནི། ཅ་བ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
དང་། ཡང་། བག་ཡོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བར་གསུངས་པ་དང་། འདི་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲ་
མ་གསལ་བའི་རྒྱ་དང་། འདིར་ནི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ལ་བྱས་ཞེས་བརྒྱལ་ལན་དང་བཅས་གསུངས།

༤༡༤ འདིར་འཛོང་མཁན་བཞི་མདའ་ཅིག་ཅར་འཕངས་པ་དེ་དག་ས་ལ་མ་སྤྱང་གོང་
དུ་མི་གཅིག་གིས་ཟིན་ན་དེ་ནི་མཁྱོགས་ཆད་འིན་ཏུ་སྤྱར་བ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ས་ལ་རྒྱ་བའི་
ཡི་དྲགས་སྤྱར། དེ་ལས་ཀྱང་མཁའ་ལ་འཕྱོ་བའི་ཡི་དྲགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ནས། རྒྱལ་
ཆེན་རིགས་བཞིའི་རྒྱལ་སོ། ཉི་མ་དང་ལྷ་བ། འིན་ཏུ་སྤྱར་བའི་ལྷ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་སྟེ།
སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་སྤྱར་བར་གསུངས།

༤༡༥ འདིར་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་བྲག་མཆོད་བསྟེན་བཀྱར་སོགས་བྱས་པ་དང་།
སྤྱང་ན་ལས་འདས་རྗེས་སྐྱ་གཟུགས་དང་། སྐྱ་གདུང་སོགས་ལ་བྱས་པ་གཉིས་ཆོས་སྐྱ་རྟག་པ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་གསུངས།

༩༡༦ བྱང་གཞི། ༡༥༤ འདུག་པ་ནི་ནལ་ཤོར་ཏེ། ལུས་འདི་ཉིད་རྒྱུད་པའི་མཐིལ་ཡན་
ཆད་ལྡང་པའི་སྐྱ་མན་ཆད་དུ་ལག་པ་ལ་བྱུག་གི་བར་དུ་རི་ལྟར་གནས་པ་དང་། རི་ལྟར་བྱས་པ་
བཞིན་དུ་མི་གཅང་བ་རྣམས་པ་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱིས་གང་སྟེ་ལུས་འདི་ལ་སྐྱ་དང་། ཞེས་སོགས་རྩས་
ངན་སོ་སྒྲ་ཞེས་པ་ནས། གཅིག་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་སྐྱམ་དུ་སོ་སོར་རྟོགས་ཤིག་ཅེས་སོ། །

༡༤༡ བྱ་བ་གང་ཞེ་ན། དགོ་འདུན་གྱིས་གསོལ་བ་དང་། གསོལ་བ་དང་གཉིས།
གསོལ་བ་དང་བཞིའི་ལས་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་བྱ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གསོ་སྦྱོང་གང་ཞེ་
ན། དགོ་སྦྱོང་དག་ངས་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཁྱེད་ཀྱི་དེང་བྱིན་

ཆད་ཆེ་བ་བྱེད་བྱེད་ཅིང་གཏོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཏེ་གོང་དུ་འདུག་པ་དང་། བྱ་བ་དང་། གསོ་སྤྱང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

༡༩༥ དགེ་འདུན་གྱིས་གྲོང་དང་། གྲོང་གི་ཉེ་འཁོར་མ་གཏོགས་པར་དགོན་པ་ལ་ཐུག་པ་དང་། གནས་མལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་མཆམས་ཆེན་པོ་གཙུག་ཏོ། །ཞེས་པས་མཆམས་པོ་ཆེའི་ནང་གྲོང་ཡོད་ན། དེ་སྤྱིང་མཆམས་ཁོངས་སུ་མི་ཐེ་བར་མངོན།

༼ཁ༽ ༡༡ གཞན་ཡང་ཅ་བའི་སྤྲན་དུ་གཏོགས་པ་ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་ཏེ། འདི་ནི་སྤྲན་གཞི་ལས་འཆོ་བཅང་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཅ་བའི་སྤྲན་སོགས་བརྒྱད་བཤད་ཅིང་། རེ་རེ་ལའང་དབྱེ་བ་མང་དུ་གསུངས་ནས། ཅ་སྤྲན་གྱི་དབྱེ་བའི་རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བྱ་དང་། ལོ་མའི་སྤྲན་གྱི་རྗེས་སུ་འང་གསུངས་པས། འཆོ་བཅང་སོགས་ལ་ནི། ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་བྱ་དགོས་པར་མངོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྲན་ལ་བསྟན་འདོགས་ཏེ་རྒྱགས་ཆད་དུ་བཟོས་པ་དག་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བཞིག་པའི་རྒྱགས་ཡང་དག་པའོ། །ཞེས་ཤེས་པར་གྱིས་ཞིག །དེ་ལ་དུས་སུ་རུང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞག་བདུན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། དུས་སུ་རུང་བ་དང་འབྲེས་པར་གྱུར་ན། དུས་སུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། དུས་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །དུས་སུ་×ཐུན་ཆོད་×ཞག་བདུན་×འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། གལ་ཏེ་ཐུན་ཆོད་དུ་རུང་བ་དང་འབྲེས་པར་གྱུར་ན། ཐུན་ཆོད་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། ཐུན་ཆོད་ལས་འདས་པར་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །ཞག་བདུན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། ཞག་བདུན་པ་དང་འབྲེས་པར་གྱུར་ན། ཞག་བདུན་དུ་སྤྱད་པར་བྱའོ། ཞག་བདུན་ལས་འདས་པར་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །འཆོ་བའི་བར་དུ་བཅངས་པ་ནི། འཆོ་བའི་བར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཡོངས་སུ་

སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་ལ་ནི་དོགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། འདི་ལྟར་དུས་རུང་ཕྱན་ཆོད་
དང་འབྲེས་པ་དང་། ཕྱན་ཆོད་དུས་རུང་དང་འབྲེས་པ་གོ་དོན་གཅིག་གས། མི་གཅིག་། གཅིག་ན་
རི་སྐད་གསུངས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ། མི་གཅིག་ན་སྤྲོ་བྱི་མ་གཉིས་ལའང་མཚུངས་པས།
རེ་རེ་སྐབས་སུ་འང་སྤྲོ་བཞི་གའི་མིང་འདོགས་དངོས་སུ་བྱུང་རིགས་པ་ལ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་མ་བྱུང་བའི་བྱིར་དང་། ཆོ་ག་ལྡ་མ་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཙུ་འབྲེལ་དང་།
ཐུབ་བསྟན་གྱི་དོར་དུ་ཇ་ལ་འོ་མ་བསྐྱེས་ནས་འབྱུང་རུང་བར་གསུངས་པ་སོགས་དང་བསྐྱེས་
ནས་དབྱོད་ན་དོགས་པ་མཐའ་གྲས་སོ། །

༡༥ ངས་ན་བ་དག་ལ་རྩེས་སུ་གནང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མི་ན་བའི་གནས་
སྐབས་ན་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །སྤྱད་ན་འགལ་ཆབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལས་
ན། རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གནང་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མེད་པས་རྟེན་མི་རུང་བར་མངོན་ལ། དེ་ལྟ་བུས་
ན། གནང་བ་ཐེག་ངེས་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་པར་དུས་ཅན་བསྟེན་པ་སྐད་བྱས་པ་ནི། བསྟན་པ་ངེ་བཅས་
བྱས་པ་ཁོ་ནའོ། །

༡༦ འདིར་ཕྱན་ཆོད་རུང་བའི་ཐད་དུས་རུང་མ་བྱུང་བས་གོང་གི་དེ་ལྟ་ག་པར་མངོན།

༡༧ སྤྲོ་བ་མི་དགོས་པར་འཁོར་བ་ན། །ལུས་ནི་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་སྤྲི། །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་
སྤྱང་ནམས་སུ། །སྤྲོ་བ་གནས་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་བྱིས་བདག་བདེ་ཆེན་
ཀྱི་ཚུང་མ་བདེ་ཆེན་མས་དགེ་སྤྱོད་ཞིག་གི་སྤྲོ་བ་དུ་རང་གི་བསྐྱེད་པ་བཅད་ནས་སྟེར་ཏེ། དེ་རྩེས་
སྤྲོ་བ་ས། དེ་ལ་ཁྱོད་ག་རེ་ཞེས་ངེས་པ་ལ་ལན་དུ་གསོལ་བའོ། །

༡༨ རྩེན་བཅོས་སོགས་ཆར་གཏོགས་ཀྱི་ཉེས་བྱས་བཞི་སྐབས་འདིར་བྱུང་རོ། །

༡༩ འདིར་མ་ཆོས་པ་དགེ་སྤྱོད་གིས་སྤྱང་བཅོས་ཏེ་ཐོས་པ་རྩེས་སུ་གནང་ཞིང་
གཞིའི་སྤྱོད་མ་ཆོས་པ་རྣམས་གསུམ་གྱི་ཆད་ཀྱང་འདི་ནའོ། །

༼ཁ༽ ༤༣ འདིར་སྟོན་པའི་འཁོར་བ་སྒྱུར་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་བསོད་ནམས་རྗེས་
འདུག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཆོ་བའི་འོངས་སྟོང་དུ་བསྡུས་པས། གཤམ་ཏེ་ཕུ་སྟེགས་དང་བྱེ་མ་མཉམ་
པའི་དུས་ཚོད་བྱང་ཡང་ཉན་ཐོས་རྣམས་བསོད་སྟོམས་ཀྱིས་མི་ཐོངས་པར་གསུངས།

༼ཁ༽ ༤༤ འདོད་པས་སྟོང་ཅངས་ཤེས་ཏེ། རྟོག་པ་ལས་ནི་འདོད་པ་སྦྱེས། རྟོན་ལ་རྟོག་
པ་མ་བྱེད་དང་། རྟེན་ས་ང་ལ་མི་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་སོ། །

༼ཁ༽ ༤༥ དེ་ལྟར་བས་ན་ཡོན་བསྟོ་བར་བྱེད་པ་ན་དགེ་སྟོང་གིས་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ཟ་
ན། འགལ་ཆབས་ཅན་དུ་འགྱུར་ངོ་། ཞེས་སོ། འདི་མདོ་ཅའི་སྐབས་སུ་མ་བསྐྱུས་སེམས།

༼ཁ༽ ༤༦ དེ་ལྟར་བས་ན། དགེ་སྟོང་གིས་ཁྱིའུའི་སྟེང་དུ་ཁྱིའུ་བཞག་པ་ལ་འདུག་པར་མི་
བྱའོ། འདུག་ན། འགལ་ཆབས་ཅན་དུ་འགྱུར་ངོ་། ཞེས་སོ། འདི་ནི་གཞན་ཞིག་དེ་ལྟར་འདུག་
པས་བདེན་པ་མ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པ་ལས་སོ། །

༼ཁ༽ ༤༧ བྱམ་ཟེ་སྟོང་གི་རི་ལྟ་བུར། ཞིང་དང་ས་ཐོན་མངོན་སུམ་ལྟར། རྟེན་བཞེན་ལས་
ཀྱི་རྣམ་སྟོན་ཡང་། རྟེན་བཞེན་གཤེགས་པས་མངོན་སུམ་མོ། རྟེན་ལྟར་བྱམ་ཟེ་སྟོང་གི་ས་ཐོན་
ནི། རྒྱ་དང་ཤིན་ཏུ་ཤིང་ཆེན་དེ་མཐོང་བ། བྱམ་ཟེ་ངས་ཀྱང་ས་ཐོན་རྒྱུ་དུ་དང་། རྩུན་སུམ་
ཆེན་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞེན་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་ནས། གཞན་ཡང་ལྷགས་རིང་པོ་སྤྱང་སྟེ་ཡིད་
ཆེས་པར་མཛད། འདི་ནི་བྱམ་ཟེ་ཞིག་གིས་སྟོན་པས་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྟོན་རྒྱུ་དུས་འབྲས་བྱ་
ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ་ལུང་བསྟན་པ་ལ་བྱི་བ་དང་། བྱིས་ལན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་མཛད་པ་སྟེ། རྟེན་གྱི་
རྟེན་ས་ཐོན་ཉུངས་དཀར་གྱི་བཞེ་ཆ་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་། ཤིང་དེའི་འོག་ཤིང་རྟེན་འཁོར་ལོ་ལྔ་
བརྒྱ་ཅམ་འོངས་པའི་དཔེ་ཁོང་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པའི་དཔེས་གསུངས།

༼ཁ༽ ༤༨ རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། གང་ཡང་འགའ་ཞིག་ཉིས་པ་ཤེས་ཤིང་
མཐོང་ལ། དེ་མཐོང་ནས་འཆགས་ཤིང་བྱིར་སྟོན་པར་བྱེད་ན། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཉམས་

པར་མི་འགྱུར་གྱི་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནི་དག་མཐའི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་
པོ་མེས་བྱིས་གིས་སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་སྐྱེན་བྲངས་ཏེ་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱི་རིང་ཏྲ་ཆག་གསོལ་ནས་
རྩེས་སུ་ཤེས་བྱིན་གྱི་འགྲོད་སེལ་དུ་གསུངས་པའོ། །

༼ག༽ གོས་གཞི། ༤༣ འཆོ་བྱེད་གཞིན་ཅུའི་བྱུང་བ་རྒྱས་པར་འདིར་བཞུགས།

༣༠ བཀའ་སྤྱུལ་པ། རོ་ཆ་མེད་ལ་རོ་ཆ་བྱེད། །རོ་ཆ་བ་ལ་རོ་མི་ཆ། །འཛིགས་པ་
མེད་ལ་འཛིགས་པར་ལྟ། །འཛིགས་པ་ལ་ནི་མི་འཛིགས་ལྟ། །ལོག་པའི་ལྟ་བ་སྐྲངས་པས་
ན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རན་འགོར་འགོ། །རོ་ཆ་བ་ལ་རོ་ཆ་དང་། །རོ་ཆ་མེད་ལ་རོ་མི་ཆ། །མི་
འཛིགས་པ་ལ་མི་འཛིགས་ལྟ། །འཛིགས་པ་ལ་ནི་འཛིགས་ལྟ་བའི། །ཡང་དག་ལྟ་བ་སྐྲངས་པ་
ཡིས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བདེ་འགོར་འགོ། །ཞེས་སོ། །

༣༡ དགོ་སྒོར་སྤྲེལ་འདོད་ཀྱི་སེང་གོས་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་ན། དེའི་རྒྱུན་སྟོན་པས་
དགོངས་ཏེ། གནས་ཁང་ནི་བཟང་དང་། གདུགས་གྱིས་བརྒྱན་པ་སོགས་གྱིས་ཤིག་པས། དེ་
བཞིན་བགྱིས་པ་ན། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་མཉམ་པར་གཞག་བཏུབ་ནས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་
གསུངས་ཏེ། འདི་ལས་ན། རམས་ཅད་དཀའ་བྱུང་གཅིག་ལུས་མ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་སོ་སོའི་
ཁམས་དང་བསྐྱེད་ནས་གང་ཞིག་བྱས་ན་དགོ་སྒོར་འཕེལ་བ་ཉིད་བསྟེན་པར་མངོན། མན་དག་
གོ། །འདི་ཆེ་རབས་ལྷ་བརྒྱ་བསྐྱེད་མར་ལྷར་སྤྱེས་པ་ནི་ཞིམ་པོས་མ་བསྐྱོས་ན། ལུས་རྩལ་བའི་
དྲིས་མནམ་པས་ངོ་བར་གྱུར་པ་ཡང་མ་རྟེན་པས།

༣༢ དེ་ལྟ་བུས་ན་རྩེས་སུ་གནང་སྟེ། གཞན་གང་ཞིག་སྤྲུག་པ་འདི་ལྟ་བུས་རྣམས་པར་
གྲོལ་བ་འགྱུར་བ་དེས། རིམ་བ་དེ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་སྟེ། འདི་ལ་འགྲོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དགོ་སྒོར་
འཕེལ་བའི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་ན་ལྟ་བུས་གོས་བཟང་མང་བསྟེན་པ་སོགས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༣༣ རྟེན་དཀའོ་སྤྲུམ་དུ་བསམས་ནས་རྒྱན་འབྲུམ་སོགས་ཟས་སྤངས་ཐེན་པས་ཟར་རུང་བ་

རྗེས་སུ་གནང་། འདི་དུས་སམ་དུས་མིན་རྗེ་ལྟར་ཡིན་དབྱེད་རིགས་སོ། འདི་འབྲེ་བའི་རིགས་མང་།
 ༤༥ ཟས་དེས་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་མི་ལུས་བས། འབྲས་དག་གི་ནང་དུ་བཅུག་བ་བྱ་རམ་གང་
 ཡིན་བ་དེ་སྤྲུགས་ནས་བཟའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

༥༥ འདིར་ཐུན་ཚོད་ཀྱི་སྤྲན་ལ་དོགས་བ་དབྱེད་དེ། འོན་ཀྱང་གོ་དཀའ་བས་བྱིར་ལྟོ། །

༦༧ དེ་ལྟ་བུས་ན། དགེ་སློང་གི་བཟོ་བསྟན་པར་མི་བྱ། རིགས་དང་མཐུན་པའི་སྣོད་
 ཀྱང་བསྐལ་བར་མི་བྱའོ། །བསྐལ་ན་འགལ་ཆབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེའང་རང་
 གི་ཞེས་བ་ནི། སྣོན་བྱིས་པའི་སྐབས་མགར་བའམ། ཤིང་མཁན་ནམ། ལྷ་བྱིས་སོགས་སོ། །དེ་
 བསྟན་པར་མི་བྱ་ཞེས་བ་ནི། དེ་དག་ཤེས་ཞེས་གཞན་ལ་གོ་བར་མི་བྱ་ཞེས་བའོ། །ཡང་ན། དེ་
 བསྟན་པར་མི་བྱ་ཞེས་འདོན་ཏེ། འདི་ལས་ན་སྤྲ་མ་ཡི་གེ་ཆད་པར་མཛོན་ནོ། །རིགས་དང་མཐུན་
 པའི་སྣོད་ནི་མགར་ཆས་སོགས་སོ། །འོན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་འགའ་ཞིག་འདི་ན་གསལ།

༡༣༠ དེ་ལྟ་བུས་ན། དགེ་འདུན་གནས་མལ་ལ་གདིང་བ་མེད་པར་ལོངས་སྤྱད་པར་
 མི་བྱའོ། །གནས་མལ་མི་གཙང་བས་གོས་ན། དེའི་མོད་ཁོ་ན་ལ་བརྟུ་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་
 འགལ་ཆབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༣༣ དེ་ལྟ་བུས་ན། དགེ་སློང་གཙུག་ལྷན་གྱི་མི་བྱའོ། །བྱས་ན་ཉེས་པ་སློམ་པོར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་ཏེ། གཞན་ཡང་སྤྲ་སྟེགས་པའི་རྟགས་མང་པོ་བཞག་གོ། །

༡༤༠ གཞན་གྱི་རྟེན་པ་ལ་ཐོབ་རྒྱལ་བྱས་ན་འགལ་ཆབས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །

༡༤༧ བྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྟེགས་བམ་རྣམས་ནི་བཙོང་ལ་བགོ་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཤི་རྗེས་བྱིན་རྒྱབས་སྐབས་སོ། །

༼ང་༽ ༥༠ དེའི་ཆེ་ཆེགས་སུ་བཅད་དེ་བཞག་སྟེལ་བ། འཛིག་རྟེན་འདོད་པའི་བདེ་
 གང་དང་། །ལྷ་ཡུལ་བྱུང་བདེ་གང་ཡིན་བ། །སྟེན་པ་ཟད་པའི་བདེ་དེ་ལ། །བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་

མི་པོ་དེ། །ཁུང་འབྲེར་བ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་ཏེ། །ཁུང་པོར་བ་ནི་བདེ་བ་ཡིན། །ཁུང་ནི་མྱ་བ་
རྣམས་པོར་ནས། །གཞན་དག་སྦང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༤༡ གྲ་དང་ན་དང་འཆི་བ་སྟེ། །གལ་ཏེ་འདི་གསུམ་ཡོད་མིན་ན། །ང་ཡང་ཤིན་ཏུ་
ཡིད་འོང་བའི། །ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་དགའ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

༡༤༢ དག་སྦོང་དག །དེ་ལྟ་བུས་ན། འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་
གང་ཡིན་པ་ཟེལ་གྱིས་མཉན་པར་བྱའི། རྟེན་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་བྱུང་བ་ལ་སེམས་གཏུགས་ཏེ་
གནས་པར་མི་བྱ་སྟེ། དག་སྦོང་བྱེད་གྱིས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༤༣ འདིར་གྲོ་བཞིན་སྟེས་བཅོན་འགྲུས་ཏེ་ཅང་བརྩམས་འགས་པས་བདེན་པ་མཐོང་
བའི་བྱུང་བ་ལས་བརྩམས་ཏེ། བེ་མང་གི་རྒྱུད་ཏེ་ཅང་གིས་ཆེས་པ་དང་། ཏེ་ཅང་སྟོན་ཆེན་ས་
སྤྱ་སྟན་པོ་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཐང་སྟོན་རན་པའི་ཆེ་ལེགས་པར་འབྱུང་བའི་དཔེས། རྣམ་འབྱོར་
པས་བཅོན་འགྲུས་ཐང་སྟོན་རན་པ་དགོས་པར་གསུངས།

༡༤༤ དག་སྦོང་དག །དེ་ལྟ་བུས་ན། རྟེན་པ་དགའ་བ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་
ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འཕགས་པའི་གནས་སུ་སྟེ་བ་དང་། དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མ་ཡིན་
པ་དང་། སྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བྱག་ལྟར་སྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ལག་བརྟེན་པ་མ་
ཡིན་ཞིང་། ལེགས་པར་སྦྱས་པ་དང་། ཉེས་པ་སྦྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པར་
རུས་པའོ། །ཞེས་སོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
སྐྱབས་སུ་མཆི། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཀྱི་བློ་ལས་འདིར། །དོན་ལྡན་དག་བའི་གཏམ་འགའ་
སྟེང་། །བྱུན་པོ་ཆེ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་ཅུམ། །ཆེད་དུ་གཉེར་བས་དེ་ཡི་ཐབས། །ཆོང་དང་སོ་རྣམས་
ཐོན་སྦྱེད་སོགས། །ཆོས་མིན་ཁོ་ནས་མི་ཆེ་འདུ། །མཁས་པ་འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་གྱི། །བདེ་བ་
དོན་གཉེར་དེ་ཡི་ཐབས། །སྦྱིན་དང་ཚུལ་བྱིམས་བསྟོམ་པ་སོགས། །ཆོས་ལྡན་ཁོ་ནས་མི་ཆེ་

འདད། །ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་ཅམ། །ཕྱི་མའི་བདེ་བ་ཐད་མཐའ་མེད། །དེ་ཕྱིར་སྒྲུབ་པོ་
འབྱུལ་བ་དང་། །མཁས་པ་མཛེངས་པའི་བྱད་པར་ལྟོས། །

༼གྲི༽ མདོ། ༥༠ གཟུགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་མཐར་ཐུག་དེ་ཆ་བདུན་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །སྤྲར་ཡང་རྩལ་སྤྲར་བ་བགོས་ན་ངེས་པར་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ། །ཀྱན་དགའ་པོ། གལ་
ཏེ་རྩལ་སྤྲར་བ་འདི་ཉིད་བགོས་པས་ནམ་མཁའ་སྟོང་པར་འགྱུར་ན། ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་ལས་
གཟུགས་ཀྱི་ནམ་པ་གྲུབ་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤིན་ཏུ་སྤྲ་རྩལ་ཆ་བདུན་བདག་ཉིད་དེ། །སྤྲར་ཡང་
བསལ་ན་སྟོང་པའི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ། །དེ་ཕྱིར་མཁའ་དབྱིངས་སྟོང་ལས་སྤྲར་བ་རྩལ། །དེ་ལས་
རགས་པ་རིམ་གྱིས་བྱུང་ཞེས་གསུངས། །སྟོག་ཅོང་སོགས་ཆོད་མ་ཆ་བ་ལྷ་སྤངས་གསུངས་
ཏེ། རོས་འཛིན་གསལ་པོ་མི་སྤང་བས་གཞན་དུ་འཆོལ་དགོས།

དགེ་ཅ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མདོ། ༤༣ མཁས་པ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་སྤང་པོ་དེ་ལ་འདི་ནི་
རིན་པོ་ཆའི་སྤང་པོ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་སྤང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྷག་པར་
ཞེན་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་སྤང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྷག་པར་ཞེན་པའི་སེམས་ཅན་ནམས་
ནི་ལོག་པར་ལྟར་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་།
ཐོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་ཡི་ལུས་སུ་གྱུར། དེར་གཞན་ཞིག་གི་འདོད་ཡོན་
ལྷན་བཀུར་ཞིང་མགོ་སོས་སྤངས་ཏེ་དེ་དག་གི་གཤམ་ཅིའང་ལག་པས་འདོར་བ་སོགས་རི་ལྷ་
བྱས་དེ་དག་ལ་བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པར་རིམ་གྲོ་བྱས་པ་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སོས་པའམ་
དེ་ལ་བརྩོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་གོམས་པ་གཅིག་འདོར་བ་བསོད་ནམས་ཆེས་ལྷག་ཅིང་དགེ་
ཅ་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་བར་མ་དོར་ཆུད་མི་ཟ་ཞིང་མི་ཟད་ལ། ཡོངས་སུ་གཏུགས་པར་
ང་མི་སྤྲོའི་ཞེས་གཏན་ཆོགས་དང་བཅས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། མཇུག་ཏུ། དེའི་ཕྱིར་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་མང་དུ་སོས་པ་ལ་རག་ལས་པ་བསྐྱར་བ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་སོ། །

༤༥ སྟོང་ཆེན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བར་མཆོམས་མེད་པར་
བལྟམས་པ་ལ་མི་ཞིག་གིས་ད་ལྟར་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་ཅིང་། ལྷ་དན་ལས་
འདས་རྗེས་སྐྱ་གདུང་ལའང་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པ་བས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་
ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྟོད་ཉན་པ་དང་། བལྟན་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། གུན་ཆུབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་བཅའ་བ་ལ་བཙོན་ནའང་སྡེ་མ་ལས་བསོད་ནམས་མང་བར་བརྒྱའི་ཆ་ནས་རྒྱར་ཡང་མི་
བཟོད་པའི་བར་གསུངས། ཡང་། བརྟན་པའི་སྒོ་གྲོས་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཁྱོད་ཕྱི་མའི་ཆེ་ཕྱི་མའི་དུས་
ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མ་ལ་མདོ་སྡེ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་དག་མཉན་པ་དང་། གཟུང་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། གུན་ཆུབ་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གོ་ཆ་གྲོན་པར་སེམས་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དེའི་ཆད་ང་མི་སྐྱའོ་ཞེས་
སོ། །ཡང་དེར། སྟོང་ཆེན་ཡུངས་འབྲུས་ཡོངས་སུ་གང་གྱུར་ལ། །ཡུངས་འབྲུ་རི་སྟེད་བྲེ་བོའང་
དེ་སྟེད་དེ། །དེ་དག་སོ་སོར་བྲེ་མས་གང་གྱུར་ལ། །བྲེ་མ་རི་སྟེད་ཚྭ་གས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་
ཁམས། །རེ་རེའང་དེ་སྟེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེ་གོལ་གཏོགས་
ཅམ་ལ། །གོམ་པ་གཅིག་གིས་གཤེགས་ཤིང་དེ་ལྟ་བུས། །ཚྭ་གས་བཅུར་ལོ་འབྲུམ་བར་དུ་
གཤེགས་གྱུར་ལ། །དེ་ལྟར་གཤེགས་པའི་ས་ཡི་ཁྱོན་དུ་ཡང་། ལྷ་མའི་བསོད་ནམས་ཤོང་བར་
མི་འགྱུར་གསུངས། །

༡༢༥ གང་གི་དོན་དུ་ཐེག་པ་ཡིས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལའང་སྟོང་རྗེ་ཉིད། །ཆོས་
ལ་གྲུས་དང་བཅས་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་པ་རོལ་འགྲོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་
དང་། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་དུ་མི་གཡོས་པའི། །རྩ་འབྲུལ་རྟོགས་པར་གང་འདོད་པས། །ཆོས་
ལ་གྲུས་དང་བཅས་པར་བྱ། །ཆོས་ལ་གྲུས་དང་བཅས་བྲས་ན། །རྟག་ཏུ་མཆོད་འོས་ཉིད་དུ་
འགྱུར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་མཐའ་ཡས་པའི། །ཆོས་མཆོག་ལ་ཡང་རེག་པར་འགྱུར། །ཆོས་

ལ་གྲུས་པར་བྱས་ན་ནི། །དེ་ཡི་བློན་པ་ཉམས་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས།

༡༡༡ ལྷ་ར་དུ་ཉིའི་བྱ་དོན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཡང་དག་པར་སྦྱས་ཤིག །གང་གིས་
ཡང་དག་པར་བསྦྱ་བར་བྱ་ཞེ་ན། དོན་ཡང་དག་པར་བསྦྱ་བས་ཡིན་གྱི་ཆོག་འབྱུང་ཡང་དག་པར་
བསྦྱ་བས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ར་དུ་ཉིའི་བྱ། གྲིས་པ་རྣམས་ནི་ཆོག་འབྱུང་ཇེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་
གྱི། མཁས་པ་རྣམས་ནི་དོན་གྱི་ཇེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༡༡༢ རི་ལྷར་མིག་ཡོངས་སུ་བཅལ་ཞེ་ན། །མིག་ལ་མིག་མི་དམིགས་སོ། །དེ་ཅིའི་
བྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མིག་ལ་མིག་ཡོད་ན་ནི་མིག་གཉིས་ཡོད་ཅིང་ནང་ན་ཡོད་པའི་གང་ཟག་
ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྷར་མིག་གི་གདགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གདགས་པ་དང་། ཆོས་
དང་མིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༡༡༣ འདི་ལ་བདེ་བའི་རོ་མུང་མ་མཆིས་ཏེ། །འདོད་པ་སྦྱག་བསྐལ་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་
ལགས། །ཞེས་སོ། །

༡༡༤ ལུས་རྣམས་བཏང་ཞིང་དེ་བཞིན་སྟོག་ཀྱང་བཏང་། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སུ་
ཞིག་འཇུག་མི་བྱེད། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་སྦྲ་མེད་ཡིན། །ཡེ་ཤེས་སྦྲ་ན་མེད་པ་མཆོག་ཐོབ་
འགྱུར། །ཞི་བ་སྦྲ་ངན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་རེག །ཅེས་སོ། །

༡༡༥ ལྷ་ར་དུ་ཉིའི་བྱ། གནས་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་རྟོན་པར་དཀའ་
ལ་ཤིན་ཏུ་མཆོག་ཏུ་རྟོན་པར་དཀའ་བ་སྟེ། དེ་དག་དེ་རིང་ཐོབ་པོ། བཞི་པོ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན།
ལྷ་ར་དུ་ཉིའི་བྱ། མི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་མཆོག་ཏུ་རྟོན་པར་དཀའ་བ་ཡིན། ལྷ་ར་དུ་ཉིའི་བྱ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་མཆོག་ཏུ་རྟོན་པར་དཀའ་བ་ཡིན། ལྷ་ར་དུ་ཉིའི་བྱ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་དད་པ་ཤིན་ཏུ་མཆོག་ཏུ་རྟོན་པར་དཀའ་བ་ཡིན། ལྷ་ར་དུ་ཉིའི་བྱ།
དད་པ་རྟོན་ནས་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་བྱི་བ་ཤིན་ཏུ་མཆོག་ཏུ་རྟོན་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ།

ལྟ་རྒྱུ་ཉིདེ་བྱ། གནས་བཞི་པ་དེ་དག་ནི་ཡིན་ཏུ་མཆོག་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟོགས་པར་
དཀའ་བ་སྟེ། དེ་དག་བྱིད་ཅག་གིས་ཐོབ་སོ། །ཞེས་སོ། །

༡༥༢ ལྟ་རྒྱུ་ཉིདེ་བྱ། དེ་ལྟ་བུ་ན་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དང་། དགེ་
སྟོང་དང་། དགེ་སྟོང་མ་དང་། དགེ་བསྟན་དང་། དགེ་བསྟན་མ་དང་། ལྟ་དང་། ལྟ་དང་། གཞོད་
སྟོན་དང་། བྱི་བ་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་དང་། བྱ་མ་ཁལ་ལྷིང་དང་། མིའམ་ཅི་དང་། ལྟ་འབྲེ་ཆེན་
པོ་གང་སྟེ་དག་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་
ཀྱིས་བྱག་བྱ་བར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༡༥༣ ང་ཡི་ལག་པ་དབུག་ཏུ་མེད། །རྩི་ལྟར་གསྐྱེད་ཀྱི་སྟེན་ཀྱི། །འཛིག་རྟེན་
ཁམས་དག་ཁྱབ་པ་ཡིན། །ཁ་དོག་བཅས་པ་ཅི་འདྲ་བས། །སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ནི་འབྱུང་འབྱུར་
ཞེས། །སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ཡི་ཁ་དོག་དང་། །དབྱིབས་ནི་ཤེས་པར་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

༡༥༤ དེ་འདྲའི་ཆོས་དག་ཐོས་ནས་སྟུ། །སྐྱེ་བོ་མང་ལ་རྒྱས་བྱེད་ཀྱང་། །བདག་ཉིད་
ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བར། །སྟོན་དོན་གཉེར་བས་སྟོན་པར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་ལེགས་ཞེས་བྱ་བ་
ཡང་། །ནམ་ཡང་བཅའ་བར་བྱ་མ་ཡིན། །གཞན་དུ་སྟོང་རྩི་དོན་གཉེར་བས། །ཆོས་ཀྱི་དམ་པ་
སྟོན་པར་བྱེད། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཅེ་བྱས་ཤིང་། །སྐྱེ་བོ་མང་ལ་སྟོང་རྩི་ནས། །དེ་འདྲའི་
ཆོས་ནི་སྟོན་པར་བྱེད། །སྟོན་ཆགས་རྣམས་ལ་སྟོང་བཅེར་བྱེད། །གང་ཞིག་སྟོན་པ་ཡོངས་
འཆོལ་བས། །དེ་འདྲའི་ཆོས་ནི་སྟོན་བྱེད་དང་། །གང་ཞིག་དེ་ཡིས་ཆོས་འཆོལ་བས། །དེ་ནི་
ཆོས་ལས་ཉམས་པ་ཡིན། །རྩི་ལྟར་བཤད་པའི་ཆོས་ལ་ནི། །མཁས་པ་དེ་བཞིན་གནས་པར་
བྱེད། །དེ་ནི་རྟེན་པས་ཉམས་པ་མི་འགྱུར། །རྟག་ཏུ་ཆོས་ནི་རབ་ཏུ་འཛིན། །ལེགས་པར་ཆོས་ནི་
སྟོན་བྱེད་ཅིང་། །ཆོས་ལ་ཡང་ནི་རབ་གནས་པ། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དེས། །དེ་
ལ་ལེགས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེན། །ཞེས་སོ། །

འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་མདོ། ༣༧ རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་སངས་རྒྱས་གཅིག་གི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་ཆད་ཉོན་ཅིག །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཚུའི་ཐེགས་པ་དང་།
འཛེམ་བུའི་སྒྲིང་གི་རྒྱལ་མ་རབ་ཇི་སྟེད་པ་དང་། གཏུའི་སྒྲུང་གི་བྲེ་མ་དང་མཉམ་པ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ས་བརྩེ་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བས་ནི་སངས་རྒྱས་གཅིག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཕྱང་པོ་ཆེས་མང་ངོ་། །གང་གཟུངས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཐོས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཇི་སྟེད་པ་ནི་བགྲང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཐའ་ཉོག་པར་མི་བྱས་སོ། །ཀྱུ་རུ་དཔའ་བ།
དེའི་ཆེན་དེའི་དུས་ན་གང་ཆིག་འདི་ཐོས་ནས་སྒྲོ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཕྱང་པོ་དཔག་རྒྱ་མཚོ་དཔར་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་སོ། །

༣༨ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱུ་རུ་དཔའ་བས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས།
བསྐྱལ་པའི་ཆད་ཇི་ཙམ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཉོན་
ཅིག །འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ར་བ་རྩ་ཞེང་དཔག་ཆད་བརྩ་གཉིས་ལ་འཕང་
དུ་དཔག་ཆད་གསུམ་པ་ཞིག་བཅིགས་ཏེ། ར་བ་དེའི་ནང་ཉིལ་གྱི་འབྲུལ་སྟག་གིས་གང་བར་
བྱས་ལ། དེ་ནས་མི་དེས་ལོ་སྟོང་འདས་ཤིང་ར་བ་ཉིལ་གྱི་འབྲུལ་ཡོངས་སུ་གང་བ་དེ་ལས་ཉིལ་
གྱི་འབྲུ་གཅིག་ཕྱི་རོལ་རུ་བོར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་མི་དེས་ཉིལ་གྱི་འབྲུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཟད་
པར་བྱས་ལ་ར་བ་དེའི་སྤང་ཡང་མེད་གཞིའང་མེད་པར་གྱུར་དུ་ཟེན་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་ནི་ཟད་པར་
མི་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རི་རྩམས་སུ་དཔག་ཆད་ལྷ་བརྩེ་འཕང་དུ་དཔག་ཆད་
བརྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་རི་པོ་ཞིག་ལོ་བརྒྱ་ལྷེའི་མཚམས་ན་ཀ་ཤིའི་རས་ཀྱིས་ལན་གཅིག་ཕྱིས་
ཉེ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་རི་དེ་ཡོངས་སུ་ཟད་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་མི་ཟད་གསུངས།

༣༥༥ གང་དག་སངས་རྒྱལ་མཆོག་དྲན་པ། །མཁས་པ་རྣམས་ནི་བདེ་བ་ཡིན། །ཐེག་
པ་ཆེ་ལ་དད་པ་ཡང་། །དེ་དག་ངན་འགྲོར་འགྲོ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱལ་ཞིང་གི་
ཞིང་མཆོག་ཏུ། །ས་ཐོན་བཏབ་ན་འབྲས་བྱ་ཆེ། །རི་ལྷོང་ས་ཐོན་ཅུང་བཏབ་ལས། །འབྲས་
བྱ་མང་པོར་སྦྱོད་པ་བཞིན། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་དགའ་བྱེད་པ། །མཁས་པ་རྣམས་ནི་བདེ་
བར་འགྱུར། །སྤྲིག་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྦྱོང་། །དགོ་བ་དག་ཀྱང་མང་དུ་བྱེད། །གང་དག་ང་ཡི་
བསྟན་པ་ལ། །སྦྱིན་པ་སྐྱུ་ཙམ་བྱིན་པ་ནི། །བསྐྱེད་པ་སྦྱོང་ཐག་བརྒྱད་ཅུ་ཏུ། །ལོངས་སྦྱོད་ཆེ་
ཞིང་རོར་ཡང་མང་། །ཞེས་སོ། །སྦྱོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཉིལ་འབྲུ་བཏབ་པའི་ཆད་
ཙམ་གྱིས་འཁོར་བསྐྱར་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས་རྒྱན་ཞུགས་གཅིག་ལ་སྦྱིན་པ་བསོད་ནམས་
ཆེས་མང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཙན་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་
འོང་། དག་བཅོམ་པ། རང་སངས་རྒྱལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྱུར་
པ་སྟེ་སྤྲ་སྤྲ་མ་རྩེ་ཙམ་པ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མར་གཅིག་ཁོ་ནར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་
པན་ཡོན་ཆེ་ཞིང་བྱང་སེམས་རྩེ་ཙམ་པར་སྦྱིན་པ་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཅིག་ལ་སེམས་
དང་བར་བྱེད་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྩེ་ཙམ་པར་སྦྱིན་པ་ཕྱལ་བ་བས་གཞུངས་གྱི་མདོའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཐོས་པ་བསོད་ནམས་
ཆེས་མང་བར་གསུངས། གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་
ཡི་གེར་འདྲི་བས་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བ་སྦྱོང་ཐག་དགུ་བཅུ་ཅུ་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་
ཞིང་བདེ་བ་ཙན་རྩེ་ལྷ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་ཐོས་པས་ཀྱང་མཆོམས་
མེད་ལྗེའི་ལས་སྦྱིབ་བྱང་བར་གསུངས། མ་འོས་པ་ནས་ཅུ་ལྷུང་ཆེན་པོ་ལྷ་བབ་པར་གསུངས་ཏེ།

༣༥༦ འདི་ལྷ་སྟེ། གཤམ་དང་། སི་ཏ་དང་། བཟུ་དང་། ཡ་ཐུན་དང་། ཅ་རྩ་བ་ག་དང་།
སྦྱོང་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་བབས་ཏེ། ཞེས་སོ། །

༣༧༩ གང་དག་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་ནས། འདི་སྐད་ཅེས་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་གྱི་ཆོས་ཡོད་དེ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་གི་བདེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་གྱི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཅན་གཉི་ལྷག་སྤྲིན་པོ་གང་དག་འདི་སྐད་ཅེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་མེད་དོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་འགོ་བཤང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ངན་སོང་རྣམས་སུ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་མང་དུ་གསུངས་ཏེ་ལྟོས་ཤིག །

༣༨༠ སྤན་གྱི་སྡེ་ཉོན་ཅིག །མི་དེ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ལ་སེམས་དད་པས་སངས་རྒྱས་ལ་བྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་ལན་གཅིག་སྤྲིན་ཏེ། སྤན་གྱི་སྡེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེས་བསྐྱལ་བ་དུག་ཅུའི་བར་དུ་སྤྲིན་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་ལྷོང་བར་འགྱུར། བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་སྤྲིན་བར་ཆེ་རབས་དྲན་བར་འགྱུར། སྤྲིན་བ་དང་སྤྲིན་བ་སྤྲིན་གྱི་ལྷག་ཅུ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྤྲིན་མ་ཐག་ཏུ་སྤྲིན་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་བརྒྱུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

༣༨༡ སེམས་ཅན་དཔྱལ་བས་འཇིག་རྟེན་ནི། །ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་འགོ་མི་བྱ། །མི་ཡི་ཆེ་ནི་བདེ་བ་སྟེ། །དེ་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་སྤང་། །རང་གི་ལས་ནི་ཉེས་བྱས་པས། །ཆེ་བྱང་རྣམས་ནི་འབྲམས་པ་ཡིན། །དེ་དག་འཆི་བ་མི་ཤིས་ཏེ། །འདོད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱལ་སྤེད་ཤེས། །ཞེས་སོ། །

༣༨༢ དེ་ལྟར་གནས་བརྟན་བདག་ཅག་ལ། །བཟའ་བ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ཁ་ཟས་ཞིམ་ཟོས་པ། །རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱང་འཆི་བར་འགྱུར། །བདུང་བ་མཆོག་ནི་འཕྱང་བ་ཡི། །ལྷའི་བུ་རྣམས་ཀྱང་འཆི་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་སྒྲོལ་མི་དགོས། །བཟའ་བ་དག་ཀྱང་དགོས་མ་ཡིན། །བདག་ཅག་སྤྲིན་བསྐྱལ་གང་གྲོལ་བ། །ཆོས་ཉིད་

དེ་འདྲ་དགོས་མ་ཡིན། །སྲིད་པའི་བཅིངས་ལས་རབ་གྲོལ་ཞིང་། །སྲིད་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམ་
ཐར་ཏེ། །བཅིངས་པ་ཀུན་ལས་རབ་གྲོལ་བའི། །སངས་རྒྱུ་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་དོང་། །ཞེས་སོ། །
ཡང་། འདོད་ཆགས་ནད་ནི་ནད་པོ་ཆེ། །འཇིག་རྟེན་འཇིག་བྱེད་མི་བཟད་པ། །གང་
གིས་སློ་མེད་འབྲུམས་པ་ཡི། །གཏི་མུག་ནད་ནི་ཆེ་ཞིང་དག །སེམས་དཔྱུལ་དེ་བཞིན་དུང་འགྲོ་
དང་། །ཡི་དྲགས་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་འགྲོ། །བྱིས་པ་འདི་དག་ཞེ་སྤང་ཟིན། །དེ་དག་རི་ལྷར་
ཞི་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

༤༡༤ འཆི་བར་གྱུར་ཆེ་གོས་རྣམས་དང་། །བྱུག་པ་སྐྱབས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། །ལུས་
གྱུར་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་མིན་ན། །གོས་དང་བྱུག་པ་སློས་ཅི་དགོས། །ལང་ག་ཤེགས་ལས།

༤༡༥ འདི་ལྟ་སྟེ། །སློ་གོས་ཆེན་པོ་གསྐྱེ་སྐྱུང་གི་བྱེ་མ་རྣམས་ནི་སའི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་བསྐྱལ་བ་འཆིག་པ་ན་ས་ནི་བསྐྱེགས་གྱུར་སའི་རང་བཞིན་མི་འདོར་
རོ། །སློ་གོས་ཆེན་པོ། མེད་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱིར་ས་ནི་མི་འཆིག་སྟེ། །གཞན་དུ་ན་བྱིས་
པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལོག་པར་ལྷུང་བའི་སློ་འཆིག་པར་རྟོག་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་མེད་ཀྱི་ལས་ལྷུང་
བས་ན་མི་འཆིག་གོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལ་དོགས་པ་གཉིས་ཏེ་རྩེ་དགེ་འདུན་གྱུབ་པའི་བྲི་ལན་
ཞིག་དུ་གསྐྱེ་སྐྱུང་གི་བྱེ་མ་ནི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་རྩལ་ལ་ངོས་འཛིན་པ་དང་མི་འགྲིག་ཅིང་།
འབྱུང་གཞི་པན་ཚུན་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་བས་གཅིག་གིས་གཅིག་མི་འཇིག་པར་
འདི་དང་གཞན་དུ་བཞུགས་པའང་མཐོང་བས་དེ་ལྟ་ན་རྒྱུང་དང་རྒྱས་མེ་ལ་གཞོད་པ་མངོན་སུམ་
གྱིས་གྱུབ་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

༩༣༩ སློ་གོས་ཆེན་པོ་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པ་ནི་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་མཐོང་བའི་བྱེ་བྲག་
གིས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་ནི་གང་ཟག་ལ་བདག་མེད་པ་
མཐོང་བའི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༡༥༥ སོ་སོ་རང་རིག་ཐེག་པ་ནི། རྟོག་གེ་པ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། མགོན་པོ་ལྷ་
ངན་འདས་ལོག་ཏུ། འཛིན་པར་སུ་འགྱུར་བ་ཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་པ་ནས། བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་
འགྲོའོ། ཞེས་སོ། །

༡༥༦ རྣམ་འབྱོར་གཞིལ་བའི་རྣམ་འབྱོར་པས། བཟོ་ཡི་རིག་པ་མི་བསྐྱབ་པོ། རྣམ་
འབྱོར་ཞུགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་པས། རྟོ་དང་བཙུང་བར་མི་བྱའོ། ཞེས་སོགས་སེམས་ལ་མན་
པ་མང་དུ་གསུངས་པས་སྤྲར་ཡང་ངེས་པར་བལྟའོ། གཤམ་མགོ་རིལ་ས། རིགས་ཀྱི་བྱ་གཞན་
ཡང་བྱང་ཆུབ་ནི་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། ལོག་
པར་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། རྟེན་ལ་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ནི་རི་
སྐད་སྐྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ལོག་པར་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་ནི་ཆོག་གི་དངོས་
པོ་ཁོ་ནའོ། རྟེན་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་མང་བ་ཡིན་གྱི། ལོག་པར་སྐྱབ་པ་སྙིང་པོར་བྱེད་པ་
མང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོ། །

།ཆ། རྒྱ་ལྷག་པོ་བཞོད་པ། ལུང་པོ་ལྷ་དབུ་བ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱས་
པར་བཤད་ཡོད།

༡༡ མཆོམས་མེད་ལྷ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་པ། འཕགས་པ་སྤང་བ། མནར་མེད་
ལ་གཞིལ་བ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྙིང་རིང་བ་དང་། གཞོད་པའི་ལས་བགྱིས་པ། ཆོགས་
ཀྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ་སོགས་སྐྱེན་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། ཡང་མདོ་འདི་ཐོས་པ་དང་། བསྐྱུགས་པ་
སོགས་ཐ་ན་ཡི་གེ་གཅིག་ཅུ་བརྗོད་པས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དེ་དག་ལས་ཐར་ཅིང་། མདོ་
འདི་སྤྱི་བའི་གང་ཟག་གི་རོ་མཐོང་བའམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤ་བོས་པའི་བྱ་སོགས་ཀྱང་བྱིར་མི་ལྟོག་
པར་འགྱུར་བར་སོམ་ཉི་མ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

༡༣ ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་བསགས་པའི། ཡིད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་རྟོག་པའི། རྩོས་

བ་ཐམས་ཅད་མངོན་བསལ་བས། །ཟླ་ངན་འདས་པ་ལྷགས་བསྐྱེགས་བཞིན། །རི་ལྷར་རབ་རྩ་
བསྐྱེགས་པའི་ལྷགས། །བསིལ་བར་གྱུར་གྱང་འཛིགས་པ་མེད། །དེ་བཞིན་གྲོལ་བ་ཐམས་ཅད་
གྱང་། །མི་ཟད་བཞིན་དུ་བསིལ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

༣༩ མཚན་མ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིད་ཡུལ་ལོ། །སེམས་ཀྱི་སྒྲིད་ཡུལ་བདེན་པ་མིན། །ཞེས་
དང་། མཚན་མ་མིང་དང་ཡུལ་ནམས་དང་། །སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་བརྗོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །

༤༣ ཁབ་ལོང་རྩོལ་རི་ལྷར་ལྷགས། །ཡོངས་ཀྱིས་ཀུན་རྩ་རབ་འཁོར་བ། །དེ་བཞིན་
ཕྱང་པོའི་ཤིང་རྩ་སྟེ། །སྟོང་ཞིང་བག་ཆགས་བྱུང་བ་འཁོར། །ཞེས་དང་། ལྷགས་དང་ཁབ་
ལོང་རྩོལ་ངས་ལ། །སེམས་ཅན་ཉི་བར་དམིགས་མེད་གྱང་། །ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལྟ་བུར་
གཡོ། །དེ་བཞིན་ཕྱང་པོ་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །

སྟོང་རྗེ་བད་དཀར། ༡༩ བྱམས་པ་སྟོན་པའི་སྤྲས་ཀྱི་བྱ་བོར་བསྐྱེགས་ཚུལ་ཡོད། ༢༣
རྒྱལ་བསྟན་རི་མིང་བདུད་རྟིག་ཅན་གྱང་གནས་ཤིང་། རྒྱལ་བསྟན་རྒྱལ་ཆེ་རྟིག་ཅན་ཤིན་རྩ་
བྲངས་པས་དེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཆེ་འཕོས་ནས་མནར་མེད་པར་འཆོད་ཚུལ་གསུངས།

༼༣༽ དམ་ཆོས་བད་དཀར། ༢༡ ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་བསྟན་པའི་ཆོགས་བཅད་ཡོད།

༣༡ ཞིང་གི་མཐུར་བསྟན་པའི་དགོ་ཅ་བྱིས་པའི་ཅེད་མོའི་བྱིར་བྱེ་མའི་ཕྱང་པོ་ལས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུ་གཟུགས་བྱས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་འབྱུར་བ་སོགས་མང་དུ་
གསུངས་ཡོད།

༤༣ རས་ཐེག་གསུམ་བསྟན་པའི་དཔེ་པ་ཞིག་གིས་རང་གི་ཁྱེུ་རྣམས་མེས་འཆོག་
པའི་ཁང་ཁྱིམ་ནས་འདོན་སྤྲད་ར་ཡི་ཤིང་རྩ་སོགས་བྱི་རོལ་ན་སྒྱར་ཐེན་པས་སུ་མགྲོགས་པ་ལ་
དེ་དག་བྱིན་ཀྱི་ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་ཡོད། ཉན་ཐོས་རབ་འབྱོར་དེ་བསྐྱེལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྤང་
བ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་བ་ཞེས་པར་སངས་རྒྱས་ཆུ་བའི་ཉོག་ཅེས་བྱ་བར་

འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན། དེ་བཞིན་འོད་སྤང་། མོ་ལུ་འགལ་བུ་སོགས་མང་པོ་ཡང་ངོ་། །

༡༣༤ སྟན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གང་ལ་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་
འདས་ནས། ཆོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཉན་པ་དང་། ཐ་ན་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་ཐོས་ནས།
སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཅུམ་གྱིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་གྱི་བྱེད་ལ།
རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་སྟན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ངས་ལྟ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། །སྟན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རིགས་གྱི་བྱེད་ལ། རིགས་གྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བ་སྤྲལ་བྱིག་བརྒྱ་སྟོང་ཆང་བ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདི་
ལས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅུམ་འཛིན་ཏུམ། རྟོག་གས། སྟོན་པ་སོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོར་ལུང་བསྟན་པར་གསུངས་ཤིང་གོང་འོག་ཏུ་ཡང་པན་ཡོན་མང་དུ་གསུངས།

༡༣༥ མི་དང་བྲལ་བའི་ཡུལ་མཆོག་དང་། །དགོན་པ་རྣམས་དང་རི་དག་
ལ། །ནམ་ཞིག་གཅིག་ཏུ་གནས་ནས་སུ། །ཁ་ཏོན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ན། །དེ་ན་འོད་གསལ་ང་
ཡི་ལུས། །ངས་ནི་དེ་ལ་བསྟན་པར་བྱ། །དེ་ཡི་ཁ་ཏོན་ཞོར་བ་ཡང་། །ཕྱིར་ཞིང་ཐོན་པར་འགྱུར་
བ་བྱ། །གཅིག་བྱར་ནགས་ན་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་། །དེ་ནི་དེ་ན་གནས་པའི་ཆོ། །ལྟ་དང་གཞོད་སྦྱིན་
དུ་མ་དག །དེ་ཡི་ཐོགས་སུ་དབྱེ་བར་བྱ། །འཁོར་བཞི་ལ་ནི་རབ་སྟོན་པ། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དེ་
འབྲ་འགྱུར། །ནགས་ཆལ་རི་སྤལ་གཅིག་གནས་ཤིང་། །ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དེས་ང་མཐོང་། །ང་
ཡི་སྟོབས་པ་ཐོགས་མེད་འགྱུར། །ཆོས་དང་ངས་ཆོག་མང་པོ་ཤེས། །འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་
ཀྱིན་བརྒྱབས་པས། །སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྟོང་དེས་ཆོམ་བྱེད། །སེམས་ཅན་གང་དག་དེར་བརྟེན་
པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་གྱུར་འགྱོ། །དེ་དང་བརྟེན་ཅིང་འགྲོགས་པ་ཀུན། །སངས་རྒྱས་
གཞུང་གི་སྟེན་མཐོང་། །

དམ་ཆོས་པད་དཀར། ༡༣༦ དག་སྟོང་དག་ལྟས་བྱིན་ཡང་ངའི་དགེ་བའི་བཤེས་

གཉེན་ནོ། །ལྷ་མོ་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ཏེ་ངས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་
སོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལྷ་མོ་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་
རྫོགས་པར་བྱས་ཞེས་གསུངས། ལྷ་མོ་ཕྱིན་མ་འོངས་བསྐལ་པ་ཆད་མེད་འདས་ནས་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་ལྟེ་ཐེམ་སྐལ་ཞེས་པར་སངས་རྒྱལ་ལྟེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་ཡང་
བསྟན་ནོ། །

༡༤༩ འཇམ་དཔལ་གྱིས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་སེམས་ཅན་མང་པོ་བདུལ་ནས་ཕྱིར་བྱུང་
བར་འདི་སྐད་དུ། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཤེས་རབ་བརྟེན་གསུངས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་
ཅུར་གྱུར་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲིབ་སོ། །འཇམ་དཔལ་ཁྱོད་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་རི་སྟེང་བདུལ། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྒྲིབ་པ། རི་ཅམ་དུ་ཆོག་གིས་བརྫོང་མི་རྒྱས་ཤིང་
སེམས་ཀྱིས་བསམ་མི་རྒྱས་པ་དེ་སྟེང་དོ། །ཆད་མེད་གངས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དུ་མ་དག་
བདུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། བོད་དུ་སྤྱིང་གཞིའི་སྐབས་ལྷ་མོ་བཟང་པོ་ཅིའི་སྤྲུལ་ཡིན་པར་མ་
ཐམ་པས་འཇམ་དཔལ་ལ་བྱིས་ཏེ། དེས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འདི་སྟོན་པའི་སྤྲུལ་སུ་གསུངས་
པའང་ཡོད།

༡༥༠ ཤེས་རབ་བརྟེན་གསུངས་སྒྲིབ་པ། ཁོ་བོས་མཐོང་བ་བཙམ་ལུན་འདས། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་ཁྱུ་ཐུབ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་འབད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གྱུར་པ་
ན་བསོད་ནམས་དུ་མ་མཛད་དོ། །བསྐལ་པ་སྟོང་སྤྱག་དུ་མར་ནམ་ཡང་བཙོན་འགྲུས་མ་ཉམས་
སོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ། ཐ་ན་ཡུངས་དཀར་ཅམ་སྤྱོགས་
གང་དུའང་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱིར་སྒྱུ་མ་བོར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

༡༥༡ ཆོས་རི་ལྟར་བཤད་ཚུལ་ལམ་རིམ་དུ་ལུང་བྱངས་པ་རྣམས་དང་གཞན་ཡང་མང་པོ་སྤྱང་།

༡༥༢ ཆོས་ཀྱི་རྩོད་པ་ལ་དགའ་བར་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ལ་རྩོད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

༡༢༩ ང་ཡི་ལེགས་བཤད་ང་ཡི་ཆོས་མདོ་མཆོག་ །གང་ཞིག་སྤྱི་མའི་དོན་ནི་རབ་
སྟོན་པ། །དེ་ཡི་པན་ཡོན་མང་ཞིང་མཐའ་ཡས་ཏེ། །འཇམ་དབྱངས་དེ་དག་འདྲ་བར་དེ་རྟག་
འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

༡༣༠ རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིས་
ནི་བཙུག་ལྟ་འདས་ཤུག་སྤྱི་མའི་ཤུག་ཀྱི་ཁྱི་ནས་མདོན་པར་བྱུང་སྟེ་གོང་བྱེད་ག་ལྟ་ཞེས་
བྱ་བར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་མཆོག་དམ་པར་གཤེགས་ནས་ད་གདོད་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ་སྟེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལེགས་མོད་ཀྱི།
རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་ང་ནི་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་སྤྲུག་ཁྱིག་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མདོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ནས་
ཡུན་རི་སྤྱི་ཅིག་ལོན་པའི་དཔེ་བསྟན་པ་ཆོགས་བཅད་དུ་བྱས་ན། འདི་ལྟར། བྱངས་མེད་བྱེ་བ་
སྤྲུག་ཁྱིག་བརྒྱ་སྟོང་སྤྲུག །ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ། །དེ་ལས་གཅིག་སྒྲངས་
དེ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ། །སོང་སྟེ་སྤྱི་མའི་བྱངས་མཆོངས་འཛིག་རྟེན་ཁམས། །འདས་ཆེ་གཅིག་
འཛིག་རྟེན་པ་དེ་ལྟ་བུས། །འཛིག་བྱེད་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་ཟད་བྱེད་པའི། །གཞག་བྱེད་འཛིག་
རྟེན་ཁམས་དང་མ་བཞག་པའི། །འཛིག་རྟེན་རི་སྟེང་དག་གི་རྩལ་རྟེང་གིས། །མདོན་སངས་
རྒྱས་པའི་བསྐྱལ་མཐའི་ཆད་མི་དཔོག །སྤྱི་མའི་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་འོན་ཀྱང་ནི། །དགོས་པའི་
དབང་གིས་ལྷ་རན་འདའ་ཚུལ་སྟོན། །དཔེར་ན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཁམས་པའི་རང་ཚུལ་བཞིན། །འདི་དག་
གི་ནི་ཆོས་འདི་གསུང་སྐབས་ས་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་བྱངས་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་
ཞིག་བྱུང་བ་ལས། །དེ་དག་སྤྱི་མའི་གིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པར་ཁྱེད་པ་ན། །བཙུག་ལྟ་འདས་
ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ནས་སྟོན་པར་གསུངས། །འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་
པ་ལ་འདི་དག་ལམ་ལ་སྤངས་ནས་བསྐྱལ་ཆེན་ཆད་མེད་པ་བདག་ཅག་ཡིད་ཆེས་པར་དགའ་

སྟེ། དཔེར་ན་གཞོན་ནུ་ཞིག་གིས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ཞིག་བསྟན་ཏེ་འདི་ནི་བདག་གི་བྱ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པ་དང་མཚུངས་པས་རི་ལྟར་ལགས་ཞེས་པའི་ལན་དུ་གསུངས་པའོ། །

༡༥ ཡུན་རིང་པོ་དེ་ཉིད་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཆེད་ཆད་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཟུང་ན་ལས་
མི་འདའ་སྟེ་རྟག་པར་བཞུགས་མོད་ཀྱི། འདུལ་བའི་དབང་གིས་ཡོངས་སུ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་
བའང་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོ། །

དོན་བསྐྱར་ཆོགས་བཅད་དུ། ༡༥༡ བསྐྱལ་བ་བྱེ་སྟོང་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ། །དེ་ཡི་
ཆད་ནི་ནམ་ཡང་མེད་པ་ནས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་འདི་ནི་ངས་ཐོབ་སྟེ། །ང་ནི་རྟག་ཏུ་ཆོས་
ཀྱང་རབ་འཆད་དེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མདོ་འདི་ཡང་དག་གཟུང་། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་
ལ་ནི་དེ་དག་དགོངས། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ཆེད་ཆད་བསྟན་པ་འདི་ལ་དད་
པ་གཅིག་ཅུ་སྐྱེས་ནའང་བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་པ་
གནས་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

༡༥༢ བྱད་མེད་ལ་ལས་སྟན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་འདི་ཐོས་ནས། །འབད་ན་ཞི་
འཕོས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས།

༡༥༣ གང་ལ་ལ་སྟན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོར་བའི་ལེའུ་འདི་འཆད་པ་ཐོས་ནས་
ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་པ་དེའི་ཁ་ནས་ལྷན་ལའི་དྲི་འབྱུང་བར་འགྱུར། དེའི་ལུས་
ལས་ཀྱང་ཅན་གྱི་དྲི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས། །སྟན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་
སྟོན་གྱི་སྟོར་བ་ནི་སྟན་རྒྱལ་འདི་སྟོན་བྱང་སེམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་
ཞེས་བྱ་བར་སྦྱེ་བ་བཞེས་སྐབས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆེ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་དཔལ་དང་། དམ་
ཆོས་བརྒྱ་དཀར་པོ་ལ་མཆོད་པའི་སྟོར་བ་བགྱིད་པའི་སྟོན་དུ་རང་ལུས་རས་ཀྱིས་དཀྱིས་ལ་སྦྱུ་

གྲིས་བྲན་ཏེ་མེ་འབར་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་དཀའ་བ་སྤྱད་ཅིང་དེ་ནས་འཕོས་ཏེ་སྤར་ཡང་ཡན་ལག་ལས་མེ་སྤར་ཏེ་སྟོན་བ་དང་ཆོས་འདི་ལ་རིམ་གྱོ་བྱས་པའི་འབྲུང་བ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའོ། །

༡༥༥ སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བསྐྱབས་བརྗོད་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་གསྐྱའི་སྤྱང་དུག་ཅུ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་མ་སྟེད་ལ་མཉེས་བཀྱར་སོགས་བྱས་པ་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མཆན་ཅམ་འཛིན་པ་པན་ཡོན་མཉམ་པར་གསུངས་ཏེ། འཕགས་བརྟེན་དུ། སངས་རྒྱས་གངས་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཅ་བའང་འདི་ཡིན་པར་འབྲོ། །

ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་མདོ། ༡༥༦ བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། གྲོགས་སོ་དག །ངས་ལན་གཉིས་ལན་གསུམ་དུ་ཆོག་གིས་བསྟོ་སྟེ། བག་ཡོད་པར་གྲིས་ཤིག །བྲིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དག་ཏུ་བཙོ་བ་ན་འགྲོད་པར་འབྱུང་ཏ་རེ་ཞེས་སོ། །

༡༥༧ ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་ལྷུང་བར་བྱེད་དེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆོས་འདི་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་ལྷུང་བར་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆོས་འདི་བཞིས་ནི་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བར་བྱེད་དེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་པ་དང་། བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དང་། ཁོངས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་སོ། །

མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པ། ༡༥༨ ཆོས་སྤྱོད་བ་དེ་དག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་མཉམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆོས་སྤྱོད་བ་དེའི་བྱེད་པ་མཐོང་ནས་ཐེ་ཆོམ་མི་སྟེ་བར་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྲིད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ས་ནས་ཤི་འཕོས་ཤིང་ངན་སོང་དུ་སྦྱིས་པ་རེད། ཆོས་སྤྱོད་བ་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ། སྦྱོད་པ་ཉམས་པ། ཚུང་མ་དང་། བྱ་དང་། བྱ་མོས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ། དུར་སྦྱིག་གྱུང་བའང་བ་དང་གཅི་བས་ཡོངས་སུ་གང་བ། སྦྱོད་ལམ་མ་བསྐྱམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

དགོན་མཆོག་ཟ་མ་ཏོག། ༡༠༣ ཉ་ཅང་ཤེས་ནི་ཞོན་བྱེད་སྤང་གི་བདག་ཉིད་མིན་པ་
ལྟར། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྤང་གི་བདག་ཉིད་མིན་ཚུལ་སོགས་བསྐྱུགས་བཅོལ་མང་།

༡༠༥ འཇམ་དཔལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་པོ་གནས་པ་དེའི་ཆེ་ས་
ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་དམའ་བའི་ས་ཕྱོགས་དེར་དང་པོར་གནས་ཏེ། དེ་ནས་འབབ་ཚུའི་
རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཆོག་ས་རྒྱུ་དེར་མངོན་དུ་འབབ་པར་འགྱུར་རོ། །འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་
དུང་རྒྱལ་མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཆོག་ས་རྒྱུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༡༠༦ བཙུན་པ་རབ་འབྱོར་བྱེད་ཀྱིས་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་མ་ཐོབ་བམ། རབ་
འབྱོར་ཀྱིས་སྤྲུས་པ། འཇམ་དཔལ། ཁོ་བོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་
སོ། །འདི་ལྟར་ན་ཉན་རང་ལ་སོ་རིག་ཡོད་པར་མངོན། མདོ་འདིར་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཆེ་བཅོལ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད། འདིར་དང་སང་གི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་བཞི་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་
ནའོ། །ཐོག་མར་དགེ་བ་སོགས་དགེ་བ་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་དམན་གཉིས་
སྟེ་ཕྱི་ནས་རེ་རེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་གསུངས། ཡང་བཙུན་
འགྲུས་དང་བག་ཡོད་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱང་ལམ་དུ་གསུངས་ནས་ངོས་འཛིན་རྣམ་
གྲངས་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། ཉམས་ལེན་ལ་མཆོག་ཏུ་མཁོ་བ་ཤིང་སྟག་གོ། །བདུད་ནི་
བཙུན་པ་ཅན་ལ་བར་ཆད་བྱ་བར་ཚོམ་གྱི་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་མིན་པས་ན་དེང་སང་གི་དུས་ལྟར་
བཏང་སྟོམས་སུ་འདུག་པའི་དུས་ཡིན་གསུངས།

༼༩༽ ལྷུང་འདས། ༣༥ ཆེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རིང་ཡང་འཛིག་པར་འགྱུར། །འདིར་ནི་ཐམས་ཅད་
ངེས་པར་འཆི་བར་འགྱུར། །འཆོ་བའི་འཛིག་ཉེན་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །འབྱོར་བ་ཐམས་
ཅད་རྒྱུད་པར་གཞོལ་བར་འགྱུར། །ཏྭ་ཏུ་ལང་ཆོ་རྒྱ་བས་ངེས་པར་འཛོམས། །གཟུགས་བཟང་

ནད་མེད་ནད་ཀྱིས་འཛིག་པར་འགྱུར། །སློག་ནི་འཆོ་བས་ཅ་ནས་འབྱེན་པར་བྱེད། །འཛིག་ཉེན་
ཀྱན་ན་ཉག་པ་ཅི་ཡང་མེད། །དབང་ལྷག་མི་ཉག་ཆེ་ཡང་མི་ཉག་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་སྤྱག་བསྐྱེལ་འཁོར་
ལོ་ཉག་ཏུ་འཁོར། །འཛིག་ཉེན་གསུམ་ན་བརྟན་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་སོ། །

༤༡ དགེ་སྦྱོང་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྦྱོམས་ཤིག་དང་
དེ་ལྟར་བསྦྱོམས་པ་ནམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
ཡོངས་སུ་སྤངས་ན་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ནས་བབྱུང་སྟེ་
ལར་ནས་བདག་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱི་སྟེགས་པའི་ལྟ་
བ་བརྗོད་པའི་དོན་དུ་དང་། བདག་དེ་གང་ཞེ་ན། བདག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ཉག་པ་སོགས་
ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། འོ་མ་ལ་དུག་དང་བདུད་རྩི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་བསམས་ནས་
སྤན་པ་མཁས་པས་རེ་འགར་འོ་མ་དུག་ཡིན་པས་མ་འཐུང་ཞིག་ཅེས་བཀག་ལ། ཡང་རེས་
འགར་འོ་མ་བདུད་རྩི་ཡིན་པས་སྤངས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱེལ་བ་སོགས་སྤན་པ་མཁས་སྤྱན་གྱི་དཔེ་
རྒྱས་པ་དང་བཅས་ནན་ཆགས་སུ་གསུངས་འདུག །

༤༢ བཅོམ་ལྷན་འདས་བསྟན་པ་འདི་ལ་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་
དང་། མཚམས་མ་མཆིས་པར་བབྱེད་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྤྱན་འབྱེན་པ་དག་ཀྱང་མཆིས་
ན་ཅི་ལགས། །སེམས་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་དག་ལ་འང་བྱ་གཅིག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྦྱོམ་པར་བབྱེ་
ལགས་སམ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། འོད་སྤང་ཆེན་པོ་དང་རྩས་གཅིག་པ་དེ་
ལྟ་ལོས་ཀྱང་མེད། ང་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱི་གཙན་ཟེན་བཞེན་དུ་ལྟོ། །ཞེས་དང་།
དམ་པའི་ཆོས་སྤྱན་སྤང་ཡང་རྩང་འདོད་ཆེན་པའང་རྩང་སྟེ་གསལ་དུ་མི་རྩང་རོ། །རྒྱ་སོགས་
པའི་སློག་གཙོད་པ་ནི་བྱེད་མི་པོ་དངོ། །ཞེས་སོ། །

༤༣ ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ནམས་དང་། དམ་པའི་ཆོས་སྤྱན་འབྱེན་པ་ནམས་བརྟན་

བཞིན་དུ་ཆར་བཅད་པར་ངས་གནང་ངོ། །གང་དག་དེ་རྣམས་ཆར་གཅོད་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་
དག་ནི་ངའི་བསྟན་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་རིང་བར་ཡིན་ནོ། །གང་དག་དེ་རྣམས་ཆར་གཅོད་པར་བྱེད་
པ་དེ་དག་ནི་ངའི་སློབ་མ། ངའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་འདྲིའི་འགལ་སློང་དང་
བཅས་རྒྱས་པར་ཡོད། སེམས་ཅན་ལ་བྱ་གཅིག་ལྟར་བསློམ་པ་ཆེ་རིང་བའི་རྒྱར་གསུངས།

༤༩ འདི་ལྟར་རྟག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ནི་ནམ་མཁའ་ནི་མཆོག་ཏུ་རྟག་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོ། །

༥༠ དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱང་བའི་བྱིར་ནི་སྤྱོད་ལམ་ཞི་དུལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྤྱོན་མེད་པར་མ་
ཟད་ཅིག་ཤོས་ལས་བསོད་ནམས་ཆེ་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས།

༥༡ ག་ཟ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་སྟེ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། སྤང་པོ་རྩལ་
དང་སྤྱོན་ཆེན་དང་། ལྷ་ངན་འདས་དང་སོར་བྲེང་དང་། ལངས་ཀར་ག་ཤེགས་པའི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། ངས་ནི་ག་ཡང་རྣམ་པར་སྤྲད། ཅེས་པའི་སྤང་འདས་ནི་འདྲིར་གཏོགས་དགོས་
སོ། །འདི་ལ་རྩུང་ཟད་དབྱེད་ན། སྤང་འདས་འདི་སྤང་གཞི་སོགས་དང་བསྟན་ན། ལྷ་ངན་ལས་
འདའ་ཁར་གསུང་བར་མདོན་ཞིང་དེའི་གོང་ལ་ལང་ག་ཤེགས་སོགས་གསུངས་ཟིན་དགོས་
ཀྱང་། སྤང་པོ་རྩལ་དང་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལས་ན་ལང་ག་ཤེགས་སྤང་འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
གསུངས་དགོས་པས་སློབ་ལོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །

༥༢ ལྷ་ངན་འདས་ཆེན་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རི་རབ་རྩུངས་འབྱུང་ནང་དུ་
བཅུད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཆེན་ཡང་དེར་བཅུད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱོད་ཆེན་རང་གི་
བ་སྤྱའི་ཁུང་བྱར་བཅུད་པ་དང་། ལྷོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་ཤིང་ལོ་ལྟར་སྤངས་ནས་གཞན་དུ་
འཕེན་པ་སོགས་ཆོ་འབྲུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་མངའ་བའོ། །དེར་མ་ཟད་རྩལ་སྤན་གཅིག་
གི་གོ་སར་ཡང་ངོ། །

༡༠༠ གང་དག་ལ་ནི་ཡོངས་བསགས་མེད། །གང་དག་གི་ནི་ཟས་མི་རྟོགས། །མཁའ་

ལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་འབྲེལ་བ། །དེ་དག་རྗེས་གཅད་དགའ་བ་ཡིན། །བསྟན་པ་འདིའི་དོན་རྗེ་ལྟ་
བྱ་ཞེ་ན། སྤྱ་དག་ལ་ནི་ཡོངས་བསགས་མེད། །སྤྱ་དག་གི་ནི་ཐོས་མི་རྟོགས། །གང་དག་
གིས་ནི་རྗེས་གཅད་དགའ། །སྤྱ་སོང་གང་དུ་སོང་བ་ན། །དེ་དག་རྗེས་གཅད་དགའ་བ་
ཡིན། །ཞེས་སོ། །འདིའི་དོན་བདག་གི་རྗེ་ལྟར་སྟོབས་པ་ལྟར་ཅུང་ཟད་བྲིས་ན། དག་འདུན་ལ་
ནི་ཡོངས་བསགས་མེད། །དག་འདུན་གྱིས་ནི་ཟས་ཉིད་རྟོགས། །དག་འདུན་གྱི་ནི་རྗེས་གཅད་
དགའ། །དག་འདུན་སྤྱ་ངན་འདས་སོང་བར། །དེ་དག་རྗེས་གཅད་དགའ་བ་ཡིན། །ཞེས་ཏེ།
ཆོགས་བཅད་ལྟར་ན་དག་འདུན་གྱིས་ཟས་མི་རྟོགས་ཞེས་སྒྲུར་དགོས་ཀྱང་། ཆོགས་སྤྱུག་དང་
བསྟན་ན་ཟས་རྟོགས་ཞེས་སྒྲུར་དགོས་པ་འདྲའོ། །

༡༠༣ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་གསོར་མི་རུང་བའི་ནད་འདོད་ཆེན་པ་མ་གཏོགས་
པ་ནད་ཐམས་ཅད་གསོ་བར་མཛད་དེ། གང་སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་དག་གསོས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་། ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་བྲལ་བའོ་ཞེས་སོ། །

༡༠༤ རྗེ་ལྟར་ཤ་དང་ཉ་ཤ་ཐོས་པའི་འོག་ཏུ་འོ་མ་འབྱུང་བ་ནི་འཆི་བར་འགྱུར་བ་
བཞིན་དུ་ཐར་པ་ནི་གནོད་པའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཀུན་ནམ་ཡང་ན་གཞོན་ཡང་
རུང་། །གང་ལས་ཆོས་ནི་རྟོགས་འགྱུར་བ། །དབང་ཆེན་ལྟ་ལ་བྱ་བ་བཞིན། །དེ་ལ་བཀྱར་སྟོས་
བྱུག་ཀྱང་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་མ་འོངས་དུས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྱིར་ངས་
བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱིར་དེ་སྐད་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སོ། །མདོ་འདིར་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་འཕམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེ་
ས་བཅུའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་འོལ་སྤྱི་ཙམ་ལས་མ་རྟོགས་ལ། དེས་ན་ཉན་རང་སོགས་ཀྱིས་ལྟ་
ཡང་ཅི། འོན་ཏེ་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཡིད་ཆེས་པས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཡོད་པར་གསུངས་པས། གང་ལ་ངོས་འཛིན་རྩད་བཅད་པར་བྱ་

ལ། རྟག་བརྟན་སྤྱིར་པོ་ཟེར་བའང་འདི་དང་འཛོལ་ཚུལ་གཅིག་གས་མི་གཅིག་ཞེས་གྲུང་དུ་དེ། །

༡༤ མི་ལྷན་སྒྲིལ་ཞི་རྒྱ་ལ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ལ་ལ་གཟུང་འཇུག་པར་ཤེས་སོ། །ཉེ་
 བོ་ལྷན་སྒྲིལ་ཞི་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་རྒྱ་ལ་ལ་གཟུང་འཇུག་པར་ཤེས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
 དེ་དག་གི་ལོ་ཆོག་ལ་རྒྱ་ལ་ལ་མི་ལྷན་སྒྲིལ་ལོ་ཆོག་ལ་ཕྱིར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༡༩༡ རིགས་ཀྱི་བྱ་དཔེར་ན་ཉི་མ་ཤར་ན་ལྷོ་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་
ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཆེན་པོ་འདི་བྱང་ན་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་།
པམ་པ་རྣམས་དང་མཆོམས་མེད་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིག་པའི་བྱང་པོ་བྱར་དུ་མེད་པར་འགྱུར་
རྒྱུ་ཞེས་སོ། །

༣༠༦ སེང་པ་ཞེས་པའི་སྐ་ནི་བཞི་ལ་འདུག་སྟེ། ལན་ཚུ་དང་། སྒོམ་སྒོད་དང་། རལ་
གྱི་དང་། ཉའོ། །དེ་ལས་རྒྱལ་པོས་བཞོས་གསོལ་བ་ན་སེང་པ་འོན་ཅིག་ཟེར་ན་སྐབས་ཐོབ་གྱི་
ལན་ཚུ་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་བཞོས་ཟིན་ནས་སེང་པ་ཟེར་བ་སྒོམ་སྒོད། རྒྱུད་མོས་
ཆེས་དུ་ཞུགས་ཆེ་ཟེར་ན་ཉ་དང་། གཤུལ་དུ་ཞུགས་ཆེ་ཟེར་ན་རལ་གྱི་ལ་གོ་དགོས་སོ། །

༡༤༣ འདོད་ཆེན་པ་མ་གཏོགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་
ན་ལམ་དུ་གྲགས་ཤིང་ཐོས་པ་ཅིམ་གྱིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཞེས་སོ། །ཡང་། སངས་རྒྱས་གངས་མེད་པ་ལ་བཀྱར་སྟེ་བྱས་པ་ནམས་ཀྱིས་བྱ་བ་ལས་
འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་འདི་ཐོས་པར་བྱས་ལ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དཔྱད་ཅོད་མ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་རྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་བདག་འདྲ་བས་ཀྱང་སྟོན་སངས་རྒྱས་མང་
པོ་མངལ་བ་གདོན་མི་ཟ།

326 དཔེར་ན་སངས་རྒྱུ་གི་ཞིང་པོ་རྫོང་དུ་མེད་པ་པའི་བཅའི་ཁྱོན་དུ་ཡུངས་ཀར་
 གྱིས་བཀའ་ལ། དེ་དག་རྣམས་རབ་དུ་བཅུགས་ནས་ཡུངས་བཟུ་ཏེ་ཏེ་ཞིང་སྤྱི་མཐོང་ཡུངས་

འབྲུ་རི་སྟེང་པ་དེ་སྟེང་གི་སྤར་བ་ཏུ་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་མི་གཅིག་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སོང་སྟེ་གོ་མ་
 ལྟུང་ས་གཅིག་གིས་ཞིང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟེང་གཅིག་བཀལ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་མགྲོགས་ཁྲད་གིས་
 སོང་སོང་སྟེ་བསྐྱལ་བ་གསུམ་གྱི་སྟེང་གཅིག་འདས་བ་ན། སྤར་མའི་རྩལ་གི་ཕྱང་པོ་དེ་ལས་རྩལ་
 གཅིག་གི་སོང་ལ། ཡང་སོང་སོང་ནས་བསྐྱལ་བ་གསུམ་གྱི་སྟེང་གཅིག་འདས་བ་ན་རྩལ་གསུམ་
 གཅིག་གི་སོང་བ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་གིས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྤར་མའི་རྩལ་གི་ཕྱང་པོ་ཟད་ཟད་གི་བར་
 ཏུ་དང་། དེས་རིགས་བསྐྱེས་ནས་སྟོ་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་དང་། ཕྱོགས་མཚམས་སྟེང་
 འོག་སྟེ་ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཡང་སྤར་མའི་རྩལ་ཟད་ཟད་གི་བར་ཏུ་སོང་བའི་ཕྱོགས་བཅུར་རྩལ་གསུམ་
 བོར་བ་དང་མ་བོར་བའི་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ལ། དེར་སྤར་བཞིན་ཡུངས་ཀར་
 གིས་བཀང་བ་དང་། ཡང་ཡུངས་འབྲུ་རྩལ་གསུམ་ཏུ་བཏགས་པ་སོགས་སྤར་མ་ལྟར་རིགས་འགྲེས་
 ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་གསུམ་བོར་བ་དང་། མ་བོར་བ་ཐམས་ཅད་ཞིང་ཁམས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བ་སྟེ། སྤར་
 ཡང་སྤར་བཞིན་ཡུངས་འབྲུས་བཀང་བ་ནས་ཞིང་ཁམས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་
 རྩལ་གིས་སྟོང་ཕྱག་སུམ་ཅུའི་བར་ཏུ་གོང་ནས་གོང་ཏུ་འགྲེ་ཞིང་། ཐམས་ཅད་གི་ཐ་མའི་ཞིང་
 གི་རྒྱ་ཁྲོན་རི་ཅམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་བྱུང་བའི་བྱང་རྩལ་གི་ཤིང་གི་རྒྱ་
 ཁྲོན་ཡང་དེ་ཅམ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བའོ། །

༣༥༩ ནས་རྩལ་ཁྲིམས་གི་བསྐྱེད་པ་བཞིན་མང་པོ་གདའ།

གསེར་གི་བྲེ་མ་ལྟ་བུའི་མདོ། ༤༩༡ དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་བྲེ་མ་དང་། གསུམ་གྱི་
 སྤང་གི་བྲེ་མའི་ནང་ན་གསེར་གི་བྲེ་མ་དཀོན་པ་དང་འབྲས་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་བས། གསུམ་གྱི་སྤང་གི་
 བྲེ་མ་རྒྱ་མཚོ་རྩལ་བྲེད་མི་རིགས་སོ། །

རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་གང་འདུལ་རྩལ་བསྟན་ནས། །ཐུགས་རྗེས་རྗེས་འཛིན་མཛད་འཕྲིན་
 དབྱར་གི་རྩལ། །མ་རིག་གཉིད་ལས་སྒྲོང་ཞིང་ཆོས་གི་ཆར། །ཀུན་ཏུ་འབེབས་མཁས་མཁུན་

པའི་གཏེར་ལ་འདུད། །

མདོ་འདིར་སྤྱོད་དུག་གི་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་སྤྱོད་དང་བྱུང་བར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་མང་པོས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དོ། །

མི་ཁོམ་ཞུགས་ཀྱིས་གཏམས་པའི་འཁོར་བ་འདིར། །དལ་འབྱོར་པ་རྣམས་གཅིག་
འབྱུངས་པ་ལ། །སྤྱིར་པའི་ཐེལ་མངར་འབྱུང་བྱིར་མི་བཙོན་པའི། །དཔྱོད་ལྡན་བྱང་བ་ནང་ནའང་
ཡོད་མི་རིགས། །

༤༡༥ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པའི་རྗེས་སུ་སོང་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་
ན། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པར་བྱེད་ཀྱིས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པར་བྱ་བ་དང་།
སེམས་ཅན་སྤྱོད་པར་བྱ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་བའོ། །

མདོ་དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས། ༤༡༥ བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཐེལ་གཞོན་གྱིས་
ཞུས་པའི་ངོར་སྟོན་པས་གསུངས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ཅིག་བྱུང་ངོ། །

༤༡༦ བཙུག་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་བཞིན་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་ཞེས་བརྗོད་མོད་ཀྱི། དོན་དམ་པར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡང་མི་དམིགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་
བཙུག་ལྡན་འདས་སྐྱག་པར་ཡང་མི་དམིགས། མི་སྐྱག་པ་ཡང་མི་དམིགས་ལགས་སོ། །བཙུག་
ལྡན་འདས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་ཏེ། བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པ་ཡང་མི་དམིགས་
ལགས་སོ། །ཞེས་སོ། །འདི་གསོལ་བ་པོ་ནི་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལོ། །མདོ་འདི་རྗོགས་
མཆམས་ན་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཞིང་དང་། ཞིང་གི་
བདག་པོས་སངས་རྒྱས་བཅས་རྣམས་བྱངས་ཐ་དད་པ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བསྐྱེད་པར་བཤད་ཀྱང་
མི་ལང་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཕྱོགས་སོགས་ལའང་མཚུངས་པར་གསུངས།

ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སངས་རྒྱས་རྗེས་བྲན་འབྱུང་སྟེ། དེར་སྐྱག་བསྐྱེད་ལས་རྣམས་

པར་གྲོལ་བ། ཞེས་པ་དེ་མ་བྱུང་ཞིང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་
དེད་དཔོན་ཞེས་པར་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

༥ གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་གཅིག་དང་ལྡན་
ན་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་སྤྱར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་ངོ་། །ཆོས་གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། གཞོན་ནུ་
འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྟོམས་
བ་ཡིན། བན་པའི་སེམས་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་སེམས་དང་མི་མཉམ་པ་མེད་པའི་སེམས་
ཡིན་ཏེ། གཞོན་ནུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་གཅིག་ཕྱ་འདི་དང་ལྡན་
ན་ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་སྤྱར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་མངོན་པར་འཆང་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམས་པར་
སྟོམ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་སྤྱི་མིང་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ཕྱོམ་བ་ནས་སྤིང་པའི་འགྲོ་བ་དང་སྤྱི་
བའི་གནས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་བར་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་སྤྱུམ་བུ་ཉིང་
གཅིག་ཅམ་ཆང་བའི་ཆོགས་པ་ལ་བཏགས་པའོ། །

༡༡ སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟོན་ཅིང་རབ་བསྐྱུགས་པ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་ཡོན་
ཏན་པ་རོལ་བྱིན། །འཛིག་ཉེན་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ན་རབ་བྱགས་པ། །འཇམ་དབྱངས་ལེགས་
པར་ཐལ་མོ་སྤྱར་ཏེ་མཆིས། །ཞེས་སོ། །

༡༡༣ འདིར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་རྒྱས་པར་བྱང་བས་རྗེས་སུ་ལྟའོ། །

༡༡༤ ས་ཡི་བདག་པོ་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་ཀྱིས། །ཆེ་ནི་རྟག་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་མི་གནས་
ཏེ། །རི་ཡི་རྒྱ་པོ་བཞེན་དུ་སྤྱར་དུ་འགྲོ། །ནད་དང་སྤྱ་དན་གྱི་བས་གཟེར་བ་ལ། །ཁྱོད་ལ་དགོ་
བའི་ལམ་འདྲ་སྤྱབས་གཞན་མེད། །ཅེས་སོ། །

༡༡༩ གཞོན་ཅུ་དེ་ལྟ་བུ་ས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཉིང་དེ་
འཛིན་འདི་འདོད་པ་དང་། ལྷུང་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
འཆང་བྱ་བར་འདོད་པས་ལྷུས་དང་སྟོག་ལ་མ་ཆགས་པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞོན་
ཅུ་ལྷུས་དང་སྟོག་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་དགེ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞོན་ཅུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལྷུས་དང་སྟོག་ལ་མ་ཆགས་པ་
རྣམས་ལ་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་རྟེན་པར་མི་དགའ་ན། ཉིང་དེ་
འཛིན་འདི་ལྟ་ཅི་སྟོས། །ཞེས་སོ། །

༡༢༠ བྱིས་པ་སྐྱུ་བོའི་གོས་གྲོན་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ཡི་འཁྲུལ་པ་མང་བོ་
ནི། །གལ་ཏེ་བསྐྱལ་པར་རབ་བཤད་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁས་འཆེ་ཡི། །རྩང་
ཐད་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་པར་འགྱུར། །གཞོན་ཅུར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི། །སྟོག་པ་མི་བྱེད་ཡོང་མེད་
དེ། །སྟོ་མའི་དུས་ལ་དེ་དག་དང་། །ཁྱོད་ནི་སྟོན་པར་མ་བྱེད་ཅིག །སྐྱ་བ་དང་ནི་གཏམ་གྱིས་
ལ། །དེ་དག་ལ་ནི་རི་མོར་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །ཞུས་པ་མེད་པར་བཀྱར་
སྟོ་གྱིས། །ལོ་གངས་དུ་ལོན་ཀྱང་ཁྲིམ་ལ། །དེ་དག་རྒན་པར་གྱུར་ན་ཡང་། །དེ་ལ་རི་མོ་ལེགས་
གྱིས་ལ། །རྒྱང་པ་ལ་ཡང་མགོས་བྱག་འཆེ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོ་རྣམ་མཐོང་ན། །དེ་དག་འཁྲུལ་
པ་མི་བལྟའོ། །དེ་ལ་ཁོང་ཁྱོ་མི་བསྐྱེད་ཅིང་། །རྟག་དུ་བྱམས་པའི་སེམས་སུ་བྱ། །གང་གི་
འཁྲུལ་པ་ཅི་མཐོང་ཡང་། །དེ་དག་གིས་ནི་ཉེས་མི་བརྗོད། །ཅི་འབྲས་པ་ཡི་ལས་བྱས་པ། །འབྲས་
བྱ་དེ་འབྲས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །བཞིན་གྱི་སྒྲ་བ་འཇུག་བཞིན་དུ། །རྒྱ་རབས་དང་ནི་གསར་བྱ་
ལ། །རྟག་དུ་སྟོང་པོར་སྐྱ་བ་དང་། །དེས་ཤིང་རྒྱལ་བཅོམ་པར་བྱ། །ཆོས་གོས་དང་ནི་བསོད་
སྟོམས་གྱིས། །དེ་དག་ལ་ནི་པན་གདགས་ཤིང་། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་འཛིན་འགྱུར་ཞེས། །དེ་
ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་སེམས་ཞོག་ཅིག །གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་ཁྱོད་ལ་གསོལ་

འདེབས་ན། །དང་པོར་ཆེག་གིས་འདི་སྐད་སྒྲོལ། །གྲ་ཆོམ་དུ་ནི་མ་སྒྲིབ་བར། །དེ་དག་གིས་
ནི་སྒྲོད་ཉོགས་ལ། །སྒྲོད་དུ་རུང་བ་རིག་ན་ནི། །མ་གསལ་བར་ཡང་བཤད་པར་གྱིས། །ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་བ་འཁོར་ནང་དུ། །མང་དུ་གནས་པར་མཐོང་ན་ཁྲོད། །ཡོ་བྱད་བསྐྱུངས་པ་མ་
འཆད་པར། །སྦྱིན་པ་ཡི་ནི་བསྐྱགས་པ་བཞིན། །ཅེས་སོགས་འཁོར་ལ་སྒྲོས་ཏེ་འཆད་ལུགས་
མང་དུ་གསྐྱུངས་སྣང་ངོ། །ཆོས་འཆད་ཚུལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ལུང་བྱངས་པ་དང་འདི་དག་ལ་
ཆེག་མང་ཉུང་དང་བཞིན་ཚུལ་འབྲེལ་གྱི་ཅི་རིགས་སྣང་བས་འགྱུར་བྱུང་ཅམ་ཡིན་ནམ་གང་
ལྟར་དབྱེད་འཆལ་ལོ། །

༡༣༩ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ། །དེ་དག་མི་གཤེལ་མཆོད་བྱས་
ཏེ། །བསྐྱལ་བ་སེམས་ཅན་སྟེད་དུ་ཡང་། །ཉག་ཏུ་གྱུས་པར་མཆོད་པ་བས། །ཉིང་འཛིན་དམ་
པ་འདི་ལས་ནི། །གང་གིས་ཆེགས་བཅད་གཅིག་བཟུང་བ། །བསོད་ནམས་སྤྲ་མ་ཐམས་ཅད་
ནི། །དུག་ཅུའི་ཆར་ཡང་མི་སོད་ངོ། །ཞེས་སོ། །གངས་འདི་ནས་འབྱུང་བའི་ལེའུ་བཅུས་རྒྱ་
ཕྱིན་དུག་མང་དུ་ཐོས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་སྟོང་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་བཙོན་
པ་དགོན་པར་གནས་པ་སྟེ། །དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་པན་ཡོན་རྣམ་པ་བཅུ་བཅུའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱ་ཆར་
བསྐྱགས་སོ། །ལེའུ་སོ་དུག་པ་མེ་ཉོག་ཁྲ་མཛེས་ཀྱི་བྱུང་བ། །གཞན་ཡང་། །གཅིག་ལ་གཅིག་
གིས་གཞོད་སེམས་སྦྱེས་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་དང་། །ལུས་རིལ་པོར་མེ་འབར་བས་འདོད་པ་
ལ་བཅེ་བའི་སྒྲོ་འཇུག་པ་སྲིད་ཀྱང་། །བདེ་གཤེགས་སྒྲོ་བ་དུས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་
མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བ་མི་སྲིད་པ་སོགས་གསུངས། །གཞན་ཡང་། །གང་གི་བསྐྱལ་བའི་གཞུང་
ཁྲེ་སྟེད་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་ལེའུ་འདིར་བྱུང་ངོ། །

༡༤༠ གཞོན་ནུ་ང་ཡི་ཆེག་ལ་དད་པར་གྱིས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྩུན་གྱི་ཆེག་མི་
གསུང་། །འདི་འདྲའི་སེམས་ཅན་རྩུན་དུ་སྒྲིབ་པ་མེད། །

༣༥༠ རྟེན་ལ་ཆགས་པ་ནམ་ཡང་མ་བྱེད་ཅིག །ཟས་ནམས་མ་རྟེན་ན་ཡང་གཏུང་
མ་བྱེད། །བསྟོད་དང་སྦྲད་པ་དག་གིས་མ་གཡོ་བར། །རི་རབ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མི་འགུར་
གྱིས། །ཞེས་སོ། །

༣༥༡ དེ་ལ་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྟོན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁྱེད་ཡོད་
པས་སྟིག་པའི་ལས་ནམས་སྟོང་བ་དང་། དག་བའི་ཆོས་ནམས་ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་ལ་མངོན་
པར་བཅོན་པའོ། །ཞེས་སོ། །

རབ་དུ་ཞི་བ་ནམ་པར་ངས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མདོ། ༣༠༩ སངས་
རྒྱུ་ནམ་དག་ཞིང་དུ་བཞུགས་བཞིན་པར་སྟོན་སྟོན་གྱི་མཐུས་ཞིང་དེར་སྟིགས་མ་ལྟའི་སྟོན་
དང་། ཉན་ཡམས། འབྲུག་ཅོད། རྩ་མོ་དང་རྒྱན་བྱས་དཀྲུགས་པ་སོགས་ཉེས་སྟོན་ཐ་དད་པ་
དུ་མ་སྦྱང་ཡང་དོན་ལ་ཞིང་དེར་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། བལ་ཆེར་དེ་དག་སངས་
རྒྱུ་གྱི་སྦྱལ་པར་བཞེད་པ་འབྲ་བས་དབྱད་འཆའ་ལོ། །

༣༡༠ སངས་རྒྱུ་ནམས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོང་པོ་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སངས་
རྒྱུ་གྱི་ཞིང་དུ་འཆང་རྒྱ་སྟེ། བཅུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། བསྐལ་པ་སྟོང་པོ་དེ་བཞིན་དུས་སེམས་
ཅན། །ཞིང་དང་ཐེག་པ་ས་དང་བསྟན་པའི་སྟོང་། །སྟེ་སྟེགས་མི་རྒྱ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་
ལྡན། །དཀར་ཆོས་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་གནས་པ་དང་། །འཕགས་གནས་བདེ་གཤེགས་
གཤེགས་དང་གཤེགས་འགུར་བའོ། །ཞེས་ཏེ་འདི་དག་ཆོག་ཆོགས་སྦྱངས་ཀྱི་ཆོག་ཐེན་ལྟར་
མིན་ལགས། ཡང་། ཐེག་པ་གསུམ་སོ་སོར་སྟོན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་དག་
པའི་སྟོན་སོགས་འབྲུང་ཚུལ་བདེན་པ་པོའི་ལུ་དང་ཆ་འབྲ་བ་ཡང་གསུངས།

༣༡༡ སེམས་ཅན་ནམས་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཐ་དད་པར་བཞག་
གི་ཐེག་པ་ནི་ཐ་དད་དུ་དབྱེར་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དབྱེར་མེད་པའི་

ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། །

༣༣༥ འངས་དཔལ་ངས་ནི་རི་ལྷར་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བའི་སེམས་གཅིག་
བསྐྱེད་པ་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཆེ་བའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་།
འངས་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་མ་གཏོགས་པར། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་ལས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ལོག་པར་ལྷུང་བ་བྱེད་མི་རུས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
ལྷའི་ལོ་སྟོང་དུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཅི་དགོས་པ་བྱིན་པ་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གང་
གཞན་ཞིག་ཐ་ན་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་སྲིད་དུ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པའོ། །ཞེས་པ་
ནས། བདག་མེད་པའོ་སྟུང་དུ་དཔྱོད་ན། དེ་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་གངས་མེད་པར་བསྐྱེད་
ངོ། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་སྐྱེན་རས་གཟིགས་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཅུགས་ཀྱི་ངོ་བོར་སངས་རྒྱས་
ཟིན་ཞེས་སྟེ། དེ་ལ་འོ་ན་འོད་དཔག་མེད་མུ་ངན་ལས་འདས་ཟིན་པར་ཐལ། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་
དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁུབ་པ་ཡོད་དེ། འོད་དཔག་མེད་སྟོད་ལ་མུ་ངན་འདས་ནས་དེའི་ཐོ་རངས་སྐྱེན་
རས་གཟིགས་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོང་རྗེ་བད་དཀར་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ།
སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མདོ་ལས། ༣༣༦ བསྐྱེད་དཔལ་གྱི་སྟོང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
འདི་ནས་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆ་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་འདས་པ་ན་འཛིག་
རྟེན་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུགས་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ད་ལྟར་བཞུགས་ཏེ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་ལ་
ཆོས་ཀྱང་སྟོན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདྲིར་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་མཆོན་ཐོས་ན་བྱང་ཆུབ་
ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་གསུངས།

ཡེ་ཤེས་བྱག་རྒྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན། ༣༤༦ བྱང་སེམས་མཆོག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་ཕྱི་
དུས་ན། མདོག་ངན་པ་དང་། གདུལ་དཀའ་བ། གཟི་བརྟེན་རྒྱུད་བ། ཉན་མང་བ་སོགས་མི་འདོད་

འགས་མྱོང་འགྲུང་གི་ལས་ངན་པ་རྣམས་ཟད་པར་གསུངས།

དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན། ༤༠༣ རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་བདུད་ཀྱི་ཞགས་
པ་སྟེ། །འགྲུང་མེད་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། །མེད་པའི་ཆོས་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་
ན། །བྱིས་པ་གང་ཡིན་གཡོ་བ་དེ་ཡིས་བཅིངས། །ཞེས་སོ། །

༤༠༤ གང་དག་འདི་ལ་སྤང་སོ་བདེན་སྤང་དང་། །ཁ་ཅིག་སྤིད་འགོག་ལམ་ནི་བདེན་
ཞེས་འཛེར། །སྤྱི་བ་མེད་པ་བདེན་པ་གཅིག་ཡིན་ན། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་བདེན་པ་བཞི་ཞེས་
འཛེར། །ཞེས་སོ། །དག་སྤོང་ཡོན་ཏན་འཆོལ་བར་འདོད་པ་དག །ཉིང་འཛིན་འདི་ལ་རབ་རྩ་
སྤྱར་བའི་བྱིར། །མ་བསྐྱམས་རྣམས་དང་འབྲས་པ་མེད་བྱས་ཏེ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུར་དགོན་པར་
གནས་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

༤༠༥ རྟོན་པས་སྤྲོན་མར་མེ་མཛད་མཐོང་མ་ཐག་བྱང་རྒྱབ་ཐོབ་རྩལ་འགལ་སྤོང་དང་
བཅས་གསུངས།

༤༡༤ གང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱལ་བསྐྱལ་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་
ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩལ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱབ་རྩལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཆོས་པའི་
དམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

༤༡༥ རྫོ་གྲོས་བརྟན་པ་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་
ས་དང་སོ་ལ་གནས་པས་མི་འཐོབ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ས་དགྲ་པ་ལ་གནས་
པས་མི་འཐོབ་ཀྱི། རྫོ་གྲོས་བརྟན་པ་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི། བྱང་རྒྱབ་སེམས་
དཔའ་ས་བརྟུ་པ་ལ་གནས་པས་འཐོབ་སོ། །ཞེས་སོ། །

༤༡༦ དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་

བཞིན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱད་པར་མང་དུ་སྒྲོས་ནས་མཐུག་དུ་འདི་ནི་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལྟར་ན་བསྒྲོམ་བྱའི་རྣམ་པ་དེ་དག་བསྒྲོམས་པའི་སྒོ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་འཛིན་དགོས་པར་གསལ་བས། འདིའི་རིགས་མཚུངས་ཡེ་ཤེས་བྱག་རྒྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སོགས་ལའང་སྤྱར་ཏེ། མདོ་སྡེ་སྤྱིའི་བབ་འབྲེལ། །

༤༣༠ མཉམ་པར་ཡང་གཞིག་ལ་འོང་བ་དང་། འགྲོ་བ་དང་། འདུག་པ་དང་། འགྲེང་བ་དང་། འཆག་པ་དང་། ཉལ་བར་ཡང་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །འདི་བྱང་སེམས་ལ་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ལ་མཉམ་རྗེས་འདྲེས་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་གཟིགས་པ་ཡོད་པའི་ཁུངས་སུ་མི་ཆེའམ། དབྱད་དོ། །

༤༣༡ འཕོང་ཅུལ་སྦྱོར་བ་ན། ཐོག་མར། བ་ལང་གི་གོ་བ་ལ་དང་། དེ་ནས་ཤིང་ལེག། དེ་ནས་འཕེན། དེ་ནས་དབྱུག་གུ། དེ་ནས་སྤྱ་བརྒྱ། དེ་ནས་སྤྱ་བཅུ། དེ་ནས་སྤྱ་གཅིག། དེ་ནས་སྤྱས་མཚོན་པ་ལ་འཕེན་ཞིང་། དེ་ནས་མི་འཆོར་བར་ཕོག་པའི་དཔེ་བཞིན་དཔའ་བར་འགྲོ་བར་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྲོབ་པ་ནའང་། ཐོག་མར་བསམ་པ། དེ་ནས་སྦྱོར་བ། དེ་ནས་ལྟག་བསམ་སོགས་རགས་རིམ་ནས་མཐར་ཆགས་སུ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ཏེ་མན་རག་གི་སྒྲོམ་ཆེན་པོ་ལོ། །འདིར་སྤྱས་མཚོན་པ་ནི་མིག་གིས་མ་བཟླས་པར་སྤྱ་ལ་ཉན་ཏེ་མདའ་འཕེན་པའི་དོན་ཏོ། །

༤༣༢ རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་པས་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་འགྲུབ་མི་སྟོག་གོ། །ཞེས་སོ། །

༤༣༣ རྟེན་བཀྱར་དང་། ཅོ་འབྲི་བ་དང་། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་ཐོས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པའང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་འགྲོ་ཞིང་བདུད་ལྷིག་ཅན་བཅིངས་པ་ལྷ་ལས་ཐར་བའི་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་པའང་བྱང་ཆེན་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་བར་གསུངས།

༤༤ ལུང་བསྟན་པ་བཞི་གསུངས་ཏེ། སེམས་མ་བསྐྱེད་པར་ལུང་བསྟན་པ་
དང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ། གསང་སྟེ་ལུང་བསྟན་པ། བཅོད་པ་ཐོབ་ནས་
ལུང་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཚུལ་རྒྱས་པ་དང་། འདི་ལས་འཕྲོས་ནས་འོད་སྤང་ཆེན་མོས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་དམ་བཅས་པ་དང་། དེ་ལ་སྟོན་པ་
ལེགས་སོ་འཐད་བཅས་གསུང་ངོ་། །

༤༥ བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་གང་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པར་ལུང་བསྟན་པས་
ལུང་བསྟན་པ་ཆད་མེད་པ་དག་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་རྒྱུ་ལྡན་གྱིས་མ་ཁྲབ་བམ་དབྱེད་ཅིང་། ཡང་སྒོ་གྲས་བརྟན་པ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དབང་བྱམས་པ་འདི་དང་གང་བསྐྱལ་པ་བཟང་སོ་འདི་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་འབྱུང་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་བཅོད་པ་ཐོབ་སྟེ་ལུང་བསྟན་པས་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་
དོགས་གཞི་ཆེ་ཙམ་ཡོད་དེ་འདི་ལྟར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་
ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅོད་པ་ཐོབ་ནས་གདོད་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བམ་ཟེ་རྒྱ་མཆོའི་རྩལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ན་བདེ་གཤེགས་རིན་ཆེན་སྟོང་པོའི་བྱང་སེམས་དང་
སོ་བསྐྱེད་ཅིང་ལུང་བསྟན་ཀྱང་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ་དེ་
ལྟར་དུ་སྟོང་རྩེ་པད་དཀར་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐམས་
ཅད་མཁུན་པའི་སྟོན་ལྷལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་བརྟག་པར་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་དབྱེད་དགོས་སོ། །

༤༦ ལྷའི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་ཇི་སྟེད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་དེ་ལས་བྱེ་བའི་ཆའམ། བྱེ་བ་སྟོང་གི་ཆའམ། བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆ་
ཤས་ཀྱང་ངས་མ་བཤད་དོ། །ངས་གང་བཤད་པ་དེ་ལས་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཆ་ཤས་ཀྱང་དགོ་

སྒྲོང་ཀྱན་དགའ་བོས་མ་བཟུང་ངོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་བཞད་པ་ནི་
དཔག་ཏུ་མེད་ངོ། །ཞེས་སོ། །

༤༥༥ འཇམ་དཔལ་གྱིས་ལན་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་པ་སྟུང་ཆུ་ཕྱག་ཏུ་རང་
རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་མཛད་པའི་རྣམ་
ཐར་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་བྱུང་ངོ། །ཡང་འཇམ་དཔལ་སངས་རྒྱས་སྤྱི་རིགས་མཆོག་གི་ངོ་བོར་
སངས་རྒྱས་ཟེན་ཅིང་།

ཡང་། ༤༥༥ སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཆའི་ཆོད་བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་བདུན་བརྒྱ་ཐུབ་པར་ཡང་གསུངས།
ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་ལས་མི་གཡོ་བར་ཐ་དད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུང་
བའི་མདོ། ༥༡༥ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ལ་བརྟག་པའི་མཐའ་ལྡ་པོ་འདི་དག་གིས་རྣམ་པར་
ཐོལ་བ་ཐོབ་པར་མཚུངས་ལགས་སམ། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། འདི་དག་ལ་གང་ཟག་གི་
རིགས་དུ་མཆིས། ཐ་དད་པར་སྒྲུང་བའི་དཔེ་རིམ་རྣམས་འདི་འབྲེལ་གང་ཟག་གྱི་དུས་སུ་འབྱུང་
མིན། འདི་འབྲེལ་རྣམས་པན་ཚུན་ཅོད་པར་མི་འགྱུར་རམ། ཞེས་སོགས་ཁྱིེ་བ་དུག་ཁྲུས་པར།
ལན་དུ་ཆོས་ལ་བརྟག་པའི་མཐའ་ལྡ་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཡིན་བཟུང་སྟེ། ཞེས་
དང་། སྐུ་བྱེད་དུ་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་རིམ་ལྔར་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏེ་སྟུང་
པ་གང་ཞིག་དེའང་འཐད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འབྱུང་བཞི་སོགས་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་
དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏེ་སྟུང་པ་
གང་ཞིག་དེའང་འཐད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐ་སྟད་ཅུང་དུ་སྒྲུང་ཡང་དོན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་
དང་། ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་ཉིད་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པར་ཆོས་སྟོན་ཏེ་སྟུང་པ་གང་ཞིག་། དེ་ཡང་འཐད་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ལ་དབྱིབས་སམ་ཁ་དོག་གམ་དུས་གསུམ་མམ། དབུས་མཐའ་

མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཏེ་སྦྲུམ་པ་གང་ཞིག་
དེའང་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་ཤིང་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
ཁ་ཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་པ་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མི་གནས་པ་སོགས་
སྟོན་ཏེ་སྦྲུམ་པ་གང་ཞིག་དེའང་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཏེ། ཇི་བ་དང་པོའི་ལན་འཐད་པ་དང་བཅས་པའོ། །མཐའ་
ལྔ་པོ་དེ་དག་ནུས་གྲོལ་གྱི་རྒྱ་དངོས་དང་བརྒྱད་པས་ཉེ་རིང་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་གྱིས་ནུས་
གྲོལ་ཐོབ་པ་མཆུངས་པར་བལྟའོ། །ཞེས་ཏེ་གཉིས་པའི་ལན་ནོ། །ལན་ལྷག་མ་ནུས་དེ་ཅུ་
མི་འགལ་བས་བཞག་ཅིང་། བརྟག་པའི་མཐའ་ལྔ་གང་ཡིན་སྦྲུམ་ན། གླེང་གཞི་ལས་ཁ་ཅིག་
གིས་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་ཆོས་སྟོན་ཏེ་སྦྲུམ་པ་ཞེས་སོགས་འབྲུང་བས་ལན་གྱི་འཕྲོས་ལས་
གླངས་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །མདོ་འདི་མང་པོ་མི་སྤང་ཡང་གྲུབ་མཐའི་འབྲུང་ཁུངས་སུ་སྤང་
བས་ཀྱན་རྩལ་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱ་བར་རིགས་སོ། །

མདོ་ཉིང་རྒྱལ། ༡༣༩ ཉིང་འཛིན་ཞི་བ་བཅའ་བའི་ཕྱིར། །གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་
བ་དན་དང་། །སྒོས་དང་འཕྲེང་བ་བྱུག་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ལ་ནི་མཆོད་པར་བྱ། །དགའ་
བར་འགྱུར་བའི་སིལ་སྟན་དང་། །ལྷ་དབྱངས་སྤྱར་ཞིང་གླངས་ནས་སུ། །ཁྱེས་པ་མེད་ཅིང་མི་
གཡེང་བར། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་རིང་བསྐལ་མཆོད། །བྱང་རྩལ་མཆོག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །སྒོས་
དང་འཕྲེང་བ་བདུག་པ་དང་། །གོས་དང་བྱེ་མ་རི་སྟེད་པ། །དེ་དག་ཀྱན་གྱིས་མགོན་མཆོད་
གྱིས། །ཉིང་འཛིན་ཞི་བ་འདི་མཆོན་ཕྱིར། །མཆོད་པ་རི་སྟེད་ཅི་ཡོད་པ། །དཔག་མེད་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པས། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་ལ་མཆོད་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །འདིའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞི་
བ་ནི་གོ་རིམ་འདྲ་མིན་ཅུ་ལས་སྒྲོངས་རྩལ་ལམ་རིམ་དང་འདྲ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ལམ་རིམ་བསྒྲོམ་
པའི་ཐོག་མར་བསོད་ནམས་གསོག་བྱེད་དུ་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱས་པར་སྒྲོ་བ་སོགས་ཀྱང་འདི་དག་

གདམས་དོན་དུ་འཆར་བའི་བྱ་གཞུང་།

༡༣༩ གཞོན་དུ་དེ་ལྟ་བུ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཉིང་དེ་
འཛིན་དེ་འདོད་པ་དང་། ལྷུང་དུ་སྒྲུབ་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མཛོན་
པར་རྫོགས་པ་འཆང་བྱ་བར་འདོད་པས་ཐབས་མཁས་པར་བྱའོ། །གཞོན་ལྷུང་དེ་ལྟར་ན་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཐབས་མཁས་ཡིན་ཞེ་ན། གཞོན་ལྷུང་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉི་དུའི་སེམས་ཉི་བར་བཞག་
སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཅི་ཡོད་དེ་ལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེས་རྩ་བ་ལྟར་བར་བྱས་ཏེ། ཉིན་ལན་གསུམ།
མཆན་ལན་གསུམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་
རྩ་བ་ལྟར་བྱས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་དགོ་བའི་
རྩ་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བར་བྱའོ། །གཞོན་ལྷུང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ཐབས་མཁས་པ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཕྱང་པོ་དང་ལྷན་པས་ལྷུང་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་འཛོལ་ཅིང་ལྷུང་དུ་སྒྲུབ་པ་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་
ཉམས་ཉོགས་ལྷུང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ལྷུང་དུ་སངས་རྒྱས་འཛོལ་བར་གསུངས་པ་འདི་དག་ལ་ཡིད་
ཆེས་པར་བྱས་ལ་སྦྱང་ནས་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བར་བྱའོ། །མཆམས་འདི་ནས་རྩ་བ་ལྟར་
བསྐྱོམ་ཆུལ་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གི་གཉེན། །འདི་
ཡི་བསོད་ནམས་ཕྱང་པོ་ཅི་ཡོད་པ། ཉིན་ལང་ལན་གསུམ་མཆན་ཡང་ལན་གསུམ་དུ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་རྩ་བ་ལྟར་བྱས་ཏེ། །སྤྱད་པ་སྒོག་གི་ཕྱིར་ཡང་སྤྲིག་མི་བྱེད། །ཆུལ་ཁྲིམས་
ནམ་པར་དག་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མོས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས། །དེ་དག་

བསོད་ནམས་ཅི་ཡོད་ཡི་རང་ངོ་། །གང་དག་སངས་རྒྱས་དང་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ། །ཆོས་དང་དགེ་
འདུན་དང་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་ཉིད་ནི་རབ་ཏུ་འདོད་པའི་བྱིར། །བདེ་གཤེགས་མཆོད་པ་
བྱེད་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གཤུང་ནི་གནས་བྱའི་བྱིར། །སེམས་ཅན་དོན་དུ་སྒོ་
སྒོས་ཆེན་པོ་ཡིས། །ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་མཆོག་ཏུ་ནི། །གང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་ཡི་
རང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲིང་རྗེས་ནོན་པ་ཡིས། །ནོར་དང་འབྲུ་དང་རིན་ཆེན་བཅུན་
མོ་དང་། །སྤྲུལ་དང་སྤྲུལ་མོ་རྒྱལ་སྤྲིད་རྒྱས་པ་དང་། །བདག་གི་ཤ་ཡང་གཏོང་ལ་ཡི་རང་
ངོ་། །གཅིག་ཕུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་ནགས་གནས་ཤིང་། །རྟག་ཏུ་བསེ་རུ་ལྟར་གྱུར་འཆོ་བ་
གཙང་། །ཁོར་མོར་བྱ་བ་ཉུང་ཞིང་སྤྲད་པ་ནི། །ཁེ་བྱིར་འཆུལ་འཆོས་མེད་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །སྤྲ་
དག་བསྟན་པར་མི་བྱེད་སྤྲུག་དོད་མེད། །བྲིམ་ལ་སྟེད་པར་མི་བྱེད་རྟག་པར་ཡང་། །ཁམས་
གསུམ་དག་ལ་རབ་ཏུ་འཛིགས་སྒྲག་སྟེ། །འཛིག་རྟེན་མ་ཆགས་སྟོང་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །སྤྲིད་
པར་སྐྱེ་བ་ཀུན་ལ་རབ་སྟོ་ཞིང་། །སྤྲད་གསྟོས་པ་མེད་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །རྩོད་པ་མེད་ཅིང་ཉེ་བར་
ཞི་བའི་སེམས། །དེ་ལ་ཉིང་འཛིན་འདི་ནི་རྟེན་མི་དགའ། །གང་གིས་འདུ་འཛིའི་ཉེས་པ་མཐོང་
ནས་ནི། །རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་དགོན་པར་གནས། །ཤིང་བྱང་གནས་ཤིང་རྣམ་
སྟོལ་ལྟར་བྱེད་པ། །བདེ་གཤེགས་སྤྲུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། །བདག་ལ་མི་བསྟོད་གཞན་
ལ་མི་སྟོད་ཅིང་། །དགོན་པར་གནས་པ་དག་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །སྤྲད་གསུན་པ་འདི་ལ་བག་
ཡོད་ཅིང་། །བག་མེད་སྤངས་པ་དེ་ལ་ཡི་རང་ངོ་། །བྱང་ཆུབ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རི་སྟེང་
པ། །ཀུན་གྱི་ཅ་བ་བག་ཡོད་འདི་ཡིན་ཏེ། །སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་གང་རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་པ། །དེ་དག་
ཉིང་འཛིན་འདི་ནི་རྟེན་མི་དགའ། །

།ཐཱ་ ཏ་ལྟང་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མདོ། ༡༥ དབང་པོ་
 རྒྱས་མི་གཤེལ་བ། ཟས་གྱི་ཚོད་ཤེས་བ། རྒྱས་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ཆ་སྟངས་ལ་མི་ཉལ་པའི་བཙོན་

འབྲས་དང་ལྗན་ཞེས་འབྲུང་བས་ལམ་རིམ་དུ་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཁྱདས་སོ། །

༡༩ གཉེན་རྒྱལ་སྡེ་ལོངས་སྤྱོད་བ་སྦྱེས་པའི་ས་རིང་དུ་བྱེད་པ། ཞེས་འབྲུང་བས་པ་
ཡུལ་དང་། ཉེ་དུ་སྤངས་པ་མདོའི་དངོས་ཟིན་ལ་བྱུང་ངོ་། ཡང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མར་
འདུ་ཤེས་པ། པར་འདུ་ཤེས་པ། བྱར་འདུ་ཤེས་པ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལས་ན་རྒྱ་འབྲས་མན་དག་
བདུན་གྱི་ཐོག་མར་པར་འདུ་ཤེས་དང་བྱར་འདུ་ཤེས་སོགས་ཀྱང་བསྒྲོམ་རིགས་པས་མར་ཤེས་
ཁོ་ནར་འབད་བ་སྐད་དུ་གྲུ་དོག་པོ་མི་བྱའོ། །

༢༠ འདིར་ཡང་ཁིང་ལ་མེ་ཉོག་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་བདེ་ལྷག་དུ་སྦྱེ་
བར་གསུངས་ཉེ་ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་དང་ཆ་འབྲའོ། །ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བཤེས་གཉེན་
བསྟེན་རྒྱལ་སྐབས་ལུང་བྱངས་པ་འདིར་སྤང་ཡང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འབྲ་བ་ཆེན་པོ་སྤང་
བས་དངོས་ཟིན་དེ་ལྗན་གང་ནས་བྱུང་བ་བཅུ་ལོ། །འོན་ཏེ་རྫོད་བྱེད་མི་མཆུངས་ཀྱང་བརྫོད་
བྱ་མཆུངས་པ་ཞིག་ནི་ལེའུ་དགུ་པར་བྱུང་ངོ་། །

༢༡ འདི་ལྟ་སྟེ། སྦྱིན་པའི་མཆོག་། སྦྱིན་པ་སྦྲ་ན་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་བཅོན་
འབྲས་བཙུམ་པར་བྱའོ། །བན་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་བྱའོ། །དད་པ་དང་ལྗན་པར་བྱའོ། །དེས་པ་
དང་ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་ལྗན་པ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་པ་བུན་སུམ་ཆོགས་པར་བྱའོ། །རྟེན་པ་དང་བཀྱར་
སྟེ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལ་ལྟག་པར་མ་ཞེན་པ་བྱའོ། །སེར་སྒྲ་མེད་ཅིང་ཐུག་དོག་མེད་པ་
དང་། སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོ་བྱད་བསྐྱུང་བར་བྱའོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་གཏམ་དོན་དུ་མི་
གཉེར་གྱི་གཏམ་ཡོངས་སུ་སྤང་ཁིང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་གཏམ་དོན་དུ་གཉེར་བར་
བྱའོ། །བྱས་པ་ཤེས་པ་དང་བྱས་པ་གཞོ་བར་བྱའོ། །སྦྱ་རྒྱུང་བ་དང་སྦྱ་ཉུང་བར་བྱའོ། །གུས་པ་
དང་བཅས་པ་དང་ཞེ་ས་དང་བཅས་པར་བྱའོ། འདི་ལྟ་སྟེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་རྟེན་པར་
དཀའ་བས་སྒྲོ་བ་དཔོན་དང་མཁན་པོ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་བར་སྦྱོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་

ཡང་། དགོན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། དགོན་པ་ལ་གཞིལ་བ་དང་། དགོན་པ་ལ་བབ་བ་དང་།
དགོན་པ་ལ་འབབ་པར་བྱའོ། །སྤྲོད་པ་ལ་མཛོན་པར་མི་དགའ་བར་བྱའོ། །མཛོན་
པོའི་བྱིས་དང་། ཟས་སྤྱན་པའི་བྱིས་མི་འདོད་པས་སློག་ལ་མི་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མགོན་
དུ་གཉེར་མི་དགོས་པར་བསོད་སྟོམས་སྤྱད་པར་བྱའོ། །འཛེམ་ཞིང་འབྱོད་པ་དང་ལྡན་པར་
བྱའོ། །གསེར་བདག་གིར་མི་བྱེད་པར་བྱའོ། །ཀུན་ན་ལྡང་བ་མེད་པར་འབྱོད་པ་དང་བྲལ་བར་
བྱའོ། །ཁོང་ཁོ་བ་སྤངས་པས་བྱམས་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །འཆེ་བ་སྤངས་པས་སྦྱིང་རྩེ་ལ་
གནས་པར་བྱའོ། །མཛོན་པར་མི་དགའ་བ་སྤངས་པས་དགའ་བ་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །མཆོན་
མ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་བཏང་སྟོམས་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །བཙོན་འགྲུས་བཙུམས་པས་
བསྐྱབ་པ་འདོད་པར་བྱའོ། །སྤྱུགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་མི་ནོན་པར་འཆག་པ་ལ་ཞུགས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱ་མ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་ལྷ་ཕྱིར་ནན་ཏན་ཆེན་
པོས་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ། །

“ལྔ བདག་ཅག་ནི་འདི་ཉིད་ལ་ལྷས་དང་། བགས་པ་དང་། ལ་དང་ཁྲག་དང་། ཅུས་
པ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཀླང་རྣམས་སྐྱམས་ཤིང་ཡོངས་སུ་སྐྱམས་ཀྱང་བྱའོ། །འདི་ལྟར་བདག་
ཅག་ལེ་ལོ་ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ། འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་མི་བྱའོ། །བདག་ཅག་གིས་ཆོས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་
བཟང་བ་འདི་ལྟ་བུ་འདི་དག་ཀུན་ལྟར་བ་དང་། བཤད་པ་དང་། བསྐྱོམ་པ་མ་བྱས་པར་བཙོན་
འགྲུས་བཏང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ང་ཡང་དེ་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་སྟེ། ངས་གང་ལ་རྩེས་སུ་
ཡི་རང་བ་དེ་ལ་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་བཙུམས་ལྡན་འདས་
རྣམས་ཀྱང་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བ་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པ་དག་བྱས་
ནས། ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ལ་ནི་འཇུག་པར་བྱ། ཞེས་དང་། བོང་དུའང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བས་
ཞི་གནས་དམིགས་པ་ལྟ་སྐྱར་བསྐྱོམ་པའི་ཁྱེད་ཀྱིས་གསལ་ཤོས་མ་ཡིན་ནམ། ཉིང་རྒྱལ་དུ་འདི་

འདྲའི་གསལ་པོ་མི་སྣ་བས་ཡིག་ཚོར་མིན་ནམ་བཟླ་འཆལ་ལོ། །

༤༩ དགེ་སློང་བརྒྱད་དང་དེ་བཞིན་བྱང་ཕྱགས་སུ། །ཡོངས་སུ་ལེན་ཅིང་ཆོས་འཛིན་
དགའ་བ་དག། །ཆོས་འདོད་འཛིན་ཏེན་མན་ཞིང་བཅེ་བ་དག། །ལེན་པའི་ཕྱིར་ནི་མང་པོ་འབྱུང་
བར་འབྱུང། །ཞེས་པོད་ཡུལ་དུ་ཆོས་དར་བའི་ལུང་བསྟན་ནམ་སྟམ། །ཡང་། དེ་དག་གིས་ནི་མི་
ཁོམ་བརྒྱད་ཀྱང་སྤངས། །ཞེས་དང་། ཉིང་རྒྱལ་དུའང་མི་ཁོམ་བརྒྱད་ཅེས་དངོས་སུ་བྱུང་བས་
དེའི་ཁྲུངས་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་ཁོན་ལས་གཞན་མེད་ཅེས་སྒྲུབ་པ་མི་རིགས་སོ། །

བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མདོ། ༡༩༦ སྤེད་མེད་གྱི་བྱ་
བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་གིས་སྒྲོན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་རྒྱབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེས་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་
ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་དེ་ནི་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་རྒྱབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཁྲུངས་སུ་བསྐྱས་ཤིང་རྗེས་སུ་བཞུགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

༡༩༧ བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལུས་དང་སྒོག་ལའང་མི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྒོག་གི་
ཕྱིར་ཡང་སྒྲིག་པའི་ལས་མངོན་པར་འདྲུ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །༡༩༨ འདིར་གཙོད་གྱི་ཉམས་
ལེན་རྒྱས་པར་བསྟན་ཡོད་པས་ཕྱིས་ལྟོ། །༡༩༩ རིགས་གྱི་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
གྱི་ཏེན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱབ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་
ཕུང་པོ་ལ་གནས་སོ། །གང་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཡོད་དོ། །གང་ལ་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་འདི་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ལའང་སྤྱར་རོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་ཤེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁམས་

གསུམ་དུ་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །

༡༩༩ རིགས་ཀྱི་བྱ་གང་དག་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་ལ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་དུའང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་རང་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོས་ལ་སྒྲིན་གྱི་འདུ་ཤེས། ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སྒྲིན་པའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་དངོས་སུ་དང་། མཁན་སྟོབ་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི། འདུ་ཤེས་ཐ་མའི་ཁུངས་སུ་འགོ་འཇུག་ཅི་སྟེ་མ་ཡིན་ཞེས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འདི་ནས་ལུས་སྟོག་ལ་མ་ཆགས་པར་གདམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སོགས་རྟེན་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་དང་། རྒྱལ་སྤིད་ལའང་མ་ཆགས་པར་གདམས་ཤིང་དམ་པའི་ཆོས་བཅའ་བ་དང་མང་དུ་ཐོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བལྟའོ། །

༡༩༩ མཆོམས་འདི་ནས་བྱང་སྟོང་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་འཆའ་ཕྱིར་རང་གི་བགས་པའི་ཤོག་བྱར་ཁྲག་གིས་སྒྲག་ཆ་རུས་པས་སྒྲུག་གྱུར་བས་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ཅིག་འབྱུང་ངོ་། །

༡༩༩ རྒྱན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་མ་ལ་འབྲན་པར་རུས་པ་རི་རབ་དང་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པས་ཐོས་པའི་ཆོགས་ཉིད་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུངས།

༡༩༩ བཅོམ་ལྡན་འདས། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་འདི་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདིའི་སྐབས་སུ་བཀའ་མཆིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་ལགས་སོ། །ཞེས་འཁོར་དེ་ན་འཇམ་དཔལ་བཞུགས་ཕྱིན་ཆད་གཞན་གྱིས་སྤྱིང་བསྐྱང་བ་ནི་མི་འོས་པ་ལྟ་བུར་རིག་ནས་བྱང་སེམས་སྤེད་མེད་ཀྱི་བྱས་དེ་ལྟར་སྒྲུས་སོ། །དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་

གཞོན་ཀྱུར་གྱུར་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྟེང་མེད་ཀྱི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་
 ཅེས་སྒྲུབ་སོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་བསོད་ནམས་
 འདོད་པའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཉིད་པ་དང་། བཀྱར་སྟེ་དང་། ཆོགས་སུ་
 བཅད་པ་འདོད་པ་དང་། མཐོ་རིས་འདོད་པ་དང་། ལོངས་སྟོན་འདོད་པ་དང་། འཁོར་འདོད་པ་
 དང་། གྲགས་པ་དང་། སྙན་པ་དང་། བསྐྱགས་པ་འདོད་པའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པར་མི་བྱེད་
 དོ། །སྟེང་མེད་ཀྱི་བྱས་སྒྲུབ་པ། འཇམ་དཔལ། འོ་ན་ཅིའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྒྲུབ་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་རྩེ་བའི་བྱིར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ཆོས་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསལ་བར་འདོད་པ་
 དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འདོད་པ་དང་། བདག་གི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་དང་། ལན་དུ་བན་འདོགས་པ་མི་འདོད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པར་
 བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

༡༡༤ འཇམ་དཔལ་བདག་གི་སྟོབས་པ་ནི། དེ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། སྟོན་པ་བཤད་པ་འདི་
 ལས་བརྩམས་ཏེ་རྒྱས་པར་བྱོད་སྟོབས་པར་མཛོད་ཅིག །ཅེས་གནད་འདི་ལ་ལྷའི་བྱ་བདུད་
 བལ་རང་ཉིད་སྟོབས་པ་གཏུགས་པའི་ཚུལ་དང་འཇམ་དཔལ་ལ་སྟོབས་པ་ཆུ་བོ་ལྟ་བུ་མངའ་བ་
 རྒྱགས་ཀྱིས་འཕངས་སོ། །

༡༡༥ ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟུན་ནའང་སྦྱིན་པ་པོ་དང་། ལེན་པ་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཡོན་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་མང་།

༡༡༦ འཇམ་དཔལ་གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བཞི་པའི་ཆོགས་
 སུ་བཅད་པ་གཅིག་གས་སྟོམ་པའམ། ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་གིས་ནི་ཆེས་ཡི་རངས་པར་འགྱུར་

ལ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ནི་ཡི་རངས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་གཅིག་ལའང་ཆོག་བཞི་པའི་ཆོག་སུ་བཅད་པ་བསྐྱགས་པས་ནི་ཆེས་ཡི་རངས་པར་འགྱུར་ལ། བརྒྱ་བྱིན་དུ་འགྱུར་བ་ཐོབ་པས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐོས་པ་ལ་གནས་པའི་རྟེན་པ་གཅིག་ཅིག་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པས་ནི་ཆེས་ཡི་རངས་པར་འགྱུར་ལ། རྟོར་གྱི་ཕྱང་པོ་དཔག་དུ་མེད་པས་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སེམས་ལ་ཕན་པ་མང་དུ་གསུང་ངོ་། །

༡༩༣ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པས་ང་རྒྱལ་གཞོམ་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ང་རྒྱལ་བཅག་པས་བྱི་དང་འཛེ་བར་བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སྒྲ་མའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་ཆེས་ཡི་རངས་པར་བྱེད་དོ། །

༡༩༤ མེད་མེད་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱམས་པ་དང་། སྙིང་རྩེ་ཡིན་ལ། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་འང་མ་ཡིན། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའང་ཡོད་དེ། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་དོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་ཡིན་གྱི། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འོ། །ཞེས་དང་། ཡང་། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་དག་འཁོར་བའི་ལམ་ངན་པ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་ལམ་བཟང་པོར་བཀོད་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལྟར་ན་ཉན་རང་ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མེད་ཅིང་སྙིང་རྩེ་ཆུང་པོ་ཡོད་ལ་དེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་དངོས་སུ་

གསུངས་པས། ཁ་ཅིག་ཉན་རང་ལ་སྤྱིང་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་དང་། འགའ་ཞིག་ཉན་རང་གི་སྤྱིང་
ཆེ་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ལ་དམིགས་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་དམིགས་ཞེས་སོགས་
མང་དུ་གསུངས་པ་ནི་ལུང་གསལ་པོ་འདི་དག་མ་གཟིགས་པར་མངོན་ནོ། །

འཕགས་པའི་ཁྱེུ་བཞིའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ། ༡༠༥ གོའུ་ཏ་མའི་བུ་ཁྱོད་སོང་ལ་
ཤིང་ས་ལ་བྱང་གི་བར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེང་གའི་གཟིམ་ཁྱི་དབུ་ནི་ཤར་ཕྱོགས། ཞལ་
ནི་བྱང་ཕྱོགས། རྒྱུ་ནི་སྒྲོ་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་ལ། སྒོ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་དབབ་ཏུ་བྱང་བ་ཤོམས་
ཤིག་ཅེས་སོ། །འདི་ལྟར་ན་དབུ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་མིན་པར་གསལ་བས་དེང་སང་གི་
ཕྱག་ལེན་དེ་དག་མདོ་ཁྲུངས་གང་ལ་བསྟེན་པར་བཅད་གཅོད་དགོས་སོ། །

༡༣༥ འདུས་བྱས་རྟག་པར་འགྱུར་བ་ཡི། །གནས་འདི་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས། །མྱ་ངན་མ་བྱེད་ཀྱན་དགའ་ཁྱོད། ཅེས་སོ། །

ཁྱེུ་བཞིའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མདོ། ༡༣༦ གང་དག་སངས་རྒྱུ་བས་སོང་བའི། །མི་
ནམས་དེ་དག་རྟེན་པ་ཡོད། །དེ་དག་བསྐལ་བ་སྟོང་ནམས་སུ། །ཕྱིན་ཆད་སྤྱག་བསྐལ་བསྟེན་
མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གོང་ཙམ་ན་ཀྱན་དགའ་པོ་དང་སྤྱ་གཅན་ཟེན་གཉིས་གནས་བརྟན་ལྔ་
བརྒྱའི་ལག་ཏུ་གཏད་ཚུལ་དང་། འདིར་ཕྱག་སེན་གྱི་རྒྱལ་དང་། ས་གཞིའི་རྒྱལ་དཔེར་མཛད་
ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བརྒྱལ་བ་དང་། བདུད་གྱི་ཡུལ་དུ་ལས་པ་རིམ་བཞིན་དཔེ་དོན་
སྤྱར་ནས་གསུངས།

ཉིང་ངེ་འཛིན་མཆོག་དམ་པའི་མདོ། ༡༤༢ བཙུན་ལྟན་འདས་གྱིས་དགའ་པོ་ལ་བཀའ་
སྤྱལ་བ། །གཞན་ཡང་མི་ཞིག་གིས་གོང་དུ་སྒྲོས་པའི་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་གསུམ་
གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་བར་བྱེད་ཀྱས་ལ་མདོ་སྤེ་བཅུ་གཉིས་དང་། བསྟན་
བཙུན་ལེའུ་བཙུན་ལྟེན་ཀྱང་ཁ་ཉོན་འབྲེལ་ཞིང་འཆད་ཀྱས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བཟོད་པ་

དང་། བྱམས་པ་སོགས་པའང་སྟོད། སྤྱིན་པའང་བྱེད་དེ། མང་དུ་སྒོས་པའི་མཆོག་ཏུའང་གྱུར་
ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་ཞི་བའི་དོན་ཡང་སྟོན་ཏེ་ཉན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྷ་སྒོའ་པར་
བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་པན་པ་དང་བདེ་བའི་དོན་བྱས་ཀྱང་དེས་ནི། མི་ཞིག་ཉིན་གཅིག་གསུམ། མཆོན་
གཅིག་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་ཞུགས་པ་ཅམ་དུ་མི་ཤོད་དོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། མང་དུ་སྒོས་པའི་
གང་ཟག་ནི་རིམ་ཆུ་མཆོ་ལྟར་དང་ཆུལ་གྱི་སེམས་ཆེདོ། །དེ་ལྟར་དང་ཆུལ་ཆེ་བ་ནི་དན་སོང་
དུ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གྱི་བར་དུ་སྤྱག་བསྐྱལ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །དཔྱལ་བ་དེ་ལས་ཐར་
ནའང་འདབ་ཆགས་གྱི་བྱར་སྟེ་བར་འགྱུར་ན་མང་དུ་སྒོས་པ་ལ་པན་པ་ཅི་ཡོད། གང་ལ་བསམ་
གཏན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོད་པ་ནི། སྟེ་ཤིང་འཁོར་བའི་སྤྲིག་ཁ་ན་མ་སྒོ་བའི་ལས་སྟེ་བ་བྱང་བར་
བྱས་སོ། །མང་དུ་སྒོས་པ་ནི་རྩ་དང་འབྲུལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་མེ་དང་འབྲུལ། །མང་དུ་སྒོས་པ་ནི་
ལྷགས་དང་འབྲུལ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་གསེར་དང་འབྲུལ། །ཞེས་དང་། ང་མངོན་
སྤྱུལ་དུ་བྱན་པ་སྟོན་འདས་པའི་དུས་ན་མང་དུ་སྒོས་པའི་སྟེ་བོར་གྱུར་པའི་ཆེ་འཇམ་དཔལ་དང་
ང་གཉིས་ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་ཚོད་པར་གྱུར་ཏེ། འཇམ་དཔལ་ནི་ཡོད་ཅེས་སྟེ། ངས་ནི་མེད་དོ་
ཞེས་སྟེས་ཏེ། ཡོད་མེད་གཉིས་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཚོད་པར་གྱུར་ཏེ། གཅིག་ཏུ་མ་འཆད་
དོ། །ཐ་མ་ཆེ་འཕོས་ནས་དན་སོང་དུ་སྟེས་པར་གྱུར་ཏེ། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གྱི་བར་དུ་
ལྷགས་གྱི་བྱ་ལུམ་ཟ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་དང་། དེ་བས་ན་བསམ་གཏན་བསྟོམ་པ་ནི་མཆོག་
དམ་པ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་ཉིན་གཅིག་གསུམ། མཆོན་གཅིག་གསུམ། ཉིན་ཞག་བདུན་གྱི་
བར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་ན་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་ཚུན་ཆད་གྱི་ཁ་ན་མ་
སྒོ་བའི་སྤྲིག་སྟེ་བའང་ཁད་གྱིས་ཞི་ཞིང་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁ་ན་མ་སྒོ་བའི་སྤྲིག་
སྟེ་བའང་འབྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའང་གང་ཞེ་ན། པ་མ་བསད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་བསད་པ་
དང་། མཆོད་རྟེན་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་བཞིག་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་གནས་ཁང་མེས་བཏང་

བ་ཡིན་ཏེ། བས་པམ་བ་བཞི་དང་། བས་པམ་བ་བརྒྱད་དང་ཕྱི་བ་ལྔ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ཕྱི་བ་
 རྟག་ཉམས་བ་ཡིན། རྟགས་སྤྱུ་རྒྱས་པའི་མདོ་ལ་སྤྱར་བ་བཏབ་བ་ཡིན། པ་རོལ་པོའི་ཉེས་པའི་
 སྒྲོན་སྤྱི་ཞིང་བཀྱར་སྤྱི་མི་བྱེད་བ་ཡིན། གང་དུ་སྤྱེས་པར་ང་རྒྱལ་ཆེ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་
 སྤྲིག་ཕྱི་བ་ལྔ་ཡིན་ཏེ། དེའང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམ་ན་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་འབྱང་བར་
 འགྱུར། དེའང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་འབྱང་གི་གཞན་གྱིས་འབྱང་བ་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་ཏེ་ད་དུང་མང་དུ་གསུངས། འདིར་མང་དུ་སྒོས་པ་ང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྲོ་ཉེན་ཡོད་
 བས་དེ་ལྟར་བྱ་མི་རིགས་པར་གདམས་གྱི་མང་དུ་སྒོས་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དངོས་ཟིན་ལ་སྒྲོད་བ་ལྟར་མཛད་པ་ནི། མང་དུ་སྒོས་པའི་ང་རྒྱལ་པའི་
 དགེ་སློང་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཉེ་བར་གནས་པ་ལ་དེ་དག་གི་ཉེས་པ་བསལ་བའི་དོན་དུ་ལོ། །འདིར་
 བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པ་ལ་སྤྲིག་སྤྱི་བ་འཛོམས་པའི་རྒྱས་མཐུ་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་གསུངས་
 བས་ལམ་རིམ་བསྒྲོམ་པ་ཉིད་སྤྲིག་ལྟར་སྒྲོང་བའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་ལོས།

འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཏོག་གི་གཟུངས། ༣༠༩ རི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
 རྒྱར་བཙས་བྱེད་རྒྱ་ལྔ་འབྱང་དང་། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ལྟོག་རྒྱ་དེའང་འབྲེན་པས་
 རབ་ཏུ་གསུངས། །གང་ན་སྤྱེ་དང་ཆ་དང་རྒྱད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ངེས་པར་མི་གནས་པ། །ཐར་
 པ་མཆོག་དེ་སྤྱི་བའི་བྱ་མཆོག་དེ་ཡིས་རང་གིས་མཁྱེན་ཏེ་གསུངས། །ཞེས་ཏེ། འདི་ནི་རྟ་ཐུལ་
 གྱིས་ཉེ་རྒྱལ་ལ་གདམས་པའོ། །

༣༡༠ ནམ་དག་སྤྱི་མངའ་ཞེས་པ་ནས་གྲགས་པའི་འཛིག་རྟེན་བཀའ་ནས་ལྟམ་མེ་
 བ། །མགོན་པོ་ཁྱིད་ཉིད་ལ་ནི་སྤྱབས་སུ་མཆི། །རབ་ཏུ་ལམ་སྟོན་རྣམ་པར་མི་གཟུམ་ལ། །ཁྱིད་
 ནི་འཛིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་ཉི་མ་འབྲ། །གཞན་གྱིས་མི་སྤྱབ་སྟོག་ཆགས་ཅ་ལག་གཅིག་ །དེད་དཔོན་
 ཁྱིད་ལ་སྤྱབས་སུ་རབ་ཏུ་མཆི། །ཤིན་ཏུ་ཆོགས་བསགས་ཡེ་ཤེས་འབྱོར་པའི་མཛོད། །ནམ་

མཁའ་རང་བཞིན་གཟོད་ནས་རྣམ་ཐོལ་བྱུགས། །སྤྱགས་རྩེ་བསམ་པ་ཡིད་འོང་འཇམ་པའི་
གསུང། །དོན་ཀུན་བྱུང་པ་ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་སོགས་སྐྱབས་གསོལ་ཆོགས་བཅད་
སྟན་འཇེབས་མང་པོ་བདུད་ཀྱི་བྱ་པོ་ཉི་མེད་དང། བདུད་ཀྱི་བྱ་མོ་ལྷ་བརྒྱ་དག་གིས་སྟན་ཅིག་ཏུ་
དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་གསོལ་བའོ། །

༣༤༣ འདི་ནས་རྒྱ་སྐར་ཉེར་བརྒྱད་པོ་གང་ལ་སྐྱེས་པའི་ཉལས་དང། དེ་དག་གི་བྱེད་
ལས་སོགས་བཤད་ཡོད་དོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་རབ་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་མདོའི་དོན་འཆད་པ་
ལ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པར་གདམས་པ། གདམས་དོན་དད་པའི་རྣམ་གཞག །མཆོན་དོན་
རིལ་ནས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི་མདོ་ཉིད་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་དག གལ་ཏེ་རྩེ་ཙམ་དུ་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔའ་གང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པས་མང་དུ་གནས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དད་པས་མང་དུ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་དད་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
སྐྱང་བར་བྱས་ཞེས་པའོ། །དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་ན་ཞེས་པ་ནི།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་མདོན་དུ་བྱ་བའི་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་བསྒྲོམ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །རྟེན་
ནི་དངོས་བསྟན་མོས་པ་སྦྱོད་པ་ཞེས་བྱང་བས་ཆོགས་སྦྱར་བ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱང་མཆོན་དོན་ལ་
ལམ་མ་ཞུགས་དང། སར་གནས་ཀྱི་སེམས་དཔའང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། དད་པའི་མཆོན་ཉིད། དད་པའི་རྒྱ། དད་པའི་དབྱེ་བ། དད་པའི་ཕན་
ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བརྩ་གཅིག་སྟེ། མདོ་ཉིད་ནས། འདི་
ལྟ་སྟེ། གསལ་བའི་མཆོན་ཉིད་དང། བརྒྱན་པའི་མཆོན་ཉིད་དང། ཡོངས་སུ་བབྱང་བའི་མཆོན་
ཉིད་དང། གནས་ཀྱི་མཁའ་དག་པར་འདའ་བའི་མཆོན་པའི་མཆོན་པའི་མཆོན་པའི་མཆོན་པའི་མཆོན་
ཀྱི་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་གསལ་བའི་མཆོན་ཉིད་ནི། ཁོང་ཁྱོ།
ཡིད་མི་ཆེས་པ། སྤང་བ། ཐེ་ཆོམ་སྟེ། རྟོག་པ་བཞི་དང་བྲལ་བའོ། །བྲལ་རྒྱུ་ལ་རྩེ་ལྟར་ཡིན་སྟམ་

ན། ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཕྱིན་ངེས་སུ་ཐེག་ཆེན་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་སོགས་
སྐྱེ་མི་སྤྱད་དོ། །འདིའི་འགལ་སྤྱོད་རྒྱས་པར་བྱང་ཡང་མང་བས་འཛིགས་ནས་མ་གྲིས་ལ་ཤེས་
པར་འདོད་ན་མདོ་ཉིད་ལ་བལྟའོ། །

གཉིས་པ་བརྒྱན་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་བདེ་བ་
དང་། ཡིད་བདེ་འབྱུང་ལ་དེས་ལྷན་དང་སེམས་བརྒྱན་པ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་བདེ་བ་གང་ལས་
ཀྱང་ཁྱད་དུ་ཞུགས་པའི་ལྷན་སེམས་སེམ་པ་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྣམ་པ་དང་། འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་
དང་། མངོན་པར་དགའ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ། རྣམ་པ་དེ་གསུམ་གྱིས་འབྲུག་གོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་
པའི་རྣམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་ཆད་མས་གསུངས་
པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་རྣམ་པས་དད་པར་བྱེད་པའོ། །འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་ནི།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མོས་གུས་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་ལྷན་སེམས་
འགྱུར་བ་སྟེ། དེའང་སེམས་ལ་དགའ་བདེ་རྒྱ་ཆེན་ཐོབ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་
དབང་གིས་མིག་ནས་མཆི་མ་ཟག་པ་ལྷན་ཀྱི་བ་སྤྱ་ལྡང་བ་སོགས་ནི་ལྷན་ཀྱི་འགྱུར་བའི་རྣམ་
པའོ། །མངོན་པར་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་
ཆེ་བའི་ཆོས་རྣམས་མངོན་དུ་བྱས་ཤིང་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་ན། བདག་མིར་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་
མཐུན་རྒྱུན་འདྲོམ་བཞིན་པ་འདི་ལགས་པས་ཅིའི་ཕྱིར་མངོན་དུ་མི་རུས། དེ་བས་ན་འབད་པར་
བྱའོ་སྟེ་དུ་མངོན་པར་དགའ་བས་གནས་པའོ། །

བཞི་པ་ཡོངས་སུ་བརྒྱང་བའི་མཆན་ཉིད་ནི། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་འདིར་བརྒྱང་ཞིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའོ། །

ལྷ་པ་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པན་པ་དང་། བདེ་བའི་གནས་སོ། །

དྲུག་པ་འདའ་བའི་མཆན་ཉིད་ནི། དད་པ་དེས་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ནམས་ལས་ཉོན་གྱིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལས་འདའ་བར་བྱེད་པའོ། །ཅི་འདྲིར་དངོས་བསྟན་མོས་སྦྱོང་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་འདའ་བ་བྱེད་ཅེ་ན། དད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་འདས་པར་གསུངས་ཤིང་། གལ་ཏེ་སྤྲིང་རྗེ་དང་སྦོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ཀྱང་སྐྱག་བསྟུན་མེད་པར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷག་པས་འདུག་པར་གསུངས།

བདུན་པ་རྩ་བའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཆད་མེད་པ་ནམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པས་རྩ་བའོ། །

བརྒྱད་པ་སྤེད་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། སེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤོང་ཞིང་དང་དུ་མི་ལེན་པར་སྤང་བའམ་སྤེད་པར་བྱེད་པའོ། །འདྲིར་སེར་སྣ་སོགས་སྤེད་པ་ནི་དེ་དག་བསྤང་བའི་དོན་དུ་སྤང་ངོ་། །

དགུ་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པའི་བག་ཆགས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ། ཆེ་འདྲིར་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བག་ཆགས་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་དད་པ་ལས་མི་ཉམས་པར་དེ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཆེ་རབས་གཞན་དུའང་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་མི་འཕྲོག་པར་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེད་པས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་མཛོན་དུ་སྐྱེས་པའོ། །དེ་ཅུམ་དུ་མ་ཟད་བྱང་རྩལ་གྱིས་མཐར་ཐུག་པར་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་གསུངས་སོ། །བརྩ་པ་རྒྱུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། དད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འདུག་པས་ཐེག་ཆེན་ལ་ཉན་སེམས་བསྐྱོམ་པ་སོགས་དུས་དུས་སུ་བྱས་ལ། དེ་བྱས་པས་བྱིར་ཞིང་དད་པའི་རྒྱུ་རབ་ཏུ་

འདུག་གོ།

བཅུ་གཅིག་པ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་དམིགས་ཡུལ་གྱི་
སྒྲོན་ས་རྒྱ་ཆེ་བས་མཆོག་ཏུ་བཀྱར་བའམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ཉིད་ལས།
དེ་ལྟ་བུས་ན་རིགས་ཉིད་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱིར་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའོ། །རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱིར་མཆོག་གོ། །མཆོག་གི་བྱིར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་
པའོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ། དད་པའི་རྒྱ་ལ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བ། གྲོགས་ལས་སྦྱེ་བ། ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལས་སྦྱེ་བ། སྦྱོད་པ་ལས་སྦྱེ་བ། འབྲིས་པ་ལས་སྦྱེ་བ། ཡོངས་སུ་མི་སྦྱོ་བ་ལས་སྦྱེ་བ།
ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བ་ལས་སྦྱེ་བ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེ་བ། ཆོག་མི་ཤེས་པ་ལས་སྦྱེ་བ། རབ་ཏུ་
དབེན་པ་ལས་སྦྱེ་བ། ཉོན་པ་ཆད་མར་བྱས་པ་ལས་སྦྱེ་བའོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བ་ནི། དཀར་
པོའི་ས་བོན་ཡུན་རིང་དུ་འབྲིས་ཤིང་གོམས་པ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྦྱིན་སོགས་ལ་མོས་པ་དང་། འདུན་པ་ཆེ་ཞིང་དེའི་དབང་གིས་དེ་
དག་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་སྦྱེ་བས་སོ། །

གཉིས་པ་གྲོགས་ལས་སྦྱེ་བ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆན་ཉིད་དང་
ལྷན་པའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་སྦྱེ་བའོ། །

གསུམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་སྦྱེ་བ་ནི། མདོ་སྟེང་དོན་ལ་སྦྱ་རི་བཞིན་དུ་མ་ཞེན་
བར་དང་ངེས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་སྦྱེ་བ་སྟེ། སྦྱ་རི་
བཞིན་དུ་ཞེན་པ་ལ་མི་ཟད་པའི་ལྟ་བུ་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ཆད་
མར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་ལ་ལྟ་མིན་དུ་ལྟ་བ་དང་། ཐ་སྙད་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་སོགས་
ཉེ་གཞུང་ན་གསལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཆད་མར་ལྟ་བ་ནི་དོན་དམ་ལས་བརྒྱམས་པའི་མདོ་འགའ་ཞིག་

ཏུ་གཟུགས་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པར་དེ་ཁོ་ནར་ཞེན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་བྱས་པ་ལས་ལྟ་བུ་སྤྱི་མ་རྣམས་འབྱུང་བས་དགོངས་པའི་དོན་འཆོལ་བ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་སྐྱེ་བའང་གནས་མེད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལྟ་བུ་ཉར་དུག་ལ་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ལྟ་བུ་དུག་ཅུ་རེ་གཉིས་ལས་ཁ་ན་མ་ཐོ་ཆེ་བས་སོ། །འདིར་ཉར་དུག་ཅེས་འབྱུང་བ་ནི་ལྟ་བུ་ཐ་མ་གཉིས་སྤྲ་མ་དག་གི་དབྱེ་བསྟུ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

བཞི་བ་སྟོད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། གོམས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་སྟེ། ཐོག་མར་གོམས་པ་ལས་དད་པ་རྒྱུ་དུ་སྐྱེས་ལ། དེ་ཉིད་གོམས་པ་ལས་འབྲིང་དང་། འབྲིང་གོམས་པ་ལས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བས་སོ། །འདིས་ནི་ལམ་ལ་མཐར་ཆགས་སུ་སྟོབ་པའི་མན་ངག་གཅིག་བསྟན་ཏོ། །

དུག་པ་ཡོངས་སུ་མི་སྟོབ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་དད་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་སྟོབ་པའི་འགྱུར་ལ། དེར་མི་སྟོབ་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པར་མཉེས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་སྦྲར་ཡང་དད་པའི་རྒྱུ་རྟེན་དེ་དད་པ་རེ་བརྟན་དུ་འབྱུང་བའོ། །

བདུན་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བ་ལས་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པའི་འབྲུགས་སྤྲ་ལྟ་ཏུ་འབྱུག་པའོ། །

བརྒྱད་པ་གནས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ན་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་སེམས་གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་ལ། དེ་ལས་མི་སྟོབ་པའི་དད་པ་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྐྱེས་སོ། །

དགུ་པ་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་བགྱང་ཞིང་མཇལ་ལ་དཔྱོད་ཅིང་སྤར་ལས་ཀྱང་དད་པ་ཡུན་རིང་།

ལ་བྱགས་བྲག་པ་འབྱུང་ངོ་། །

བཙུ་བ་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་
ནི་བྱིས་པ་དང་། རབ་བྱུང་སྟུ་དང་ཡང་འདྲིས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། འདྲ་འཛི་ལས་རྒྱང་བསྐྱངས་
ཏེ་གཅིག་བྱར་བག་ཡོད་པས་དབེན་པར་གནས་ལ། དེ་ལས་དད་པ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་དར་བྲག་པ་
འབྱུང་ངོ་། །འདིར་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། སློབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྫོགས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། གཞུང་
ཉིད་ལས་དེའི་གོང་དུ་ཐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་གཞན་བཅའ་བར་བྱ་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །

བཙུ་གཅིག་པ་སྟོན་པ་ཆད་མར་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི། ཐབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གསང་བ་
སློབ་མི་འཆུན་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་པ་ཉིད་ཆད་མར་བྱས་ནས་མོས་ལ། དེ་ལས་མི་བྱེད་པའི་དད་
པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའོ། །

གསུམ་པ་དད་པའི་དབྱེ་བ་ནི། བཞི་སྟེ་གནས་པའི་དད་པ། སྐྱེ་བའི་དད་པ། དུས་གཞན་
ཀྱི་དད་པ། རང་བཞིན་ཀྱི་དད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕྲལ་གྱི་བྱ་བས་གཡེང་བ་སོགས་དུས་གཞན་
ཀྱི་ཆེ་མི་སྐྱེ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཆེ་སྐྱེ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ན་སྐྱེ་བས་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱེ་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐོས་བསམ་སོགས་ལ་སྦྱར་བའི་སྐྱབས་དེར་མི་སྐྱེ་བས། དུས་གཞན་
བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའོ། །

བཞི་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ་བཅོས་མིན་གྱི་དད་པའོ། །གཞན་ཡང་དད་
པའི་དབྱེ་བ་བཞི་ཆོད་དུ་སྟེབས་ནས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་དེ་དག་དང་དབྱེ་བསྟུ་ཙམ་ཡིན་པར་
སེམས། འོན་ཏེ་བལྟས་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་ལ་སོགས་ཆེ་བར་འདོན་ནོ། །

བཞི་པ་དད་པའི་པན་ཡོན་ནི། དག་བའི་ཅ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་
ཆད་མེད་དེ་གཞུང་ཉིད་ནས་གསལ་བས་དེར་བལྟའི་འདིར་མང་བས་འཇིགས་ནས་མ་སློབ་སོ། །

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་གོམས་པ་ཞེས་པའི་མཆན་དོན་དེའི་ཡིན་ཏེ།
འཛོལ་བྱ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འཛོལ་པ་ལ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཐེག་ཆེན་དུ་
འཇུག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འདུན་པ་མེད་ན་མི་འཇུག་པས་ཐོག་མར་འདུན་པ་སྐྱེ་དགོས་ཤིང་།
འདུན་པ་དེ་ཡང་དད་པ་སྡོད་དུ་སོང་བ་ལ་རག་ལས་པས་ན། ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་ཉིད་སྒྲ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་བསྐྱེམས་པའི་ཆུལ་རྩ་བ་ཏོན་
ནས་འཆད་པའོ། །དེའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པས་གཞུང་འདི་ནས་བཤད་པ་ལྟར་
ཀྱི་དད་པ་རིམ་གྱིས་སྦྱངས་དགོས་ཏེ། དད་པ་རྩེ་ཙམ་འཕེལ་བ་དེ་ཙམ་དུ་འདུན་པ་འཕེལ་ལ།
འདུན་པ་རྩེ་ཙམ་འཕེལ་བ་དེ་ཙམ་དུ་སྦྱོད་པ་ལ་འཇུག་ཕུལ་ཆེ་བས་ས་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་སྦྱར་
བུལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་དད་པའི་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་དུ་སོང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྐར་མ་
རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །སྒྱུ་མ་ཟེལ་བ་ཆུ་བྱར་དང་། །ཆི་ལམ་སྒོག་དང་སྒྲིན་ལྟ་བུར། །འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ལྟ། །བདག་ནི་ནམ་ཞིག་ཆེ་ཡི་དུས་བྱས་ཏེ། །ཤ་རུས་དག་ཀྱང་ཕྱོགས་
ཕྱོགས་འཛོར་ནས་སྟ། །སྟོང་པར་འགྱུར་ཞིང་སྟན་པའི་མིང་འདི་ཡང་། །ཡལ་བར་ངེས་ན་དགོ་
ཅི་ལ་ཆགས། །ཀྱེ་མ་ནམ་ཞིག་བདག་ནི་གྲོངས་གྱུར་ཏེ། །ཤ་རུས་དག་ཀྱང་རབ་ཏུ་འཛོར་ནས་
ནི། །ཤུལ་དུ་ཕུས་པ་མིང་སྐམ་ཙམ་ཞིག་སྟེ། །དེ་ཡང་མི་རིང་ཡལ་བར་འགྱུར་རོ་ཨང་། །

ཡབ་སྲས་མངལ་བའི་མདོར། འོར་བུ་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་གཡའ་དག་པ། །གོས་ཀྱི་
བྱང་བཞག་སྒྲ་ཆོགས་ཆོན་དུ་འགྱུར། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡོངས་དག་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་། །ལོག་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་དེ་ལྟར་འགྱུར། །

གོང་གི་མདོ་ལུང་འདི་དག་ཀྱན་ལམ་རིམ་པ་ཆང་གིས་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་གཟིགས་གནང་
སྐབས་གཞུང་ཆེན་མོར་སྦྱོང་བ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་ཕན་པར་དགོངས་ནས་ཟིན་ཐོར་བཀོད་པའོ། །

༡༡། །ཙ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་བཅད་ཉུང་བསྐྱས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ལྷ་མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །འདིར་ཙ་ཤེས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ་
གསུམ། ལྷ་དཀོན། གཞུག་གི་དོན། མཐུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་མགཉིས་པ་ལ་
གཉིས། མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་གིས་མ

༥ གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ། དེ་རྟོགས་མ་
རྟོགས་ལས་འཁོར་བའི་འདུག་ལྡན་གྱི་ཕྱེད་ལྷགས། ཉེན་འབྱུང་རྟོགས་ན་ལྟ་བ་ངན་པ་ལྡན་ལྟུང་
ལོ། །དང་པོ་ལ་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བདག་མེད་གཉིས་
མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ལ་བརྟགས་
ནས་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་དགག་པ་དང་། འཁྲོ་འོང་གི་བྱ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ནས་གང་ཟག་ལ་
རང་བཞིན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྲས་བྱ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་དགག་པ་དང་། སྐྱེད་
བྱེད་ལ་རྒྱུན་གྱི་རང་བཞིན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་།
གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་ལས་མ་ཡིན་མགཉིས་པ་
ལ། ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤངས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱུན་
རྒྱས་བཞི་སྟེ་མགཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མགཉིས་པ་ལ། རྒྱུན་གྱི་རང་བཞིན་སྐྱུན་མོང་
དུ་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ་དང་། སྐྱུན་མོང་དུ་འགོག་ལྟུང་གཞན་བསྟན་པ་གསུམ།
དང་པོ་ལ། བྱེད་བའི་སྐོ་ནས་རྒྱུན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྐོ་ནས་རྒྱུན་དུ་རྟོག་པ་
དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཆོད་གྱིས་རྒྱུན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་

དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱུན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱ་བ་རྒྱུན་
མགཉིས་པ་ནི། འདི་དག་ལ་བཞེན་མགཉིས་པ་ནི། མེད་དམ་མགཉིས་པ་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་དགག་པ་
སོགས་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། གང་ཆེ་ཆོས་ནི་མགཉིས་པ་དམིགས་རྒྱུན་དགག་པ་ནི། ཡོད་
པའི་ཆོས་མགས་ལ་བཞེན་པ་ལྟར་རྒྱུན་དགག་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་མཁའ་པ་བདག་རྒྱུན་དགག་
པ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མགས་ལ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྒྱུན་ལ་རང་
བཞིན་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱུན་ཡིན་མིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་དགག་པ་དང་།
རྒྱུན་དང་རྒྱུན་མིན་གྱི་རང་བཞིན་ངེས་པ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱུན་རྣམས་སོ་སོ་
མགཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་མགས་ལ་ནི། འབྲས་བུ་མེད་པས་ན་མ

༥ གཉིས་པ་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ནས་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་དགག་པ་
ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མཐུག་བསྟུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་བྱ་
བ་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་བྱ་བ་ཐུན་མོང་དུ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་
ལ། ལས་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། བྱ་བ་
ཡོད་པའི་སྐབས་བྱེད་དགག་པ་དང་། བྱ་བ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ལམ་
གསུམ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བྱ་བ་དགག་པ་དང་། བཞོམ་པ་བ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། དེ་ཞིག་མགཉིས་པ་ལ། རྟོགས་སྒྲ་མ་འགོད་པ་དང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། གང་ན་མགཉིས་པ་ལ། ལས་ཆོག་དང་བྱ་ཆོག་གཅིག་དོན་དང་བཅས་ན་ཅིག་ཤོས་
དོན་གྱིས་སྟོང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་དོན་དང་བཅས་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཞོམ་
པ་འགྲོ་བ་མགཉིས་པ་ནི། བཞོམ་ལ་འགྲོ་བ་ཡོད་ན་ནི་མགཉིས་པ་ལ། འགྲོ་བ་པོ་འགྲོ་བའི་རྟེན་
དུ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། རྣམ་གངས་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་ལ་འགྲོ་བ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། འགྲོ་
བ་པོ་ལ་འགྲོ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འགྲོ་པོ་མགཉིས་པ་ནི། དེ་

ཞིག་འགྲོ་པོ་མགས་ལྡན་པ་ནི། གང་ཆེ་འགྲོ་བ་མགས་ལྡན་པ་བྱ་བ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དགག་པ་ལ།
 དང་པོའི་རྩོམ་པ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། འགྲོ་མའི་ལམ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། འགྲོ་བའི་གཉེན་
 པོ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། ཐ་མའི་ལྷོག་པ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། གནས་པའི་སྐབ་བྱེད་དགག་
 པ་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། སོང་ལ་མགཉིས་པ་ནི། འགྲོ་རྩོམ་མགས་ལྡན་པ་ནི། དེ་ཞིག་འགྲོ་པོ་མཁའི་
 པ་ནི། བཀོམ་ལས་མཁྲ་པ་ནི། འགྲོ་བ་དང་ནི་མཁའི་པ་བྱ་བ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་ལ། འགྲོ་
 བ་པོ་དང་འགྲོ་བ་ལ་གཅིག་ཐ་དད་བརྟགས་ཏེ་དགག་པ་དང་། འགྲོ་བ་པོར་འཛོག་པའི་བྱ་བ་ལ་
 བྱ་བ་གཉིས་པ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་དེ་དང་འགྲོ་བ་པོ་
 མགཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་གང་གིས་མགཉིས་པ་ནི། འགྲོ་པོ་ཡིན་པར་མགཉིས་པ་ནི། དེ་བྱིར་མ་

༥ གཉིས་པ་བདག་མེད་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཆོས་དང་གང་ཟག་སོ་སོར་བྱེ་
 སྟེ་བཤད་པ་དང་། དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། དུས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་དང་། སྲིད་
 པའི་རྒྱན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་དང་ལྷ། དང་པོ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་
 པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཆོས་གསུམ་བདག་མེད་པར་
 བཤད་པ་དང་། དེ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཆོས་བདག་
 དགག། བྱང་པོ་ལ་ཆོས་བདག་དགག། ཁམས་ལ་ཆོས་བདག་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།
 རྟོགས་སྣ་མ་འགོད་པ་དང་། དེ་སྟན་མུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷ་དང་ཉན་དང་མགཉིས་པ་ལ།
 ལྷ་པའི་ཆོས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་འང་སྐར་བ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། ལྷ་པའི་བྱེད་པ་པོ་དགག་པ་དང་། ལྷ་པའི་ལས་དང་བྱ་བ་དགག་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། མིག་ལྷ་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། བདག་གམ་རྣམ་ཤེས་ལྷ་པའི་བྱེད་པ་
 པོ་ཡིན་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་ལ་མི་ལྷ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་དང་། ལྷ་པའི་

བྱ་བ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉགས་འགོད་པ་དང་། མ་
ངེས་པ་སྤངས་པ། རྟོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྟ་དེ་མགཉིས་པ་ནི། ལྟ་བ་མགས་པ་
ནི། གང་ཆེ་མགཉིས་པ་ནི། ལྟ་བ་ལྟ་ཉིད་མགཉིས་པ་ནི། ལྟ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མགཉིས་པ་ལྟ་བའི་ལས་
དང་བྱ་བ་དགག་པ་ནི། ལྟ་པོ་མེད་ན་མགཉིས་པ་ནི། ལྟ་བས་ཉན་དང་མ

༥ གཉིས་པ་ལ། གཞུགས་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་
གཞན་ལ་སྤྱར་བ་དང་། རྟོན་པ་དང་འཆད་པའི་ཆེ་ལན་གདབ་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རྟོན་
གཞན་དུ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་དགག་པ་དང་། ཡོད་མེད་དང་འབྲེལ་ལ་རྒྱ་འབྲས་དགག་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་རྒྱ་མགཉིས་པ་ནི། གཞུགས་ཡོད་ན་ཡང་མགཉིས་པ་ནི། ཆོར་
དང་འདུ་ཤེས་མགས་པ་ནི། ལྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མ

༥ གསུམ་པ་ལ། ཁམས་བྱུག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། ཡོད་མེད་ཀྱི་
མཐར་ལྟ་སྤང་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉམ་མཁའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ་
དང་། རིགས་པ་དེ་ཁམས་ལྟག་མ་ལ་སྤྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉམ་མཁའི་ཁམས་ལ་མཆོན་
མཆོན་དགག། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དུ་བྱུབ་པ་དགག། བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚུག་བསྟུ་བ་
དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆོན་གཞི་དགག། མཆོན་ཉིད་དགག། མཚུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད་མཚུག་པ་དགག། དེས་མཆོན་གཞི་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ། སྤྱི་ལ་བརྟགས་ནས་མཆོན་ཉིད་མཚུག་པ་དགག། མཆོན་ཉིད་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་
ནས་མཆོན་ཉིད་མཚུག་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉམ་མཁའི་མགཉིས་པ་ནི། མཆོན་
ཉིད་མེད་ལ་མགཉིས་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་མཚུག་པ་མགཉིས་པ་ནི། མཆོན་གཞི་འཐད་པ་མ་ཡིན་
ན། མགས་པ་ནི། དེ་བྱིར་མཆོན་གཞི་མགཉིས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་རྟོན་དང་། རྟོན་པ་སྤང་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། མཆོན་གཞི་མཆོན་ཉིད་མགཉིས་པ་ནི། དངོས་དང་དངོས་མེད་མགས་པ་

ནི། དེ་ཕྱིར་ནས་མཁའ་མགཉིས་པ་ནི། ཁམས་ལྔ་པོ། །གཞན་གང་མགཉིས་པ་ནི། རྫོང་ཆུང་མ་

༥ གཉིས་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་དེ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དགག །བཞེན་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཡོད་པ་དགག །མཚན་ཉིད་སྦྱེ་འཇིག་གནས་པ་ཡོད་པ་དགག །རྒྱ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐུག་བསྟུ་བ། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལའང་སྒྱར་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྤྱི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དགག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དགག་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ན་ཆགས་པ་ཡོད་མེད་དགག་པ་དང་། ཆགས་པའི་སྤྱི་ལོ་ན་འདོད་ཆགས་ཡོད་མེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་མགཉིས་པ་ནི། ཆགས་པ་ལ་ཡང་མགཉིས་པ་ལ། ལྷོས་པ་མེད་པས་ལྷན་ཅིག་པ་དགག་པ་དང་། གཅིག་ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ། འདོད་ཆགས་དང་ནི་ཆགས་པ་དག །མགཉིས་པ་ལ། གཅིག་ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཅིག་ཉིད་ལྷན་ཅིག་མགཉིས་པ་ལ། ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པས་ལྷན་ཅིག་མི་འགྲུབ་པ་དང་། ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་ལྷན་ཅིག་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། ཐ་དད་ལྷན་ཅིག་ལ་ལྷོས་ན་པན་ཚུན་བཞེན་པར་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཐ་དད་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་མགས་པ་ནི། ཐ་དད་གྲུབ་པར་མ་གྲུབ་པས་མགཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་མགས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་བཞིན་དུ་མ་

༥ གཉིས་པ་ལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དེས་འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ལྷང་འགལ་སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ་དང་། བྱེད་པར་མཚན་ཉིད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་གསུམ་སྟན་མོང་དུ་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པ་

གཉིས། དང་པོ་ལ། འདུས་བྱས་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་དགག། །རེ་རེ་བ་དང་ཆོག་གས་པ་གང་
ཡིན་བརྟགས་ནས་དགག། །མཚན་ཉིད་གཞན་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མགཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་སོགས་གསུམ་མགས་པ་ལ། ཐལ་བ་འགོད་པ་
དང་། སྐྱེན་སྦྲོང་གི་ལན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་དང་གནས་དང་མགཉིས་པ་ལ། ཐལ་
བ་དང་པོའི་སྐྱེན་སྦྲོང་དགག་པ་དང་། ཐལ་བ་གཉིས་པའི་སྐྱེན་སྦྲོང་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
སྐྱེན་སྦྲོང་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་མགཉིས་པ་ནི། གལ་
ཏེ་ཁྱོད་གྱི་མགཉིས་པ་ལ། སྐྱེན་སྦྲོང་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་
མར་མེ་མགཉིས་པ་ལ། དཔེ་དགག་པ་དང་། ཇོན་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་
གཞོད་པ་བརྗོད་པས་དགག་པ་དང་། གཏན་ཆོག་ས་མ་ངེས་པར་བསྟན་པས་དགག་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། མར་མེ་དང་ནི་མགཉིས་པ་ནི། མར་མེས་རང་དང་མགཉིས་པ་དོན་དགག་པ་ནི།
སྐྱེ་བ་འདི་ནི་མགཉིས་པ་སོ་སོར་དགག་པ་ལ། སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག། །གནས་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག། །འཇིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། བསྐྱེད་བྱ་ལ་དུས་གསུམ་དུ་དབྱེད་ནས་དགག། །ཡོད་མེད་གསུམ་དུ་དབྱེད་ནས་
དགག། །འགག་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་དབྱེད་ནས་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཟུན་
མོང་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དགག། །བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་། སྐྱེ་བཞིན་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཀྱང་
དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དུས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཟུན་མོང་དུ་དགག་པ་དང་། སྐྱེ་བཞིན་
པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་དང་མ་སྐྱེས་མགཉིས་པ་ནི། གང་ཆེ་སྐྱེ་བ་
མགཉིས་པ་ལ། དུས་གསུམ་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་དང་། སྐྱེ་བཞིན་པར་སྐྱེ་བ་
བཀག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉེན་ཅིང་འབྱུང་བ་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་
དངོས་པོ་མགས་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཀྱང་དགག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མགཉིས་པ་

ཡོད་མེད་གསུམ་དུ་དབྱེད་ནས་དགག་བ་ནི། རེ་ཞིག་ཡོད་དང་མགས་ལ་ནི། དངོས་སོ་འགག་
 བཞིན་མགཉིས་བ་ལ། ལས་ལ་དུས་གསུམ་དུ་དབྱེད་ནས་དགག་། འགག་བཞིན་བ་ཡིན་མིན་
 ལ་དབྱེད་ནས་དགག་། གནས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མེད་ལ་དབྱེད་ནས་དགག་བ་དང་གསུམ། དང་
 སོ་ནི། དངོས་སོ་གནས་བ་མགཉིས་བ་ནི། དངོས་སོ་འགག་བཞིན་མགས་ལ་ནི། གནས་བ་
 གནས་བ་མགས་ལ་འཛིག་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་བ་ལ། དུས་གསུམ་ལ་བརྟགས་
 ནས་དགག་། གནས་བ་ཡིན་མིན་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་། གནས་སྐབས་རང་བཞིན་ལ་
 བརྟགས་ནས་དགག་། དངོས་སོ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་། འཛིག་བྱེད་གཞན་ཡོད་མེད་
 ལ་བརྟགས་ནས་དགག་བ་དང་ལྔ། དང་སོ་ནི། འགགས་བ་འགག་བར་མགཉིས་བ་ནི། རེ་ཞིག་
 དངོས་སོ་མགས་ལ་དུ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཚུད་བ་སྤང་བ་གཉིས། དང་སོ་ནི། གནས་སྐབས་
 དེ་ཡིས་མགཉིས་བ་ནི། གང་ཆེ་ཆོས་རྣམས་མཐེན་བ་ནི། རེ་ཞིག་དངོས་སོ་མུ་བ་ནི། འགག་
 བ་རང་གི་མགཉིས་བ་ནི། རྒྱུ་དང་གནས་དང་མགཉིས་བ་ནི། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མགས་ལ་ནི།
 མི་ལམ་ངེ་མ

༩ གསུམ་བ་རྒྱུ་ལས་དང་བྱེད་བ་སོ་དགག་བ་ལ། ལས་དང་བྱེད་བ་སོ་ངོ་སོ་ཉིད་གྱིས་
 བྱུང་བ་དགག་། ཐ་སྙད་དུ་ལས་དང་བྱེད་བ་སོ་འཛིག་བའི་ཚུལ། རིགས་བ་དེ་གཞན་ལའང་སྤར་
 བ་དང་གསུམ། དང་སོ་ལ། རྩོགས་མཐུན་གྱི་བྱ་བྱེད་ངོ་སོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་བ་དང་།
 རྩོགས་མི་མཐུན་གྱི་བྱ་བྱེད་ངོ་སོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་དགག་བ་གཉིས། དང་སོ་ལ། ལྷ་དང་སོ་
 གཉིས་གྱི་བྱ་བྱེད་དགག་བ་དང་། ལྷ་གསུམ་པའི་བྱ་བྱེད་དགག་བ་དང་གཉིས། དང་སོ་ལ། དམ་
 བཅའ་བཞག་བ་དང་། ལྷ་བྱེད་བཞན་བ་གཉིས། དང་སོ་ནི། བྱེད་སོ་ཡིན་པར་མགཉིས་བ་ལ།
 དམ་བཅའ་དང་སོ་ལྷ་བྱེད་དང་། དམ་བཅའ་གཉིས་པའི་ལྷ་བྱེད་གཉིས། དང་སོ་ལ། ལྷས་
 གྲང་མ་བྱས་པའི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་བས་དགག་བ་དང་། ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་བ་སོ་ཡོད་

པར་ཐལ་བས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡིན་པར་གྱུར་ལ་མགཉིས་པ་ནི། ཡིན་པར་གྱུར་ལ་མགཉིས་པ་ལ། རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། དེ་འདོད་ལ་གཞོད་པ་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་པོ་མ་གྱུར་པས་མགཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མེད་ན་ནི་མགཉིས་པ་ནི། བྱེད་པ་པོར་གྱུར་མགཉིས་པ་ལ། བྱེད་པ་པོ་རེ་རེས་ལས་ཕྱོགས་མི་མཐུན་རེ་རེ་བྱེད་པ་དགག་པ་དང་། ལས་ཕྱོགས་མི་མཐུན་གཉིས་གཉིས་བྱེད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱེད་པ་པོར་ནི་གྱུར་པ་ཡིས་མགཉིས་པ་ནི། བྱེད་པ་པོར་ནི་གྱུར་པ་དང་མགཉིས་པ་ནི། བྱེད་པོ་ལས་ལ་མགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་མ

༥ གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ་ལ། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དགག་པ་དང་། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་སྤྱན་ཕྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྟ་དང་ཉན་ལ་མགཉིས་པ་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་པོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་དགག། དེས་ཉེ་བར་སྒྲང་བྱ་ཡང་ངོ་པོས་ཡོད་པ་ཁྱེད་པར་བསྟན། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་པོ་པོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྒྲང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལེན་པ་པོ་སྒྲང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པ་དགག། སྒྲང་བྱ་རེ་རེའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པ་དགག། སྒྲང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྒྲང་བྱ་ལས་སྔ་ན་ལེན་པ་པོར་གདགས་པའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། ལེན་པ་པོ་སྔ་ན་སྒྲང་བྱ་ལ་གནས་པའི་ཉེན་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྟ་དང་ཉན་ལ་མགཉིས་པ་ནི། ལྟ་བ་ལ་སོགས་མགཉིས་པ་ལ། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་སྤྱན་ཕྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགས་པ་པོ་ནི། ལྟ་དང་ཉན་ལ་མགཉིས་པ་ནི། ལྟ་དང་ཉན་ལ་མགས་པ་པོ་ནི། གང་ཞིག་ལྟ་ལ་མ

༥ གཉིས་པ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་

དཔེ་དགག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མེ་དང་བྱད་ཤིང་
 རོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དགག། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་འདྲ་སྒྲུབ་བ། བཀག་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བ་སྦྱང་
 པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྒར་མ་བཤད་པའི་རིགས་པ་ས་དགག། སྒར་བཤད་པའི་རིགས་
 པ་ས་དགག། དེ་དག་གི་མཚུག་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་གཅིག་པ་དགག་པ་
 དང་། རང་བཞིན་ཐ་དད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱད་ཤིང་གང་ཡིན་མགཉིས་པ་ལ། རང་
 བཞིན་ཐ་དད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས།
 དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ན་ཤིང་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ན་ཤིང་
 དང་ནི་སྤང་པར་འགྱུར་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་པ་དངོས་དང་། མ་ངེས་པ་སྤང་བ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། ཤིང་མེད་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཉག་ཏུ་འབར་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་གཉིས། དང་
 པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཤིང་ལས་མགཉིས་པ་ནི། ཉག་ཏུ་འབར་བ་མགཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་གལ་ཏེ་མགཉིས་
 པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལ་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་གྱིར་མི་སྤང་
 མགཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་བྱད་མེད་མགཉིས་པ་ལ། ལྟོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། མངོན་
 སུམ་དུ་མཛོང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དུས་གསུམ་ལ་དབྱད་ནས་ལྟོས་
 པ་དགག་པ་དང་། ལྟོས་ཆོས་ཡོད་མེད་ལ་དབྱད་ནས་ལྟོས་པ་དགག་པ་དང་། ལྟོས་མ་ལྟོས་
 གཉིས་ཀ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དུས་སྤྱི་བྱི་ལ་ལྟོས་པ་དགག་པ་དང་། དུས་མཉམ་
 ལ་ལྟོས་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཤིང་ལྟོས་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་
 མགཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་ལྟོས་འགྱུར་མགས་པ་ནི། ཤིང་ལ་ལྟོས་པའི་མེ་མེད་དེ་མགཉིས་པ་
 ནི། མེ་ནི་གཞན་ལས་མགཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཤིང་གི་མགས་པ་ནི། ཤིང་ཉིད་མེ་ནི་མགཉིས་
 པ་ནི། མེ་དང་ཤིང་གིས་མགས་པ་ནི། གང་དག་བདག་དང་མ

༥ གཉིས་པ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཉག་ས་དགག་པ་ལ། སྐྱེ་འཆིང་བྱ་

བ་ཡོད་པའི་རྟགས་དགག་པ་དང་། བརྟེན་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་དགག་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལའང་སྤྱར་
བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་དགག་པ་དང་། སྐྱེ་འཆི་ལ་
དུས་སྡེ་གི་དང་སྟེན་ཅིག་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོན་མཐའ་མངོན་ནམ་མགཉིས་པ་ལ།
མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་
མགཉིས་པ་ལ། སྡེ་གི་བ་དགག་པ་དང་། དུས་མཉམ་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐྱེ་བ་སྡེ་
བ་དགག་པ་དང་། སྐྱེ་བ་སྡེ་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མགཉིས་པ་ནི། གལ་
ཏེ་སྐྱེ་བ་མགཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་དང་ནི་མགས་པ་ནི། གང་ལ་སྡེ་གི་མགཉིས་པ་ནི། འཁོར་བ་
འབའ་ཞིག་མ

༥ གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་པའི་ཐོན་ཏེ་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་
ཆོས་གཞན་ལའང་སྤྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་བཞག་པ་དང་། སྤྱོད་བསྟན་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་སྤྱག་བསྐྱེད་མགཉིས་པ་ལ། སྤྱག་བསྐྱེད་རང་བཞིན་རེ་རེ་བས་བྱས་
པ་དགག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཆོག་པས་བྱས་ཤིང་རྒྱ་མེད་དུ་སྤྱོད་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟོས་ཏེ་རང་གཞན་རེ་རེ་བས་བྱས་པ་དགག་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ཏེ་
རེ་རེ་བས་བྱས་པ་དགག་པ་དང་། རང་གཞན་རེ་རེ་བས་མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་བཞག་བསྟན་པ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ལ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་གིས་བྱས་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་
ལྟོས་ཏེ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་གིས་མགཉིས་པ་ནི།
གལ་ཏེ་འདི་ལས་མགཉིས་པ་ལ། གང་ཟག་རང་གིས་བྱས་པ་དགག་པ་དང་། གང་ཟག་གཞན་
གྱིས་བྱས་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གང་ཟག་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གང་ཟག་
གཞན་ལས་ནི་མགས་པ་ནི། རེ་ཞིག་སྤྱག་བསྐྱེད་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རེ་རེ་མགཉིས་པ་ནི།

སྤྱག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་མ

༥ གཉིས་པ་དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་གིས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་འཐད་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བ། ལུང་དེའི་དོན་རྣམས་པ་གཞན་དུ་འཆད་པ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བསྐྱེད་ཆོས་མགས་པ་ནི། ལུང་དོན་གཞན་དུ་འཆད་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དངོས་རྣམས་ངོ་པོ་མགཉིས་པ་ལ། གཞན་འགྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་དང་གཞན་འགྱུར་གཉིས་འགལ་བས་དགག་པ་དང་། གཞན་འགྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ངོ་པོ་ཉིད་ཡོད་ན་མགཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལ་ནི་མགཉིས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྟོང་མེན་མགཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་མ

༥ གཉིས་པ་ལ། སྤང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་། རྒྱ་རྒྱུ་བདག་གིར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་། བཅོངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྤང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ་དང་། དེས་སྤང་བཞིན་པ་ལ་སོགས་པའང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་བཞག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཟླ་བྱ་ལྟ་བ་མགཉིས་པ་ལ། གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་སྤང་པ་དགག་པ་དང་། གཅིག་ཐ་དད་ལ་དབྱེད་ནས་སྤང་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྐྱོར་བ་འཁོད་པ། ཚུལ་དེ་གཞན་ལ་འང་སྐྱར་བ། གཏན་ཆོགས་སྐྱབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གཞན་

དང་གཞན་དུ་མགཉིས་པ་ནི། བལྟ་བུ་ལ་སོགས་མགས་པ་ལ། ཉགས་འགོད་པ་དང་། དེ་ལ་
སྐྱོན་སྤོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་ནི་གཞན་ལ་མགཉིས་པ་ལ། མ་ངེས་པའི་སྐྱོན་སྤོང་བ་
དང་། མ་བྱུབ་པའི་སྐྱོན་སྤོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་ནི་མགཉིས་པ་ནི། གཞན་ཉིད་
གཞན་ལ་མགཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་དེ་དང་མགཉིས་པ་ནི། བྱད་བཞིན་པ་དང་མ

༥ གཉིས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ཉེ་བར་ལེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ། དངོས་སོ་
ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྐྱེན་མཐར་འཛིན་
ལས་མི་འདའ་བར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱེབ་བྱེད་དགག་པ་
དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དངོས་ཀྱི་དོན། དེས་
མཐའ་གཞན་གསུམ་ཁེགས་པར་བསྟན། དགག་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བ་སྤྲད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ།
རང་བཞིན་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་མི་དགོས་ཤིང་འགལ་བར་བསྟན་པ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་རྒྱ་དང་མགཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་དག་ནི་
མགཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་མགས་པ་ནི། གང་དག་རང་བཞིན་མགཉིས་པ་
ལ། ལུང་གི་གཞོད་བྱེད་དང་། རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྡན་དངོས་
དང་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མགཉིས་པ་ནི། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་མ

༦ གསུམ་པ་བཅེངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་
དང་། དེའི་སྐྱེབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཁོར་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་
དགག། བཅེངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག། ལྷང་འདས་ཀྱི་དོན་དུ་ཙོམ་པ་དོན་མེད་དུ་
ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ་དང་། ལྷང་
འདས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལྷང་བྱ་ལྷང་སོ་འཁོར་བ་དགག་པ་
དང་། ལེན་པ་སོའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉག་པ་འཁོར་བ་དགག་

བ་དང་། མི་རྒྱལ་བ་འཁོར་བ་དགག་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་མགཉིས་བ་ནི། མི་
རྒྱལ་ན་ཡང་མགཉིས་བ་ལ། སྤང་པོ་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་དགག་བ་དང་།
སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཏུ་བརྗོད་ཏུ་མེད་པའི་གང་ཟག་འཁོར་བ་དགག་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་ཡང་མགཉིས་བ་ནི། གལ་ཏེ་གང་ཟག་མགཉིས་བ་ནི། འདུ་བྱེད་ལྟ་
ངན་མགཉིས་བ་ལ། བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཐུན་མོང་ཏུ་དགག་བ་དང་། སོ་སོར་
དགག་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱེ་འཇིག་ཆོས་ཅན་མགཉིས་བ་ལ། བཅིངས་བ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་དགག་བ་དང་། ཐར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཉེ་
བར་མགཉིས་བ་ནི། དེ་ཞིག་བཅིངས་བ་མགས་ལ་མེད་པ་ནི། བདག་ནི་ལེན་མེད་མ

༥ གཉིས་བ་བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་བ་ལ། ཅོད་
བ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགེ་མི་དགའི་རྣམ་གཞག་དང་། དེ་ལ་རྒྱལ་ཆད་སྤོང་ཚུལ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། སེམས་ཀྱི་དགེ་མི་དགའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྣམ་
གཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་ལེགས་བར་མགཉིས་བ་ལ། བཏོར་བསྟན་བ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དང་སྤོང་མཆོག་གིས་མགཉིས་བ་ལ། ལས་གཉིས་ལ་ལས་
གསུམ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ལས་གསུམ་ལ་ལས་བདུན་ཏུ་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དེ་ལ་ལས་
གང་མགཉིས་བ་ནི། དག་དང་བསྐྱོད་དང་མགཉིས་བ་ལ་ཅོད་བ་འགོད་བ་དང་། དེ་སྤོང་བའི་ཚུལ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྲིན་པའི་མགཉིས་བ་ལ། རྒྱུ་ཁས་སྤངས་ནས་རྒྱལ་ཆད་སྤོང་བ་
དང་། རྒྱུ་མི་ཐ་བ་ཁས་སྤངས་ནས་རྒྱལ་ཆད་སྤོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱལ་ཆད་སྤོང་ཚུལ་
དངོས་དང་། ལས་ལས་བརྩུ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་བ་དོས་བབྱང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དཔེ་
འགོད་བ་དང་། དོན་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་མགཉིས་བ་ནི། སེམས་
ཀྱི་རྒྱུན་ནི་མགཉིས་བ་ནི། དཀར་པོའི་ལས་ཀྱི་མགཉིས་བ་ལ། སྤེ་བ་གཞན་གྱི་ལན་དགག་བ་

དང་། རང་ལན་གདབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བརྟག་པ་མགཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་
པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། རོན་བསྐྱུས་ཏེ་རྟག་ཆད་སྤང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་
རྒྱལ་ས་དང་མགཉིས་པ་ལ། ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་རང་བཞིན། སྤང་བྱ་གང་ཡིན། སྤྱི་བའི་ཚུལ།
འགག་པའི་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི་ཁམས་ལས་མགཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་བས་སྤང་བ་མགས་པ་
ནི། ཆ་མཚུངས་ལས་ནི་མཁའ་པ་ནི། དེ་ནི་འབྲས་བུ་མགས་པ་ནི། སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་ཆད་མེད་
མགཉིས་པ་ལ། ལས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པས་རྟག་ཆད་མེད་པ་དང་། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་དགག་པ། རང་བཞིན་མེད་པས་བྱ་བ་བྱེད་པ་དཔེས་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གང་
བྱུང་ལས་ནི་མགཉིས་པ་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་འགོད་པ་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྟག་ཅིང་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་སྤྲིན་བྱག་
མེད་དུ་འབྱེན་པར་ཐལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་དངོས་དང་། དེ་ལ་གཞོད་པ་བརྗོད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལས་ལ་མགཉིས་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་དང་། འཇིག་
རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་ལས་ནི་མགཉིས་པ་ནི། ཐ་སྙད་ཐམས་
ཅད་མགཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་མགཉིས་པ་ལ། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
དགག་ །ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་ །ལས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལས་འདི་ཉོན་མོངས་
མགཉིས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་མགས་པ་ནི། མ་རིག་བསྐྱེབས་པའི་མགས་པ་ནི། ཇི་
ལྟར་སྟོན་པས་མ

༥ གསུམ་པ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྩེ་
ལྟར་འཇུག་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བཀྱི་བའི་རིམ་པའི་ཚུལ།
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རོན་དེ་རིམ་པར་བསྐྱབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་ལ། དང་པོ་ནི། དེ་

ཁོ་ནའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། དེ་བསྐྱོམས་པས་ཉེས་སྒྲོན་ལྡོག་པའི་རིམ་བ་གཉིས། དང་
 ཐོ་ལ། བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དེས་བདག་གི་བ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 པ་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་ཐོ་ལ། བདག་ཕྱང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། ཐ་
 དད་དགག་པ་གཉིས། དང་ཐོ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱང་ཐོ་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱང་ཐོ་རྣམས་ལས་
 གཞན། །མགཉིས་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མགཉིས་པ་ལ། ཉེས་སྒྲོན་ལྡོག་པའི་རིམ་བ་དངོས་
 དང་། ཐར་བ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་ཐོ་ལ། འཛིག་ལྷ་ལྡོག་ཚུལ། དེ་ལ་ཚེད་པ་སྤང་བ། ལེན་
 པ་ཟད་པས་སྐྱེ་བ་ཟད་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་ཐོ་ནི། བདག་དང་བདག་གི་མགཉིས་པ་ནི། ངར་
 འཛིན་ང་ཡིར་མགས་པ་ནི། ནང་དང་ཕྱི་རོལ་མགཉིས་པ་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་མགཉིས་པ་
 ལ། ཕྱང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དངོས་དང་། དེ་ཁོ་ནར་གང་དུ་ཡང་བཟོད་མི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་
 གཉིས། དང་ཐོ་ནི། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་མགཉིས་པ་ནི། བཟོད་པར་བྱ་བ་མགས་པ་ནི། ཐམས་
 ཅད་ཡང་དག་མཁེ་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། འཛིག་རྟེན་
 པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གཉིས། དང་ཐོ་ནི། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་མགཉིས་པ་ནི། གང་
 ལ་བཞེན་ཏེ་མུ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་མ

༥ བཞི་བ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ལ། དུས་ཀྱི་ངོ་བོ་དགག་པ་དང་།
 དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་གཉིས། དང་ཐོ་ལ། དུས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྤྱིར་དགག་པ་
 དང་། རང་གཞན་གྱི་སྤེལ་པའི་འདོད་པ་སོ་སོར་དགག་པ་གཉིས། དང་ཐོ་ལ། འདས་པ་ལ་ལྟོས་
 མ་ལྟོས་ཀྱི་དུས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་དུས་གཞན་གཉིས་
 ལ་སྤྱིར་བ། ཆོས་གསུམ་ཆོན་གཞན་ལ་སྤྱིར་བ་དང་གསུམ། དང་ཐོ་ལ། འདས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
 དུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། མ་ལྟོས་པའི་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་
 པ་གཉིས། དང་ཐོ་ནི། ད་ལྟར་བྱང་མགཉིས་པ་ནི། འདས་པ་ལ་ནི་མགཉིས་པ་ནི། རིམ་པའི་ཚུལ་

ནི་མགས་ལུས་པ་ནི། མཆོག་དང་ཐ་མ་མགཉིས་པ་ལ། གཞན་སྡེས་འདོད་པའི་དུས་དགག་པ་དང་
མར་སྡེ་དངོས་པོར་སྤྲོ་བས་འདོད་པའི་དུས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་གནས་དུས་ནི་
མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དུས་ནི་མ་

༥ གཉིས་པ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ། དུས་འབྲས་བྱ་
ཐད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། དུས་འབྲས་བྱ་འབྲུང་འཛིག་གི་རྒྱ་ཡིན་
པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་། རྒྱ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་
བ་དགག་། རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། ཆོགས་པ་སྤྲ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་། དུས་མཉམ་པའི་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་
དགག་། ཆོགས་པ་བྱི་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཆོགས་པ་ལས་དངོས་
སྐྱ་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་། ཆོགས་པ་ལས་བརྒྱད་ནས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཆོགས་
པ་ལ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་། ཆོགས་པ་ལ་ཡོད་མེད་ཉིད་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱས་ནི་མགཉིས་པ་ནི།
གལ་ཏེ་ཆོགས་དང་མགས་ལུས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོགས་པའི་སྤྲ་རོལ་ན་མགཉིས་པ་ལ། རྒྱ་འབྲས་
རོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་འགགས་མགཉིས་པ་ལ། རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་
དགག་པ་དང་། རྒྱ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་འགགས་པ་
དང་གནས་པས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་དགག་། རྒྱས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བར་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བར་
དགག་། རྒྱས་སྤང་བ་དང་མ་སྤང་བར་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་དགག་། འབྲས་བྱ་སྟོང་མི་སྟོང་གི་རྒྱས་
འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་དགག་། འབྲས་བྱ་སྟོང་མི་སྟོང་རྒྱས་སྐྱེད་པ་དགག་། རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་
དད་ཀྱི་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་དགག་། འབྲས་བྱ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་རྒྱས་སྐྱེད་པ་དགག་།

བ་དང་བདུན། དང་པོ་ནི། འགགས་བ་རྒྱབ་བ་མགཉིས་བ་ནི། རྒྱས་ནི་མཐོང་དང་མགས་མ་
ནི། འབྲས་བྱ་འདས་བ་མཐའི་བ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་བྱས་མཐུ་བ་ནི། འབྲས་བྱ་མི་སྟོང་མདུག་བ་
ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་མཐུན་བ་ནི། འབྲས་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་ན་མགཉིས་བ་ནི། སྐྱེད་པར་བྱེད་བ་
མགས་མ་བ་ནི། རྒྱ་རྣམས་དང་ནི་མ

༥ གཉིས་བ་དུས་འབྱུང་འཛིག་གི་རྒྱ་ཡིན་བ་དགག་བ་ལ། སྐྱེ་འཛིག་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུབ་བ་དགག་བ་དང་། སྐྱེ་འཛིག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་འདོད་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་བསྟན་
བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྱུང་འཛིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བསྐྱུབ་བྱ་དགག་བ་དང་། འབྱུང་
འཛིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱུབ་བྱེད་དགག་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྱུང་འཛིག་སྟན་
ཅིག་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་དགག། འབྱུང་འཛིག་རྟེན་གང་ལ་ཡོད་བརྟགས་ལ་དགག། འབྱུང་
འཛིག་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་བཞག་
ལ། སྐྱུབ་བྱེད་བསྟན་ལ། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འཛིག་བ་འབྱུང་བ་
མགཉིས་བ་ལ། འཛིག་བ་འབྱུང་བ་དང་སྟན་ཅིག་ཡིན་མིན་དགག་བ་དང་། འབྱུང་བ་འཛིག་བ་
དང་སྟན་ཅིག་ཡིན་མིན་དགག་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཛིག་བ་འབྱུང་བ་མགཉིས་བ་ནི། འབྱུང་
བ་འཛིག་བ་མགས་མ་བ་ནི། གང་དག་པན་ཚུན་མགཉིས་བ་ལ། ཟད་མ་ཟད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འབྱུང་
འཛིག་དགག། དངོས་པོའི་རྟེན་ལ་འབྱུང་འཛིག་དགག། སྟོང་མི་སྟོང་གི་རྟེན་ལ་འབྱུང་འཛིག་
དགག་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཟད་ལ་འབྱུང་བ་མགཉིས་བ་ནི། དངོས་པོ་ཡོད་བ་མགས་མ་བ་
ནི། སྟོང་ལ་འབྱུང་བ་མགས་མ་བ་ནི། འབྱུང་བ་དང་ནི་མགཉིས་བ་ལ་མཐོང་བ་སྐྱུབ་བྱེད་མིན་བ་
དང་། དེའི་སྐྱུབ་བྱེད་བསྟན་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་དང་ནི་མགཉིས་བ་ལ། འབྱུང་འཛིག་
རང་དང་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་བ་དང་། དངོས་པོ་རང་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་
བ་དགག་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་དངོས་ལས་མགཉིས་བ་ནི། དངོས་པོ་བདག་ལས་

མགཉིས་པ་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱབས་ན་ཏག་ཆད་དུ་འགྱུར་ཚུལ།
དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱབས་ཀྱང་སྐྱོན་དེ་སྔོང་བའི་ལན་དགག་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་དོན་བསྟུ་བ་དང་
གསུམ། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཡོད་པར་མགཉིས་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཁས་སྐྱབས་
ནས་ཏག་ཆད་སྔོང་ཚུལ་དང་། དེ་དགག་པའི་ལན་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་ཡོད་པར་
མགཉིས་པ་ལ། རྒྱུན་ཁས་སྐྱབས་ཀྱང་ཏག་ཆད་སྔོང་མི་རུས་པ་དང་། རྒྱུན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་
མ་བྱུང་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་རྒྱུ་འཁྲུག་མགཉིས་པ་ནི་ཐ་མ་འགགས་པར་
མགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འགག་བཞིན་མ

༥ ལྟ་བུ་སྤྱི་བའི་རྒྱུ་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྔོང་པར་བསྟན་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པ་དགག། དེ་ལ་
ལོག་ལྟ་གཞན་གྱི་འདུག་པས་མེད་པར་བསྟན་པ། ལོག་པར་བཟུང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་
པ། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་འདུག་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ལེན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
པ་དགག། རྒྱང་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དགག། དེ་གཉིས་ཀའི་མཛུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྗེས་སུ་ཡོད་པ་དགག། ལྷུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཛུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལྷུང་མིན་
ལྷུང་ལས་མགཉིས་པ་ལ། ལྷུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ལྷུང་པོ་ལེན་པ་པོ་དང་རྒྱང་བྱར་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ན་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་དངོས་མ་བྱུང་
ན་གཞན་དངོས་མ་བྱུང་པར་བསྟན་པ་དང་། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་

མེད་པར་གྲུབ་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱུ་མགཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་གཞན་གྱི་
 མགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མཐའ་པ་ནི། རང་བཞིན་དང་ནི་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱང་
 པོ་མགས་པ་ནི། རྣམ་པ་ལྡན་ནི་མགཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་ཉེ་བར་མགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉེར་
 སྒྲང་མགཉིས་པ་ནི། སྒྲོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མགས་པ་ནི། གང་དག་སངས་རྒྱུ་མཐའ་པ་ནི། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་མ

༥ གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། དེའི་སྐབ་བྱེད་དེ་སྒྲོང་བའི་ཐབས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
 དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་དགག། ཉེན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་
 རྟགས་གྱིས་དགག། །རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྟགས་གྱིས་དགག། དམིགས་པ་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་པའི་རྟགས་གྱིས་དགག། །རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྟགས་གཞན་གྱིས་དགག་པ་
 དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲང་མགཉིས་པ་ལ། བདག་ཉེན་དུ་མེད་པའི་རྟགས་གྱིས་
 དགག་པ་དང་། མེས་ཉེན་དུ་མེད་པའི་རྟགས་གྱིས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་གི་
 ཡོད་ཉིད་མགཉིས་པ་ནི། རང་ལུགས་ལྟ་བཞིན་མགས་པ་ནི། སྤྱག་དང་མི་སྤྱག་མཐའ་པ་ནི།
 གཟུགས་སྒྲོ་ངོ་དང་མཐའ་པ་ལ། ཆགས་སྒྲང་གི་རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། གཏི་
 སྤྱག་གི་རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱ་མའི་སྤྱེས་བྱ་མགཉིས་པ་
 ལ། བྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག། །བྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྷན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་དགག། །བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ལ་དགག། །དེ་ལྟར་དགག་པ་དོན་
 ཆེ་བར་བསྟན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། རྟག་འཛིན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 དགག། །མི་རྟག་པར་འཛིན་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག། །འཛིན་པ་
 ཅམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མི་རྟག་མགཉིས་པ་ནི།

གལ་ཏེ་མི་རྟག་མགས་པ་ནི། གང་གིས་འཛིན་དང་མགཉིས་པ་ལ། ལྷན་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པས་ལྷན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
པ་དགག། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལོག་པའམ་
ཡང་དག་མགཉིས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མགས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་མགས་པ་ནི།
གལ་ཏེ་བདག་དང་མཐུན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལ་ལའི་མ

༥ གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། བདེན་པ་བརྟགས་པ་དང་། སྤང་འདས་བརྟག་པ་
གཉིས། དང་པོ་ལ། རྩོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྲུང་འཛིག་སོགས་
མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེན་
བཞིའི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་དང་། ལྷགས་པ་དང་འབྲས་གནས་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་
དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་དག་
མགཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ཡོད་པ་མགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེས་བྱ་མགཉིས་པ་ནི། འབྲས་བྱ་ཡོད་
པ་དང་། །ཆོས་མ་ཡིན་དང་མགཉིས་པ་ལ། གཞན་གྱིས་སྤྲུམ་པ་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་
པའི་རྩོད་པར་བསྟན་པ། རང་གི་བཞེད་པ་སྤང་པའི་དོན་རྟེན་འབྲུང་གི་དོན་དུ་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་
མི་འདོད་པ་ལ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པའི་ཚུལ། རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་ན་བདེན་
བཞིའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྟོན་རང་ལ་མི་
འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། སྟོན་འགོད་པ་པོ་ཉིད་ལ་སྟོན་དེ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ།
སྟོན་བརྗོད་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོག། སྟོན་བརྗོད་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པ་དངོས། སྟོན་མེད་པར་
མ་ཐད་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དོན་གསུམ་མ་རྟོགས་པའི་རྩོད་པར་
བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྩོད་པས་བདེན་གཉིས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི།
དེ་ལ་བཤད་པ་མགཉིས་པ་ལ། གང་ཞིག་མ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ། བདེན་གཉིས་

མི་ཤེས་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ། བདེན་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ། བདེན་པ་
གཉིས་ལ་ལོག་པར་བཟུང་བའི་ཉེས་དམིགས། བདེན་གཉིས་ཉོགས་དཀའ་བས་སྟོན་པས་དང་
པོར་མ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་ལྟ། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་མགཉིས་པ་ནི། གང་དག་
བདེན་པ་མགས་པ་ནི། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མཁའ་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཁའ་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་ཞན་པས་
མགཉིས་པ་ནི། སྟོན་དུ་ཐལ་བར་མགས་པ་ནི། གང་ལ་སྟོང་པ་མགཉིས་པ་ལ། སྟོན་འགོད་པ་
པོ་ལ་སྟོན་དེ་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཆན། དེས་རང་གི་སྟོན་ལ་གཞན་གྱི་སྟོན་དུ་བཟུང་ཚུལ། སྟོན་
དེ་རྣམས་གང་ཡིན་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མགཉིས་པ་
ནི་བྲིད་ནི་རང་གི་མགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་མགཉིས་པ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
མགས་པ་ལ། ཤེས་བྱ་བདེན་བཞི་མི་རུང་བ། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་སོགས་དང་འབྲས་བྱ་བཞི་
མི་རུང་བ། དགོན་མཆོག་གསུམ་མི་རུང་བ། བྲིད་པ་པོ་དང་ལས་འབྲས་མི་རུང་བ། འཇིག་
རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བ་དང་དུག །དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་འདི་ཀྱན་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མགས་པ་ནི། འབྲས་བྱ་མེད་ན་མཁའ་པ་
ནི། འགའ་ཡང་ཆོས་དང་མཁའ་པ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་མཇུག་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་མཁའ་པ་
ནི། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་མ

༥ གཉིས་པ་ལ། ཚེད་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་དག་མགཉིས་པ་
ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཟུང་འདས་མི་འཐད་པའི་ཚུལ། རང་ལྷགས་
ཀྱི་ཟུང་འདས་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལས་ཚུལ་གཞན་དུ་སྟོན་བ་དགག་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ཟུང་
འགལ་སྔར་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་ཀྱན་མགཉིས་པ་ནི། སྔར་པ་མེད་པ་མགས་པ་
པ་ལ། ཟུང་འདས་མཐའ་བཞིར་གྲུབ་པ་དགག །ཟུང་འདས་སྤྱགས་སུ་ཆུད་པ་པོ་མཐའ་བཞིར་
མ་གྲུབ་པར་བསྟན། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཟུང་འདས་དངོས་པོར་ཡོད་

མེད་སོ་སོ་བའི་མཐར་འདོད་པ་དགག། །དེ་གཉིས་ཀའི་མཐར་འདོད་པ་དགག། །གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པའི་མཐར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཟུང་འདས་དངོས་པོའི་མཐར་
འདོད་པ་དགག། །དངོས་མེད་ཀྱི་མཐར་འདོད་པ་དགག། །མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཟུང་འདས་
གང་ལ་འཛོག་ངོས་བཟུང་བ། མཐའ་གཉིས་སྤྱ་ལྟ་བ་སྟོན་པས་སྤྲད་པའི་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་
ནི། རེ་ཞིག་ཟུང་ན་མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཟུང་འདས་དངོས་མིན་ན། །མགས་པ་ནི། འོང་
བ་དང་ནི། མཐའ་པ་ནི། འབྱུང་བ་དང་ནི། མགཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཟུང་ན་མགས་པ་ནི། དངོས་
མིན་དངོས་པོ་མགཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་ཟུང་ན་མགས་པ་ལ། སྤྲོད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་
དང་། ཟུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་དགག་པ་བྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ཟུང་ན་མགཉིས་པ་
ནི། གང་འདས་པའི་ཆད་མཐའ་པ་ནི། དམིག་པ་ཐམས་ཅད་མ

༥ ཅ་བའི་གཉིས་པ་ལ། ལྷགས་འབྱུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ལྷགས་བསྐྱེད་གི་རྟེན་
འབྲེལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་གཉིས། དང་
པོ་ནི། མ་རིག་བསྐྱེད་པའི་མགཉིས་པ་ནི། ཆོར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་མགཉིས་པ་ནི། འཁོར་བའི་ཅ་
བ་མ

༦ གསུམ་པ་ལ། ལྟ་བ་དང་བ་བཅུ་དྲུག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་
དེ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདས་དུས་བྱུང་མ་མགཉིས་པ་ལ། ཐ་སྟོན་
དུ་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་གནས་པ་དགག་
པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བས་ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་གནས་པ་དགག་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་ཆོད་དང་པོ་དགག། །དེས་ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་
བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་ཆོད་དང་པོ་ཁེགས་པར་བསྟན། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་
ཆོད་གཉིས་པ་དགག། །ཕྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་ཆོད་གཉིས་པ་དགག་པ་དང་

བཞི། དང་པོ་ལ། འདས་དུས་སུ་བྱུང་མ་བྱུང་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་དགག་པ་དང་། མཚུག་བསྐྱུས་ཏེ་ལྟ་
བ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་བསྟན་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདས་དུས་སུ་བྱུང་བར་ལྟ་བ་
དགག་པ་དང་། འདས་དུས་སུ་མ་བྱུང་བར་ལྟ་བ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་པ་དངོས་
དང་། བཀག་པའི་མཚུག་བསྐྱུས་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདས་པའི་དུས་ན་མ་གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་
ལེན་ལས་མ་གཉིས་པ་ནི། འདས་པའི་དུས་ན་མ་གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་བྱུང་མ་གཉིས་པ་
ནི། མ་འོངས་དུས་གཞན་མ་གསུམ་པ་ལ། ཏྲག་མི་ཏྲག་གི་མཐར་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དགག་པ་
དང་། མཐར་ལྟ་བ་བྱི་མ་གཉིས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལྟ་དེ་མ་གཉིས་པ་ནི། གལ་
ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་མ་བཞི་པ་ལ། མཐའ་དང་ལྟན་མི་ལྟན་གྱི་མཐར་ལྟ་བ་དང་པོ་གཉིས་དགག་པ་
དང་། མཐར་ལྟ་བ་བྱི་མ་གཉིས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་
ན། །མ་གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་མ་གཉིས་པ་ནི། ཡང་ན་དངོས་པོ་མ་གསུམ་པ་མཚུག་
གི་དོན་ནི། གང་གིས་བྱུགས་བཅེས་ཉེར་བབྱུང་ནས། །ཞེས་སོགས་སོ། །

དེ་ལྟར་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་པ་བཞིན་རྩ་བས་ཟིན་ཆོད་ཀྱི་ས་བཅད་ཁུལ་
དུ་བྱུང་བ་འདི་ནི་ལམ་རིམ་པ་དག་དབང་བྱུན་ཆོགས་པས་རང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པར་དབལ་ལྟན་
འབྲས་སྤངས་སུ་རྒྱུ་ཐོད་ཐོར་བྱིས་པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རྩུ་ལྟར་ཞོལ་བ་ལས་སྤར་ཡང་
མེ་ལྟའི་ཕྱོགས་ནས་མ་དོན་པར་འབགས་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག །

ཅ་ཤེའི་འབྲེལ་པ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མཆུ་རྩོ་ལ། །ཅེ་གཅིག་འགྲོ་ལ་བྱམས་པའི་མཐུས། །ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་
མཆོའི་མཐར་ཕྱོན་ནས། །སྐྱ་གསུམ་ནོར་བུ་ལེགས་སྦངས་ཏེ། །མཐའ་བཞིའི་འགྲོ་བ་སྦྱོངས་
ལ་འདུད། །མང་མང་རྒྱལ་བའི་ཟབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་གཏོར། །མངོས་མངོས་བརྒྱད་གཉིས་
ལང་ཆོར་སློན་པའི་ལྷ། །ཕྱོགས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོ་ཞེས། །ལྷང་ལྷང་གྲགས་
པའི་བ་དན་གཡོ་བས་སྦྱོངས། །ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོའི་དཔལ་ལ་དབང་འབྱོར་ཞིང་། །སྦངས་
རྩོགས་གདེངས་ཀའི་གྲིབ་བསིལ་མངོན་པར་མཐོ། །སྐྱ་གསུམ་ནོར་བུའི་རྟོག་གིས་མངོས་པ་
ཅན། །སྐྱ་སྐྱབ་སྐྱ་ཡི་དབང་པོ་རྒྱལ་རྒྱར་ཅིག །རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་འཇམ་པའི་དབྱངས། །རུར་
སླིག་གར་གྱིས་རོལ་པ་ཅན། །སྒོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ལ། །རུས་པའི་གཏོར་ནས་ཕྱག་
བཞུའོ། །ཐུབ་བསྟན་བདག་པོ་ཐ་མལ་པའི། །ཚུལ་འཛིན་བསིལ་པའི་འཕྱིན་ལས་ཅན། །ཆོས་
ཀུན་ལྷམ་མེར་བྱེད་པའི་མགོན། །མཁྱེན་བཅེའི་བདག་ཉིད་གཙུག་གིས་མཆོད། །འདིར་དབྱ་མ་
ཅ་བའི་དོན་འཆད་པ་ལ་གསུམ། །མྱད་ཀྱི་དོན། །གཞུང་གི་དོན། །མཇུག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི།
རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྲུལ་ཤེས་རབ། །རྣ་མ་ཞེས་བྱ་བ། །སྐྱ་ལ་ཅ་བ། །སྐྱ་རྒྱ་
མ་ཀ་དབྱ་མ། །ཀྲ་རི་ཀྲ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྟེ། །པོད་སྐད་དབྱ་མ་ཅ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་
ཤེས་རབ་ཅས་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། །མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། །གཞུང་དོན་དངོས་བཞད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། །གྲང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་འགྲུག་པ་མེད་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ། །རྒྱུ་ཆད་པ་མེད་

བ། གློ་ཅིག་མི་འགྱུར་བའི་རྟག་པ་མེད་པ། རིང་ས་ནས་འོང་བ་མེད་པ། ཉེ་ས་ནས་འགྲོ་བ་
 མེད་པ། ཐ་དྲད་པའི་དོན་མིན་པ། །དོན་གཅིག་པ་མིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་མཐའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ས་
 བ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཞི་བ་དོན་དམ་རང་དབང་དུ་བསྟན་པའི་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་
 སྐྱེ་བ་ལོ་ན་མས་ཀྱི་དུམ་པ་བྱལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ལ་བྱ་གྱི་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །ཆོག་གསལ་ལྟར་
 བ། རྟེན་འབྱུང་ལ་འགག་སོགས་མེད་ཅེས་བགལ་དགོས་པས། དེ་ལྟར་བྱས་ན། རྟེན་འབྱེལ་
 ཉིད་ཁྱད་གཞི་དང་འགག་སོགས་བརྒྱད་མེད་པ་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱར་དགོས་སོ། །དེའང་རྟེན་
 འབྱེལ་གང་ལ་ཁྱད་ཆོས་གང་མེད་པ་དེ་དང་དེའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྦྱར་ཞེས་ཀྱི་ཆེན་དུ་གསུངས་
 པས། བུམ་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཀ་བུམ་ཐ་དད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཞེས་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཆ་བྱེ་ནས་འཛོག་དགོས་ཀྱི། འགག་སོགས་བརྒྱད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟེན་འབྱུང་
 ཡིན་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། བུམ་པ་ཐ་དད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གནག་རྩི་
 ཡན་ཆད་ཀྱིས་བྱུབ་ཟིན་པའི་བྱིར་དང་། ཀ་བུམ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་པ་
 སོགས་ལའང་འབྲ་བའི་བྱིར་རོ། །ཆོག་གསལ་དངོས་ཟིན་ལྟར་བ། ཁྱད་གཞིའི་རྟེན་འབྱེལ་ལ་
 འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཀྱི་ཆེན་གྱིས་དགོངས་པས་མ་ཁྱབ་པར་གསལ་
 ཞིང་། །མཁས་བྱུབ་ནོར་བཟང་པས་ནི་སྔ་མ་ལྟར་འདོད་ལ། དེའི་དབང་གིས་གཞི་བྱུབ་ན་
 འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །དེར་མ་ཟད། རྒྱ་མེད་རྒྱེན་མེད་ཆོས་ཉིད་ཡོད་
 མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ལུང་འབྲེན་མཐའ་ཡས་པས་བསྐྱབས་སྤང་ལ། །ཁ་ཅིག་འོ་ན་འདུས་
 མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་འགོག་ལོ་བྱས་པ་ནི་འབེན་མ་མཐོང་བའི་
 མདའ་སྟེ། ནམ་མཁའ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་བཞི་བརྒྱ་པའི་
 ལུང་བངས་ནས་བསྐྱབས་སྤང་བས་སོ། །འོན་ཀྱང་། རབ་བྱེད་ཉེར་ལྔ་པ་ལས། ལུང་ངན་འདས་
 པ་འདུས་མ་བྱས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་གཞི་བྱུབ་

ན་འདུས་བྱས་ཀྱིས་བྱུང་བར་ནི་མི་རིགས་སོ། །འོ་ན་ལུང་དེ་དག་རི་ལྷོང་བྲངས་ཤེ་ན། དེ་ནི་གཞུང་མང་པོ་གྲུང་བསྐྱིགས་ནས་དགོངས་པ་དབྱིས་བྱིན་པར་བཤད་པས་རྫོགས་པ་མེད་ཀྱང་། ཅུ་ཉའི་ཡུལ་གྱི་རྐང་གཉིས་པར་སོང་གིས་དོགས་ནས་སྦྲར་མི་འདོད་དོ། །གཞི་བྱུང་ན་འདུས་བྱས་ཀྱིས་མ་བྱུང་ཀྱང་། རྟེན་འབྲུང་གིས་བྱུང་བམ་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྲུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་གྲགས་ཆེ་ཡང་། །མུང་འདས་བརྟག་པའི་རབ་བྱེད་ལས། གལ་ཏེ་མུང་འདས་དངོས་ན། །ཅི་ལྟར་མུང་འདས་དེ་བརྟེན་མིན། །དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་མ་ཡིན་པ། །འགའ་ཡང་གང་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མུང་འདས་རྟེན་འབྲུང་མིན་པར་གསལ་བར་བསྟན་པས་དབྱུང་གཞིའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུང་བ་བཀག་གི་སྤྱིར་རྟེན་འབྲུང་ཙམ་དུ་མི་བཞེད་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རྟེན་འབྲུང་ཡིན་མིན་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་གི་འགོ་ཞབས་ཆང་བའི་དཔེ་ལྟོག་ཙམ་ཡང་མ་སྤྱོད་བར་ཁ་ཆོན་གཙོད་པ་ལ་དཔའ་བ་ནི་བཞེད་གང་གྱི་རྒྱུའོ། །ཁ་ཅིག་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདི་བསྟན་བཙུག་ཀྱི་མདོར་བསྟན་ཡིན་ཏེ། བུལ་བ་ལི་ཏ་ལས། ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དེ་ནི་མདོ་ལྟ་བུ་སྟེ། བསྟན་བཙུག་སྟག་མས་དེ་ནམ་པར་བཤད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། ལྟ་བུ་ཞེས་འབྲུང་བས་དངོས་མིན་པར་གོ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། གཞུང་འདིས་བསྟན་བཙུག་ལུས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་ཉིང་དགོས་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པའང་འགག་སོགས་བརྒྱུད་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་ནི་བ་མུང་འདས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་བཙུག་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་དང་ཉིང་དགོས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་གྱི། སྤྱི་ཅིན་ལྟར་ཁས་སྦྱང་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རིག་ཆེན་ལས། གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟེན་འབྲུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ། དེ་རྟོགས་མ་
 རྟོགས་ལས་འཁོར་བར་འཇུག་ཐོག་བྱེད་ཚུལ། རྟེན་འབྲུང་རྟོགས་ན་ལྟ་བ་ངན་པ་སྟོག་ཚུལ་
 ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཅོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་མེད་གཉིས་
 མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ལ་
 བརྟགས་ནས་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་དགག་པ་དང་། འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ནས་གང་
 ཟག་ལ་རང་བཞིན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གང་སྐྱེ་བ་འབྲས་བྱེད་རང་བཞིན་དགག་
 པ་དང་། གང་གིས་སྐྱེད་པ་རྒྱེན་གྱི་རང་བཞིན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐའ་བཞིར་
 བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདུག་
 ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཞུན་ལས་ཀྱང་མིན་ལ། གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་
 མེད་ལས་ཀྱང་མིན་པས། བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་དུག་ཡུལ་གང་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་
 བ་དུས་ནུས་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཆོག་གསལ་ལས། མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་
 པའི་སྐྱབ་བྱེད་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་འབྲེལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཀག་པ་དོན་གྱིས་
 འབྲུབ་པའི་བྱིར་ངོ། །ཞེས་སྤར་སྟར་འབྲེལ་བ་བཀག་ཀྱང་། དགག་སྤྲ་སྤྲ་བྱི་གཉིས་འབྲུང་བ་
 འབྲུང་དག་པར་ཁས་སྤངས་བྱིན་ཆད་སྤར་སྟར་འབྲེལ་བའམ། ཡང་ན་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་སྟར་
 བྱས་ན་མ་གཏོགས་ཐབས་མེད་དོ། །སྟག་པར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དོན་གྱིས་འབྲུབ་པའི་ཆ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་ཡིན་ཞེས་ཆོག་དངོས་སུ་
 སྟོས་མི་རིགས་ན། རྟེན་འབྲུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་སྟོས་
 མི་རིགས་པར་འབྲུང་ཏེ། རྟེན་འབྲུང་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་དོན་གྱིས་འབྲུབ་པའི་
 བྱིར་རོ་སྟུམ་དུ་དོགས་པས་དགོངས་པ་ཞིབ་ཏུ་བཅའ་བར་བའོ། །བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་
 ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ནི་འབྲེལ་བ་དག་གིས་བཤད་ཅིང་། དེ་ལའང་བསྟན་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་བཟུང་སྟེ་

སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ས་ལ་ལེགས་ལྷན་གྱིས་ཚད་པ་དང་། ཟླ་བས་ཚད་པ་སྒྲིང་ཚུལ་སོགས་ཤེས་
དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་ལས་མིན་ཞེས་གཞན་
སྐྱེ་བཀག་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལུང་ལས་རྒྱུ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུན་དྲ་ནི། དམིགས་པ་འི་
རྒྱུན་དྲ་། དེ་མ་ཐག་པ་འི་རྒྱུན་དང་། བདུག་པོ་ཡང་ནི་དེ་མིན་དུ་རྒྱུན་ཏེ། བཞི་པོ་དེར་ངེས་
ཤིང་རྒྱུ་ལྷ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འི་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་ལས་གཞན་པ་འི་རྒྱུ་
བསྐྱེད་པས་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་མངོན་ནོ་ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་ནི། མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་
གྱི་རང་བཞིན་ནི་རྒྱ་དང་། རྒྱུ་དང་། ལ་སོགས་པས་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་གས་པ་དང་། ཆོག་གས་པ་ལས་
ཐ་དད་པ་འི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་འི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་གྱིས་སྒྲིང་སྟེ། སྒྲིང་ཉིད་
བདུན་ཅུ་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི། །རང་བཞིན་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་གས་པ་འཇམ། །སོ་
སོའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་སྒྲིང་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་
གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ལ། བདུག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མིན་ན། དེ་ལ་ལྟོས་པ་འི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་
ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པས་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །ས་སྐྱུག་གཉིས་གཞན་ཡིན་པ་རང་
ལུགས་སྤྱུང་འདོད་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་མོད་གྱི། རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་འི་
གཞན་ལས་འབྲས་བུ་གཞན་སྐྱེ་བའང་ནི་འདོད་པས། གཞན་ལས་མིན་ཞེས་བཀག་གོ། །འོན་
ཀྱང་དངོས་སྤྱོད་པ་དང་ཚད་པ་འི་ཆེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པ་འི་བྱད་པར་སྤྱར་མི་དགོས་ཏེ།
དེའི་སྒྲོ་ལ་ལྟོས་ན་གཞན་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པ་ལས་མ་འདས་པ་འི་
ཕྱིར་རོ། །གཞུང་འདི་ལ་ཆོག་གསལ་དང་བུ་རྒྱ་པ་ལི་ཏ་གཉིས་ལས་སྤྱར་ཚུལ་མི་འབྲས་བུ་གཉིས་
རེ་བཤད་ཀྱང་ཚད་སྒྲིག་དང་སྒྲིང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ཅ་འབྲེལ་དང་མཐུན་པར་ཡང་བྱར་བྱང་ངམ་
སྤྲུལ་ནས་སྤྱར་སྤྱར་བཀའ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་གྱི་རང་བཞིན་སྤྱོད་མོང་དུ་དགག་པ། སོ་སོར་དགག་པ།
 སྤྱོད་མོང་འགོག་ཚུལ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱེད་པའི་སྒྲིབ་ནས་རྒྱུ་དུ་རྒྱུ་གྱི་པ་
 དགག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནས་རྒྱུ་དུ་རྒྱུ་གྱི་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་བའི་བྱ་བ་
 རྒྱུ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྒྱུ་དུ་རྒྱུ་གྱི་པ་དགག་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱུ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རྒྱུ་
 དུ་རྒྱུ་གྱི་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་བའི་བསྐྱེད་བྱའི་འབྲས་བུ་མི་
 འཐད་པར་མ་ཟད། རྒྱུ་བའི་བྱ་བ་འདྲ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་དྲུང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དྲུང་
 མི་ལྡན་པའི་བྱ་བ་འདྲ་མེད་ལ། བྱ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་རྒྱུ་ཡུང་མེད་ཅིང་། བྱ་བ་དང་རང་བཞིན་
 གྱིས་ལྡན་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཡུང་འོན་ཏེ་ན་ཞེས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཡང་ན།
 རྒྱུ་གྱིས་མི་སྐྱེད་ཡུང་བྱ་བས་སྐྱེད་པས་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་ན་
 དུས་གསུམ་གང་དུ་འདྲ་བྱ་བས་སྐྱེད་མི་དགོས་པས་བྱ་བ་ཡོད་པར་མི་འཐད་ལ། དེའི་ཕྱིར་བྱ་བ་
 རྒྱུ་དྲུང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་དྲུང་མི་ལྡན་པའི་བྱ་བ་འདྲ་མེད་དོ། །རྒྱ་མེད་དུ་རྒྱུ་བའི་བྱ་བ་
 མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་གཉིས་གང་དུ་འདྲ་བ་མི་འཐད་པས་བྱ་བས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་
 པ་མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་ཉིད་གྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པས་
 ཆོག་སྟུང་ན། མི་ཆོག་སྟེ། རྒྱུ་བའི་བྱ་བ་དང་མི་ལྡན་ན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འཛོགས་མི་རུས་པས་རྒྱུ་མ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་བྱ་བ་དང་དོན་དམ་པར་ལྡན་ཞེ་ན། བྱ་བ་དང་དོན་དམ་པར་ལྡན་
 པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཀག་ཟེན་གྱི་རིགས་པས་མི་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ན་
 ཞེས་པ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཆོག་གསལ་ལས་བཤད་ལ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། བརྟག་པའི་དོན་དུ་
 འཆད་ཅེས་ཞིག་ཆེན་ལས་སོ། །བྱ་བ་བཀག་པ་འདི་བརྟག་སྒྲོན་པའི་འདོད་པ་ལ་སྦྱར་ནས་འཆད་
 ཡང་། མཆན་གཞི་བཟུང་བ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྐྱེ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་བཀག་
 པའི་སྐབས་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་ནི་མཐོང་ལ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདྲི་དྲག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ས་
ན། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་སྐྱེད་བྱེད་དྲི་དྲག་ལ་རྒྱ་ཅེས་གྲགས་པས་རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་ཡོད་ཅེ་ན། ཇི་སྲིད་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་མི་ལྷན་པ་དྲི་སྲིད་དྲི་དངོས་པོ་འདྲི་དྲག་
རང་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་མེན་པ་རྗེ་ལྟར་མིན་ཏེ། གང་ཡང་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེ་ལ་རྒྱ་དུ་འཛོག་
པས་མིན་པ་ཁོ་ནའོ། །སྤར་རྒྱ་མིན་ཡང་ཕྱིས་སུ་རྒྱ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་དུ་འགྱུར་
བས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། རྒྱ་དེའང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་དགོས་པས་དེ་ལྟར་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་
བའི་སྐྱོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །གྲུབ་མཐའ་གོང་ལོག་ལ་རྒྱ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་མི་འབྲ་
བར་ཡོད་པ་གཞུང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ན་རྒྱ་དུ་མི་འཐད་པར་མ་ཟད། ལས་ལ་བརྟེན་
ནའང་མི་འཐད་དོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། མེད་དུ་མ་ཡོད་པའི་དོན་ལའང་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་རྒྱ་
ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་ན་ནི་གང་གི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྤེལ་ཡང་རྒྱ་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཡོད་
ན་ནི་རྒྱ་གྱིས་ཅེ་ཞིག་བྱ་སྟེ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་ཡོད་མེད་ནི་རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད་
མེད་ལ་ཞིག་ཆེན་གྱིས་བཤད་པས་མེད་ན་གང་གི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་ཞེས་ཐལ་བ་འཕེན་པ་རྗེ་ལྟར་
རིགས་ཤེས་ན། སྤྱིར་རྒྱ་དུས་སུ་མེད་པ་རྒྱ་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན་ཚུལ་དེ་མི་རུང་ངོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན་འདིའི་རྒྱ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛོག་
དགོས་པས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། རང་གི་ཕྱགས་ནི་འབྱུང་འགྱུར་
གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དངོས་པོ་རྒྱ་དང་། ཡང་གྲུབ་ཟིན་གྱི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ནས་
ཡང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་འབྲས་བྱར་འཛོག་གི། རོ་བོས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་
ལེན་པས་ཐལ་བ་དེ་མི་འཇུག་གོ། །དེ་འབྲས་པའི་ལྟོས་གྲུབ་འདོད་ཕྱིན་ཆད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱང་བརྟགས་འོངས་མེད་པར་གསུངས་པས་དངོས་སྤྱི་བ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལྟོས་

གྲུབ་གྱི་ཚུལ་དེ་མི་འདོད་པས་ཁྱབ་བས་དབྱུང་པར་བྱའོ། །རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་རྟོག་
ན་ནི་སྐར་ཡང་སྟེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་སོགས་གྱི་གཞོན་པ་འདུག་པས་ཚུལ་དེ་ནི་གྲགས་
ཆའོ། །འོན་ཏེ་རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱུན་མི་དགོས་ཀྱང་སྤྱིར་ཡོད་པ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་
ཡིན་པས། ཡོད་ན་རྒྱུན་ཅི་དགོས་ཞེས་ལན་མང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཡོད་པ་
སྐར་ཡང་སྟེ་བ་ལ་ཟེར་ན་ནི་འདོད་ལ། ཡོད་པ་ཙམ་ལ་ཟེར་ན་ནི་འགལ་ཏེ། ལྷ་གྲུ་ལ་རྒྱུན་མི་
དགོས་པར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། ལྷ་གྲུ་ལ་རྒྱུན་དགོས་པ་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལྗངས་ཀྱང་།
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་མི་རིགས་ཤེ་ན། ལྷ་གྲུ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱུན་བརྟགས་
ན་སྐར་ཡང་སྟེ་བ་འབྱུང་ལུས་པའི་གནད་གྱིས་ཡིན་ཏེ། རིག་ཆེན་གྱི་དགོངས་པའོ། །འོན་ཏེ་
རིགས་པས་དེ་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས་དབྱུང་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་མཆན་ཉིད་དགག་པ། དམིགས་རྒྱུན་གྱི་མཆན་ཉིད་
དགག་པ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་མཆན་ཉིད་དགག་པ། བདག་རྒྱུན་གྱི་མཆན་ཉིད་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་མཆོན་
བྱའི་རྒྱ་རྒྱུན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། གྲུ་གི་ཆེ་འབྲས་བུའི་ཆོས་ནི་རྒྱ་དུས་སུ་ཡོད་པ་དྲང་
མེད་པ་དྲང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་སྟེ་སྤྱི་གསུམ་པོ་གང་ཞིག་འབྲུབ་ཅེས་བརྟག་གང་ན།
གང་ཡང་རྒྱས་མི་འབྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་རྒྱའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ་མ་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུན་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས་སྟེ་
བ་མི་རིགས་སོ། །ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་མེད་པའི་ལྷ་གྲུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འབྲུབ་ན་དེ་བོང་
ར་མི་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་མེད་པ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་སྟེ་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དམིགས་རྒྱུན་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། དམིགས་པའི་སྤྱོད་པ་དུ་ཡོད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལ་དམིགས་པ་

བརྟགས་པ་ནི་དགོས་ལུས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་
 ཡིན་པས་མི་འཐད་ཅིང་། ཅི་སྟེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་དྲེད་མེགས་པའི་སྔ་རོལ་ན་མེད་ན་ནི་དེ་ལ་
 རང་བཞིན་གྱིས་དམིགས་པ་ཡོད་པར་གྲ་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་དམིགས་པའི་
 སྔ་རོལ་ན་ཡོད་མེད་གང་ལྟར་ཡང་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་པ་མི་འཐད་པས་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་
 གྱིས་དམིགས་པ་ངོ་ཤོས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་ཅེས་པའོ། །སྤྱིར་དམིགས་པའི་སྔ་རོལ་ན་མེད་པའི་
 རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་རྒྱུ་འཐད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་འཐད་པ་ནི་
 དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲེལ་མི་
 རུང་དུ་འགྱུར་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཆོག་གསལ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་གཉིས་
 ཀ་ལ་ཆོག་རྒྱུ་བཞེ་སོ་སོར་སྤྱར་ནས་བཤད་དོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་། དམིགས་རྒྱུ་གྱི་སྔ་རོལ་
 ན་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་རྒྱུ་རྟོག་གམ། དམིགས་རྒྱུ་གྱི་སྔ་རོལ་ན་མེད་པའི་ཤེས་
 པ་ལ་དམིགས་རྒྱུ་རྟོག་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། ཡོད་པའི་ཆོས་འདི་དམིགས་པ་
 བྱི། །མེད་པ་ཁོ་ན་ཉེ་བར་བསྟན། །ཅི་སྟེ་ཆོས་ནི་དམིགས་མེད་ན། །དམིགས་པ་ཡོད་པར་ག་
 ལ་འགྱུར། །ཞེས་དམིགས་བྱའི་སྔ་རོལ་ན་ཡོད་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་འདི་དམིགས་
 པ་ནི་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དོན་ལ་ནི་
 དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། ཅི་སྟེ་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 ཆོས་ནི་དམིགས་པ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་སྤྱར་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པར་ག་
 ལ་འགྱུར་ཏེ། དགོས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དམིགས་བྱའི་སྔ་རོལ་ན་མེད་པའི་ཤེས་པ་
 ལ་དམིགས་རྒྱུ་རྟོག་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཡིན་པའི་ཆོས་འདི་དམིགས་པ་ནི། །མེད་པ་ཁོ་
 ན་ཉེ་བར་བསྟན། །ཅི་སྟེ་ཆོས་ནི་དམིགས་མེད་ན། །དམིགས་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་
 དམིགས་བྱའི་སྔ་རོལ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཆོས་འདི་དམིགས་པ་ནི་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལ་

ཁྱོད་གྱི་འདོད་པས་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། འོན་ལ་དམིགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས་
 སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཅི་སྟེ་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་ནི་དམིགས་བྱའི་
 སྤྱི་རྒྱུ་མེད་ན་ནི། དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་
 ཏེ། དམིགས་བྱ་ཡོད་དུས་དམིགས་བྱེད་མེད་ཅིང་དམིགས་བྱེད་ཡོད་དུས་དམིགས་བྱ་མེད་
 པས་སོ། །འདིར་ཤིག་ཆེན་ལས། སྤྱི་ཡོད་པར་བསྐྱུར་བ་འདིར་ཡིན་པར་བསྐྱུར་ཏེ་མེད་པ་ལ་
 དམིགས་སྐྱེན་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ལ་བསམས་སོ། །ཀླང་བ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བྱུང་པར་དེ་
 མ་གཏོགས་པ་སྤྱི་གཉིས་འདྲ་ལ། ཅི་སྟེ་ཞེས་པ་གཉིས་མི་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་
 འོན་ནི། འདིར་གཞུང་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་སྤྱི་ནས་སྤྱི་ལྟར་བཤད་པའི་ཆེ་གཞུང་སྤྱི་མའི་ཀླང་
 པ་དང་པོ་གཉིས་དང་། གཞུང་གྱི་མའི་ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་སྤྱིར་འདྲ་བ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཞེས་
 པ་དང་ཡིན་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱུང་བའང་དམིགས་བྱའི་སྤྱི་
 རྒྱུ་མེད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱི་
 བྱའི་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱི་
 བསྐྱུར་པར་ཡིན་པ་ཞེས་བསྐྱུར་ཏེ་ཞེས་པའོ། །འོན་ཀྱང་ཆོག་གསལ་གྱི་འགྱུར་གཞན་ལས་སྤྱི་
 བྱའི་སྤྱི་གཉིས་ཀར་ཡིན་པ་ཞེས་བསྐྱུར་ཏེ་དེ་དང་མཐུན་པའི་བཤད་པ་ཡང་བསྐྱུར་མོད་གྱི། འགྱུར་
 མ་དག་པར་སེམས་སོ། །ཅི་སྟེ་ཞེས་པའི་ཀླང་པ་གསུམ་པ་ནི་སྤྱི་ཆོག་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་
 ཞེ། དེའི་ཚུལ་ནི་གཞུང་ལ་བརྟགས་པས་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོས་གཞན་འགགས་མ་ཐག་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཆོས་གཞན་སྤྱི་བའི་སྐྱེན་
 ཏེ་དེའང་དེ་མ་ཐག་པའི་སྐྱེན་ཡིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་འགྲུགས་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
 རང་བཞིན་གྱིས་འགགས་མ་ཐག་པའི་དངོས་པོ་དེ་མ་ཐག་པའི་སྐྱེན་དུ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་

གུན་རྫོབ་དུ་འགྲགས་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་དུ་ཡང་གྲང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། ལྷ་གྲ་སྐྱེས་པའི་སྤོ་རོལ་དུ་ས་བོན་འགགས་ནས་མེད་ན་ལྷ་གྲའི་རྒྱ་དུ་མི་
 འགྲུར་ཏེ། ལྷ་གྲའི་རྒྱ་དུ་འགྲུར་བ་ལ་ས་བོན་འགག་བཞིན་པ་དང་ལྷ་གྲ་སྐྱེ་བཞིན་པ་གཉིས་
 དུས་མཉམ་པ་དགོས་ཤིང་། དེའི་དབང་གིས་ས་བོན་འགགས་པ་དང་ལྷ་གྲ་སྐྱེས་པ་གཉིས་
 གྲང་དུས་མཉམ་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན། འདི་ལྟར་སྦྱར་ཏེ། ཚོས་ནམས་སྐྱེས་པ་མ་
 ཡིན་ན་སྟེ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ། རྒྱའི་དངོས་པོ་ནམས་འགྲགས་པ་འཐད་པར་མི་འགྲུར་རོ། །དེའི་
 ཕྱིར་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་མི་རྟེགས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེས་པའི་རྫོན་དུ་རྒྱ་འགགས་པ་སྟེ་ཞིག་པ་མི་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱ་མ་འགགས་ན་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་
 མི་འཐད་པར་མ་ཟད། འགྲགས་ན་ཡང་རྒྱ་དུ་གྲང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གྲ་སྐྱེ་བ་ས་བོན་
 འགགས་པའི་རྒྱ་དུ་འགྲུར་དགོས་པ་ལས་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་དེ་མི་རྟེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། གང་ཡོད་ན་གང་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་བདག་པོའི་སྐྱེ་ཡིན་པས། དེ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། བྱད་གཞིའི་དངོས་པོ་རྩལ་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ནི་བྱད་གཞི་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་སྐྱེ་མཆན་གྲང་གི་ཕྱིར་ཡོད་
པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་ན་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་
དེ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་སྐྱེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། དེའི་དོན་ལྡོག་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འབྲས་བུ་འབྲུང་བའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་རྒྱུན་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་
པ་དགག། འབྲས་བུ་རྒྱུན་ཡིན་མིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་དགག། རྒྱུན་དང་རྒྱུན་མིན་གྱི་
རང་བཞིན་ངེས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུན་སོ་སོ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་སུ་རྒྱལ་གྲང་། ས་
པོན་སོགས་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྒྱུན་ཅམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། རྒྱུན་

ནམས་སོ་སོ་བའམ་འདུས་བུ་ལའང་རུང་སྟེ་འབྲས་བུ་དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ནམས་
ལ་ནི་གང་མེད་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་དེ་དག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ངེ་ལྟར་སྟེ་སྟེ་ཚུལ་མེད་དོ། །རྒྱུ་
ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་ན་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་ལ་མེད་པ་དང་དེ་ལས་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་གཉིས་འགལ་བའི་གནད་གྱིས་ཡིན་ནོ། །འགལ་ཚུལ་ནི། ཅི་སྟེ་འབྲས་
བུ་དེ་རྒྱུ་ལ་མེད་ཡུང་རྒྱུ་དེ་དག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་འགྱུར་ན། རྒྱུ་མིན་པ་ལས་ཡུང་
འབྲས་བུ་དེ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེ་ལྟར་མཚུངས་པ་
ནི། རིག་ཆེན་ལས། འདི་དག་གི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྤར་བཤད་བྱེད་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན།
རྒྱ་དུས་སུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ངོ་བོས་བྱལ་བ་སྟེ་ན་དེ་སྟེ་ལ་རི་བོང་རྒྱ་མི་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་
མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་མཐུན་པར་སྤར་དགོས་སོ། །གལ་
ཏེ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སོ་སོ་ལ་ཡོད་དམ་ཆོགས་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་བརྟགས་ནས་
འགོག་སྟེ་གཞོད་པ་བསྟན་སྟོན། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་རྒྱུ་གྱི་རུང་བཞིན་ནི་ཡིན་པས་གཞོད་བྱེད་དེ་མི་འཇུག་ཅེ་ན།
རྒྱུ་ནམས་ནི་བདག་གི་རུང་བཞིན་མིན་ལ། བདག་གི་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་སོ་མིན་པ་སྟེ་མེད་
པ་ལས་ན། འབྲས་བུ་གང་དེ་ནི་ངེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་གྱི་རུང་བཞིན་ཡིན་ཞེས་བརྟོག་དེ། རི་བོང་རྒྱའི་
རང་བཞིན་དུ་བརྟོག་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་རྒྱུ་གྱི་རུང་བཞིན་མིན་ལ། རྒྱུ་མིན་གྱི་རུང་བཞིན་
དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས། འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་། རྒྱུ་ཅན་
གྱི་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ན་དེའི་རྒྱུ་མིན་པ་དང་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ངེས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུ་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མེད་པས། རྒྱུ་ཡིན་མིན་གྱི་ནམས་དབྱེ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་སྒྲུ་བའང་མི་འཐད་དོ། །དེ་ནི་མདོར་བྲིས་བར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་དུ་

ཞེན་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འབྱམས་པས་ན། རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་
ལ་རང་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དབྱེད་དགོས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ལ་འགག་སོགས་བརྒྱད་
དང་གཞན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གྲ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་ན་རྟོག་པས་སྐྱེ་བ་ཉག་གས་པར་ཟད་ལ། དེ་ལྟར་ན་མི་ལམ་གྱི་ལྷ་གྲ་དང་འབྲ་བར་ས་བོན་
ལས་སྐྱེ་བ་འགལ་ཞིང་། ཅི་སྟེ་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་ན་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་ཅན་དུ་བྱུང་བའི་དོན་
མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །དཔེར་ན་ཐག་པའི་སྐྱུ་ལ་དེ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་
དོན་དུ་འདོད་པ་ཉིད་གྱིས་རང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་པར་འདོད་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་རང་རྒྱ་ལས་
སྐྱེ་ན་ནི་སྐྱེ་བཏགས་པར་འགལ་ཏེ། སྐྱུ་ལ་མཚན་ཉིད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་
བོ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བར་ནི་དམིགས་ལ། སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་ཡང་
དག་པའོ་སྟུང་དུ་ཞེན་པས། གསུང་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་མང་དུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་
ཡང་ལོག་རྟོག་གཙོ་བོ་གཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་
སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་དགོངས་པ་འདེད་པའི་ཡིན་པས། འདི་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པས་སྟེ་མིག་བྱས་
ཏེ། སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྩིས་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་འདྲིན་ལྟར་སྐྱེས་ཀྱི་
ཞེན་ཡུལ་འགོག་པའི་ཐབས་སུ་འབྱེད་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་འདེམས་དང་སྤྱད་ཀྱང་ཏུ་གཏོང་
བའི་དཔེ་བཞིན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱ་མ་ཅ་བའི་རྒྱུ་བཏགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་དང་པོའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མཐུག་བསྟུ་བའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས།
ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་བྱ་བ་སོ་སོར་དགག་པ་དང་། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་བྱ་བ་སྟན་མོང་
དུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལས་ལ་བཏགས་ནས་དགག་བྱེད་པ་པོ་ལ་བཏགས་ནས་
དགག་བྱ་བ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་བྱ་བྱེད་ལ་བཏགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས། ལམ་གསུམ་ལ་བྱ་བ་ཐུན་མོང་དུ་དགག་བ་དང་། བགོམ་པའི་ལམ་ལ་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
 དགག་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་པ། །ཞེས་འགོག་བ་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་
 གྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དེ་སོང་བའི་ལམ་ལ་ཡོད་དམ། མ་སོང་བའི་
 ལམ་ལ་ཡོད་བརྟག་གང་། དེ་ལ་རྩེ་ཞིག་སོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འགགས་ཟེན་པས་
 འགྲོ་བ་མིན་ལ། མ་སོང་བའི་ལམ་ལ་འང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པས་འགྲོ་བ་མིན་ནོ། །དེའི་
 ཕྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཡོད་ན་ལམ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་དམིགས་
 རིགས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དེ་སོང་མ་སོང་གི་ལམ་ལ་མེད་
 མོད་ཀྱང་བགོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོད་པས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། སོང་བ་དྲང་མ་སོང་བའི་ལམ་ལས་མ་
 གཏོགས་པའི་བགོམ་པའི་ལམ་བདེན་པ་བ་ཆད་མས་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བས་དེར་ཡང་འགྲོ་
 བ་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐུགས་སྒྲུལ་འགོད་བ་དང་། དེ་དགག་བའོ། །དང་པོ་ནི། གྲང་
 ལྷ་རྒྱུ་ལ་འདེག་འཛིག་གི་གཡོ་བའི་བྱ་བ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལྷ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། གཡོ་བ་
 དེ་ཡང་འགྲོ་བ་པོ་གྲང་གི་བགོམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་གཡོ་བའི་བྱ་བ་ནི་སོང་བའི་ལམ་
 དྲང་མ་སོང་བའི་ལམ་དག་ལ་ཡོད་པ་མིན་པར་གྲུབ་པས། དེའི་ཕྱིར་མཐའ་གཞན་ཞིགས་པའི་
 རིགས་པས་བགོམ་པའི་ལམ་ལ་འགྲོ་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་གཅིག་བྱ་བ་དང་བཅས་ན་ཅིག་ཤོས་
 བྱ་བས་སྟོང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་བྱ་བ་དང་བཅས་ན་བྱ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 བགོམ་པའི་ལམ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་ནི་རི་ལྷ་བྱར་ན་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་
 འཐད་དོ། །གྲང་གི་ཆེ་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དྲིང་ལྡན་པ་མེད་པ་ཡི་གང་བགོམ་
 པའི་ལམ་འཐད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྷ་རྒྱུ་ན་བྱ་བ་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ལས་མེད་པས་གང་

གི་བགོམ་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱ་བས་སྟོང་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་འཇིག་ཆེན་
དུ། བྱ་ཆེག་དང་བྱེད་ཆེག་བརྗོད་བྱས་སྟོང་མི་སྟོང་གི་སྟེང་ནས་འབྲེལ་བར་མཛད་དོ། །ཅི་སྟེ་
གང་གིས་བགོམ་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་འདོད་ན། དེའི་བགོམ་བྱའི་ལམ་ལ་
འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གིས་བགོམ་པ་སྐྱེས་བུ་
ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་ན་བྱ་བ་ནི་ཆ་མེད་གཅིག་ལས་མེད་པས་
གང་བགོམ་པའི་ལམ་བྱ་བས་སྟོང་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ནི་བྱ་
བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེག་ཡིན་པས་གང་དུ་འགྲོ་བ་ལམ་དང་གང་གིས་འགྲོ་བའི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་
ཀ་ལ་འཇུག་གོ། དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་གང་དུ་འགྲོ་བའི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་ཀ་
ལ་ཡོད་མོད་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་སྤྱོད་ཀས་ལྟར་ན་མི་རུང་ངོ་། །རྩི་ལྟར་ཞེ་ན། ཆ་ཅན་
གྱི་བྱ་བ་དང་ཆ་ཤས་སོ་སོ་ངོ་སོ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ངོ་སོ་གཅིག་པ་དགོས་ལ།
ངོ་སོ་གཅིག་ན་ཆ་མེད་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བྱས་པས། ཡུལ་ཉེན་གཉིས་གཅིག་ལ་ཡོད་ལ་ཅིག་
ཤོས་ལ་མེད་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །འཇིག་ཆེན་གྱི་དགོངས་པས་རང་མཆོན་གྱིས་སོ་
སོ་བའི་ཆོས་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་གཅིག་བསྟེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་འགོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་
སོ་ནི། གང་བགོམ་པ་ལམ་དང་གང་གིས་བགོམ་པ་འགྲོ་བ་སོའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་ལ་འགྲོ་བའི་
བྱ་བ་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་ཅེ་ན། འོ་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བདག་ཉིད་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ།
བྱ་བ་གང་གིས་བསྟོད་བྱའི་ལམ་དུ་བགོམ་པ་ལམ་དུ་འཇོག་པར་གྱུར་པའི་ཆ་གཅིག་དྲིང་། བྱ་བ་
གང་གིས་སྐྱེས་བུ་དེ་ལ་འགྲོ་བར་འཇོག་པའི་ཆ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ན་ནི། འགྲོ་བ་སོ་ཡང་གཉིས་
སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ། གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་སོ་མེད་པར་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་

བའི་བྱིར་རྟོ། །གལ་ཏེ་ལྷན་བྱིན་གཅིག་ཉིད་གྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་སྤྱོད་པ་སོགས་བྱ་བ་
 དུ་མ་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་བྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་བྱས་ན་འགྲོ་བ་སོ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 ཐལ་བ་འཕེན་པ་རྗེ་ལྷན་རིགས་སྤྲུལ་ན་བདེན་ཏེ། འོན་ཀྱང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་སྤྱོད་པ་འདི་བྱ་བ་
 གཉིས་ནི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་པས་བྱེད་པ་སོ་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱར་བྱང་ལ། སྤར་
 བཤད་པ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ནི་ཡོད་ན་རིགས་མཐུན་ལས་མ་འདས་པས་བྱེད་
 པ་སོ་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་མི་ལུས་པས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་སོ་
 ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་དཔེར་མཆོད་ན། རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་མི་དགོས་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་རིགས་
 མཐུན་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་ན་གང་ཟག་གཅིག་རྒྱུད་ཐ་དད་གཉིས་སུ་འགྱུར་
 དགོས་པ་དང་འབྲེལ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འགྲོ་བ་སོ་འགྲོ་བའི་རྟོན་དུ་ཡོད་པ་དགག། རྣམ་གྲངས་གསུམ་
 གྱི་གང་ཟག་ལ་འགྲོ་བ་སྤྱིར་དགག། འགྲོ་བ་སོ་ལ་འགྲོ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལོ། །དང་སོ་ནི།
 གལ་ཏེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དེ་འགྲོ་སའི་ལས་ལ་མེད་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འགྲོ་བ་སོ་འདི་གང་
 ཟག་ལ་ཡོད་པས་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་སོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་གྱུར་ན་ནི་
 འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་བྱིར་འགྲོ་བ་སོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་
 མི་འཐད་ཅིང་། འགྲོ་བ་སོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་ན་ནི་འགྲོ་བ་སོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲགས་ལྟར་ཏེ། མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། བཅའ་བའི་ཆེ་འགྲོ་བ་
 སོ་ལས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མི་རྟོན་ན་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་འགལ་བའི་བྱིར་དང་།
 བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བྱེད་པ་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་
 འགྲོ་བ་སོ་འགྲོ་བའི་རྟོན་དུ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པས། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ནི་འགྲོ་བ་སོ་ལ་ཡོད་ཅེས་སྤྱོད་

བ་མི་འཐད་དོ། །འགྲོ་བ་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཉིད་དགོས་པ་ནི་ཕྱོགས་ལྔ་མ་
ལྟར་ན་ཡིན་གྱི། རང་ལ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
ལྟས་བྱིན་འགྲོའོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་འགྲོ་བ་པོ་ནི་མི་འགྲོ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆན་
འཆད་པར་འགྱུར་ལ། འགྲོ་བ་པོ་མིན་ནའང་འགྲོ་བ་མིན་ཞིང་། འགྲོ་བ་པོ་དྲིང་འགྲོ་བ་པོ་མིན་
པ་ལས་གཞན་པའི་གསུམ་པ་ནི་མི་སྲིད་པས་གྲང་ཞིག་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་
བྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མི་སྲིད་དེ། གསུམ་པོ་
གང་ལའང་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བྱེད་ཆོག་དོན་དང་བཅས་ན་བྱེད་པ་པོའི་ཆོག་དོན་གྱིས་སྟོང་པ།
བྱེད་པ་པོའི་ཆོག་དོན་དང་བཅས་ན་བྱེད་ཆོག་དོན་གྱིས་སྟོང་པ། གཉིས་ཀ་དོན་དང་བཅས་ན་
ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། །གཞན་གཉིས་ལ་དོགས་པ་མེད་མོད། འགྲོ་བ་པོ་མི་འགྲོ་བའི་
རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། གྲང་གི་ཆེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པ་ཡི་འགྲོ་བ་པོ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་བ་
དེའི་ཆེ་ན་རེ་ཞིག་འགྲོ་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲོའོ་ཞེས་རྩི་ལྟར་འཐད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་མི་
འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མཆན་ནི། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་གཅིག་བྱ་དེ་ནི་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་
ཆོག་གི་དོན་དུ་ཡོད་པས་འགྲོ་བ་པོ་ཞེས་པའི་ཆོག་བརྗོད་བྱས་སྟོང་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཉིད་འགྲོ་བ་པོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་དོན་དུ་ཡོད་པས་
སྟོན་མེད་ཅེ་ན། གྲང་གི་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་བ་པོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་
འདོད་པ་དེ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་འགྲོའོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་འགྲོ་བ་པོ་
ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འགྲོ་བ་པོ་ཞེས་པའི་ཆོག་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ནས་འགྲོ་

བ་པོ་འགྲོ་བར་འདྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་འགྲོ་བ་པོ་དང་འགྲོའི་ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི། འགྲོ་བ་པོ་གཉིས་སུ་ཐུལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱ་བ་གྲང་གྲིས་འགྲོ་བོར་མངོན་པའི་བྱ་བ་གཅིག་དང་། འགྲོ་བ་པོར་གྱུར་ནས་གང་འགྲོ་བར་མངོན་པའི་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ་རིགས་མཐུན་ཆས་ཐ་དད་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་འདི་སྙམ་དུ་འགྲོའི་ཞེས་པའི་སྒྲིའི་དོན་ལ་གང་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དང་གང་འགྲོ་བའི་སྒྲིའི་བྱ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཆ་བཅས་མི་རུང་བས། སྤྲུལ་ལ་ཡོད་ན་ཕྱི་མ་ལ་མེད་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཡོད་ན་སྤྲུལ་ལ་མེད་དགོས་ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་འགོག་ན་གོ་བདེ་ཞིང་ཆོག་ས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་ན་བྱ་ཆོག་དང་བྱེད་ཆོག་བརྗོད་བྱས་སྟོང་མི་སྟོང་གི་སྒྲོ་ནས་བརྟག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟམ་ན། སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཅ་པའི་དགོངས་པ་བཟུལ་བའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་འགྲིག་ཐབས་མེད་པར་གཞིགས་ནས་གོང་ལོག་དུ་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་སུ་སྤར་ལྟར་བཟུལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་ལྟ། དང་པོའི་རྩོམ་པ་ཡོད་པ་དགག། འགྲོ་པའི་ལམ་ཡོད་པ་དགག། འགྲོ་བའི་གཉེན་པོ་ཡོད་པ་དགག། ར་མའི་ཚྭ་པ་ཡོད་པ་དགག། གནས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལམ་གསུམ་དུ་མེད་པའི་རྟགས་གྱིས་དགག་པ་དང་། ལམ་གསུམ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་གྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། སྤྲོད་པ་བཏང་ནས་འགྲོ་བར་རྩོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་སོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་མེད་དེ། བརྩམས་པའི་བྱ་བ་འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་སོང་བའི་ལམ་ལ་འང་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་མེད་དེ། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བརྩམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བགྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འང་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སོང་མ་སོང་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བགྲོམ་ལམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་ནི་ལམ་

གསུམ་པོ་གང་དུའང་ཡོད་པ་མིན་ན། གྲང་དུ་འགྲོ་བ་ཚུམ་པར་བྱེད་དེ། ཐམས་ཅད་དུའང་མི་
རིགས་པས་འགྲོ་བའི་ཚུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་ལམ་གསུམ་དུ་མེད་ཀྱང་། གང་དུ་འགྲོ་བར་
རྩོམ་པའི་ལམ་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་རྩོམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེན་མ་ཡིན་
ཏེ། འགྲོ་བ་རྩོམ་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ན། གང་དུ་འགྲོ་བ་རྩོམ་པར་འགྱུར་
བའི་བགོམ་པའི་ལམ་མེད་ཅིང་། སོང་བའི་ལམ་ཡང་མེད་པས་དེ་གཉིས་སུ་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་དེ་
གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ། མ་སོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པས་དེ་ལ་འགྲོ་བའི་རྩོམ་
པ་གྲ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དེའི་སྤྱིར་འགྲོ་བར་རྩོམ་པའི་ལམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། འགྲོ་བར་
རྩོམ་པའི་ལམ་གསུམ་སོ་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤྱིར་བགོམ་པའི་ལམ་
ལ་འགྲོ་བའི་རྩོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་འགྲོ་བ་རྩོམ་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་མི་དགོས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་བའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ལྟར་ལྟོས་ཏེ། རྒྱ་མཁན་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་འགྲོ་
བ་རྩོམ་པའི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ལམ་གཞན་གཉིས་མེད་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། མ་སོང་བའི་ལམ་ཡོད་པས།
མ་སོང་འགྲོ་བ་གྲ་ལ་ཡོད། །ཅེས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི། མ་སོང་བའི་ལམ་ལ་འགྲོ་
བའི་རྩོམ་པ་གྲ་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །འོ་ན། བགོམ་ལ་རྩོམ་པ་ཡོད་
མིན་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་རྩོམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དབྱུང་གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཕྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། འཕྲོ་སའི་ལམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འཕྲོ་བའི་ཚུམ་པ་ནི་བརྟག་ཅིང་དབྱད་པའི་ཆེ་ནམ་པ་ཐུམས་ཅད་དུ་སྒྲར་
 བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། སྒྲོང་བའི་ལམ་ཅི་ཞིག །བཤོམ་པའི་ལམ་ཅི་ཞིག །མ་སོང་བའི་ལམ་ཅི་
 ཞིག་ནམ་པར་བརྟག་སྟེ་བརྟགས་མི་བྱས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་རིགས་སོ། །གཞུང་
 རྒྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་བཟོད་བྱའི་ལམ་བཀག་པ་ཅམ་དུ་མཚུངས་མོད་ཀྱི། རྒྱ་མས་བྱ་བ་ཚུམ་པའི་

ལམ་དང་། བྱི་མས་བྱ་བ་འཇུག་པའི་ལམ་བཀག་པས་སྒྲོས་པའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །གཞུང་བྱི་མའི་
དོན་བསྟུས་ན། བྱ་བ་འཇུག་པའི་ལམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། བྱ་བ་ཚུལ་བ་ཐམས་ཅད་དུའང་
མི་འཐད་པ་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་གངས་གསུམ་གྱིས་གང་ཟག་ལ་སྔོན་བ་སྦྱར་བཀག་པ་
དང་། འགྲོ་བ་ལ་སྔོན་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ།
དེའི་འགལ་སྒྲིབ་སྔོན་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། རྟེ་ཞིག་འགྲོ་བ་པོ་མི་སྔོན་དེ། རྒྱ་
མཚན་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། འགྲོ་བ་པོ་མིན་པ་ཡང་སྔོན་བ་མིན་ཏེ། རང་
བཞིན་གྱིས་འགྲོ་བོ་མིན་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་འགྲོ་ལ། འགྲོ་བའི་སྐབས་མེད་པ་ལ་ནི་སྔོན་པའི་
སྐབས་མི་སྔོན་པའི་བྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བཏང་ནས་གནས་པ་ལ་སྔོན་བ་ཞེས་
འཇོག་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །འགྲོ་བ་པོ་ལས་ཀྱང་གཞན་ལ་འགྲོ་བོ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་གཞན་
པའི་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་ནི་གང་ཞིག་སྔོན་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་སྔོན་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སྔོན་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཡོད་ན་རྣམ་གངས་ཀྱི་གང་ཟག་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞིག་ལ་ཡོད་
རིགས་པ་ལས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་པོ་མི་སྔོན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གྲང་གི་ཆེ་སྟེ་གང་གི་
བྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པ་ཡི་འགྲོ་བ་པོ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་བྱིར་རྟེ་ཞིག་འགྲོ་བ་པོ་
སྔོན་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་འཐད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་ན་
འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་བཅས་དགོས་ལ། སྔོན་པ་པོ་ཡིན་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་འགྲོ་བ་པོ་སྔོན་པ་དེ་ལྟར་འཐད་དེ་མི་འཐད་ཅེས་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། བྱ་བ་དེ་ལས་ལྔ་ག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། བགོམ་པའི་ལས་ནི་བྱ་བ་ལྔ་ག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་བྱ་བ་འཇུག་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ལ་འཇུག་པ་དང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སོང་བའི་ལམ་ལས་ཀྱང་ལྡོག་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དྲི་། ཁྱོད་གི་ལྟར་ན་འཇུག་ལྡོག་དུས་གཅིག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བན་ཚུན་ལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་འབྲེལ་བ་ཅན་གཉིས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲེལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་སོང་བའི་ལམ་ལས་ཀྱང་ལྡོག་པ་མིན་ཏེ། དེ་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པས་ལྡོག་པའི་བྱ་བ་བརྩམས་པའི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ལྡོག་ས་གསུམ་པོ་གང་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སོང་བའི་ལམ་ལ་བྱ་བ་འགགས་པར་བཤད་པས་དེ་ལས་ལྡོག་པར་ཡང་འདོད་རིགས་སམ་སྐྱུ་སྟེ། འོན་ཀྱང་འཇིག་ཆེན་གྱི་དགོངས་པས་བགོས་པའི་ལམ་ལ་ལྡོག་པ་དོན་དམ་དུ་དང་། གཞན་གཉིས་སུ་ལྡོག་པ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་དགག་པར་གསུངས་པས་དབྱེད་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ནི། གནས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགྲོ་བ་དྲུང་ནི། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་འཇུག་པ་སྟེ་གནས་པའི་ཚུལ་བ་དྲི་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་གནས་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཡང་ནི་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དྲི་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཞིག་གནས་པོ་མི་འགྲོ་སྟེ། །ཞེས་དང་། སོང་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཆོག་པ་བཅད་འདོན་པ་སྟོས་ནས་དགག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གནས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེའི་འགལ་ལྷ་འགྲོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་སྐྱ་བ་མི་འཐད་དོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ། བྱ་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པ། གཅིག་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན། གཅིག་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷས་བྱིན་འགྲོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་པོ་དང་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དེ་དྲི་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་

གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྱུང་མི་རུང་ལ། འཕྱོ་བའི་བྱ་བ་དེ་དྲང་འཕྱོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་
རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་གཞུན་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྱུང་མི་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷར་མི་རུང་ཞེ་ན། གྲུལ་ཏེ་འཕྱོ་བའི་བྱ་བ་གྲང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཕྱོ་
བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི་བྱེད་པ་པོ་དྲང་ལས་ཉིད་ཀྱང་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་
འགྱུར་བ་ལས་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་བྱ་བྱེད་གཉིས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་མི་རུང་ཞིང་། གྲུལ་ཏེ་
འཕྱོ་བའི་བྱ་བ་དྲང་འཕྱོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞུན་པ་ཉིད་དུ་ནམ་པར་
བརྟག་ན་ནི། འཕྱོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་འཕྱོ་བའི་བྱ་བ་དྲང་། འཕྱོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་འཕྱོ་
བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བྱེད་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་གཞུན་པ་ཉིད་དུ་འང་མི་རུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ནི། བྱ་བྱེད་གྲང་དུག་རི་སྐད་བཤད་པ་ལྷར་དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གཅིག་
པ་ཉིད་དུ་འང་མ་གྲུབ་ཅིང་། དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གཞུན་པ་ཉིད་དུ་འང་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡོད་
པ་མིན་ན་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རི་ལྷར་ཡོད་དེ་ཡོད་ཚུལ་མེད་པས་འཕྱོ་བ་པོ་དང་
འཕྱོ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་རིགས་སོ། ། བྱ་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་བྱེད་པ་
པོ་དང་ལས་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་དུ་ཐལ་བར་འཕངས་པ་ནི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེ་ཉིད་དུ་དགག་པ་དང་། གཞན་ཉིད་དུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
འཕྱོ་བའི་བྱ་བ་གྲང་གིས་ལྷས་བྱིན་འཕྱོ་བ་པོར་མངོན་པ་སྟེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་འཕྱོ་བའི་བྱ་
བ་དེ་ནི་ལྷས་བྱིན་དེ་ཉིད་འཕྱོ་བར་མཚོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གྲང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་དུ་
འཕྱོ་བའི་བྱ་བ་བརྟམས་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་འཕྱོ་བ་པོའི་ལྷས་བྱིན་མེད་ན་འཕྱོ་བ་པོ་གྲང་ཞིག་ལུལ་
གྲང་དུ་འཕྱོ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཕྱོ་བའི་བྱ་བ་གྲང་གིས་ལྷས་བྱིན་འཕྱོ་བ་པོར་མངོན་པ་སྟེ་མཚོན་པར་

བྱེད་པའི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་བ་འང་སྣ་ས་ཁྱེན་དེ་ཉིད་འགྲོ་བར་མཆོག་པར་
བྱེད་པའི་བྱ་བ་མིན་ཏེ། གྲང་གི་ཕྱིར་བྱེད་གཞི་འགྲོ་བ་པོ་གཅིག་ཕྱེ་ལ་བྱེད་ཆོས་འགྲོ་བའི་བྱ་
བ་རིགས་མཐུན་རྗེས་ཐ་དང་བ་གཉིས་སྟུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིར་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་
ཉིད་གྱིས་སྣ་ས་ཁྱེན་འགྲོ་བ་པོ་ཡིན་པ་དང་དེ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀ་མཆོག་རུས་ཀྱང་། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན་མི་རུང་སྟེ། ཆ་ཅན་གྱི་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་གཅིག་ཕྱེ་དེ་དང་
ཆ་ཤས་གྱི་བྱ་བ་དེ་དག་གཅིག་ཐ་དང་གྱི་སྟོན་ས་བརྟག་ན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་མི་
འཐད་ཅེ་ན། ཆ་ཆ་ཅན་ངོ་པོ་གཅིག་ན་སྟོག་པའང་གཅིག་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་ན་གཞུང་སྔ་མས་
བསྟན་པའི་གཞོན་བྱེད་དང་། ངོ་པོ་ཐ་དང་ན་འབྲེལ་མེད་གྱི་ཐ་དང་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་ན་གཞུང་
ཕྱི་མས་བསྟན་པའི་གཞོན་བྱེད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་འགྲོ་བ་གང་གིས་འགྲོ་བ་པོར་
མངོན་པར་བྱེད་པའི་འགྲོ་བ་དེ་ནི་འགྲོ་བ་པོ་དེ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་
བ་པོ་འགྲོ་བའི་སྔ་རོལ་དུ་ཡོད་ན་རིགས་སྟུ་ཆུག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་པོ་གང་ཞིག་བྱ་བ་
གང་དུ་འཇུག་ཅིང་འགྲོ་བར་འགྱུར་པའི་ནམ་དཔེ་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཇོ་བ་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་བ་དེ་འཇོ་སའི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་གང་དུ་འང་
རང་བཞིན་གྱིས་འཇོ་བར་མི་བྱེད་ལ། འཇོ་བ་པོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་བ་ཡང་འཇོ་སའི་ལམ་རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་གང་དུ་འང་འཇོ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་། འཇོ་པོ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་གྱུར་བ་དེ་ཡང་འཇོ་
སའི་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་གང་དུ་འང་འཇོ་བར་མི་བྱེད་པས་འཇོ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྒར་གྲུས་པར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་མདོར་ན་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་དང་། འགྲོ་
བའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། བཟོད་པར་བྱ་བ་སྟེ་འགྲོ་བའི་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། དབྱུ་མ་རྩ་བའི་འགྲོ་འོང་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་གཉིས་
པའོ། །

༥ གཉིས་པ་བདག་མེད་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལ། ཆོས་དང་གང་ཟག་སོ་སོར་
 བྱེ་སྡེ་བཤད་པ། དངོས་སོ་ཙམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་
 རྩོམ། དུས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་པ། སྲིད་པའི་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བསྟན་
 པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་
 པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། ཆོས་གསུམ་བདག་ཏུ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་གསུམ་བདག་ཏུ་
 ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཆོས་བདག་དགག། སྤང་སོ་
 ལ་ཆོས་བདག་དགག། ཁམས་ལ་ཆོས་བདག་དགག་པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་
 པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་ལས། ལྟ་བར་བྱེད་པ་དྲང་། ཉན་པར་བྱེད་
 པ་དྲང་། སྟོམ་པར་བྱེད་པ་དྲང་། ལྟང་བར་བྱེད་པ་དྲང་། དེག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་པར་བྱེད་
 པའི་ཡིད་དྲིང་བཅས་པ་ནི་དབང་སོ་བྱུག་སྟེ་སྟོང་བྱེད་ཏུ་བསྟན་ལ། དེ་དྲག་གི་སྟོད་ཡུལ་བལྟ་
 བར་བྱ་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་མཉན་པར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱམ་པར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱང་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟ་བའི་ཆོས་གསུམ་དགག་པ་དང་། དེགས་པ་དེ་གཞན་ལའང་
 སྐྱར་བའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། ལྟ་བའི་བྱེད་པ་སོ་དགག་པ་དང་། ལྟ་བའི་ལས་དང་བྱ་བ་དགག་
 པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། མིག་ལྟ་བའི་བྱེད་པ་སོ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། བདག་གས་རྣམ་ཞེས་
 བྱེད་པ་སོ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། རང་ལ་མི་ལྟ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་
 དང་། ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ། རྟགས་
 འགོད་པ། མ་དེས་པ་སྤང་བ། རོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་སོ་ནི། བདག་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པ་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་ལྟ་བར་བྱེད་པ་དེ་རྟང་གི་བདུག་ཉིད་དེ་ལ་ནི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མི་ལྟ་བ་
 ཉིད་ཡིན་ལ། གང་ཞོག་བདུག་ལ་མི་ལྟ་བ་དེ་ནི་གཞན་དྲག་བྱམ་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྗེ་

ལྟར་ལྟ་སྟེ་ལྟ་ཚུལ་མེད་དོ། །

° ° གཉིས་པ་ནི། མ་ངེས་པ་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་མེས་རང་མི་སྟེག་ཀྱང་གཞན་སྟེག་པ་མི་
འགལ་བ་བཞིན་དུ་མིག་གིས་རང་ལ་མི་ལྟ་ཡང་གཞན་ལ་ལྟ་བ་མི་འགལ་ཞེ་ན། ལྟ་བ་རང་
བཞིན་ཡོད་པ་རུ་བ་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་ཡི་དཔེ་བཞོད་ཀྱང་དེས་ནི་ཅུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
སོང་བ་དྲང་མ་སོང་བ་དང་བཞོམ་པ་ལ་བརྟགས་ནས་འགོ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡིས།
མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དེ་ནི་བསྟེགས་པ་དང་མི་བསྟེགས་པ་དང་སྟེག་བཞིན་པ་ལ་བརྟགས་ནས་
འགོག་པར་འགྱུར་ཞིང་དེར་མ་ཟད། མཚོན་བྱའི་དོན་ལྟ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་འང་ལན་བརྟུབ་པ་
ཡིན་ཏེ། བལྟས་ཟིན་པ་དང་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་སྟེ་བརྟགས་ནས་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་གཞན་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཚུལ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ནི་བཤད་
ཟིན་ལ། གྲང་གི་ཆེ་རང་ངམ་གཞན་ལ་འང་རུང་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ལྟ་བ་དེ་ནི་ལྟ་བར་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བས་ན་ལྟ་བར་བྱེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ནི་
དེ་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་རིགས་པས་ལྟ་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་
བྱ་བྱེད་བྱ་བོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མིག་ནི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ཉིད་མ་
ཡིན་ཏེ། ལྟ་བ་པོར་གྱུར་ནས་སྐར་ཡིང་ལྟ་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བའི་རང་བཞིན་མིན་
པའི་མིག་ཀྱང་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བའི་བྱ་བ་དང་བཤམ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་ལྟ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ལྟ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་མིན་གང་ལྟར་ཀྱང་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་ལྟ་བ་པོས་ལྟ་ན་སྐར་ཡང་ལྟ་མི་དགོས་ཀྱང་། བྱོགས་སྔ་མ་ལྟར་ན་དགོས་
ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་ན་གཞན་ལ་ལྟ་མེད་དུ་ལྟ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་མི་ལྟ་བའི་

སྐབས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བྱ་བ་ཟིན་གྱི་དངོས་པོ་སྐྱེན་གྱིས་སྐྱེད་ན་སྤར་ཡང་
 སྐྱེད་གོས་པར་གསུངས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྟ་བུར་གྱི་མིག་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་དང་ངོ་མོ་
 གཅིག་གམ་མི་གཅིག་།དང་པོ་ལྟར་ན། ལྟོག་པའང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད། གཉིས་པ་
 ལྟར་ན། འབྲེལ་མེད་ཏུ་འགྱུར་བས་བྱ་བུ་དུ་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཏུ་བཀའ་ནའང་རུང་བར་
 སེམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིས་ལྟ་བས་ན་ལྟ་བར་བྱེད་ཅེས་རང་བཞིན་ཏུ་མི་རྟོག་གི། འདིའི་
 སྒོ་ནས་བདག་གམ་རྣམ་ཤེས་གྱིས་ལྟ་བས་ན་ལྟ་བུར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་སྤྲུལ་སྟེ། དཔེར་
 བ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་ལྟ་རེ་ལ་བཞེན་ནས་ཤིང་བཅད་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་གྱིས་ལྟ་རེ་
 རང་བཞིན་ཡོད་པར་གོ་བུས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྟ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་ལྟ་
 བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཉིད་གྱིས། ལྟ་པོ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་འདོན་
 བ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟ་བ་པོ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་རྣམས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །བདག་གམ་རྣམ་ཤེས་བཀག་པ་འདིས་ནི་མིག་ལྟ་བུའི་བྱེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་
 བྱ་བ་པའི་སྐབས་བྱེད་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་དང་བཅས་ཤིང་མ་སྤངས་པའི་
 ལྟ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། གཞན་ཏུ་ན་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་ནས་ཡང་བྱས་པ་
 དགོས་པ་ལས་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུའི་བྱ་བ་སྤངས་པ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཀྱང་
 ལྟ་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། བྱ་བ་དང་བྲལ་བའི་བྱོད་པ་པོ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་
 ཆེན་ལས། སྤང་མ་སྤང་ནི་ལྟོས་མ་ལྟོས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཅོད་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ལྟ་བ་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་མེད་ན་བལྟ་བར་བྱ་བ་དྲུག་ལྟ་བ་དྲེད་དུག་གྲ་ལ་ཡོད་
 དེ་མེད་དོ། །བལྟ་བར་བྱ་བ་ནི་གཞུགས་ཏེ་ལས་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་ནི་དེ་ལོ་བལྟས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་
 གྱི། བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ས་བཅད་མཛད་ལུགས་གྱིས་ཤེས་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་

གཞུང་འོག་མའི་ཆ་འགྲེལ་དང་བསྐྱེད་ན་ལྟ་བུ་ཞི་ལྟ་བུ་དེ་གི་དབང་པོ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ་
དབྱེད་བྱུང་། །དེས་ན་བལྟ་བུའི་གཞུགས་ཞེས་འབྲུང་བ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུགས་བལྟ་བྱ།
མིག་ལྟ་བུ་དེ། གཞུགས་ལ་ལྟ་བུ་ལས་ཞེས་འཛོག་པ་མཐོང་སྟེ་གཞུང་ཆེན་མའི་དགོངས་པ་མིན་
ན། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བལྟ་བྱ་དང་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་འདུས་པ་ལས་
རྣམ་ཤེས་དང་། གསུམ་འདུས་པ་ལས་རེག་པ། རེག་པ་ལས་ཆོར་བ་དང་། ཆོར་བའི་རྒྱུ་གིས་
སྲིད་པ་འབྲུང་བར་བཤད་པས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བལྟ་བྱ་དང་ལྟ་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་
མེད་པར་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལ་སོགས་པས་
རེག་པ་དང་ཆོར་བ་དང་སྲིད་པ་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་
འབྲས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིན་ཆེན་སྲིད་པ་ལས།
རང་འཛིན་ལས་བྱུང་བྱུང་པོ་ནི། །རང་འཛིན་དེ་ནི་དོན་དུ་རྩོད། །གང་གི་ས་སོན་རྩོད་པ་དེའི། རྒྱེ་
བ་བདེན་པ་གལ་ཞིག །ཅེས་འགྱུར་བ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་སོགས་བཞི་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་སོགས་འབྲས་བྱ་དེ་དག་རི་ལྟ་བུར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱ་རྣམ་ཤེས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྟ་བུ་བཀག་གུང་ཉན་པོ་སོགས་མ་བཀག་པས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་རིགས་བས་ཉན་པ་དྲུང་། ལྟ་བུ་
པ་དྲུང་། ལྟ་བུ་བར་བྱེད་པ་དྲུང་། རེག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོད་དང་། ཉན་པ་
པོ་དྲུང་། ལྟ་བུ་པོ་སོགས་དང་། མཉན་པར་བྱ་བ་དང་ལྟ་བུ་པོ་སོགས་གུང་རང་བཞིན་
མེད་པའི་ཚུལ་རྣམ་པར་བཤད་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། མཉན་
དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །དེ་ལ་ཉན་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

སོ། །དངོས་བསྟན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཚན་པ་ལྔ་ལ་སྦྱར་ཡང་། རོན་གྱིས་ན་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་དུ་རུང་སྟེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། བཅད་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། །དེ་ལ་གཙོད་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞུང་རིལ་སོ་པལ་ཆེར་སྦྱར་དུ་རུང་བར་མངོན་ནོ། །དབུ་མ་ཙུ་བའི་དབང་པོ་བཟླ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་རྩ་བྱེད་པ་གསུམ་པའོ། །

༄ གཉིས་པ་ཕྱང་པོ་ལ་ཆོས་བདག་དགག་པ་ལ་གསུམ། གཞུགས་ཕྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྦྱར་བ། ཚེད་པ་དང་འཆད་པའི་ཆེ་ལན་རི་ལྟར་གདབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རོན་གཞན་ལ་རྒྱ་འབྲས་དགག་པ། ཡོད་མེད་ལ་རྒྱ་འབྲས་དགག་པ། འབྲ་མི་འབྲ་ལ་རྒྱ་འབྲས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཏགས་འགོད་པ་དང་། ཏགས་བསྐྱབས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་སོགས་འབྱུང་བ་དང་མིག་སོགས་གཞུགས་ཅན་རྣམས་རྒྱ་འབྲས་སྦྱར་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུབ་སྟེ། འབྲས་བུའི་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཞི་ནི་མ་གཏོགས་པར་དེ་དག་ལས་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་ཐ་དད་པའི་གཞུགས་ཅན་ནི་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། འབྲས་བུ་གཞུགས་ཞེས་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་པའི་གཞུགས་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཡང་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་གཞུགས་ལས་འབྲས་གཞུགས་ཐ་དད་པར་དགག་པ་དང་། འབྲས་གཞུགས་ལས་རྒྱ་གཞུགས་ཐ་དད་པར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་གཞུགས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་ངོ་མོ་ཐ་དད་པའི་གཞུགས་ཅན་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་གཞུགས་ཅན་ནི་རྒྱ་མེད་པར་ཐུག་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ལས་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་གཞན་དུ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་གང་གི་ཕྱིར་དོན་གྲང་ཡང་རྒྱ་མེད་པ་ནི་ཡུལ་དུས་གང་ནའང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་གཞུགས་ལས་ངོ་མོས་ཐ་དད་པའི་འབྲས་གཞུགས་མེད་པར་བྱུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་གཟུགས་ནི་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་གཟུགས་
ཅན་གྱི་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་ལས་
ངོ་བོ་ཉིད་གིས་གཞན་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་གང་གི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་མེད་
པའི་རྒྱ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་གཟུགས་ལས་ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་རྒྱའི་གཟུགས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ། དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཡོད་པ་ལྟར་ན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་འཐད་པར་མི་
འགྱུར་བ་ཉིད་དེ། རྒྱ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་བརྟག་པ་ཡིན་ན། གྲུབ་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་
དེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་ལྟར་ན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་འཐད་པར་མི་
འགྱུར་བ་ཉིད་དེ། ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་དང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྒྲ་
ཆོན་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་སྤྱད་བྱེད་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་
བོ་མི་འཐད་པར་མ་ཐད་རྒྱ་ཡང་མི་འཐད་ཅེས་པའི་དོན་ཏུ་དངས་དགོས་སམ་སྟུམ་མོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མི་འཐད་ཀྱང་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྒྱ་མེད་པ་ཡི་
གཟུགས་དྲག་ནི་རི་བོང་གི་རྩ་དང་འབྲས་པུང་འཐད་པར་མི་རྩུང་ཞིང་། རྩུང་བ་མིན་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །མི་རྩུང་ཞེས་དང་། །རྩུང་མིན་ཞེས་དགག་པ་གཉིས་སྟོས་པ་ནི་རྒྱ་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏུ་ཐ་
ཤལ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་འོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་
གནོད་བྱེད་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་སོགས་
འགྲུལ་ཡང་བདེན་དོན་ཏུ་རྣམ་པར་བརྟག་པར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུའི་གཟུགས་གང་ཞིག་རྒྱ་འབྱུང་བ་དྲང་ངོ་བོ་ཉིད་གིས་འབྲས་བུ་
ཞེས་བྱ་བར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་དབང་པོ་སོ་སོའི་སྤྱིད་ཡུལ་

ཡིན་པས་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་དང་། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲ་ན་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་འབྲ་
དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །འབྲས་གཞུགས་རྒྱ་དྲུང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འབྲ་ཞེས་བྱ་བ་འང་འཐད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འབྲ་ན་མཐུན་པའི་ཆོས་མི་འཐད་པས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་
ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོར་བ་དྲུང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དྲུང་སེམས་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དྲུང་མཆན་མཆོན་སོགས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཞུགས་ལ་ངེ་སྐད་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
འགོག་པའི་རིམ་པ་སྔ་མ་དང་མཚུངས་པར་སྦྱར་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་
བྱའོ། །མཚུངས་པར་སྦྱར་ཚུལ་ནི། ཆོར་བའི་རྒྱ་ནི་མ་གཏོགས་པར། ཆོར་བ་དམིགས་པར་མི་
འཇུག་རོ། ཆོར་ཞེས་བྱ་བར་མ་གཏོགས་པར། ཆོར་བའི་རྒྱ་ཡང་མི་སྤང་ངོ་། ཞེས་སོགས་
འདོན་པ་སྟེས་ཏེ། འདུ་ཤེས་སོགས་ལ་འང་འདྲའོ། ཆོར་བའི་རྒྱ་ནི་རེག་པ་སྟེ། གཞུགས་རྒྱ་
འབྲུང་བ་ཡིན་པ་དང་འབྲ་ལ། དེའི་བྱིར་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པར་སྦྱར་བྱང་བས། རྣམ་པ་དག་
ནི་ཐམས་ཅད་དུ། གཞུགས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རིམ་པ་མཚུངས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དབུ་མ་པས་གཞུགས་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རོ་
བོས་མེད་དོ་ཞེས་བརྟན་པ་བྱས་པའི་ཆེ། དངོས་སྤྱོད་བ་གྲང་ཞིག་གིས་ཆོར་བ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་
ཀྱིས་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་གཞུགས་ཀྱང་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་ཅེས་ལན་འདྲེབས་ཤིང་སྤྱོད་
བར་བྱེད་པ་དུ་ཡིས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པའི་ལན་བཏུབ་པ་མིན་ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། །དངོས་
པོ་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་། །དེ་ནི་ཀུན་གྱི་ལྟ་པོར་བཤད། །གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་
ནི་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། ཅེས་འབྲུང་བས་སྤྱོད་བྱེད་བསྤྱོད་བྱེད་མཚུངས་པའི་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་
དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རོ་བོས་མེད་དོ་
ཞེས་སྟོབ་མ་ལ་བཤད་པ་བྱས་པའི་ཆེ་ཆོལ་བ་གྲང་ཞིག་སྟོན་གདུགས་པའི་བསམ་པས་ཆོར་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་འཇུག་བྱ་སྤྲུལ་འཇུག་བྱེད་འབྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་
དགོས་པ་ལས་དེ་མི་འཐད་པའི་བྱེད་རྒྱུ། །སྤྲུལ་ནི་སྤྱི་བ་ཐོགས་མེད་པ་ནམ་མཁའི་མཆན་ཉིད་
དུ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འཇུག་པ་བཀག་ལ། འདིར་ནི་སྤྱིར་མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་
འཇུག་པ་ཅམ་བཀག་པས་མི་སྒྲོལ་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཆན་ཉིད་མེད་ན་མཆན་གཞིའི་དངོས་པོར་མི་རུང་བས་མཆན་ཉིད་
མེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་མཆན་ཉིད་ནི་མི་འཇུག་ཅིང་། མཆན་ཉིད་ཡོད་ན་མཆན་ཉིད་དང་བཅས་
ཟིན་པས་དེ་ལ་འང་མཆན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འཇུག་པ་མིན་ཏེ། སྤྲུལ་ཡང་འཇུག་པ་དོན་མེད་
པའི་བྱེད་རྒྱུ། །མཆན་ཉིད་ཡོད་མེད་གཉིས་དངོས་སུ་འགལ་བས་མཆན་ཉིད་དང་བཅས་པ་
དང་མཆན་ཉིད་མེད་པ་ལས་གཞན་ལ་འང་མཆན་ཉིད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུང་གསུམ་གྱི་
དངོས་པོ་མི་སྤྱི་བའི་བྱེད་རྒྱུ། །མཆན་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་མཆན་ཉིད་ངོ་བོས་འཇུག་ན་སྤྲུལ་ཡང་
འཇུག་དགོས་པ་ནི། ཡོད་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྤྱི་བ་སྤྲུལ་ཡང་སྤྱི་བ་དང་དོན་འདྲ་ལ། འོན་
ཀྱང་དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་གཞུང་ཆུས་སུ་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས་དཔྱད་གཞིའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཆན་ཉིད་འཇུག་པ་བཀག་ཀྱང་མཆན་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་
ཉིས་པ་མེད་ཅེ་ན། མཆན་ཉིད་འཇུག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། འཇུག་བྱའི་མཆན་
གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མཆན་ཉིད་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
མཆན་གཞིར་གཞག་དགོས་པའི་བྱེད་རྒྱུ། །ཤིག་ཆེན་ལས་སོ། །མཆན་བྱེད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་
གྲུབ་ན་མཆན་བྱེད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་འགལ་བའི་བྱེད་རྒྱུ། །

གཉིས་པ་ནི། མཆན་ཉིད་འཇུག་པ་བཀག་ཀྱང་མཆན་ཉིད་རང་ལྗོན་ནས་མ་བཀག་
པས་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་པའི་བྱེད་པའི་མཆན་གཞི་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མཆན་ཉིད་མི་
འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་མཆན་གཞི་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟིན་ལ། མཆན་གཞི་རང་བཞིན་

གྲིས་གྲུབ་པ་འཕྱད་པ་མ་ཡིན་ནུ་མཆན་ཉིད་ཀྱང་ནི་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤར་རི་སྐད་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་མཆན་གཞི་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་པ་
མིན་ཏེ། མཆན་ཉིད་འབྲུག་པ་རང་བཞིན་གྲིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆན་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྲིས་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། མཆན་གཞིའི་རྟེན་རང་བཞིན་གྲིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚེད་པ་སྤར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁའ་མཆན་
མཆོན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། དངོས་པོར་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་
དོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་མཆན་གཞི་དང་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་པ་མཆན་ཉིད་རོ་པོ་ཉིད་གྲིས་
གྲུབ་པ་བཀག་ཟེན་ལ། མཆན་གཞི་དང་མཆན་ཉིད་དུ་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་ཡང་ནི་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་མཁའ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
དངོས་མེད་དུ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པོ་སྣམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དགག་བྱའི་གཞུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
རང་བཞིན་གྲིས་མེད་པར་བཤད་ཟེན་ལ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། བཀག་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་
དགག་བྱ་གཞུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་གྲང་གྱི་བཀག་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མཆན་
ནི། ལྟོས་སའི་དགག་བྱ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ན། ལྟོས་པའི་བཀག་པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་རྟོག་པ་པོ་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་ལ།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བརྟག་བྱའི་དངོས་དངོས་མེད་ཀྱང་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དྲང་དངོས་མེད་
གཉིས་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་སྤང་གསུམ་པའི་ཆོས་ནི་
མེད་ལ། ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་བ་ནི་བཀག་ཟེན་པས་གྲང་གྱིས་དངོས་དྲང་དངོས་མེད་དུ་རྟོག་ཅིང་ཤེས་
པ་པོ་རང་བཞིན་གྲིས་ཡོད་དེ་ཡོད་མི་རིགས་སོ། །མདོར་ན་དངོས་དངོས་མེད་དུ་རྟོག་པ་པོ་རང་

བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། གསུམ་པོ་གང་དྲུང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤར་རྒྱས་པར་བཀག་པ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་མཁའ་ཁམས་ནི་དངོས་པོ་མིན་ཞིང་། རྟོན་དམ་པར་དངོས་མེད་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མཆོན་གཞི་མ་ཡིན་ཞིང་། མཆོན་ཉིད་ཀྱང་མིན་ནོ། །པོད་དུ་གྲགས་པའི་མཆོན་བྱ་དང་འདྲར་བསྟན་མཆོན་གཞི་རྣམས་གནད་གཅིག་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་སོགས་ཁམས་ལྟ་བུ་པོ་གཞུན་གྱང་དྲག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ས་ཁམས་མཆོན་ཉིད་སྤར་ལོ་ན། །ས་ནི་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་སྤར་ལོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ས་ཁམས་དང་པོར་བཤད་མོད་ཀྱང་འདྲར་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་པོར་བཤད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ན་ནམ་མཁའ་ཉིད་གྲགས་ཆེ་བས་གྲགས་པའི་རྟོན་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་ན་མ་གྲགས་པའི་རྟོན་ལ་སྤར་སྟེ་བར་དགོངས་ཏེ། ཐོག་མར་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོ་རྒྱུད་གྱང་དྲག་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྟོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དྲང་ཐ་སྟངས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གིས་ནི་བལྟ་བརྟེན་བྱ་སྟོས་པ་ཉི་ལྟ་བུ་ཞི་ཞིང་ཞི་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་འདས་མི་མཐོང་བས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བུ་སྤངས་ལ། དབུ་མའི་ལམ་བཅའ་བར་བུའོ། །དབུ་མ་རྩ་བའི་ཁམས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བརྟེན་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཡོད་པ་དགག། མཆོན་ཉིད་སྟེ་གནས་འཇིག་གསུམ་ཡོད་པ་དགག། རྒྱ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པ་དགག། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྤར་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཀག་པ་དང་། མཐུག་བསྟེན་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤར་ཕྱིར་འབྱུང་

བ་དགག་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྔ་
རོལ་ན་ཆགས་པ་ཡོད་མེད་དགག་པ་དང་། ཆགས་པ་འི་སྔ་རོལ་ན་འདོད་ཆགས་ཡོད་མེད་
དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། བརྟེན་པ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྔ་རོལ་ན་བརྟེན་པ་
འདོད་ཆགས་མེད་པ་འི་རྟེན་ཆགས་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་
འགྱུར་བས། དེ་ལྟ་ན་ཆགས་པ་སྔར་ཡོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་འཐད་པར་འགྱུར་བ་
ཞིག་ནའང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འི་ཆགས་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་པས་ཆགས་པ་སྔར་ཡོད་
ཀྱི་འདོད་ཆགས་ནི་མི་སྲིད་དོ། །ཆགས་པ་སྔར་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་སྟེ་ཕྱིས་འབྱུང་བར་འདོད་
ནའང་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་གྲགས་པ་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་མེད་པ་འི་བརྟེན་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་པ་འི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདོད་ཆགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཆགས་པ་སྔ་ཕྱིར་ཡོད་མེད་གང་ལྟར་
ནའང་མི་འཐད་པ་འི་ཕྱིར་རོ། །གཤམ་ཏེ་སྔ་ཕྱིར་མི་འཐད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བས་འཐད་ཅེ་ན།
མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་འོག་ནས་འཁོག་པར་འགྱུར་བ་འི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་གཉིས་
ཀྱི་བྱུང་པར་གང་ཞེ་ན། རིག་ཆེན་ལས། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འོང་བ་
ལ་དམིགས་ནས་སྲིད་པ་འི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དོ། །ཆགས་པ་ནི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་འི་
སེམས་སམ་གང་ཟག་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་འོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱུང་བ་ལི་ཏ་ལས།
འདོད་ཆགས་ནི་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཆགས་པ་ནི་ཆགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཞེས་བཤད་
དོ། །གཞུང་སྔ་ཕྱི་ལ་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་སུ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་བ་ནི་རྟེན་པ་སྔ་པར་
དགག་སྐྱེ་འདོན་མི་འདོན་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། མ་སྟོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་འདོད་
ཆགས་བཀག་ཀྱང་ཆགས་པ་ནི་མ་བཀག་པས་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་པ་འི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ཀྱང་
ཡོད་ཅེ་ན། ཆགས་པ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ནི་སྔར་ཡོད་དུ་མ་མེད་ཀྱང་བྱུང་སྟེ་མི་འཐད་པ་འི་

ཚུལ་སྤར་འདོད་ཆགས་ལ་བཤད་པ་དང་རྩིས་པ་མཚུངས་པས་ཆགས་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་དོ། །རྩི་ལྟར་མཚུངས་ཤིང་། གལ་ཏེ་ཆགས་པའི་སྤྱོད་ལ་ན། །ཆགས་མེད་འདོད་ཆགས་
ཡོད་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་འདོན་པ་བསྒྱུར་ལ་དགག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟོས་པ་མེད་པས་ལྟན་ཅིག་པ་དགག་པ་དང་། གཅིག་ཐ་དད་ལ་
ལྟན་ཅིག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་གཉིས་སྤྱིར་མེད་
ཀྱང་ལྟན་ཅིག་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་ཆགས་དྲང་ནི་ཆགས་པ་དྲག་ལྟན་ཅིག་
ཉིད་དྲ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱི་མི་རྩིགས་ཏེ། འདྲི་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་དྲག་རང་བཞིན་
གྱིས་ལྟན་ཅིག་པ་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་པན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཅིག་ཐ་དད་ལ་ལྟན་ཅིག་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། ཐ་དད་ལ་ལྟན་
ཅིག་གྲེ་ཐག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་བྱེད་འགོད་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་
ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ལ། གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ལྟན་ཅིག་ཉིད་དུ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་དེ་དང་
ལྟན་ཅིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་དེ་ཉིད་དེ་དྲང་ལྟན་ཅིག་མིན་པ་བཞིན་ལོ། །གང་ཞིག་གང་
དང་ལྟན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན་པན་ཚུན་དུ་ཐ་དད་པར་ཡིད་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་ཡིན་
ན་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་རུང་ངོ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཉིད་ཡིན་ན་སྤང་ལྟན་ལྟར་པན་ཚུན་
འདུར་མི་རུང་དུ་འགྱུར་བས་ལྟན་ཅིག་ཉིད་དུ་རྩི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ངོ། །འདི་ནི་སྤང་ལྟན་
གཉིས་དང་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པར་མཚུངས་ན་ལྟན་ཅིག་
ཡིན་མིན་ཀྱང་མཚུངས་པའི་མགོ་སྟོན་གྱི་རིགས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། འཕུལ་སྤོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཅིག་ཕྱི་སྟེ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཡང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཉོག་ན་གྲོགས་
སམ་ཆེ་མེད་པར་གནས་པ་ཡང་ལྟན་ཅིག་པ་དྲིར་འགྱུར་བ་ལས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་གཅིག་

ཉིད་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་རུང་བར་དངོས་སོ། །ཡང་གྲུལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དྲད་ཡིན་ཡང་ལྷན་
ཅིག་ཉིད་དུ་རྟོག་ནུ་ཆེ་གས་མེད་པར་སྤང་སྤང་ལྷན་ལྷན་སོ་སོར་གནས་པ་ཡང་ལྷན་ཅིག་པ་དྲུང་
འགྱུར་ན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་རུང་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ཅེས་བྲིས་པ་མ་གྲུབ་པས་ལྷན་ཅིག་མི་འགྲུབ་པ། ཐ་
དད་དུ་གྲུབ་ན་ལྷན་ཅིག་དགོས་པ་མེད་པ། ཐ་དད་ལྷན་ཅིག་ལ་ལྷོས་ན་པན་ཚུན་བརྟེན་པ། ཐ་
དད་དུ་མ་གྲུབ་པས་ལྷན་ཅིག་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་རྟ་སྒང་ལྷ་བྱ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཐ་དྲད་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཐ་དད་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་རུང་བའི་
གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། ཅི་གོ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་དུག་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དྲད་
པའི་འབྲེལ་མེད་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རམ་དེས་ན་སྟེ་དེ་ལྷན་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་འགྱུར་ལ། གཞན་དུ་ན་རང་བཞིན་ཐ་དད་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དོན་མེད་པས་དེ་
གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་རུང་ངོ་ཞེས་སྒྲ་བ་མི་འཐད་དོ། །མདོར་ན་ལྷན་ཅིག་
ཉིད་དུ་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་རྣམས་དང་མགོ་མཚུངས་བྱེད་པའི་རིགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་དུག་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དྲད་པ་
ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་འདོད་དོ་ཞེ་ན་ནི། དེ་དུག་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐ་དད་
དུ་གནས་དགོས་པས་ལྷན་ཅིག་ཉིད་དུ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཡོངས་སུ་རྟོག་སྟེ་རྟོག་མི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་ཐ་དད་ཅམ་ལ་འདིས་འདི་ཆགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་
པར་མ་གྱུར་པས་དེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འདོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་
རུབ་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཉིད་དུ་ཡང་འདོད་དུ་མ་ཞེས་པ་འདོད་དགོས་པར་
འགྱུར་ཏེ། གཅིག་པ་ཅམ་ལ་འདིས་འདི་ཆགས་པའི་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཐ་དད་པའི་དངོས་སོར་མ་གྲུབ་པས་ནི་ལྷན་ཅིག་པའི་དངོས་སོ་འགྲུབ་པར་

མི་འགྲུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་འདོད་དགོས་པར་འགྲུར་ལ། དེ་ལྟར་ཉལ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཡོད་ནས་ལྷན་ཅིག་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པར་
བྱེད་ཅེས་ངེས་ན་སྒྲུ་མེད་པས་ལྷན་ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་མཐུག་བསྐྱབ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་དུག་ལྷན་ཅིག་པ་
དང་ལྷན་ཅིག་པ་མིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་འགྲུབ་སྟེ། རི་སྐྱད་བཤད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་
གྱིས་ཁྱེད་པའི་བྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་པ་
དང་ལྷན་ཅིག་པ་མིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་བྱུང་བས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་
ཤེས་སོ། །དབུ་མ་ཅ་ཅ་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་
ཐུག་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དགག། །
དེས་འདུས་མ་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཁྱེད་པར་བསྟན། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ལུང་དང་
འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ལོ་མཆན་ཉིད་དགག་པ་དང་། བྱེད་པར་གྱི་མཆན་
ཉིད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆན་ཉིད་གསུམ་སྟེ་མོང་དུ་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདུས་བྱས་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་དགག། །རེ་རེ་བ་དང་
ཆོགས་པ་གང་ཡིན་བརྟགས་ནས་དགག། །མཆན་ཉིད་གཞན་ཡོད་མེད་བརྟགས་ནས་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའི་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ།
མཆན་ཉིད་སྟེ་གནས་འཛིག་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐོག་མར་སྟེ་བ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་རྟོག་པའི་
སྟེ་བ་དེ་འདུས་བྱས་ཤིག་གམ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་བརྟག་གང་། གྲུ་ཏེ་སྟེ་བ་དེ་ཉིད་འདུས་

བྱས་ཡིན་ན་དེ་ལ་འདྲ་སྤྱོད་སོགས་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལྟ་བུ་ཉེ་གསུམ་
ཆོག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྤྱོད་གནས་འཛིག་
གསུམ་གྱི་སྒྲོན་པ་འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཅི་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་དེ་ཉིད་
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྩེ་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
རོ། ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་བ་ལ་བཤད་པས་ནི་གཞན་གཉིས་ལ་འང་མཆོན་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གནས་པ་
འདུས་བྱས་ན། ། ཞེས་སོགས་སུ་འདོན་པ་སྤྱོད་ལ་དགག་པ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱོད་བ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ཡིས་རིམ་གྱིས་འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་ཏེ་
མཆོན་ཉིད་བྱ་བར་བྱས་པ་མིན་ཏེ། སྤྱོད་བའི་དུས་ན་གནས་འཛིག་མེད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
དང་། གནས་འཛིག་གི་དུས་ན་འདྲ་སྤྱོད་བ་མེད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདིས་ནི་སྤྱོད་བྱའི་སྤྱོད་
གནས་འཛིག་གསུམ་དུས་གཅིག་པར་སྤྱོད་པ་མིན་གྱི། སྤྱིར་སྤྱོད་བྱའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་གནས་འཛིག་
གསུམ་གཅིག་ཡོད་དུས་གཞན་ཡོད་དགོས་པར་སྤྱོད་པའོ། ། འོན་ཏེ་དུས་གཅིག་ལ་ཆོག་ས་
པའི་སྒྲོན་པ་འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱོད་གནས་འཛིག་གསུམ་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་དུས་
གཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་འདུས་པ་ཡང་ནི་རྩེ་ལྟར་བྱུང་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གནས་ན་སྤྱོད་
འཛིག་གི་བྱ་བ་བྱས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་འགོད་པ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་གི་ལན་དགག་པའོ། ། དང་པོ་
ནི། སྤྱོད་བ་དྲང་གནས་པ་དྲང་འཛིག་པ་ནམས་ལ་འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་པའི་མཆོན་ཉིད་རང་
ལས་རྩས་གཞན་ཞིག་ནི་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་མཆོན་ཉིད་དེ་དག་ལ་འང་མཆོན་ཉིད་
གཞན་བརྟག་དགོས་པས་སྤྱོད་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་པ། གལ་ཏེ་མེད་ན་མཆོན་ཉིད་དེ་དྲག་འདུས་
བྱས་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་སྤྱོད་གནས་འཛིག་པ་དང་མི་ལྟར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དང་པོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དགག་པ་དང་། ཐལ་བ་གཉིས་པའི་

སྒྲོན་སྒྲོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྒྲོན་སྒྲོང་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 བེ། མང་བཀྱར་བ་ན་རེ། དག་བའམ་མི་དག་བའི་ཆོས་གང་ཞིག་སྐྱེ་བ་ན་བཙུ་སྐྱེ་སྐྱེ། རང་
 དང་རང་གི་སྐྱེ་སོགས་བདུན་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་གྲི་སྐྱེ་སོགས་བདུན་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཅ་བའི་སྐྱེ་སོགས་བདུན་པེ། ཆོས་དེའི་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་གནས་པ་དང་ག་བ་དང་མི་
 ཏག་པ་དང་ལྟ་བུ་སྐྱེ་སྐྱེ་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་དེའི་ལོག་པའི་རྣམ་གྲོལ་
 དང་། ཆོས་དེ་དག་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་དང་དེའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་གཉིས་
 ཏེ་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །རྣམ་གྲོལ་དང་ངེས་འབྱུང་གཉིས་གཞི་གཅིག་པ་དགོས་པར་སེམས་
 ཏེ། གཞན་དུ་ན་བཙུ་སྐྱེ་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལོག་པའི་རྣམ་
 གྲོལ་དང་ངེས་འབྱུང་མིན་པ་གཉིས་ཀྱང་འབྲེལ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་ནས་ངེས་འབྱུང་གི་
 ངེས་འབྱུང་བར་རམ་ངེས་འབྱུང་མིན་པའི་ངེས་འབྱུང་མིན་པའི་བར་ཏེ་བདུན་ནོ། །དེ་ལ་དག་
 བའམ་མི་དག་བའི་ཆོས་ནི་གཙོ་བོ་དང་། དེའི་སྐྱེ་བ་སོགས་བདུན་ནི་འཁོར་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་
 བ་སོགས་བདུན་ནི་འཁོར་གྱི་འཁོར་རོ། །དེ་དག་པན་ཚུན་དུ་སྐྱེ་བ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་
 སྐྱེ་བ་ས་རྩ་བ་ཡི་སྐྱེ་བ་འབའ་ཞིག་སྐྱེ་དུ་པར་བྱེད་ཅིང་ལྡན་པའི་ལྡན་པས་རྩ་བའི་ལྡན་པ་འབའ་
 ཞིག་ལྡན་པར་བྱེད་དེ་གནས་པའི་གནས་པ་སོགས་ལའང་འབྲེལ། །རྩ་བའི་སྐྱེ་བ་ས་ནི་རང་མ་
 གཏོགས་པའི་གཞན་བཙུ་གསུམ་སྐྱེད་པར་མ་ཟད་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྩ་བའི་ལྡན་པ་སོགས་ལའང་འབྲེལ། །འབྲེལ་ཚུལ་ནི། ལྡན་པའི་ལྡན་པས་རྩ་བ་ཡི། །ལྡན་པ་འབའ་
 ཞིག་ལྡན་པར་བྱེད། །རྩ་བའི་ལྡན་པས་ལྡན་པ་ཡི། །ལྡན་པའང་ལྡན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 སོགས་སུ་འདོན་པ་སྟེ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོད་པས་འདུས་མ་
 བྱས་སུ་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་ནང་པན་ཚུན་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱེ་བས་སྐྱེ་མེད་དུ་
 ཡང་མི་འབྱུང་རོ་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་ཁྱིལ་གྱི་སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་ས་ཙུ་བའི་སྒྲེ་བ་སྒྲེད་པར་བྱེད་བ་བྱུབ་པའི་
མཐའ་ཡིན་ན། ཁྱིལ་གྱི་ཙུ་བའི་སྒྲེ་བ་ས་མ་སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་བ་དེས་ཙུ་བའི་སྒྲེ་བ་དེ་ནི་ཅི་
ལྟར་སྒྲེད་པར་བྱེད་དེ། ཁྱིལ་གྱི་ལྟར་ན་སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་བ་དེ་ཙུ་བའི་སྒྲེ་བ་ས་སྒྲེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཤམ་ཏེ་ཁྱིལ་གྱི་ཙུ་བའི་སྒྲེ་བ་ཡིས་སྒྲེད་པའི་སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་བ་དེ་ཡིས་ཙུ་བའི་སྒྲེ་བ་སྒྲེད་ན།
སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་བ་དེས་མ་སྒྲེད་པའི་ཙུ་བའི་སྒྲེ་བ་དེས་སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་བ་དེ་ནི་ཅི་ལྟར་སྒྲེད་པར་བྱེད་དེ།
ཁྱིལ་གྱི་ལྟར་ན་ཙུ་བའི་སྒྲེ་བ་དེ་སྒྲེ་བའི་སྒྲེ་བ་ས་སྒྲེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐན་ཚུན་
སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པས་བྱུག་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་སོར་གནས་སོ། །གཤམ་ཏེ་སྤར་སྒྲེ་ས་པས་ཐན་ཚུན་དུ་
མི་སྒྲེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་སྒྲེ་བཞིན་པས་ཐན་ཚུན་དུ་སྒྲེད་པས་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། གཤམ་ཏེ་རང་ཉིད་
མ་སྒྲེ་ས་པ་དེ་ཡིས་གཞན་མ་སྒྲེ་ས་པ་དེ་སྒྲེད་པར་ནི་བྱེད་ཀྱས་ན། ཁྱིལ་གྱི་སྒྲེ་བཞིན་པ་དེ་ཡིས་
སྒྲེ་བཞིན་པ་གཞན་དེ་སྒྲེད་པར་ནི་འདོད་ལ་རྟག་ནའང་མ་སྒྲེ་ས་པས་མ་སྒྲེ་ས་པ་གཞན་སྒྲེད་པ་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་སྒྲེ་བཞིན་པའི་དངོས་སོ་ཐན་ཚུན་དུ་སྒྲེད་པ་མི་རིགས་སོ། །འདི་དག་ནི་
མཚོན་བ་ཅམ་སྟེ། གནས་པ་སོགས་ལའང་འདོན་བ་སྟོས་ཏེ་དགག་པར་བྱའོ། །གཤམ་ཏེ་མི་ལྟན་
པ་དེ་ཡིས། །དེ་ལྟན་པར་ནི་བྱེད་ཀྱས་ན། །ཞེས་སོགས་སྤྱའང་འདོན་བ་བསྐྱར་དགོས་པ་འདྲ་
སྟེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གློན་གློང་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩི་ལྟར་ཉེ་
དཔེར་ན་མར་མེས་རྟེན་དྲུང་གཞན་གཉིས་ཀ་སྒྲང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའང་རྟེན་དྲུང་
གཞན་གྱི་དངོས་པོ་གཉི་གཉི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས་སྐྱེ་སོགས་གཞན་ལ་བཟོད་པའི་ཉེས་པ་
མེད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགག་པ་དང་། རོན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་
བཅའ་ལ་གཞོད་པ་བཞེད་པས་དགག་པ་དང་། གཏུན་ཆེགས་མ་ངེས་པར་བསྟན་པས་དགག་

བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ལན་དགག་བཤོ། །དང་པོ་ནི། མར་མེ་དྲང་ནི་ཡུལ་གྲང་
 དྲག་ན་མར་མེ་དྲུ་འདུག་ཅིང་འོད་གྱིས་ཁྲབ་བ་ནུའང་མུན་བ་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་མར་མེས་རང་
 དང་གཞན་ཅི་ཞིག་སྣང་བར་བྱེད་དེ། མུན་བ་སེལ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྣང་བྱེད་དུ་འཛོག་བ་ཡིན་ན།
 བསལ་བྱའི་མུན་བ་ནི་རང་དང་གཞན་གང་ལའང་མ་དམིགས་བའི་བྱིར་རོ། །མདོར་ན་མར་མེ་
 སྣང་བྱེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། བསལ་བྱའི་མུན་བ་ནི་རང་དང་རང་གི་འོད་གྱིས་ཁྲབ་བའི་
 ཡུལ་གང་ནའང་མེད་བའི་བྱིར་ཞེས་བཤོ། །སྒྲིར་མར་མེའི་འོད་གྱིས་ཁྲབ་བའི་ཡུལ་ན་མུན་བ་
 ཡོད་ཀྱང་འོད་གྱི་དུས་ན་ཡོད་མི་དགོས་ལ། རྩོགས་སྡེ་མ་ལྟར་ན་དགོས་ཏེ། སྣང་མུན་གཉིས་
 སེལ་བྱ་སེལ་བྱེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་ན་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲལ་མི་རུང་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་
 རོ། །གཉིས་བ་ནི། མར་མེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་རྩོགས་བ་ན་མུན་བ་འགག་བ་ལ་མངོན་དུ་རྩོགས་
 བའི་ཚུལ་གྱིས་མུན་བ་སེལ་བ་ཡིན་བས་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་བའི་མུན་བ་སེལ་བར་མངོན་ཅོ་ཞེ་
 བ། གྲང་གི་ཆེ་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་བ་མུན་བ་དྲང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་བ་མེད་ན་དེའི་ཆེ་ཅི་
 ལྟར་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་བས་རང་བཞིན་གྱིས་མུན་བ་སེལ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་ཏེ། སེལ་ཚུལ་མེད་
 རོ། །སྒྲིར་མར་མེ་སྐྱེ་བཞིན་དང་མུན་བ་གཉིས་སྤང་མེད་ཀྱང་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་མི་དགོས་
 ལ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་བའི་རྩོགས་ལྟར་ན་དགོས་ཏེ། སྤང་བ་པོ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་མ་
 དམིགས་ན་དེ་གཉིས་སྤང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་བ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །སྣང་མུན་གཉིས་
 མ་སྤང་ཀྱང་མུན་བ་སེལ་བས་ཆོག་གམ་སྟམ་ན་མར་མེ་མུན་བ་མེད་བར་ཡང་གྲལ་ཏེ་མུན་བ་
 སེལ་བར་བྱེད་ན་ནི། འཛོག་རྟེན་ཀྱན་ན་གནས་བའི་མུན་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ཡུལ་འདི་ན་གནས་
 བའི་སྣང་བྱེད་དེས་སེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མུན་བ་སེལ་བ་ལ་དེ་དང་སྤང་མི་དགོས་བའི་བྱིར་
 རོ། །ཞིག་ཆེན་ལས། འདི་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱབ་ན་བསལ་བྱ་དང་སེལ་བྱེད་ངེས་བ་
 ཅན་མི་རུང་བས་གཅིག་སེལ་ན་ཀྱན་སེལ་ལ་ཀྱན་མི་སེལ་ན་གཅིག་ཀྱང་མི་སེལ་བའི་རིགས་

བ་སྟེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེ་བ་འདོད་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བར་འཕེན་བ་
དང་འབྲེལ། །ཞེས་གྲང་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། མར་མེས་རྟེན་དྲུང་གཞུན་གྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་སྤང་བར་མི་བྱེད་མོད་
གྲུལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱིས་སྤང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་འདོད་ན་ནི། ལྷན་པའང་རྟེན་དྲུང་གཞུན་གྱི་
དངོས་པོ་གཉི་ག་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཆོས་མེད་པར་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ་མཚུངས་
པའི་བྱེད་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྟེ་བས་རང་གི་བདག་ཉིད་སྟེད་ན་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་སྟེ་བ་དེ་སྟེས་
བ་ཞིག་གམ་མ་སྟེས་བ་ཞིག་ཡིན་བརྟག་གང་། དེ་ལ་བྱི་མ་ལྟར་ན་སྟེ་བ་འདི་ནི་མ་སྟེས་པས་
རྟེན་གྱིས་བདག་ཉིད་ཅི་ལྟར་སྟེད་པར་བྱེད་ཅེས་བ་མི་སྟེད་དེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་
གིས་རང་མི་སྟེད་པ་ལྟར་རོ། །ཅི་སྟེ་དང་པོ་ལྟར་སྟེ་བ་སྟེས་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་སྟེད་པར་
བྱེད་ཅེ་ན། མི་འཐད་དེ་སྟེས་ཟེན་ནི་སྤང་ཡང་ཅི་ཞིག་བསྟེད་དུ་ཡོད་དེ། འཆོག་ཟེན་པ་སྤང་
ཡང་བསྟེག་དུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྟེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། གནས་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། འཇིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
བསྟེད་བྱ་ལ་དུས་གསུམ་དུ་དབྱེད་ནས་དགག་ །ཡོད་མེད་གསུམ་དུ་དབྱེད་ནས་དགག་ །འགག་
བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་དབྱེད་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལྷན་མོང་དང་བྱེ་
བྲག་དུ་སྟེ་བ་དགག་ །བགག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་། སྟེ་བཞིན་པ་ཁས་སྒྲངས་ནས་གྲང་སྟེ་བ་
བགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུས་གསུམ་གྱི་སྟེ་བ་ལྷན་མོང་དུ་དགག་པ་དང་། སྟེ་བཞིན་པ་
ལ་བྱེ་བྲག་དུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟེ་བས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་སྟེད་པར་མ་ཟད་གཞན་གྱི་
བདག་ཉིད་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟེད་དེ། སྟེད་ན་དུས་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་སྟེད་རིགས་པ་

ལས་སྐྱེས་ཟིན་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་སྐྱེ་བཞིན་པ་གང་ཡང་རྗེ་ལྟ་བུར་བྱས་ཀྱང་མི་སྐྱེད་པའི་
 ཚུལ་དུ་ནི་སོང་བ་དང་མ་སོང་བ་དང་བགྲོམ་པ་ལ་འགྲོ་བ་བཀག་པའི་རིགས་པས་རྣམས་པར་
 བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སོང་བའི་ལས་ལ་མི་འགྲོ་སྟེ། དེ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་འགགས་ཟིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ཟིན་གྱི་དངོས་པོ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་འགགས་
 ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱས་བཞིན་པ་ནི་མཐོང་ལ། དེ་
 ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བཞིན་པ་འབྱུང་ཅིང་དེས་ན་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཉིད་སྐྱེ་
 བར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཆེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ན་སྟེ་ཡོད་ན་དེའི་ཆེ་
 སྐྱེ་བཞིན་པ་འདི་ཡོད་ཅིང་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་ཞིག་ནའང་། བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
 བཤད་ཟིན་ལ། གང་གི་ཆེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེའི་ཆེ་རྗེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བའི་བྱ་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བཞིན་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། བརྗོད་མི་རིགས་སོ། །མདོར་ན་སྐྱེ་བའི་
 བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བཞིན་པ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་འབྱུང་ཅིས་
 པའོ། །གཞུང་འདི་བརྗོད་པས་འགའ་ཞིག་གིས་མ་འཁྲོལ་བར་མཐོང་སྟེ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དུས་གསུམ་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་། སྐྱེ་
 བཞིན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བས་ཆོས་རྣམས་རྟེན་འབྱུང་
 དུ་གསུངས་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཆེ་སྐྱེ་བ་ཞེས་སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བཞིན་པ་གཉིས་ངོ་
 བོས་མེད་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པ་བཀག་པས་ཁྱོད་ནི་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་
 འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཞིག་པས་ཁྱོད་དང་སྤྱོད་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་
 ཡིན་པ་དུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཞི་བ་ཡིན་ལ། དུའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཉིད་དྲུང་ནི་སྐྱེ་བ་
 ཡང་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཞི་བ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོས་

ཐུབ་པ་མ་ཡིན་པ། གལ་ཏེ་འོ་མོས་ཐུབ་ན་རྟེན་འབྱུང་དུ་མི་འཐད་པས་རྟེན་འབྱུང་གསེག་པ་མོ་
 བེ་ཁྱོད་ཡིན་གྱི་ཁོ་མོ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་དང་རྒྱུན་པ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་ནམས་སྐྱེ་བར་མཐོང་བས་ད་གཞོང་
མ་སྐྱེས་ཀྱང་ལྷ་རྒྱུན་ཚང་ན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་སྐྱེ་བར་བྱས་པ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེས་དང་མ་སྐྱེས་
སྐྱེ་བཞིན་པ། །རི་ལྷ་ཡུར་ཡང་མ་སྐྱེད་པ། །ཞེས་འགོག་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ལྷ་པ་ཏེ་
དངོས་པོ་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་ཡིན་པ་ཕྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཆོས་འགྲུལ་ཞིག་ལུས་
དུས་གྲང་ཞིག་ན་ཡོད་པར་གྱུར་ན། དེ་ནི་ད་གཞོང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྐྱེ་བའི་རིགས་ཀྱི།
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དེ་མེད་ན་གྲང་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་ལྷའི་ས་ཐོན་སྤར་མེད་ན་ཕྱིས་སྐྱེ་
བར་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེད། གཞུང་སྤེལ་མ་ནི་གང་ཆེ་སྐྱེ་བ་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་ཚེད་སྤང་ལ་སྤྱོད་ཏེ། དེ་ནི་ཅ་བ་དང་འབྲེལ་ཆེ་བར་སྤང་པ། གཞུང་ཕྱི་མ་དུས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་
བ་བཀག་པའི་ཚེད་སྤང་ལ་སྤྱར་བའང་མ་འབྲེལ་སྐྱེ་མི་སྤང་བས་འདིར་ནི་དེ་དང་སྒོ་བཅུན་ནས་
བཤད་དོ། །ཆོག་གསལ་སོགས་ལས་ཆོག་སྤེ་སྤྱར་ཡང་ཅ་བ་གཅིག་པ་འབྲེལ་ཐུགས་མི་འདྲ་
བ་དུ་མར་འོངས་པས་མི་འགལ་པོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲུ་པ་རྟེ་སྟེ་བ་རྟེ་ཡིས་ནི་སྟེ་བཞིན་པ་རྟེ་སྟེ་དྲ་པར་ཕྱེད་ཅེས་ཁྱོད་འདོད་
པ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། སྟེ་བ་རྟེ་ནི་སྟེ་བ་ལྟ་གྲུ་པ་ཞིག་གིས་ནི་སྟེ་དྲ་པར་ཕྱེད་པ་སྤྲད་གོས་
སོ། །གྲུ་པ་རྟེ་སྟེ་བ་བཞན་ཞིག་གིས་སྟེ་བ་རྟེ་སྟེ་དྲ་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཅི་སྟེ་སྟེ་དྲ་ཕྱི་
སྟེ་བ་བཞན་མེད་པར་སྟེ་ན་འདུས་བྱས་སྐམས་ཅད་ཀྱང་སྟེ་ཚུལ་རྟེ་བཞིན་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་རྩེ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་རེ་རེ་བ་ཡང་སྐྱེ་བར་དེ་གས་པ་
མ་ཡིན་ཞིང་ཡོད་མེད་གཉི་ག་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞེས་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པས་
ན་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་འགྲག་བཞིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འཐད་པར་
 མི་འགྱུར་ཞིང་། གྲང་ཞིག་འགྲག་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོར་མི་འཐད་པས་དེ་ལ་འང་
 སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དོ། །སྤྱིར་དངོས་པོ་འགྲག་བཞིན་པ་ལ་སྐྱེ་བ་འཐད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
 མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་འགྲག་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་དགོས་པའི་གནད་
 གྱིས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལས་ལ་དུས་གསུམ་དུ་དབྱེད་ནས་དགག། འགྲག་བཞིན་པ་
 ཡིན་མིན་ལ་དབྱེད་ནས་དགག། གནས་བྱེད་གཞན་ཡོད་མེད་ལ་དབྱེད་ནས་དགག་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། གལ་ཏེ་གནས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་
 གནས་ཟིན་པ་འདས་པ་ནི་མི་གནས་ཏེ། གནས་པའི་བྱ་བ་འགགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་
 པོ་མི་གནས་པ་མ་འོངས་པ་འང་གནས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་གནས་པའི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གནས་བཞིན་པ་ད་ལྟར་བ་ཡང་མི་གནས་ཏེ། སྤྱི་མ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གནས་
 བཞིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐྱེ་བ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ། སྤར་ངོ་བོ་
 ཉིད་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཕྱིས་གྲང་ཞིག་བྱས་ནས་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་འགྲག་བཞིན་པ་ཉིད་ལ་ནི་གནས་པ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འཐད་
 པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱ་བ་གཉིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲང་ཞིག་འགྲག་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་
 ལ་འང་གནས་པ་མི་འཐད་དེ་དེ་ནི་དངོས་པོར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་དུས་ཀྱན་ཏུ་གཞན་དུ་འགྱུར་པའི་རྒྱ་བ་དྲང་སྤྱད་ཅིག་འཛིག་པའི་འཆི་བའི་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་པར་གསུངས་ན། གྲང་དྲག་རྒྱ་བ་དྲང་འཆི་བ་མེད་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ་དེ་དག་
 ནི་གྲང་ཞིག་ན་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གནས་པ་དེ་གནས་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་མི་

རིགས་ཤིང་། གནས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གནས་པར་བྱེད་པ་མི་རྟོགས་ཏེ། དང་པོ་ལྷར་ན་སྤྱག་
མེད་དང་། ཕྱི་མ་ལྷར་ན་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྦྱོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷར་ཏེ་དཔེར་ན་
སྦྱེ་བ་དེ་དྲང་དྲང་གཞུན་གྱིས་བསྦྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལ། དུས་གསུམ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག། །གནས་པ་ཡིན་མིན་ལ་
བརྟགས་ནས་དགག། །གནས་སྐབས་རང་གཞན་ལ་བརྟགས་ནས་དགག། །དངོས་པོ་ཡོད་མེད་
ལ་བརྟགས་ནས་དགག། །འཛིག་བྱེད་གཞན་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྦྱེ་གནས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། འཛིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཛིག་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་ན་གསུམ་ལས་མི་འདའ་ལ། དེའང་འགྲགས་ཟིན་པ་ནི་འགྲགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐར་
ཡང་ཞིག་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འགག་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འགྲགས་པ་
ཡང་འགྲགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་འགག་པའི་བྱ་བ་ད་དུང་མ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲགས་
བཞིན་པ་ཡང་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ་མིན་ཏེ། སྤྲ་མ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་
འགག་བཞིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྤར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་
པ་ནི་ཕྱིས་གང་ཞིག་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་དངོས་པོ་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་གཉིས་ལས་མི་
འདའ་ལ། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་གནས་པ་ལ་འགྲགས་པ་དོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་འཐུང་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ། གནས་འགག་གི་བྱ་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ན་གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་བ་
འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམ་པ་གནས་པའི་བྱ་བ་ནི་བྱམ་པའི་རང་དུས་ན་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་བྱམ་
པ་འགག་པའི་བྱ་བ་འང་བྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འགག་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤིག་ཆེན་
ལས། འགག་པའི་བྱ་བ་དེ་དང་གནས་པའི་བྱ་བ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་འགལ་ཞེས་
གསུངས་པའང་སྤར་ལྷར་བྱུང་པར་སྤར་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འགག་པའི་བྱ་བ་དེ་དང་ཞེས་བྱ་བ་

ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་རང་དུས་སུ་མི་གནས་པ་ལ་འང་
འགྲུག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲུག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
དེ། དངོས་པོ་གནས་མི་གནས་གང་ལ་འང་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚིག་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་སྐབས་ལ་
སྣོས་ནས་ཀྱང་འགྲུག་པ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་གནས་སྐབས་ནི་རང་གཞན་
གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ། རང་གི་གནས་སྐབས་དེ་ཡིས་ནི་རང་གི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་
འགྲུག་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འཇུག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་
སྐབས་གཞན་གྱིས་གནས་སྐབས་གཞན་ཡང་འགྲུག་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞིག་བྱ་
གཞིག་བྱེད་གཉིས་དུས་གཅིག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱུང་ཤིང་དང་མེ་གཉིས་དུས་ཐ་དད་པས་
གནས་སྐབས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་གཞག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འདྲ་གཞིག་བྱ་གཞིག་བྱེད་ཅམ་དུ་རུང་
བས་ཤིག་ཆེན་ནས་གསུངས་པ་དེར་བྱུང་པར་དགོས་ཀྱང་ཡི་གེ་ཆད་པ་འབྲེལ། །ཡང་ན་གནས་
སྐབས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་རང་དུས་དང་གཞན་དུས་ལ་བྱ་སྟེ། རང་དུས་ན་རང་
ཉིད་གནས་པས་མི་འཇིག་ཅིང་། གཞན་དུས་སུ་རང་ཉིད་མེད་པས་མི་འཇིག་གོ་ཞེས་སྒྲུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ཡང་སྐྱེ་བའི་དུས་ན་མི་འཇིག་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། གཞན་དུ་འཇིག་
པས་ཉགས་སྟེ་མ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། གང་གི་ཆེ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཞིག་ནས་
འཐད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགྲུག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་
ཏེ། སྐྱེ་འགྲུག་གཉིས་འབྲལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་དུ་མ་སྐྱེས་གང་ཞིག་འགྲུག་པར་
འགྱུར། །ཞེས་བཀག་པ་ནི་སྤར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པས་ཕྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲུག་པ་
མི་འཐད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དུས་གང་དུ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་ན་དུས་དེར་འགྲུག་པ་མི་
འཐད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་མི་སྒྲོས་སོ། །ཡང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་

བ་དེའི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི། རེ་ཞིག་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འགྲུག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་མ་ཞིག་པའི་ཡོད་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་པའི་འགག་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན། དངོས་པོ་དྲང་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་འཐད་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་སྔ་ཕྱི་འདི་དག་ཏུ་ཞིག་འཛིག་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་འགོག་པར་སྒྲུབ་སྟེ། རིག་ཆེན་ལ་ཞིབ་ཏུ་བཟུངས་ན་ཤེས་སོ། །དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་འགྲུག་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་ཟིན་པ་ལ་ཡང་གཞིག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མགོ་གཉིས་མེད་པ་ལ་རྩི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བཅད་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་ནོ། །

ལྔ་པ་ནི། གཞན་ཡང་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་འགོག་བྱེད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་ཡང་འགྲུག་པར་བྱེད་པ་དྲང་གི་བདག་ཉིད་གྱིས་སམ་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྩི་ལྟར་སྒྲེ་བ་རང་གིས་སྒྲེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འགྲུག་པ་དེ་བདག་ཉིད་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩི་ལྟར་སྒྲེ་བ་གཞན་གྱིས་སྒྲེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཁྲད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་དགག་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲེ་བ་དྲང་གནས་པ་དྲང་འཛིག་པ་དྲག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ། སྒྲིར་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཁྲད་པར་སའི་མཆན་ཉིད་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེས་འདུས་མ་བྱས་ཁེགས་པར་བཟུན་པ་ནི། རྟེན་འདུས་བྱས་རྟེན་ཏུ་མ་གྲུབ་ན་བརྟེན་པ་འདུས་མ་བྱས་ནི་རྩི་ལྟར་ན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་བས་འདུས་བྱས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་པ་དེན་པར་གྲུབ་པོ་སྟུང་དུ་རྟོག་པར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། མྱི་ལ་མ་རྟེ་བཞེན་པ་དང་སྐྱུ་མ་རྟེ་བཞེན་པ་དང་བྱི་ཐའི་ཁྱོང་ཁྱེད་རྟེ་
བཞེན་པ་དྲེ་བཞེན་བྱ་སྐྱེ་བ་དྲང་དྲེ་བཞེན་བྱ་གནས་པ་དང་དྲེ་བཞེན་བྱ་ནི་འཛིག་པར་གསུངས་
ཀྱི། རོ་ཐོའི་དབང་བྱ་བྱས་ནས་དེ་དག་གསུངས་པ་མིན་པས་སྐྱེ་གནས་འཛིག་རོ་ཐོས་གྲུབ་པ་
བཀག་པ་ལ་ལུང་གིས་མི་གཞོད་དོ། ། ། དབུ་མ་རྩ་བའི་སྐྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་བརྟག་པ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བདུན་པའོ། །

༥ གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག། ཐ་སྙད་བྱ་
ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་འཛིག་པའི་ཚུལ། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་འང་སྐྱར་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས།
ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་བྱ་བྱེད་རོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། ཕྱོགས་མི་མཐུན་གྱི་བྱ་བྱེད་རོ་
ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱེད་པ་པོ་ཡིན་མ་ཡིན་རེ་རེས་ལས་ཡིན་
མ་ཡིན་རེ་རེ་བྱས་པ་དགག་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་ཡིན་མ་ཡིན་གཉིས་ཀས་ལས་ཡིན་མ་ཡིན་
གཉིས་ཀ་བྱས་པ་དགག་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་གཞག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་
པའོ། ། དང་པོ་ནི། ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ།
དེའི་རྒྱ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་
དྲེ་ལས་སྐྱ་གྱུར་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་བྱེད་ཅིང་། བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་ལས་སྐྱ་
མ་གྱུར་པ་མི་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡིན་པས་ཡིན་པ་མ་བྱས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། མ་ཡིན་པས་མ་
ཡིན་པ་མ་བྱས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་ལས་ཡོད་པར་
ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། ། དང་
པོ་ནི། བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་ལས་ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན།
བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལ་ལས་གང་ཞིག་བྱས་པའི་བྱ་བ་དོན་གཞན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་

གྲིས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱ་བ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་ལ་སྐྱོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་
ལས་སུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་ལས་ཡིན་པ་མི་བྱེད་པར་བདེན་ཀྱང་ལས་
ཡིན་པ་དེ་བྱེད་པོ་ཡིན་པས་བྱས་སམ་སྟམ་ན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཡིན་པར་གྱུར་པ་ལ་བྱ་
བ་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བྱ་བ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་ལ་སྐྱོན་ཅིར་གྱུར་ཞེ་ན། ལས་
མེད་པ་སྟེ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པའི་བྱེད་པ་པོར་ཡང་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །བྱེད་པ་པོ་ཡིན་མིན་
ནི་བྱ་བ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྲིས་ཡིན་ལ། ལས་སུ་གྱུར་མ་གྱུར་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ། བྱེད་པོ་ཡིན་
པས་ལས་ཡིན་པ་བྱས་ན་བྱེད་པ་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱ་བ་ཡོད་མི་དགོས་ཀྱང་རང་བཞིན་
གྲིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དཔེར་ན་བཅད་པའི་བྱ་བ་གཅིག་
ཉིད་གྲིས་གང་བཅད་པའི་ཤིང་དང་གང་གིས་གཅོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་འཛོག་རྒྱས་པ་ནི་
བྱ་བ་གཅིག་ཉིད་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། ལས་དང་
བྱེད་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གྲིས་ཐ་དད་པའི་གཞི་གཉིས་ལ་ཆོས་གཅིག་
ཐུན་མོང་དུ་བརྟེན་པ་འགལ་བས་བྱ་བ་གཅིག་ཉིད་གྲིས་གཉིས་ཀ་འཛོག་མི་རྒྱས་སོ། །དེའི་
ཕྱིར་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཉིས་རིས་སུ་ཆད་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱང་
རིས་སུ་ཆད་ནས་དོན་གཞན་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལས་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ནི་བྱེད་པ་
པོ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་དུ་གཞག་མི་རྒྱས་པས། ཡིན་པར་གྱུར་ལ་བྱ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
སོ། །བྱེད་པ་པོ་དང་མ་འབྲེལ་ན་དེའི་བྱ་བར་གཞག་མི་རྒྱས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་ལས་དེ་བྱེད་པ་པོས་
བྱས་པར་གཞག་མི་རྒྱས་པས། བྱེད་པོ་མེད་པའི་ལས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དོ། །དང་པོ་
ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་པ་པོར་མ་གྱུར་པས་ལས་སུ་མ་གྱུར་བ་བྱེད་པ་པོ་ནི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བས་ལས་

ལ་རྒྱ་ནི་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། བྱེད་པ་པོ་ཡང་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་ཀ་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་འདི་བཅད་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་གང་ཟག་འདིས་བཅད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་བཅད་པའི་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཛོག་དགོས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ལས་དང་བྱེད་པོ་མིན་པར་འདོད་ན་ནི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བར་འདོད་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་ལས་ལ་རྒྱ་མེད་པ་དང་བྱེད་པ་པོ་ལའང་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐལ་བ་འཕངས་ཏེ། འདུག་ལུགས་ནི་དེ་ལྟར་རོ། །བཅད་པའི་བྱ་བས་ཟེན་པའི་ཤིང་ལས་སུ་འཛོག་གི། ཤིང་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། །ཞེས་སོགས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་པན་ཚུན་ལྟེན་གྱུ་བ་དུ་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱ་རྒྱའི་ལས་འཛུགས་གོང་དང་བྱེད་པ་པོའི་རྩ་མཁན་ལ་རྒྱ་མེད་པར་འདོད་ན་ནི། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྩ་བུ་ལྟར་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ལ་རྒྱ་མེད་ན་ནི། འབྲས་བུ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཉིས་ཀྱང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་རྩ་བུ་ལྟར་གཞན་ཀྱི་རྒྱར་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲུར་ཏེ། ཁོ་བོའི་བསམ་ཚུལ་ལོ། །རྒྱ་འབྲས་གཉིས་པོ་དེ་མེད་ན་ནི་བྱ་བ་དྲང་བྱེད་པ་པོ་དྲང་བྱེད་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ་ཞིང་། བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་མི་རིགས་ན་ནི། ཆོས་དགེ་བ་དྲང་ཆོས་མིན་མི་དགེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་དྲང་ཆོས་མིན་མེད་ན་ནི། དེ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆོས་ཆོས་མིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་ན་ནི་ལོག་པར་ལྟར་བའི་ལས་སྒོར་བ་དང་ཐར་བ་དྲང་མཐོ་རྒྱུ་སུ་འགོ་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སྒོམ་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བཟོ་དང་ཞིང་དང་ལས་ལ་སོགས་པའི་འཛོག་རྟེན་པའི་བྱ་བ་དུག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བརྟམས་པའི་འབྲས་བུ་

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་པ་ཐོར་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པས་ལས་སུ་གྱུར་པ་དང་
མ་གྱུར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་དེ་མི་བྱེད་དེ། བྱེད་པ་ཐོར་དང་ལས་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པར་གྱུར་པ་དྲང་མ་
ཡིན་པར་གྱུར་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་པན་ཚུན་འགྲུལ་བས་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱེད་པ་ཐོར་རེ་རེས་ལས་སྟོགས་མི་མཐུན་རེ་རེ་བྱས་པ་དགག་པ་
དང་། གཉིས་གཉིས་བྱས་པ་དགག་པའོ། །དང་ཐོ་ནི། བྱེད་པ་ཐོར་ནི་གྱུར་པ་ཡིས་ལས་སུ་མ་
གྱུར་པ་མི་བྱེད་དེ། གལ་ཏེ་བྱེད་ན་བྱེད་ཐོ་མེད་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་བ་དང་ལས་ལའང་རྒྱ་མེད་
པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །བྱེད་པ་ཐོར་མ་གྱུར་པས་གྲང་ལས་སུ་གྱུར་པ་མི་བྱེད་དེ།
གལ་ཏེ་བྱེད་ན་འདྲིར་ཡང་སྤྱི་མཐོན་དེར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱེད་པ་ཐོར་གྱུར་པས་ལས་སྟོགས་མི་མཐུན་གཉིས་གཉིས་བྱེད་
པ་དགག་པ། བྱེད་པ་ཐོར་མ་གྱུར་པས་ལས་སྟོགས་མི་མཐུན་གཉིས་གཉིས་བྱེད་པ་དགག་
པ། བྱེད་པ་ཐོར་གྱུར་མི་གྱུར་གཉིས་ཀས་ལས་སྟོགས་མི་མཐུན་གཉིས་གཉིས་བྱེད་པ་དགག་
པའོ། །དང་ཐོ་ནི། བྱེད་པ་ཐོར་ནི་གྱུར་པ་དྲང་བཅས་པས་ལས་སུ་ནི་མ་གྱུར་པ་དྲང་། གྱུར་
མ་གྱུར་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་དེ་མི་བྱེད་དེ། གཏུན་ཆོགས་གོང་དུ་བསྐྱོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྗེ་ལྟར་ཤེས་ཤེས། ལས་སུ་མ་གྱུར་པ་བྱེད་ན་ལས་ལ་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། གཉིས་ཀྱི་ཡིན་
པ་བྱས་ན་གཞི་གཅིག་ལ་པན་ཚུན་འགྲུལ་བས་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་བསྐྱོན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་པ་ཐོར་ནི་མ་གྱུར་པ་དང་བཅས་པས་ལས་སུ་ནི་གྱུར་པ་དྲང་། གྱུར་མ་
གྱུར་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་དེ་མི་བྱེད་དེ། གཏུན་ཆོགས་གོང་དུ་བསྐྱོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱེད་པ་ཐོར་གྱུར་པ་དང་མ་གྱུར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པས་ནི་ལས་སུ་
གྱུར་པ་དྲང་མ་གྱུར་པ་རེ་རེ་ནས་མི་བྱེད་དེ། འདྲིར་ཡང་གཏུན་ཆོགས་ནི་གོང་དུ་བསྐྱོན་པས་

ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོས་ལས་བྱེད་ཚུལ་ཐམས་ཅད་འདིར་འདུས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ལས་ལ་བཤད་པ་རིམ་ལྔ་བ་བྱེད་པ་པོའི་ངོས་ནས་ཀྱང་བསྒྱུར་ཏེ་སྒྲོས་རིགས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རིམ་ལྔ་ཞེ་ན། ལས་ཡིན་པ་དང་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་བྱེད་པ་པོས་བྱེད་པ་བཀག་པ་ལྟར།
བྱེད་པོ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་སྟེ་ཕྱ་གཉིས་ཀྱིས་ལས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱང་བཀག་
རིགས་པས་སོ། །དེར་མ་ཟད་ལས་ལའང་ད་དུང་སྒྲོ་བར་འོས་ཏེ། ལས་ཡིན་མིན་རེ་རེ་དང་
གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་སྟེ་ཕྱ་གསུམ་དུ་བརྟགས་ནས་ཀྱང་དགག་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
འདིར་བཤད་པ་ནི་མཚོན་དོན་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་སམ་སྟུམ་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་ནི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་པོར་བྱས་ཤིང་གཞག་ལ།
ལས་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་དེ་ནི་དང་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སུ་གཞག་པ་སྟེ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་
ཙམ་མ་གཏོགས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ཚད་མས་མ་མཐོང་བ་སྟེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བྱ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བརྟགས་ཙམ་དུ་འཛོག་གི། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མི་འཛོག་གོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་འདི་ཉི་ལྔ་ལེན་པ་མྱང་བྱ་སྟེ་ལས་དང་། འདིས་ཉི་ལྔ་
ལེན་པ་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྒྲིར་ལས་དྲུང་བྱེད་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བསལ་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་བྱེད་པ་པོ་དྲུང་ལས་ལ་དབྱུང་
པའི་རིགས་པ་དུག་གིས་དངོས་པོ་ལྷག་མའང་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མཚུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་བྱེད་འདི་ཡིས་སྒྲིག་གི་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ཅ་བ་ནི་སྒྲིར་ལས་དང་བྱེད་པོ་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པ་ཙམ་མིན་གྱི། སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་ལས་བཟང་ངན་དང་བྱེད་པོ་པོའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྟུམ་པའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་ཏེ། སྐབས་
སྟོབས་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲིར་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་བཀག་ན་བྱེ་བྲག་དེ་གཉིས་
ཀྱང་ཞེགས་པར་དགོངས་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་དེའི་བྱེད་པ་པོ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་མ་

བཀག་པར་སྒྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཙམ་གྱི་ཞིབ་བྱ་ཡང་
མ་བྱེད་བཞིན་དུ་གཞུང་འགྲེལ་བྱེད་པ་དག་བྱུང་སྤང་སྟེ། མི་འོས་སོ། །དངོས་པོ་ལྷག་མཁའ་
ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པའི་ལྷག་མ་ནི་དངོས་སུ་བཀག་པའི་ལྷག་མ་ལ་གོ་དགོས་པས། མཆོན་
བྱ་མཆོན་བྱེད་སོགས་དེའི་ལྷག་མ་མིན་ཏེ། བྱ་བྱེད་སྒྱིར་དངོས་སུ་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བྱེད་
ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ལྷོག་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་བཀག་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱམ་
པ་སོགས་དེའི་ལྷག་མ་ཡིན་ལ། བྱ་བྱེད་བཀག་པས་དེ་དག་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་བྱམ་པ་
བདེན་པར་གྲུབ་ན་མཆོན་བྱ་མཆོན་བྱེད་སོགས་གང་རུང་གི་ཆར་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་
དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །དབུ་མ་ཙ་པའི་ལམ་བརྟག་པ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བརྒྱད་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། བྱོགས་སྒྲ་མ་བཛྲེད་པ་དང་། དེ་སྤྱན་སྤྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་
པར་བྱ། ཞེས་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོ་བཀག་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་བ་དྲུང་ཉུན་པ་དང་སྣོམ་པ་ལ་སོགས་
པའི་དབང་སོ་རྣམས་དྲུང་ཆུ་ར་བ་དང་རེག་པ་དང་ཡིད་ཁྱིེ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་སྤྱང་
རྣམས་དྲུང་གཞན་ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆས་གང་ཉེ་
བར་ལེན་པ་སོ་གྲང་གི་སྒྲང་བྱ་ཡིན་པ་དེ་དུག་གི་སྤྱོད་ལ་ན་ལེན་པ་སོའི་གང་ཟག་དེ་ཡོད་ཅེས་
ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲུའོ། །སྤྱོད་ལ་ན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ལེན་པ་སོའི་དངོས་སོ་སྒྲང་
བྱའི་སྤར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྩི་ལྟར་བྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་
རོ། །དཔེར་ན་བསལ་བྱའི་ཚོར་བྱེད་སྤྱོད་ལ་ན་གསོག་པ་སོའི་གང་ཟག་ཡོད་ན་དེས་ཚོར་གསོག་
པའི་བྱ་བ་འཐད་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་མི་འཐད་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲང་བྱ་དེ་དུག་གི་སྤྱོད་ལ་ན་

ལེན་པ་པོའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས། །ཆོར་སོགས་དང་ཡང་དབང་
བྱས་པ། །ཞེས་པའི་དང་གི་སྐྱུ་མེ་གཞན་སྤྱད་པ་དང་། ཡང་གི་སྐྱུ་མེ་ལྷག་མ་བསྐྱུས་པ་དག་
ཀྱང་འདྲིར་གཏོགས་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་། དབང་དུ་བྱས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱུ་མེ་
ཀྱང་པ་དང་པོ་གཉིས་པོ་འདི་དབང་པོ་དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པས་
དེ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ནི་ཞེས་ཤེར་སྒྲོན་ཅ་འབྲེལ་ལས་བཤད་དེ། དགོངས་པ་གཅིག་གོ། །ཆོས་
རྩི་རྒྱན་བཟང་གི་འབྲེལ་པར། ལྷག་མ་མ་བསྐྱུས་པ་དག་ཀྱང་ཞེས་བྲིས་པ་ནི་དགོངས་པར་མ་
སོན་པ་འབྲེལ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་དགག། །དེས་ཉེ་བར་
ཆང་བྱ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་ཞེགས་པར་བསྐྱུན། ཉེ་བར་ལེན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་
ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལེན་པ་པོ་ཆང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ན་ཡོད་པ་
དགག། །ཆང་བྱ་རེ་རེའི་སྤྱོད་ལ་ན་ཡོད་པ་དགག། །ཆང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ན་ཡོད་པའི་
སྤྱོད་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆང་བྱ་ལས་སྤྱོད་ལེན་པ་པོར་དགག་པའི་རྒྱ་མེད་
པར་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། ལེན་པ་པོ་སྤྱོད་ལེན་པ་པོར་དགག་པའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བས་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་བ་དྲུང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲུང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆང་བྱ་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ན་ལེན་པ་པོའི་དངོས་པོ་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པ་དེ་ནི་གྲང་གྱིས་གདུགས་
པར་བྱ་སྟེ། གདུགས་གཞིའི་དངོས་པོ་སྤྱོད་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་འགོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྐྱུན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་ལེན་པར་ཡང་གུལ་ཉེ་ལེན་པ་པོའི་གང་ཟག་དེ་ནི་སྤྱོད་ལ་
ན་གནས་པར་གྱུར་ན་སྤྱིར་ལེན་པ་པོ་དེ་མེད་པར་ཡང་ལྷ་བ་སོགས་ཆང་བྱ་དེ་དག་ཡོད་པར་
འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལེན་པ་སོ་མེད་པར་ཡང་སྒྲང་བྱ་ཡོད་ཅེ་ན་མི་འཐད་དེ། ལྟ་བ་
སོགས་སྒྲང་བྱ་འདི་ཉེ་བར་ལེན་པས་ན་ལེན་པ་སོ་འོ་ཞེས་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲང་བྱ་ཅི་ཡིས་
ལེན་པ་སོ་གྲང་ཞིག་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་། གང་ཟག་འདིས་ཉེ་བར་ལེན་པས་ན་ལྟ་
བྱེད་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲང་བྱ་འོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལེན་པ་སོ་གྲང་གྱིས་སྒྲང་བྱ་ཅི་ཞིག་
གསལ་བར་བྱེད་དགོས་པས། སྒྲང་བྱ་ཅི་ཞིག་མེད་པའི་ལེན་སོ་གྲང་ཞིག་གྲལ་ཡོད་དེ་མེད་ལ།
ལེན་སོ་གྲང་ཞིག་མེད་པའི་སྒྲང་བྱ་ཅི་ཞིག་ཀྱང་གྲལ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ནི། ལྟ་བ་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་ན་ལེན་པ་སོ་གྲང་ཞིག་ཡོད་ན་གདགས་པའི་སྒྲ་
མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དུ་འགྲུར་ཡང་དེ་ཡོད་པ་མིན་ཀྱི་ལྟ་བ་སོགས་སྒྲང་བྱའི་རྟང་རྟས་གཞན་
མཉན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆེ་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུས་གཞན་ཀྱི་ཆེ་རྟ་གསལ་བར་
བྱེད་ཀྱི་ཉན་པའི་དུས་དེར་མིན་པས་རེ་རེའི་སྒྲ་རྩལ་ན་ཡོད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་ན་ཡོད་པ་
མིན་ནོ་ཞེས་ཟེད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་དུ་མེད་ན་རེ་རེའི་སྒྲ་རྩལ་ན་ཡོད་པ་
འགལ་བ། ལྟ་སོ་དང་ཉན་སོ་སོགས་གཅིག་མ་ཡིན་པས་དགག་པ། ལྟ་སོ་དང་ཉན་སོ་སོགས་
གཞན་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་སོ་ནི། ལེན་པ་སོ་དེ་ནི་སྒྲང་བྱ་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་དུ་གྲལ་ཏེ་ཡོད་པ་མིན་ན། ལྟ་བ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཡི་སྒྲ་རྩལ་དུ་ལེན་པ་སོ་དེ་ནི་
རྩེ་ལྟར་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པའི་རེ་རེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་སྒྲ་མའི་
བསམ་ཚུལ་ནི། ལྟ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་ན་དུས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མིན་པར་འདོད་ལ།
དགག་པ་ནི་དུས་གཞན་སྟོས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་རྩལ་ན་མེད་ན་རེ་རེའི་སྒྲ་རྩལ་ན་རྩེ་ལྟར་ཡོད་
ཅེས་བཀག་པས་མ་འབྲེལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ནི། ལེན་པ་སོ་དང་སྒྲང་བྱ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་

པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་མེད་ཅེས་རིག་ཆེན་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྷ་བ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཉན་པ་པོ་འདྲ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་།
གལ་ཏེ་ཆོར་བ་པོ་འདྲ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན། ལེན་པ་པོ་གཅིག་ཉིད་ཆང་བྱ་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་རྩལ་ན་ཡོད་
པར་རིགས་སུ་ཚུགས་ནའང་། ལེན་པ་པོ་ནམས་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལྷ་རྩལ་དུ་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར་དེ་རྒྱུ་རྩལ་ན་ཡོད་པར་མི་རིགས་སོ། །ལྷ་ས་ཁྱིན་གཅིག་གིས་ལྷ་བ་པོ་གསུངས་བྱ་བ་རིམ་
གྲིས་བྱས་པའི་ཆེ་རེ་རྒྱུ་རྩལ་ན་གཅིག་བྱ་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་རང་ཡང་འདོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྷ་
ནའང་ལྷ་བ་པོ་འདྲི་ལྷ་ས་ཁྱིན་དེ་ཉིད་ཉན་པ་པོ་གསུངས་ཀྱི་ལྷ་ས་ཁྱིན་དེ་ཉིད་ཡིན་མི་དགོས་ལ། འོགས་
སྒྲུ་མ་ལྷ་རྩལ་ན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལྷ་བ་རང་བཞིན་གྲིས་བྱ་བ་ན་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷ་དགོས་
པས་ཉན་པའི་ཆེ་ནའང་ལྷ་དགོས་ལ། ཉན་པ་རང་བཞིན་གྲིས་བྱ་བ་ནའང་དེ་དང་འབྲས་བུས་དེ་
ལྷ་རྩལ་ན་ལྷ་བ་པོ་གང་ཡིན་ཉན་པོ་དང་ཉན་པོ་གང་ཡིན་ལྷ་བ་པོ་རྒྱུར་དགོས་པའི་གནད་གྲིས་ཡིན་
ནོ། །རིག་ཆེན་ལྷ་རྩལ་ན། ལྷ་བ་པོ་དང་ཉན་པོ་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་དུ་བརྟགས་ནས་ཕྱི་མ་ལྷ་རྩལ་
འདོད་པ་ལ་གཞུང་འོག་མས་གཞོད་པ་སྟོན་ཅིང་། དང་པོ་ལྷ་རྩལ་འདོད་པ་གཞུང་འདིས་བཀག་
སྟེ་དེ་ཡང་ལེན་པ་པོ་དེ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ན་ལྷ་བ་པོ་དེ་ཉིད་ཉན་པོ་དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུར་དགོས་ནའང་མི་
རིགས་ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྲིས་བཀག་པར་བཞེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡང་ལྷ་བ་པོ་དེ་ཉིད་ཉན་པོ་རྩལ་ན་མི་རིགས་པར་མཐོང་སྟེ་གལ་ཏེ་ལྷ་
བ་པོ་ཡང་ཉན་པོ་ལས་རང་བཞིན་གྲིས་གཞུན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཉན་པ་པོ་ཡང་ལྷ་བ་པོ་ལས་གཞུན་
ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཆོར་བ་པོ་ཡང་དེ་གཉིས་ལས་གཞུན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྷ་རྩལ་ན་ལྷ་བ་པོ་
ཡོད་པའི་ཆེ་ན་ཉན་པ་པོ་སོགས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱེས་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་བདུག་གྱུར་
མང་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ། །ལྷ་བ་པོ་ཡོད་ཆེ་ཉན་པོ་རྩལ་ན། །ཞེས་ཐལ་བ་
འཕངས་ལུགས་གྲིས་ལྷ་བ་པོ་ཡོད་ཆེ་ཉན་པོ་མེད་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྷ་ན་འཇུག་ཤེས་བྱ་ག

ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་དང་མི་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལེན་པ་སོའི་བདག་ནི་སྒྲང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ན་ཡོད་པ་
ལ་བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་
སྐྱེ་མཆེད་དུག་ཅེས་འབྲུང་བའི་ལྟ་བུའི་དབང་སོ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ན་འབྲུང་བ་ཙམ་ཡོད་ལ།
དེས་གདགས་གཞི་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གཞག་པས་ཆོག་པའི་བྱིར་
རོ་ཞེ་ན། ལྟ་བ་དྲང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དུག་ལ་སོགས་པ་ཡང་གྲང་
ལས་འབྲུང་བའི་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ལ་འང་བདག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གདགས་གཞིའི་
སྤྱར་མེད་ན་དེས་ཉེ་བར་སྒྲངས་པ་མི་འཐད་ལ། ཡོད་ན་སྤར་བཤད་པའི་སྒྲོན་གྱིས་འཇུག་པའི་
བྱིར་རོ། །ཡང་སྐྱ་སྐྱ་མས་ནི་བདག་དེ་ལྟ་བ་གང་ལས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ལ་མེད་པར་མ་ཟད་ཉན་པ་
སོགས་གང་ལས་འབྲུང་བའི་རྒྱ་འབྲུང་བ་ལ་འང་མེད་ཅེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཡང་སྐྱ་བྱི་མས་ནི་
ཉེ་བར་སྒྲང་བྱ་ལ་མེད་པར་མ་ཟད་དེའི་རྒྱ་ལ་འང་མེད་ཅེས་སྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྟ་བ་དྲང་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དྲང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དུག་ལ་སོགས་
པ་ཡང་རོ་སོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གྲང་གི་སྒྲང་བྱ་ཡིན་པའི་ལེན་པ་སོ་དེ་རོ་སོ་
ཉིད་གྱིས་མེད་པར་བཤད་ཟིན་ལ། གལ་ཏེ་ལེན་པ་སོ་རོ་སོ་ཉིད་གྱིས་མེད་ན་སྒྲང་བྱ་དེ་དུག་
ཀྱང་ནི་རོ་སོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བཅུགས་ཆོས་མེད་ཀྱང་གདགས་གཞི་
ཡོད་ཅེས་སྐྱ་བར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པ་སོའི་བདག་གྲང་ཞིག་ཉེ་བར་སྒྲང་བྱའི་ལྟ་བ་དང་ཉན་
པ་ལ་སོགས་པ་ཡི་སྤྱོད་ལ་དང་དུ་ལྟ་སྟེ་དུས་མཉམ་དང་བྱི་ནུའང་མེད་པ་ནི་སྤྱི་བཤད་པས་
ཤེས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དུས་གསུམ་དུ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི་བདེན་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཐ་སྟོན་
དུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་མཐར་འཇིག་གི་རྟོག་པ་དུག་ནི་ཐོག་པར་འབྱུང་ཏེ། དབྱ་མའི་ལམ་དུ་

ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་ལེན་པ་སོ་དང་རྒྱང་བྱ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་འབྲེལ་མེད་
འགྱུར་མི་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚོགས་ལྟར་དགོས་པས་དུས་མཉམ་
པའང་མི་འཐད་དོ། །ཡང་ན་གང་ཞིག་ཅེས་པ་དང་དེ་ལ་ཞེས་པ་གཉིས་སྒྲེལ་ནས་བཤད་དེ།
འདི་ལྟར་གང་ཞིག་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་དུས་གསུམ་གང་དུའང་མེད་པ་དེ་ལ་ནི་ཡོད་མེད་ཀྱི་
མཐར་ཉེག་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་འོས་ཏེ་བརྟག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། དབུ་
མ་ཙཱ་བའི་སྤྱོད་ལ་ན་གནས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་དབུ་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དགག་པ་དང་། སྐབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དགག་
པའོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ། མེ་དང་བྱད་ཤིང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ། རིགས་པ་དེ་
གཞན་ལའང་སྐར་བ། བཀག་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བུ་སྤྲད་པའོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ། སྐར་མ་བཤད་
པའི་རིགས་པས་དགག་པ། སྐར་བཤད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ། དེ་དག་གི་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །

དང་སོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གཅིག་པ་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དགག་
པའོ། །དང་སོ་ནི། གལ་ཏེ་ལེན་པ་སོའི་བདག་དང་རྒྱང་བྱའི་སྤང་སོ་པན་ཚུན་ལྟོས་ཀྱང་རང་
བཞིན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་དང་བྱད་ཤིང་པན་ཚུན་ལྟོས་ཀྱང་རང་བཞིན་ཡོད་པས་
སོ་ཞེ་ན། བྱད་ཤིང་གང་ཡིན་པ་དེ་མེ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན། གང་གིས་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པ་སོ་དྲུང་
གང་བསྐྱེད་པའི་ལས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས། མེ་དང་བྱད་ཤིང་གཉིས་དེ་ཉིད་དུ་མེད་པར་
གསལ་འོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཀྱང་གཞན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པས་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དགག། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་
སྐབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་མི་ལྟོས་པར་ཐལ་བ་དང་།
རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ན་མི་སྤང་པར་ཐལ་བའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མ་ངེས་པ་
སྤང་བའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། ཤིང་མེད་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། རྟག་ཏུ་འབར་བ་སོགས་སུ་

འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུ་ལ་ཏེ་བསྐྱེད་བྱའི་ཤིང་ལས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མེ་གཞན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུ་བ་པ་ཡིན་ན། ཤིང་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་
ནའང་ཤིང་ལ་ལྟོས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མེ་ཤིང་གཉིས་གཞན་ཉིད་དུ་མེད་ལ། དེས་ན་དེ་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་འང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཉིས། ཐལ་བ་འགོད་པ་དང་། འབྲུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། རང་
བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྒྲིན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཏྲག་ཏུ་འབར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་།
འབར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཤིང་ལས་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། ཤིང་བསྐྱར་པ་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་སྟེ་བྱ་
བ་ཡང་དོན་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་བྱའི་ལས་ཉིད་གྲུང་མེད་པར་འགྱུར་
རོ། །འདིར་བྱད་ཤིང་ནི་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཤིང་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། བསྐྱེད་
བྱའི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་ཤིང་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤིང་ལས་མེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་གྲུ་བ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་
པའི་སོ་སོ་བ་རྣམས་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབར་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་བྱད་ཤིང་
ལས་མི་འབྱུང་བར་རང་དབང་དུ་འབར་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཏྲག་ཏུ་འབར་བར་འགྱུར་ལ།
ཏྲག་ཏུ་རང་དབང་གིས་འབར་བ་ཉིད་ཡིན་ན་གཞན་ཀྱི་གྲོགས་མི་དགོས་པས་འབར་བ་གནས་
པའི་ཕྱིར་དུ་ཤིང་བསྐྱར་པ་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ཡིན་ན་ཤིང་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་པ་དེ་ལ་གྲུ་ལ་ཏེ་འདྲི་སྒྲུལ་དུ་བསྐྱེད་བྱའི་ཤིང་པའི་དོན་ལ་བྱད་ཤིང་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་མེ་ཤིང་གཉིས་ཆོག་གསུང་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུ་བ་པས་བྱད་ཤིང་མེད་པར་
མེ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མེད་དོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་ན། གྲུང་གི་ཆེ་བསྐྱེད་བྱའི་ཤིང་པའི་དོན་དེ་ཙམ་
ཞིག་བྱད་ཤིང་དེ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་མེ་དང་བྱད་ཤིང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་

ཏུ་འགྱུར་བས་གྲང་གྱིས་བྱུང་ཤིང་དེ་སྟེ་སྟེ་ག་པར་བྱེད་དེ་དེ་མི་རིགས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་རང་
བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པས་སོ། །འདིར་ཅུང་ཟད་ཅིག་དབྱུང་
ན། བསྟེན་བཞིན་པའི་བྱུང་ཤིང་དེ་མི་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་ལ། མ་ཡིན་ན་ཆ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། བསྟེན་བཞིན་པའི་བྱུང་
ཤིང་གི་སྟངས་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤིང་གི་ཆ་གཅིག་དང་། དེ་གྲུའི་
སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མེའི་ཆ་གཅིག་སྟེ་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ལྟོག་པ་གཅིག་ཡིན་
ན་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཤིང་མེད་པར་ཡང་མེ་འབྱུང་བ་སོགས་
ཀྱི་གནོད་བྱེད་འཇུག་མོད་ཀྱི། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པས་གནོད་པ་ལས་གྲོལ་
ལོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། མཚན་ཉིད་དག་ནི་འདིག་ཉེན་ན། །མཐོང་བྱིར་བསྟན་བཅས་
སྟོན་སྒྲུང་། །བྱུང་ཤིང་མེ་བཞིན་གཉིས་སུ་ནི། །བརྗོད་མིན་མི་རུང་གཉིས་བྱིར་རོ། །ཞེས་མེ་
དང་བྱུང་ཤིང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་མིན་པར་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་བ་ལས། མེ་སྟེ་ཆད་ནས་དུམ་
བྱར་སོང་བའི་ཆེ་དེ་ལྟ་བུའི་མེ་དེ་བྱུང་ཤིང་དང་བྲལ་བའི་མེ་ཡན་འགར་བར་གསུངས་པས།
གལ་ཏེ་ཤིང་ལས་མེ་གཞན་ན། །ཤིང་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཐལ་བ་ལ་
འདོད་ལན་འདེབས་པར་མངོན་ནོ། །རིགས་པ་འདི་མེ་ལྷགས་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བ་སོགས་
མང་པོ་ཞིག་ལ་འབྱེར་ནས་དབྱུང་ན་གནད་ཆེ་བར་སེམས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མ་ངེས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཤིང་ལས་
མེ་གཞན་དུ་གྲུབ་ན་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཤིང་དང་མི་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ལ། བྱུང་པ་མེད་ན་བསྟེན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། མི་སྟེ་ག་ན་བྱུང་ཤིང་ཟད་པའི་སྐབས་
མེད་པས་འཆི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །མི་འཆི་ན་ནི་རྒྱུ་གི་རྟགས་དམར་འབར་བ་དྲང་ཡང་ལྟན་
པར་གནུས་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་མི་རིགས་པའི་བྱིར་མེ་དང་བྱུང་ཤིང་གཉིས་རང་བཞིན་

གྲིས་གཞན་ཡིན་པར་མི་རིགས་སོ། །ཡང་གི་སྤྱི་ནི་ངེས་བཟུང་གི་དོན་ཏེ། རང་རྟགས་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩེ་ལྟར་ཏེ་དབེར་ན་བྱུང་མེད་སྤྱིས་པ་དྲང་སྤང་པ་དང་། སྤྱིས་པ་འདར་བྱུང་མེད་དང་སྤང་པ་བཞིན་བྱ། གྲུལ་ཏེ་བྱུང་གིང་ལས་མེ་རང་ངོས་ནས་གཞན་ཡིན་ཡང་གིང་དྲང་སྤང་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་བས། གཞན་ཕྱིར་མི་སྤང་ཅེས་ཆོལ་བ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གྲུལ་ཏེ་མེ་དྲང་གིང་དུ་ག་ནི་པན་ཚུན་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་བསལ་བ་སྟེ་འབྲེལ་བ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་གྱུར་ན། ཤིང་དྲང་མེ་གཞན་པ་ནིང་ཡིན་ཡང་གིང་དྲང་སྤང་པར་འདོད་ལ་དུ་ག་ན་འདར་མི་སྤིང་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་རྟགས་གྲིས་མི་སྤང་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་མ་ངེས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དུས་གསུམ་དུ་དབྱེད་ནས་ལྟོས་པ་དགག། ལྟོས་ཆོས་ཡོད་མེད་ལ་དབྱེད་ནས་ལྟོས་པ་དགག། ལྟོས་མ་ལྟོས་གཉིས་ཀ་དགག་པའོ། །དང་པོ་གཉིས། དུས་སྤྱི་ཕྱི་ལ་ལྟོས་པ་དགག་པ་དང་། དུས་མཉམ་པ་ལ་ལྟོས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མེ་དང་བྱུང་གིང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། པན་ཚུན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། གྲུལ་ཏེ་གིང་ལས་སུ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྟེག་བྱེད་དུ་མེ་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། གྲུལ་ཏེ་མེ་བྱེད་པ་པོར་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བསྟེག་བྱུང་གིང་འཛོག་པ་ཡིན་ན། གྲང་ལ་ལྟོས་ནས་མེ་དྲང་གང་ལ་ལྟོས་ནས་གིང་དུ་འགྱུར་བའི་ལྟོས་ས་གཉིས་ལས་དྲང་པོ་གྲུབ་པ་གྲང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གཞག་མི་རུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟོས་པ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་གི་ངེས་བཟུང་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན་ལྟོས་ས་དང་པོར་གྲུབ་

དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །གྲུལ་ཏེ་བྱད་ཤིང་སྤར་བྱུང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་མེ་འཛོག་པ་ཡིན་
 མོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་མེ་བྱུང་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བསེག་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱད་
 ཤིང་དུ་མི་རིགས་པའི་སྤར་བྱད་ཤིང་ཡོད་དུས་ནས་མེ་བྱུང་བྱེད་པ་ལ་སྤར་ཡང་ལྟོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་བྱད་པར་བྱ་བའི་ཤིང་ལ་ཡང་འབར་བྱེད་ཀྱི་མེ་མེད་པར་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །འདིར་རིག་ཆེན་ལས། མེ་དང་བྱད་ཤིང་སྤེལ་བར་བཞེད་པ་ལྟ་བུར་སྤར་བས་དབྱད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན། ལྟོས་བྱེད་ཀྱི་
 དངོས་སོ་གྲང་ཡིན་ལྟོས་བྲལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་ལ། ལྟོས་བྱེད་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ལྟོས་ནས་ནི་
 བལྟོས་བྲལ་གྲང་ཡིན་འབྱུང་ན། གྲང་ལ་ལྟོས་ནས་གྲང་ཞིག་འབྱུང་པར་འགྱུར་བ་སྒྲོས་ཤིག་
 དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་རྟོག་པ་པན་ཚུན་བརྟེན་པར་ཐལ་བས་གཞག་མི་ཅུས་སོ། །དོན་འགྱུར་
 དུ་བྱས་ན། ཤིང་ལ་ལྟོས་ནས་མེ་འབྱུང་ལ། །མེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཤིང་འབྱུང་ན། རྟོག་པ་པན་ཚུན་
 བརྟེན་པའི་ཕྱིར། །གང་ལ་ལྟོས་ནས་གང་ཞིག་འབྱུང་། །ཅེས་སྒྱུར་བར་བྱའོ། །འོ་ན་རང་ལུགས་
 ལའང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། དཔེར་ན་ལྟོས་བྱིན་བདེན་པའི་དཔང་སོ་མཆོད་སྒྲིན་
 ལ་བཅོལ་ལ་ཡང་མཆོད་སྒྲིན་བདེན་པའི་དཔང་སོ་རིས་པ་ན་ལྟོས་བྱིན་ལ་བཅོལ་ན་ཚུལ་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་གཉིས་ཀ་བདེན་པར་མི་འབྱུང་བ་ལྟར། མེ་དང་བྱད་ཤིང་བདེན་པ་ལའང་འབྲའོ། །ཡང་
 དཔེ་དེ་ཉིད་བདེན་པའི་ཚུལ་ལ་མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱན་པའི་དཔེ་ལ་རུང་བ་ལྟར། པན་ཚུན་ལྟོས་
 འབྱུང་བདེན་པའི་ཚུལ་ལ་མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས། རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆེགས་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་དངོས་སུ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། མའི་དངོས་སོ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བ་གྲང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱས་ན་བྱུང་མ་བྱུང་
 གཉིས་སུ་འདུལ། དེ་མ་བྱུང་ན་རི་བོང་གི་རྩ་དང་འབྲུབ་ཅི་ལྟར་ལྟོས་ཏེ་ལྟོས་ཚུལ་མེད་ཅིང་།
 ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ལྟོས་སོ་ཞེ་ན་ནི། དེ་ནི་ལྟོས་པར་མི་རིགས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་ན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པར་འགལ་བས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཤིང་ལ་ལྟོས་པའི་མེ་མེད་དེ། རང་བཞིན་དང་ལྟོས་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་ལ་མ་ལྟོས་པའི་མེ་ཡང་མེད་དེ། ལྷ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ན་མེ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱད་ཤིང་མེད་དེ། རང་བཞིན་དང་ལྟོས་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བྱད་ཤིང་ཡང་མེད་དེ། སླེག་བྱེད་ཀྱི་མེ་ལ་མ་ལྟོས་ན་བསླེག་བྱའི་བྱད་ཤིང་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། མེས་སླེག་པ་མདོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཡོད་ཅེ་ན། མེ་ནི་ཤིང་མེད་པར་གཞུན་ལས་མི་འོང་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཤིང་ལ་འང་མེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤར་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེ་དང་ཤིང་གི་སུན་འབྲེན་ལྷག་མ་ནི་སོང་བ་དྲང་མ་སོང་བ་དང་བཞོམ་པའི་ལམ་ལ་འགྲོ་བ་བཀག་པའི་རིགས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞིག་བསླེགས་ལ་མི་སླེག་སྟེ། །ཞེས་སོགས་འདོན་པ་བསྐྱར་ནས་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ན་ཤིང་ཉིད་མེ་ནི་མ་ཡིན་ཞིང་། ཤིང་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འགྱུར་བས་ན་ཤིང་ལས་གཞུན་ལ་འང་མེ་ནི་མེད་ལ། ལྷན་པ་ལ་ནི་དོན་གཞན་དང་དོན་གཞན་མིན་པའི་ལྷན་ཚུལ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ཞིང་། དེ་གཉིས་གང་ལྟར་ཀྱང་གཅིག་ཐ་དད་ལ་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཞེགས་པས་ན་མེ་ནི་ཤིང་དྲང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷན་པ་འང་མ་ཡིན་ལ། མེ་ལ་ཤིང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བརྟེན་པ་མེད་ཅིང་། ཤིང་དྲུང་ཡང་མེ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་མེད་དེ། རྟེན་བརྟེན་པ་ལ་དོན་གཞན་དང་དོན་གཞན་མིན་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པོ་གང་ལྟར་ཡང་མི་འཐད་པ་སྤར་བཤད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སླེག་བྱེད་མེ་དྲང་བསླེག་བྱའི་ཤིང་ལ་བཤད་པའི་རིགས་པ་

དག་གིས་ལེན་པ་པོའི་བདུག་དྲང་དེའི་ཉེ་བར་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་རྩིས་པ་ཀུན་བྱམས་པ་དང་སྣམ་
བྱ་སོགས་དང་ཡང་ལྷན་ཅིག་དུ་བརྟག་པའི་མཐའ་མ་ལུས་པར་ཉི་རྣམས་པར་བཞུད་པ་ཡིན་ཏེ།
མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མཚུངས་ཤེ་ན། བདག་ཕྱང་གཉིས་དྲི་མེ་ཤིང་གཉིས་མཚུངས་
པ་ནི་ཤེས་སྒྲུ་ལ། བྱམ་པ་ལ་སྦྱར་ཚུལ་ནི། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མེ་
ཤིང་དང་མཚུངས་པར་བསྐྱེས་ནས་དགག་སྟེ། སྣམ་བྱ་སོགས་ལའང་འདྲོ། །

གསུམ་པ་ནི། དངོས་སྒྲུ་བ་གྲང་དུག་བདུག་དྲང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་གདགས་
གཞི་དུ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བཅས་པ་སྟེ་གཅིག་པ་ཉིད་དྲང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དྲད་པར་སྟོན་
པ་དེ་དུག་ནི་བསྟན་པའི་དོན་ཟབ་མོ་ལ་མཁས་སོ་སྣམ་དུ་སྦྱ་སྦྱབ་བདག་མི་སེམས་སོ། །དབུ་
མ་ཙ་བའི་མེ་དང་བྱད་ཤིང་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་དུ་འབྱེད་པ་བཙུ་བའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱེ་འཆིའི་བྱ་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་དགག་པ་དང་། བརྟེན་པ་
སྦྱག་བསུལ་ཡོད་པའི་རྟགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལའང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་ལ་
ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་དགག་པ་དང་། རྒྱེ་འཆི་ལ་དུས་སྔ་ཕྱི་དང་ལྷན་ཅིག་པ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་རྒྱེ་འཆི་རེས་མོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་འཁོར་
བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་མཐའ་མངོན་ནུམ་ཞེས་ཞུས་པའི་ཆེན་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་དེ་ལྟ་
མིན་ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་མེད་དེ། དེ་ལ་སྟོན་མཐའ་
མེད་པར་དངོས་སུ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཤུགས་གྱིས་ཕྱི་མ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། གྲང་ལ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དུ་ལ་དབྱུས་ནི་གྲ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་
བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། སྔ་ཕྱིར་མི་མངོན་པར་འཁོར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འགལ་མའི་
འཁོར་ལོ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པས་སོ། །འོ་ན་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་མཐའ་

དང་ལྷན་ནས་ཞེས། །ཞུས་ཆེ་རྒྱལ་བ་མི་གསུངས་བཞུགས། །ཞེས་འབྲུང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན་དབྱད། སྤིང་བའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་ཅིབས་ནི་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཡིན་ལ། འཁོར་ཚུལ་ནི།
སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་བ་ཡིན་པས། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་ཅེས་
གསུངས་པའང་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་སྔ་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞུང་
གོང་ལོག་ལེགས་པར་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྔ་
ཕྱིར་མི་མངོན་པར་འཁོར་བ་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་འཆི་དེ་ལ་སྔ་ཕྱི་དྲུང་ལྷན་ཅིག་གི་དུམ་
པ་མི་འབྲད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྔ་ཕྱི་བ་དགག་པ་དང་། དུས་མཉམ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། སྐྱེ་བ་སྔ་བ་དགག་པ་དང་། ཆ་ཤི་སྔ་བ་དགག་པའོ། དང་པོ་ནི། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྔ་བར་
ཁྱུར་ལ། ཆ་ཤི་དེ་ལས་ཕྱི་མ་ཡིན་ན་ནི། སྐྱེ་བ་ལ་ཆ་ཤི་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དྲང་། སྔར་མ་
ཤི་བར་ཡང་ཕྱིར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་འཕྱི་བར་ཁྱུར་ལ་ཆ་ཤི་དེའི་སྔ་མ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཡང་མི་
རིགས་ཏེ། སྔར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིས་ཀྱི་ཆ་ཤི་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འདྲ་
རྒྱུ་མེད་པར་ནི་ཅི་ལྟར་དུ་འབྲུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་དྲང་ནི་ཆ་ཤི་དུག་ལྷན་ཅིག་དྲང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། གང་སྐྱེ་བ་ཞིན་
པ་དེ་ནི་ད་འཆི་བ་ཞིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་མེད་ཅན་དུ་འདྲུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །འདིར་ཅུང་ཟད་དབྱད་ན། སྤྱོད་སྔ་མའི་བསམ་ཚུལ་ནི། འཁོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་
བ་སོ་ཡོད་སྟེ་དུ་སེམས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དགག་པ་ན་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་འཁོར་
བ་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་རིགས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་། དེ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་

རབ་བྱེད་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེའང་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱུས་ན། རོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་
 ཆ་མེད་པ་དང་། སྡེ་བྱི་ལྟན་ཅིག་གི་གོ་རིམ་མ་ངེས་པའི་ཉགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་
 པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་ལས། ས་བཅད་སོ་སོར་མཛད་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་རོག་
 མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་དགག་པ་དང་། སྐྱེ་འཆི་ལ་སྡེ་བྱི་ལྟན་ཅིག་གི་རིམ་པ་དགག་པ་གཉིས་
 དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བཀལ་རུང་བར་སེམས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞུང་གོང་འོག་ལེགས་
 པར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བབ་ཚུལ་ནི། འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་གང་གི་སྒྲོ་
 ནས་འཁོར་ན་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཁོར་དགོས་པས་གཞུང་ཆེན་གོང་མར་འཁོར་བ་ལ་
 རོག་མཐའ་མི་མངོན་པར་གསུངས་པ་དང་། གཞུང་འོག་མར་སྐྱེ་འཆི་ལ་སྡེ་བྱི་མི་མངོན་པར་
 གསུངས་པ་གཉིས་གཞན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ནའང་གཞུང་སྡེ་བྱི་སྒྲོས་པར་
 བྱི་མི་འགྱུར་ཏེ། སྡེ་མས་རོག་མཐའ་མི་མངོན་པའི་ཉགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་
 བསྐྱབས་ཤིང་། བྱི་མས་ཉགས་དེ་ཉིད་སྒྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབས་པས་སྒྲོན་ཚུལ་ཐ་དད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྒྱུར་ནའང་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་འཆི་ལ་
 སྡེ་བྱི་མ་ངེས་པར་གསུངས་པ་དེ་བདག་སྐྱེ་ཅམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དེས་བྱེ་བྲག་ལྟས་བྱིན་
 ལྟ་བུའི་སྐྱེ་འཆི་ལའང་སྡེ་བྱི་མ་ངེས་པར་འཕུལ་བྱས་ཏེ། འདི་ལྟར་ལྟས་བྱིན་ལ་བྱབ་པའི་ང་
 ཅམ་དེ་དང་ལྟས་བྱིན་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཕྱོགས་སྡས་ཀྱང་ཁས་བླངས་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་
 རོ་བོ་གཅིག་ན་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་འདི་པས་འཕུལ་བྱས་པས་ང་ཅམ་གྱི་སྐྱེ་འཆི་ལ་རོག་མཐའ་མི་
 མངོན་པ་ལྟར་ལྟས་བྱིན་ལའང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་བསྟན་འཁོར་བ་ནི་གཞན་དུ་
 ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་འཁོར་བར་བཤད་པ་དེ་མིན་གྱི། འོ་ན་གང་ཞེ་ན། སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་
 ནས་གང་ཟག་འཁོར་བ་སྟེ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་འཁོར་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱུར་བ་འདི་
 ལྟར་དུ་འགོད་དགོས་ཏེ། སྐྱེ་འཆི་འོ་སྒྲོ་ནས་སྐྱེས་བུ་འཁོར་བའི་ཚུལ་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་

གྲིས་མེད་དེ། སྤྱི་མེད་མི་མངོན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འགལ་མའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་བཞིན།
ཞེས་འགོད་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་གཞན་ཆེ་ཡང་གཞན་དུ་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྤང་བས་
ཕྱོགས་ཚམ་མཚོན་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ལ་སྤྱི་ཕྱི་དང་ལྟན་ཅིག་གི་རྒྱུ་པ་དེ་དུག་ཡེ་ནས་མི་སྤྱི་དེ་ཅིང་པན་
ཚུན་ལྟོས་ནས་འབྲུབ་པའི་སྤྱི་འཆི་ལ་སྤྱི་པ་དེ་དུང་རྒྱ་ལི་དེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་དུ་ངོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་
བྲུབ་པར་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ན་སྤྱི་བར་བྱེད་དེ་སྤྱི་པ་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཁོར་བ་པའི་སྤྱི་འཆི་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱི་ན་གྱི་མཐུང་སོགས་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀྱི། རྒྱ་དྲུང་འབྲས་བུ་ཉིད་དྲང་ནི་དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་དྲང་ནི་མཚན་གཞི་
ཉིད་དང་། ཚོར་བ་དྲང་ཚོར་བ་པོ་ཉིད་དྲང་ནི་དྲོན་ཡོད་གང་དུག་ཅི་ཡང་རྩང་སྟེ། མདོར་ན་
དངོས་པོ་ཐུམས་ཅད་ཉིད་ལ་ཡང་སྤྱི་ན་གྱི་མཐུང་སོགས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དབུ་མ་ཅན་པའི་སྤྱི་དང་ཕྱི་མའི་མཐུང་བཟླ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་དུ་འབྱེད་པ་བཅུ་
གཅིག་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱུག་བསྐལ་ངོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། རིགས་
པ་དེ་གཞན་ལའང་སྤྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་གཞག་པ་དང་། སྤྱི་བྱེད་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱུག་བསྐལ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། སྤྱུག་བསྐལ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གངས་ཅན་ནི་སྤྱུག་བསྐལ་བདུག་གིས་བྱས་པར་
འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ནི་སྤྱུག་བསྐལ་གཞན་གྱིས་བྱས་པར་འདོད་ཅིང་། གཅེར་བུ་པ་ནི་སྤྱུག་
བསྐལ་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱས་བྱས་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱང་འཕེན་ནི་སྤྱུག་བསྐལ་རྒྱ་མེད་པ་
ལས་བྱུང་བར་འདོད་མེད་ཀྱི། ཕྱོགས་བཞི་པོ་དེ་ནི་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱུག་བསྐལ་རང་གཞན་རེ་རེ་བས་བྱས་པ་དགག་པ་དང་།

གཉིས་ཀ་ཚོགས་པས་བྱས་པ་སོགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ལྟོས་
 ཏེ་རང་གཞན་རེ་རེ་བས་བྱས་པ་དགག་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་གཞན་རེ་རེ་བས་
 བྱས་པ་དགག་པ། རང་གཞན་རེ་རེ་བས་མ་བྱས་པའི་སྤྱབ་བྱེད་གཞན་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་གིས་བྱས་པ་དགག་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་
 གིས་བྱས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་བདུག་གིས་བྱས་པར་གྱུར་
 ན་ནི། རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བར་འབྱུང་བས། དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་མི་
 འབྱུར་ངོ། །དེ་ལྟར་ནའང་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ནི་ཡིན་ཏེ། གྲུང་གི་ཕྱིར་ད་ལྟའི་སྤྱང་པོ་
 འདྲི་དྲག་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པའི་སྤྱང་པོ་དེ་དྲག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཁ་སང་གི་དུས་
 ཀྱི་སྤྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ད་རེས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཀར་པ་དང་པོ་གཉིས་
 ཀྱིས་བདག་གིས་བྱས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་གིས་མ་བྱས་པའི་སྤྱབ་
 བྱེད་བསྐྱེད་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་ད་ལྟའི་སྤྱང་པོ་འདྲི་ལས་མ་འོངས་པའི་སྤྱང་པོ་དེ་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ཞིང་། གྲུལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་སྤྱང་པོ་དེ་ལས་ཀྱང་ད་ལྟའི་སྤྱང་པོ་འདྲི་ངོ་པོ་ཉིད་
 ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ན་སྤྱེ་མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་གྱིས་ད་ལྟའི་སྤྱག་བསྐྱེད་འདྲི་བྱས་པར་གྱུར་
 ཞིང་། ད་ལྟའི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་དེ་དྲག་གིས་མ་འོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་བྱས་པར་འབྱུར་
 བར་ཞིག་ནའང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཀར་པ་
 ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་བྱེད་ཆུང་སྤྱི་ཏ་ལས། གཞན་དེ་དག་གིས་འདྲི་བྱས་པས། །སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་
 ཀྱིས་བྱས་པར་འབྱུར། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་རང་གིས་བྱས་པ་དགག་པ་དང་། གང་ཟག་གཞན་
 ཀྱིས་བྱས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་གྲུང་ཟག་བདུག་གིས་ནི་ལས་བསགས་ནས་

སྤྱག་བསྐྱེད་བྱས་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་ལྟོས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་བདག་གིས་བྱས་སོ་ཞེ་ན། གང་ཡང་
བདུག་གིས་བྱས་པར་རྟོག་པའི་གང་ཟག་དེ་ནི་བྱ་རྒྱའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དོན་
གཞན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ནས་
ཀྱང་བདག་གིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་རྒྱའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱེད་པ་མོའི་གང་
ཟག་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལེན་པ་པོ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ། སྟེར་
བ་པོ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ། བདག་གིས་མ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུ་ལ་ཏེ་གང་ཟག་གཞན་ལྟ་ལས་ནི་མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་བས་གང་
ཟག་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་གྱིས་བྱས་སོ་ཞེ་ན། གཞན་ལྟའི་གང་ཟག་ཞིག་གིས་སྤྱག་
བསྐྱེད་དེ་བྱས་ནས་མི་གང་ལ་སྤྱིན་པའི་གང་ཟག་དེ་བྱིན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་མ་གཏོགས་
པར་དོན་གཞན་དུ་ངོ་བོས་བྱུབ་པར་ཅི་ལྟར་རུང་སྟེ་མི་རུང་ངོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུ་ལ་ཏེ་ལྟའི་གང་ཟག་གཞན་ལས་མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྱུང་ན། གང་
གིས་མའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་བྱས་ནས་གཞན་མི་ལ་སྟེར་བའི་གང་ཟག་གཞན་ལྟ་དེ་ནི་སྟེར་རྒྱའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་མ་གཏོགས་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་བྱུབ་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མེད་
ངོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་
བསྐྱེད་ནི་བྱིན་པའི་གང་ཟག་དང་ལེན་པའི་གང་ཟག་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་འགོད་པ་དང་། ལྟལ་བསྐྱབས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདུག་
གིས་བྱས་པར་མ་བྱུབ་པའི་ལྟལ་ནི་བཤད་ཟེན་ལ། དེ་མ་བྱུབ་པས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་སྤྱག་
བསྐྱེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུ་ལ་བྱས་ཏེ་བྱེད་ལྟལ་མེད་ངོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་བྱས་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་གྱི་ལྟར་
ན་དེའི་བདག་གམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ལྟ་ལྟ་བུ་གཞན་
གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་ལྟ་བུས་གང་བྱས་པར་དེ་ནི་མི་དེའི་བདག་གིས་བྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བཀའ་ཡང་། རྣམ་བཤད་དང་ཅ་འབྲེལ་པལ་མོ་ཆེར་གཞན་གྱིས་ཞེས་བྱེད་སྒྲུར་ཡོད་པ་དང་
འགའ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། རེ་ཞིག་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་བདག་གིས་བྱས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་གྱིས་དེ་མ་
བྱས་པའི་ཕྱིར། གྲུལ་ཏེ་གཞན་བདག་གིས་མ་བྱས་ན། སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་དེས་བྱས་པར་གྲུ་
ལ་འགྱུར་ཏེ་བདག་གིས་སམ་བདག་ཉིད་གྱིས་མ་བྱུབ་པ་ནི་ཁྱོད་གྱི་ལུགས་ལ་རེ་བོང་གི་རུ་དང་
འབྲ་བས་དེས་སྤྱག་བསྐྱེད་བྱས་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་གཞན་ཞེས་པའི་བདག་དང་
རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུབ་པའི་བདག་གཉིས་ཕྱིར་ཚོལ་གྱི་བསམ་རོལ་ལྟོས་ནས་གནད་གཅིག་ཏུ་
འབབ་པའི་སྐབས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་གཞུང་དུ་འདྲ་གནད་གཅིག་ཏུ་བྱས་
ནས་འགོག་པའི་སྐབས་མང་པོ་སྣང་རོ། །གཞུང་འདི་ནི་སྤྱི་མའི་རྒྱས་བཤད་དུ་བྱས་ན་འབྲེལ་
ཆེ་བར་མཐོང་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་ནི། བདག་གཞན་རེ་རེ་བས་མ་བྱས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པས་བྱས་
སམ་སྟམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་གྲུལ་ཏེ་རེ་རེས་བྱས་པར་གྱུར་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པས་
བྱས་པར་འགྱུར་ཡང་། གཞན་གྱིས་མ་བྱས་ཤིང་བདག་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་པའི་ཚུལ་ནི་བཤད་
ཟིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པས་ཀྱང་མ་བྱས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་
དུ་ནི་གྲུལ་ཏེ་མི་འགྱུར་བས་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་སྟེ། རོ་བོས་ཡོད་པར་ནི་སྣང་ལ་བདག་གཞན་
སོགས་སུ་བྱེད་པ་པོ་བཏགས་དོན་བཅའ་ན་ནི་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་ཤེས་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་འབྲེལ་ལ་བདག་གིས་

བྱས་པ་སོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་གྱི། བྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་བྱས་སྐྱམ་
 སོགས་ལ་འདྲ་རྣམས་པ་བཞི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབྱ་མ་ཅ་བའི་བདག་
 གི་བྱས་པ་དང་གཞན་གྱི་བྱས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་རྩ་འབྱེད་པ་བརྟག་གཉིས་པའོ། །

༩ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་གིས་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་འཐད་པའི་ཚད་པ་སྤང་བ། ལུང་དེའི་དོན་ཅུས་པ་གཞན་དུ་འཆད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདུས་ཀྱིས་ཆོས་གྲང་ཞིག་བསྐྱབ་པ་དེ་ནི་བརྟན་ལོ་ཞེས་བསྐྱབ་ཆོས་ལ་རྟན་པས་ཁྲབ་པར་གསུངས་ལ། ཡང་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེས་ན་འདུ་བྱེད་དེ་དྲག་ཐམས་ཅད་རྟན་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་ལས། དག་སྤོང་དག་འདུས་བྱས་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྟན་པ་ཡིན་ལ། མི་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིར་བསྟན་བདེན་རྟན་ནི་མི་བསྐྱབ་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པར་ལུང་གིས་གསལ་ཞིང་། བསྐྱབ་མི་བསྐྱབ་པའི་དོན་ནི་སྤང་གནས་མི་མཐུན་པ་དང་མཐུན་པ་ལ་འགྲེལ་བ་ཅུས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །དེའང་ངོ་བོས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་བའི་སྤོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་སྤང་འདས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་བསྐྱབ་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་གནས་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བདེན་པར་སྤང་ཞིང་དོན་ལ་བདེན་མེད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་སྤང་གནས་མཐུན་མི་མཐུན་བཅི་ས་ནི་རང་འཛིན་མདོན་སུམ་ལ་བྱ་དགོས་པར་ལྷག་མཐོང་རྒྱུ་དང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །སྤང་འདས་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་འདས་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུར་མདོ་ལས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འབྲསྟེ། འདིར་བསྟན་རྒྱུ་པའི་དོན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལྷ་འདས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་པའི་དོན་ནི། ཡོད་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་ཅིམ་ལ་བྱ་དགོས་པར་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་པ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་ཆད་ལྟའི་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་རང་གཞན་བསྐྱུས་པའི་བདུད་གྲི་ཆེ་ག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བསྐྱུ་བའི་ཆོས་གྲང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ངོ་མོས་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་སྟེ། ངོ་མོས་ཡོད་པའི་ཆོས་གང་ལའང་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདུས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དངོས་པོས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལྷ་འདོན་གཞན་ཏུ་འཆད་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། མི་འགྱུར་བའི་ངོ་མོ་མེད་པ་ལྷང་གི་དོན་ཏུ་བསྐྱབས་པ་དང་། དངོས་པོའི་ངོ་མོ་མེད་པ་ལྷང་གི་དོན་ཏུ་དགག་པའོ། དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ན་རེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཉྱལ་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་ཏུ་གནས་པ་མེད་དེ། གཞུན་ཏུ་འགྱུར་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྐྱམ་ཏུ་དགོངས་ནས་སྤར་ལྟར་གསུངས་ཞེས་སྤྱོད། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་དང་། གཞོད་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷང་གི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ནི་མེད་དེ། གྲང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཏུ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལྷང་གི་དོན་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་འཛེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་དངོས་པོ་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན། གཞུན་ཏུ་འགྱུར་བ་གྲང་གི་

ཡིན་ཏེ། དངོས་སོ་ནི་ཁྱིད་ཀྱི་ལྟར་ན་དངོས་མེད་བས་འཇུར་བ་མི་འཐད་ལ། དེ་བས་གཞན་ཡང་
འཇུར་བ་མི་འཐད་བས་མི་ཉག་པའི་དངོས་སོ་མེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་བར་འཇུར་རོ་ཞེས་ཀྱང་སྒྲུ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་འཁྱར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་།
སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་དང་
གཞན་སྐྱར་གཉིས་འགལ་བས་དགག་པ་དང་། གཞན་སྐྱར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་སྲིད་
པའི་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་རྟེ་དངོས་པོ་རྣམས་རྟེ་པོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་ན་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་ལ་སྟོས་
པ་འགལ་བས་རྟེ་ལྟ་བུར་ན་གཞན་དུ་འཁྱར་རྟེ། དངོས་པོའི་འཁྱར་སྟོག་ནི་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་གྱི་འཁྱར་
སྟོག་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་གཞག་པ་དང་། སྐྱབ་ཁྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དངོས་པོའི་རང་དབྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ལ་ནི་གཞུན་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་།
གནས་སྐབས་གཞུན་དུ་འཕོས་པ་ཉིད་ལ་འང་གཞན་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གཞན་ལྟར་
རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱབ་པ་མི་སྲིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲང་གི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་འགྱུར་ཡོད་ན་གཞོན་ནུ་
 ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་ལས་མི་རྒྱ་བ་དེའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་འགྱུར་མེད་དོ། །གྲང་
 གི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་གཞན་ཉིད་ལ་གཞན་འགྱུར་ཡོད་ན་རྒྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་ལས་དེ་འདྲ་
 མི་རྒྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་ཉིད་ལ་འདྲ་གཞན་འགྱུར་མེད་དོ། །གྲལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མིན་པར་གནས་སྐབས་
 དེ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་ན་ནི། འོ་མ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་མ་བཟང་བཞིན་དུ་ཞོར་འགྱུར་
 རོ། །གནས་སྐབས་གཞན་ཉིད་ལ་གཞན་འགྱུར་ཡོད་ན། འོ་མ་ལས་དོན་གཞན་ཞིག་ཞེས་དངོས་
 བོར་འགྱུར་ལ་རག་ནའང་། འོ་མ་ལས་གཞན་པ་གྲང་ཞིག་ནི་ཞུའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
 མི་འགྱུར་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། གང་གིས་དངོས་རྣམས་སྟོང་བ་ཉིད། །ཅེས་སྟོང་བ་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
སྟོང་གཞི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་གྲུལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
བ་མིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་ཆོས་ཉིད་སྟོང་བ་འང་ཅུང་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པར་འགྱུར་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ན། ཆོས་
ཉིད་སྟོང་བ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གྲུལ་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཆོག་གསལ་དང་འཇིག་
ཚེན་ལྟར་ན། །གལ་ཏེ་སྟོང་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་འདོན་
དགོས་པར་སྤང་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་གདུལ་བྱ་ཐར་བའི་དོན་དུ་རྣམ་
ཐར་སྟོ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་
བཀག་པའི་རྣམ་བཅད་ཅུ་ཡིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་
རྣམས་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཀྱན་ངེས་པར་འབྱུང་
པ་སྟེ་དུངས་འཁྱེན་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་ལ། གྲུང་དུ་གསྟོང་བ་ཉིད་ངོ་བོས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་དེ་
དུག་ལ་ནི་ལྟ་བ་འཁྱེན་པའི་ཐབས་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རམ་བྱེད་
འདིའི་དོན་བསྐྱུས་ན། དངོས་སྤྱི་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་གིས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབས་པ་དང་།
ལུང་དོན་གཞན་དུ་བཀལ་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོན་པ་གཉིས་སུ་འདུའོ། །དབུ་མ་ཙ་ཙ་བའི་འདུ་བྱེད་
བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བཅུ་གསུམ་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག། རྒྱ་རྒྱུན་ཉེ་བར་ལེན་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག། །བཅེངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། སྤང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དེས་སྤང་བཞིན་པ་ལ་སོགས་

པའང་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་གཞག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་སྤང་བ་
སོགས་དངོས་པོ་པན་ཚུན་དུ་སྤང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས། བཟུ་བུ་གཟུགས་དང་ལྟ་བུ་མིག་དང་
ལྟ་བུ་པོ་རྣམ་ཤེས་ཏེ་གསུམ་པོ་དེ་དུག་ལས་མིག་དང་གཟུགས་སྤང་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་གཉིས་
ཤིང་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་གསུམ་པོ་ཐུམས་ཅད་ཀྱང་ནི་པན་ཚུན་དུ་སྤང་
པར་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་ཆགས་པ་པོ་
དྲང་ཆགས་པར་བྱ་བ་སྟེ་གསུམ་དང་། ཞེ་སྤང་དང་སྤང་བ་པོ་དང་སྤང་ཡུལ་སོགས་ཉོན་མོངས་
པ་ལྟག་མ་རྣམས་དྲང་། མཉན་བྱ་དང་ཉན་པ་དང་ཉན་པ་པོ་སོགས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ལྟག་མ་འང་རྣམ་
པ་གཉིས་གཉིས་སམ་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་བྱེ་པན་ཚུན་སྤང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་སྤང་བ་དགག་པ་དང་། གཅིག་
དང་ཐ་དད་ལ་དབྱེད་ནས་སྤང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྦྱར་བ་འགོད་པ། གཞན་ལ་
སྦྱར་བ། གཏན་ཆོགས་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་
གཞན་དྲང་གཞན་དུ་བྱུང་པའི་ཆོས་པན་ཚུན་སྤང་པར་འགྱུར་ནའང་། གྲང་གི་ཕྱིར་བཟུ་བུ་དང་
ལྟ་བུ་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་
རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་པར་མི་འགྱུར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་བཟུ་བུ་སོགས་འབའ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་གཞན་དུ་
བྱུང་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི། ལུམ་པོ་སོགས་གྲང་ཡང་སྐམ་བུ་སོགས་གྲང་དྲང་ཡང་
སྐྱན་ཅིག་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པས། དེ་དག་ལའང་རང་བཞིན་གྱིས་
ཤིང་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཏྲགས་འགོད་པ་དང་། དེ་ལ་སྦྱོན་སྦྱོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་

བྱམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་གཞུན་སྒྲུལ་བྱུ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གཞུན་དུ་གཞག་གི། གཞུན་བརྟེན་སའི་སྒྲུལ་
བྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ནི་གཞུན་པའི་བྱམ་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བས་གྲང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གྲང་ཡིན་
པ་དེ་ནི་བརྟེན་ས་དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞུན་ཡིན་པར་མི་འཐུང་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མ་ངས་པའི་སྒྲིན་སྒྲོང་བ་དང་། མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་སྒྲོང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་གཞུན་བྱམ་པ་ནི་གཞུན་སྒྲུལ་བྱུ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞུན་དུ་
གྲུབ་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། རྟེན་བརྟེན་པ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་གཞུན་བརྟེན་
སའི་སྒྲུལ་བྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བྱམ་པ་དེ་ལས་གཞུན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གཞུན་བརྟེན་
སའི་སྒྲུལ་བྱུ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ནི་བྱམ་པ་སྒྲུལ་བྱུ་ལས་གཞུན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མིན་པ་
དེའི་ཕྱིར་ན་བྱམ་པ་སྒྲུལ་བྱུ་ལས་གཞུན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟེགས་ཟམ་པ་ན་རེ། གཞན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་གཞན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
གཞན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། གཞན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་ནི་གསལ་བ་གཞན་ལ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བའི་ངོས་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་པ་ལ་ཁྱོད་བཏགས་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞན་མ་ཡིན་པ་ལ་འང་མེད་དེ། གཅིག་ཡིན་ན་གཞན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་ཉིད་མེད་ལ། གཞན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་གཞན་ནམ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱམ་པ་འབྲེལ་འདས་ལུགས་ནི་གཞན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་མེད་ན་གང་
ལ་འང་གཞན་ནོ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲོ་མི་སྤྱི་བས་གཞན་ཙམ་ཡང་མེད་དགོས་ལ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་
ནི་པན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་མ་མེད་ན་སྤྱི་མ་ཡང་མེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་ཅེས་པའི་སྤྱིའི་དོན་ནི་དངོས་པོ་པན་ཚུན་སྤང་པ་ལ་འཇུག་དགོས་
པས་བྱམ་པ་དེ་ཉིད་དེ་དྲང་སྤང་པ་མེད་ལ། གཞན་དྲང་གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་པར་
མི་འགྱུར་བས་རྒྱ་མཚན་དེས་ཀྱང་སྤང་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྲད་བཞིན་པ་དྲུག་སྤྲད་པ་དྲུག་སྤྲད་པ་སོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ།
སྤྲད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་ལ། སྤྲད་པ་མེད་ན་སྤྲད་པར་བརྩོམ་པ་མེད་པས་སྤྲད་བཞིན་པ་མེད་ཅིང་།
དེ་མེད་ན་སྤྲད་ཟིན་པ་མེད་ལ། དེ་གཉིས་མེད་ན་སྤྲད་པ་སོ་ཡང་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་
མ་རྩ་བའི་སྤྲད་པ་བཟླ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བཅུ་བཞི་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པར་སྦྱ་ན་མཐར་འཛིན་ལས་མི་འདའ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། བསྦྱབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དགག་
པའོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེས་མཐའ་གཞན་གསུམ་ཁེགས་པར་བསྟན་
པ། དགག་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བ་སྟངས་པའོ། །དང་སོ་ནི། དངོས་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། རྒྱ་
རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རྒྱ་དྲུག་རྒྱུ་ལས་ནི་འབྱུང་བར་
རིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དྲུག་རྒྱུ་ལས་གང་བྱུང་བའི་རྒྱ་བཞིན་ཏེ་རོ་སོ་ནི་བྱས་པ་ཅན་དུ་
འབྱུང་ལ། དེ་ལྟར་འདྲ་རྒྱུ་བཞིན་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་བྱས་པ་ཅན་ཡིན་ཞེས་རྩི་ལྟར་བྱ་དྲུག་བར་
འབྱུང་ཏེ། མི་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩི་ལྟར་མི་རྒྱུང་ཞེ་ན། རྒྱ་བཞིན་དྲག་ནི་རོ་སོའི་ཁྱད་པར་རྒྱ་
རྒྱུ་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པ་མིན་པ་དྲང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་བ་
དང་། འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཡིན་དགོས་ལ་
དངོས་སོ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་ན། །དེ་ནི་མེད་ཉིད་མི་འབྱུང་རོ། །ཞེས་སོགས་འཆད་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་བཀག་པ་ན་གཞན་དངོས་སོགས་ཀྱང་མེད་པར་
འབྱུང་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་བཞིན་ནས་རང་དངོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གཞན་ཀྱི་དངོས་སོ་བདེན་
པ་གྲ་ལ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་གཞན་ཀྱི་དངོས་སོའི་རྒྱུ་བཞིན་ནི་གཞན་ཀྱི་དངོས་སོ་

ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་བཞིན་ཏེ་རང་དངོས་དྲུང་ནི་གཞན་དངོས་དྲུག་མ་གཏོགས་པའི་དངོས་པོ་ཕྱང་གསུམ་པ་གྲང་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པས་རྩལ་བཞིན་ཏེ་རང་དངོས་དྲུང་ནི་གཞན་དངོས་དྲུག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཡང་། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ལ། གྲུལ་ཏེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་དྲུ་འགྱུར་བའི་ཆ་ཅུམ་ལ་དངོས་མེད་ཡིན་ཞེས་སྟེ་བོ་དག་སྟུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་དང་གཞན་དངོས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་གྲང་དྲུག་རྩལ་བཞིན་དང་གཞན་དངོས་དྲུང་དངོས་པོ་དྲུང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་ལྟ་བུ་དེ་དྲུག་ནི་སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་བསྟན་པའི་སྟེང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོན་མིང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་གི་གཞོད་བྱེད་དང་། རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། བཙུན་ལྡན་འདས་དངོས་པོ་དྲུང་དངོས་པོ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐུན་པས་ཀྱང་ཡ་ནེ་གདམས་དགེ་ཅེས་བྱ་བའི་མདོ་ལས་ནི། འདི་སྐད་དུ་ཀྱང་ཡ་ན་གང་གི་ཕྱིར་འཛིག་ཉེན་འདི་ནི་པལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་མདོན་པར་ཞེན་ཏེ་དེས་ན་སྟེ་བ་དང་ཀ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་ལྷ་དང་སྟེ་སྒྲགས་འདོན་པ་དང་སྒྲུག་བསྐྱལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཇུག་པ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་ཡོད་པ་དྲུང་མེད་པའི་མཐའ་གཉི་གཤམ་དགུག་པར་མཛད་པས་རང་བཞིན་དང་གཞན་དངོས་སོགས་ངོ་བོས་ཡོད་པར་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་ལ་གཞན་འགྱུར་མི་འཐད་པས་དགུག་པ་དང་། དེའི་ལན་དགུག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་གང་ཞིག་རྩལ་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་

འགྱུར་ཏེ། རྩེ་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ནུམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་གཞན་འགྱུར་མི་འཐད་པས་རྩེ་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཡིན་ན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན་རྩེ་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པས་དེ་གང་གི་ཡིན་ཞེས་ཁྱོད་ལ་དེའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྲུབ་པ་སྤར་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་གཟུང་ན་ནི་རྟག་པར་འདྲིན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཕྱིས་མེད་ཅེས་བྱ་བར་བཟུང་ན་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་དྲང་མེད་པའི་མཐའ་དེ་གཉིས་ལ་མཁུས་པས་གནུས་པར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་རྩེ་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ནུམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་པས་རྟག་ལ། མེན་བྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དུ་ལྟར་མེད་ཅེས་སྒྲས་པ་ལ་ནི་རྒྱན་མི་འཐད་པས་དུས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དབྱ་མ་རྩི་བའི་རང་བཞིན་བརྟག་པ་ཞེས་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བཅོ་ལྔ་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཁོར་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། མུང་འདས་ཀྱི་དོན་དུ་རྩི་མ་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། མུང་འདས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱེད་པ་པོའི་ཕྱོགས་ནས་དགག་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤང་བྱ་འཁོར་བ་དགག་པ་དང་། ལེན་པ་པོ་འཁོར་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ཅེ་ན། མུང་པོ་འཁོར་རམ་གང་ཟག་འཁོར། གལ་ཏེ་ལས་ཉོན་གྱིས་འདུ་བྱེད་པའི་མུང་པོ་འཁོར་རོ་ཞེ་ན། མུང་

པོ་རྣམས་རྟག་གམ་མི་རྟག་ །དེ་དྲག་རྟག་གོ་ཞེ་ནུ་ནི། མི་འཁོར་ཏེ། རྟག་པ་ལ་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་ལ་བྱ་བ་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་གོ་
ཞེ་ནུ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་འཁོར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐད་ཅིག་དང་རྒྱན་གང་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་མི་འཁོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་དགག་
བ་དང་། སྤང་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བཅོཅ་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་འཁོར་བ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལ་ཡང་སྤང་པོ་འཁོར་བ་
འགོག་པའི་རིམ་པ་འདི་མཚུངས་པས་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་སུ་བཅོཅ་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་འཁོར་
རོ་ཞེ་ནུ། མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་དང་། སྦྱེ་མཆེད་དང་ཁྲམས་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ལྡན་བཅའ་བར་
བྱས་པ་ནུ་རྟེན་དགོས་པ་ལས་རྟེན་པ་མེད་ནུ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་འཁོར་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནུས་མའི་ཉེ་བར་ལེན་པར་འཁོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རང་བཞིན་ཡོད་ཅེ་ནུ། དེ་ལྟར་ན་སྤྲ་མ་བཏང་ནས་བྱི་མ་མི་ལེན་པའི་བར་སྐབས་ཡོད་དགོས་
པས་སྦྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་བར་དུ་སྤྱིད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱིད་པ་མེད་ཅིང་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་
ནུ་འཁོར་བ་པོ་དེ་གང་ཡིན་འཁོར་ཚུལ་དེ་ཅི་ཞིག་ཏུ་འཁོར་བར་འགྱུར་ཞེས་བརྟག་ན་མི་འཐད་
དོ་རིམ་ན་སྤྱི་རྒྱ་མེད་པས་མི་འཐད་དོ། །ཡང་ན་ཉེ་བར་ལེན་བཅས་འཁོར་རམ་ཉེ་བར་ལེན་མེད་
འཁོར་ཞེས་བརྟགས་ནས་ལན་དུ་སྦྱོར་ཏེ་ག་ལའི་འདིགས་མེད་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདུ་བྱེད་སྤྱད་པར་འདུའ་བར་ནི་ཅི་ལྟ་བུར་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ལ།
སེམས་ཅན་སྤྱད་པར་འདུའ་བར་ཅི་ལྟ་བུར་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་བས་སྤང་འདས་ཀྱང་

རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། །བཅིངས་ཐར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཐུན་མོང་དྲུག་གི་པ་
དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་མི་འཆིང་ཞིང་གྲོལ་བར་ཡང་མེད་འགྱུར་ལ། སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མས་ཅན་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་མི་འཆིང་ཞིང་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཕྱང་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པའི་བྱུང་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཅིངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། ཐར་པ་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཆིང་བྱེད་དང་བཅས་མ་བཅས་
ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། བཅིང་བྱའི་སྤྱི་རྣམས་ནི་ཡོད་མེད་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ།
སྤྱི་བཤད་པའི་རིགས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་འཆིང་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་
ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟེ་འཆིང་བྱེད་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འཆིང་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་།
ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་སྟེ་འཆིང་བྱེད་དང་བྲལ་བར་ཡང་མི་འཆིང་ལ་དེས་ན་གནུས་སྐབས་
གྲང་ཞིག་འཆིང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བས་འདོད་ཆགས་སོགས་འཆིང་བྱེད་དུ་ངོ་མོ་ཉིད་
གྱིས་མ་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་བཅིང་བྱའི་སྤྱི་རྣམས་ནི་འཆིང་བར་བྱེད་པ་ཡོད་ན་དེས་འདུ་བྱེད་
དམ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་འཆིང་ལ་རྟག་ན་དེ་ཡང་མེད་དེ། ལས་དང་བྲལ་བའི་བྱེད་པ་སོ་
མི་མེད་པའི་བྱུང་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་སུན་འབྲིན་ལྷག་མ་ནི་སོང་བ་དྲང་མ་སོང་བ་དང་
བགོམ་པའི་ལམ་ལ་འགྲོ་བའི་བྱ་བ་བཀག་པའི་རིགས་པས་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རེ་

ཞིག་བཅིངས་པ་མི་འཆིང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་འདོན་པ་བསྐྱར་ནས་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རེ་ཞིག་བཅིངས་པ་ནི་མི་གྲོལ་ལ། མ་བཅིངས་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། བཅིངས་པ་འགག་ལ་སྟོགས་པ་གྲོལ་བཞིན་ཡིན་པར་ངོ་བོས་གྲུབ་
པར་གྱུར་ན་བཅིངས་དང་གྲོལ་བ་དུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་མི་གྲོལ་ཏེ། དེས་ན་ཐར་
པའང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་ན་ངས་ཐར་པ་འཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་མ་བ་སོགས་དེའི་དོན་དུ་ཚུམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཆོན་མར་འདུ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་བདུག་ནི་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པ་མེད་
པར་སྐྱ་ངན་ལས་འདུའ་བར་བྱེད་ན་ནམ་ཞིག་སྐྱ་ངན་འདུས་ནི་བདུག་གིར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གྲུང་
དུག་དེ་ལྟར་འདྲིན་ཅིང་བསྐྱབ་པ་དེ་ཡི་འདྲིན་པ་ནི་ཉིར་ལེན་འདྲིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་འདྲིན་
པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ན་གང་ཐོབ་པའི་སྐྱང་འདས་དང་གང་གིས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་
སོགས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་མི་དམིགས་ཤེ་ན། དོན་དམ་གྲུང་ལ་སྐྱ་ངན་ལས་འདུས་པ་
གསར་དུ་བསྐྱེད་དུ་མེད་ཅིང་འཁོར་བ་གསར་དུ་བསལ་བའང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལ་འཁོར་བ་
ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ་སྐྱ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྐྱ་ངན་ལས་འདུས་པ་ཡང་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་
ཅི་ཞིག་བཟླ་སྟེ་ཐུང་ཟད་ཀྱང་བཟླ་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་རྩ་བའི་བཅིངས་པ་དང་ཐར་
པ་བཟླ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བཟུ་བྱག་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུང་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགེ་མི་དགའི་རྣམ་
གཞག་དང་། དེ་ལ་ཉག་ཆད་སྒྲོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་ཀྱི་དགེ་མི་དགའི་རྣམ་
གཞག་དང་། ལས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། བདུག་ཉིད་སྟོག་གཅོད་པ་

སོགས་ལས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པའི་སེམས་དྲང་། གཞུན་ལ་སྦྱར་བའི་སྒྲོ་ནས་པན་འདྲོགས་
པའི་སེམས་དང་། བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱམས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཏེ་གསུམ་པོ་གྲང་ཡིན་པ་
དེ་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ལས་འཇིན་པར་བྱེད་པས་ན་ཆོས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཆེ་འདྲི་དང་གཞུན་དུ་
སྔོང་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དྲག་གི་སྤྱོད་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཆོས་མ་ཡིན་པ་
ལའང་བསྒྲོག་སྟེ་སྦྱར་བ་ནི་འབྲེལ་པའི་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྲང་
སྔོང་མཆོག་གིས་ལས་རྣམས་ནི་བསྐྱུས་ན་སེམས་པའི་ལས་དྲང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་སུ་
འདུས་པར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱས་པར་བྱེན་ལས་དེ་དྲག་གི་བྱེ་བྲག་ནི་རྣམ་པ་དུ་མར་ཡོངས་
སུ་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལས་གཉིས་ལ་ལས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། ལས་གསུམ་ལ་
ལས་བདུན་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ལས་གྲང་སེམས་
པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཡིད་ལ་ཡོད་པས་ན་ཡིད་ཀྱིར་འདྲོད་ཅིང་། བསམ་པའི་ལས་ཞེས་
གྲང་གསུངས་པ་དེ་ནི་ལྟས་དྲང་དག་གིར་འདྲོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དྲག་གི་སྦྱོར་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དྲང་ལུས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་གཉིས་དྲང་། མི་སྔོང་བ་སྔོན་མིན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གྲང་ཡིན་
པ་དང་། སྔོང་བ་སྔོན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གྲང་ཡིན་པ་གཞུན་དྲག་གྲང་
ནི་རིག་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་སུ་འདྲོད་ཅིང་། གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བྱིན་ཏེ་དགོ་འདུན་
སོགས་ཀྱིས་འོངས་སྔོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་དྲང་། གསོད་ཁང་སོགས་ཏེ་བཤམ་
པ་སོགས་ཀྱིས་འོངས་སྔོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་སྤྱི་མའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་
དུ་འདྲོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གཉིས་དང་། ཡིད་ཀྱི་དགོ་མི་དགོ་ལ་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་

བ་སྟེ་ཆོས་དྲེ་བདུན་ནི་ལས་སུ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྩད་པ་འགོད་པ་དང་། དེ་སྟོང་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་
ཏེ་འབྲས་བུ་སྟོན་པའི་དུས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་ན་ནི་ལས་དྲེ་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། གཤམ་ཏེ་སྤོ་རོལ་
དུ་འགྲགས་ན་ནི་འགྲགས་པར་གྱུར་པས་ཅི་ལྟར་འབྲས་བུ་སྟེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱན་ཁས་སྒྲངས་ནས་རྟག་ཆད་སྟོང་བ་དང་། རྒྱད་མི་ཟ་བ་ཁས་
སྒྲངས་ནས་རྟག་ཆད་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ལས་ལམ་བཅུ་འབྲས་བུ་དང་
བཅས་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་འགོད་པ་དང་། དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྲང་ཡིན་ནི་ས་བོན་ལས་མངོན་པར་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱན་དྲེ་ལས་
ནི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་ན་ས་བོན་སྟོན་དུ་སོང་བ་མེད་ན་འབྲས་བུ་ལྟ་ཞོག་གི་རྒྱན་
དེ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གྲང་གི་ཕྱིར་ས་བོན་ལས་འབྲས་བུའི་རྒྱན་དྲང་རྒྱན་ལས་
འབྲས་བུ་ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ས་བོན་འབྲས་བུའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་འགྲགས་ཐེན་པ་
དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་ནི་རྒྱན་མི་གནས་པའི་ཆད་པ་མིན་ཞིང་ངོ་བོ་མི་འཇིག་པའི་རྟག་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་གྲང་ཡིན་པ་ནི་སེམས་པ་ལས་ལས་
མངོན་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། རྒྱན་དྲེ་ལས་ནི་འབྲས་བུ་ནས་སྟོན་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་ན་
སེམས་པ་ལྟ་ཞོག་སྟོན་དུ་སོང་བ་མེད་ན་ནས་སྟོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྟ་ཞོག་གི་རྒྱན་དེ་ཡང་འབྱུང་
བར་མི་འགྱུར་རོ། །གྲང་གི་ཕྱིར་སེམས་པ་ལས་རྒྱན་དྲང་རྒྱན་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ཞིང་། སེམས་པའི་ལས་ནི་འབྲས་བུའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་འགྲགས་པ་དེའི་ཕྱིར་ལས་
ནི་ཆད་པ་མིན་ཞིང་རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ནི་གང་ཡིན་
པ། །སེམས་པ་ལས་ནི་མངོན་པར་འབྱུང་། །དེ་ལས་འབྲས་བུ་སེམས་པ་ནི། །མེད་ན་དེ་ཡང་
འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་བསྒྱུར་བ་ཉིད་འགྱུར་དག་པར་སྤང་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཀྱར་པོའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་པོ་ནི་ཆོས་སྤྱད་པའི་ཐབས་ཏེ་རྒྱ་ཡིན་ལ།
ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི་འདྲི་དང་གཞན་དུ་སྤྱང་བའི་འདྲི་པའི་ཡོན་ཏྲན་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྡེ་པ་གཞན་གྱི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལན་གདབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་ས་སྤྲུག་གི་དཔའི་སྒོ་ནས་ཉག་ཆད་སྤྱང་ཚུལ་གྱི་བཟླ་བ་དྲེར་གྱུར་
ན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་ནས་སྤྲུག་ཁོ་ན་སྤྱི་བ་ལྟར་དག་མི་དགའི་སེམས་ལས་རིགས་འབྲེལ་ཁོ་ན་
སྤྱི་བ་དང་ལྟ་ནས་ལྟ་ཁོ་ནར་སྤྱི་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དང་རྣམ་གངས་མང་པོར་འགྱུར་
ལ། དེ་ལྟ་བུས་ན་བཟླ་བ་དྲེ་འདྲིར་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ས་བོན་ལས་རྒྱན་དང་རྒྱན་ལས་
འབྲས་བྱ་འབྲུང་བ་དཔེར་བཞོན་པ་ནི་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་དཔེ་ཡིན་གྱི། རིགས་རྒྱན་འབྲེལ་བའི་
དཔེ་མིན་པས་ཚད་བ་དེ་ནི་ཤྲིགས་སྒྲ་མ་ལོན་པའི་ཚད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྟུས་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སྤངས་རྒྱས་རྣམས་དྲང་དྲང་རྒྱལ་དྲང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་གསུངས་པའི་བཟླ་བ་
པ་གྲང་ཞིག་འདིར་འཐད་པ་དྲེ་ནི་རྟ་བུ་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལས་གང་ཞིག་བྱས་པའི་
ཆེན་བྱ་ལོན་གྱི་དཔེར་རྒྱ་རྟེ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མི་ཟ་བ་སྤྱི་ལ། ལས་ནི་བྱ་ལོན་བཞིན་དུ་
རིག་པར་བྱའོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྱུར་ལས། །རི་ལྟར་བྱ་ལོན་དཔེར་རྒྱ་ལྟར། །དེ་ལྟར་
ལས་དང་ཆུད་མི་ཟ། །ཞེས་འབྲུང་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་རང་བཞིན། སྤང་བྱ་གང་ཡིན། སྤྱི་བའི་ཚུལ།
འགག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆུད་མི་ཟ་བ་དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་དང་ཟག་མེད་ལས་དབྱེ་བའི་
རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རྟང་བཞིན་ནི་དག་ཅ་ཆད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ན་དག་བ་མིན་
ཞིང་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ན་མི་དག་བ་ཡང་མིན་པས་སྤྱང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱང་

བ་སྟེ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་གང་ཞེ་ན། ཁམས་ལས་འདས་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཟད་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྦྱས་ཁམས་ལས་འདས་པ་ན་དེར་གཏོགས་ཀྱི་ལས་སྟོང་བ་བསྟུངོ། །ལས་འཛིག་ཀྱང་ཆུད་མི་ཟ་བ་གནས་པ་དེའི་བྱིར་ཆུད་མི་ཟ་བ་ཡིས་ཏེ་དེའི་དབང་གིས་ལས་འགགས་ཟེན་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལས་སྟོང་བས་ཆུད་མི་ཟ་དེ་སྤང་བ་དྲང་ལས་འཕོ་བ་སྟེ་འཛིག་པ་ཡིས་ཆུད་མི་ཟ་འཛིག་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལ་ལས་འཛིག་པ་སྟེ་ཆུད་ཐོས་པ་དང་སོ་སྟེའི་གནས་སྐབས་སུ་ལས་བསགས་པའི་ལས་གང་ཡིན་འཕགས་པས་མི་སྤྱོད་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་རྣམས་སུ་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་གང་དུ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་ཁམས་དེ་དང་མི་མཉམ་པའི་ལས་རྣམས་ནི་མི་སྐྱེ་ལ། ཁམས་མཚུངས་པ་སྟེ་མཉམ་པའི་ལས་ནི་ཆ་སྟེ་རིགས་མཚུངས་པ་དྲང་ཆ་སྟེ་རིགས་མི་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆུད་མི་ཟ་དེ་ནི་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྣམས་འགགས་ནས་གཅིག་བྱ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ནི་དགེ་མི་དགེའམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཀུན་གྱི་ལས་དྲང་ལས་ཀྱི་ཆུད་མི་ཟ་དེ་དག་ཐ་དད་པར་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལུ་ལོན་བཅའ་ཡང་དཔང་རྒྱ་འཛིག་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྦྱིན་ཀྱང་དྲུང་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། སྒོམ་སྤང་ཡིན་པས་དེ་ནི་འབྲས་བུ་འཕོ་བའི་སྐབས་སུ་འགགས་ཤིང་། ཉིང་མཆམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་གཅིག་བྱ་ཁོ་ན་ལས་མི་སྐྱེ་བས་ན་གྱི་བར་གྱུར་ནུའང་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྣམ་དབྱེ་ནི་ཟག་མེད་དྲང་ཟག་དྲང་བཅས་པར་གྱེས་པར་བྱའོ། །སྤང་ནི་

ཁམས་ལས་དབྱེ་བ་དང་འདྲར་ནི་རོ་བོས་དབྱེ་བ་ཡིན་པས་མི་སྒྲོལ་ལོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
ཚུད་མི་ཟ་ཡོད་ཀྱང་ཟག་མེད་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚུད་མི་ཟ་ནི་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འགགས་ནས་མེད་པས་སྟོང་བ་ཉིད་དྲང་། ཚུད་མི་
ཟ་བས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ཆད་པ་མེད་པ་དྲང་། རྒྱ་དང་འབྲས་སྤྱི་འབྲེལ་བར་འབྲུག་པས་
འཁོར་བ་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་འཁོར་བ་འཐད་པ་དྲང་། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་གནས་པས་རྟག་པ་མིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ལག་རྩེས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ལས་རྣམས་ཚུད་མི་
ཟ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་
གཞག་པའི་ཚུལ་དེ་སྤར་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ལས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པས་རྟག་ཆད་མེད་པ་དང་། ལས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པས་བྱ་བ་བྱེད་པ་དཔེས་བསྟན་པ། དེ་དག་
གི་དོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། གྲང་གི་ཕྱིར་ལས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱེ་བ་མེད་དེ། འདྲི་སྤར་སྤྱེ་
རྒྱའི་ལས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །གྲང་གི་ཕྱིར་ལས་དེ་ནི་སྤར་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྤྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཚུད་ཟ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་
དང་བཅས་པའི་སྟོགས་ཉིད་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྟོན་འབྲུག་གི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོགས་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་
མེད་པའི་སྤྱབ་བྱེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟག་ཅིང་མ་བྱས་པར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་
སྒྲིལ་སྤྱུག་མེད་དུ་བྱེན་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་
རོ། །དང་པོ་ནི། གྲུ་ཉེ་ལས་ལ་རང་བཞིན་ཞིག་ཡོད་ན་རྟག་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད་དེ།

རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་ནི་རྟག་པར་ཡིན་ན་མ་གྲུས་པ་
ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྟག་པ་ལ་བྱེད་པ་པོས་བྱ་བ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་དང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་
འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་ལས་ནི་བྱེད་པ་པོས་མ་གྲུས་ན་སྟོག་གཅོད་སོགས་མ་གྲུས་ཀྱང་
ལས་དེ་དྲང་སྟངས་པའི་འཛིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་མ་གྲུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཆངས་སྟོད་དག་པ་ཉིད་ཆངས་སྟོད་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའང་སྟོགས་དེ་ལ་སྟོན་དུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མི་ཆངས་སྟོད་མ་གྲུས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་འདི་ལྟར་སྟོར་ཏེ། ཅི་
སྟེ་ལས་དེ་ཉིད་སྟེས་བྱ་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུས་མ་གྲུས་ཀྱང་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུ་ལ་འབྲས་བུ་སྟོན་པར་
འདོད་ན། ལས་མ་གྲུས་པ་དྲང་སྟངས་པའི་འཛིགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆངས་སྟོད་ཀྱི་ལས་ཀྱང་
སྟེས་བྱས་མ་གྲུས་ཤིང་མ་གྲུས་པའི་ལས་དེས་འབྲས་བུ་སྟོན་པར་འདོད་ན། ཆངས་སྟོད་ལ་
གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དེ་ལ་གནས་པའི་སྟོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བྲས་ན་ཤེས་
རབ་སྟོན་མེད་དང་ག་ལའི་འཛིགས་མེད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ཡང་མ་གྲུས་པར་ཡོད་ན་བྱམ་པ་དེ་བཅོ་བོས་བྲས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའི་ཐ་སྟངས་ཐམས་ཅད་ཉིད་དྲང་ཡང་འགལ་བར་ཐེ་ཆོས་མེད་ཅིང་། བསོད་ནམས་དྲང་ནི་སྟོག་
པའི་ལས་དག་ཀྱང་མ་གྲུས་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ན་དེ་དང་དེ་བྲས་སོ་ཞེས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་ང་
འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལས་སུ་འདོད་པ་དེ་ལ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་སྟོན་
པར་གྱུར་པ་ལའང་ད་དྲང་ཡང་དྲང་ཡང་དྲུ་རྣམ་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། གལ་ཏེ་
ལས་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ནི་གང་གི་ཕྱིར་ལས་དེ་ཉིད་རྟག་དུ་གནས་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉོན་མོངས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ལས་དགག་བ། ལས་

དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ལྷན་དགག་པ། རྟེན་ལས་མ་བྱུང་བའི་
རྟགས་ཀྱིས་བྱེད་པ་པོ་སོགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་འདྲི་དག་ཉོན་མོངས་ལས་བྱུང་
བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་དྲེད་དག་ནམ་ཉོག་ལས་བྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ཡང་
དྲག་མིན་ཞིང་། གྲུ་ཉེ་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཡང་དྲག་མིན་ན་འབྲས་བྱ་ལས་ནི་ཡང་དྲག་ཅི་ལྟར་
ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལས་ཉོན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བྱ་ལས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལས་དྲང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་ལྷན་ནམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་བསྟན་
ལ། གྲུ་ཉེ་རྒྱ་ལས་དྲང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ངོ་པོས་སྟོང་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བྱ་ལས་ལ་ངོ་
པོས་མི་སྟོང་ཞེས་ཅི་ལྟར་བརྗོད་དེ་བརྗོད་མི་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་གཉིས། །ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མ་དྲིག་པས་བསྐྱེབས་
པའི་སྐྱེ་བོ་གང་སྐྱེད་པའི་འཆིང་བ་དང་ལྷན་པ་དུ་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྟོང་བའི་ཟ་བ་པོ་ཡིན་
ལ། དྲེ་ཡང་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ལས་རྒྱུད་གཞན་མིན་ཞིང་ཟ་བོ་དུ་ཉིད་བྱེད་པོ་དུ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེའི་ཟ་བ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་གྲང་གི་ཕྱིར་ན་ལས་འདྲི་ནི་རྟེན་བཞི་པོ་གང་ལས་ཀྱང་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྟེན་མིན་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་འང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་
ལས་སྲུ་མ་ཟད་བྱེད་པ་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ། གྲུ་ཉེ་ལས་དྲང་བྱེད་པོ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་ན་ལས་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་ཅིང་ཅི་སྟེ་འབྲས་
བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ན་དེའི་ཟ་བ་པོ་ལྟ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་གྱི་བ་བྱེད་པ་མི་འགལ་བ་ནི་རྗེ་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་
སྟོན་པས་སྒྲུ་ལ་པ་ནི་རྒྱ་འབྲུལ་ཕྱན་ཆོག་གསུང་གིས་སྒྲུ་ལ་ཞིང་སྒྲུ་ལ་པ་དེས་ཀྱང་སྒྲུ་ལ་པ་ནི་སྒྲུ་

ཡང་གཞན་ནི་སྤྱུལ་བ་ལྟར་རམ། དཔེ་དྲུག་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་པོ་དང་དྲེས་ལས་གྲང་བྱས་པ་འདྲ་
དང་པོ་ནི་སྤྱུལ་པའི་རྣམ་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དཔེར་ན་སྤྱུལ་པས་སྤྱུལ་པ་གཞན་
ཞིག་སྤྱུལ་པར་མཛད་པ་དྲུག་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་དང་དེས་བྱས་པའི་ལས་དྲང་དེ་ལས་བྱང་བའི་ལས་རྣམས་
དྲང་། ལས་བྱེད་པ་པོ་དྲང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དྲག་སྒྲང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་བྱི་ཟེའི་ཁྲོད་ཁྱེར་
ལྟ་བུ་དྲང་དབྱེད་བཟོད་དུ་མེད་པ་སྤིག་གྱུ་ལྟ་བུ་དང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ལས་སྒྲང་བ་མྱི་
ལྟ་དང་འབྲུ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབུ་མ་རྩ་བའི་ལས་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་
འབྱེད་པ་བཅུ་བདུན་པའོ། །

༥ གསུམ་པ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འབྱུག་པའི་ཚུལ་ལ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རི་
ལྟར་འབྱུག་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་ཕྱང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བཀྱི་བའི་རིམ་ལ། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རོན་དེ་ངེས་པར་བསྐྱབ་དགོས་པར་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དེ་ཁོ་ན་འི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། དེ་བསྐྱོམ་པས་ཉེས་སྒྲིན་ལྟོག་པའི་རིམ་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མ་བྱུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་དགག་པ། བདག་མ་
བྱུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་གི་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་སྤྱང་པོ་ཉིད་བདག་ཡིན་
ན་ཕྱང་པོ་རི་ལྟར་སྟེ་བ་དྲང་འདྲིག་པའི་རང་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟར་ན་མིའི་སྤང་པོ་ཞིག་པ་
ལྟར་མིའི་བདག་ཞིག་ནས་བྱི་མར་མི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །གཤམ་ཏེ་སྤྱང་པོ་རྣམས་ལས་རང་
བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་སྤྱང་པོ་འི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་སྤྱང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་
པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འདོད་ན་སྤྱང་པོ་རྣམས་པས་བདག་རྣམས་པར་འདོག་མི་རུས་པ་སོགས་ཀྱི་
སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བས་དེས་ན་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ་སྤྱང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་འདྲ་
མ་བྱུབ་པའི་བྱིར་རོ། །བདག་སྤང་གཉིས་མཚན་ཉིད་མཐུན་མི་མཐུན་དབྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་

[illegible]

སྒྲེ་བ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུས་དྲུང་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ས་ནི་ཐར་ལ། ལུས་དྲུང་ཉོན་མོངས་ནི་
བདེན་པའི་ནམ་ཉིག་ལས་བྱུང་ཞིང་། ནམ་ཉིག་དེ་དྲག་ནི་སྒྲོས་མཆན་ལས་བྱུང་བས་དེ་ལྟ་ན་
སྒྲོས་པའི་སྤང་བ་དགག་དགོས་ལ། སྒྲོས་པའི་སྤང་བ་ནི་སྒྲོས་བྲལ་སྤོང་བ་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་འགྲུག་པར་འགྱུར་བས་སྤོང་ཉིད་མ་ཉིག་ས་ཉིག་ས་པར་བྱེད་པ་དང་ཉིག་ས་
གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐར་འདོད་ནམས་ཀྱི་ལས་སུ་བྱ་བ་དམ་པའོ། །གཟུགས་སོགས་འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་མེད་ཀྱང་མཉམ་གཞག་དེས་གཟུགས་སོགས་མེད་པར་ཉིག་ས་
མིན་པས་སྒྲོས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་སུ་མེད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོས་པ་བཀག་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་དང་འགལ་བ་སྤངས་པ་དངོས་དང་། དེ་ཁོ་ན་གང་དུ་ཡང་
བརྗོད་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་མེད་ན་ལུང་ལས། བདག་ཉིད་
བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཀྱི། །གཞན་ནི་སུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ཞེ་ན། གདུལ་བྱ་བསོད་ནམས་མིན་པ་ལས་སྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དུ་བདུག་གོ་ཞེས་ཀྱང་སྒྲོ་
བདུགས་པར་གྱུར་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་བདག་འཛིན་རགས་པ་ལས་སྒྲོག་པའི་ཕྱིར་དུ་བདུག་
རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་བདག་ལྟ་བུ་མོ་ལས་སྒྲོག་པའི་
ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱུས་ནམས་ཀྱིས་མིདྲག་དྲང་ནི་བདུག་མེད་འགྲུལ་ཡང་རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་
ཅེས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བརྒྲུག་ །བར་དུ་བདག་
ནི་བརྒྲུག་པ་དྲིང་། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་རྒྲུག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། ཞེས་
སོ། །སངས་རྒྱུས་ནམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དུ་བྱས་ནས་སྔ་མ་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་མར་ཡང་སྤྱར་དུ་རུང་ངོ་། །ཡང་ན་གངས་ཅན་སོགས་ཀྱིས་ཤི་ནས་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་

བའི་བདག་ངོ་བོས་ཡོད་པར་བཏགས་ཞིང་། རྒྱུ་པན་གྱིས་དེ་འདྲའི་བདག་མེད་ཅེས་གྲང་
བསྟན་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་བདག་དང་བདག་མེད་འགའ་ཡང་ངོ་བོས་མེད་ཅེས་བསྟན་
ཏི་ཞེས་སྒྲུང་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་ལྷན་གྱིས་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་བདག་དང་བདག་མེད་འགའ་
ཡང་མ་བསྟན་ན། འོན་པ་མཛོད་བྱ་གང་ཞིག་བསྟན་ཅེ་ན། འོན་དམ་པར་བཛོད་པར་བྱ་བ་ལྟོག་
པ་སྟེ་ཡོད་པ་མིན་པས་ཅི་ཡང་མ་བསྟན་ལ། རྒྱ་མཚན་ནི་དོན་དམ་པར་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་
ཀྱི་དོམ་གས་པ་ལྟོག་པ་སྟེ་མེད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཆོས་གང་ཡང་དོན་དམ་པར་མ་
སྟེས་ཤིང་མ་འགྲོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བྲལ་ཐུང་ན་ལས་འདུས་པ་དྲང་མཚུངས་པའི་བྱིར་
རོ། །དེའང་ཐུང་འདས་སྟེ་འགག་དང་བྲལ་བ་དངོས་སྟོབས་ཀྱང་འདོད་ལ་དོན་དམ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་ཐུང་འདས་དང་འབྲ་བར་སྟེ་འགག་མེད་ཅེས་དཔེར་བཞོན་པའོ། །མདོར་ན་བྱམ་པ་
ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྟེའི་བཛོད་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྟེ་འགག་གི་སྟོབས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཐུང་འདས་བཞིན་ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་རིམ་པ་ཅི་སྟར་བྱ་ཞེ་ན། ཐོག་མར་
སྟོད་བཅུད་ཐུམས་ཅད་བདེན་པའི་ཡང་དྲག་པའོ་ཞེས་སྟོན་ཅིང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྟོད་བཅུད་འདི
དག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པའི་ཡང་དྲག་མིན་པ་དང་། དེ་ནས་འདི་དག་གིས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་བདེན་
པའི་ཡང་དྲག་པ་དང་། འཕགས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་བདེན་པའི་ཡང་དྲག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། དེ་
རྗེས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་པའི་ཡང་དྲག་མིན་པ་ཡང་ངོ་མོས་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། གཞན་དུ་མི་
འགྱུར་པའི་ཡང་དྲག་ཉིད་ཀྱང་ངོ་མོས་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་
བསྟན་པའི་རིམ་པ་སྟེ། རིགས་པ་བྱུང་ཅུ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཆོལ་ལ་ཐོག་མར་ནི། །ཐམས་ཅད་
ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ། །དོན་རྣམས་རྟོགས་ཤིང་ཆགས་མེད་ལ། །ཕྱིས་ནི་རྣམ་པར་དབེན་

པའོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། གོན་དམ་དེ་ཁོ་ནའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཀུན་རྫོབ་རྟེན་འབྱུང་གི་མཆན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱིང་བས་མ་གཏོགས་གཞན་གྱི་ཆེག་ལས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དྲང་། ཐ་སྙད་སྒྲིབ་པ་ནམས་ཀྱིས་མ་སྒྲིབ་པ་དང་། ནམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་དུ་མེད་པ་དང་། གོན་ཐ་དྲང་དུ་མེད་པའི་སྒྲིབ་བྱལ་རོ་གཅིག་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱད་ཤིང་གྲང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གྲང་ཞིག་འབྱུང་བའི་མེ་དེ་ནི་རེ་ཞིག་བྱད་ཤིང་དེ་ཉིད་མིན་ཞིང་། བྱད་ཤིང་དེ་ལས་ངོ་བོས་གཞན་བཤང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཉིད་འབྲས་བྱར་འཕོས་པའི་རྟག་པ་མིན་པ་དང་འབྲས་དུས་སུ་རྒྱན་མེད་པའི་ཆད་པ་མིན་པའི་མཆན་ཉིད་དོ། །

ལྔ་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱའི་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱབས་པའི་པན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་འདྲིག་རྟེན་གྱི་མགོན་པོ་ནམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་འགོ་བའི་ཉེས་པའི་ཟུག་རྩ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་བདུད་རྩིར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདེན་དོན་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཐ་དྲང་ཡང་མིན་པ་དང་། ཆོས་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྟག་པའང་མ་ཡིན་པས་ཆེས་ངོ་མཆར་ལ། དེ་བས་ན་བདུད་རྩི་དེ་ཉིད་འབད་པ་ཆེན་པོས་བཅའི་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་འདྲིག་རྟེན་དུ་མ་བྱུང་ཞིང་ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱི་ཐད་དེ་ཐུན་པོར་གྱུར་པ་ནྟའང་རྟང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོབ་དཔོན་ལ་བསྟེན་པའམ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་སྟོབས་ལས་དྲུ་སྟེ་བ་ཡང་ཆེ་སྟེ་མར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟོམས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཐབ་མོ་ལ་མོས་པ་ཅམ་ཡང་པན་ཡོན་མཆོག་ཏུ་ཆེད། །དབུ་མ་

ཙ་བའི་བདག་དང་ཆོས་བཟླ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བཙུང་བའོ། །

༥ བཞི་བ་ལ་གཉིས། དུས་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་དགག་པ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུས་གསུམ་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་སྦྱིར་དགག་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་ཕྱེ་བའི་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འདས་པ་ལ་ལྟོས་མ་ལྟོས་ཀྱི་དུས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ། རིགས་པ་དེ་དུས་གཞན་གཉིས་ལ་སྦྱར་བ། ཆོས་གསུམ་ཆཙན་གཞན་ལའང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དུས་གསུམ་གདགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏུ་ལྟར་བྱུང་བ་དྲང་མ་འོངས་པ་གཉིས་འདས་པ་ལ་ལྟོས་སམ་མ་ལྟོས། གྲུ་ཉེ་འདས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟོས་པར་བྱུང་ན་ནི། ཏུ་ལྟར་བྱུང་བ་དྲང་མ་འོངས་པ་གཉིས་འདས་པའི་དུས་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཉེ། ལྟོས་པའི་འབྲེལ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏུ་ལྟར་བྱུང་བ་དྲང་མ་འོངས་པ་གཉིས་གྲུ་ཉེ་འདས་པའི་དུས་དེ་ན་མེད་པར་བྱུང་ན་ཅི་ལྟར་འདྲིས་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟོས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཉེ། དུས་ལ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདས་པ་ལ་ནི་མ་ལྟོས་པར་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་དེ་གཉིས་བྱུབ་པ་ནི་ཐ་སྟངས་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་ལྟར་བྱུང་བ་དྲང་མ་འོངས་པའི་དུས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། འདས་པ་ལ་ལྟོས་མ་ལྟོས་གང་ལྟར་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདས་པ་ལ་ལྟོས་མ་ལྟོས་ཀྱི་དུས་གཉིས་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་བཀག་པའི་རྩམ་པའི་ཚུལ་ནི་འདྲི་ཉིད་གྱིས་འདས་པའི་ལྷག་མ་དུས་གཞན་གཉིས་པོ་ལ་ལྟོས་མ་ལྟོས་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་འགོག་པ་ལའང་རིགས་པ་བསྟོར་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདྲི་ལྟར། འདས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་པ། །གྲུ་ཉེ་དེ་ལྟར་བྱུང་ལྟོས་ན། །ཞེས་སོགས་སུ་འདོན་པ་སྟོས་ལ་སྦྱར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཆོག་དྲང་ཐ་མ་དང་འབྲིང་གསུམ་དང་ལ་

སོགས་པས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་སོགས་དང་། གངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཅིག་དང་
གཉིས་དང་མང་པོ་སོགས་གསུམ་ཆན་གཞན་ལའང་སྤར་གྱི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྟར། ཆེས་མཆོག་དང་ནི་ཐ་མ་དག །གལ་ཏེ་འབྲིང་ལ་ལྟོས་གྱུར་ན། །ཆེས་མཆོག་དང་ནི་ཐ་མ་
དག །འབྲིང་དང་ལྟན་ཅིག་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་དང་གཉིས་
སོགས་ལའང་སྤར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་སྟེས་འདོད་པའི་དུས་དགག་པ་དང་། རང་སྟེ་དངོས་པོར་
སྤྲོ་བས་འདོད་པའི་དུས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཆད་དོན་གཞན་
ཡོད་པའི་བྱིར་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། ཐེར་ཟུག་ཏུ་མི་གནས་པའི་དུས་ནི་སྐད་ཅིག་ལ་
སོགས་པའི་ཆད་དོན་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛིན་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་ཆད་དོན་གཞན་དང་ལྟན་
པའི་དུས་ཡོད་ན་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་དགོས་ནའང་གྲང་ཞིག་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དུས་ནི་ཉག་ཏུ་
གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བཟུང་མི་རྒྱས་ལ། ཆད་མས་མ་བཟུང་བའི་དུས་ནི་སྐད་ཅིག་ལ་
སོགས་པའི་ཆད་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཅི་ལྟར་གདགས་ཏེ་གདགས་མི་རྒྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུ་ལ་ཏེ་དུས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དངོས་པོའི་རྟེན་ཅན་དུ་འདོད་
དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་དང་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་མེད་པའི་དུས་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ནི་གྲུ་ལ་ཡོད་དེ་
མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ནའང་རྟེན་དངོས་པོ་འགྲུའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་བཤད་
ཟིན་ན་བརྟེན་པ་དུས་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གྲུ་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དབུ་མ་ཙ་
པའི་དུས་བརྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བཅུ་དབུ་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དུས་འབྲས་བྱ་ཟད་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡིན་པ་དགག་པ་
དང་། དུས་འབྲས་བྱ་འབྲུང་འཛིག་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་
ཆོགས་པ་ལས་སྟེ་བ་དགག། རྒྱ་ཉིད་ལས་སྟེ་བ་དགག། རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པ་ལས་སྟེ་བ་འགོག་

པའི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོགས་པ་སྤྲ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག། དུས་
མཉམ་པའི་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག། ཆོགས་པ་སྤྲེ་མ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཆོགས་པ་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་། ཆོགས་པ་ལས་བརྒྱད་ནས་སྐྱེ་བ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོགས་པ་ལ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་། ཆོགས་པ་ལ་
ཡོད་མེད་ཉིད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་དགག་པ་དང་།
ཆོགས་པ་ལ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ནི། གཤམ་ཏེ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ།
དུས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་རྒྱ་དྲར་རྒྱུན་རྒྱུས་
ཀྱི་ཆོགས་པ་ཉིད་ལས་འབྲས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྤྲ་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་
ཆོགས་པ་ལ་འབྲས་བྱ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྤྲ་ན་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་
ལྟ་བུའི་ཉེན་དང་བཞེན་པར་འགྱུར་བས་ཅི་ལྟར་ན་ཆོགས་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་སྤྲེ་མི་སྐྱེའོ། །གཤམ་
ཏེ་འཁར་གཞོང་ནི་རྒྱ་ཤུག་རང་ནང་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དཔེ་བྲུབ་ཅེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ།
དབྲས་མཐའ་ལས། བྱེད་རྒྱ་བཅུ་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་སྤྱིར་བྱེད་རྒྱ་བཅུ་བཤད་པའི་
ནང་གི་གནས་པའི་བྱེད་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདིར་ནི་སྐྱེ་བའི་བྱེད་རྒྱའི་དབང་དུ་བྲས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞིག་ཆེན་ལས། འཁར་གཞོང་ན་ཡོད་པའི་ཞོའི་རིགས་འཁར་གཞོང་གིས་མི་སྐྱེད་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་བྱེད་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་སྤྲེ་ནས་ལན་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་རྒྱ་དྲར་རྒྱུན་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྤྲ་
ཞིང་། དེའང་ཆོགས་པ་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྤྲ་ན་ནི་
བྲེ་མ་ལ་སྤྲེ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བྱའི་རིགས་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཅི་ལྟར་ན་ཆོགས་
པ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་སྤྲེ་མི་སྐྱེ་མི་རིགས་སོ། །

གཉེས་པ་ལ་གཉེས། ཆོགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། ཆོགས་པ་ལ་མེད་པ་
དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། གཤམ་
ཏེ་རྒྱ་དྲང་རྒྱུ་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་ནི་ཆོགས་པ་ལ་ཆད་མས་བཟུང་དུ་
ཡོད་པར་རིགས་ནའང་ཆོགས་པ་ཉིད་ལ་ཆད་མས་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་པ་
ལ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་དོ། །

གཉེས་པ་ནི། རྒྱ་རྒྱུ་ཆོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་
སྐྱོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་རྒྱ་དྲང་རྒྱུ་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་ན་ནི་ཁྱིེད་ཀྱི་
འདོད་པས་གང་གི་རྒྱ་ནམས་དྲང་ནི་རྒྱུ་དུག་གྱུར་དེའི་རྒྱ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ནམས་དང་མཚུངས་
པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དེ། ལྷ་གྲུ་ས་བོན་ལ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་ན་ལྷ་གྲུ་ས་བོན་
དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉེས་པ་ལ་གཉེས། རྒྱ་རྒྱུ་ནས་འགགས་པ་དགག་པ་དང་། རྒྱ་མ་རྒྱུ་པར་འགགས་
པ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་བརྒྱད་པའི་རྒྱས་ནི་བརྒྱད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་
རྒྱུ་ནས་ནི་འགགས་པར་གྱུར་ན། འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་གྱུར་པའི་དངོས་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་
དྲང་གྱུར་འགགས་པའི་རྒྱད་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་དེ་བདག་ཉིད་མི་འབྲ་བ་གཉེས་སུ་འགྱུར་ཏེ། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུ་བའི་ཕྱོགས་ལྷ་ན་ན་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱ་གཉེས་རིགས་གཅིག་པར་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་ནི་དེ་གཉེས་ཀའི་རིགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་མ་
རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་པན་འདོགས་པའི་རྒྱ་བསྐྱེད་མ་བསྐྱེད་ནོ། །

གཉེས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་རྒྱད་པའི་རྒྱས་ནི་བརྒྱད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མ་རྒྱུ་
པར་འགག་པར་གྱུར་ན། བརྒྱད་པའི་རྒྱ་འགགས་ནས་ནི་སྐྱེས་པ་ཡི་འབྲས་བུ་དེ་དུག་བརྒྱད་
པའི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱད་པའི་རྒྱ་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་

ལྷ་ས་སོན་གྱིས་སྤྱ་གྲུ་སྐྱེད་ཅིང་སྤྱ་གྲུས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པས་ན་དེའི་ཆ་ནས་ས་སོན་ནི་འབྲས་བྱའི་
བརྒྱད་པའི་རྒྱར་འགྱུར་གྱི། ཅི་སྟེ་ས་སོན་གྱིས་འབྲས་བྱའི་དངོས་རྒྱ་སྤྱ་གྲུ་མ་སྐྱེད་པར་ས་སོན་རང་
ཉིད་འགགས་ན་ནི་འབྲས་བྱ་ས་སོན་དང་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བ་གཞག་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུ་ལ་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་གས་པ་དྲུང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྲས་བྱ་ཡང་ནི་སྟེ་བར་
འགྱུར་བས་ཉེས་པ་མེད་ཅེ་ན། དེ་ལྷན་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ས་སོན་དྲུང་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་གྲུང་
ཡིན་པ་སྤྱ་གྲུ་གཉིས་དུས་གཅིག་པར་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲུ་ལ་ཏེ་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྱ་བའི་འདོད་པ་ལྷན་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་གས་པའི་སྤྱ་རོལ་དུ་
འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པར་གྱུར་ན་ནི། རྒྱ་དྲུང་རྒྱུན་དྲག་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་ཡི་འབྲས་བྱ་དེ་ནི་རྒྱ་མེད་
ཅན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་ངོ་
བོ་ཐ་དང་པའི་ཕྱོགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུ་ལ་ཏེ་རྒྱ་འགྲགས་ནས་འབྲས་བྱའི་བདག་ཉིད་
དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་དེ་དག་མེད་ཅེ་ན། དེ་ལྷན་ན་རྒྱ་ནི་ཀྲན་ཏུ་འཕོ་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི་
རྒྱས་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྟོན་སྟེས་པའི་རྒྱ་ཡང་ནི་སྤྲར་ཡང་སྟེ་བར་
ནི་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་ས་སོན་ལས་སྤྱ་གྲུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་ས་སོན་གྱི་གནས་སྐབས་བཏང་
གི་ས་སོན་གྱི་རང་བཞིན་མི་འདོར་བའི་ལྷགས་ཏེ་གངས་ཅན་སོགས་ཀྱི་འདོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་དགག་པ་དང་།
རྒྱ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བདུན། རྒྱ་འགྲགས་པ་དང་གནས་པས་
འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་དགག་པ། རྒྱས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བར་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་དགག་པ། རྒྱས་
ཐུང་བ་དང་མ་ཐུང་པར་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་དགག་པ། འབྲས་བྱས་སྟོང་མི་སྟོང་གི་རྒྱས་འབྲས་
བྱ་སྐྱེད་པ་དགག་པ། འབྲས་བྱ་སྟོང་མི་སྟོང་རྒྱས་སྐྱེད་པ་དགག་པ། རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དང་

འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་སྟེ་ད་ལྟར་བ་ནི་རྒྱ་མ་སྐྱེས་པ་དང་འདྲས་པ་དྲང་ད་ལྟར་བ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟངས་
བར་འགྱུར་བ་ནི་ནུས་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། འབྲས་བུ་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་མ་འོངས་པ་ནི་རྒྱ་
སྐྱེས་པ་དྲང་མ་སྐྱེས་པ་དྲང་མ་སྐྱེས་པ་དང་འདྲས་པ་དྲང་ལྟན་ཅིག་སྟངས་བར་འགྱུར་བ་ནི་ནུས་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྟངས་ཤིག་གིས་བཅའ་ན་མི་རྟོག་པས་རང་བཞིན་
མེད་ཅིང་། རྒྱ་འབྲས་སྟངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་རྒྱ་ནི་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཅི་ལྟར་སྐྱེད་དེ་མི་སྐྱེད་དོ། །མདོར་ན་འབྲས་བུ་འདས་སོགས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རྒྱ་
འདས་སོགས་གསུམ་པོ་གང་དང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟངས་པས་རྒྱས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་
གྱིས་མི་སྐྱེད་ཅེས་བཤོ། །ཅི་སྟེ་རྒྱ་འབྲས་སྟངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱ་ནི་
འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཅི་ལྟར་སྐྱེད་ཅེས་པ་མི་སྐྱེད་དེ། རྒྱ་འབྲས་སྟངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་ན་ཐམས་ཅད་དུ་སྟངས་ཤིག་པས་རྒྱ་དུས་སུ་འབྲས་བུ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྟངས་
ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། གྲུ་ལ་ཉེ་སྐྱེད་བྱེད་བསྐྱེད་བྱས་སྟོང་པར་འདོད་ན་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུས་
སྟོང་པའི་རྒྱས་ནི་ཅི་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་བར་བྱེད་དེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་མོ་ཤམ་གྱིས་བུ་མི་སྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གྲུ་ལ་ཉེ་སྐྱེད་བྱེད་བསྐྱེད་བྱས་མི་སྟོང་པར་
འདོད་ན་འང་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུས་མི་སྟོང་པའི་རྒྱས་ཀྱང་ཅི་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེད་དེ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུ་དང་བཅས་པའི་པས་བུ་དེ་ཉིད་སྟངས་ཡང་མི་སྐྱེད་
པ་བཞིན་ནོ། །

ལྔ་པ་ནི། འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ནི་དང་པོར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་།
མི་སྟོང་པ་ནི་བྱིས་སུ་འགྲུག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཉེ། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་དེ་ནི་རོ་བོ་རྒྱ་
རྒྱུ་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དྲང་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མ་འཕོས་ཤིང་མ་འགྲུག་པར་ཡང་འགྱུར་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་ཅི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བར་
འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲགས་པར་འགྱུར་ཞེས་
པ་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཡིང་ཁྱེད་ལྟར་ལྟར་མོ་ཤམ་གྱི་བུ་དང་འབྲས་བུས་
མ་འགྲགས་པ་དྲང་སྲང་མ་སྟེས་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

དྲུག་པ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་བ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་དྲང་
འབྲས་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ནུམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ལ། ལྷ་དྲང་
འབྲས་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་འདྲ་ནུམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལྷ་དྲང་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་བསྐྱེད་
བྱ་སྟེད་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། ལྷ་དྲང་འབྲས་བུ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་པ་ཉིད་
ཡིན་ན་འབྲེལ་བ་མི་མཐད་པས་ལྷ་དྲང་ལྷ་མིན་དག་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་
ལྷས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟེད་དེ། ལྷ་འབྲས་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ལྟར་ཡང་མི་
སྟེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བདུན་པ་ནི། འབྲས་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་རང་བྱུང་དུ་བྱུང་ནས་ཡོད་ན་ལྷས་ནི་
ཅི་ཞིག་སྟེས་པར་བྱེད་དེ་སྟེད་མི་དགོས་ལ། འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ནའང་ལྷས་ནི་ཅི་ཞིག་
སྟེད་པར་བྱེད་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་གཏན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལྷས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ལྷ་
ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ལ། ལྷ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་འཐད་པ་ཡོད་པ་
མིན་ན་འབྲས་བུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་ཆོས་གྲང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་
ཀྱི་ལྟར་ན་སྤེལ་ཡང་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷ་ནམས་དྲང་ནི་ཤྲོད་དུག་གི་ཆོགས་པ་གྲང་ཡིན་པ་དེ་ཡིས་ནི་བདུག་

གྱིས་བདག་ཉིད་མི་སྐྱེད་ན། འབྲས་བུ་གཞན་ཅི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་
དོ། །འདི་ནི་རབ་བྱེད་གསུམ་པར། གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་ལྟ་བུ། །དེ་གཞན་དག་ལ་ཅི་ལྟར་
ལྟ། །ཞེས་འབྲུང་བ་དང་རིགས་འགྲོས་མཚུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་གས་པས་རང་ལས་
གཞན་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུན་ཆོག་གས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱས་
པ་མིན་ཞིང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་གས་མིན་ཏེ་མ་ཆོག་གས་པས་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་འདྲ་མཉམས་འབྲས་
བུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ། འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ཅན་རྒྱ་
རྒྱུན་ཆོག་གས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་གྲ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དབྱེ་མ་རྩ་བའི་ཆོག་གས་པ་བརྟག་
པ་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ཉི་ཤུ་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱེ་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་དག་ག་པ་དང་། རྒྱེ་འཇིག་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འདོད་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་སྐྱོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲུང་
འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བསྐྱབ་བྲ་དག་ག་པ་དང་། འབྲུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་དག་ག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲུང་འཇིག་ལྟན་ཅིག་ཡིན་མིན་བརྟགས་ནས་
དག་ག། རྟོན་གང་ལ་ཡོད་བརྟགས་ནས་དག་ག། གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་བརྟགས་ནས་དག་ག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། །དམ་བཅའ་གཞན་པ། རྒྱབ་བྱེད་བསྟན་པ། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དབྱར་གྱི་དུས་ལས་སྟུ་གུ་སྐྱེ་ཞིང་དབྱུན་གྱི་དུས་ལས་སྟུ་གུ་འཇིག་
པར་མཐོང་ཞིང་། དེ་དང་འབྲ་བར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེ་ཞིང་
འཇིག་པས་དུས་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་འཇིག་གི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན།
འཇིག་པ་སྟེ་འགག་པ་ནི་འབྲུང་བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རུམ་སྐྱེ་བ་དང་ལྟན་གཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་། འབྲུང་བ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ནི་འཇིག་པ་སྟེ་འགག་པ་མེད་པར་རུམ་
འགག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེས་ཏེ་དམ་བཅའ་བཞིའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། དམ་བཅའ་དང་པོའི་སྐྱབ་བྱེད། གཉིས་པའི་སྐྱབ་བྱེད། གསུམ་པའི་སྐྱབ་བྱེད། བཞི་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། འཛིག་པ་ནི་འབྱུང་བ་མེད་པར་རི་ལྷ་བྱར་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་གཏན་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་མི་རིགས་པའི་སྤྱིར་འཛིག་པ་ནི་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཡོད་ཚུལ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཛིག་པ་ནི་འབྱུང་བ་དྲང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འང་རྩི་ལྷ་བྱར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ནི་འཆི་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། འབྱུང་བ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ནི་འཛིག་པ་དྲང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འང་རྩི་ལྷ་བྱར་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པའི་རང་ཚུལ་ཉིད་རང་ཆས་སུ་གནས་པས་ནམ་དུ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། འབྱུང་བ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ནི་འཛིག་པ་དྲང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འང་རྩི་ལྷ་བྱར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ནི་འཆི་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་འགག་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་ནི་རང་གིས་ཀྱང་འདོད་ལ། སྐྱེས་འགགས་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་ནི་ཕྱོགས་སྤྱི་ཀྱང་མི་འདོད་པས་འབྱུང་འཛིག་དུས་གཅིག་མིན་པར་བསྐྱབས་པ་འདི་སྤྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་དེས་པ་དང་སྤྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ཅེ་ན། སྐྱེས་འགགས་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་དངོས་སུ་ཁས་མ་ལྷངས་ཀྱང་རིགས་པས་འབྲལ་ན་ཁས་ལྷང་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་གྲ་སྐྱེས་པ་དང་དེ་ཞིག་པ་གཉིས་སྤྱི་གྲུའི་ཆོས་དང་སྤྱི་གྲུ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ལ། ཆོས་ཆོས་ཅན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲལ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲང་དྲག་པན་ཚུན་དུ་ལྷན་ཅིག་གྲུབ་པན་ཚུན་དུ་ལྷན་ཅིག་མ་ཡིན་པ་

གང་རྒྱུ་དུ་ཐུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དུག་ནི་ཐུབ་པ་ཅི་ལྟར་ཡོད་དེ་ཐུབ་ཚུལ་མེད་པ་ས་
འབྱུང་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཐུབ་པ་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་ལྟན་ཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་མིན་པ་
གང་དུའང་མ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཟད་མ་ཟད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འབྱུང་འཇིག་དགག་པ། དངོས་པོའི་རྟེན་
ལ་འབྱུང་འཇིག་དགག་པ། ལྟོང་མི་ལྟོང་གི་རྟེན་ལ་འབྱུང་འཇིག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུ་ས་
ནས་རྒྱན་ཟད་པའི་དངོས་པོ་ལ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། གྲུ་ས་ནས་རྒྱན་མ་ཟད་པའི་
དངོས་པོ་ལ་འབྱུང་བ་མེད་པ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཟད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་
འཇིག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། མ་ཟད་པ་ལ་འབྱུང་འཇིག་པ་མེད་དེ། རྒྱ་མཁོན་རྣམས་ནི་ཤེས་
སྒྲ་པའི་བྱིང་མ་སྒྲེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟེན་པ་འབྱུང་བ་
དྲུང་འདྲིལ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཚུལ་
ཡང་བཤད་ཟིན་པས། ཁྱོད་གྱིས་འདི་སྐད་དུ་འབྱུང་བ་དྲུང་འདྲིལ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
ནི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཆོལ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རྟེན་དངོས་པོ་དང་བརྟེན་པ་འབྱུང་འདྲིལ་དག་པམ་ཚུན་དུ་
ཚྭ་ས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་བྱང་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་གཞི་ལ་འབྱུང་བ་དྲ་འཛིག་པ་
དྲག་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པའི་གཞི་
ལ་འང་འབྱུང་བ་དང་འཛིག་པ་དྲག་འབྱུང་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རྒྱུད་པ། །དེ་
ལ་ཐམས་ཅད་མི་རྒྱུད་འབྱུང་། །ཞེས་འཆད་པར་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། འབྲུང་བ་དྲར་ནི་འདྲི་བ་པ་དྲག་སྒྲར་སྒྲན་ལྟར་སྒྲན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་

ཡིན་པས་གཅིག་པ་ཉིད་ནི་མི་འཐད་ཅིང་། འབྱུང་བ་དྲང་ནི་འདྲིག་པ་དྲག་པན་ཚུན་དུ་ལྟོས་པའི་
ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གཞུན་པ་ཉིད་དུ་འང་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐོང་བ་སྐྱབ་བྱེད་མིན་པ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་གང་ཡིན་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་འབྱུང་བ་དྲང་ནི་འདྲིག་པ་དྲག་པོ་སྐྱུ་གྱིས་མཐོང་ངོ་སྐྱུ་དུ་
མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁྱོད་སེམས་ན། རྒྱ་མཚན་མ་དེས་པ་
ཉིད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་དྲང་ནི་འདྲིག་པ་དྲག་ཏུ་མཐོང་བ་ནི་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེ་ཤད་མཐོང་བ་
ལྟར་གཏི་ཐུག་གིས་བསྐྱད་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྱུང་འདྲིག་རང་དང་རིགས་མཐུན་མི་མཐུན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་
པ་དང་། དངོས་པོ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྱུང་འདྲིག་གཏི་
ཐུག་གི་མཐུས་མཐོང་བ་ཅམ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། རིགས་པ་ལས་ཏེ། འདི་ལྟར་
འབྱུང་འདྲིག་ནི་འབྱུང་རྒྱ་གཏི་ཐུག་གིས་བསྐྱད་ནས་མཐོང་བ་ཅམ་མིན་པར་དོན་རང་ངོས་
ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་རང་རང་ལས་སྐྱེ་བའམ་ཡང་ན་པན་ཚུན་ལས་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་
ནའང་དངོས་པོ་སྐྱེ་འབྱུང་བ་ནི་དངོས་པོ་སྐྱེ་འབྱུང་བ་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་། དངོས་པོ་སྐྱེ་འབྱུང་བ་
ནི་དངོས་མེད་དེ་འདྲིག་པ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དངོས་མེད་ནི་དངོས་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་
ཞིང་། དངོས་མེད་ནི་དངོས་པོ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བས་འབྱུང་འདྲིག་ནི་གཏི་ཐུག་ཅན་གྱི་སྐྱོས་བཏགས་
ཅམ་ཡིན་པར་བྱུང་བོ། །རང་ངམ་པན་ཚུན་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཁྱེ་ཆེན་དུ་བལྟའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
འབྱུང་འདྲིག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་རིགས་ནའང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ནི་
མེད་དེ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་བདུག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང་གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཉིད་མ་
ཡིན་ལ། བདུག་དྲང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བའང་ཡོད་པ་མིན་ན་ཅི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་

སྒྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉག་ཆད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ། ཉག་ཆད་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲངས་ན་ཉག་པར་ལྟ་བུ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་དྲེ་ནི་རྒྱུ་ལ་སྟོས་པ་མི་རུང་བས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ན་ཉག་ཏུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དྲེ་དུས་གཅིག་ཏུ་མེད་ན་ཐམས་ཅད་ཏུ་མི་ཉག་པ་སྟེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཉག་ཆད་སྟོང་ཚུལ་དང་། དེ་དགག་པའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་ཆད་པར་ལྟ་བུ་ཐལ་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཉག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་དང་རྒྱུའི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་འབྲུང་འདྲིག་གི་ཚུལ་རྒྱུ་ཆགས་པ་དྲེ་ནི་སྲིད་པ་སྟེ་འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་རྒྱ་འགགས་ན་ཉག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་འབྲས་བྱ་འབྲུང་ན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་ཉག་ཆད་སྟོང་མི་རུས་པ། ཉག་ཆད་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན། རྒྱུ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱུང་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་བྱ་དང་རྒྱུའི་འབྲུང་འདྲིག་གི་རྒྱུ་དྲེ་སྲིད་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན། འདྲིག་ཅིང་ཞིག་ཟེན་པ་ལ་སྐར་ཡང་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱིད་ཀྱི་ལྟར་ན་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་རང་མཆན་གྱིས་ཐ་དད་པས་རྒྱུ་གཅིག་པ་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ནི་རྒྱུ་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དུམ་པ་དངོས་པོར་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་ན་དངོས་མེད་ཏུ་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པས་ཉག་པར་འགྱུར་ལ། ལྷ་དན་ལས་འདུས་པའི་དུས་ན་ཆད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དུས་དེར་སྲིད་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དྲེ་ཞི་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་ནས་ཞེ་ན། གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་བདེན་སྤང་ཟད་པའི་སྟོན་སྐུ་སྤང་པོའི་

རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཆ་ནས་སྤང་འདས་ཐོབ་པར་འཛོག་གི། །ཕུང་པོ་རྒྱན་ཆད་པའི་
སྒྲོ་ནས་མི་འཛོག་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མེན་པའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་
དུ་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། རྣམ་པར་འཛིག་པས་འགོག་འགྱུར་གྱི། །འདུས་བྱས་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པས་མེན། །དེ་ནི་སྤྱི་ལ་མངོན་སུམ་འགྱུར། །གཞིག་ཤེས་པ་དེ་ཅི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་
སོ། །ཅུ་འབྲེལ་འདི་དག་གི་དགོངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པར་
བཤད་ཅིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དུས་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་དགག་པ། དུས་གསུམ་དུ་མ་གྲུབ་ན་
ཕྱོགས་སྤར་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བར་བསྟན་པ། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐ་མ་འཆི་
བའི་སྲིད་པ་འགྲུགས་པ་སྟེ་འདས་པར་གྱུར་པ་ན་སྲིད་པ་དྲུང་པོ་སྟེ་སྟེ་བར་རིགས་པར་མི་
འགྱུར་ཞིང་། ཐ་མ་འཆི་བའི་སྲིད་པ་འགྲུགས་པར་མ་གྱུར་པ་སྟེ་མ་འོངས་པའི་ཆེ་ཡང་སྲིད་པ་
དྲུང་པོ་སྟེ་བར་རིགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་ཐ་མ་འཆི་བའི་སྲིད་པ་འགྲུག་བཞིན་པའི་དུས་
ན་སྲིད་པ་དྲུང་པོ་སྟེ་བར་འགྱུར་ན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་འགག་བཞིན་པའི་དུས་ན་འགག་
རྒྱའི་དངོས་པོ་དང་སྟེ་བཞིན་པའི་དུས་ན་སྟེ་རྒྱའི་དངོས་པོ་ཡོད་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་འགྲུག་
བཞིན་པ་ནི་རྒྱད་གཞན་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། སྟེ་བཞིན་པ་ཡང་རྒྱད་གཞན་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་
ཐ་མ་འཆི་སྲིད་འགག་བཞིན་པ་སྟེ་ད་ལྟར་བའི་དུས་ན་སྲིད་པ་དང་པོར་སྟེ་བ་ཡང་མི་རིགས་
སོ། །འབྲེལ་ཆེན་གཞན་གསུམ་དུ། །ཐ་མ་འགྲུགས་པར་གྱུར་པ་ནི། །སྲིད་པ་དང་པོར་སྒྲོར་མི་
འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བའི་དུས་འགྱུར་བའོ། །ཐ་མ་དང་དང་པོ་ནི་འཛིག་པ་དང་འབྱུང་བའི་རྣམ་
གངས་སུ་བྱས་ན་འབྲེལ་ཆེའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འགྲུག་བཞིན་པ་དང་སྟེ་བཞིན་པ་དྲུག་སྟེ་ཕྱིར་འབྱུང་བ་མི་
རིགས་པར་མ་ཟད་སྟན་ཅིག་ཏུ་འདར་རིགས་པ་མེན་ན། སྤང་པོ་གྲང་ལ་འཆི་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་
པ་

བ་དེ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བའང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རུ་མ་ཞེས་འདྲི་བའི་འོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དུས་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་ཆེན་གཞན་དག་ཏུ། སྤང་པོ་གང་ལ་འཆི་འགྱུར་བ། །དེར་ནི་སྐྱེ་བའང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་པོ་དྲག་གང་དུ་འདྲ་སྟེ་དེ་པོ་རྒྱན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་རིགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་བྱ་དགོས་ཏེ། དུས་གསུམ་པོ་དྲག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གང་མེད་པ་དེ་ནི་ཅི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོད་པའི་རྒྱན་དུ་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་བསྟུན་ན། སྐྱེ་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། སྐྱེ་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རྟག་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ། རྟག་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ལན་དགག་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་འདྲའོ། །དབུ་མ་རྩ་བའི་འབྱུང་འཇིག་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་དུ་འབྱེད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའོ། །

༥ ལྷ་པ་ལ་གཉིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། དེ་ལ་ལོག་ལྟ་གཞན་གྱི་འང་གནས་མེད་པར་བསྟན་པ། ལོག་པར་བརྒྱང་བའི་ཉེས་དམིགས་བསྟན་པ། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་འང་སྤྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལེན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། རྒྱང་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་མཚུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྩལ་སྤྱོད་ཡོད་པ་དགག་པ། སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོད་རྒྱན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། སྟོད་པ་དུ་མར་བརྒྱད་ནས་ཆོག་པ་བསགས་ཏེ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སྤང་པོ་དང་གཅིག་མིན་ལ་སྤང་པོ་ལས་

རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་པ་འང་མིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ལ་སྤང་སྟོང་རང་བཞིན་གྱིས་
བརྟེན་པ་མེད་ལ་སྤང་སྟོང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟེན་པ་མེད་
ཅིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སྤང་སྟོང་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་པ་ཡང་མིན་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་གྲང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྣམ་པ་ལྡན་བཅའ་ན་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤང་སྟོང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་སྤང་སྟོང་ལེན་པ་སྟོང་སྤང་སྟོང་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་སྟོང་ལ་བཞི། སྤང་སྟོང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ལན་དགག་པ། རང་དངོས་མ་
གྲུབ་ན་གཞན་དངོས་མ་གྲུབ་པ། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གྲུབ་
པའོ། །དང་སྟོང་ནི། གཤམ་ཏེ་སངས་རྒྱུས་ནི་སྤང་སྟོང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་དུ་འཛོག་གི་དེ་ཉིད་
དང་གཞན་ཉིད་གང་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་པས་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པ་མེད་
ཅེས་མང་བཀུར་བ་དག་སྤྲོད། །དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་ལས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྲོ་བརྟེན་བཞིན་ནོ། །རང་བཞིན་ལས་ནི་གྲང་མེད་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་སྟོང་
ལས་གྲུ་ལ་ཡོད་དེ་རང་དང་གཞན་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རང་བཞིན་
དང་གཞན་དངོས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་མི་
འགལ་ཞེན། གྲང་ཞིག་གཞན་གྱི་དངོས་སྟོང་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ན་དེ་ནི་རང་དངོས་ནས་གྲུབ་པའི་
བདུག་ཉིད་དུ་མི་འཐད་ལ། གྲང་ཞིག་རང་དངོས་ནས་གྲུབ་པའི་བདུག་ཉིད་དུ་མེད་པ་དེ་ནི་ཅི་ལྟར་
ན་རང་དངོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རིང་

ངོས་ནས་མེད་དེ། གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་ནས་རང་དངོས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་གཞན་དངོས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཀྱང་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་ཡོད་ཅེས་སྒྲུབ་པར་ཡང་མི་བྱས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་རིགས་པས་བརྟག་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རང་དངོས་དང་གཞན་དངོས་གང་དུའང་མེད་ལ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་ཏེ་རང་དངོས་དྲུག་གི་གཞན་དངོས་དུག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་གང་ཞིག་ཡོད་དེ་ཡོད་ཚུལ་མེད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་རྣམས་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྤང་པོའི་སྤར་གྲུབ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འགྲུལ་ཡོད་ན་དེ་ནི་དུ་གཏོད་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཞིང་བརྟེན་ནས་ཀྱང་དེ་ནས་སྤང་པོ་དེའི་ལེན་པ་པོར་འགྱུར་ལ་རྟག་ན། སྤང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གྲུབ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འགྲུལ་ཡང་མེད་ལ། གང་ཞིག་སྤང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྤང་པོའི་སྤར་གྲུབ་པ་འགྲུལ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ན། དེས་ནི་ཅི་ལྟར་ན་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་བར་ལེན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉེ་བར་སྤངས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སྤང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་སྤང་པོ་མེད་པ་ཡི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཅི་ཡོང་མེད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཉེར་ལེན་དང་བཅས་མ་བཅས་གང་ལྟར་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤོང་དུ་རྩི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་གསལ་བར་བཤད་ན། སྤང་པོའི་སྤར་དུ་སྤང་པོ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ན་སྤང་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་འཐད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤང་པོའི་ལེན་པ་པོར་མི་འཐད་ལ། གང་ཞིག་སྤང་པོའི་ལེན་པ་པོ་མ་ཡིན་ན་སྤང་པོ་

དེའི་སྒྲིབ་བྱུང་མི་འཐད་པས་སྤང་པོ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། སྤང་པོ་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་མི་འཐད་པས་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པའི་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་འཐད་ཅེས་པའོ། །ཡང་ན་ཉེ་བར་སྒྲུངས་པས་ན་ཉེར་ལེན་ཞེས་འདོགས་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་ངོས་ནས་སྤང་པོ་ཉེ་བར་སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་པས་སྤང་པོ་ནི་རང་ངོས་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཉེ་མི་འགྱུར་ལ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ཡི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་སྤྱད་ཉེ་ཤིང་ཆེན་གྱི་དགོངས་པའོ། །ཉེ་བར་སྒྲུངས་པ་མ་ཡིན་པས། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཉིད་ལེགས་ཀྱི། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅེས་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་མ་དག་གོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་རྗེ་ཆུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དང་མཐུན་པར་བཀའ་ཡང་ཤིང་ཆེན་སོགས་དང་དངོས་སུ་འགལ་བས་མི་འཐད་པར་སེམས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤང་པོ་དང་གཅིག་ཟ་དད་སོགས་རྣམ་པ་ལྟས་ནི་དབྱེ་ཅིང་བཅའ་བར་བྱས་པ་ནུ་གྲང་ཞིག་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་སོགས་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་གང་དུང་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པས་ཅི་ལྟར་བདེན་དངོས་སུ་གདགས་པར་བྱས་ཉེ་མི་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲང་ཞིག་ཉེ་བར་སྒྲུངས་པ་དེ་རྒྱུན་ལ་ལྟས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རང་བཞིན་ནས་བདག་གི་དངོས་པོ་ལས་མེད་ལ། བདུག་གི་དངོས་པོ་ལས་གྲང་མེད་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ལས་ཡོད་དེ་སྐྱབས་ཞེས་པ་གཏན་མེད་པས་ཉེ་བར་ལེན་པས་སངས་རྒྱས་གདགས་མི་བྱས་པར་མ་ཟད་གཞན་གྱིས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡང་གདགས་མི་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉེ་བར་སྒྲུངས་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པོ་གཉིས་ནི་དོན་དམ་པར་རྣམ་པ་ཀུན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། ཉེར་ལེན་སྟོང་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོང་པ་ཅི་ལྟར་བྱུང་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འདོགས་པར་འགྱུར་ཉེ་མི་འགྱུར་ངོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་པས་སྒྲོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བརྗོད་དེ་བདེན་
པས་མི་སྒྲོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀའོ་ཞེས་དྲང་གཉིས་ཀ་མིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་
བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། རོན་དམ་པར་མཐའ་བཞི་པོ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རོན་ཀྱང་དེ་ཁོ་
ན་གདུགས་པའི་དོན་དུ་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་སྟེ། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་
བསྟན་མི་ལུས། །ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་དྲང་མི་རྟག་པ་དང་ལ་སོགས་
པས་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བཞི་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་འདི་ལ་གདུགས་
སྲུག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་མཐའ་དྲང་ལྡན་པ་དང་མཐའ་མེད་པ་དང་ལ་སོགས་པས་
གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་པོ་ཡང་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་འདི་
ལ་གདུགས་སྲུག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ནི་བརྟེན་ནས་འབྲུང་བའི་དོན་
ཡིན་ལ། བརྟེན་ནས་འབྲུང་བ་ནི་ལྟ་ངན་འདི་དག་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་
འདི་ལ་ལྟ་ངན་དེ་དག་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞོ་ལ་བ་གྲང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ངོ་པོས་ཡོད་ཅེས་དངོས་འཛིན་སྟུག་པོས་ལོག་པར་བཟུང་བར་གྱུར་བ་དེས་ནི་སངས་རྒྱས་ལྟ་
ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་གྲོངས་པན་ཆད་ལ་མེད་ཅེས་རྣམ་པར་རྟོག་པའམ་ཡོད་ཅེས་སམ་གཉིས་
ཀའམ་གཉིས་མིན་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་མོད་གྱི། རྒྱང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་གཞི་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་
ལྟ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཉེ་གྲོངས་པན་ཆད་ཡོད་དོ་ཞེའམ་མེད་དོ་ཞེའམ་གཉིས་ཀའོ་ཞེའམ་
གཉིས་མིན་ནོ་ཞེས་བསམ་པའི་རིམ་གྱིས་པའང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འང་གི་སྐྱུས་སྒྲོང་
མི་སྒྲོང་སོགས་མི་འཐད་པ་བསྐྱེད། །བྱད་རྩ་པ་ལི་ཉའི་འགྱུར་ལས། གང་གིས་འཛིན་སྟུག་
བཟུང་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ལྟ་ངན་འདས་པ་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡོད་ཅེའམ། །མེད་ཅེས་རྣམ་
རྟོག་རྟོག་པར་བྱེད། །ཞེས་སོ། །ཀར་པ་གཉིས་པར་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱིས་ལྟ་ངན་ལས་
འདས་པ་ལ་རང་བཞིན་དུ་ཞེན་ཏེ་ཞེས་བཀལ་ན་དགོངས་པར་སོང་ཞིང་ཟབ་པོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲང་དྲག་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྒྲོལ་པའི་ངོ་བོ་ལས་འདྲས་
 རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུར་པ་ལ་དེ་ལས་ལྷོག་
 རྟེན་མཆོན་མར་སྒྲོལ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བོ་སྒྲོལ་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་སྒྲོ་བྱོས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པ་
 དེ་དག་ཀྱང་གྲུ་གྲུ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་
 མཐོང་། །གང་དག་ང་ལ་སྒྲར་ཤེས་པ། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཁྱུགས་པ་སྟེ། །སྐྱེ་བོ་དེ་དག་ང་མི་
 མཐོང་། །སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་ལྟ། །འདོན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ། །ཆོས་ཉིད་ཤེས་
 པར་བྱར་མིན་པས། །སངས་རྒྱུ་རྣམ་པར་ཤེས་མི་རུས། །ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གཟུགས་
 དང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲུ་སོགས་མཐོང་བའི་སྒྲོལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གནས་ལུགས་མི་མཐོང་ཞེས་
 པའི་དོན་དུ་བཀའ་མི་རིགས་ཏེ། ཚུལ་དེ་ནི་བྱམ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་
 འདྲིར་ནི་སངས་རྒྱུ་རྣམས་ནི་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤིག་ཆེན་གྱི་
 ཐད་འདྲིར་ཕྱིར་བཏང་གི་ཚུལ་དུ་བཀའ་ཡང་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུགས་
 ཀྱི་འཇུག་ཚུལ་ལ་སྒྲར་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་སྐྱོངས་ཏེ། མདོར་ན་བྱམ་པ་སོགས་ཆོས་ཅན་
 ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཛོག་དགོས་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 དུ་བྱས་ནས་འཛོག་དགོས་པའི་ཞིབ་ཆ་སྟེ། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཐབ་པའི་གནས་ཤིག་གོ།

བཞི་པ་ནི། དེ་གཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱུ་བཞིན་ཏེ་ངང་ཚུལ་གྲང་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ནི་
 འགྲོ་བ་འདྲིའི་རྒྱུ་བཞིན་ཏེ་ངང་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ནི་རང་གི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཅམ་མ་གཏོགས་རྒྱུ་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ལྟར།
 འགྲོ་བ་འདྲི་ཡང་རང་གི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཅམ་མ་གཏོགས་རྒྱུ་བཞིན་གྱིས་མེད་
 རོ། །རབ་བྱེད་འདྲིའི་དོན་བསྟུས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། སྤང་པོ་འི་
 གསེབ་དུ་རྣམ་པ་ལྷས་བཅའ་ན་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་དངོས་དང་གཞན་དངོས་གང་

དུའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྲིང་བྱ་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་མི་སྟོང་དང་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་
མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུས་གང་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་གདགས་པར་མི་བྱས་ཏེ། ལྟ་བུ་དེ་དག་
ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་གཞིར་བཟུང་བའི་སྟེང་ནས་འཇུག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མེད་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར་འགྱུར་
རོ། །དབུ་མ་ཅ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་
གཉིས་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉོན་མོངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། དེའི་
སྐྱབ་བྱེད་དེ་སྟོང་བའི་ཐབས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། རྟེན་འབྲེལ་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དགག། རྟེན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག། རྟུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་དགག། དམིགས་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག། རྟུ་རང་བཞིན་མེད་
པའི་རྟགས་གཞན་གྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མིན་རྟུན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་
རྟུ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདྲོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒང་དང་གཏྲི་ཐུག་
ནམས་ཀྱི་རྟུ་རྟེན་པ་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ་དེའང་སྐྱུག་པ་དྲང་མི་སྐྱུག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་
སྐྱུག་ཏུ་རྟེན་པའི་རྟུ་རྟེན་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ལས་ཀྱི་རྟུ་འབྱུང་བར་དགོངས་པས་ཡིན་ལ།
གྲང་དུག་སྐྱུག་པ་དྲང་མི་སྐྱུག་པ་དྲང་ཕྱིན་ཅི་སྐྱུག་གི་རྟེན་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་བ་དེ་དུག་
ནི་རང་བཞིན་ལས་མེད་དེ་དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ནམས་ཡང་དུག་པར་ན་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་རྟེན་དུ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་དང་། མེམས་རྟེན་
དུ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་བདུག་གི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་ནི་
རྩི་ལྟ་བུར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ལྟར་ལ། དེ་མེད་ན་བརྟེན་པ་

ཉོན་མོངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོད་ཉིད་མེད་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཅི་ལྟར་འབྲུབ་མེ་མི་འབྲུབ་པོ། །རྒྱ་
མཚན་ནི། ཉོན་མོངས་འདྲི་དྲག་གྲང་གི་ཡིན་པའི་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་ཉོན་
མོངས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་དུ་རྒྱུ་ཡང་དེ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་བདག་འགྲུལ་ཡང་ངོ་
བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པར་ནི་གང་ཟག་གྲང་གི་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཉོན་མེད་པའི་བརྟེན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ཡང་དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་
སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ལྡན་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་
བདག་རང་ལྡན་ལ་རྒྱལ་པ་ལྡན་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པ་ཉོན་མོངས་རྒྱལ་པ་ཡང་
རྟེན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་རྒྱལ་པ་ལྡན་པ་དབྱེད་ན་མེད་ཅིང་། ཡང་རྟེན་ལྡན་ལ་བདག་ཏུ་
ལྟ་བུའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་བདག་ལ་རང་ལྡན་རྒྱལ་པ་ལྡན་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་སེམས་རྒྱལ་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་རྒྱལ་པ་ལྡན་པ་དབྱེད་ན་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྲུག་པར་རྟོག་པ་དྲུང་མི་སྤྲུག་པར་རྟོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་
པ་དེ་དག་རང་བཞིན་ལས་ནི་ཡོད་པ་མིན་ན། སྤྲུག་པར་རྟོག་པ་དྲུང་མི་སྤྲུག་པར་རྟོག་པ་དང་
གཙང་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་གྲང་དྲག་ཡིན་ཏེ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པོ། །སྤྲུག་པ་སོགས་གསུམ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པ་
ལ་སྤྲུག་ནས་བཤད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་གཙང་བདེ་རྟོག་བདག་བཞི་ལ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
རྒྱལ་པ་ཤད་ལས། སྤྲུག་སོགས་གསུམ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་སྤྲོད་འགོད་མཛད་འདུག་པས་ཚན་གྱི་སྤྲུག་པ་གཅིག་རྟོགས་ལ་མེད་ནས་
མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་དབྱེད་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་དྲུག་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་དང་སྦྱ་དང་རྟོ་དྲུང་རྟེན་པ་དྲུང་བྱི་དྲུང་ཚོས་དྲུང་ནས་
པ་རྒྱལ་ནི་དམིགས་པའི་གཞི་སྟེ་གང་གི་ན་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྒང་དྲུང་གཏི་ཕྱག་གི་ཡིན་
པར་བརྟགས་སོ། །དེ་ལྟ་ནའང་གཞུགས་དང་སྦྱ་དང་རྟོ་དྲུང་རྟེན་པ་དྲུང་བྱི་དྲུང་ཚོས་དྲུག་ནི་
རང་ངོས་ནས་མེད་པར་བརྟགས་པ་འབའ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན་དྲི་ཟེའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་དྲུང་སྟེག་
རྒྱ་དང་མི་ལམ་དང་འབྲུ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱ་རྒྱ་པ་ལི་ཏི་ལས། ཚིགས་བཅད་དང་པོ་འདོད་བརྗོད་ཀྱི་
གཞུང་དུ་མཛད་དོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། ཆགས་སྒང་གི་རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། གཏི་ཕྱག་
གི་རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཁྱད་གཞི་མ་གྲུབ་པས་དགག་
པ་དང་། བཀ་ཚུན་ལྟོས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱ་མའི་སྦྱེས་བུ་ལྟ་བུ་དྲུང་། གཞུགས་
བརྟན་གྱི་ནམ་པ་འབྲུ་བའི་ཁྱད་གཞི་རྒྱན་པ་རྒྱལ་པོ་དེ་དྲུག་ལ་ཁྱད་ཚོས་སུ་སྦྱག་པ་དྲུང་མི་
སྦྱག་པ་བདེན་པར་འབྱུང་བར་ཡང་ནི་གྲ་ལ་འབྱུང་ཏེ་མི་འབྱུང་རོ། །ཡང་ན་གཞུང་ཚན་འདི་
དམིགས་པ་རང་བཞིན་མེད་པས་དམིགས་པ་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབས་པའི་འཕྲོས་སུ་
སྦྱར་ཏེ་དེ་ལྟར་བྲས་ན་བྱང་རྩ་པ་ལི་ཏིའི་དགོངས་པ་དང་འགྲིག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མི་སྦྱག་པ་རང་བཞིན་མེད་པས་སྦྱག་པ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་
དགག། །སྦྱག་པ་རང་བཞིན་མེད་པས་མི་སྦྱག་པ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དགག། །སྦྱག་མི་སྦྱག་
གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པས་ཆགས་སྒང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྦྱག་པ་ཞེས་གདམས་པར་བྱ་བ་མི་སྦྱག་པ་དེ་ནི་སྦྱག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པས་དྲིའི་ཕྱིར་སྦྱག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདྲི་
བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འདྲི་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྦྱག་པར་གདམས་པར་བྱ་བ་སྦྱག་པ་དེ་ནི་མི་

སྤྱག་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ས་དྲེའི་ཕྱིར་མི་སྤྱག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འབྲུད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་འདྲོད་ཆགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གྲ་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཞིང་། མི་སྤྱག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཞེ་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་གྲ་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །རི་སྐད་བཤད་པའི་གཞུང་ཆོན་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟུན་ན། སྤྱག་མི་སྤྱག་པ་ལ་ཚུན་དུ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆགས་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དགག། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དགག། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ཡོད་མེད་བརྟགས་ལ་དགག། དེ་ལྟར་བཀག་པ་དོན་ཆེ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཏྲག་འཛིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་དགག། མི་ཏྲག་པར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དགག། འཛིན་པ་ཙམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན། གྲ་ལ་ཏེ་གང་ཞིག་གཞུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་ཏྲག་པ་ལ་ཏྲག་པའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གཞུགས་སོགས་ཁྲིད་གཞི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཁྲད་ཆོས་མི་ཏྲག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ས་གཞུགས་སོགས་ཏྲག་པར་འཛིན་པ་ཅི་ལྟར་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ་ཁྲིད་ཀྱི་ལྟར་ན་མ་ཡིན་པ་དངོས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤྱག་བསྟུན་བདེའོ་ཞེས། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལོག་ཡིན་ན། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟག་མ་གསུམ་ལའང་སྤྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲ་ལ་ཏེ་གཞུགས་སོགས་ཐ་སྐད་དུ་མི་ཏྲག་པ་ལ་ཏྲག་གོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ན། དོན་དམ་པར་མི་ཏྲག་པ་ས་སྟོང་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མི་ཏྲག་པ་འོ་

ཞེས་དེ་ལྟར་འདྲིན་བཤའ་ཅི་ལྟར་ན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲང་གྱིས་འདྲིན་པ་དྲང་འདྲིན་པ་གྲང་དྲང་འདྲིན་པ་པོ་དྲང་གྲང་བཟུང་
བ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་ཐུམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་
བར་ཞི་བ་དེའི་སྤྱིར་རྟག་མི་རྟག་ཏུ་འདྲིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་མ་ཟད་འདྲིན་པ་ཅམ་
དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྷན་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ལྷན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་དགག། བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཆེན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དགག། བྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེ་དང་
ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ལོག་པར་འཛིན་སྤྱད་པ་དྲག་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་
གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཆེན་གྱི་གང་ཟག་གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
བྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་ཅིང་། གང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ཟེན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུག་མི་སྲིད་
དེ། ཁྱོད་ལ་ལོག་པའི་བྱ་བ་འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་
ལ་འདྲ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུག་མི་སྲིད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ལ་འདྲ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུག་དོན་དམ་པར་མི་སྲིད་དེ། ལྷ་མ་
གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་གྲུང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་སྲིད་ཅེས་བདུག་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པར་
དཔྱོད་ཅིག་ཅེས་གདམས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ན། རི་མ་བྱུང་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་

ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅན་གྱ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །རི་ལྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བདུག་ལས་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་དེ་བཞིན་དུ་གཞུན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། བདུག་དྲང་གཞུན་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མིན་ན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ག་ལ་སྐྱེ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ན་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅན་གྱ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །ཡང་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་བཀའ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲུ་ལ་ཉེ་ཕྱང་པོ་བདུག་དྲང་གཅིང་བ་དྲང་རྟག་པ་དྲང་བདེ་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་ན་ནི། ཕྱང་པོ་བདུག་དྲང་གཅིང་བ་དྲང་རྟག་པ་དྲང་བདེ་བར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གྲུ་ལ་ཉེ་ཕྱང་པོ་བདུག་དྲང་གཅིང་བ་དྲང་རྟག་པ་དྲང་བདེ་བའི་ངོ་བོར་མེད་ན་ནི། བདུག་མེད་དང་མི་གཅིང་བ་དང་མི་རྟག་པ་དྲང་སྐྱུ་བ་སྤྱི་ལ་དུ་ཡང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་ལྟོས་ས་མེད་ན་ལྟོས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་མི་རིགས་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་དབྱེད་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འགག་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་འགགས་པས་མ་རིག་པ་འགགས་པར་འཁྱུར་ལ། མ་རིག་པ་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི་འདྲུ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་འགགས་པར་འགྱུར་བས་སྤར་ལྟར་དཔྱོད་པ་ནི་དོན་ཆེ་བ་ཞིག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཉེ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེ་སྤྱིང་བའི་ཐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་གམ་མེད་པ་ཞིག་སྤྱིང་བརྟག་གང་ན། དེ་ལ་གྲུ་ལ་ཉེ་གང་ཟག་ལ་ལའི་ཉོན་མོངས་པ་གྲུང་དུག་རྒྱང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤྱིང་ངོ་ཞེ་ན། རི་ལྟ་བུར་ན་སྤྱིང་བར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཉེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲོག་དུ་མེད་པས་སྤུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྤྱིང་བར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུ་ལ་

[illegible]

_____

དེ་དྲག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲལ་ཏེ་སྒྲེས་བྱ་གང་ཟག་བརྒྱུ་པོ་དེ་དྲག་མེད་ན་དགེ་འདུན་མེད་ལ།
དེར་མ་ཟད་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དུམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ཀྱི་ཀྱི་ཆོས་དྲུག་དེ་སྒྲུབ་པའི་དགེ་འདུན་ཡོད་པ་མིན་ན་ནི། སངས་
རྒྱས་རྗེ་ལྷན་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བས་དེ་སྐད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུ་ན་དགོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་ཡོད་པ་དང་རྒྱ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དྲུག་ཆོས་
ཡིན་པ་དྲུག་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལ་འང་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། གཞན་གྱི་སྒྲས་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཅོད་པར་
བསྟན་པ། རང་གི་བཞེད་པ་སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བསྟན་པ། དེ་ལྷན་མི་འདོད་པ་
ལ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པའི་ཚུལ། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་ན་བདེན་བཞིའི་དེ་
ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱིས་བཞོད་པའི་སྒྲོན་རང་ལ་མི་འཇུག་
པའི་ཚུལ་དང་། སྒྲོན་འགོད་པ་པོ་ཉིད་སྒྲོན་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྲོན་
བརྗོད་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོག་། སྒྲོན་བརྗོད་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པ་དངོས། དེའི་འཐད་པ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་གསུམ་མ་རྟོགས་པའི་ཅོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྷན་
ཅོད་པས་བདེན་གཉིས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་རི་སྐད་བཞུལ་བའི་
ཅོད་པ་དེ་ལ་ལན་བཞུད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྷན་ཁྱོད་གྱིས་ང་ལ་དེ་སྐད་དུ་གྲོལ་བ་ནི་ང་ཡིས་
སྟོས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་དྲུག་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དྲུག་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣམས་གང་ཡིན་
མ་རྟོགས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཉིད་ལ་དེ་ལྷན་གཞོན་པ་ཡིན་གྱི་ངེད་ལ་ནི་

མ་ཡིན་ནོ། །དེའང་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་སྟོས་པ་ཞི་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ན་ཁྱོད་གིས་
ནི་སྟོས་པའི་བ་བ་སྤེལ་བར་བྱེད་དེ། རང་བཞིན་གིས་མེད་ན་མེད་དོ་ཞེས་མེད་པའི་མཆན་མ་
སྟོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཚིང་བ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཚིང་བའོ། །སྟོང་
ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་སོགས་ཁྱད་པར་ལྡན་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ན་ཁྱོད་གིས་ནི་སྟོས་པ་རྣམས་གིས་སྟོས་པར་བྱེད་དེ། རང་བཞིན་གིས་སྟོང་ན་འབྱུང་འཇིག་
སོགས་མེད་དོ་ཞེས་སྟོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཚིང་བ་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་
ཚིང་བའོ། །རང་བཞིན་གིས་སྟོང་པའི་དོན་ནི། རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་ན་ཁྱོད་གིས་ནི་རྟེན་
འབྱུང་མིན་པའི་དོན་དུ་བཟུང་སྟེ། རང་བཞིན་གིས་སྟོང་ན་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་
མེད་ཅེས་བཟུང་བའི་བྱིར། དེས་ན་ཚིང་བ་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་ཚིང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལ། གང་ཞིག་མ་རྟོགས་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ། བདེན་གཉིས་མི་
ཤེས་ན་གསུང་རབ་ཀྱི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ། བདེན་གཉིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ། དེ་ལ་ལོག་
བར་བཟུང་བའི་ཉེས་དམིགས། དེ་གཉིས་རྟོགས་དཀའ་བས་དང་པོ་ནས་མ་བསྟན་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དྲག་པར་བརྟེན་
ནས་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དྲང་འཕགས་
པའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་དུམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ལས་བཅུམས་ཏེ་འབྱུང་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲང་དྲག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་དྲག་
ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལྟར་སྟོང་པོ་ཟབ་མོའི་དོན་དེ་ཁོ་རྣེས་ཉིད་རྣམས་པར་མི་ཤེས་སོ། །དེས་ན་
ཁྱོད་གིས་ཀྱང་བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་གྱི་ངོར་བསྟན་པའི་
དོན་ལ་དམ་པའི་དོན་དུ་བཟུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཅན་ཐ་སྟོན་གྱི་བདེན་པ་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཆོས་ཉིད་

དུམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་པར་མི་རྟུ་བས་ཐ་སྟད་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པ་ནི་དོན་དམ་
བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། དུམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར་སྤྱད་ན་ལས་འདུས་པ་ཐོབ་པར་མི་
འགྱུར་བས་དོན་དམ་བསྟན་པ་ནི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་ན་དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་ལྟར་གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
བལྟ་བར་ཉེས་ན་འང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་སྟེ། ཤེས་རྟུན་རྟུང་བ་ན་མས་སྤྱད་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་
ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་སྤྱུལ་ལ་བཟུང་ལེགས་ན་དོན་ཆེ་བ་ལྟར་བཟུང་ཉེས་ན་སྤྱད་ཆེ་བ་དྲི་། རིགས་
སྤྱིགས་ལེགས་པར་བསྤྱུབ་ན་དོན་ཆེ་བ་ལྟར་ཉེས་པར་བསྤྱུབས་པ་སྤྱད་ཆེ་བ་བཞིན་ནོ། །

ལྔ་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ལ་ལྟ་བར་ཉེས་ན་སྤྱད་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། རྩོད་དང་བསོད་
ནམས་ཞན་པས་ཆོས་ཐབ་མོ་འདྲི་ཡི་གཏྲིང་རྟོགས་དཀྱའ་བར་ཡང་མཐུན་པར་གྱུར་ནས་སྤྱུབ་
པ་སངས་རྒྱས་ནས་སྤྱགས་ནི་ཆོས་བསྟན་པ་ལས་རྟུ་ལོག་པ་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་འཇིག་མིད་པ་སོགས་སྒྲིན་དུ་ཐལ་བར་འབྱུར་བ་མང་པོ་ཞིག་
འགོད་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱུ་ལ་འཇུག་ན་རང་བཞིན་མི་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་གི་སྟོང་པའི་
ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་ནི་རིགས་པའི་འཐད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲིན་གྲུང་དག་ཅིག་འགོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ཉིད་ལ་འཇུག་གི་
ང་ལ་ནི་མི་འཐད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་སྒྲིན་འཇུག་མི་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་འོང་
བའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། གྲུང་གི་ཕྱོགས་ལ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་རྟུང་བ་དེ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་
འབྱུང་འཇིག་སོགས་ཐམས་ཅད་རྟུང་བར་འབྱུར་ལ། གྲུང་གི་ཕྱོགས་ལ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་
མི་རྟུང་བ་དེའི་ཕྱོགས་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་ཐམས་ཅད་མི་རྟུང་བར་འབྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་
ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ཐམས་ཅད་རྟུང་བ་ནི་སྟོང་པ་རྟོག་འབྱུང་གི་དོན་ཡིན་

པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དང་ཅིག་ཤོས་ལ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བ་ནི། མི་སྟོང་བ་ལ་ཅི་ཞིག་གྲ། །རང་བཞིན་ལ་ནི་བྲ་བ་མེད། །ཅེས་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་སྟོན་ངོ་མི་ཤེས་པར་གཞན་ལ་བསྐྱར་བར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་སྟོན་ངེ་ལྟར་འབྲུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱིམ་ཉི་རུང་གི་སྟོན་རྣམས་ནི་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི། དཔེར་ན་རྩ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ་རྩ་ཉིད་པ་མེད་པར་གྱུར་ནས་གཞན་ལ་རྒྱ་འཛུགས་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྩེན་འབྱུང་ལ་གནས་བཞིན་དུ་སྟོང་པའི་དོན་མི་ཤེས་ནས་ང་ལ་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རུང་བཞིན་ལས་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བར་བྱེད་ན་རང་དབང་གིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུ་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་ཁྱོད་གྱིས་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །དེར་མི་ཟད་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་མེད་ན་དངོས་པོ་རྣམས་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་མི་འཐད་ཅིང་གང་ཡང་དངོས་པོའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པ་དུང་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་པ་པོ་དུང་བྱེད་པ་དུང་བྲུ་བ་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་སྐྱེ་བ་དུང་འགྲག་པ་དུང་བྲུ་བ་བརྩམས་པའི་འབྲས་སུ་ཡང་མི་འཐད་པས་ཐ་སྙད་ཀྱང་ལ་ཡང་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་བཤད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཞེན་ནས་གདྲིགས་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་བས་ན་སྟོང་རྩེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་དཔུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟོ། །སྟོང་པས་མེད་མཐའ་དང་རྩེན་འབྱུང་གིས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །སྟོང་པས་ཡོད་མཐའ་དང་སྤྲང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་བ་ནི་རང་རྒྱུད་ནས་རྒྱུང་འཕེན་ཡན་ཆད་ལ་ཡོད་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་དཔུ་མའི་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་ལ། དེས་ན་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་སྤྲ་མ་ནི་ཐལ་འབྱུང་བའི་ཕྱན་མོང་མིན་པའི་བྱད་ཆོས་གཅིག་སུ་སྟེ་དེ་གོ་བའང་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་

དང་གསུམ་པ་ས་བསྟན་པའི་རྟེན་འབྲུང་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་གོ་བ་ལ་རག་གོ་ཞེས་སྒྲ་མ་རིན་
 སོ་ཆེས་གསུང་རོ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་ཆ་ཕྱེན་བརྟེན་ནས་འབྲུང་
 བ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་འབྲེལ་ཆགས་སུ་འབྲུང་བ་ཞེས་པ་གཉིས་སུ་འགྲུར་ལ། དེའང་ལྷ་
 མས་རྒྱ་མེད་ལས་འབྲུང་བ་དང་ཕྱི་མས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བ་གཙོད་པས་དབང་ཕྱུག་
 དང་གཙོ་བོ་སོགས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱི་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་
 ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེས་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྲུང་མ་ཡིན་
 པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གྲང་བྱ་སྟེ། བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་རྟེན་འབྲུང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 སྐད་དུ་ཡང་མ་དོས་པས་ཁྱས་པ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་
 རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་དུག །ཤེས་བྱ་བདེན་བཞི་མི་རུང་བ། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་སོགས་དང་
 འབྲས་བུ་བཞི་མི་རུང་བ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་མི་རུང་བ། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་འབྲས་མི་རུང་
 བ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཐ་སྙད་མི་རུང་བའོ། །དང་
 སོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་
 བློ། གྲུ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདྲི་དག་ཀྱན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པས་མི་སྟོང་ན། འབྲུང་བ་
 མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཁྱོད་ལ་མེད་
 པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། སྤྱག་བསྐྱེལ་མི་འཐད་པ། ཀྱན་འབྲུང་མི་འཐད་པ། འགོག་པ་མི་འཐད་
 པ། ལམ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རྟེན་འབྲུང་མིན་དགོས་ལ། རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་མ་ཡིན་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡོད་པར་གྲ་ལ་འགྱུར་ཏེ། གང་མི་རྟག་རྣམས་སྤྱག་

བསྐྱེད་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རྒྱུ་བཞེན་ཉིད་ལ་འཐད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱུ་བཞེན་ལས་ཡོད་པ་ཡིན་ནུ་གཞན་ལས་ཉོན་ལས་ཅི་
ཞིག་ཀྱན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞེན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནོད་པར་
བྱེད་པ་སྟེ་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་ལ་ཀྱན་འབྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱུ་བཞེན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ལ་འགོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གང་གི་ཕྱིར་རྒྱུ་བཞེན་ནི་སྤྱི་ཡོད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐེད་པར་ཐེད་བྱུག་དུ་ཡོངས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་ཁོང་གིས་ནི་འགོག་པ་ལ་འདྲ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། ལམ་ལ་བདེན་པའི་རྒྱུ་བཞེན་ཡོད་པ་ནི་དེ་ཉིད་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་
པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཅི་སྟེ་ལམ་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནུ་ནི། ཁོང་གི་རྒྱུ་བཞེན་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། བསྐྱེད་པས་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཆེ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་དྲུང་འགོག་པ་ཡོད་མ་ཡིན་པ་
དེའི་ཆེ་ལམ་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པར་ཙུང་བ་ནི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་འཛོལ་པར་འགྱུར་
བར་འདོད་དེ་ཅི་ཡང་ཐོབ་པར་འདོད་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་བརྗོད་
པས་དེ་ཉིད་གཙོད་པར་བརྩམས་པ་དོན་མེད་པ་བཞེན་ནོ། །ཡང་ན་གཞུང་འདི་ལམ་བདེན་མི་
འཐད་པའི་འཕྲོས་སུ་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡོངས་ཤེས་མི་འཐད་པ། དེ་བཞེན་དུ་སྤྱང་སོགས་གསུམ་དང་
འབྲས་བུ་བཞི་མི་འཐད་པ། འབྲས་བུ་བཞི་མི་འཐད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་
སྤྱང་མ་ཤེས་པ་དེ་གྲུལ་ཏེ་རྒྱུ་བཞེན་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནུ། དེ་ནི་ཅི་སྟེ་
བྱས་ནས་ཕྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་བཞེན་ནི་སྤྱང་རིམ་ལྟ་བུ་
ཕྱིས་ཀྱང་དེ་བཞེན་དུ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནུ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི་ཀྱན་འབྱུང་སྤང་བ་དྲང་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་
བ་དྲང་ལམ་བསྐྱོམ་པ་དྲང་འབྲས་བྱ་བཞི་ཐོབ་པ་དྲག་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོངས་ཤེས་བཞིན་དུ་
མི་རྒྱུང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ནི། རི་ལྷར་ཐོབ་མི་རྒྱུང་ཞེ་ན། རྒྱུང་བཞིན་མི་འབྱུང་བར་ཡོངས་སུ་འཛིན་
བའི་འཐད་པ་ཡིས་འབྲས་བྱ་གནས་སྐབས་མི་ཐོབ་པ་དེ་དྲང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཐོབ་པ་མིན་པ་
ཡིན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱུར་དུ་མེད་པས་ཕྱིས་སུ་ཅི་ལྷར་བྱས་
ནས་ཐོབ་པ་ཉིད་དུ་འབྱུར་ཏེ་ཅིས་ཀྱང་འཐོབ་པར་མི་འབྱུར་ངོ་། །རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
ཡིས། །ཀྱན་འབྱུང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །སྤངས་པ་མིན་པ་གང་ཡིན་དེ། །ཅི་ལྷར་སྤོང་བ་
ཉིད་དུ་འབྱུར། །ཞེས་སོགས་གཞན་ལའང་བསྐྱུར་དགོས་པར་མངོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དཀོན་ཆོག་གསུམ་སྤྱིར་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྷར་འབྲས་བྱ་བཞི་མེད་ན་འབྲས་བྱ་ལ་
གནས་པ་བཞི་པོ་ཡང་མེད་ལ་འབྲས་བྱ་དོན་དུ་ཞུགས་པ་བཞི་པོ་དྲག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། གཤམ་ཏེ་སྤྱེས་བྱ་གང་ཟག་བརྒྱད་པོ་དེ་དྲག་མེད་ན་དགེ་འདུན་མེད་ལ། དེར་མ་ཟད་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་ནམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་མ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཆོས་
དྲང་དགེ་འདུན་མེད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེ་ལྷར་ཡོད་པར་འབྱུར་ཏེ་མི་འབྱུར་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་བརྟེན་པར་ཐལ་བ་དང་། མི་འཐོབ་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ཁྱོད་ཀྱི་ལྷར་ན་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ནི་བྱེད་ཆོས་བྱང་ཚུབ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་ཐལ་
བར་འབྱུར་ཞིང་། ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་ཐལ་བར་
འབྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ན་པན་ཚུན་དུ་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སངས་རྒྱས་མིན་

པའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་དེས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩམ་ཡང་བྱང་ཚུབ་
འཛོལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་བསྐྱར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ལ་བཞི། སྤྲུལ་གྱང་ལས་མི་བྱེད་པར་ཐལ་བ། ལས་མ་བྱས་པའི་འབྲས་བྱ་
ཡོད་པར་ཐལ་བ། བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མེད་པར་ཐལ་བ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡོད་ན་རང་
བཞིན་སྟོང་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་འགྲུལ་ཡང་ཆོས་དྲང་ཆོས་མིན་པ་རྣམས་ཡང་
བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་རང་བཞིན་ལ་ནི་བྱ་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟག་པ་ལ་བྱ་བ་མེད་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དྲང་ཆོས་མིན་གྱི་ལས་བྱས་པ་མེད་པར་ཡང་འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་
འོང་མི་འོང་བྱོད་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བྱ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་ལས་
གཉིས་ལ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོས་དྲང་ཆོས་མིན་གྱི་རྣམས་བྱང་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་བྱོད་ལ་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པས་ཆོས་
ཆོས་མིན་གྱི་རྣམས་བྱང་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་གཉིས་མིན་པའི་འབྲས་བྱ་གཞན་
ཡང་དེ་གཉིས་ལས་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཆོས་དྲང་ཆོས་མིན་གྱི་རྣམས་བྱང་བའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་གྲུལ་ཏེ་བྱོད་ཀྱི་
ལུགས་ལ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དྲང་ཆོས་མིན་ལས་བྱང་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སྟོང་དགོས་སོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་གཉིས་འགལ་བའི་གནད་གྱིས་སོ། །

ལྷ་པ་ལ་གསུམ། ཐ་སྙད་ལ་གཞོད་པ། བྱ་བྱེད་ལ་གཞོད་པ། གནས་སྐབས་ལ་གཞོད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡི་དོན་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་

གཞོན་པ་བྱེད་པ་གྲང་ཡིན་པ་དེས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལའང་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། མ་སོང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་ན་སོང་བྱུ་མེད་པས་སོང་ཞིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དོན་
མེད་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ལའང་འདྲ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གཞོན་པ་བྱེད་ཏེ་བྱུ་བ་སོགས་
དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་བར་དེ་ལྟ་ན་བྱུ་བ་བཟོ་བ་སོགས་བྱ་བ་
ཅི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གལ་ཏེ་བྱ་བ་ཡོད་ནའང་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པས་ཚུ་
པ་མེད་པའི་བྱ་བར་འགྱུར་ལ། བྱེད་པ་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་ནའང་ལས་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་མི་
དགོས་པས་ལས་མི་བྱེད་པ་ཡང་བྱེད་པ་སོར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཏེ་འགྲོ་བ་རྣམས་མ་སྦྱེས་པ་
དྲང་མ་འགྲགས་པ་དྲང་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་སྦྱེ་གནིས་བཟང་ངན་དུ་
འགྱུར་བ་སོགས་གནུས་སྐབས་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་བྲུལ་བར་འགྱུར་རོ། །

བྲུག་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པས་སྟོང་པ་ཡོད་པ་མིན་ན་ལམ་གྱིས་འགོག་
པ་མ་ཐོབ་པ་འཛོལ་བར་བྱ་བ་དྲང་སྦྱག་བསྐྱེད་མཐར་མ་འབྲིན་པ་མཐར་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་
ལས་དྲང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་ཐམས་ཅད་མ་སྦྱངས་པ་སྟོང་བར་བྱེད་བའང་དོན་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་ཀྱན་མི་སྟོང་ན། །ཞེས་
པ་ནས་འདི་ཡན་ཆད་གྱིས་སྒྲོགས་སྒྲ་མ་ཉིད་ལ་འབྱུང་འཇིག་སོགས་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་སྟོན་ཏེ་
དེའང་བདེན་བཞི་མི་འཐད་པ་ནས་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པའི་བར་གོ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་བྱས་པར་
སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། གྲང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་སྟོང་པའི་
དོན་དུ་གྱུར་པ་མཐོང་བ་དེས་ནི་སྦྱག་བསྐྱེད་དྲང་ཀྱན་འབྱུང་དྲང་འགོག་པ་དྲང་ལམ་ཉིད་དེ་

བཞི་པོ་དེ་དྲག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་རིམ་ལྔར་ཁྱུ་མཉམས་པར་བསྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།
འཇམ་དཔལ་གང་གིས་འདྲེན་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་སྤྲུག་བསྐལ་ཡོངས་
སྤུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ཀུན་འབྱུང་
སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ཡོངས་སྤུ་སྤྱོད་ལས་འདས་པར་མཐོང་
བ་དེས་ནི་འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མ་སྐྱེས་པར་
མཐོང་བ་དེས་ནི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་བ་ལྟར་རོ། །དབྱ་
མ་རྩ་བའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་འདི་དྲག་ཀུན་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པས་སྟོང་ནུ་གྲང་ཞིག་སྟོང་བ་དྲང་སྤངས་ཏེ་འགྲགས་པ་ལས་སྤྱོད་འདྲུ་
པར་འགྱུར་བར་འདོད་དེ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པའི་སྤྱོད་ལས་སྤངས་མི་འཐད་
པ། རང་ལྷགས་ཀྱི་སྤངས་འདས་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལས་ཚུལ་གཞན་དུ་སྤྱོད་པ་དགག་པ། དེ་ལྟར་
བཀག་པ་ལ་སྤངས་འགལ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་འདི་དྲག་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་
པས་མི་སྟོང་ནུ་འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འདིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་གྲང་ཞིག་སྟོང་བ་
དྲང་སྤངས་ཏེ་འགྲགས་པ་ལས་སྤྱོད་འདྲུ་པར་འགྱུར་བར་འདོད་དེ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་
རོ། །མདོར་ན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་གང་ཡང་སྟོང་བ་དང་འགགས་པ་མེད་པས་
གང་ཞིག་སྤངས་པའི་སྤྱོད་ནས་སྤངས་འདས་ཐོབ་པར་འདོད་ཅེས་ངེས་པ་ལ་བྱིར་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ངེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤངས་པོ་སྤངས་ཡོད་ཅེས་བྱིས་སྤངས་པ་མེད་པ་འགོག་པ་སྤངས་མེད་བྱིས་
ཐོབ་པ་མེད་པ་སྤངས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་བྱིས་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱན་ཆད་པ་མེད་པ་སྤངས་

ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཕྱིས་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉག་པ་མེད་པ་ཕྱིས་ངོ་བོ་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་
འགྲགས་པ་མེད་པ་སྤར་ངོ་བོ་ཉེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་བྱི་བྲལ་གྱི་དབྱིངས་དེ་ནི་མྱ་ངན་
ལས་འདྲས་པར་བརྗོད་པས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པ་ཉིད་སྤང་འདས་ཡིན་ལ།
དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་འཇིག་མི་བྱེད་ན་སྤང་འདས་མི་འཐད་ཅེས་སྒྲིབ་པ་ནི་འགལ་བྱུང་
ལྟག་སྒྲོད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྤང་འདས་མཐའ་བཞིར་བྱུང་པ་དགག། སྤང་འདས་སྐྱགས་
སུ་ཚུད་པ་པོ་མཐའ་བཞིར་བྱུང་པ་དགག། དེས་བྱུང་པའི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤང་
འདས་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་སོ་སོ་བའི་མཐར་འདོད་པ་དགག། དེ་གཉིས་ཀའི་མཐར་འདོད་པ་
དགག། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མཐར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྤང་འདས་དངོས་
པོའི་མཐར་འདོད་པ་དགག། དངོས་མེད་ཀྱི་མཐར་འདོད་པ་དགག། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་
སྤང་འདས་གང་ལ་འཇོག་པ། མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་སྟོན་པས་སྤང་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། སྤང་འདས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཀླ་ཤིར་ཐལ་བ། སྤང་འདས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་འདྲས་བྱས་
སུ་ཐལ་བ། སྤང་འདས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཉེན་འབྱུང་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟེན་ཞིག་མྱ་ངན་
ལས་འདྲས་པ་ནི་དངོས་པོ་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱ་ཤིའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱ་དྲང་འཆི་བ་མེད་པ་ཡི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདྲས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མྱ་ངན་ལས་འདྲས་པ་
འདྲས་བྱས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་འདྲས་བྱས་མ་ཡིན་པ་ནི་འགྲུལ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་གྲང་
ན་འང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདྲས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཅི་ལྟར་སྤང་འདྲས་དེ་
རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་པ་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་

ནི་འགྲུལ་ཡང་མེད་ཅིང་གྲང་ནུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་སུ་གཞི་གྲུབ་ན་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྲབ་པར་འདོད་པས་ནི་མྱང་འདས་ཀྱང་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་དགོས་པས་སྒྲིའི་ཐལ་བ་འདི་དག་གང་གིས་ཆོག་བསམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་སོ་མིན་པས་དངོས་མེད་མིན་པ། དངོས་མེད་ཡིན་ན་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའོ། །དང་སོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་མྱང་འདུས་ནི་དངོས་སོ་མིན་ན་དངོས་མེད་དུ་ཅི་ལྟར་རྟུང་བར་འགྲུར་ཏེ་མི་རུང་ངོ་། །རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱན་གྲང་ལ་མྱང་འདུས་དངོས་སོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་རྒྱན་དེ་ལ་མྱང་འདས་དངོས་མེད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་དངོས་མེད་རྒྱན་གཅིག་ལ་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པར། དངོས་སོ་གཞན་དུ་འགྲུར་བ་ནི། །དངོས་མེད་ཡིན་པར་སྐྱེ་བོ་སྒྲ། ཞེས་སོ། །དེས་ན་མྱང་འདས་འདིར་བསྟན་དངོས་མེད་དུ་དགག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྲད་པར་སྒྲིར་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་མྱང་འདུས་ལས་འདུས་པ་དངོས་སོ་མིན་ན་རྟེན་དངོས་སོ་ཡིན་ན་ཅི་ལྟར་མྱང་འདུས་དེ་རྟེན་འབྱུང་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་པར་འགྲུར་ཏེ། གྲུལ་ཞིག་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདིར་བསྟན་དངོས་མེད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་འོང་བ་དྲང་ནི་འགྲོ་བའི་དངོས་སོ་བརྟེན་ཏུ་རྒྱར་བྱས་ནས་གདགས་པ་གྲང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་བརྟེན་པ་མིན་ཞིང་རྒྱར་བྱས་ནས་གདགས་པ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ནི་བྲལ་དེ་མྱང་འདས་ལས་འདུས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ནི་རིང་མུར་ལྟར་གདགས་གཞིའི་ཆོག་གས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་གས་པ་དང་རྒྱར་བྱས་ནས་འདོགས་པ་ནི་ས་སྒྲུག་ལྟར་རྒྱ་རྒྱེན་གྱི་ཆོག་གས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་གས་པའོ། །རྟེན་འབྱུང་གི་ཚུལ་གཉིས་སོ་དེ་དངོས་སྒྲུག་ལྟར་ན་འགག་པ་དང་རང་ལུགས་ལྟར་ན་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱ་དགོས་ཏེ་ཐལ་པར་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་ནི། འབྲུང་བ་དྲུང་ནི་འཛིག་པ་དྲུག་སྒྲོང་བར་བྱོས་ཤིག་ཅེས་སྟོན་པས་བཀའ་
སྩལ་ཏེ། དག་སྒྲོང་དག་གང་དག་འབྲུང་བའམ་འཛིག་པས་སྲིད་པ་ལས་ངེས་པར་འབྲུང་བ་
འཆོལ་བ་དེ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྲུང་ན་ལས་འདུས་པ་
ནི་སྤང་བྱ་མེན་པས་འབྲུང་བའི་དངོས་པོ་མེན་ཞིང་འཛིག་པའི་དངོས་མེད་མེན་པར་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། དངོས་དངོས་མེད་དག་ཐར་བར་འགྱུར་བས་དགག། དངོས་
དངོས་མེད་དག་ཉེན་འབྲུང་ཡིན་པས་སྤང་འདས་ཉེན་འབྲུང་དུ་ཐལ་བས་དགག། དངོས་དངོས་
མེད་གཉིས་འདུས་བྱས་དང་སྤང་འདས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་འགལ་བར་བསྟན་ནས་
དགག། དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། གཤམ་ཏེ་སྤྲུང་ན་ལས་འདུས་པ་ནི་དངོས་དངོས་མེད་རེ་རེ་བ་མ་ཡིན་གྱི་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་
སྟོན་མེད་ཅེ་ན། དེ་ལྟ་ན་དངོས་དྲུང་དངོས་པོ་མེད་པ་དྲུག་ཐར་བར་འགྱུར་ནའང་དེ་མི་རིགས་
པའི་ཕྱིར་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་དངོས་དངོས་མེད་རེ་རེ་བར་མ་ཟད་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ། །དངོས་དངོས་མེད་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་ཐར་བ་ནི་དོན་དམ་ཡིན་པས་དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པ་དང་སྤང་འདས་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་སྤྲུང་ན་ལས་འདུས་པ་ནི་དངོས་དྲུང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་
ན་སྤྲུང་ན་ལས་འདུས་པ་ནི་མ་བཞེན་པ་མེན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་བཞེན་ནས་འབྲུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཅི་ལྟར་ན་སྤྲུང་ན་ལས་འདུས་པ་ནི་དངོས་དྲུང་དངོས་མེད་གཉིས་ཡིན་
ཞེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲུང་ན་ལས་འདུས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། དངོས་དྲུང་དངོས་མེད་
གཉིས་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཅི་ལྟར་ན་སྤྲུང་ན་ལས་འདུས་པ་ལ་དངོས་དྲུང་དངོས་མེད་གཉིས་ཡོད་

ཅེས་པ་མེད་དེ། དངོས་པོར་སྐྱེ་བ་དང་དངོས་མེད་དུ་འཛིག་པ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་
དུས་མཉམ་འགྲུར་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་སྒྲིབ་བ་དྲུང་ནི་སྒྲིབ་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དངོས་མེད་རང་བཞིན་མེད་པས་སྤང་འདས་དེ་གཉིས་
མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ། དེ་གཉིས་མིན་པའི་སྤང་འདས་མངོན་དུ་སྟེ་གསལ་བར་
བྱེད་པ་པོ་མེད་པས་དེ་གཉིས་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་འང་
མིན་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའང་མིན་པ་སྟེ་སྤང་འདས་འདུས་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མིན་ནོ་ཞེས་གྲུང་
སྟོན་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་དྲུང་དངོས་པོ་དུག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་
གཉིས་ཀ་མིན་པར་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་འགྲུབ་པར་འགྲུར་ནའང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་སྤང་འདས་འདུས་པ་ནི་དངོས་པོ་འང་མིན་ལ་དངོས་པོ་མེད་
པའང་མིན་པས་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་འང་མིན་ལ་དངོས་པོ་མེད་
པའང་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་གྲུང་ཞིག་གིས་ནི་སྤང་པའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་དུ་
བྱེད་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་སྤྲི་ཞིག་གིས་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤང་འདས་འདུས་པར་གྱུར་ནས་ཡོད་པར་མི་མངོན་
ལ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་གཉི་གྲུང་གཉིས་མིན་ཞེས་ཀྱང་མི་མངོན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
དང་རོ་མཉམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་པར་གྱུར་པ་ན་ཡང་ཡོད་
པར་མི་མངོན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་གཉི་གྲུང་གཉིས་མིན་ཞེས་ཀྱང་མི་མངོན་ཏེ།
རྒྱ་མཚན་ནི་སྤྲི་མ་ལྟར་རོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ལ་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱེ་བས་མི་མངོན་པ་སྟེ་ཐ་སྟོན་ཀྱི་སྒྲོས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་

བྱེད་མི་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆོས་ཉིད་ལྟ། །འདྲེན་པ་རྒྱལ་མཆོས་
 གྱི་སྒྱ། །ཆོས་ཉིད་ཤེས་པར་བྱར་མིན་པས། །སངས་རྒྱས་རྒྱལ་པར་ཤེས་མི་རྒྱས། །ཞེས་
 སོ། །ཡང་ན་སངས་རྒྱས་གཤེགས་བཞུགས་གང་ལྟར་ཀྱང་མཐའ་བཞིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
 བྱལ་པས་མྱང་འདས་ཐུགས་སྙུ་ཚུད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་སྒྲུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མིན་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཏུ་བྱལ་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་
 དགག་པ་བྱལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་བ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། རོན་དམ་
 པར་ན་འཁོར་བ་ནི་སྤྱད་ལས་འདྲས་པ་ལས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྤྱད་
 ལས་འདྲས་པ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཅོ། །

གཉིས་པ་ནི། རོན་དམ་པར་ན་སྤྱད་ལས་འདྲས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཡང་དག་མཐའ་
 གྲང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཁོར་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་མཐའ་དེ་
 གཉིས་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་རྒྱལ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཤིན་
 ཏུ་སྒྲུབ་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུམ་མ་མཁན་གྱི་སྒྲུལ་གཞི་དེའུ་གཅིག་ཉིད་བཟང་ངན་
 ཏུ་སྒྲུལ་པའི་ཆེ་སྒྲུང་ངོར་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་གནས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཀ་དེའུ་འི་རང་
 བཞིན་ཏུ་མཚུངས་པ་ལྟར་གཏི་ཐུག་གི་བསྐྱད་པའི་ཚྲོས་འཁོར་འདས་སུ་སྒྲུལ་པ་ལའང་ཀུན་
 རྒྱུ་ཐ་དད་སྒྲུང་བར་ཟད་ཀྱི་རོན་དམ་པའི་དབྱིངས་ན་བདེན་སྟོང་རོ་གཅིག་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རང་བཞིན་བཀག་
 པས་དེ་དག་བཀག་པར་འགྲོ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲང་སྤྱད་ལས་
 འདྲས་པ་ན་ཆུང་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་
 དང་། བདག་དང་འདྲིག་ཉེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་སོགས་པས་མི་ལྡན་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་དང་། བདག་དང་འདྲིག་ཉེན་ཉག་པ་དང་ལ་སོགས་པས་མི་

རྟག་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་ལྟ་བུ་བཞི་པོ་དྲག་སྟེ་རིམ་པ་ལྟར་བཞི་ཚན་
དང་པོ་ནི་ཐུ་དྲན་ལས་འདུས་པའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དྲང་བཞི་ཚན་གཉིས་པ་ནི་བྱི་མའི་མཐའ་
ལ་བརྟེན་པ་དྲང་། བཞི་ཚན་གསུམ་པ་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་སྟེང་
དུ་ལུས་སྟོག་རྩིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བུ་གཉིས་བསྟན་ན་བཅུ་བཞི་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱད་གཞི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་བྱད་ཚེས་
མཐའ་ཡོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མཐའ་མེད་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མཐའ་དྲང་མཐའ་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་
ཅི་ཞིག་ཡིན་མཐའ་དྲང་མཐའ་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པའང་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པས་ལྟ་
བུ་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་གྲུབ་སྟེ་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གཞིར་བཟུང་བའི་
སྟེང་ནས་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ནི་ད་ཅི་ཞིག་ཡིན་གཞུན་ནི་ད་ཅི་ཞིག་ཡིན་རྟག་པ་ཅི་ཞིག་
ཡིན་མི་རྟག་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་རྟག་པ་དྲང་མི་རྟག་པ་གཉི་གཉི་ཅི་ཞིག་ཡིན་གཉི་གཉི་མིན་པའང་ཅི་
ཞིག་ཡིན་ཏེ་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་སྐས་ལྟ་བུ་བྱི་མ་དྲུག་གི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པའང་འགྲུབ་པོ། །མདོར་
ན་རང་བཞིན་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རྟོགས་ན་ལྟ་བུ་དེ་དག་འཇུག་པར་གནས་མེད་པར་
སྟོན་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དམ་གཟིགས་པའི་དོར་བྱད་གཞིའི་དམིགས་པ་ཐམས་
ཅད་ནི་བར་ཞི་ཞིང་བྱད་ཚེས་ཀྱི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་བར་ཞི་བས་ཞི་བ་འབའ་ཞིག་མངོན་དུ་
བྱས་པ་སྟེ་དེ་བས་ན་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་གྲང་དུ་ཡང་གང་ཟག་སྟེ་ལའང་ཚེས་འགྲུལ་
ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཞེན་ནས་མ་བསྟན་ཏོ། །འདིར་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ལྷག་མེད་
ཀྱི་དབྱེངས་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་འགགས་པ་ལ་རང་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཀྱང་
རི་ལྟར་འགགས་པའི་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། གཞན་དག་གིས་སྤང་པོ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
འགགས་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་འདི་བས་སྤང་པོའི་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་པོའི་

སྒྲུང་བ་འགགས་པ་ལ་བྱེད་དེ་དེའང་སྒྲུ་མ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་པར། དེ་ནི་སྒྲུ་ལ་
མངོན་སྒྲུལ་འགྱུར། །གཞིག་ཤེས་པ་དེ་རི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་རིགས་པའི་གཞོན་བྱེད་དང་བྱི་
མ་ལྟར་འདོད་པ་ལ། སྒྲུག་བསྐྱལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཞེས་སོགས་ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་
ཡོད་པར་བཞེད་པས་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱུན་མོང་མིན་པའི་བྱེད་ཆོས་གཅིག་གོ། །ཡང་སྤང་འདས་
རྟེན་འབྱུང་མིན་པར་གསུངས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་ལ་བྱས་ནས་སྤྱིར་
རྟེན་འབྱུང་ཡིན་ཏེ། གང་བྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །ཞེས་
གསུངས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་འོ་ན་སྤང་འདས་དེ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
བ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས། རྒྱ་དང་བཅས་ཤིང་རྒྱུ་བཅས་ཆོས་ཤེས་ཀྱི། །རྒྱ་མེད་རྒྱུ་
མེད་ཆོས་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་ལུང་འདི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྲེལ་
པར་བྲངས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར། གཞན་ཡང་སྤང་འདས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ན་རྒྱུ་པ་
བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་བདེན་པ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་མིན་པར་འགྱུར་བས་
ལུང་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་སྒྲུ་ལོ། །དབུ་མ་ཙ་ཙ་བའི་སྤང་འདས་བཏགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་དུ་
འབྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལ་ལོ། །

༥ གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྱུང་རིམ་དང་། རྟོག་རིམ་མོ། །དང་པོ་ནི། མ་རིག་པས་
བསྐྱེད་པས་པས་ཡང་སྤྱིད་ཀྱི་བྱིར་དུ་འདུ་བྱེད་ནས་པ་གསུམ་པོ་བསོད་ནམས་དང་བསོད་
ནམས་མིན་པ་མི་གཡོ་བའི་ལས་དུག་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་གྲང་ཡིན་པའི་ལས་དེ་དུག་གི་
དབང་གིས་འགྲོ་བར་འགྲོ་སྟེ། དེའང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་ཅན་ནས་པར་ཤེས་པ་འགྲོ་བ་ནམས་སྤྱི་
འདུག་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་ཞུགས་པར་གྱུར་ན་མིང་དྲང་གཞུགས་ནི་འཆགས་
པར་འགྱུར་ཞིང་། མིང་དྲིང་གཞུགས་ནི་འཆགས་པར་འགྱུར་ན་སྤྱི་མཆེད་དུག་ནི་འབྱུང་བར་
འགྱུར་ལ། སྤྱི་མཆེད་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་རིག་པ་ཡང་དུག་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། །དེའང་

བདག་ཀྱི་མིག་སོགས་དྲ་དམིགས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དྲ་དེ་མ་ཐག་ཀྱི་གཟུགས་དྲ་
བྱེད་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་ཁོ་ན་ཉི་ཏྲ་མར་མིག་དྲ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཞིང་མིག་དྲ་གཟུགས་དྲ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་འདྲིས་ནས་
ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་རྟེན་པའོ། །རྟེན་པ་དེ་ལས་ཆོར་བ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཞིང་ཆོར་བའི་ཀྱི་ཉིས་ནི་སྟེད་པ་སྟེ་ཆོར་བ་སྟོང་བའི་དོན་ཏུ་སྟེད་པར་འགྱུར་
ལ་སྟེད་པར་གྱུར་ན་དེའི་དབང་གིས་ཉི་བར་ལེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཉི་བར་ལེན་པར་འགྱུར་
ཞིང་ཉིར་ལེན་ཡོད་ན་ལེན་པ་པོའི་སྟེད་པ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ་གཤམ་ཏེ་ཉི་བར་ལེན་པ་
སྤངས་ནས་མེད་ན་ཁོ་ལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཡང་སྟེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྟེད་པ་དེ་ཡང་སྤང་བོ་
སྟེའི་བདག་ཉིད་དེ་ལུས་དག་གི་ལས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་སྤང་བོ་གཞན་
བཞིའི་བདག་ཉིད་དོ། །སྟེད་པ་ལས་ནི་སྟེ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་ཁྱ་གི་དྲ་སྤང་དན་དྲ་སྟེ་
སྟེགས་འདོན་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དྲ་འབྱུགས་པ་སྟེ་དེ་དྲག་ནི་སྟེ་བ་ལས་
རྩ་བ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་མདོར་ན་དེ་ཉི་ཏྲ་སྟེགས་པ་སྟེ་མི་སྤང་བོ་བདེ་བ་དང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདྲིས་
པའི་འབའ་ཞིག་པོ་འདྲི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོའི་རྩིས་ཅན་གྱི་སྟེད་
པའི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ལ་སྟོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉི་ཏྲ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ནི་འདྲ་བྱེད་དེ་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་ལས་
བྱས་ན་དབང་མེད་ཏུ་འཁོར་ལ་གཞན་ཏུ་ནི་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་དེ་ཉིད་མདོན་སུམ་
དུ་མཛོང་བ་རྣམས་ནི་འཁོར་བྱེད་ལས་མདོན་པར་འདྲ་མི་བྱེད་ལ་དེའི་ཕྱིར་མི་མཁས་པའི་སྟེ་
བོ་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་མཛོང་བའི་ཕྱིར་དང་མི་
མཁས་པས་ནི་དེ་ཉི་ཏྲ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་འདོད་པས་འདྲ་
བྱེད་སྤང་དགོས་ལ། དེའང་མ་རིག་པ་སྤང་དགོས་ཏེ། མ་རིག་པ་འགྲགས་པར་གྱུར་ན་ནི་འདྲ་

བྱེད་ནམས་ཀྱན་ཏུ་སྟེ་ནམ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་བའི་བྱེད་རོ། །འོ་ན་མ་རིག་པ་འགྲགས་
 བར་འབྱུང་བའི་ཐབས་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་དྲེ་ཁོ་ན་ནི་དུག་སྤྱད་སྤྱད་
 བསྐྱེད་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད་འགྲགས་པས་ནི་ནམ་ཤེས་འགྲགས་པ་སོགས་
 སྤྱི་མ་དུ་དྲུང་དུ་ནི་འགྲགས་པར་གྱུར་པས་བྱི་མ་དུ་དྲུང་དུ་ནི་འགྲགས་ནས་སྤྱི་མ་འོན་པར་
 མི་འབྱུང་སྟེ་མདོར་ན་སྤྱད་བསྤྱེད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་འབྱུང་ཞིག་པོ་དུ་ནི་དྲུང་ཡང་དྲུག་པར་དྲུག་
 པས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྤྱི་མ་བྱས་དེ་ཁོ་ན་ནི་དྲུག་པོ་འཛུལ་ལ་སྤྱོད་དང་བསྤྱོད་ཏེ་བསྤྱོད་སྤྱོད་
 རིགས་སོ། །རབ་བྱེད་འདིས་གོང་དུ་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་དཔེར་བཞིན་
 བའང་ཡིན་མོད་ཀྱི། གཙུག་པོ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ནི་དུག་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད་
 ལུགས་དངོས་སུ་བཤད་ནས་དེས་ན་འཁོར་བ་སྤྱོད་པར་འདོད་པས་སྤྱི་མ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་དེ་ཁོ་
 བའི་དོན་གོམས་པ་ལ་འབྱུང་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་དོན་གྱིས་འདོམས་པ་དེ་ནི་དོ། །དབུ་མ་ཅ་བའི་
 སྤྱི་མ་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་བཞག་པ་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ནི་ལུ་ཅ་བྲུག་པའོ། །

༄ གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལྟ་བུ་བཅུ་བྲུག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྟེན་འབྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 དེ་ལ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་འདུས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བ་དང་མ་
 བྱུང་བ་དང་གཉི་ག་དང་གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ་བཞི་དྲུང་འདིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་ལ་སོགས་པས་མི་
 རྟག་པ་དང་གཉི་ག་དང་གཉིས་མིན་པར་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱུད་པོ་གྲང་ཡིན་དེ་དྲུག་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་
 མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་མའི་ཆ་ལ་དམིགས་ནས་འབྱུག་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་མ་འོངས་
 དུས་གཞན་ནི་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་དྲུང་མི་འབྱུང་བ་དང་གཉི་ག་དང་གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བ་བཞི་
 དང་འདིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་པ་དང་ལ་སོགས་པས་མི་ལྟན་པ་དང་གཉི་ག་དང་གཉིས་མིན་
 བར་ལྟ་བ་སྟེ་བརྒྱུད་པོ་དེ་དྲུག་ནི་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་བྱི་མའི་སྤྱི་མ་བརྒྱུད་པའི་ཆ་ལ་
 བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐ་སྟོན་དུ་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ལྟ་བ་དེ་དག་ལ་གནས་པ་དགག་པ་དང་། རྟོན་དམ་པར་སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བས་ལྟ་
བ་དེ་དག་ལ་གནས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་
ཆོན་དང་པོ་དགག། དེས་སྤྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་ཆོན་ཁེགས་པར་བསྟན། སྟོན་
གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞི་ཆོན་གཉིས་པ་དགག། སྤྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་
བཞི་ཆོན་གཉིས་པ་དགག་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། འདས་དུས་སྤྱི་བྱང་མ་བྱང་དུ་ལྟ་བ་གཉིས་
དགག་པ་དང་། མཐུག་བསྐྱས་ཏེ་ལྟ་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། འདས་དུས་སྤྱི་བྱང་བར་ལྟ་བ་དགག་པ་དང་། འདས་དུས་སྤྱི་མ་བྱང་བར་ལྟ་བ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ། བཀག་པའི་མཐུག་བསྐྱ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་འདུས་པའི་དུས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱང་བར་གྱུར་ཅེས་བྱ་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྟོན་ཆེ་རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་བྱང་བྱང་དེ་ཉིད་ད་ལྟའི་འདྲི་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
དང་སྤྱིའི་བདག་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པའང་གཞག་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་སྤྱི་མ་སྤྱི་མར་འགྱུར་བ་དགག་པ། བདག་ཉེར་ལེན་ལས་
དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དགག་པ། བདག་ཉེར་ལེན་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། སྤྱིར་གྱི་བདག་དེ་ཉིད་ད་ལྟའི་བདག་དུ་འགྱུར་བས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་དུས་སྤྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱང་བ་འཐད་དོ་སྟུམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིའི་ཉེར་ལེན་གཉིས་ནི་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཉེ་
བར་ལེན་པ་དང་ངོ་མོ་གཅིག་དུ་མ་གཏོགས་པར་ཁྱོད་གྱི་བདག་ནི་གང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་
གང་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ལྟར་ན་བྱུང་བ་མ་དེས་པར་དགོངས་ནས་ཁྱོད་གྱི་
བདག་ཅེས་བྱད་པར་སྟོས་ཏེ། དེའང་བདག་ཕྱང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་མོ་གཅིག་ན་གཅིག་
དུ་འགྱུར་བས་བྱུང་འབྲེལ་འབྱུང་པོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ངོ་མོ་གཅིག་ཏུ་མ་གཏོགས་པའི་བདག་ཡོད་
 པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆེ་འོན་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་བདག་ཡིན་ནོ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་ལེན་
 པ་ཅན་གྱི་ཁྱོད་གྱི་བདག་ནི་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
 ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་བདག་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རྒྱན་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་འབྱུང་བ་དང་ཕྱིས་མི་
 འབྱུང་བར་རྒྱན་འཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདྲི་བ་པའང་ཡིན་ན་བདག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞན་ཡང་ཉེ་བར་སྒྲུངས་པ་ཅི་ལྟ་བུར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་མི་
 འགྱུར་ཏེ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་དུ་འང་འཐད་པ་
 ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུལ་ཏེ་ཉེར་ལེན་ལས་གཞན་ཡིན་ན་ཉེར་ལེན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་བདག་ཡན་
 འགར་བར་གཞུང་དུ་ཡོད་རྟིགས་ནུའང་དེ་ལྟར་གཞུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནི་ཉེར་
 ལེན་དེ་ཉིད་ཀྱང་མིན་ལ། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པར་ཡོད་པའང་མིན་ཞིང་། གཏན་མེད་
 པ་ཉིད་དུའང་དེ་ནི་མ་དེས་པས་དེས་ན་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅན་གྱི་ངོ་མོ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དགག་པ་དང་། གཞན་ཡིན་པ་
 ལ་རིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་འདྲུས་པའི་དུས་ན་མ་བྱུང་བར་ད་
 ལྟར་གསར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟོན་ཆེ་རྣམས་སྟུ་གྲང་བྱུང་
 པའི་བདག་དེ་ལས་ད་ལྟའི་བདག་འདི་རྒྱད་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་ད་ལྟའི་བདག་འདི་ནི་སྔ་མའི་བདག་ལས་རྒྱད་གཞན་དུ་གྱུར་
 ན་སྔ་མའི་བདག་དེ་སྔོན་དུ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་སྔ་མའི་བདག་ནི་སྔ་དུས་
 རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་མའི་བདག་གི་ཆེ་ཡང་མི་འདྲི་བ་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཆེ་སྔ་

མའི་དུས་དེར་མ་གྱི་བར་དུས་འདིར་སླེ་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དང་། སྤར་གྱི་བདག་དེ་རྒྱན་ཆད་
བར་ཡང་འགྱུར་བ་དྲིང་། ལས་རྒྱལ་སྤྱི་ཆུད་ཟ་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དྲིང་། གཞུན་གྱིས་བྱས་
པའི་ལས་རྒྱལ་སྤྱི་གཞུན་གྱིས་སོ་སོར་སྤྱོད་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དྲིང་། དེ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་
བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཕྱི་མའི་བདག་ནི་སྤར་མའི་བདག་ལས་རྒྱད་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །སོགས་
པས་ནི་ལས་མ་བྱས་པ་ཕྱད་པ་སོགས་བསྟུན། །གཞན་ཡང་བདག་ནི་སྤར་མ་བྱུང་བ་ལས་
ད་ལྟར་གསར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། འདྲི་ལ་སློན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། བདུག་ནི་ད་ལྟའི་ཕྱང་སོ་ལྟར་རིགས་རྒྱན་གསར་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་བ་
དྲིང་། གསར་དུ་འབྱུང་བའང་རྒྱ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱད་རྩ་པ་ཡི་ཏའི་འགྱུར་
ལས། བདག་ནི་བྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། །འབྱུང་བ་རྒྱ་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་ཙམ་མ་
གཏོགས་འཇུག་གི་སྒྲ་མེད་ལ། ཤེས་རབ་སློན་མེར་ཡང་མེད་ཅིང་དེ་ལ་བཤད་པ་ཡང་མ་བྱུང་
ངོ། །འོན་ཀྱང་ཆོག་གསལ་གྱི་ཙམ་བར། བདག་ནི་བྱས་པར་གྱུར་པའཇུག། བྱུང་བ་རྒྱ་མེད་ཅན་
དུ་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་ལ། དེའང་བརྟག་པའི་དོན་དུ་བཀའ་ཏེ། ཡང་ན་བདག་བྱས་པར་འགྱུར་
ཡང་ན་འདས་དུས་སུ་མ་བྱུང་བར་ཁས་མི་ཡིན། ཡང་ན་བྱུང་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་ཡང་ན་འདས་
དུས་སུ་མ་བྱུང་བར་ཁས་མི་སྤང་ཞེས་བཀའ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདུག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བ་དང་མ་བྱུང་བར་ལྟ་བ་གཉིས་
ནི་མི་འཐད་ལ། ཡ་གྲུལ་དེ་གཉིས་མི་འཐད་པས་གཉི་གྲ་ཆོགས་པ་མི་འཐད་ཅིང་གཉི་གྲ་མ་
ཡིན་པར་འདུས་ལ་དམིགས་ནས་ལྟ་བ་གྲང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དགག་པ་གཉིས་གྱིས་རྣམ་མ་གོ་
བས་ན་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་མ་འོངས་པའི་དུས་གཞན་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དྲིང་འབྱུང་
བར་མི་འགྱུར་བ་དང་གཉི་ག་དང་གཉི་ག་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་ལྟ་བ་

གྲང་ཡིན་པ་དྲེ་དྲག་ནི་འདྲུས་པ་འེ་དྲུས་ལ་ལྟ་བ་དྲང་གཞི་ད་བྱེད་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་མི་
འཐད་དོ། །རི་ལྷར་མཚུངས་ཤིང་། མ་འོངས་དུས་ན་འབྱུང་འབྱུང་ཞེས། །བྱ་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་
དེ། །ཞེས་སོགས་འདོན་པ་བསྐྱར་ལ་དགག་གོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཐའ་བཞི་སོ་སོར་དགག་པ། རྟག་མཐའ་དམིགས་གྲིས་དགག་
པ། དེས་མཐའ་གསུམ་ཁེགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ལ་བཞི། རྟག་མཐའ་དགག་པ། མི་རྟག་
པའི་མཐའ་དགག་པ། གཉིས་ཀའི་མཐའ་དགག་པ། གཉིས་མེན་གྱི་མཐའ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ནི།
གྲུལ་ཏེ་ཆེ་སྒྲ་མའི་ལྟ་དྲེ་ཉིད་ཆེ་འདིའི་མི་དྲེ་ཉིད་ཡིན་ན་དྲེ་ལྟ་ན་ནི་བདག་རྟག་པར་འབྱུང་བ་
ལས་ལྟ་མི་གཉིས་དེ་ཉིད་དུ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་མ་ཡིན་ལ་ཅེས་ཀྱང་རྟག་ན་ནི་ཆེ་སྒྲ་མའི་
ལྟ་ནི་ཆེ་འདིར་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་དེ། རྟག་པ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟག་
པར་ལྟ་བ་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་ཆེ་སྒྲ་མའི་ལྟ་ལས་ཆེ་འདིའི་མི་རང་བཞིན་གྲིས་གཞན་ཉིད་དུ་
བྱུང་ན་དྲེ་ལྟ་ན་ནི་རྟག་མི་རྟག་པར་འབྱུང་ན་འོང་ལྟ་མི་གཉིས་གཞན་ཉིད་དུ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་
རྟག་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ལ། གྲུལ་ཏེ་ལྟ་མི་གཉིས་རང་བཞིན་གྲིས་གཞན་ཡིན་ན་ནི་ལྟ་མི་གཉིས་
རྟག་གཅིག་དུ་འཐད་པར་མི་འབྱུང་རོ། །དེས་ན་ལྟ་མི་གཉིས་རྟག་གཅིག་པས་ན་རང་བཞིན་
གྲིས་གཞན་མེན་ལ་རང་བཞིན་གྲིས་གཞན་ཉིད་དུ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་མི་རྟག་པ་མེན་
པས་མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་བདག་གི་ངོས་ནས་ནི་ལྟ་ཡིན་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་
ལས་ཀྱི་ངོས་ནས་ནི་མི་ཡིན་པར་བྱུང་ན་དེ་ལྟ་ན་རྟག་དྲང་མི་རྟག་གཉི་གར་འབྱུང་བ་ཡིན་དུ་
རྟག་ཀྱང་དྲེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདེན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་ཡང་མི་
འཐད་དོ། །མདོར་ན་ལས་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་འདོར་ལེན་མི་བྱེད་པར་ཁས་

ལེན་རྒྱས་ན་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་བདག་གི་ངོས་ནས་རྟག་པ་དང་ལུས་ཀྱི་ངོས་ནས་མི་རྟག་པར་
འགྱུར་ཡང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་འགྱུར་བ་མེད་ཅེས་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་བདག་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་རྟག་པ་དྲང་མི་རྟག་པ་གཉི་གུ་
ཡིན་པར་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་ནི་བདག་གི་ངོས་ནས་མི་རྟག་པ་མིན་པ་དང་ལུས་ཀྱི་ངོས་ནས་
རྟག་པ་མིན་པར་ཁས་ཁྲུངས་པར་ཆོག་པས་གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མི་རྟག་
པའང་མིན་པའི་ངོ་མོར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་འདོད་ལ་རྟག་ནའང་དེ་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར་རྟག་མི་
རྟག་གཉི་གུ་མིན་པར་ལྟ་བ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཡང་ན་ལྟོས་སའི་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་
བཀག་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་ཆོས་དེ་གཉིས་མིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་སྒྲུར་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་
ན་བྱམ་པ་རི་རུ་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རི་རུ་ཉིད་ཡོད་དགོས་པར་འབྲུལ་རྒྱས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་བདག་གྲང་ཞིག་སྤར་མའི་འགྲོ་བ་གྲང་རྒྱས་ད་ལྟའི་འགྲོ་བ་འདི་
གྲར་འོངས་ཤིང་འདི་ནས་མ་འོངས་པའི་འགྲོ་བ་གྲང་དུའང་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་ན་དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པར་འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་
བས་རྟག་པར་འགྱུར་ནའང་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེས་ཀྱང་བདག་གམ་འཇིག་རྟེན་
རྟག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བྱད་རྩ་པ་ལི་ཏ་དང་ཤེར་སྒྲོན་ལས། གཤམ་ཏེ་གང་ཞིག་གང་ནས་
འོངས། །ཅི་ཞིག་གང་དུ་འགྲོ་འགྱུར་ན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་ཐོག་མེད་པས། རྟག་པར་འགྱུར་ན་དེ་
ཡང་མེད། །ཅེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་བཤད་པ་ཡང་བསྒྲུར་ཏེ་དེ་ཉིད་སྐབས་དོན་དང་འགྱུར་
ཆེ་བས་ལེགས་པ་འདྲའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟར་ལེན་པ་པོའི་བདག་རྟག་པ་འགྲུལ་ཡང་མེད་ན་དེའི་སྒྲང་
བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་པོ་གྲང་ཞིག་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་གང་ཡང་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟག་མི་རྟག་
གཉི་གུ་ཡིན་པ་དྲང་། དེ་གཉིས་བསལ་བ་སྟེ་གཉི་གུ་མིན་པར་གྱུར་པ་ཡང་མེད་པའོ། །འདི་ནི་

ལྷ་ར་བཤད་པའི་དོན་བསྟུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། མཐའ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་མཐའ་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་དགག་པ་
དང་། མཐའ་ལྟ་བུ་སྤྱི་མ་གཉིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐའ་གཉིས་སྤྱན་མོང་དུ་
དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐའ་ཡོད་མེད་ལ་གཞིན་གྱིན་བསྟན་
པ་དང་། མཐའ་ཡོད་མེད་དང་བྲལ་བའི་སྤྱི་བ་གྱིན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་ཆེ་འདིའི་
འདྲི་གཏེན་རང་བཞིན་གྱིས་གཞིག་ནས་མཐའ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི་རིགས་སྤྱན་སྤྱི་མ་འགྱུར་བ་
མི་འཐད་པས་འདྲི་གཏེན་པ་རྟོལ་ཡོད་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ལ། གཤམ་ཏེ་ཆེ་འདིའི་
འདྲི་གཏེན་གཞིག་པའི་མཐའ་མེད་ན་ནི་ཆེ་འདིའི་མཐའ་ལ་མ་གཏུགས་པར་སྤྱི་མར་འགྲོ་བ་
འགལ་བས་འདྲི་གཏེན་པ་རྟོལ་ཡོད་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་སྤྱིར་མཐའ་དང་
ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་ལྟ་བུ་གཉིས་མི་འཐད་དོ། ། ོ

གཉིས་པ་ནི། གྲུང་གི་ཕྱིར་ཆེ་སྤྱིའི་ཕྱིར་པོ་ན་མས་ཀྱི་རྒྱན་འདྲི་ནི་མར་མེའི་འོད་
དྲང་མཚུངས་པར་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་གྱིས་སྐད་ཅིག་འདྲིག་པ་དང་རིགས་རྒྱན་འཇུག་པ་དེའི་
ཕྱིར་མཐའ་ཡོད་ཉིད་དྲང་ནི་མཐའ་མེད་ཉིད་ཀྱང་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཆེ་སྤྱི་ལ་བྱུང་པའི་
ཕྱང་པོའི་རྒྱན་མི་འཇུག་ན་འདྲིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་དུ་འགྱུར་བ་དང་རྒྱན་ཅན་ཆེ་འདིའི་ཕྱང་པོ་མི་
འདྲིག་ན་འདྲིག་རྟེན་མཐའ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར་མཐའ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་
བཅོ། །ཡང་ན་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་ནི་མར་མེའི་འོད་བཞིན་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོག་མས་ཅམ་གྱིས་གཞག་པའི་
རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཐའ་ཡོད་མེད་གང་ཡང་མིན་ཞེས་
པའི་དོན་དུ་བྲངས་ཏེ་བྱད་རྩ་པ་ལི་ཏའི་དགོངས་བཅོ། །ཁ་ཅིག །མར་མེའི་འོད་ལྟར་སྤྱི་མ་ཞིག་
ནས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བས་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བའི་མཐའ་ཡོད་མིན་ཞིང་སྤྱི་མ་མི་འདྲིག་པའི་མཐའ་མེད་
མིན་ཞེས་བཀའ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདྲིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་དགག་པ་དང་། འདྲིག་རྟེན་མཐའ་མེད་
དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་སྤྱང་པོ་སྤྲུལ་མ་འདྲིག་པར་འགྱུར་ཞིང་སྤྱང་པོ་སྤྲུལ་མ་འདྲི་ལ་
བརྟེན་པར་བྱས་ནས་ཕྱི་མའི་སྤྱང་པོ་དྲེ་ནི་མི་འགྱུར་ན་སྤྲུལ་མའི་སྤྱང་པོ་རྒྱན་ཆད་བས་དྲེས་ན་
འདྲིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་དུ་འགྱུར་བའི་རིགས་ནའང་དེ་ལྟ་མིན་པའི་བྱིར་འདྲིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་
མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་སྤྱང་པོ་སྤྲུལ་མ་མི་འདྲིག་ཅིང་སྤྱང་པོ་སྤྲུལ་མ་འདྲི་ལ་བརྟེན་པར་
བྱས་ནས་སྤྱང་པོ་ཕྱི་མ་དྲེ་ནི་མི་འགྱུར་ན་སྤྲུལ་མ་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་བས་དྲེས་ན་
འདྲིག་རྟེན་མཐའ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་རིགས་ནའང་དེ་ལྟ་མིན་པའི་བྱིར་འདྲིག་རྟེན་མཐའ་མེད་
མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཉི་གའི་མཐའ་དགག་པ་དང་། གཉིས་མིན་གྱིས་མཐའ་དགག་
པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་སྤང་ཐུན་མོང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་ཡིན་གྱི་མཐའ་དགག་པ་དང་།
བདག་སྤང་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཉིས་ཡིན་གྱི་མཐའ་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་བདག་གམ་
སྤང་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་འདྲིག་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐའ་ཡོད་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་མི་འདྲིག་པའི་སྒྲོ་ནས་
མཐའ་ནི་མེད་པར་གྱུར་ན་འདྲིག་རྟེན་མཐའ་ཡོད་དང་མཐའ་མེད་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ན་དྲེ་ཡང་
རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདྲིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལེན་པ་པོ་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། ལྷང་བྱ་ལ་བརྟགས་
ནས་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་ལྟ་བུར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་པར་འདྲིག་
པའི་མཐའ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་པར་འདྲིག་པར་མི་འགྱུར་པའི་མཐའ་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། དྲེ་ལྟར་འདོད་པ་དྲེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཕྲི་མི་རིགས་པས་ལེན་པ་པོའི་ངོས་ནས་མཐའ་
དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉི་གར་ལྟ་བུ་པ་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅི་ལྟ་བུར་ན་ཉེ་བར་སྒྲུང་བའི་སྤྱོད་གསུམ་གཅིག་ཀྱིས་པར་འདྲིག་པའི་མཐའ་
ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། སྤྱོད་གསུམ་གཅིག་ཀྱིས་པར་འདྲིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱི་མཐའ་མེད་པར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་པས་ཉེ་བར་སྒྲུངས་པ་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉི་
གར་ལྟ་བུར་མི་རིགས་སོ། །གཞུང་ཆོས་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ན། འདྲིག་ཉེན་མཐའ་དང་ལྡན་
མི་ལྡན་གཉི་ག་ཡིན་པར་མི་རིགས་ཏེ། བདག་དང་ཕྱང་པོ་གང་ཡང་དེ་ལྟར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་མཐའ་ཡོད་པ་དང་མཐའ་མེད་པ་གཉི་ག་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཁྱོད་གྱི་
འདོད་པ་ལྟར་འགྱུར་པར་འགྱུར་ན་ནི་བདག་གི་ངོས་ནས་མཐའ་ཡོད་མིན་པ་དང་ལུས་གྱི་ངོས་
ནས་མཐའ་མེད་མིན་པར་ཁས་ལེན་དུ་བྱུང་བས་གཉི་ག་མིན་པར་འགྱུར་པར་འགྱུར་བར་འདོད་
ལ་རྒྱུ་ནའང་དེ་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར་འདྲིག་ཉེན་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉི་ག་མིན་པར་ལྟ་བ་ཡང་
མི་རིགས་སོ། །ཡང་ན་དགག་པར་བྱ་བའི་གཉིས་ཡིན་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་བཀག་
པའི་གཉིས་མིན་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་དུ་སྒྱུར་ཏེ་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོའི་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྟ་བུར་བཅུ་དྲུག་གི་ཞེན་ཡུལ་ན་སྒྲུབ་དུ་བཀག་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་
པ་དེ་ལྟར་རམ་ཡང་ན་ལྟ་བུར་དེ་དག་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་འདི་ལྟར་སྒྲུབ་ཏེ། དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་དུག་དོན་དམ་པར་སྒོར་པའི་ཕྱིར་ན་ཉུག་ལ་སོགས་སུ་ལྟ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དུག་
ནི་ཡུལ་གང་དུ་དམིགས་ནས་དྲིང་རྒྱུད་གང་ལ་ནི་བཞེན་ནས་དང་རྒྱུ་ཅི་ལས་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས་ཀྱན་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བས་དོན་དམ་པར་ན་ལྟ་བུར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མི་འཐད་
པར་མ་ཐད་ལྟ་བུར་ཉིད་ཀྱང་མི་འཐད་དོ། །གཞན་གྱིས་ལྟ་བུར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་
བ་གཞུང་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཀག་ཅིང་རང་གྱིས་ལྟ་བུར་དེ་དག་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་བ་གཞུང་
ཆོན་ཕྱི་མ་འདིས་བཀག་པར་བྱས་ན་འགྲིག་གམ་སྒྲུམ་སོ། །དབུ་མ་ཙྰ་བའི་ལྟ་བ་བཞག་པ་ཞེས་

བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲང་གིས་ཀུན་སྟོང་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་བརྩུང་ནུས་ཏེ་ཟེན་བར་བྱས་ནས་དགོས་པ་གདུལ་བྱས་ལྟ་བུ་དང་བ་ཐུམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོར་བ་དུམ་པའི་ཆོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ནི་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སྟོན་པ་གོ་བྱ་ཏུ་ཏུ་ཏེ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ་སྟེ་འདུད་ཅེས་པའོ། །རྩིས་དང་པོ་དེ་དག་ཐུམས་ཅད་ཆོག་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འབབ་པར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ལ། དེའང་སྐབས་ཀྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བར་བྱས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་པའི་མདོ་ཆོག་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒྲིལ་ན་ལེགས་སོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། ཕྱིན་ཅེས་བྱ་བ་ལ་གང་དུ་ཕྱིན་པ་ནི་པ་རོལ་དུ་སྟེ་པར་འགྲམ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །གང་གི་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟེ་དེའང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པའོ། །རྩི་ལྟར་ཕྱིན་ཅེ་ན། སོ་སོ་སྟེ་བོའི་ཆོས་གསུམ་དང་འཕགས་པ་སྟོབ་པའི་ས་བཅུས་བརྒྱན་ཏེ་གོང་དུ་རྩི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེམས་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཙ་འཇུག་ཟུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲུབས་པར་འགྲུར་རོ། །

སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པ་མཐར་འཛིན་ཆ་གདུང་གཞིལ་བའི་

གཞན་ཀྱི་སྒྲ་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་བ། སྟོང་དང་ཉེན་འབྱུང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་གྲུས། །སྟོང་པའི་མཆོ་ལས་འགྲོ་རྣམས་སྟོལ་བའི་གཉེན། །ཆོས་ཀྱི་དེད་དཔོན་ཐུབ་དབང་གང་གི་ཞབས། །ཡན་ལག་མཆོག་གི་སྟོལ་མཛེས་གྲུར་ཅིག །མཆོག་ཏུ་བརྟན་བོའི་སྟོང་རྩེའི་ཡུ་བ་ཅན། །སྟོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སོ་གཉིས་འབར་བའི་གྲིས། །སྟོངས་པའི་དགྲ་འཛོམས་འཇམ་དཔལ་དཔལ་བོའི་གར། །སྟོང་གི་དབྱུས་སུ་

དགྲེས་རྒྱུ་ཅེན་པར་མཛོད། །མཁུན་པའི་ལུས་རྩལ་སྟོབས་བརྩའི་སྟོབས་ལ་འགྲན། །ལུང་
 རིགས་མཆེ་སྒྲེར་མི་བད་བཀ་ཏུ་རྫོ། །སྟོང་ཉིད་ང་རོས་པས་སྒོལ་རི་དྲགས་འཛོམས། །སྒྲུ་སྒྲུབ་
 སྒྲུ་བའི་སེང་གེས་བདག་སྟོངས་ཤིག། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱིས་ཡབ་ཏུ་བཟུང་གུར་ཀྱང་། །རྒྱལ་སྲས་
 རྩལ་གྱིས་རབ་འབྱམས་ཞིང་རྣམས་སུ། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཉི་ལྟར་གསལ་མཛད་པའི། །རྒྱལ་
 བ་གཉིས་པ་བརྒྱད་པར་བཅས་ལ་འདུད། །གང་གི་སྤྱགས་རྗེས་ཐར་བ་དམ་པའི་ལམ། །གསལ་
 མཛད་ཡོངས་འཛིན་བཞེས་གཉེན་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི། །བཀའ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པའི་མཆེ་མ་
 འཁྲུག། །ད་དུང་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྤྱགས་རྗེས་བྱངས། །གང་གི་གནས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་
 ཀྱང་། །ཐར་པའི་ས་བོན་བརྟན་པོ་འཛོག་ཅས་ཐོས། །དེ་ཡིས་བདག་ཡིད་དབང་མེད་བྱངས་པའི་
 མཐུས། །ཟབ་མོའི་གཏམ་གྱི་དགའ་སྟོན་འདི་ལྟར་སྟེ། །

འདིར་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་དོན་མདོ་ཅམ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། བླ་ཁྱི་དོན། གཞུང་
 གི་དོན། མཐུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ཞེས་སོགས་ཏེ། གྲགས་ཆེ་བས་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུབ་པར་
 གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་བདུན། ཉེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་སྦྱིར་དགག། །ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བྲག་
 ཏུ་དགག། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག། །དུས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་
 དགག། །ལས་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག། །ལུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག། །སྟེ་
 མཆེད་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་།
 རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་གང་ཞིག་གཞུས་པ་འཕམ། སྟེ་བའམ། འཛིག་པ་འཕམ།
 ཡོད་པ་ཉིད་དམ། མེད་པ་ཉིད་དམ། དམན་པ་འཕམ། མཉམ་པ་འཕམ། རྩད་པར་ཅན་སོགས་ཅི་ཡང་
 རུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྟོན་གྱི་དབང་

གིས་གསུངས་ཀྱི། ཡང་དྲག་པར་ཡོད་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །འདིར་སྒྲ་བའི་
འགྲེལ་པ་ལས། ཡོད་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་། མེད་པ་ནི་འདས་མ་འོངས་ལ་བཤད་ཅིང་། དམན་
མཉམ་བྱུང་གསུམ་ནི་དགེ་སོགས་གསུམ་ལ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་གཞག་པ་དང་། སྐབ་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཆོས་གང་ཡང་ངོ་བོས་སྐབ་པའི་བདུག་ཏུ་མེད་ལ། བདུག་མེད་དུའང་ངོ་བོས་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་།
བདུག་དྲང་བདུག་མེད་གཉིས་ཀ་ཆོག་པའི་ངོ་བོར་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་མིང་
ཙམ་དུ་ཟད་ལ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་མིང་དེའང་དོན་དམ་པར་འགྲུལ་ཡང་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་པས་བརྫོང་
བྱེད་དོན་ཡང་ངོ་བོས་མེད་དོ། །དེས་ན་ཆོས་དབྱིངས་སྤྱང་འདྲུས་དྲང་མཚུངས་པར་དངོས་པོ་
ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་སྟེ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་བྱ་ཏུ་བྱེན་ས་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་རྒྱ་རྒྱུ་སོགས་གང་ལ་ཡོད་བརྟགས་ནས་
དགག་པ་དང་། ཡོད་མེད་སོགས་གང་ཡིན་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྒྱ་མཚན་གྲང་གི་བྱིར་ཞེ་ན། དངོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཞིག་ཡོད་ན་རྒྱུའམ་རྒྱུ་ཉམ་དེ་གཉིས་ཆོག་པའི་སོ་སོའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ལ་ཡོད་དགོས་ན། ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་བྱིར་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་
སོའི་དངོས་པོ་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྒྲ་བས་བཤད་དོ། །སྤྱ་གྲ་དེ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་
ཡོད་ན་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ། དོན་གཞན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ན་འཁར་གཞིང་ལ་རྒྱ་
ལྷག་ལྟར་དུ་འགྱུར་བས། དེ་ནི་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས་ཁྱེད་སོ། །དོན་གཞན་མིན་
པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ན་སྐྱེས་ཟིན་སྤྱང་ཡང་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་དོ། །གཞན་ཡང་ཅ་ཤེས་ལས།
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །རྒྱུ་ལ་སོགས་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་

དོན་རྒྱལ་ལ་འདྲི་བ་ལྟར་ལ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དགག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ལྷ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞིག་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེའང་མི་འཐད་དེ། ཡོད་པ་ནི་བྱ་བ་ཟིན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མིན་ལ། མེད་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་འཇུག་པའི་ཡུལ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ། །ཆོས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པའང་སྐྱེ་བ་མིན་པས་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ། སྐྱེ་བ་མེད་པས་གནུས་པ་དང་འགྲུགས་པའང་མེད་དོ། །འདི་ལྟར་བྱས་ན་འང་རུང་བར་སེམས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ནི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ནི་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་སྐབས་མེད་དོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བའི་གཞི་མཐུན་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ཁྲུངས་མོད་ཀྱི། འདྲི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པ་ནི་མེད་པའི་ཆ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་པས་མིང་འབྲེལ་དོན་མི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་པའི་འགྲུར་ལས། ཡོད་པ་ཡོད་ཕྱིར་སྐྱེ་བའི་མིན་ལ། །མེད་པ་མེད་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་འགྲུར་བདེ་བར་སྦྱང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་བྱའི་རང་བཞིན་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་སོགས་སུ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་སོགས་སུ་བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲང་ཞིག་སྐྱེས་ཟིན་པ་དུ་བསྐྱེད་བྱ་མིན་ལ། མ་སྐྱེས་པའང་བསྐྱེད་བྱ་མིན་ཞིང་། བྱེད་སྐྱེས་པ་དང་ནི་བྱེད་མ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེ་བཞིན་པའང་བསྐྱེད་བྱ་མིན་པས་བསྐྱེད་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་པ་མེད་དོ། །ལྷ་ཕྱི་མ་གཉིས་བསྐྱེད་བྱ་མིན་པ་རྟོགས་སྦྲེལ་དང་། དང་པོ་བསྐྱེད་བྱ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་སྟུང་ན། བྱ་བ་ཟིན་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པར་འགལ་བ་ལྟར་སྐྱེས་ཟིན་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པར་འགལ་བའི་རིགས་པ་སྟེ། དེའང་བསྐྱེད་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྒྲིལ་དེ་འཇུག་གི། །རང་ལུགས་ལ་མིན་ཏེ། རྒྱ་འདིའི་བསྐྱེད་བྱ་འདིའོ་ཞེས་འཐད་པ་བཙུག་

ནས་འཛོག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་འབྲས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་འཛོལ་ན། སྤར་ལྟར་
རང་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡོད་པས་ན་འབྲས་ལྡན་དེ་ཉིད་རྒྱལོ་ཞེས་འཛོལ་ན། སྤར་ལྟར་མི་འཐད་ལ།
འབྲས་བུ་དེ་མེད་ན་ནི་རྒྱ་མིན་དྲང་མཚུངས་ཤིང་། ཡོད་པའང་མིན་ལ་མེད་པའང་མིན་པའི་ཕྱང་
གསུམ་པ་ཡིན་ན་རིགས་པ་དང་འགྲེལ་བས་སྐྱེད་ལྱེད་གྱི་རྒྱ་མེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་འབྲས་བུ་རྒྱ་
ལས་སྤའམ་སྤིས་སམ་དུས་མཉམ་མམ་ཞེས་དུས་གསུམ་རྣམས་སྟུ་བརྟགས་ནའང་འཐད་པ་
མིན་པས་སྐྱེད་ལྱེད་གྱི་རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་མེད་དོ། །གཞུང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་
ན་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བྱིན་ཆད་གང་སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་། གང་གིས་སྐྱེད་པ་རྒྱ་གཉིས་
པོ་གང་དྲུང་བྱལ་དགོས་ཀྱང་དང་པོ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་གཞུང་སྤྱི་མས་བསྟན་ཅིང་གཉིས་པ་མི་
འཐད་པའི་ཚུལ་གཞུང་སྤྱི་མས་བསྟན་པས་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་
རྟོ། །རང་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བུ་ཡོད་པས་འབྲས་ལྡན་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་བཞི་
ལས་མ་རྒྱང་ཞིང་འགྱུར་ཡང་འདི་དང་མི་འདྲ་བས་དེར་སང་གི་དཔེ་ལ་ཆོག་ཀྱང་སྤྱང་བ་ནི་
ལྷག་པར་མངོན་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ནི་བྱག་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྷ་འི་གངས་འཐད་པའི་ཕྱིར་གངས་ཅན་གྱི་ལྷ་
ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཚེས་བྱེད་གཅིག་མེད་པར་ནི་བསགས་པའི་མང་པོ་མི་འཇུག་པ་དྲང་། བསགས་
པའི་མང་པོ་མེད་པར་ཡང་ཚེས་བྱེད་གཅིག་མི་འཇུག་པས་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་གཞག་པའི་རྟེན་
འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གངས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པའི་མཚན་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་རྒྱུ་ཐ་མ་
འདི་གཉིས་སྔ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱུར་བྱས་ནའང་རུང་བར་སེམས་སོ། །གཅིག་ཐ་དང་
པན་ཚུན་དུ་སྟོས་པར་མ་ཟད་གཅིག་དང་གཉིས་དང་མང་པོ་སྟེ་གསུམ་པོ་ཡང་གཅིག་ལ་གཅིག་

སྒྲོལ་པར་ཅ་ཤེས་རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པར་བཤད་པས་སྒྲོལ་ཚུལ་གང་ཡིན་བརྟག་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་གཞག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི།
 རྟེན་འབྲུང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཞིག་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་
 མ་སྐྱེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་
 རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟེན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག། རྒྱ་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་
 བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་སེམས་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་མི་འཐད་ཅིང་། སེམས་དུ་མ་ལ་ཡོད་པ་ཡང་
 འཐད་པ་མ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མེད་དེ། རང་བཞིན་ཡོད་ན་གདགས་གཞིའི་སེམས་དེ་གཉིས་
 གང་རུང་ཞིག་ཏུ་བྱུང་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །སེམས་དེ་གཉིས་སུ་མ་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རང་
 འབྲེལ་ལས། གང་གི་བྱིར་སེམས་གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་འབྲས་བུ་རྒྱ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པར་
 འགྱུར་རོ། །གང་གི་བྱིར་སེམས་ཐ་དད་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཡང་ཡན་ལག་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་ཞིག་པ་
 བྱི་མ་བྱི་མའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའང་རྟེན་བརྟེན་པ་རོ་པོ་ཐ་དད་ན་
 སེམས་ཅན་གཅིག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་རོ་པོ་གཅིག་པ་དགོས་ལ། རོ་པོ་གཅིག་
 ན་ལྟོག་པའང་གཅིག་ཏུ་འབྲལ་བྱས་པས་རྟེན་སེམས་གཅིག་ལ་ཡོད་ན་བརྟེན་པ་ཡན་ལག་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་རྟེན་ཐ་དད་ལ་ཡོད་ན་རྟེན་པན་ཚུན་དུ་འབྲེལ་མེད་
 ཐ་དད་ཡིན་པ་ལྟར་བརྟེན་པ་པན་ཚུན་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་རིགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟོད་ན་པར་རྟག་པ་མིན་ཞིང་མི་རྟག་པའང་
 མིན་ལ། བདུག་མིན་ཞིང་བདུག་མེད་ཀྱང་མིན་པ་དྲང་། གཙང་བ་མིན་ཞིང་མི་གཙང་ཡང་མིན་
 ལ། བདེ་བ་མིན་ཞིང་སྤྱད་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་རྟག་འཛིན་སོགས་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་

དང་མི་རྟག་པར་འཛིན་པ་སོགས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྣམ་དབྱེ་གང་ཡང་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་
བྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་མེད་ཅིང་། དེ་རྣམས་མེད་ན་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་པའི་མ་
རྟིག་པ་མི་སྲིད་ལ། དེ་མེད་ན་འདུ་བྱེད་མི་འབྱུང་ཞིང་། འདུ་བྱེད་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་མི་འབྱུང་བ་
སོགས་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་སྔ་མ་མེད་ན་བྱི་མ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེའི་
བྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་གི་འདར་རྒྱ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་འབྲས་བུ་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི། རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་རང་བཞིན་མིན་པ། རང་བཞིན་
མིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་གཞན་མི་སྐྱེད་པ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མེད་ཀྱང་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་
ཙམ་དུ་གྲུབ་པའི་དཔེ། རྟེན་འབྱུང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། མ་རྟིག་པ་
ནི་འདུ་བྱེད་མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ། མ་རིག་དེ་མེད་ན་འདུ་བྱེད་མི་འབྱུང་སྟེ། ཡན་ལག་ལྷག་
མ་རྣམས་ཀྱང་སྔ་བྱི་བན་ཚུན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་ནོ། །མ་རིག་འདུ་བྱེད་མེད་མི་
འབྱུང་། །དེ་མེད་འདུ་བྱེད་མི་འབྱུང་ཞིང་། །ཕན་ཚུན་དུ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་
པའི་བྱིར་མ་རིག་འདུ་བྱེད་དེ་གཉིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཡན་ལག་ལྷག་
མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ཞིག་བདག་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་དེས་གཞན་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ཅི་ལྟར་བསྐྱེད་དེ་སྐྱེད་ཚུལ་མེད་དོ། །དེའི་བྱིར་རྒྱུན་གཞན་ལས་གྲུབ་པ་ཡི་རྒྱུ་
གཞན་དུག་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེད་བྱེད་དུ་བྱུང་བ་མིན་ནོ། །གཞུང་སྔ་མས་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱ་
རང་བཞིན་མེད་པའི་རྟགས་གྱིས་མ་རིག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། གཞུང་
འདིས་ནི་མ་རིག་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྟགས་གྱིས་འདུ་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པ་འགོག་
པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་པ་ནི་བྱ་མིན་ལ་བྱ་ཡང་པ་མིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་
གཅིག་མེད་པར་ཅིག་ཤོས་འབྱུང་བའང་མིན་ལ། དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡང་འབྱུང་བ་མིན་པས་
བཏགས་ཡོད་སྐྱེ་མ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ལྟར། མ་རིག་པ་འདུ་བྱེད་མིན་ཞིང་འདུ་བྱེད་ཀྱང་མ་རིག་པ་
མིན་ལ། དེ་གཉིས་གཅིག་མེད་པར་ཅིག་ཤོས་འབྱུང་བའང་མིན་ཞིང་། ཅིག་ཅར་དུ་ཡང་མིན་
པས་རྒྱན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་ལ། ཚུལ་དེ་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལའང་འདྲ་བས་
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དཔེ་དྲེ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། རི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་
བརྟེན་པ་སྟེ། དེ་དག་ཉམས་སུ་སྒྲིང་བའི་བདེ་སྤྱག་མེད་ཅིང་བརྟེན་པ་དྲེ་ཡི་རྟེན་གཞི་ཡུལ་ཡང་
མེད་པ་དྲེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་གར་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་གར་ཞིག་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་རྒྱ་
འབྲས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་འདྲིར་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་དེ། བརྟེན་
ནས་སྐྱེས་པ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའི་ཆུ་སྐྱེས་
མེད་པས་དེ་ཟ་བ་པོ་མ་གྲུབ་པ་ལྟར་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་མེད་པས་དེ་སྒྲིང་བ་པོ་མེད་པར་བསྟན་གྱི།
བདེ་སྤྱག་མིས་པའི་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་བྱུག །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ། དེས་དངོས་མེད་
སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིགས་པར་བསྟན། དེ་ལ་མི་འཐད་པའི་ཚོད་པ་སྤངས། རང་
བཞིན་ཡོད་ན་རྟག་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ། དེའི་སྒྲིན་སྒྲོང་གི་ལན་དགག། བྱང་འདས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་ན་མི་འཐད་པའི་
ཚོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་ཉེ་དངོས་པོ་རྣམས་རྟེན་བཞིན་གྱིས་མེད་
ན་པོར་བུའི་རྟ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དམན་མཉམ་བྱུང་འཕགས་སོགས་མི་འཐད་པ་
དང་། མེད་པ་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་ཆོགས་ཉིད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་ཅིང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྒྱ་

མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་ནི་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་རུང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་
 རྒྱུན་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་རྟེན་འགྲུར་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། མ་བརྟེན་
 ན་རུང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པར་གྲ་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ལ། མི་སྟོང་ན་བྱ་བྱེད་ཅི་ཡང་མི་
 འབྲད་པས་ཁྱོད་ཉིད་ལ་དམན་མཉམ་སོགས་མི་རུང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་
 ཐམས་ཅད་རུང་བས་ཁྱོད་ཀྱི་རྩྭ་པ་དེ་དེད་ལ་མི་འཐུག་གོ། །གཞན་ཡང་དངོས་པོ་རུང་བཞིན་
 གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་མི་རིགས་པས་དུས་ནམ་ཡང་མི་འཇིག་
 གོ། །རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་འཇིག་གོ། །ཞེས་པའི་རྩ་ཆོག་འདི་དང་སང་གི་རྩ་བའི་དཔེ་དང་རྒྱ་
 བའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀར་མ་བྱུང་ཡང་། རང་འགྲེལ་དུ་དེ་ལ་བཤད་པ་དང་བཅས་གསལ་བར་
 འགྱུར་བས་བཀོད་དོ། །འདིའི་བཤད་པའི་དོན་རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་གཞུང་སྤྱི་མའི་སྟོང་ནས་
 བཤད་དེ། དེའང་རང་བཞིན་ཡིན་ན་གཞན་འགྱུར་དུ་མི་རིགས་ཞེས་པའི་རྩལ་གྱིས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་ཡོད་ན་དངོས་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་མེད་
པར་བཤད་ཟིན་ལ། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་རྟུང་གི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་གྱི་
དངོས་པོ་ལས་དངོས་པོ་མེད་པ་སོགས་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གྲག་ལ་འགྱུར་ཏེ། བྱད་གཞི་མེད་
པའི་བྱད་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟུང་དངོས་གཞན་དངོས་དྲུང་དངོས་མེད་སོགས་
ཕྱི་ན་ཅི་ལོག་གི་རྒྱན་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་རང་དངོས་གཞན་དངོས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་
གངས་ཡིན་ལ། དངོས་དངོས་མེད་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་རྣམ་གངས་ཏེ། འོག་ཏུ་འང་འབྲ་ཞིང་
རིགས་ཆོགས་གཞན་རྣམས་སྤུངས་སྐྱེ་འཇིག་ལ་དངོས་དངོས་མེད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་
གསུངས་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ངོ། །

གསུམ་ལ་གཉིས། ཕྱི་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གྲལ་ཏེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་

གྲིས་སྟོང་པ་ཡིན་ན། འགྲུག་པ་མེད་ཅིང་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩ་ལྟར་རོ་བོ་ཉིད་
 གྲིས་སྟོང་པ་ལ། གྲུང་ལས་སྟེ་ཞིང་གྲང་དུ་འགྲུག་སྟེ། སྟེ་འགྲུག་གི་བྱ་བ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན།
 གཉིས་པ་ནི། སྟེ་འགྲུག་ངོ་བོ་ཉིད་གྲིས་བྱུ་བ་ན་དེའི་ཆེན་དུ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྲིས་བྱུ་བ་
 དགོས་ནའང་། སྟེ་འགྲུག་ངོ་བོ་ཉིད་གྲིས་མ་བྱུ་བ་སྟེ། དངོས་པོ་སྟེ་སྟེ་བ་དྲུང་དངོས་པོ་མེད་པ་
 སྟེ་འགྲུག་པ་ཅིག་ཅར་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟེ་འགྲུག་ངོ་བོ་ཉིད་གྲིས་ཡོད་ན་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་
 དུ་ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རིམ་གྲིས་བྱུ་བ་ན་གང་སྟེ་བ་དེ་ཉིད་མི་འཆི་བ་དང་གང་འཆི་
 བ་དེ་ཉིད་མི་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་གནད་གྲིས་ཡིན་ལ། དེའང་རང་བཞིན་གྲིས་བྱུ་བ་པའི་སྲ་ཕྱི་བ་
 ལ་རྒྱན་གཅིག་པ་མི་རུང་བའི་གནད་གྲིས་སོ། །གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་རིམ་གྲིས་བྱུ་བ་ན་སྟེ་བའི་
 དུས་སུ་མི་འཛིག་པར་ཁས་ཁྲུང་དགོས་ལ། དེའང་མི་རིགས་ཏེ་དངོས་མེད་དེ་འཛིག་པ་མེད་
 ན་དངོས་པོ་སྟེ་སྟེ་བ་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དུས་ཉག་ཏུ་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དངོས་མེད་དུ་
 འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེ་བའི་ངོ་བོ་ལ་འཛིག་པའི་ངོ་བོ་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདིར་དོགས་གཞི་འདི་ཡོད་དེ། འཛིག་པ་ལ་ཞིག་ཟེན་པ་དང་འཛིག་བཞིན་པའི་ཆ་
 གཉིས་ཡོད་པས་ཕྱི་མ་དང་སྟེ་བ་གཉིས་པོ་དུས་གཅིག་པ་རང་ལུགས་སུ་འང་འདོད་དགོས་ལ།
 སྲ་མ་དང་སྟེ་བ་དུས་གཅིག་པ་པ་རོལ་པོས་ཀྱང་མི་འདོད་པས། སྲར་གྱི་སྟོན་བརྗོད་དེ་དག་པ་
 རོལ་པོ་ལ་འཇུག་ན་རང་ལུགས་ལ་འང་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཅི་སྟེ་རང་ལུགས་ལ་མི་འཇུག་
 ན་པ་རོལ་པོ་ལ་འང་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། དང་པོ་འཛིག་པའི་ཆ་དེ་གཉིས་སོ་སོ་དང་
 ཆ་ཅན་འཛིག་པ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ། དེ་ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ན་ཆ་སོ་སོ་དང་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ།
 དེ་ནས་ཆ་གཉིས་པོ་འང་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་གདོད་ཐལ་བ་དེ་དག་འཕངས་ན་འཇུག་གི། །དང་
 པོ་ནས་འཕངས་ན་མགོ་མཚུངས་སུ་འགྱུར་བས་འདི་ནི་མན་ངག་ཏུ་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་འདིར་
 ཅུམ་དུ་མ་ཟད་རྩ་ཞེས་སུ་འང་གལ་ཆེད། །ད་ནི་དཀྱུས་ལ་འཇུག་སྟེ། གཞན་ཡང་དངོས་མེད་

མེད་པར་དངོས་པོ་མི་སྲིད་ལ། དངོས་པོ་མེད་ནའང་དངོས་མེད་མི་སྲིད་པས་གཅིག་ལ་གཅིག་
སྟོས་ནས་གཞག་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་དངོས་པོ་དེ་ནི་རུང་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཞིང་གཞན་ལས་ཀྱང་
མིན་ལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཆང་བས་དངོས་པོ་རང་
བཞིན་མེད་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཞིའི་དངོས་པོ་དེ་མེད་ན་བྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་དངོས་
པོ་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་། དངོས་མེད་དེ་འདིག་པ་མེད་དོ། །རི་སྐད་དུ་རིན་ཆེན་སྲེང་བ་ལས། རི་
ལྟར་སྐྱེ་མའི་སྤང་པོ་ནི། །གང་ནས་མ་འོངས་གར་མི་འགོ། །སེམས་སྤོངས་ཅམ་དུ་ཟད་པས་
ན། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་གནས་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །འགྲེལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན།
སྐྱེ་འགག་ཅིག་ཅར་རམ་རིམ་གྱིས་འབྲུག་ །དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་དྲུང་དངོས་མེད་སྤང་ཕྱན་
ལྟར་ཡིན་པས་ཅིག་ཅར་རུང་བ་མིན་པས་མི་འཐད་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱེ་བ་སྤྲ་ལ་འདིག་པ་
འབྲེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲུག་གམ་དེ་ལས་སྒྲོག་སྟེ་འབྲུག་ །དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས་མེད་འདིག་པ་
མེད་ན་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་ཉག་ཏུ་དངོས་པོ་འང་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་
དེའི་ངོ་ཐོར་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དོ། །འང་སྐྱས་དངོས་མེད་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་
བསྟུན། །

གཉིས་པ་ལྟར་ནའང་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་མེད་ན་དངོས་མེད་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་གཞི་ལ་འདིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་མེད་མེད་པར་དངོས་མི་
སྲིད། །ཅེས་པའི་ཆོག་ཀྱང་འདི་ལྟག་པ་འབྲུན། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡོད་ལ་དེ་ཡོད་ན་དེའི་སྐྱེ་
འདིག་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། རུང་ལས་མིན་ཞིང་གཞན་ལས་ཀྱང་མིན་ལ། དེ་ལྟར་
ཡིན་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་དེ་མེད་ན་དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་དང་དངོས་མེད་འདིག་པ་
མེད་དོ། །གཞན་པན་པས་ཆོག་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཉིས་དོན་བསྟུར་མཛད་དོ། །

བཞི་པ་ནི། གང་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ན་ཁོད་ལ་ཉག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་

དྲུང་། སྒར་ཡོད་ཕྱིས་མེད་ན་དེས་པར་ཆད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་
བཞིན་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་སྟེ་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་མཐའ་དེས་པར་དེ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། ཅེ་བཤེས་རབ་ལས། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་མེད་པ་མིན་པས་ཉག
།སྒྲིན་བྱང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁྱས་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིན་སྒྲོང་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་ཕྱི་རྒྱན་ཐ་
དད་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དེ་དག་འཇུག་ཡང་རྒྱན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲིན་འདི་མེད་དེ། འབྲས་
བུ་ལ་རྒྱ་བྱིན་ནས་འགྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྒྱ་བྱིན་ཞེས་པས་ཆད་མཐའ་དང་འགྲགས་
ཞེས་པས་ཉག་མཐའ་སྒྲོང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་འབྲས་བུའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་རྒྱ་
གྲུ་མ་སྐྱེས་པར་ས་བོན་འགག་ན་ས་བོན་དེ་ཉིད་འབྲས་བུས་སུ་རྒྱན་ཆད་པར་གཞག་དགོས་
ཡང་དེ་ལྟ་མེན་པར་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་བྱིན་པ་སྟེ་འབྲས་བུའི་རྒྱ་རྒྱ་གྲུ་བསྐྱབ་པས་ན་འབྲས་བུས་
སུ་རྒྱན་ཆད་པའི་དོན་མེད་དེ། རྒྱན་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འབྲས་བུས་སུ་རང་
ཉིད་ཡོད་ན་ཉག་པར་བྱ་དགོས་ཡང་རྒྱ་བྱིན་ནས་འགྲགས་པས་ན་ཉག་པ་ཡང་མེན་པས་སྒྲིན་
བརྗོད་མི་འཇུག་ཅེས་པའོ། །མཐའ་གཉིས་སྒྲོང་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་
འབྲེལ་ཐ་སྟོན་དུ་རང་ལུགས་སུ་འང་འབྲེལ་ལ་ཅེ་བཤེས་རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པ་དང་ཉི་ཤུ་པར་ཉག་
ཆད་སྒྲོང་ཚུལ་རྒྱས་པར་བྱང་ཡང་འབྲེལ་པ་རྣམས་སུ་གསལ་བར་མ་བྱང་བས་བཤད་ཚུལ་འདི་
དེས་པ་གལ་ཆེན་།

གཉིས་པ་ནི། ཐ་སྟོན་དུ་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་མི་རུང་བར་སྒྲུབ་བཀག་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་རྒྱན་འདི་
ཡང་དེད་ལ་མ་གྲུབ་ཅིང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་སོ་སོ་བ་རྒྱན་གཅིག་དུ་འབྲེལ་བ་ནི་

མི་རིགས་ལ། སྤར་འགགས་པ་ནི་སྤར་མི་སྤྱི་བས་རྒྱན་ཆད་པར་ཡང་ཐུལ་བར་འགྱུར་བས་
སྤྱོད་སྤོང་མི་རྣམས་སོ། །ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ནི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྟད་དུ་མེད་པའི་ཆ་
ཡིན་ལ། ཏྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ནི་སྤར་ལྟར་ཡིན་པས་མ་འདྲིས་པར་བྱའོ། །

དུག་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་སྤང་འདས་ངོས་བརྒྱང་བ། དེ་ལས་
གཞན་དུ་སྤྱོད་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་འཛིག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། ལམ་སྤྱི་
བ་དང་སྤྱུག་བསྐལ་འགགས་པ་མངོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་
འཛིག་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟེ་དེ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་འདས་ཀྱི་
ལམ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། སྤང་འདས་ནི་སྤྱི་འཛིག་རང་བཞིན་གཉིས་སུ་
མེད་པ་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་སྟངས་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྤྱི་འཛིག་འདི་དག་སྤང་ཕྱན་
ལྟར་འགལ་བ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་འཛིག་འདི་དུག་པ་ལ་རྒྱུ་ལྟོག་པ་སྟེ་དེ་
ལྟར་པ་ལ་རྒྱུ་མི་མཐུན་པར་མཐོང་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ན་སྤྱི་འཛིག་
གཉིས་ཀ་མེད་པ་རོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་འཛིག་དང་འཁོར་འདས་ནི་གངས་སུ་བྱས་
ནས་བསྟན་པ་གསུང་རབ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་ནས་འཁོར་འདས་
མཉམ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་དུ་བྱས་ནའང་རུང་བ་མངོན་ནོ། །འདིར་རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་འཛིག་
གཉིས་པས་སྤང་འདས། །ལམ་བསྟན་སྤྱོད་ཉིད་ཕྱིར་མ་ཡིན། །འདི་དག་པ་ལ་རྒྱུ་བསྐྱོག་
ཕྱིར་དང་། །ལོག་པའི་ཕྱིར་ན་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་ཀླང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཅོད་པ་དང་ཕྱི་མ་
གཉིས་ལན་གྱི་གཞུང་དུ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལལ་ཏེ་སྤྱི་འགྲེལ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན། ཅི་ཞིག་འགྲེལ་
པས་སྤྱོད་ལས་འདས་ཏེ། སྤྱི་བའི་འཁོར་བ་དང་འགགས་པའི་སྤང་འདས་གང་ཡང་རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རུང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྤྱི་བ་མེད་ཅིང་འགྲེལ་མེད་གང་ཡིན་པ་སྟོང་

པའི་ཆ་དེ་ཉིད་ཐུར་བ་མུང་འདས་མིན་ནུས་སྟེ་ཡིན་ཞེས་བཤོ། །དེའང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེད་ནས་
སྤྱག་བསྐྱེད་མུང་ཡོད་འགོག་བ་ན་མུང་འདས་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་མུང་མེད་
གསར་དུ་བསྐྱེད་བ་དང་མུང་ཡོད་རྗེས་སུ་འགགས་པའི་རྣམ་གཞག་བྱར་མེད་པས་མུང་འདས་
མི་འཐད་ཅེ་ན། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་འབྱུང་
བ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་བསལ་གཞག་གསུམ་ལྟེ་འཛིག་གང་ཡང་མེད་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་སྟེ་
བྱར་གྱིས་ངེ་མས་དབེན་བ་མུང་འདས་སུ་འཛིག་དགོས་པའི་བྱིར་ན་སྒྲོན་དེ་མེད་ཅེས་བཤོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་བ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་རང་བཞིན་གྱུ་བ་
བ་ཞིག་ཡོད་ན་རྟག་ཆད་གང་རུང་ལས་མ་འདས་ཏེ། འདི་ལྟར་གྲུ་ཏེ་ལམ་བསྐྱོམས་པ་ལས་
སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་འགྲུག་ན་མུང་འདས་ཆད་མཐར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཡང་གྲུ་ཏེ་ཅིག་ཤོས་ཏེ་
མ་འགག་བ་ལྟར་ན་མུང་འདས་རྟག་མཐར་འབྱུང་རོ། །མདོར་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ལོག་ན་གང་ཟག་
གི་གདགས་གཞི་མེད་པས་ཆད་བ་མ་ལོག་ན་རྟག་པའི་སྒྲོན་དུ་འབྱུང་རོ། །རང་ལྷགས་ལ་
རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན་མུང་འདས་ཐོབ་ཆེ་མུང་པོ་ཆད་བ་མིན་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་བ་ནི་དངོས་སྟེ་
བའི་ལྷགས་སོ། །འོ་ན་མུང་འདས་ཐོབ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། མུང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་མདོན་
སུམ་དུ་ཤེས་ནས་མུང་པོའི་སྤང་བ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་ནི། ལྷག་མེད་དང་སྤང་བ་ཅམ་ཡོད་བ་
སྤྱག་བཅས་ཏེ། མ་རིག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་གང་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །དེའི་
བྱིར་འགོག་བདེན་དོན་དམ་དང་སྤྱག་བཅས་སྤྱག་མེད་འཛིག་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་མཚམས་འདི་
ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ནི། དངོས་པོ་དྲང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆ་
གང་ལའང་འཛིག་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུ་ཏེ་འགོག་བ་ནི་དངོས་པོས་དབེན་པའི་མེད་དགྲག་
དེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྤྱུ་བ་བ་རང་དབང་བའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་གནུས་ན། དངོས་པོ་
ལས་གཞན་དུ་མུང་འདས་དེ་ཡོད་པར་འབྱུང་ནའང་འཐད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ལས་གཞན་

དུ་མྱང་འདས་འདྲི་མེད་ལ། དངོས་མེད་ལས་གཞན་དེ་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་།
བདེན་གཉིས་ངོ་ཤོ་གཅིག་པའི་གནད་ལ་ཐུག་སྟེ། གཟུགས་སྟོང་བའོ། །སྟོང་བ་ཉིད་གཟུགས་
སོ། །གཟུགས་ལས་གཞན་སྟོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་བ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མྱང་འདས་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་ན། བཤད་ཚུལ་འདི་དག་མི་
འཐད་དོ། །འདིར་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཞིང་། ཅུ་བའི་འགྲུར་ལའང་
མི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྤང་ངོ། །གལ་ཏེ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
བོ་སྟུང་ན། མཆན་གཞི་ལས་མཆན་ཉིད་གྲུབ་ལ་མཆན་ཉིད་ལས་ཀྱང་མཆན་གཞི་གྲུབ་པས་དེ་
གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པར་ཟད་ཀྱི་རང་ཚུགས་སུ་མ་གྲུབ་ལ། བན་ཚུན་ལས་
ཀྱང་རང་བཞིན་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སོར་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པར་བཤད་ཟིན་ལ། སྐབས་བྱེད་
རང་བཞིན་མ་གྲུབ་ན་དེས་བསྐྱབ་བྱ་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་
པའི་སྐབས་བྱེད་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཆན་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་མཆན་ཉིད་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
མཆན་གཞིའི་མྱང་འདས་བསྐྱབ་པ་མི་འཐད་དོ། །མཆན་མཆོན་ལ་དབྱེད་པའི་རིམ་པ་འདྲིས་
ནི་རྒྱ་དྲང་འབྲས་བྱ་དྲང་ཆོར་དྲང་ཆོར་བ་ཤོ་སོགས་དྲང་ལྟ་བུ་ཤོ་དང་བལྟ་བྱ་སོགས་གང་
ཅི་ཡང་རྒྱུ་སྟེ། དེ་ཀྱན་མ་ལུས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་རྒྱ་ལོས་འབྲས་བྱ་དྲང་
འབྲས་བྱ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་གྲུབ་པས་བན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྒྱུར་རོ། །སོགས་སྒྲ་མས་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་ཤེས་
པ་ཤོ་དང་། སོགས་བྱི་མས་ཉན་པ་དང་ཉན་པོ་སོགས་སྤྱད་དོ། །

བཞི་བ་དུས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དུས་དགག་པ་དང་།
འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་ལ་སྐད་ཅིག་གནས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། དུས་གསུམ་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་ཀྱི་རིམ་པ་འཆོལ་བའི་

ཕྱིར་དང་། གདགས་གཞིའི་སྐད་ཅིག་ལ་བཙལ་ན་མི་རྟོག་པས་གདགས་ཆོས་ཀྱི་དུས་རང་ཉིད་
 མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུས་གསུམ་ནི་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །དེའི་ཕྱིར་བརྟན་པ་དུས་
 གསུམ་ཡོད་པས་རྟོན་དངོས་པོ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ། །སྒྲུབ་བྱེད་ལྔ་པོ་འདི་དུས་རང་
 བཞིན་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནམ། དུས་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ཞེ་ན།
 རང་འགྲེལ་ལས་སྒྲུབ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་ལ། རྒྱ་འགྲེལ་ལས་སྒྲུབ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 བཤད་དོ། །རིམ་པ་འཆོལ་ཚུལ་ནི་དུས་གསུམ་པན་ཚུན་ལྟོས་ན་གཅིག་དུས་སུ་གཅིག་ཡོད་
 དགོས་པར་ཅ་ཤེས་རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པར་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་ན་འདས་དུས་སུ་ད་ལྟར་བ་
 གྲུབ་པས་འདས་པ་ཉིད་ད་ལྟར་བ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་འདས་པ་གྲུབ་པས་
 ད་ལྟར་བ་ཉིད་འདས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་དུས་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་
 འཆོལ་བའོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྲུབ་པའི་སྒྲིགས་ལ་གཅིག་དུས་སུ་གཅིག་ཡོད་དགོས་པར་
 རིགས་པས་འཕུལ་བ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རིམ་
 པ་འཆོལ་ན་ནི་དུས་པན་ཚུན་འཛིག་བྱེད་དུ་སོང་བས་རང་བཞིན་ཡིན་པ་འགལ་ཏེ། རང་བཞིན་
 ནི་མའི་ཆ་བ་ལྟར་འཛིག་བྱེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་མ་གྲུབ་ཕྱིར་ཞེས་པས་
 ནི། ཆ་ཅན་གྱི་དུས་རང་ཉིད་མ་གྲུབ་ན་ཆ་ཤས་ཀྱི་དུས་གསུམ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲང་གི་ཕྱིར་སྒྲེ་བ་དྲང་གནས་པ་དྲང་འདྲིག་པ་སྒྲེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་འདི་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་
 འདུས་བྱས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་པ་འང་ཅུང་ཟད་
 མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་མ་ཞིག་པ་ནི་གནས་པ་མིན་པས་མི་འདྲིག་ལ། ཞིག་པ་ནི་ཞིག་ཟེན་པའི་
 ཆ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་འདྲིག་པ་མིན་ཞིང་། གནས་པ་ནི་གནས་བྱེད་གཞན་དང་མི་ལྟན་པས་

གནས་པ་མ་ཡིན་ལ། མི་གནས་པ་འདྲ་གནས་པའི་བྱ་བ་དང་བྲལ་བས་གནས་པ་མིན་ཞིང་།
སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེས་ཟེན་པས་མི་སྐྱེ་ལ། མ་སྐྱེས་པ་འདྲ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་མི་ལྡན་པས་མི་སྐྱེ་སྟེ།
དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་རང་བཞིན་མེད་དོ། །འདིར་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་ཞེས་
པ་ལ་ནི་དོགས་པ་མེད་མོད་སྐྱེས་ཟེན་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐྱེས་ཟེན་སྤྲར་ཡང་སྐྱེ་མི་
དགོས་ཀྱང་སྐྱེས་ཟེན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།
རང་བཞིན་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱེས་ཟེན་སྐྱེས་ན་སྤྲར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པ་རྩེའི་དགོངས་པ་ཡིན་
ལ། འོན་ཀྱང་ཚུལ་རིམ་ལྡན་ཡིན་པ་གསལ་བར་མ་བྱུང་བས་དབྱད་ལ། འདིས་ཞིག་པ་མི་འཇིག་
པ་དང་། གནས་པ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འདུས་བྱས་དང་ནྟེ་
འདུས་མ་བྱས་གཉིས་པོ་དུ་མ་སྟེ་ཐ་དད་མ་ཡིན་གཅིག་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་མིན་ཞིང་
མེད་པ་འདྲ་མིན་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འདྲ་མིན་པས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་མ་
གྲུབ་པོ། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་འདུས་བྱས་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་མིན་
ལ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་མིན་ཞིང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འདྲ་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ལ་སྤྲར་
ནས་ཆོ་བས་བཤད་ལ། རང་འབྲེལ་ལས། དོན་དམ་པར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཡོད་
མེད་སོགས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །པཱི་ཏ་གཞན་པན་བཟང་པོས་ནི་འདི་
ལ་བཤད་པ་མ་བྱུང་ངོ་། །འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་སྤྲ་མ་
གྲུབ་པར་མ་ཟད་མཆོམས་ཏེ་སྐབས་འདིར་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
དེའང་དངོས་པོ་དང་ནི་དངོས་པོ་མེད། །དུ་མ་མ་ཡིན་གཅིག་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །

ལྷ་པ་ལས་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྤྲ་མ་བཟོད་
པ་དང་། དེ་སྤྲ་སྤྲ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བཙམ་ལྡན་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྲ་མས་དཀར་ནག་

གི་ལས་ནི་ཆེ་འཕོས་ཀྱང་གནས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་
དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་། སེམས་ཅན་ནི་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་གོ་སྐལ་ལ་སྒྱུད་པ་དང་།
དཀར་ནག་ལས་ནམས་ནི་ཚུད་མི་ཟ་བར་ཡང་གསུངས་པས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་
ཡོད་ལ། དེས་གཞིན་ཡང་མཆོན་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལས་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། ལས་
རང་བཞིན་ཡོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པར་ན་ལས་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་
གསུངས་པས་ལས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྒྲུབ་པ་
གྲང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཚུད་ཟ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པས་ལས་འབྲས་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་
མེད་ཅིང་། ལས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུང་ཚུལ་ཡང་ལས་དེ་བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་ལས་
སྒྲེ་ཞིང་། བདག་འཛིན་དེ་ཚུལ་མེན་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བར་གསུངས་ལ། བརྟེན་ནས་
སྒྲེས་པ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཁུངས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཆོག་ཁྱད་བྱི་མ་གཉིས་
ཀྱི་དོན་འདི་བཞིན་རང་འབྲེལ་གྱིས་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་ན། ལས་དེ་བདག་འཛིན་གྱིས་སྒྲེད་
ལ། །དེ་སྒྲེད་འཛིན་དེའང་ནམ་ཉིད་ལས། །ཞེས་བསྒྱུར་དགོས་པར་མངོན་ནོ། །ཆེ་འབྲེལ་ལས།
ཅ་བའི་འགྲུར་སོར་གཞག་གི་བཤད་པ་བྱུང་ཡང་ལྷ་མ་ཉིད་ལེགས་པར་སྒྲུང་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་གཞིན་བྱེད་བསྒྲུབ་པ་དང་།
ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་ལས་ལ་རང་བཞིན་
ཡོད་ན་རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྲུར་བ་མི་འཐད་པས་ལས་དེ་ཉིད་རྟག་པར་འགྲུར་ལ། དེ་ལྟར་
དེ་ལས་སྒྲེས་པའི་ལུས་སམ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དེ་ཡང་རྟག་པར་འགྲུར་ཏེ་རྒྱ་རྟག་ལ་འབྲས་
བྱ་མི་རྟག་པའི་ནམ་དཔེ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ལས་ཉིད་ཀྱང་སྒྲུག་

བསྐྱལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ཅན་ཏེ་དེའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཕྱང་པོ་རྒྱལ་བསྐྱལ་མེན་པར་འགྱུར་
ལ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་རྟག་ན་བདག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཕངས་པས་རྟག་པ་
ལེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་དམ་སྟུམ་ན། འདིའི་ཐད་གྱི་འབྲེལ་པ་རྣམས་ལས། རྟག་ན་བདག་ཏུ་འགྱུར་
བའི་རྒྱ་མཆོན་ལ་གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་བསྐྱལ་དང་གང་རྒྱལ་བསྐྱལ་དེ་ནི་བདག་མེད་ཅེས་
འགྱུར་བས་པོ་ཞེས་སྒྲོག་སྟེ་སྦྱོར་བར་སྒྲུང་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྟག་པ་ལ་རྒྱལ་བསྐྱལ་མེན་པས་བྲལ་
བ་དང་རྒྱལ་བསྐྱལ་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་བྱལ་བས་བྲལ་བ་དོན་གྱིས་ཁས་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་
དགོངས་པ་རིམ་ལྔར་ཡིན་བརྟགས་ལ། དེར་མ་ཟད་དབྱ་མའི་རྒྱ་གཞུང་གཞན་དུའང་རྟག་པ་དང་
བདག་བྱལ་དོན་གཅིག་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་བྱལ་ནོར་
བཟང་པས་ནི་གཞི་བྱལ་ན་མི་རྟག་པས་བྲལ་ཅེས་གསུངས་སྒྲུང་རོ། །ཁོ་ལོའི་བསམ་ཆོད་ནི་
མི་རྟག་པ་ལ་སྤྱང་གསུངས་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་སྤ་མོའི་ངོ་མོ་དང་བདག་མེད་སྤ་མོ་གནད་གཅིག་ཏུ་
མདོ་སྟེ་རྒྱན་དང་དབྱས་མཐའ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་འདྲ་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲོག་
སྟེས་བྱངས་བའི་ཆེ་རྟག་པ་ལའང་གཉིས་སུ་སོང་བས་སྤ་མའི་དབང་དུ་བྱས་སམ་སྟུམ་མོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་འཕྲོས་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱུ་
ཡིན་མིན་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ། ལས་ཉོན་སོགས་པན་ཚུན་
སྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ། དེས་བྱུང་བའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཡོད་པ་ལ་རྒྱུ་མི་དགོས་པ་དང་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་མི་འདུག་པ་སོགས་ཀྱི་བརྟགས་པས་བཀག་
ཐེན་པས་ལས་ནི་དོན་དམ་པར་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་མིན་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ལས་
སྐྱེས་པའང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནམས་ནི་སྐྱེ་མ་དང་ནི་ཟེའི་གྲོང་ཁྱེད་དང་
སྤྲིག་སྐྱེད་དང་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་པ་ཡིན་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་བདེན་པ་མིན་ནོ། །མདོར་
ན་སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པའི་དབེ་དང་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་ལས་རང་

བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཏེ་རྒྱ་དེ་ལས་བྱུང་
བ་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལས་བྱུང་ཞིང་། ལུས་ནི་ལས་ཀྱི་
རྒྱ་མཚན་ཅན་ཏེ་དེ་ལས་བྱུང་བས་ལས་ཉོན་ལུས་གསུམ་ཀླུང་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྟོས་པའི་
ཕྱིར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུལ་ནི་བྱེད་པ་དམིགས་པ་དང་འདི་ནི་འགལ་
ཆེ་དམིགས་པ་སྟེ། དེའང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ལས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབས་
པའོ། །ཉོན་མོངས་འདུ་བྱེད་ལས་བདག་ཉིད། །ཅེས་པའི་འབྲེལ་པ་རྣམས་གོ་དཀའ་བར་འདུག་
པས་ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་དུང་དབྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལས་རང་བཞིན་མེད་པར་དབྱེད་ཅིན་ལ། ལས་རང་བཞིན་མེད་
ན་ནི་དེ་བྱེད་པོ་རང་བཞིན་མེད་ཅིང་། ལས་དང་བྱེད་པོ་དེ་གཉིས་མེད་པས་འབྲས་བུ་སྟོང་
བཅུད་སོགས་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་དེ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱུད་པ་མེད་ཅིང་དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་དངོས་པོས་དབེན་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ལས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟགས་པས་ཉེས་སྒྲོན་ལྟོག་པའི་ཚུལ།
རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རྟགས་པས་བཏགས་ཅིམ་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་དཔེ། ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤྲོ་
བ་དགག། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་ལུང་གིས་གཞོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པར་ཡང་དུག་པ་སྟེ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ན་ལས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ལས་ངན་པ་བསགས་པའི་སྐབས་མི་འབྱུང་སྟེ། ལས་ངན་བྱས་ཆད་བདེན་པར་བཟུང་
བའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ལས་བདེན་མེད་རྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བདེན་མེད་རྟགས་
པས་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པ་སྤངས་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟོག་ནས་མེད་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་
ལས་འབྱུང་བ་གྲང་ཡིན་པ་རྣམ་ཤེས་ནས་ཆག་ཤིང་བར་མི་འབྱུང་བས་དེའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱི་དེ་ཉིད་

མཐོང་བ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་རྟོགས་པས་ལས་ལྟོག་པའི་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་གཉིད་དུ་
སོང་བའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་བདེན་པར་བཟུང་བའི་དབང་གིས་ཆགས་སྒྲུབ་ལ་
སོགས་པའི་ལས་ཅི་ཡང་བྱས་ལ། སད་ནས་མི་བདེན་པར་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཅི་ཡང་མི་
བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པས་བདེན་འཛིན་ཉེས་སྒྲིལ་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་ཡིན་པར་
ངེས་པར་བྱས་ལ། དེ་ནས་འཁོན་འཛིན་བྲག་པོས་དེ་ཉིད་བྱུང་བའི་སྤྲད་དུ་བསྐྱིམ་པར་བྱ་
སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཅི་བྱས་དགའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལས་རང་བཞིན་མེད་ན་དེས་འབྲས་བྱ་འབྱིན་པ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་
འགལ་ཏེ་རྩི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་བཙོམ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་སྦྲུལ་བ་ཞིག་
སྦྲུལ་ལ། སྦྲུལ་བ་དེས་ཀྱང་སྦྲར་ཡང་སྦྲུལ་བ་གཞན་ཞིག་སྦྲུལ་བར་གྱུར་ན་དེ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྦྲུལ་བ་དེ་བདེན་པས་སྟོང་ལ། ཅ་བའི་སྦྲུལ་བ་དེ་བདེན་པས་སྟོང་ན་སྦྲུལ་བ་
དེས་སྦྲུལ་བ་བདེན་པས་སྟོང་བ་ལ་ནི་སྦྲོས་ཅི་དགོས་ཏེ་སྦྲོས་མི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
སྦྲུལ་བ་དེ་གཉིས་ལ་ལྟ་ཞེའམ་བདུད་ཅེས་བྱ་བའམ་མི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མིང་
ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་བདེན་པའི་དངོས་པོ་རྩལ་
ཙམ་ཡང་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི་བདེན་པར་མེད་པ་སྦྲུལ་བ་དྲང་མཚུངས་ལ།
དེས་ལས་བྱས་པ་ནི་སྦྲུལ་བས་སྦྲུལ་བ་དྲང་མཚུངས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་ལྟས་བྱིན་
ཞེས་བྱ་བའམ་དེས་ལས་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཅུང་ཟད་གང་ཡོད་པ་དེ་
དྲག་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །མདོར་ན་སྦྲུལ་བ་
རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་གྱིས་སྦྲུལ་བའི་ཐ་སྙད་འཐད་ཅིང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྦྲུལ་
བ་དེས་གཞན་སྦྲུལ་བའི་ནམ་གཞག་ཀྱང་འཐད་ལ་དེས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ནམ་གཞག་ཀྱང་འཐད་
པ་ལྟར། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ལས་གྱིས་བྱས་པར་འཐད་ཅིང་རང་བཞིན་མེད་པའི་

སེམས་ཅན་དེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལས་བྱས་པའང་འཐད་ལ། དེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་
འབྲས་བྱ་འབྱེན་པའང་འཐད་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །གཞུང་འདིས་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་དང་ཐ་སྟད་
དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་སྒྲ་བ་གྲགས་པ་དང་གཞན་པན་པའི་འགྲེལ་བ་ནས་བཤད་དེ།
གཞུང་འོག་མ་དང་འབྲེལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་རུང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་བཞིན་དགག་དུ་མེད་པས་སྤྱང་
འདྲས་མི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་ཡིན་ན་བྱས་པར་འགལ་བས་བྱེད་པོ་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་། བྱེད་
པོ་མེད་ན་ལས་སྤྱ་འགལ་བས་ལས་ཉིད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤར་
ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པར་བྱའི་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོད་ན་མི་རུང་ངོ་། །ཡང་གལ་ཏེ་ལས་ཐ་
སྟད་ཅམ་དུ་མེད་ན་ལས་ལས་སྤྱེས་པའི་འབྲས་བྱ་སྤྱག་པ་དང་མི་སྤྱག་པའི་ཐ་སྟད་མི་འཐད་
པས་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་དང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་སྤར་ལྟར་བྱའི་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་
སྤྱ་བར་མི་བྱའོ། །ཡང་ན་བྱེད་པོ་མེད་ན་ལས་མེད་ལ་ལས་མེད་ན་དེ་ལས་སྤྱེས་པའི་འབྲས་
བྱ་མེད་ཅེས་པའི་ཚུལ་དུ་བཤད་དེ་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་གཞན་པན་བཟང་པོའི་
དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ལས་མི་འཐད་པའི་ཐལ་བ་རང་འགྲེལ་ལ་མེད་དོ། །

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་ན་ལས་འབྲས་སོགས་མདོ་སྤེ་ལས་
བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཏེ། ལས་དང་
ནམ་སྤྱིན་སོགས་ལ་སྤྱར་འདེབས་སྤོང་བའི་དོན་དུ་ལས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་
དྲང་། ཡོད་པ་མདོན་པར་ཞེན་པ་འགོག་པའི་དོན་དུ་ལས་འབྲས་སོགས་ཡོད་པ་མིན་ཅེས་
གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལས་དང་ནམ་པར་སྤྱིན་པ་ནི་ཡོད་པ་དྲང་བྱེད་པོ་ནི་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་
དེ་འདྲ་བ་ཡུང་གསུངས་ཡོད་པས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་སོགས་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་རྟོགས་པར་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་པས་སྤྱི་ཅི་བཞིན་དུ་བཟུང་བར་བྱ་

བ་མིན་ནོ། །མདོར་ན་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐ་སྟད་བདེན་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་སྒྲ་མ་ཉིད་བྱི་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།
དེ་ཁོ་ནར་ངེས་ནས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པས་ལུང་གི་གཞོད་བྱེད་མི་འཇུག་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །

རྒྱལ་པ་སྤང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤུབ་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། རྒྱེད་ཤེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་
 ལས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག། རྒྱེད་ཤེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་
 མ་སྤུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག། འཛིན་ཤེད་ཀྱི་སློ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པའོ། །དང་
 བོ་ནི། གལ་ཏེ་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ནི་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 བས་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་ན་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 གལ་ཏེ་གཟུགས་ནི་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་དུ་སྤུབ་ན། དེ་འདྲ་བའི་གཟུགས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པས་འབྱུང་བ་ལས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་སྤུབ་པས་དེས་བསྐྱེད་མི་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ལས་སྤང་ནའང་རྟེན་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྱུང་
 བ་ལས་འབྱུང་བ་མིན་ཞིང་བདག་ཉིད་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་མིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་
 རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མིན་ནམ་སྟེ། རང་བཞིན་ཡོད་ན་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་
 དགོས་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་པའོ། །རང་འགྲེལ་ལྟར་ན་ཆོག་རྟེན་
 དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བདག་སྐྱེ་དང་མཐའ་མ་གཅིག་གིས་གཞན་སྐྱེ་བཀག་སྟེ། ཅ་བའི་འགྱུར་
 ཡང་མི་འདྲའོ། །དེ་མེད་ཕྱིར་ཞེས་པའང་རང་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་
 དེས་གཞན་ལས་ཡོད་པ་བཀག་གོ། །རྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། རང་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་ལས་
 ཀྱང་། །འབྱུང་མིན་དེ་ཕྱིར་མེད་མིན་ནམ། །ཞེས་འབྱུང་བ་འཇུག་པ་བདེ་བར་སྤང་བས་དེ་
 བཞིན་བཀོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞུགས་ལྟ་བུ་གཅིག་པ་འབྱུང་བ་བཞི་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། འབྱུང་བ་

བཞི་ལ་འང་གཟུགས་གཅིག་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་པས་གཟུགས་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིས་རྒྱུ་
བྱས་ནས་ཅི་ལྟར་བསྐྱབས་ཏེ། གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པས་གདགས་གཞི་གདགས་ཆས་སུ་
མི་རུང་ངོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བཞི་ལ་གཅིག་ཉིད་ཡོད་ན་བཞི་པོ་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་།
གཅིག་ལ་བཞི་ཡོད་ན་གཅིག་སུ་བཞིར་འབྱུང་བས་སོ། །ས་པོན་ལ་སུ་གྱའི་རང་བཞིན་དང་སུ་
གྱ་ལ་འང་ས་པོན་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ཡིན་པས་རང་སྤེ་སྤུས་ཀྱང་མི་
འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་གཅིག་ཡོད་དགོས་
ཞིང་། ཅི་སྟེ་མེད་ན་རྒྱ་འབྲས་སུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བས། སྟོན་བརྗོད་འདི་དག་ཀྱང་པ་རོལ་པོ་
ལ་འཇུག་གི་རང་ལུགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཞེས་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ཆད་མས་བཟུང་དགོས་པ་ལས་གིན་ཏུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་
གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་མེད་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ་དྲུག །སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག། །འཛིན་
བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག། །གཟུང་སའི་ཡུལ་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་
དགག། །འཛིན་པའི་དུས་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག། །དམིགས་སའི་ཆོས་མེད་པའི་རྟགས་
ཀྱིས་དགག། །གནས་སའི་རྟེན་མེད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུགས་
འཛིན་བྱེད་ཀྱི་མིག་སྒྲོ་ཆད་མ་མེད་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། འདི་གཟུགས་སོ་སྟུང་པའི་རྟོག་སྒྲོའི་རྟགས་
ལས་ཞེས་བར་བྱས་པས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་རྟགས་སུ་སྤྲས་པའི་རྟོག་སྒྲོ་དེ་འང་རང་བཞིན་
མེད་པས་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་གང་གིས་འབྲུབ་ཅི་
ན། རྒྱ་དྲང་ཕྱེན་ལས་སྤེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་འཛིན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
རྟགས་ནི་ངས་བཀག་ལ། རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཡང་ཡོད་ཅེས་ནི་ཁྱོད་ཀྱང་མི་སྤྲོ་བས་

པ་རང་བཞིན་གྱུ་བ་པའི་སྤྱོད་གས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་མིན་པས་ལྷག་ཆོད་དུ་མི་
འགྱུར་བའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ནི། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བྱང་གཞིའི་གཞུགས་འཛིན་ན་བྱང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་
དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་འཛིན་རིགས་ནའང་། གང་གི་ཆེ་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་དུས་ནུས་ཡང་ཁ་དོག་
དྲང་དབྱིབས་དྲག་ཐ་དྲང་གཞན་དུ་གྱུ་བ་པ་ཉིད་མེད་པས། དེ་དྲག་ཐ་དྲང་གཞན་དུ་ཆོད་མས་
འཛིན་པ་ཡོད་པ་མིན་ལ། གཞུགས་ཅན་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའང་གྲགས་པ་མིན་པས་
དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་འཛིན་པར་མ་གྱུ་བ་ལ། དེས་ཀྱང་གཞུགས་འཛིན་པར་མ་གྱུ་བ་ལོ། །འདིར་
ཡང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ངོ་མོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་མོད་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་
པའི་སྤྱོད་གས་ལ་ངོ་མོ་གཅིག་ན་ལྷོག་པའང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ན་ངོ་མོའང་ཐ་
དད་དུ་འཕུལ་ནས་འགོག་པའི་རིགས་པའོ། །

དུག་པ་ནི། བཅའ་ན་མིག་སྒྲོ་མིག་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། གཞུགས་ལའང་ཡོད་པ་མིན་
ལ། མིག་དང་གཞུགས་ཀྱི་བར་ནུའང་མེད་པས་གཞུགས་དྲང་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཟགས་
པར་ཐད་ལ། དེའི་ཕྱིར་མིག་དང་གཞུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ནི་ལོག་པ་ཡིན་གྱི་
ཡང་དག་པ་མིན་ནོ། །གཞུགས་སྤང་ལ་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པ་ཆོར་སྤང་སོགས་ལའང་
ངེ་སྐར་རིགས་པར་སྤྱར་བར་བྱའོ། །སྐབས་འདི་དག་ཏུ་བཤད་པའི་གཞུགས་འཛིན་ནི་མིག་
ཤེས་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །

བདུན་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ལྷ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བ་པ་དགག་པ་དང་། དེ་ལ་མི་འཐད་
པའི་ཚོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ལས་འཁོར་བའི་ལྷོག་འཇུག་བྱེད་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱོད་ལུལ་གྱི་སྤྱད་བྱའི་ཆོས་གསུམ་དགག། སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ནམ་
ཤེས་དགག། སྤྱོད་པ་པོའི་གང་ཟག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་འདུ་བའི་སྤྱེ་མཆོད་

དགག། གང་དུ་འདུས་པའི་རིག་པ་དགག། གང་གིས་སྒྲོང་བའི་ཚོར་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། རང་གཞན་མི་མཐོང་བའི་རྟགས་གྲིས་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྲིས་སྒྲོང་བའི་
རྟགས་གྲིས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟ་བུད་ཀྱི་མིག་རང་བཞིན་གྲིས་བྱ་བ་ན་རང་དང་གཞན་
གང་རུང་ཞིག་ལ་ལྟ་ཞིང་མཐོང་དགོས་ནའང་། རང་ལ་བུད་པ་འཇུག་པ་འགལ་བས་རང་ལ་མི་
ལྟ་ཞིང་མ་མཐོང་ལ། གཤམ་ཏེ་མིག་གི་བདུག་ཉིད་མི་མཐོང་ན་དེས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཅི་ལྟར་
འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ལྟ་བུད་ཀྱི་མིག་བདག་ཏུ་མེད་ལ། དེ་མེད་པས་བལྟ་བུའི་
གཟུགས་ཀྱང་བདུག་མེད་ཅིང་། སྐྱེ་མཆེད་སྟག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །འདི་ནི་རབ་བུད་གསུམ་པ་ལས། གང་ཞིག་བདག་ལ་མི་ལྟ་བ། །དེ་བཞིན་བདག་ལ་ངེ་
ལྟར་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་ལོ།

གཉིས་པ་ནི། མིག་ནི་རྩ་རྩེན་པ་སྟོས་པ་རུང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ལ། གང་ཞིག་
བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པ་ནི་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པའི་གནས་མེད་པས། མིག་དེ་ནི་གཞན་
དུག་གིས་ཀྱང་སྟོང་ཞིང་། གཟུགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རང་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་སྟེ། སྟེ་མཆེད་
ལྷག་མཐར་དེ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུང་གི་ཆེ་མིག་ལྟ་བུ་གཅིག་རྟེན་གྱི་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་
གཞན་ན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྟེན་གྱི་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལྟོང་བ་འང་མི་ལྟོང་མི་བསྟེན་
ལ། མི་ལྟོང་བ་འང་ལྟོང་བ་མི་བསྟེན་བའི་ཕྱིར་རྟེན་གྱི་པ་དང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པོ། །དོན་བསྐྱུས་
ན་མིག་དང་གཟུགས་དང་མིག་ཤེས་གསུམ་འདུས་བའི་ཆེ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གཞན་རྣམས་
འདུས་བའི་གནས་མེད་ལ། འདུས་བའང་རང་བཞིན་གྱིས་འདུས་པས་མི་འདུས་བའི་སྐབས་
མེད་ཅིང་། མི་འདུས་བའང་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་བའི་ཕྱིར་འདུས་བའི་སྐབས་མེད་པས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བའི་ཚུགས་ལ་གསུམ་འདུས་བའི་རྟེན་གྱི་པ་མི་འཐད་ཅེས་བའི་དོན་ཏོ། །གལ་

ཉེ་ཡུལ་དབང་ཆམ་ཤེས་འདུས་པ་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རེག་པའང་ཡོད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྩོམ་སྐད་ཅིག་གྱང་མི་གནས་པའི་དངོས་སོ་ནི་འདུ་བ་ལ་སྤྲུགས་པའི་ཆེ་
ཡོད་པ་མིན་པས། གསུམ་འདུས་པའི་སྐབས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཆེ་གསུམ་པོ་དེ་འདུས་པའི་བདུག་ཉིད་ཀྱི་རེག་པ་མེད་པ་དེའི་
ཆེ་རེག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་ཆོར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་དབང་གཉིས་བཀག་གྱང་ཆམ་ཤེས་མ་བཀག་
པས་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་ན་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཉེ། ནུང་མིག་གི་སྒྲེམ་ཆེད་
དྲང་ཕྱིའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེམ་ཆེད་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་དགོས་ན་དེ་གཉིས་
བཀག་ཟེན་པས་འབྱུང་པའི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྤྲིག་རྒྱ་
དང་སྒྲེམ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ངས་ཤེས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་བསྟོན་མེད་དུ་ཡོད་པས་ཤེས་པ་སོ་ཡོད་
ལ། དེ་ཡོད་ན་གཞན་ནམས་གྱང་གཞོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཉེ་ནམ་
པར་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས་རང་བཞིན་མེད་ལ། ཤེས་བྱ་ཡང་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་ཕྱིར་ནམ་པར་ཤེས་པ་སོ་ཉིད་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཉིན་སོ་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཚོད་
པ་སྤང་བ་དང་། སྤང་བྱ་ཆགས་སྤང་ཚེ་ངས་གསུམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཚོད་པ་སྤང་
བཅོ། །དང་སོ་ནི། གལ་ཉེ་རང་བཞིན་མེད་ན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
མི་རྟག་པར་ངས་གྱང་འདོད་པས་མ་ངེས་ལ། ཡང་ན་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་

ནི་མི་རྟག་པ་ལས་རྟག་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བྱད་གཞི་
དངོས་པོ་ཡོད་ན་བྱད་ཆོས་རྟག་དྲང་མི་རྟག་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བར་ཞིག་ན། བྱད་གཞིའི་དངོས་
པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གྲུ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་བཤད་ཟིན་པས་རྟག་མི་རྟག་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། ། འ

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱག་དང་མི་སྤྱག་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་རྒྱུ་ལས་ཆགས་སྤང་གཏེ་སྤྱག་གི་དངོས་པོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་ཆགས་སྤང་གཏེ་
སྤྱག་དྲག་རྒྱང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གི་གསུང་ནིས་འདི་
དང་འདི་འབྲེལ་བའི་རིགས་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། རྟེན་འབྱུང་དང་རང་བཞིན་འགལ་
བར་བསྟན་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱལ་ཡང་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་ན་གཞན་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པ་
དང་རང་བཞིན་ཡིན་ན་རང་དབང་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པས་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གཉིས་པན་
རྒྱུན་སྤང་འགལ་ལ་གཏུགས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚྱོད་རྒྱུག་ལས། གལ་ཏེ་དགེ་བའི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི། །རང་བཞིན་འགལ་ཞིག་བརྟེན་སྦྱེ་ན། །དེ་ནི་གཞན་དངོས་དེ་ལྟ་ནའང་། །རང་གི་
ངོ་བོ་རི་ལྟར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །རང་གི་ངོ་བོ་དེ་འགལ་ལའང་། །མ་
བརྟེན་སྦྱེ་ན་དེ་ལྟ་ནའང་། །ཆོས་པར་སྦྱོད་ལ་གནས་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཆོག་རྒྱུ་ཕྱི་མ་
གཉིས་ཀྱི་རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཆོས་པར་སྦྱོད་པ་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །འདི་ལ་དོགས་པ་ནི། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་ཅམ་དགག་བྱའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་དངོས་སྤྱི་
བས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་དངོས་གཞན་དངོས་འགལ་ལ་གཏུགས་ནས་འགོག་
པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྟགས་གྲུབ་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་དབྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆགས་སྤང་རྫོངས་གསུམ་རྣམ་རྟོག་གིས་བྱས་པའི་སྣང་བར་

བསྟན་པ་དང་། རྣམ་རྟོག་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་སྟོང་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆགས་སྒྲུབ་
 རྫོངས་པའི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སོགས་རྣམ་རྟོག་གིས་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྲང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡུལ་གཅིག་ཕྱི་དེ་ཉིད་ལ་འགའ་ཞིག་ཆགས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་
 བར་མཐོང་བ་དང་། གཅིག་ཕྱི་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཞེ་སྟངས་སྒྲིས་ནས་ཡིད་དུ་མི་འོང་བར་མཐོང་ཞིང་།
 དེ་ཉིད་ལ་ལ་ལས་བར་མར་མཐོང་ནས་རྫོངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆགས་སྒྲུབ་རྫོངས་གསུམ་ནི་སྤྱག་
 མི་སྤྱག་སོགས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲེད་གྱི། དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་འཇུག་
 པའི་ཡུལ་ཅན་མིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཡུལ་གཅིག་གསུམ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཆ་
 བ་མེད་རང་བཞིན་ཡིན་པས་སྤྱི་རེག་ཀྱང་འཆོག་པ་ལྟར་སྤྱག་པ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
 ན་སྤྱི་བལྟས་ཀྱང་སྤྱག་པར་མཐོང་དགོས་པ་ལས་འགས་མི་སྤྱག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རང་
 བཞིན་མིན་པར་གསལ་ལ། ཚུལ་དེ་ཉིད་མི་སྤྱག་པ་དང་བར་མ་ལའང་འདྲའོ། །རིགས་པ་འདི་
 ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་གལ་ཆེ་བར་སྤྲང་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་གཞག་པ་དང་། སྤྱབ་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་
 འབྲས་བུ་ཆགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་ཟད་རྒྱ་རྣམ་རྟོག་དེའང་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མེད་ངོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་དུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིད་འོང་སོགས་གྲང་ཡིན་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པར་བཤད་ཟིན་ལ། བརྟག་བྱ་རྒྱུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྟོག་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་གྲ་ལ་
 ཡོད་དེ་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་བརྟག་བྱ་དང་རྟོག་པ་དུག་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་སྒྲོ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་
 ན་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་ཉིད་རྟོག་པ་ལས་འཁོར་བ་ལྷོག་
 པའི་ཚུལ་དང་། ལྷོག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤང་འདས་ཐུན་མོང་མིན་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་

ནི། སྤང་པོའི་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་སྤངས་ལ་དེ་
སྤང་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་ན་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་
རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྷག་མའང་ལྟོག་རིམ་དེ་བཞིན་ནོ། །འདིས་འཇུག་རིམ་
ལྷགས་ཀྱིས་བརྟན་ལ། དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པ་
ལ་བྱ་དགོས་པར་མངོན་ཞིང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིས་མ་རིག་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་སྤང་པོ་རྟག་པར་
ཞེན་པའི་དབང་གིས་སྤང་པོ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བ་ལ་སྤོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། ཚུལ་
དེ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་ལའང་འབྲ་བས་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མི་རྟག་སོགས་བཞི་མཐོང་བ་ལ་བྱ་
དགོས་པ་ནི་སྐབས་ཐོབ་ཀྱིས་བྱུང་བོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་སྤང་པོ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་
ལོག་མ་དང་རྫོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། མ་རིག་པ་ཡང་བདེན་འཛིན་ལ་བྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ།
དེ་ལྟ་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་འབྲས་བུ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་
ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་དག་གི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་ཤེས་རབ་བྱེད་ཉེར་གསུམ་པ་ལས་ཀྱང་།
མ་རིག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་བྱེད་པར་གསུངས་མོད་ཀྱི། དེའང་ཐུན་མོང་
བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་འོས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲང་དང་གྲང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པས་རང་བཞིན་དྲིར་མི་སྐྱེ་ལ། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དྲིང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་འདུས་
བྱས་དྲིང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་གདོད་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དག་པའི་ཆ་འདྲི་ཉིད་སྟོ་བྱར་གྱི་དེ་མས་སངས་པ་ལ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པར་
འཛིག་གི། །དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤང་པོ་སྤར་ཡོད་ཕྱིས་ཟད་པའི་ཆ་ལ་འཛིག་ན་མི་འཐད་པའི་ཚུལ།
རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་སོགས་ལས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་བའི་
དགོངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མ་ཐོན་པར་འདུག་པས་རང་འགྲེལ་དང་རྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་དེ་དག་

དངོས་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞིར་སྤྲང་ཞིང་། མ་ཟད་སྒྲོ་བའི་འགྲེལ་བར་བཅ་གངས་གྱི་བཤད་
བ་ཡང་འབྲུང་བས་ཆེས་ཐེ་ཆོམ་ཟེཌ། །

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། འཇུག་བའི་རིམ་བ་དང་། ལྷོག་བའི་རིམ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་
དང་རྒྱུ་ལས་སྦྱེས་བའི་དངོས་པོ་ནམས་ནི་བསོབ་དང་སྦྱ་མ་ལྟར་ཡང་དག་མིན་བ་ལ་དེ་ལས་
ལྷོག་སྟེ་ཡང་དྲག་ཉིད་དུ་རྟོག་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་སྟོན་བས་མ་རིག་བར་གསུངས་ལ། དེ་ལས་
རྟོན་འགྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་མཐར་གྱིས་འབྲུང་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྩ་གཅིག་
འབྲུང་། །ཞེས་འོང་རྒྱ་ལ་བརྩ་གཉིས་འབྲུང་ཞེས་གསུངས་བ་ནི། འབྲུང་རྒྱའི་ནང་དུ་འང་མ་རིག་
བའི་ཆ་ཡོད་བ་ལ་དགོངས་སོ། །སྤར་བཤད་བའི་མ་རིག་བ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་གྱི་དང་པོར་
བྱས་ན་རྩ་བའི་འགྲེལ་ལ་མི་རིགས་བ་མེད་ཀྱང་རྩེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བ་དང་ཅུང་མི་མཐུན་ལོ། །

གཉིས་བ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་འཁོར་བར་འཇུག་བ་ཡིན་ན་ཅི་ལྟར་བྱས་བས་འཁོར་
བ་ལས་ལྷོག་ཅེ་ན། དངོས་པོ་སྟོང་བར་ངེས་ཤིང་རྟོགས་ན་ཡང་དྲག་བའི་གནས་ལྷགས་མཐོང་
བ་ཡིན་བའི་ཕྱིར་སྟོངས་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་མ་རིག་བ་འགྲོག་བ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་སྟོངས་
བའི་མ་རིག་བ་འགྲོག་བ་ལས་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་འགྲོགས་བས་ཐར་བ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་བ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་རྩེས་ཐོབ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བཤད། དོན་
དམ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་མཉམ་གཞག་གི་རྣལ་འབྱོར་བཤད། བདེན་གཉིས་འགྲེལ་མེད་དུ་སྟོན་
བས་གཟིགས་ནས་གསུངས་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མེད་བཞིན་
སྤང་བ་དེ་ཟེཌ་གྲོང་ཁྱིེ་དང་སྦྱ་མ་དང་སྦྱིག་རྒྱ་དང་སྦྱ་ཤུད་དང་དབྱ་བ་དང་ཆུ་བྱར་དང་སྦྱ་ལ་
བ་དང་སྦྱི་ལམ་དང་འགྲེལ་མེའི་འཁོར་ལོ་དང་མཚུངས་བ་ཡིན་ལོ། །དེའི་སོ་སོས་དོན་སོ་སོར་
མཆོན་བ་སྒྲོ་འགྲེལ་ནས་བཤད་ཀྱང་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ་བར་མི་སྤང་བས་མ་བྱིས་སོ། །

གཉིས་བ་ནི། རྩང་བཞིན་གྱིས་ནི་འགྲེལ་ཡང་མེད་པར་བཤད་ཟེན་ལ། དེ་ལྟར་རང་

བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་འདྲི་ལ་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་འདྲ་
མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་དྲང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི་དངོས་དྲང་དངོས་མེད་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་
སྟོང་པ་ནས་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཚུལ་དེ་ཉིད་གོམས་པར་བྱས་ལ། དེ་ལས་
ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་འདྲ་བའི་ཞེན་གྱིས་མ་བསྐྱད་པར་གཞུང་སྤྱི་མཐུན་སྐབས་ནས་བཤད་པ་
ལྟར་རྒྱན་པ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་མི་གཡེལ་བར་ཐབས་ཤེས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བྱ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཆོག་གས་གཉིས་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་དུ་བརྟོལ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དུ་གཟིགས་ནས་གསུངས་ཚུལ། ཐ་སྙད་འཛིག་
རྟེན་ལ་སྟོས་ནས་གསུངས་ཚུལ། བདེན་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པས་ཐབས་མཐའི་གནས་
ལ་སྐྱག་པ་སྐྱེ་ཚུལ། བདེན་གཉིས་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་གྲོལ་བ་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། དངོས་པོ་ཀྱན་དྲང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་ན་ཚུལ་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་མཚུངས་སྒྲ་མེད་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་གཞག་འདྲི་འཐད་པའི་དངོས་
པོ་རྣམས་སྤྱི་ཉིད་བར་བསྟན་ཏོ། །འདྲིར་རང་འབྲེལ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས། །སྟོང་པ་ཡིན་པས་དངོས་རྣམས་ཀྱི། །རྟེན་འབྱུང་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མཚུངས་པ་
མེད་པས་ཉི་བར་བསྟན། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ་གོ་བདེ་བར་སྤྲང་ངོ། །

གཉིས་པ་ནི། དུམ་པའི་དྲོན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དྲིར་ཟད་དོ། །འོན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་
གྱི་སྒྲིའི་ངོར་བྱས་ནས་གཞུགས་དང་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དགྲ་དང་དོན་སྣ་ཆོག་གས་པ་
ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟ་བུ་གྱིས་བདེན་བདེན་ལྟར་དུ་བརྟགས་པར་
མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆོས་ཐ་སྙད་དུ་བསྟན་པ་མི་འཛིག་ཅིང་གསུངས་མོད་
ཀྱི། དུམ་པའི་དྲོན་དུ་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་ནམ་ཡང་ཆོས་བསྟན་པ་མེད་ལ། དེ་ལྟར་བདེན་

གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཕྱེས་ནས་དྲེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་གསུངས་པ་མ་རྟིག་པར། བདེན་གཉིས་དབྱེར་
མེད་ལས་བརྒྱུ་མཉམས་ཏེ་བསྟན་པ་དྲེ་ལས་ཡོད་ན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་དགོས་པ་དང་། དེར་མེད་
ན་ཐ་སྟོན་དུའང་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞེན་ནས་དྲི་མ་མེད་པའི་ཟབ་མོའི་བརྗོད་པ་འདྲི་ལ་སྒྲག་
གོ། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ལུགས་རིམ་ལྟར་ཞེ་ན། རྒྱ་འདྲི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདྲི་འབྱུང་
བའི་འདྲི་གེན་གྱི་ཚུལ་ཐ་སྟོན་བདེན་པ་འདྲི་མི་འགོག་ཅིང་གྲ་མ་ཉམས་པར་གཞག་པས་
ཚོག་པ་དང་། གང་རྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་རུང་བཞིན་མེད་པས་དྲེ་ཉིད་ཡང་དག་ཏུ་རྩི་ལྟར་ཡོད་
པར་འབྱུང་ཏེ་མི་འབྱུང་བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་དང་ཐ་སྟོན་ཅི་ཡང་
འཐད་པའི་ནམ་གཞག་དྲེ་ཉིད་དེས་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཟབ་མོ་ལ་མོས་པའི་དད་ལྷན་ཐོས་པས་དྲེ་ཉིད་འཆོལ་བ་ལ་བཙོན་ཅིང་།
བསམ་པས་ཟབ་མོའི་ཚུལ་འདྲི་རིགས་པས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་དང་གཞི་མེད་པའི་ཆོས་འགྲུལ་སྟེ་ཉུང་དུ་བསྟན་པ་ཡིས་ཀྱང་སྤྲོ་བ་
སྟེ་དངོས་པོ་རྟག་མཐའ་དྲང་། སྤྲོ་མིན་ཏེ་དངོས་མེད་ཆད་མཐའ་སྤངས་ནས་ཞི་སྟེ་སྤྲོ་མོང་
ངོ་། །འདྲི་དུག་རྒྱུ་ཉིད་འདྲི་པ་ཅམ་ལས་དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟིག་ནས་སྟོང་རྗེ་དང་ཟུང་
དུ་འབྲེལ་བར་བསྟོམས་པས་ལྟ་བུ་དན་པའི་བྲ་བ་ཀྱན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལོག་པ་དེས་
ནི་ཆགས་པ་དང་ཚོངས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
སྤྲོ་ཞིའི་སྟོན་གྱིས་མ་གྲོས་པའི་ལྟ་དན་ལས་འདྲས་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པོ། །དེས་ན་ཐོག་མར་མི་
རྟག་སོགས་ལ་སྟོ་སྤངས་ནས་ཆོས་བསྟོམས་པའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱས། དེ་ནས་བསགས་སྤང་གི་
གོགས་དང་བཅས་འདྲི་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བསྟོམས་པ་ལས་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ་སྤྲོ་པའི་རྣ་བ་
ལས་བཀྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན་ནི། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་སོགས་

ཉེ་གོ་སྒོའོ། །

འདིར་སྤྲུས་པ། ཆོས་འདིའི་མིང་ཡང་བསྐྱལ་མང་ཐོས་དཀའ་བར། །ལན་མང་གསུངས་ན་དེ་
དོན་ལས་བརྒྱུ་མས་པའི། །དལ་བ་འདི་ཡང་འབྲས་བྱ་མི་ཆུང་མོད། །ཞོངས་པར་གྱུར་ན་ཉེས་པ་ལྷི་ཕྱིར་
གཞོང་། །བྱ་ཆུང་ཁ་ནས་ཞོངས་པར་སྤྲོ་བ་ལ། །བཅེ་ལྷན་པ་མས་ཞོངས་པར་མི་འཛིན་ཅིང་། །ལེགས་
པར་སྤྲུས་ལ་མགྱ་བ་མཛད་པ་ལྟར། །མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་མཛོད། །དེ་ལྟར་
འབད་པའི་ལེགས་ཆོག་ཅི་ཡོད་དེས། །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཕྱོགས་སུ་དར་བ་དང་། །བསྟན་འཛིན་
སྤྲེས་བུའི་ཞབས་པད་ལུན་དུ་བརྟན། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བདེ་སྦྱིད་འབྱུང་བར་ཤོག །

སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་ཁྱེ་འདི་ནི་ལམ་མིང་པས་བཟུང་ཐོར་བྲིས་པའོ། ། ། དགེའོ། །

ཅོད་སྒྲིག་གི་འབྲེལ་པ་རྒྱལ་དན་བྱེ་མར་འཐག་པའི་གནམ་ལྷགས་ ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཐའ་བྲལ་ང་རོས་མཐའ་ལ་འཁྲིལ་བའི་ཆ། །མཐའ་དག་འཛོམས་མཛད་མཐའ་ཡས་
འགྲོ་བའི་སྐྱབས། །མི་འཛིགས་བཞི་ལྷན་མི་ཡི་སང་གི་མཆོག །རྩེས་འབྲང་བཅས་པས་རྩེས་
སུ་བཟུང་དུ་གསོལ། །འདིར་ཅོད་སྒྲིག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ་གསུམ། ཟུང་གི་དོན། གཞུང་གི་
དོན། འཇུག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞུང་གི་དོན་བསྐྱུས་
ན་ཅོད་ལན་གཉིས་སུ་འདུལ། དེའང་ཅོད་པ་བཅུ་གསུམ་དང་ལན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་
དང་པོ་ཅོད་པ་ནི། གྲལ་ཉེ་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩང་བཞིན་ཀུན་ཉེ་གང་ལའང་ཡོད་པ་མིན་
ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་འདུ་བས་དེ་ཡང་རྩང་བཞིན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་
ལྟར་དེས་རྩང་བཞིན་ཡོད་པ་སྒྲིག་པར་མི་རྣམས་པས་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་སྤྲུས་ཀྱང་སྤྲོ་བ་ཅན་
དུ་ཟེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་ཆོག་དེ་རུང་བཞིན་དང་བཅས་སོ་ཞེན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
མེད་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་དུམ་བཅའ་སྟུང་མ་ཉམས་ལ། ཆོག་རང་བཞིན་ཡོད་པ་སྟུང་མ་དང་མི་འདྲ་བ་ཉིད་
དེ་དགག་བྱ་སྟོང་ཡང་འགོག་བྱེད་མི་སྟོང་ཞེན་མི་འདྲ་བའི་ཁྱོད་པར་དུ་འགོ་རྒྱུའི་གཏུན་ཆོག་ས་
གང་ཡིན་པ་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག །

གསུམ་པ་ནི། ཁྱད་པར་དེ་ནི་སྟུང་མ་འབྱེན་ཞེས་བརྗོད་པས་སྟུང་མ་འབྱེན་པ་གཞན་དག་
འགོག་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱི་སྟོང་ལ་སེམས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དཔེ་འདྲི་ལ་ནི་སྟུང་རང་
བཞིན་ཡོད་པ་ཡིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྟུང་དེ་དག་བསྐྱོག་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་སྟུང་དེ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཆོག་ལ་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ན་ཆོག་དེ་ཉིད་
འགོག་པ་འང་ཉེས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ན་དེ་ཡང་བཟང་པོ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དུམ་བཅའི་
མཚན་ཉིད་ལས་རང་བཞིན་འགོག་ཆོག་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། རེད་ལ་མེད་དེ། རེད་
ལ་ལོག་པའི་དུམ་བཅའ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྔ་པ་ནི། རེ་ཞིག་གཤམ་ཏེ་མངོན་སྟུང་གྱི་ཆད་མས་དགག་གཞི་དངོས་པོ་རྣམས་
དམིགས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་སྟོན་པར་བྱེད་ན་ནི་ཡིན་དུ་རྒྱག་ཡང་། འཐད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཤམ་གྱིས་དངོས་རྣམས་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་མངོན་སྟུང་དེ་ནི་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་དང་། ལྷང་ཆད་མ་དང་། དཔེ་ཉེར་
འདྲ་གྱི་ཆད་མ་དང་། ཡང་རྗེས་དཔག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷང་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་དང་། དཔེས་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྲང་ཡིན་པ་ལའང་མངོན་སྟུང་གྱིས་ནི་ལན་བཏུབ་པ་
ཡིན་ཏེ། འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དྲུག་པ་ནི། སྟེ་བོ་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་མཁུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བ་དུག་གི་

ཆོས་རྣམས་ལ་སེམས་ཤིང་དཔྱོད་དེ། དེ་ཡང་དགྲ་བའི་རྩ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཆོས་བརྒྱ་ཙུ་གྲུ་
པོ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་དགྲ་བའི་རྩ་བཞིན་ཡིན་པར་སེམས་ཤིང་། དེའི་ལྷག་མ་མི་དགྲ་བ་དང་
ལྷང་མ་བསྟན་རྣམས་ལ་འང་སོ་སོའི་རང་བཞིན་སེམས་པར་གསུངས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་
མི་འཐད་ལ། གཞན་ཡང་གྲུ་དྲུག་དེས་པར་འབྱེན་པའི་ཆོས་དགྲ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ཡིན་པར་གསུངས་པ་དྲེ་རྣམས་ལ་ནི་དེས་པར་འབྱེན་པའི་རྩ་བཞིན་ཉིད་ཅུ་མཐོང་ཞིང་། དེ་
བཞིན་དུ་དེས་འབྱུང་མེན་པ་ལ་དེས་འབྱུང་མེན་པའི་རང་བཞིན་དང་། སོགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་དེ་དང་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་དང་། མི་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་
མི་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་སོགས་མཐོང་བའི་བྱིར་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་འཐད་དོ། །

བདུན་པ་ནི། གྲུ་ཉེ་གདགས་གཞིའི་ཆོས་རྣམས་རྩ་བཞིན་མེད་ན། རྩ་བཞིན་མེད་
ཅེས་བྱ་བའི་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཡང་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གདགས་གཞི་
མེད་པའི་མིང་ནི་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་མིང་ནི་ཡོད་ལ་དེ་ཡོད་པས་མིང་ཅན་གྱི་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་ཅེས་བྱ་བ་མི་འཐད་དོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་དང་
བསྟན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའི་མིང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྣང་
བས། ཀྱང་པ་གཉིས་པའི་འགྱུར་མ་དག་པར་མངོན་ལ། དེའང་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འང་
མེད། ཅེས་པར་བསྟར་དགོས་པར་མངོན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། འོན་ཏེ་མིང་གི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྩ་བཞིན་ཞིག་ནི་ཡོད་ཀྱི། དེ་ནི་ཆོས་
རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་པས་སྤར་གྱི་སྤྲོན་ཀ་མི་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་སྤངས་པ་
ཡི་རྩ་བཞིན་གྲུང་ཡིན་དེ་བསྟན་པར་རྟེན་གས་ནའང་བསྟན་ཆུ་མེད་པས་ཉེས་པ་སོ་ནྟ་གནས་
སོ། །རྟེན་པ་གསུམ་པར་འགྲེལ་བའི་འགྱུར་ལས། ཆོས་རྣམས་མེད་པའི་རང་བཞིན་དེ། །ཞེས་

འབྱུང་ངོ་། །

དགུ་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ན་བུ་མ་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་འགྲོག་པ་ནི་
དགག་བྱ་སྒྲིར་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་དགག་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་བཞིན་འགྲོག་པ་
འདྲི་ཡོད་པའི་རུང་བཞིན་ལ་ཡིན་དགོས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་འཐད་ངོ་། །

བཅུ་པ་ནི། ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དགག་རྒྱའི་རུང་བཞིན་དེ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་ན་རང་བཞིན་
མེད་ཅེས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེ་ག་འདིས་ཅི་ཞིག་དགག་སྟེ་ཆེ་ག་དེ་མེད་པར་ཡང་སྤར་ནས་འགྲོག་པ་
རུབ་ཏུ་བྱུབ་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མོ་གཤམ་ལ་བྱ་མེད་ན་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་དོན་ལ་བྱ་མེད་
པ་བྱུབ་ཟིན་པ་དང་འབྲེལ་པའི་དོན་ཏོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་ནི། གལ་ཏེ་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ལོག་པར་
འཛིན་པ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལྟ་ཡོད་དོ་སྟེ་དེ་ལྟར་ལོག་པར་འཛིན་པ་འགྲོག་པར་
བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དགག་རྒྱ་ཆད་མས་བྱུབ་པ་མི་དགོས་སྟེ་མ་ན། དེ་ལྟ་བུ་ནི་གང་གིས་
འཛིན་པ་ཡུལ་ཅན་དྲང་། གང་གཟུང་བ་ཡུལ་དྲང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་བཟུང་བ་འཛིན་པ་པོ་
དང་། གང་གིས་འགྲོག་པ་གཏན་ཆེགས་དྲང་། གང་འགྲོག་པ་དགག་བྱ་དང་། སྤྱད་འགྲོག་པ་
དགག་པ་པོ་སྟེ། བཤད་པའི་ཐུ་དེ་དུག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་སྟེ་འཛིན་པ་ཡོད་མིན་ཞིང་། དེ་
བཞིན་གཟུང་བ་མེད་ལ་འཛིན་པ་པོ་ཡང་མེད་ན། འོ་ན་འགྲོག་པ་དྲང་དགག་བྱ་དྲང་འགྲོག་པ་
པོ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་ན་བཅད་པ་ལ་སོགས་པ་
མི་སྤྱད་པ་བཞིན་རོ། །གལ་ཏེ་འགྲོག་བྱེད་དྲང་དགག་བྱ་དྲང་འགྲོག་པ་པོ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ན་
དངོས་པོ་ཀུན་དྲང་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རུང་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་བྱུབ་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་འགྲོག་བྱེད་
ཤེས་བྱ་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཡོད་མེད་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཞིར་གཞག་ཡིན་
པས་དངོས་པོ་དང་དེའི་རང་བཞིན་ཞེས་སོ་སོར་འོང་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་སྟེ་མ་ན། སྒྲིར་དངོས་པོ་

ཅམ་དབྱ་མ་བས་མ་བཀག་མེད་འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་ན་དངོས་པོ་ཅམ་ཡང་མེད་དགོས་
 བ་ཕྱོགས་སྒྲིལ་ཕྱགས་ཡིན་བས་དངོས་པོ་དང་དེའི་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་མེད་ཅམ་
 པའི་ཆེག་གི་དགག་བྱུང་གོ་ནས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ནོ། །

བཅུ་གཉིས་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་གཏུན་ཆོགས་མི་འགྲུབ་
སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རི་བོང་གི་རྒྱ་དང་འབྲས་ཁྱོད་ཀྱི་ཏྲགས་གྲ་
ལ་ཡོད་དེ་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏུན་ཆོགས་མིན་པའི་
ཕྱིར་ན་འགྲུབ་པར་མི་འཐད་དོ། །མདོར་ན་ཏྲགས་མེད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བཤོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཏྲགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་
མི་འགྲུབ་སྟེ། གང་ཡང་གཏུན་ཆོགས་ཡང་དག་མེད་པར་འགྲུབ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཏུན་ཆོགས་མེད་པར་ཡང་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞིན་བསྐྱོག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། རྒྱུ་
ལའང་གཏུན་ཆོགས་མེད་པར་ནི། རྒྱུ་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པས་ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་
པ་ཁྲིགས་སོ། །ཅི་སྟེ་གཏུན་ཆོགས་ཡོད་ན་ནི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞིན་མེད་པ་མི་
འཐད་དེ། མིན་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དངོས་སོ་འགྲུབ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཅུ་གསུམ་པ་ནི། ལྷ་མཆན་གྲང་ལས་རྩེ་བཞིན་ཡོད་པ་མིན་པའི་འགྲོག་པ་སྟེ་
འགྲོག་བྱེད་སྟེ་ཞིང་དགུག་བྱ་འཕྱི་བ་མི་འཐད་ལ། ཡང་འགྲོག་བྱེད་ཕྱིས་ལ་དགག་བྱ་སྟེ་བའང་
མི་འཐད་ཅིང་དགག་བྱ་དང་འགྲོག་བྱེད་ཅིག་ཅུང་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དེས་ཀྱང་རང་བཞིན་
མེད་པ་མི་འགྲུབ་པོ། །བྱ་བྱེད་པན་ཚུན་ལྟོས་པས་སྟེ་ཕྱིར་མི་རུང་ཡང་ཅིག་ཅར་མི་རུང་པའི་ལྷ་
མཆན་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་དུས་མཉམ་ལ་པན་ཚུན་ལྟོས་པ་མི་འཐད་
ལ། དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པའི་སྟོན་
ནོ། །འདིར་འབྲེལ་བ་ལས། དགག་བྱ་དང་འགྲོག་བྱེད་གཉིས་སོ་པན་ཚུན་ལྷ་མཆན་གང་ཡིན་པར་ཐལ་

བས་དགག་སྟེ་དོན་འབྲེལ། །འོན་ཀྱང་དངོས་སྒྲིབ་རང་ལུགས་ཅི་ལྟར་ཡིན་མིན་བརྟག་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལན་ལའང་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པས་དང་པོ་ནི། རེ་རང་བཞིན་འགོག་ཆོག་དེ་
 རྒྱ་འབྱུང་བ་སོགས་དང་རྒྱུ་སྐྱེ་མ་སོགས་དྲུང་དེ་དག་ཆོགས་པ་དྲུང་སོ་སོ་བ་གང་ལ་ཡང་
 མེད་པས། འོ་ན་སྟེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དངོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་སྟོང་བ་ཉིད་ཏུ་བྱུང་བ་སྟེ།
 འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་རྒྱུ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་རྒྱུ་
 ཆོགས་པ་དང་སོ་སོ་གང་ལའང་མེད་ན་རང་བཞིན་མེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་རང་བཞིན་
 ཡོད་ན་གདགས་གཞིའི་ཆོས་དེ་དག་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་སྟོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་
 རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་མི་འཐད་དེ། འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་
 མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚུད་པ་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་ལ་རྟགས་མ་བྱུང་གི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་དངོས་རྣམས་གྲུང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་
 སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དེ། གྲུང་ཞིག་རྒྱ་རྒྱུ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་སྟེ་དེ་ཡིན་ན། རྒྱུ་
 བཞིན་ཏེ་རང་དབང་མིན་པ་ཉིད་ཡིན་རོ། དེའང་ཅ་ཤེས་ལས། གང་ཞིག་གཞན་གྱི་དངོས་བརྟེན་
 བས། །དེ་བདག་ཉིད་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བུམ་པ་ལ་སོགས་
 པ་ནི་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ནའང་ཆུ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པའི་
 བྱ་བ་བྱེད་པ་མཐོང་བ་ལྟར། རེ་ཆོག་ཀྱང་སྟོང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། རང་བཞིན་སྒྲོག་པའི་བྱ་བ་
 བྱེད་ཀྱས་པས། སྟོང་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་འགོག་པར་མི་རུས་སོ་ཞེས་པའི་ཚུད་པ་དེ་ཡང་མི་
 འཇུག་གོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་པས་རྟེན་པ་འགོག་པའི་དཔེ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྦྲུལ་
 པའི་གསོད་བྱེད་ཀྱིས་སྦྲུལ་པའི་གསད་བྱ་འགོག་པ་དྲུང་། སྦྲུ་མའི་སྦྲེས་བྱས་སྦྲུ་མས་སྦྲུང་བ་
 སྟེ་སྦྲུལ་པ་ལ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལྟར། འགོག་པ་འདྲི་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་
 གཉིས་ཀ་རྟེན་པར་འབྱུང་རོ། །

ལན་གཉིས་པ་ནི། རྩེ་ཆོག་དྲེ་རྩེ་བཞིན་མེད་པ་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེའི་རང་
ཕྱོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཉམས་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་མཉམ་ཡིན་པས། འགའ་ཞིག་སྟོང་ལ་
འགའ་ཞིག་མི་སྟོང་པའི་ཚུལ་གྱིས་མི་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་ངེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་མེད་པས་ན། མི་འདྲ་
བའི་གཏུན་ཆོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། བརྗོད་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལན་གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་མོ་འབྲིན་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའི་
ཆོག་གིས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཡིན་ན་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲང་བརྩམས་པའི་དཔེ་འདི་འཐད་པ་
མིན་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱ་མོ་འབྲིན་ཞིག་ཅེས་སྐྱ་བྱང་ནས་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་སྐྱ་སྒྲོག་པ་ཡིན་ལ། འདྲི་ནི་
ཆོག་སྟོང་པས་དོན་སྟོང་པ་སྒྲོག་པ་དྲེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་པས་སྟོང་པ་ལ་སྒྲོག་ན་སྟུན་ཅིར་
འབྱུར་ཞེ་ན། གལ་སྟེ་རྩེ་བཞིན་མེད་པའི་ཆོག་ཉིད་ཀྱིས། ཅི་སྟེ་རྩེ་བཞིན་མེད་པ་ལ་སྒྲོག་ན་
རང་ཕྱོགས་ཉམས་ཏེ། རྩེ་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན་རྩེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུབ་པར་འབྱུར་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྤར་ཆོག་སྟོང་པས་དོན་སྟོང་པ་འགོག་པ་སྐྱལ་པས་སྐྱལ་པ་འགོག་པའི་དཔེས་
བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་འདྲ་སྟེ་དེ་ནི་སྟོང་པའི་གཞི་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་སྟོང་པའི་ཆ་ཡིན་
པས་སོ། །དཔེར་ན་བྱམ་པ་རྟག་པས་སྟོང་པ་འགོག་ན་བྱམ་པ་རྟག་པར་གྱུབ་དགོས་ཀྱང་། རྟག་
པས་སྟོང་པའི་བྱམ་པ་འགོག་ན་བྱམ་པ་རྟག་པར་གྱུབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ཁ་ཅིག་
སྐྱལ་པའི་བྱད་མེད་ལ་བྱད་མེད་ཡང་དག་པའོ་སྐྱམ་དུ་ལོག་པར་འཛིན་པ་བྱུང་བ་ལ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱལ་པ་ཡིས་འཛིན་པ་དེ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལྟར། སྐྱལ་པའི་བྱད་མེད་དང་འདྲ་
བའི་རྩུན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱལ་པ་དང་འདྲ་
བའི་དའི་ཆོག་གིས་བདེན་ཞེན་དེ་ཉིད་འགོག་པ་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྩུན་པའི་སྟོང་ལུས་ཅན་དུ་
འབྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དཔེ་འདི་ཉིད་འཐད་ཀྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་དཔེ་དེ་མི་འཐད་དོ། །ཡང་
ན་ཞེས་པ་ནི་གཞན་ཡང་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཟུང་གི་བཤད་པ་སྤྲ་མ་ལས་རྣམ་གངས་གཞན་

དུ་འཆད་པའི་དོན་དུ་མི་རུང་སྟེ། གཞུང་འོག་མའི་ཡང་ན་ཡང་འདི་དང་འབྲེལ། །ཡང་ན་སྟེ་
གཞན་ཡང་སྐྱ་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་རྟགས་འདྲི་བསྐྱབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཏེ་གྲང་གི་ཕྱིར་ན་དེད་
གི་ལུགས་ལ་སྐྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དོན་གྱི་ངོས་ནས་མེད་
མོད། འོན་ཀྱང་འདི་ག་ཉེན་ཐ་སྙད་ཁས་མ་སྦྱངས་པར་ང་ཅག་སྟོང་པ་ཁོ་ན་འཆད་པར་མི་བྱེད་
དེ། ཅ་ཤེས་ལས། ཐ་སྙད་ལ་རྩི་མ་བཞེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་རུས། །དམ་པའི་
དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །མུ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་
འགྲེལ་པར། གཞུང་ཆོག་འདི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཞེས་འབྲུང་བ་
ལས་ན་མདོ་ཆོག་ཡིན་པར་མཛོན་ལ། འོན་ཀྱང་ཅ་ཤེས་སུ་འང་གཞུང་ཆོག་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་
དོ། །གཞུང་ཆོག་དང་པོས་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་པས་དཔེ་གྲུབ་ཏུ་ཆུག་གྱང་བྲུབ་པ་མ་
དེས་པ་དང་། གསུམ་པས་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ནའང་རུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡང་ནའི་
སྐྱ་གཉིས་པོ་ཡང་རྣམ་གྲངས་སྟོན་པའི་དོན་དུ་བྱུང་། །

ལན་བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་ངས་རང་བཞིན་དུ་མ་བཅས་པ་འགྲུལ་ཞིག་ཡོད་ན་དུས་ན་ང་
ལ་ཁྱོད་གྱིས་བཀོད་པའི་སྟོན་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ནའང་། ང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དུ་མ་
བཅའ་འགྲུལ་ཡང་མེད་པས་ན། ང་ལ་ཁྱོད་གྱིས་བཀོད་པའི་སྟོན་དེ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །སྟོན་
ནི་ཁྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་མཆན་ཉིད་ལས། །དེ་ལྟར་སྟོན་ཡོད་དེད་ལ་མེད། །ཅེས་པ་སྟེ་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་རང་མཆན་ཡོད་པ་གཞིར་བྱས་ནས་སྟོན་བརྗོད་
བྱས་པའོ། །རྩོད་ལན་འདི་དག་གྱུང་བསྐྱེགས་ན་དམ་བཅའ་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་
པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཡང་། སྤྱིར་དམ་བཅའ་མེད་པའི་ཁྱད་སྤྱོད་པ་ནི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་བབ་
ཅོལ་ལོ། །སྟོང་སྟུན་ལས་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་ལ་རང་མཆན་མེད་པའི་དོན་དུ་འགྲེལ་ལོ། །

ལན་ལྔ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འོགས་སྐྱ་འགོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ངས་

མདོན་སྤྱུལ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མའི་དོན་གྱིས་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་འགྲུལ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི་
དམིགས་ཡུལ་དེ་དག་བསྐྱབ་པའམ་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་ཞིག་ན་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་དམིགས་པ་དྲ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ན་ང་ལ་སྐྱེན་ཀྱང་དེ་དག་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྤྱུབ་བྱེད་ཆད་མ་དགག་པ་དང་། དེ་ལྟར་
བཀག་པའི་མཐུག་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆད་མ་གཞན་གྱིས་འབྱུབ་པ་དགག་པ་
དང་། རང་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། །ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ་
དང་། །ཁས་སྐྱངས་ལ་ནང་འགལ་བསྐྱེན་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་
སོགས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་སྤྱང་བའི་སྒྲ་ཤད་ལྟར་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པས་དེ་
དག་སྒྲོ་མ་འཁྱུལ་བས་བཟུང་དུ་མེད་མོད། གྲུལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཞལ་བྱ་རང་མཆན་པའི་
དོན་རྣམས་མ་འཁྱུལ་བའི་ཆད་མ་ཉིད་གྱིས་རྟུ་ཏུ་འབྱུབ་པར་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྱུབ་བྱེད་
ཆད་མ་དྲ་རྟུ་རྣམས་ཀྱང་རྩི་ལྟར་རྟུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲོས་ཤིག །གྲུལ་ཏེ་ཆད་མ་
གཞན་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུབ་པོ་སྤྱུལ་ན། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་འབྱུབ་པ་སོགས་ཐུག་པ་
མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐུག་མེད་དུ་གྱུར་ན་ནི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དུས་མི་མིད་དེ། དེ་ཡང་
དྲང་པོ་འབྱུབ་པ་མིན་ལ། དང་པོ་མེད་ན་བར་མའང་མིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་མེད་ན་ཐ་མའང་མིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་འབྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པར་ཡང་ཆད་མ་དྲ་རྣམས་གྲུབ་ན་ནི་
དོན་རྣམས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱུ་བ་ཉམས་ལ། གལ་ཏེ་མི་འདྲ་བ་ཉིད་དེ། གཞལ་བྱའི་
ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱི། ཆད་མ་ལ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མི་འདྲ་བའི་གཏུན་ཆོགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་སྤྱུ་བར་གྱིས་ཤིག་དང་སྤྱུ་བྱེད་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་སྤྱན་སྤྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩི་ལྟར་

ཏེ་དཔེར་ན་མེ་ཡིས་གཞན་གྱི་བདུག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་གི་བདུག་ཉིད་
 གྲང་གསལ་བར་བྱེད་ལ། མེ་ཡིས་རང་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པ་རྗེས་སུ་དེ་བཞིན་དུ་ཆད་མ་
 རྣམས་ཀྱང་ནི་རྩ་བ་གཞན་གྱི་བདུག་ཉིད་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པས་འགྲུབ་བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་ཅེ་
 ནྟེ། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགག་པ་དང་། རོན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་
 ལ་སྟོས་ཏེ་དགག་པ་དང་། རོན་དམ་ལ་སྟོས་ཏེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་རོན་མི་
 མཚུངས་པར་བསྟན་ནས་དགག་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་གཞོན་པ་བསྟན་ནས་དགག་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱུས་པའི་དཔེ་དྲེ་ནི་རོན་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དཔེའི་སྐྱབས་སུ་གཞན་གསལ་
 ཚུལ་ནི། ཟུན་ཁྱེད་ནང་གི་བྱམ་པ་དེ་སྤར་ཟུན་པས་བསྐྱབས་ནས་མ་མཐོང་བ་ལ། བྱིས་མར་
 མེས་ཟུན་པ་བསལ་ཏེ་བྱམ་པ་མཐོང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། རོན་གྱི་སྐྱབས་སུ་མར་མེ་དྲེ་ལ་ཟུན་པ་
 མི་དམིགས་ཤིང་སྤར་མི་དམིགས་པས་བྱིས་བསལ་བའང་མི་འཐད་ཅིང་མ་མཐོང་བས། མེ་ནི་
 རྩ་བ་བཞིན་ཏེ་རང་གི་བདུག་ཉིད་གསལ་བྱེད་ནི་མིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མེས་རང་གཞན་སྟེག་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། ཟུན་པས་
 རང་གཞན་སྐྱབ་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེག་གིས་ནི་མེ་ཡིས་
 རྩ་བ་གི་བདུག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་ན། རོན་མེས་གཞན་སྟེག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་ཉིད་
 སྟེག་པའང་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་མེས་བྱད་ཤིང་ཉམས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་རྩ་བ་ཉིད་
 གྲང་ཉམས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱད་ཤིང་རྗེ་ཙམ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དེ་
 ཙམ་རང་ཉིད་སྟེལ་བ་ཡིན་པའི་བྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེག་གིས་ནི་མེ་ཡིས་རྩ་བ་གཞན་གཉིས་ཀ་གསལ་
 བར་བྱེད་ཅེས་འདོད་ན། མེ་བཞིན་དུ་ཟུན་པ་ཡང་རྩ་བ་གཞན་གཉིས་ཀ་བདུག་ཉིད་ལ་སྐྱབ་

པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་སྤྱད་པས་གཞན་མི་མཐོང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཀྱང་མི་མཐོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་རང་ཉིད་མི་མཐོང་ན་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་མི་མཐོང་བ་ནི་སྤྱད་པ་མཐོང་བས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་གིས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རང་གིས་ཁས་མི་ལེན་པར་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསལ་བྱའི་ཡུལ་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་པ་དང་། སེལ་བའི་དུས་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབར་བྱེད་དེ་མེ་རང་ཉིད་ལའང་སྤྱད་པ་མེད་ཅིང་། གྲང་གཞན་དུ་མེ་འདུག་པ་སྟེ་ཡོད་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་འང་སྤྱད་པ་མེད་ལ། མེ་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བསལ་བྱའི་སྤྱད་པ་སེལ་བའི་སྟོན་ས་འཛོག་དགོས་ན། རི་ལྟར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་བསལ་བྱའི་སྤྱད་པ་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་མི་དམིགས་པས་མེས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་པ་སྟེ། དེའང་དོན་དམ་དུ་འགོག་པར་གསལ་ལོ། །འདི་ནི་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་ལས། མར་མེ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྤྱད་པ་ཡང་བདག་ཉིད་ལ་སྦྱིབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་མཐུན་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྤྱོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེས་སྤྱད་པ་བསལ་ན་མེ་རང་ཉིད་ལ་སྟོན་པའི་དུས་གསུམ་གང་དུ་བསལ། གཞན་གཉིས་ལ་དོགས་པ་ཆུང་ཞིང་། མེ་འབྱུང་བའི་དུས་ད་ལྟར་བ་ཉིད་ན་བསལ་བར་བྱེད་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡང་དག་མེན་པར་སྤྱོད་པ་སྟེ། མེ་འབྱུང་བའི་དུས་ཉིད་ན་སྤྱད་པ་ལོག་པས་དེའི་ཆེན་སྤྱད་པ་དྲང་སྤྱད་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱིར་མའི་དུས་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྤྱད་པ་མི་བསལ་ན་སྤྱད་པ་མི་བསལ་མི་དགོས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱུ་བ་པའི་ཕྱོགས་ལ་དགོས་ཏེ། སེལ་བ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་བརྟགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེད་དུས་གསུམ་གང་རུང་དུ་རྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་མེ་དྲང་མ་སྤྲད་ཀྱང་སྤྲོན་པ་སེལ་བར་བྱེད་ན་ནི་འདི་ན་ཡོད་པའི་
མེ་གྲང་ཡིན་པ་ས་འདྲི་ག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་སྤྲོན་པ་སེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མ་སྤྲད་པར་མཚུངས་བཞིན་
དུ་གཅིག་སེལ་ལ་གཅིག་མི་སེལ་བའི་ཞིབ་ཆ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚད་མ་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོས་མེད་དུ་འགྱུར་བ། སྟོས་ཀྱང་སྟོན་
དུ་རི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ། བན་ཚུན་སྟོས་ན་གཉིས་ཀ་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། ཐལ་བ་འགོད་པ་དང་། དེ་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་རྟེ་
གཞལ་བྱ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྩལ་ཉིད་ལས་ཚད་མ་གྲུབ་ན། གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་སྟོས་
པར་སྟོང་གི་ཚད་མ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འདྲིར་རྒྱ་མཚན་ནི། རྩལ་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་ན་གཞོན་
ལ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལས། གཞན་ལ་མི་སྟོས་རང་འགྲུབ་
འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་རྟེ་གཞལ་བྱའི་དོན་རྣམས་ལ་མ་སྟོས་པར་སྟོང་གི་ཚད་མ་རྣམས་
འགྲུབ་ན་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་དེ་རྣམས་ནི་ཡུལ་གྲང་གི་འང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།
ཡུལ་ལ་སྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གྲུབ་ཟེན་སྒྲུབ་པར་ཐལ་བ། གཞལ་བྱ་ཚད་མ་ལ་མི་སྟོས་པར་
ཐལ་བ། ཚད་མ་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོས་པ་འགོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཏེ་གཞལ་བྱའི་དོན་རྣམས་
ལ་སྟོས་ནས་ཚད་མ་དེ་རྣམས་གྲུབ་ན་དེ་ལ་སྟོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ནི་
རི་བོང་རྩ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན་གཞན་ལ་མི་སྟོས་ལ། དེ་མ་སྟོས་པས་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་སྟོས་
དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་གཞལ་བྱས་ཚད་མ་གྲུབ་ཟེན་པ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རང་གི་ལུགས་ལ་འང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ངོ་སྟོན་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྤྱིར་

ཚད་མ་གཞལ་བྱ་ལ་སྟོན་པས་ཆོག་གི་བྱ་བ་ཟིན་མ་ཟིན་གང་རུང་དུ་བརྟགས་ནས་ཁས་བླངས་
མི་དགོས་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྟོགས་ལ་དབྱད་བ་དེ་ངེས་པར་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
བྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཟིན་པ་མ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་སྟེ་ན། འགྲེལ་བ་ལས། བྱ་བ་མ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་
པ་སྟུང་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་དཔོན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་གཞིན་བྱེད་བརྗོད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཡང་ན་གྲལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚད་སྟ་འབྲུབ་པ་ཡིན་ན། ཚད་སྟ་ནམས་ལ་སྟ་
ལྟོས་བར་གཞལ་བར་བྱ་བ་འབྲུབ་པར་འབྲུར་ཏེ། ལྷུབ་བྱེད་བལྲུབ་བྱ་ལ་ལྟོས་པ་མི་འཐད་པའི་
བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྟོས་ན་ནི་པན་ཚུན་ལྟོས་བཏགས་སུ་འབྲུར་བས་ངོ་མོས་བྱུབ་པ་འགལ་
པོ། །ཆེག་རྒྱུད་དང་པོ་ནི། ཡང་ན་གལ་ཏེ་གཞལ་བྱ་ལ། །ཞེས་འདོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་རྟེ་ཚད་མ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཡང་གཞུལ་བུ་འབྲུབ་ན། གུང་
གི་ཕྱིར་གཞུལ་བུ་དེ་དྲག་དེ་ལྷར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་གྱུར་ན། ཁྱིད་
ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་པས་ཅེ་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀར་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་དོན་
འགྲུར་དུ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྷར་ཡིན་ན་ཁྱིད་ཀྱིས་འདིར། །ཚད་མ་བརྟགས་པས་ཅེ་ཞིག་བྱ། །ཞེས་
འདོན་ན་ཤིན་ཏུ་གོ་བདེའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཅེ་སྟེ་སྟོང་གི་ཚད་མ་ནམས་ལ་སྟོས་ནས་འབྲུག་ན། དེ་ལྟར་སྟོང་གི་
ཚད་མ་དེ་གཞལ་བྱར་འབྲུར་བ་དྲར། གཞལ་བྱ་དེ་ཚད་མར་འབྲུར་པའི་སྟོན་མི་དེས་པར་
དུ་གོ་སྟོན་པར་འབྲུར་ཏེ། སྟོན་པོ་སྟོ་འཛིན་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་སྐུ་མཚན་ནི་སྟོ་འཛིན་
ཚད་མས་འབྲུག་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། དེས་ན་སྟོ་འཛིན་སྟོན་པོས་འབྲུག་ནའང་སྟོ་འཛིན་དེའི་
གཞལ་བྱར་འབྲུར་དགོས་ཏེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པོ་ཚད་མ་དང་སྟོ་འཛིན་

དེའི་གཞལ་བྱར་འགྱུར་བས་སོ། །ཐལ་བ་འདི་རང་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཆད་གཞལ་
སྒྲོ་ལྷན་སྒྲིལ་ལྷར་འཆར་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་པས། འཛོག་བྱེད་བཅའ་ནས་གཞག་མི་དགོས་
པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་
ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇལ་བྱེད་ཆད་མ་གྲུབ་པས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། གཞལ་
བྱེད་ཡུལ་གྲུབ་པས་ཀྱང་འཇལ་བྱེད་ཆད་མ་འགྲུབ་ཀྱི། འགྲུབ་བྱེད་ཟུར་པ་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན།
དེ་ལྷར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཆད་གཞལ་གཉིས་ཀྱི་བདེན་པ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་ལ་གཅིག་
ལྷོས་ནས་གྲུབ་པ་ནི་རྩལ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་པར་རི་རྩུར་རི་གཉིས་པོ་སོ་
སོར་གཅིག་ལ་གཅིག་ལྷོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མིན་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་
བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་འགྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། སྒར་སྒྲ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་མི་རྟག་
པ་འགོད་ན། གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན། གཞལ་བྱ་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཆད་མས་འགྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། ཡང་ཆད་མ་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེས་པ་ན་གཞལ་
བྱ་ཡོད་པར་འགོད་མི་རུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན་གཉིས་ཀ་ཁུངས་མི་ཐུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་བདེན་པའི་དཔང་པོ་མཆོད་སྦྱོན་རིགས་ཀྱང་། མཆོད་སྦྱོན་བདེན་པའི་
དཔང་པོ་གཞན་མི་རྟེན་ནས་སྒར་སྒྲ་བྱིན་ལ་བཅོལ་ན་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་རྩལ་པར་
འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དགག་པ་དང་། དཔེའི་སྒྲོ་ནས་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གཤམ་ཏེ་ཆད་མས་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་ལ། ཡང་གཞལ་བྱ་དེ་དྲག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆད་མ་
དེ་དག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་དག་པན་ཚུན་རི་ལྷར་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐབ་ཚུལ་མེད་
པར་བཤད་བྱེད་ཏོ། །ཡང་གཤམ་ཏེ་གཞལ་བྱས་ཆད་མ་འགྲུབ་ལ། ཆད་མ་དེ་དྲག་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་གཞལ་བྱ་དྲེ་དྲག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་དྲེ་དྲག་པན་ཚུན་རྩི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་དྲེ་
མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་དྲེ་པ་ཡིས་བྱ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ནི་འཐད་ལ། ཡང་གཤམ་དྲེ་པ་ལས་
བྱ་དྲེ་ཉིད་ཀྱང་ཅེ་སྟེ་པ་དྲེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེས་འདི་སྐད་དུ་འོ་ན་གང་གིས་གང་
བསྐྱེད་པ་སོ་སོར་སྒྲོས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་རིགས་པ་ལྟར། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆད་མས་གཞལ་བྱ་
དང་གཞལ་བྱས་ཆད་མ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་ཁྱོད་ལ་ཁོ་ཐོས་འོ་ན་གང་གིས་གང་བསྐྱབ་པ་
སྒྲོས་ཤིག་ཅེས་འདྲིའོ། །པ་བྱ་དྲེ་དྲག་གཉི་གཤང་པ་དྲེ་བྱ་གཉིས་ཀའི་མཆན་ཉིད་འཛིན་པས་
དེའི་ཕྱིར་དྲེ་ལ་ནི་ཁོ་ཐོས་པ་བྱ་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ཤེས་པས་ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་ན། དེ་ན་པ་གང་
ཡིན་དང་བྱ་གང་ཡིན་ཁྱོད་ཀྱིས་སོ་སོར་སྒྲོས་ཤིག་ཅེས་འདྲི་རིགས་པ་ལྟར། དོན་གྱི་སྐྱབས་
འདིར་ཡང་ཆད་མ་གང་ཡིན་དང་གཞལ་བྱ་གང་ཡིན་སོ་སོར་སྒྲོས་ཤིག་ཅེས་ཁྱོད་ལ་འདྲི་
རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་མཆན་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་རྒྱ་
མཆན་ནི། ཆད་གཞལ་གོ་སྒྲོག་པའི་ཐལ་བའི་སྐྱབས་སུ་གསལ་བར་བཤད་ཐེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཁུག་བསྐྱབ་པ་ནི། ཆད་མ་རྣམས་ནི་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་
འགྲུབ་པ་མིན་ལ། བཞི་པོ་ནང་པན་ཚུན་གྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་མིན་ཞིང་། མངོན་སུམ་ནི་རྩེས་
དཔག་གིས་འགྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མིན་ལ། གཞལ་བྱས་ཀྱང་འགྲུབ་པ་མིན་
ཞིང་། རྒྱ་མེད་དུའང་མིན་པས་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཅམ་དུ་ཟད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཆད་མ་རང་
བཞིན་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བྱའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་དེ། ཆད་
མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཆད་མ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དེ། དེའི་གཞལ་བྱ་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྣམས་ད་ཅ་བརྒྱུ་དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་པའི་འམ་
སྐྱས་ནི། པན་ཚུན་འགྲུབ་ལུགས་སྟོན་པ་སྟེ། དེའང་མངོན་སུམ་ནི་རྩེས་དཔག་སོགས་གཞན་

གསུམ་གྱིས་འབྲུབ་པའམ། ཡང་རྗེས་དཔག་ནི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གསུམ་གྱིས་
 འབྲུབ་པའམ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །རང་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་དང་བསྟན་
 བ། གཞལ་བྱ་ཆམས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས། །འབྲུབ་མིན་པན་ཚུན་གྱིས་མིན་པའམ། །ཞེས་སོགས་
 འདོན་པ་སྟོ་རུང་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཏན་ཆེགས་སྤར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ཉི་ཤུའམ་སུམ་
 ཅུའམ་བཞི་བཅུའམ་སུམ་ཅུ་ཅ་བྱག་གིས་མི་འབྲུབ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱི་བཅེ་ཚུལ་ནི།
 མངོན་སུམ་ལ་མཆོན་ན། རང་དང་པན་ཚུན་དང་གཞན་དང་གཞལ་བྱ་དང་རྒྱ་མེད་གྱིས་མི་
 འབྲུབ་པ་སྟེ། གཏན་ཆེགས་སྤར་རང་བཞིན་མེད་པར་འབྲུབ་ལ། ཚུལ་དེ་ཆད་མ་གཞན་གསུམ་
 ལའང་དར་བ་ན་གཏན་ཆེགས་ཉི་ཤུར་འབྱུང་རོ། །ཡང་གཞལ་བྱ་བཞིའི་སྟེང་དུ་རང་དང་གཞན་
 མཐའ་དག་དང་རེ་རེ་དང་རྒྱ་མེད་དང་ཀུན་བསྟན་པས་ཀྱང་མི་འབྲུབ་པ་སྟེ། གཏན་ཆེགས་སྤར་
 སོ་སོར་དར་བ་ན་ཉི་ཤུར་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལྟར་སྤྱི་གཉིས་བསྟོམས་པ་ན་བཞི་བཅུར་འབྱུང་
 རོ། །ཡང་མངོན་སུམ་རང་དང་པན་ཚུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གསུམ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་
 དུ་བྱས་པའི་གསུམ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་རྒྱ་མེད་པས་མི་འབྲུབ་པ་སྟེ། དགུར་འབྱུང་ལ། ཆད་
 མ་གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་དར་ན་དགུ་ཆན་བཞིས་སོ་བྱག་དུ་འབྱུང་རོ། །སུམ་ཅུ་
 ཆན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་སྤར་བར་བཏགས་ལ། སྤར་མ་ཆམས་ཀྱང་ཁོ་བོས་རིགས་སྟོབས་གྱིས་སྤར་
 བ་ཡིན་པས་དགོངས་པར་སོང་མིན་བཏགས་ལོ། །གཏན་ཆེགས་སྤར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ཞེས་
 འབྱུང་ཡང་། དེ་དག་ལས་ཞེས་བསྟུང་དགོས་སམ་སྟུམ་སོ། །དེ་ལྟར་ཅོད་ལན་ལྔ་པའི་ཐད་
 འདིར་རྒྱས་པར་སྟོ་བ་ནི། ཆད་གཞལ་ལ་དོགས་པ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་
 ཡང་ཡོད་མེད་གྱི་ཆམ་དབྱེ་ཆད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་དགོས་པ་ནི།
 རྟོགས་གཉིས་ཀས་འདོད་ཅིང་དེའི་གནད་གྱིས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཀྱང་ཆད་མས་དམིགས་
 མ་དམིགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་དགོས་པ་གཉིས་ཀས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་རང་

བཞིན་ཡོད་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཅུ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་པས་ཡུལ་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེས་མ་
དེས་པར། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དེ་རྣམས། །ཆད་མ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་གྲུབ་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཆད་མ་
དེ་རྣམས་ཀྱང་། །རྩིས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་སྟོས། །ཞེས་ཡུལ་ཅན་ཆད་མ་དེ་གང་གིས་འགྲུབ་
ཅེས་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འགྲུབ་བྱེད་ནི་ཆད་མ་གཞན་དང་རང་དང་གཞལ་བྱ་སྟེ་གསུམ་དུ་ཁ་
ཚོན་ཆད་པས་དེར་བརྟགས་ནས་སོ་སོར་འགོག་ཅིང་། དེའང་གལ་ཏེ་ཆད་མ་གཞན་རྣམས་
ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་བཞིས་དང་པོ་དང་། རྩིས་མེ་ཡིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཉིས་
པ་དང་། འོན་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་རྣམས་འགྲུབ། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གསུམ་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་
དག་གི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཞུང་ནས་བཤད་ཅིང་། དོགས་པའི་འཕྲོས་ནི་འདི་ཡོད་དེ། ཆད་མ་
གཞན་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་དོན་ནི་ཆད་མ་རང་མིན་པའི་ཆད་མ་ཞིག་གིས་འགྲུབ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་
པས། དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་ནི་རྩིས་དཔག་གིས་འགྲུབ་པའི་བྱིར་དང་པོ་མི་འཐད་ལ། བྱེད་པོ་
ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། །ཞེས་སོགས་འབྲུང་བ་ལྟར་གཞལ་བྱ་གཞལ་བྱེད་པན་ཚུན་འགྲུབ་
བྱེད་དུ་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་སྐྱེས་པའི་བྱིར་གསུམ་པ་འགོག་པ་མི་འཐད་དོ། །མངོན་སུམ་ཆད་
མས་རང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཕྱོགས་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་བྱིར་དང་པོ་དགག་པའང་ཁས་ལེན་
མེད་པའི་ཚུད་པར་འགྱུར་རོ་སྟུང་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་སུམ་ཆད་མ་རང་བཞིན་ཡོད་
པ་རྩིས་དཔག་གིས་འགྲུབ་ན་དེ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེས་དེས་ན་ལན་མེད་དུ་
འགྱུར་བས་དོགས་པ་དེ་ནི་ཚོལ་བ་མཁས་པ་ལ་མི་འབྲུང་བས་ཉེས་པ་དང་པོ་མེད་ལ། གཞལ་
བྱ་གཞལ་བྱེད་སྟོས་འགྲུབ་ཏུ་ཁས་སྐྱེས་ན་ཁས་ལེན་དེས་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་དམ་བཅའ་སྟན་
སྟངས་པ་ཡིན་པས་སྟོས་འགྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ནི་རང་ལུགས་སུ་རུང་གི་གཞན་ལ་མི་རུང་བས་ཉེས་
པ་གཉིས་པའང་མེད་དོ། །འགྲུབ་བྱེད་ལ་རང་དང་གཞན་གཉིས་སུ་བཅད་ནས་གཞན་བཞག་
པ་ན་རང་གིས་རང་ཉིད་འགྲུབ་པ་འོས་མེད་ཁས་སྐྱེས་དགོས་ཀྱང་ཤེས་པ་ལ་གཞུང་རྣམ་དང་

འདྲིན་ནམ་གྱི་བྱང་པར་བྱེས་ནས་བྱི་མས་སྡེ་མ་གྲུབ་པ་རང་རིག་གི་ཚུལ་དུ་འདོད་ཀྱི། མིག་
ཤེས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་འགྲུབ་པ་རང་རིག་གི་དོན་དུ་མི་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཞིབ་ཆ་དེས་ཉེས་
པ་སྟོང་མི་རྒྱས་པ་ནི། དཔེའི་ཐོག་ནས་ཤེས་ཏེ། མར་མེས་རང་གསལ་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་
གསལ་དགོས་པ་ནི། ཟླགས་སྤྲས་ཀྱང་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པས་རང་རིག་ནའང་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་དེ་ཉིད་རིགས་དགོས་ཏེ། མཚུངས་པའི་བྱིར་དང་། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ལ་སྤར་ལྟར་ཆ་ཤས་
བྱེས་ན་མར་མེ་ལའང་ཆ་ཤས་འབྱེད་དགོས་ཏེ། དེར་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་
རང་བཞིན་ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ཤེས་པ་ལ་རང་རིག་འདོད་དགོས་བྱུང་བ་
ལྟར། མར་མེ་ལའང་རང་གསལ་འདོད་དགོས་ཏེ། འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་འགྲུབ་པོ། །དེའི་
བྱིར་ཐུན་པས་ཀྱང་རང་ཉིད་བསྐྱེད་པས་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་རིགས་པས་གཞོད་པ་
འབབ་ཀྱང་གྲུབ་མཐའི་ནང་སྟོན་ཡིན་ནོ། །ཡང་རང་བཞིན་འདོད་བྱིན་ཆད་ཤེས་པ་ལ་རང་སྟོང་
གཞན་སྟོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ལྟར་མར་མེ་ལའང་ཁ་ཆོན་ཆོད་དགོས་ཤིང་། གཉིས་ཀར་
ཁས་སྐྱངས་པའང་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་མར་མེས་རང་དང་གཞན། །གཉིས་ཀ་གསལ་བར་བྱེད་པ་
ལྟར། །ཅེས་དཔེ་བཀོད་པའི་བྱིར། དེའི་བྱིར་རང་བཞིན་འགོག་པ་ན་ཐོག་མར་ཐུན་པས་རང་
བསྐྱེད་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན། དེ་རྗེས་མཚུངས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མར་མེས་རང་གསལ་བ་
འགོག་ །དེ་ནས་ཤེས་པས་རང་འགྲུབ་པ་བཀག་པ་ན་གཞན་སྟོང་ཟླགས་སྤྲས་ཀྱང་མི་འདོད་
པས་དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་ཞིགས་ཏེ། ཤེས་པ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་འགྲུབ་བྱེད་རང་
དང་གཞན་གང་རུང་གིས་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཆད་མ་
རང་བཞིན་མེད་ན་གཞལ་བྱ་རང་མཆོན་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་
འགྲུབ་པོ། །དེའི་བྱིར་མར་མེའི་དཔེ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཡན་ལག་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ལེགས་པར་
གོ་བར་བྱའོ། །

ལན་བྱག་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་པའི་སྐབ་བྱེད་དགག་པ་དང་། བསྐྱབ་
བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལུང་གིས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་
སྤར་སྤར་བསྐྱབ་ན་སྤྱི་པོ་ཚོས་ཀྱི་གནུས་སྐབས་ལ་མཁུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བ་དག་གི་
ཚོས་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་རང་བཞིན་དང་། ཡོང་ཚོས་རྣམས་གང་དང་གང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་
མ་བསྐྱབ་ཡིན་པ་སོགས་དེ་སྤར་བྱེད་ཐག་རབ་ཏུ་བྱེད་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཏུ་
ན་མཐའ་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྤར་ཡིན་ཡང་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སྐབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་
རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། རྟེན་འབྲུང་ཡིན་ན་རང་བཞིན་དུ་འགལ་བ། རྟེན་འབྲུང་མིན་ན་ཏ་
 ཅང་ཐལ་བ། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་འང་སྒྱུར་བ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་མཐུག་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་
 བོ། གལ་ཏེ་དགྲོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་འགྲུལ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེན་དུ་ཉི་
 གཞན་དབང་གིས་བྱུང་བའི་དྲོས་པོར་འབྲུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་པོ་ལྟེ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱུ་
 བར་ཅི་ལྟར་འབྲུར་ཏེ། རང་བཞིན་ཡིན་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་བཅོས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆངས་སྟོང་ལ་གནས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཉག་པ་
སྟགས་སུ་རིགས་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུ་ལ་ཉེ་དགེ་བའི་ཆས་རྒྱུ་རྒྱུ་གི་རོ་
པོའམ་རང་བཞིན་དེ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་འགྲུལ་ལའང་མ་བརྟེན་པར་སྟེ་ན་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཆངས་པར་སྟོང་
པ་ལ་གནས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆངས་པར་སྟོང་པ་ནི་ནམ་གྲང་གི་དོན་དུ་ཡིན་
ལ་དེ་ནི་ཆངས་སྟོང་ལ་མི་སྟོས་པར་སྟེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འང་གི་སྒྲས་བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་མི་འཐད་
པར་མ་ཐད་མ་བརྟེན་པར་སྟེ་བའང་མི་འཐད་ཅེས་པར་སྟོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་མ་བཞེན་པར་སྐྱེ་བ་རྒྱ་དང་མི་ལྟ་བུ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྟག་པ་ཉིད་འབྱུང་རོ། །ཆོས་དུས་ཆོས་མ་ཡིན་པའང་མེད་

པར་འགྱུར་ཞིང་འཛིག་ཏེན་པའི་ཐ་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་
བཏེན་ནས་འབྱུང་བ་ལས་བརྒྱུམས་ཏེ་འཇུག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་ངེས་འབྱིན་སོགས་ལ་འང་སྟོན་
དུ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་མི་དགེའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་བཏེན་སྟེ་
ན། །ཞེས་སོགས་རི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་འོས་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ལྷ་མེད་པ་དེ་བས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འདུས་བྱས་འདི་ཀྱན་འདུས་མ་བྱས་པ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་ཏེ། ལྷ་དང་རྒྱུན་གྱིས་མ་བྱས་པ་འདུས་མ་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་
དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོས་མེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་པའི་
མཐུན་ཀ་མི་འཇུག་སྟེ། སྦྱབ་བྱེད་བཀག་པའི་བྱིར་རོ། །

ལན་བདུན་པ་ལ་གཉིས། རང་ལ་སྟོན་བརྗོད་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་། བྱོགས་སྒྲ་མ་
ཉིད་ལ་སྟོན་བརྗོད་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གྲང་ཞིག་བརྗོད་བྱའི་རུང་བཞིན་དང་བཅས་
པའི་ཞེས་མིང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྦྱོབ་པ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ལན་གདུབ་སྟེ་བཅད་པའི་
རིགས་ཀྱི། རྩ་མིང་རང་བཞིན་ཡོད་པར་མི་སྦྱོབ་པས་ང་ལ་བཞུགས་པར་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁས་ཁྲུངས་འགལ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཅོད་པ་གཞི་མེད་དུ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མིང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་གྲང་ཡིན་པ་འདྲི་ཅི་དེ་ནི་ཡོད་པ་འཇུག་མེད་པ་
ཞིག་ཡིན་བཏགས་གང་ན། གལ་ཏེ་ཡོད་དུ་མ་མེད་ཀྱང་རྩུང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱོས་པ་གཉི་ག་ཉམས་པར་
འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། མིང་མེད་པ་དེ་མེད་ན་མིང་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་གི་གཞི་མེད་པས་
གཞི་མེད་མིང་ནི་མེད་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སྦྱོབ་པ་ཉམས་ལ། མིང་མེད་པ་ཡོད་ན་ནི་མིང་མེད་
ཤེས་བྱ་ལ་བྱུབ་པའི་བྱིར་མིང་ཡོད་ཤེས་བྱ་ལ་ཞེས་པས་མིང་ཡོད་པར་སྦྱོབ་པ་ཉམས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྤར་བསྟན་

པས། མིང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་ཟིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དུས་བཅའ་མེད་པའི་སྐྱེ་ཀྱ་གུང་
ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལན་བརྒྱུད་པ་ནི། འོན་ཏེ་རང་བཞིན་ཞིག་ནི་ཡོད་ལ། ཆོས་ལ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་
དོགས་པ་འདྲི་ནི་མཁས་པའི་ལུགས་ལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་དོགས་པ་དེ་ནི་མི་
མཁས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ང་ལ་སྐྱེ་ཀྱ་མི་འཇུག་གོ། །

ལན་དགུ་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་ཡོད་པ་ཉིད་འགོག་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་
རྩ་བ་ཏུ་འགྱུར་སྟེ། དངོས་པོ་ནམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལ་ཁྱོད་ནི་འགོག་པར་བྱེད་པས་
སོ། །ཆོག་ཤང་ཐ་མ་འདི་རང་འྲེལ་དུ། ཁྱོད་ནི་འགོག་པར་བྱེད་པས་སོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་
བཤད་དོ། །དེང་སང་གི་འགྱུར་ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་མེད་པ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་
ན་ནི་དེ་ལ་འགོག་པ་མེད་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་སྟེ། ཆད་མས་མ་འགོག་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བཤམ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་གྲང་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་འགོག་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་མེད་ཡིན་ན་འོ་
ན་ཡོད་པ་ལ་འགོག་གི་མེད་པ་ལ་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲིམ་པ་དེ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཉམས་
ཞེས་པའི་ཐ་ཆོག་གོ། །

གསུམ་པ་ནི། དགུག་པར་བྱ་བ་ལོག་འཛིན་ཏེ་ཐུ་བྱག་གི་སྐབས་ནས་ཤེས་སོ། །ཅི་
ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་ན་ང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་
གྱིས་འགོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ནི་ཡང་དུག་པ་མིན་ཏེ་འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིམ་
སོ། །དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱེ་ཤང་མེད་ཅེས་འགོག་གི། རབ་
རིབ་བྲལ་བའི་ལུགས་ལ་སྐྱེ་ཤང་གཞི་ནས་མ་གྱུར་པས་དགུག་རྒྱ་དང་སྐྱབ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་
ལྟར་དགུག་སྐྱབ་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་པོའི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་བྱས་པར་ཟད་ཀྱི་

རང་དབང་དུ་དགག་སྒྲིབ་ཅི་ཡང་བྱས་རྒྱུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་རྟོ། །

ལན་བཅུ་པ་ནི། ཆོག་མེད་པར་ཡང་མེད་པ་ཡི་རིགས་ལ་འགོག་པ་འབྲུབ་པར་འགྱུར་
ཞེས་པ་དེ་ལ་ལན་ནི་འདི་སྐད་དུ། རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའི་ཆོག་འདིས་ནི་གཤོད་ནས་རང་བཞིན་
མེད་པ་ལ་དེར་མེད་ཅེས་པར་གྱོ་བར་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྤར་སྒྲུབ་བ་བྱས་སེལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །

ལན་བཅུ་གཅིག་པ་ནི། སྤྲིག་རྒྱུའི་དཔེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བདེན་པ་ལ་བདེན་འཛིན་
འགོག་པ་ཁས་སྐྱབས་ནས་ངེད་ལ་དཔེ་དེས་རྩོད་པ་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་གང་ཡིན་པ་དེར་ཡང་ཅི་ནུས་
ཀྱང་དཔེ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཐད་དེ། དེའི་ཚུལ་ཁོ་པོས་གཏུན་ལ་དབབ་པར་འགྱུར་བས་
ཉན་པར་གྱིས་དང་། འདི་ལྟར་གྲུལ་ཏེ་སྤྲིག་རྒྱུ་རྒྱུར་འཛིན་པ་དེ་ལ་རྩང་བཞིན་ཡོད་ན་རྒྱ་དང་
རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནུས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རྟོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དབང་པོ་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱུ་རྒྱུན་མང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་མཐོང་ལ། འཛིན་པ་གང་དང་གང་ཞིག་
བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་ནུམ་སྟེ་ཡིན་པ་ཁོ་
ནའོ། །གྲུལ་ཏེ་འཛིན་པ་རྩང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེ་ལ་སྤྱི་ཡིས་སྒྲོག་སྟེ་མེ་
ལ་ཆ་བ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བས་སྒྲོག་ཐབས་མེད་དོ། །སྒྲུག་མ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པོ་སོགས་ལ་འང་
ཉེན་འབྱུང་དང་རང་བཞིན་འགལ་བའི་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དེའི་བྱིར་དེ་
དག་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲུག་ཀྱི་དེ་མེད་དོ། །མདོར་ན་གཞུང་ཆོན་དང་པོས་དཔེ་རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཉན་པར་བསྐྱལ་ནས་དེ་རྗེས་གཞུང་ཆོན་གཉིས་པས་དཔེ་རང་བཞིན་
མེད་པའི་ཚུལ་བཤད་ཅིང་། གལ་ཏེ་འཛིན་པ་སོགས་ཆོག་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་དེ་ལས་གཞན་
དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཤོད་པ་བསྐྱར་ཏེ། དེ་ལོག་ཆོག་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས་རིགས་པ་དེ་སྤྲུག་མ་ལ་སྤྱར་བའི་
སྟོན་ས་མཐུག་སྤྱད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལན་བཅུ་གཉིས་པ་ནི། སྤྲིག་རྒྱུའི་དཔེས་ཁྱོད་ལ་སྒྲོག་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པར་

བསྐྱབས་པའི་ཆེ་སྤར་སྤྱག་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྲས་པ་གྲང་ཡིན་པ་འདྲི་དྲང་ནི་ཚོད་ལན་སྤྱ་
མས་ཀྱང་གཏུན་ཆོག་མེད་པའི་ཚོད་པ་ཡི་ལན་བཏུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། གཏུན་ཆོག་ནི་
སྤྱ་དྲག་གི་ཡ་གྲུལ་འགོག་པ་ཡིན་པས་འཛིན་པ་ལ་བཞད་པའི་རིགས་པ་འདིར་ཡང་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། སྤར་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནམས་ཀྱང་འདི་ལ་མཚུངས་པར་སྤྲ་
རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པའི་འབྱུང་ལས། འདི་ལ་སྤྱ་མས་གཏུན་ཆོག་མེད། །ལན་
བཏུབ་བསྐྱབ་བྱར་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །སྤྱ་མ་སྤྲིག་རྒྱུའི་དཔེས་ཆོག་པ། །བསྐྱབ་ཆེ་སྤྲས་པ་གང་
ཡིན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་དང་བསྐྱབ་ན་སྤྱ་མ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་སྤྲིག་རྒྱུའི་སྐབས་དང་སྤྲ་
དགོས་པར་མངོན་ནོ། །

ལན་བཅུ་གསུམ་པ་ནི། འགོག་བྱེད་དགག་བྱ་ལས་སྤྱ་བ་དང་ཕྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་
ཏེ་དུས་གསུམ་དུ་བརྟགས་ནས་གཏུན་ཆོག་ལ་ཚོད་པ་གྲང་ཡིན་པ་དེར་ཡང་སྤྲ། དགག་
བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལན་བཏུབ་པ་ཉིད་དེ་དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་གསུམ་གྱི་གཏུན་ཆོག་ནི་སྟོང་ཉིད་སྤྱ་བ་ནམས་ལ་སྤྲེད་དེ། འགོག་བྱེད་
སྤར་ཡོད་ཀྱང་དུས་དེར་དགག་བྱ་བྱ་མི་དགོས་ལ། རང་བཞིན་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པར་
དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་བ་ཡང་རང་ལུགས་ལ་སྟོན་མེད་ཅིང་། བ་རོལ་ལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲང་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་སྤྲེད་པ་དེ་ལ་དགག་གཞག་སོགས་དོན་ནམས་ཐམས་
ཅད་སྤྲེད་ཅིང་། གྲང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་སྤྲེད་པ་དེ་ལ་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མི་སྤྲེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲང་ཞིག་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་བ་དྲང་རྒྱེད་གྱིས་བཙས་པའི་རྟེན་
འབྱུང་དྲག་དབྱེ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར་འདོམས་པའི་གསུང་མཆོག་མཚུངས་པ་མེད་པ་
གང་ལ་མངའ་བ་ཡི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྷན་འདས་དེ་ལ་བཀའ་འདིན་རྩིས་སུ་བྱས་པའི་སྟོན་ས་
གྲུས་པས་བྱག་འཆུལ་ལོ། །སྟོང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་

གྲིས་རྟེན་འབྱུང་དུ་གོ་སྟེ། དཔེར་ན་རྩེ་ཆ་བ་རྩེ་རང་བཞིན་མིན་ཞེས་བརྗོད་བ་ན་དེ་སྟོ་བྱུང་
བའི་རྟེན་གྲིས་བཅོས་བར་གོ་བ་ལྟར། གཟུགས་སོགས་རང་གི་རང་བཞིན་མིན་པར་ཤེས་པ་
ན་རྟེན་གྲིས་བཅོས་བའི་རྟེན་འབྱུང་དུ་གོ་ལ། རྟེན་གྲིས་བཅོས་བར་ཤེས་པས་ཀྱང་རང་བཞིན་
མིན་པར་རང་སྟོབས་གྲིས་ཤེས་པས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དབུ་མའི་
ལམ་དུ་དོན་གཅིག་ཚུལ་ཡང་སྟོང་པས་མེད་མཐའ་དང་བརྟེན་པས་ཡོད་མཐའ་སེལ་ལ། ཚུལ་
དེ་གཉིས་གྲིས་དབུ་མའི་ལམ་འགྲུབ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྲིས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྩ་ཤེས་ལས།
གང་ཞིག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ཉིད་བརྟེན་
ནས་གངགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་
བའི་དོན་དུ་བཤད་ནའང་རུང་ངོ་། །འདིའི་དོགས་གཅོད་རྒྱས་པར་ཤིག་ཆེན་དུ་འབྱུང་བས་དེར་
བལྟའོ། །

ཅོད་པ་སྒྲོག་པའི་ཆོག་ལེའུར་ཞེས་སོགས་ནི་གོ་སྟོབས་མ་སྟོབས་སོ། །

འདིར་སྤྲས་པ། བདུད་ཅི་མཚོག་འདིས་འགྲོ་བ་གདུང་བའི་རྒྱ། །བསལ་བར་བཞེད་
ནས་སྤྲ་མེད་བསྐལ་བ་རུ། །མཐའ་བལ་ཟབ་མོའི་དོན་ཕྱིར་རྒྱང་ལག་སོགས། །བཏང་བའི་རྒྱལ་
བ་སྤྲུགས་རྩེ་ཅིས་མི་ཆེ། །བསྟན་བའི་སྤྱིང་པོ་འདི་དང་མཇུག་དུས་སུ། །ལམ་གཞན་སྤངས་ཏེ་
ཅི་གཅིག་མ་བསྟོམ་ན། །འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་སྤར་ལས་རིང་བ་ཞིག་། །འབྲུམས་པར་ངེས་པས་
སྤྲུག་བསལ་བཟོད་དམ་ཅི། །ཤེ་མ་ཤི་ཏུད་རིན་ཆེན་གླིང་སོང་ནས། །སྟོང་པར་སྟོག་པའི་རང་
ཚུལ་རི་ལྟ་བར། །དལ་འབྱོར་སྟོང་ཟད་མི་ཆེ་པལ་ཆེར་ཐལ། །སྤྲས་བཅས་རྒྱལ་བས་བདག་
ལ་སྤྲུགས་རྩེས་གཟིགས། །དེ་ལྟར་འབད་བའི་ལེགས་བྱས་མན་ད་ར། །སྤྲ་མ་ལྟ་ཡི་སྤྲུགས་ལ་
ལེགས་འབུལ་ན། །སྤྲུགས་རྩེས་བཞེས་ནས་འགྲོ་བའི་སྟོངས་པའི་སྤྲན། །སེལ་བའི་སྟོན་མེ་
མཚོག་དུ་བདག་བྱིན་སྟོབས། །

ཅེས་ཅོད་ཆོག་གི་འབྲེལ་བ་སྐོལ་ངན་སྤྱེ་མར་འཐག་པའི་གནས་ལྷགས་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ནི་ཤིང་སྐྱལ་ལྷ་བ་ལྷ་པའི་ཡར་ཆེས་རྒྱས་ལྷན་འབྲུབ་སྦྱོར་གྱི་ཉིན་ལམ་མིང་པ་ངག་དབང་
ལྷན་ཆོག་ནས་སྦྱར་བ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་མི་ལུབ་པའི་རྒྱུ་དུ་སྦྱར་ཅིག་གྲ། །
དགེའོ། །

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་མཁས་པ་དགྲེས་པའི་རྩལ་མོ་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ་མཆུ་ལྟོ་ལ། འགོ་ལ་གཅིག་དུ་བཅེ་བའི་གཞན་དབང་གིས། །བདུད་ཅིའི་
ཆོས་འདི་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །བྱ་དགའ་སྦྱོད་པ་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་བརྟེན་པའི། །མགོན་པོ་
ཐུགས་རྩེ་ཅན་ལ་སྦྱབས་སུ་མཆི། །རྒྱལ་བའི་མཁུན་རབ་ཀྱན་བསྐྱེས་འཇམ་པའི་དབྱངས། །ཟབ་
མོའི་དོན་གཟིགས་འཕགས་མཆོག་སྤྱུ་སྤྱུབ་སོགས། །དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྒྲ་མ་ཆོགས་
རྣམས་ལ། །ཐོལ་མེད་དད་པའི་ཡིད་ཀྱིས་ཐུག་བགྱིའོ། །མཆོག་དུ་མི་མཁས་སྒྲིངས་པ་བདག་
ལྟ་བུས། །གཞན་ལ་པན་པའི་རེ་བ་མ་མཆིས་ཀྱང་། །རང་ཉིད་ལམ་འདིར་བག་ཆགས་འཛོག་པ་
དང་། །དན་པ་གསོ་ཕྱིར་བཅུམ་ལ་སྦྱོ་བ་བཏེག། །འདིར་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ་
གསུམ། །མྱད་གྱི་དོན། །གཞུང་གི་དོན། །མཁུག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ནི། །རྒྱ་གར་ཞེས་སོགས་ཏེ་གོ་
སྟོའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། །སྟོན་འགོ་མཆོད་པར་བརྟེན་པ། །དངོས་གཞི་གཞུང་དོན་བཤད་པ།
མཁུག་སྤྱད་བསྟོ་བ་མཛད་པའོ། །དང་པོ་ནི། །ཐུབ་དབང་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱང་གིས་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོལ་བ་དྲུང་འཛིག་པ་དྲུག་འཆད་འཇུར་གྱི་རིགས་པའི་ཚུལ་འདྲི་ཡིས་ནི་སྤངས་
པར་སྦྱར་བ་སྟེ། །དེའང་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་སྟོན་ནས་སྤངས་

ཤིང་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་འཛོག་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་པའི་ལྷན་འདས་དེ་
ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ་སྟེ་འདུད་ཅེས་པའོ། །མཚོད་བཟོད་ཀྱི་གཞུང་འདི་ལ་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
བཞི་འགྲེལ་པར་བྱུང་སྟེ་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞུང་གི་ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ། ལུས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལ་
མཉན་པར་བསྐྱལ་བ། མཉན་བྱའི་གཞུང་དོན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུང་དུག་
གྱི་སྟོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་རྣམ་པར་འདྲས་ཤིང་། མཐའ་བཟའ་དེར་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་ཏེ་
མི་གནས་པ་དེ་དུག་གིས་ནི་རྒྱུན་ཏེ་ཉེན་ཅིང་འགྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་
མཚན་མར་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་འདིར་ནི་གཞི་དེ་ལས་
བརྒམས་ཏེ་འཆད་པར་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རེ་ཞིག་ཉེས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་མེད་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ནི་
ཁྱིད་ཀྱི་གཞུང་ལས་གྲང་རྣམ་པར་བསྟོག་ཟེན་པས་དེ་བསྟོག་པའི་ཚུལ་ནི་རྒྱས་པར་འདིར་མི་
སྟོ་ལ། ཁྱིད་ཀྱི་མེད་ཉིད་བསྟོག་པའི་རིགས་པ་གང་དང་། དའི་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱགས་པ་
གྲང་གིས་ཡོད་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡང་བསྟོག་པར་འབྱུང་བས་དའི་ཚུལ་ལ་སྟོད་ཀྱི་བྱི་མ་སྤངས་ཏེ་
མཉན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱལ་བའོ། །གང་ཞེས་པའི་སྐྱབ་བཞག་ཟེན་ལ་སྐྱར་བ་ཅ་བའི་འགྲེལ་
ལ་གནས་ཤིང་འཆད་འབྱུང་ལ་སྐྱར་བ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ལྟར་བཞག་
དོ། །མེད་ཉིད་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི་རྟེན་འགྲེལ་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་བྱས་སྤང་བས་དེས་ཡོད་
ཉིད་འགོག་པ་ཤེས་སྟའོ། །སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་། སྟེ་འཇིག་གི་
མཐའ་གཉིས་དང་། སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐའ་གཉིས་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སོགས་
པལ་ཆེར་རྣམ་གྲངས་སུ་བྱས་ནས་བསྟན་པར་སྤང་བས་གནད་འདི་ཤེས་ན་གཞུང་གི་འགོ་
ཞབས་ཀྱང་ལམ་གྱི་ལུས་གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་བར་རྟོགས་པ་ལ་བྱུང་ཆེ་བར་སྤང་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡོད་མེད་འཁོར་འདས་ཀྱི་མཐའ་སྒྲིབ་དགག་པ། ཡོད་པ་འདིག་
ཉེན་གྱི་མཐའ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པས་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་སོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། ཡོད་མཐའ་འགོག་པ། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་གྲོལ་ལམ་དུ་བསྟན་པ། ལམ་དེས་རི་
ལྟར་དགོལ་བའི་ཚུལ་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི། །རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་བྱིས་པའི་སྒོ་
ལ་སྤང་བ་བཞིན་བདེན་དགོས་ལ། རི་ལྟར་བྱིས་པས་བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་གཏེ་
བདེན་པར་གྱུར་ན་ནི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་པས་བྱིས་པ་དེ་དག་མཆོན་མའི་
དངོས་པོ་སྟེ་ཕུང་པོའི་སྟག་མ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཟག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བཞུགས་ནས་ཆེས་
སྤྲ་བར་ནམ་ཐར་དུ་འགྱུར་བེན་པ་གང་གིས་མི་འདོད་དེ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མི་
འདོད་པ་ལ་རྩྭ་མཆོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་རྩྭ་མཆོན་ཡང་ཁྱོད་
ལྟར་ན་བྱིས་པས་དེ་ཉིད་མཐོང་དགོས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལས་ལྷག་པའི་གྲོལ་ལམ་ནི་
འཕགས་པ་དག་བཙུང་བ་ནམས་ལའང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱིས་པས་བརྟགས་པ་ལྟར་
མི་བདེན་པས་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་མཐའ་ཁེགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལྟ་བུ་པས་མི་གྲོལ་བར་བསྟན་པ། ཡོད་མེད་ཀྱི་
མཐའ་ལས་འདས་པས་གྲོལ་བར་བསྟན་པ། དེ་ལ་མི་འཐད་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ཡོད་པར་ལྟ་བུ་པས་དཔྱལ་བ་སོགས་སྤིད་པའི་ཆ་འགའ་ཞིག་ལས་གྲོལ་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་
ནམ་པར་མི་གྲོལ་ཏེ། ལྟ་བུ་དེ་ཡང་འཁོར་བའི་རྩྭ་ཡིན་པའི་བྱིར་མེད་པར་ལྟ་བུ་པས་ནི་སྤིད་པའི་
ཆ་འདྲི་དག་གང་ལས་ཀྱང་འདའ་བར་ལུས་པ་མིན་ཏེ། ངན་སོང་ལས་ཀྱང་འདའ་བར་མི་ལུས་
པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིན་ཆེན་གྱི་བུང་བ་ལས། ཡོད་པ་པ་ནི་བདེ་འགྱོར་འགྱོ། །མེད་པ་པ་ནི་
ངན་འགྱོར་འགྱོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་དྲང་དངོས་མེད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ས་ནི་
བདུག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་དེ། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས། ཡང་
དག་ཇི་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་པས། །གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཐར་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་འཁོར་བ་དང་། དངོས་མེད་མུང་འདས་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་ན། དེ་དང་དེ་མདོ་ལས་བསྟན་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཉོག་པས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདྲི་བ་ཉེན་དྲང་མུང་ན་ལས་འདྲས་པར་སྒྲོལ་
ཞིང་སེམས་ཉེ་གནས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་གཟིགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་འདྲི་བ་ཉེན་དྲང་མུང་ན་
ལས་འདྲས་པའི་སྒྲོལ་སེམས་མེད་པས་སྤྲོད་པ་དྲང་ནི་མུང་ན་ལས་འདྲས་པ་གཉིས་པོ་འདྲི་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་བསྟན་པ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་འཁོར་བ་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཐར་པ་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྲེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཙམ་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ངེ་ལྟར་འཛོལ་པའི་
ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
འཁོར་འདས་གཤེས་ལ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མུང་འདས་ཐོབ་པ་དང་། འཁོར་བ་བསལ་བའི་
རྣམ་གཞག་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཉེ། རི་བོང་གི་རྩས་མོ་བཤམ་གྱི་བྱ་བཅད་པ་མི་རུང་བ་ལྟར་
རང་བཞིན་མེད་པའི་མུང་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པའི་འཁོར་བ་སྤངས་པ་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྲོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཙམ་ཉིད་མུང་ན་ལས་
འདྲས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་ཀྱི། གཤེས་ལ་གྲུབ་པའི་འཁོར་བ་གསར་དུ་བསལ་བྱུང་དང་། གཤེས་
ལ་གྲུབ་པའི་མུང་འདས་གསར་དུ་གཞག་བྱུ་ནི་མེད་དེ། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་
པར་བྱ་བ་རུང་བཅད་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་
གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་དུ་བསལ་གཞག་མེད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་མོད། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་
སྟོན་དུ་དངོས་པོ་སྤར་འབྱུང་བའི་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་བྱིས་ཐོ་བ་ལ་སོགས་པས་བཙམ་ཞིང་གཞིག་
པ་ལ་རྩི་ལྟར་འགོག་པ་ཞེས་ནམ་པར་བཏགས་པ་བཞིན་དུ་དྲེ་བཞིན་དུ་མ་པ་ནམས་ཀྱིས་
ཀྱང་སྒྱུ་མས་བྱས་པའི་གཤེད་མས་སྒྱུ་མས་བྱས་པའི་དག་པོ་གསོད་པ་ལྟ་བུའི་འགོག་པ་ཙམ་
ཞིག་ནི་བཞེད་དོ། །ཆིག་རྒྱུ་ཐ་མའི་དོན་ནི། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། རྩི་ལྟར་སྒྱུ་མའི་སྤང་པོ་
ལ། སྦྱེ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་སྤང་ཡང་། །དེ་ལ་དོན་གྱིས་ཡང་དག་ཏུ། སྦྱེ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་མེད་
ལྟར། །དེ་བཞིན་སྒྱུ་འབྲེའི་འཛིག་རྟེན་ལ། སྦྱེ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་སྤང་ཡང་། །དམ་པའི་དོན་དུ་
སྦྱེ་བ་དང་། །འཛིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་སྟེ། འཛིག་
རྟེན་སྦྱེ་འཛིག་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ནམ་གངས་སུ་བཤད་དགོས་པ་ཚུད་ལན་གྱི་འབྲེལ་ལ་བཏགས་
ན་ཤེས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་འདས་ལ་དོན་དམ་པར་སྤང་སྤང་བྱར་མེད་པར་འདོད་མོད་
ཀྱི་ཐ་སྟོན་དུ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྤངས་སྤང་ཙམ་ཞིག་ནི་འདོད་པས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་
གྲོལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ཕྱགས་དགག་པ། རང་ཕྱགས་གཞག་པ། དེ་ལ་ཚུད་པ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སྒྱུ་
བས་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཁོར་བ་སྤར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་བྱིས་གཉེན་པོས་བཙམ་ཞིང་
ནམ་པར་འཛིག་པས་ཉེ་ཞིག་པའི་སྒྲོ་ནས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། འདུས་བྱས་ཀྱི་འཁོར་
བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་ནི་མིན་ཞེས་འཛེར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་
ན་ཁྱིད་ཀྱི་འགོག་པ་དེ་ནི་སྒྱུ་ལ་མངོན་སྒྱུ་དུ་འགྱུར་ཉེ་རྟེན་མེད་པས་གང་ལའང་མངོན་དུ་མི་
འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྤིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་

པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞིག་བ་སྟེ་སྤྱག་བསྐལ་འགགས་པའང་ངེ་ལྟར་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཤེས་པ་
པོའི་གང་ཟག་ཚྭ་ག་པས་ཤེས་པར་བྱར་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་པོའི་ལུགས་ཀྱིས་ཐུང་འདས་ལ་ཐུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་མ་
བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། སྤྱ་མ་ནི་འཕགས་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
གྱུར་པས་དེ་ནི་སྤྱ་ལ་མངོན་སུམ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཁྲན་ཀ་དེས་སེལ་ལ། སྟེ་བ་ཟད་དོ། །འདི་
ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ལྟ་བུས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་
པས། གཞིག་ཤེས་པ་དེ་ངེ་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་ཁྲན་ཀ་འང་དེས་སེལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་
ཏེ། གྲུལ་ཏེ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་ཐུང་པོ་མ་འགྲགས་ན་ནི་ཉོན་མོངས་ཟད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཐུང་ལས་
འདས་པར་མི་འགྱུར་ལ། གྲུང་གི་ཆེ་འདིར་ཐུང་པོ་དེ་འགྲགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ན་གྲོལ་
བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། སྤྱག་བསྐལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་
པ་ཞེས་སོགས་གསུངས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཆེ་བྱི་མར་ལྷག་མེད་དུ་ཞུགས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གཞུང་ཆོན་ལོགས་སུ་
གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱག་བསྐལ་འདི་ཞེས་ཏེ་ཆེ་གསོས་པའི་བྱིར་ཡང་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐུང་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །འོ་ན་ཐུང་པོ་དང་ལྷན་བཞིན་དུ་དེ་སྤོང་ཚུལ་ངེ་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་གང་ཡིན་
གཞུང་འོག་མའི་སྐབས་སུ་གསལ་བར་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཐད་པའི་ཕྱོགས་གཞག་པ་དང་། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སྦྱང་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་སྤང་བའི་སྐྱེལ་དང་རབ་རིབ་དག་པའི་མིག་གིས་བལྟས་པ་ན་ཅི་
ཡང་མི་སྤང་བ་ལྟར། མ་རྟེན་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་ཐུང་པོ་ལ་མ་རྟེན་པའི་རབ་

རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ན་སྒྲེ་བ་དྲང་ནི་འགྲག་བཤང་རུང་
སྟེ་མཆན་མའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགྲའ་ཡང་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ཉིད་དེ་དེ་ཙམ་ཞིག་གི་
སྟོན་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྤྱང་ན་ལས་འདུས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་སོ་
ཞེས་སོགས་ཀྱང་དེའི་སྟོན་ཡིན་པས་འདུས་བྱས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤང་འདས་ཐོབ་པར་
འདོད་ཀྱི། སྤང་བོ་སྤང་ཡོད་ཕྱིས་རྣམ་པར་འཇིག་པས་ཐོབ་པར་མི་འདོད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཆན་
ཡང་གཤམ་ཏེ་ཆོས་སྤང་འདས་མཛོན་སྤྱམ་དུ་ཤེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་འཁོར་བའི་སྤང་བོ་འདྲི་
ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་རོ་གཅིག་མིན་པའི་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྤང་ཚུལ་ཡོད་ན་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་
རྣམ་པར་འཇིག་པས་འགོག་པར་རིགས་ནའང་དེའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་རོ་
གཅིག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་འགོག་པ་ཁོ་
ནའོ། །ཆོག་རྒྱུད་འདི་གཉིས་འགྲེལ་བ་ལྟར་ན་གཞུང་འོག་མ་དང་སྟེལ་ལོ། །འདིར་ཅུང་ཟད་
དབྱེད་ན། སྤང་འདས་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤངས་པས་བྲབ་པ་དང་། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱག་
བསྐྱལ་རྒྱན་འཆད་པའི་ཆ་ལ་སྤང་འདས་སུ་མི་རུང་བས་བྲབ་པ་ནི་གཞུང་འདི་དང་རིགས་
ཆོགས་གཞན་དུའང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་ལུགས་འདིའི་ཕྱན་མོང་མིན་པའི་བྲང་ཆོས་སོ། །དེའི་
རྒྱ་མཆན་ཡང་སྤང་འདས་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་སྤངས་པས་མ་བྲབ་ན། སྤྱག་བསྐྱལ་འདི་མ་ལུས་པ་
སྤངས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤང་དང་། གཤམ་ཏེ་སྤང་བོ་མ་འགགས་ན། །ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་
དང་འགལ་ལ། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཅོམ་པའམ་རྒྱུན་གཞན་ཀྱིས་གཞིག་པའང་རུང་སྟེ་
ཞིག་པ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་དངོས་པོ་ལས་མ་འདས་ཤིང་། དངོས་པོ་ལ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས་བྲབ་ལ།
སྤང་འདས་ལ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བྲབ་པས་ཞིག་པ་སྤང་འདས་སུ་མི་རུང་བའང་ལེགས་
པར་བྱལ་བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཅ་ཤེས་ལས། ཅི་ལྟར་སྤང་ན་འདས་པ་ནི། །དངོས་དང་དངོས་མེད་
གཉིས་ཡིན་ཏེ། །སྤང་ན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་

ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དངོས་མེད་དང་འདིའི་ཞིག་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འདི་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་ཞིག་སྟེ་གཞན་ཡང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་མཐའ་ཡས་སོ། །འོ་ན་
 ལུང་འདས་གསར་དུ་ཐོབ་པས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐལ་སྤངས་པར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
 སྤྱག་བསྐལ་ཀྱི་ལུང་པོ་ལ་གནས་བཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། འདི་འགག་པས་
 འདི་འགགས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་འགག་རིམ་དང་མཐུན་པའི་ལུང་འདས་ལུང་པོའི་
 འགགས་པ་སྟེ་ཞིག་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་སྤྱར་ཀྱི་དམ་བཅའ་གཉིས་པོ་མི་འཐད་ཅེ་ན། སྤྱག་
 བསྐལ་སྤངས་ཚུལ་དེ་ཉིད་རྒྱན་འཆད་པའི་སྟོན་སྤངས་དགོས་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་རེད་
 ཀྱི་ལུགས་ལ་སྤྱག་བསྐལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་སྟོན་སྤངས་པར་འདོད་ཀྱི་སྤྱར་
 ལྟར་མི་འདོད་པས་སྐྱེད་ཀ་དང་པོ་མེད་ལ། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་བའི་ལྷོག་
 རིམ་སྟོན་གྱི། ལོག་པའི་ཆ་ལ་ལུང་འདས་སུ་ངོས་བཟུང་བ་མིན་པས་ཉེས་པ་གཉིས་པའང་མེད་
 དོ། །དེས་ན་འཁོར་འདས་སུ་འདོག་ལུགས་ནི། སྤྱག་བསྐལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ནས་ཡོད་པ་
 ལ་སྐྱེབ་བྱེད་གཏི་སྤྱག་གི་མཐུས་དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱག་བསྐལ་དང་
 བཅས་པའི་འཁོར་བ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། སྐྱེབ་བྱེད་དང་བྲལ་ནས་རང་བཞིན་དག་པ་ལ་དག་པར་
 ཤེས་པའི་ཆེ་གྲོལ་བ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་ནམ་
 པར་གྲོལ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
 ལུང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བའང་དགོངས་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རབ་རིབ་དང་
 སྐྱེའོད་ཀྱིས་དཔེས་བཤད་ན་གསལ་ཏེ། གཞི་གང་ཞིག་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་སྐྱེའོད་དུ་སྤྱང་བ་
 ན་སྤང་ངོར་ནི་སྐྱེའོད་ཡིན་ལ། དོན་ལ་ནི་སྐྱེའོད་ཀྱིས་སྟོང་པས་དེ་འབྲེལ་སྐྱེའོད་སེལ་ཚུལ་ནི།
 དོན་ལ་བསལ་རྒྱ་མེད་ཅིང་སྟོང་པ་སེལ་དགོས་ལ་དེའང་སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རབ་རིབ་སྤངས་པའི་
 སྟོན་སྤངས་བསལ་དགོས་ཏེ། རབ་རིབ་མ་སྤངས་ན་སྤང་གཞི་འབྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་གཞན་

བསྟེན་ཀྱང་མི་ཁེགས་ཤིང་། རབ་རིབ་སྤངས་ན་ཐབས་གཞན་མ་བསྟེན་ཀྱང་སྐྱེ་ཤད་ཀྱིས་དག་
པ་རང་ལྷགས་སུ་འཆར་རོ། །དེའི་ཆེ་སྐྱེ་ཤད་ཀྱིས་དག་པ་ནི་སྤང་རྩོམ་སྟོ་བྱར་དྲུག་པ་ཡིན་གྱི་
དོན་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིན་ཏེ། དོན་ལ་ནི་སྤང་ནས་རང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེ་
དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་མཐུས་ཕྱང་པོ་སྤང་བ་ན་སྟོ་རྩོམ་ནི་བྱུང་ལ། དོན་ལ་ནི་ཕྱང་པོས་སྟོང་
བས་སྤང་ཕྱོགས་སྟོང་ཕྱོགས་འགལ་མེད་ཀྱི་ཕྱང་པོའམ་དེ་ལ་འཁོར་བ་དེ་སྤངས་ཚུལ་ནི། དོན་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སྤང་རྒྱ་མེད་ལ། དེ་
ལྟ་ན་སྟོ་རྩོམ་སྤང་དགོས་ཤིང་། དེའང་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་དག་པར་མཐོང་དུ་མི་འཇུག་
པའི་སྒྲིབ་བྱེད་གཏི་ཐུག་བསལ་བའི་སྟོ་ནས་སྤངས་དགོས་ཏེ། གཏི་ཐུག་མ་བསལ་ན་རི་ལྟར་
བྱས་ཀྱང་ཕྱང་པོ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པ་མི་ལྟོག་ཅིང་གཏི་ཐུག་བསལ་ན་
གཟུགས་འགགས་པས་གཟུགས་བརྟན་འགགས་པའི་ཚུལ་དུ་རང་ལྷགས་ཀྱིས་ལྟོག་པའི་བྱིར་
རོ། །གཏི་ཐུག་བསལ་ཚུལ་ཡང་རྩ་ཤེས་ལས། མ་རིག་འགག་པར་འགྱུར་བ་ནི། །ཤེས་པས་དེ་
ཉིད་བསྟོམས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱང་པོའི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གོམས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་བསལ་དགོས་ལ། དེའང་ཐོག་མར་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་རིམ་གྱིས་བསྟོམས་པ་ལས་
དེ་ཉིད་རྟོགས་པས་ཡེ་ཤེས་རིམ་ལོ་ལ་ལྟར་ལྟོག་ཕྱོགས་ཀྱི་གཏི་ཐུག་དེ་ཅུང་དུ་ཟད་ཅིང་
ནམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གོམས་པ་རྫོགས་པ་ན་མི་ཤེས་པའི་གཏི་ཐུག་ཡོངས་སུ་ཟད་ལ། དེའི་ཆེ་འཁོར་
བ་སྤང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལོག་པས་འཁོར་བའི་སྤང་བ་དག་ཅིང་། སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །དུས་དེར་འཁོར་བ་དག་ཚུལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟེགས་རྩོམ་སྟོ་བྱར་དྲུག་པ་ཅུང་ཡིན་
གྱི། དོན་ལ་ནི་གཞོན་མ་ནས་དག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་གཞི་ནི་སེམས་
རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ཆ་དེ་ཡིན་ཞིང་། སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ནི་ཉོན་མོངས་སྟོ་བྱར་
བ་སེམས་ལ་དག་པའི་ཆ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་རོ་བོ་ཐ་དད་ཀྱང་མིན་ཞིང་། ལྟོག་པ་གཅིག་

བའང་མིན་ལ། རོ་བོ་ཐ་མི་དང་བས་ནི་མུང་འདས་དོན་དམ་ཡིན་ཞིང་། ལྷོག་བ་མི་གཅིག་བས་
 ནི་མུང་འདས་ཆོས་ཉིད་མིན་ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་གསུང་སྟེ། འིན་རྟེན་གནད་ཆེ་བར་སྣང་
 རོ། །དེ་ལྟར་རབ་རིབ་དང་དཔེ་དོན་སྒྲུབ་བ་ཡང་གཞུགས་དང་འཇུག་བ་ཅ་འགྲེལ་སོགས་སུ་
 གསུངས་བ་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
 ཅེས་སྒྲ་བ་ནི་དཔེ་དོན་གཉིས་ཆ་གང་ལ་མཚུངས་དང་ཆ་གང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་བྱད་ལེགས་
 བར་མ་ཐོན་པའི་དབང་གིས་བྱང་བར་མངོན་ནོ། །འོ་ན་ཆ་གང་ལ་མཚུངས་ཤེ་ན། རབ་རིབ་ཅན་
 ལ་སྐྱེ་ཤད་སྣང་བ་དང་མ་རིག་ཅན་ལ་ཕྱང་སོགས་སྣང་བ་མཚུངས་ཤིང་། སྐྱེ་ཤད་རབ་རིབ་ཀྱི་
 མཐུས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་བ་དང་། ཕྱང་སོགས་མ་རིག་པའི་མཐུས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པའང་
 མཚུངས་ལ། རབ་རིབ་དག་རྗེས་སུ་དག་པའི་མིག་ལ་སྐྱེ་ཤད་མི་སྣང་བ་དང་མ་རིག་དག་རྗེས་
 སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕྱང་སོགས་མི་སྣང་བའང་མཚུངས་སོ། །འོ་ན་གང་ལ་མི་མཚུངས་ཤེ་
 ཅ། རབ་རིབ་དག་པའི་མིག་གིས་སྐྱེ་ཤད་མེད་པར་སྣང་བ་དང་། མ་རིག་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 ཕྱང་སོགས་མེད་པར་སྣང་བ་ནི་མི་མཚུངས་ཏེ། སྐྱེ་ཤད་ཡོད་ན་རབ་རིབ་དག་པའི་མིག་ལ་སྣང་
 དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལ་མི་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་སོང་བ་
 ཡིན་ལ། ཕྱང་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མ་རིག་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆར་མི་དགོས་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལ་
 མི་སྣང་བ་དེས་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་མ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཆ་འདི་ལ་ནི་སྐྱེ་ཤད་
 དང་རབ་རིབ་ཀྱི་དཔེ་མི་འཇུག་ན་དཔེ་གཞན་ཡང་མི་འཇུག་པས་སྒྲ་བ་ཅམ་དུ་བྱེད་དེ། སྒྲ་བ་
 བྱེད་ཀྱི་དཔེ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དཔེ་ཆེས་གསལ་བ་ནི་སྒྲིག་རྒྱ་ཡིན་
 པས་སོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། ཐག་རིང་ནས་བལྟས་པའི་ཆེ་སྒྲིག་རྒྱ་སྣང་ལ། ཉེ་བར་བྱིན་པའི་ཆེ་མི་
 སྣང་ཞིང་། མི་སྣང་བའི་སྒྲོ་དེས་མེད་པར་རྟོགས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ཀྱང་ཉེ་བར་བྱིན་ཆེ་
 སྣང་མི་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། ཡོད་པ་ཅམ་ནི་ཐག་རིང་ནས་བལྟས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་

འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་ན་ནི་རྒྱུ་བ་དགོས་པས་དེ་ལྟ་ན་ཉེ་བར་
གཏུགས་ཆེ་དམིགས་དགོས་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ཐག་རིང་ནས་ནི་མཐོང་བའི་
གཟུགས། །ཉེ་བ་ནས་གིས་གསལ་བར་མཐོང་། །སྒྲིག་རྒྱ་གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡིན་ན། །ཉེ་བ་ནས་
གིས་ཅིས་མི་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་སོགས་ནི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་མ་དཔུང་པའི་ཐ་སྟད་ཆད་མའི་ངོར་ནི་འཆར་ལ། དཔུང་པའི་རིགས་ངོར་ནི་མི་འཆར་
ཞིང་། མི་འཆར་བ་དེས་སྤང་སོགས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ན་རིགས་ངོར་
འཆར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་ཅམ་ནི་མ་དཔུང་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱི་ཆད་མ་དེས་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལུང་དེའི་འཕྲོ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་རིང་བ་ནས་གིས་ནི། །འཇིག་
རྟེན་འདི་ནི་ཡང་དག་མཐོང་། །དེ་ལྟར་དེ་དང་ཉེ་ནས་གིས། །མི་མཐོང་མཆན་མེད་སྒྲིག་རྒྱ་
བཞིན། །ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དཔུང་པའི་རིགས་ངོར་འཆར་དགོས་ཏེ། བདེན་
པར་གྲུབ་ན་དཔུང་བཅོད་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐག་རིང་ནས་བལྟས་པའི་ཆད་
མ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན་སྒྲིག་རྒྱ་ཅམ་ནི་ཡོད་ལ། །ཉེ་བར་གཏུགས་པའི་ཆད་མ་ལ་མི་སྣང་བའི་
ཕྱིར་ན་རྒྱུ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བཟུང་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་དགག་གཞིའི་སྒྲིག་རྒྱ་དང་དགག་
བྱའི་རྒྱ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་སློན་ནས་ཉེ་བར་བལྟས་པས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་དེ་མེད་དོ་ཞེས་
བཟུང་ན་མཆོག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལྟར། སྤང་སོགས་ཀྱང་མ་བརྟགས་པའི་སློང་རྒྱབ་པས་ནི་ཐ་སྟད་
དུ་ཡོད་ལ། བརྟག་པའི་རིགས་ངོར་མི་འཆར་བས་ནི་བདེན་པར་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་དགོས་ཀྱི།
དེ་ལྟ་མིན་པར་ཐ་སྟད་དུ་མེད་ཅེའམ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཅེས་གང་དུ་སྒྲུས་ཀྱང་ཚོངས་པ་ཡིན་ལ།
ཚོངས་པ་ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ནི་འདི་རྒྱ་ཞེས། །བསམས་ཏེ་དེར་ནི་སོང་བ་ལས། །གལ་ཏེ་རྒྱ་དེ་མེད་དོ་ཞེས།
འཇིན་པ་དེ་ནི་སྒྲུབ་པ་ཉིད། །དེ་བཞིན་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་ཡོད་ཅེའམ་མེད་དོ་

ཞེས། །འཛིན་པ་དེ་ནི་ཚོངས་པ་སྟེ། །ཚོངས་པ་ཡོད་ན་མི་གྲོལ་ལོ། །ཞེས་སོ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་
 འད་དང་སྟེག་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མི་བདེན་པའི་དཔེར་འདྲ་ཡང་། བྱད་པར་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 མི་འདྲ་སྟེ། སྐྱ་འད་ནི་ནང་གི་འཁྲལ་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་དཔེར་རུང་གི། །བརྟག་བཟོད་དུ་མེད་པའི་
 དཔེར་མི་འགྲོ་ལ། སྟེག་རྒྱ་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་འགྲོ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་བརྟན་
 སོགས་ལ་འདྲ་བར་ཅན་གྱི་མཆོན་དོན་རེ་རེ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སྤང་སོགས་ནི་
 སྐྱ་འད་ལྟར་འཁྲལ་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་རབ་རིག་དང་བྲལ་བའི་མིག་ལ་སྐྱ་འད་མི་སྤང་བ་
 ལྟར་མ་རིག་དང་བྲལ་བའི་རིགས་ཤེས་ལ་སྤང་སོགས་མི་སྤང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ནམ་
 མཁེན་ལ་མི་སྤང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱོན་མེད་དེ། མ་རིག་དང་བྲལ་བའི་རིགས་ཤེས་ལ་སྤང་
 སོགས་མི་སྤང་བ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ཡིན་ལ། མ་རིག་སྤངས་པའི་ནམ་མཁེན་ལ་འཆར་བ་ནི་བསམས་
 གྱིས་མི་བྲལ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པས་དམིགས་བསམ་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱིར་མིག་གི་བདག་རྒྱེན་
 ལ་མི་སྤྱོད་པར་དབང་ཤེས་གྱིས་གཞུགས་འཆར་ལུགས་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣ་ཤེས་ལྟ་
 བུས་གཞུགས་མཐོང་བ་དེ་དམིགས་བསམ་ཡིན་པ་ལྟར། རིགས་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤང་སོགས་
 འཆར་ལུགས་གཏན་ནས་མེད་ཀྱང་ནམ་མཁེན་རིགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་སྤང་སོགས་
 གཞིགས་པ་དམིགས་བསམ་ལོ་ཞེས་བུས་ན་གསུང་རབ་སྤྱིའི་གོ་བབ་ལ་མི་གནོད་ཅིང་སྤང་
 རིགས་དང་མི་འགལ་བའི་བྱད་པར་བྱེ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་མཆོམས་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་
 ཤེས་མི་མངའ་བ་དང་། གཞུགས་སོགས་འཁྲལ་རྒྱས་སྐྱེད་པའི་དོན་མིན་པ་སོགས་ལོག་པར་
 རྟོག་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མཁེན་གྱིས་རི་སྟེད་པ་གཞིགས་ཚུལ་ནི་བསམས་
 གྱིས་མི་བྲལ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཀྱང་གསུང་རོ། །འོན་ཀྱང་ནམ་
 མཁེན་གྱིས་སྤང་སོགས་གཞིགས་པ་དེ་སྤྱིར་བཏང་དུ་ཁས་ལེན་ན་ནི། དེའི་འགལ་བ་སྤོང་
 ལུགས་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་དང་འཇུག་པའི་རྟེན་ཆེན་དུ་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་དེར་བརྟམས་ལ།

དེ་དག་གི་དོན་གྱི་གནད་ཅིལ་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རབ་རིབ་མེད་པར་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ཤང་
སྤང་ལུགས་མེད་ཀྱང་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རབ་རིབ་ཅན་ལ་བརྟམས་པ་ན་
དེའི་སྒོ་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། དེའང་སྐྱེ་བ་ཤང་སྤང་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་ངེས་དགོས་པས་
གཞན་གྱི་སྤྱང་སྤང་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱེ་ཤང་གྱི་སྤང་བ་ཡོད་ཀྱང་། འཁྲལ་རྒྱུའི་དབང་གིས་སྤང་བ་
མིན་པས་དེ་འདྲ་སྤང་བ་ལ་རབ་རིབ་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་སྤྱིར་སྐྱེ་ཤང་སྤང་བ་རབ་རིབ་ལ་
ལྟོས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མི་འགོག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་མཁྲིན་གྱིས་སྤང་སོགས་གཟིགས་
ཚུལ་ཡང་མ་རིག་ཅན་གྱི་སྒོ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟིགས་ཚུལ་དེ་མ་ཡིན་ལ་རང་དབང་དུ་གཟིགས་པ་
ཡིན་པས་མ་རིག་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཤིང་། དེས་སྤྱིར་གཟུགས་སྤང་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་འཆར་བ་མ་རིག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ་ཡང་མི་འགོག་གོ། །དེ་ལྟ་མིན་པར་རྣམ་མཁྲིན་
གྱིས་དོན་དམ་གཟིགས་ངོར་གཟུགས་སོགས་གཟིགས་ན་ནི། དེ་དག་སྒོ་འཁྲལ་པའི་རྙེད་དོན་
ཅམ་ཡིན་པ་དང་འགལ་ཏེ། མ་འཁྲལ་བའི་མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁྲིན་གྱིས་རྙེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། རབ་རིབ་དག་པའི་མིག་ལ་སྐྱེ་ཤང་སྤང་ན་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་སྤང་ཅམ་ཡིན་པ་དང་འགལ་
བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ནི་འདིག་ཏེན་གྱི་སྤྱོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
གཟིགས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་གཉིས་སྤྱིའི་འཛོག་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་
གསུངས་པ་རྣམས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྟག་ཆང་པས་སྤང་སོགས་ཆོས་
ཅན། སྒོ་མ་འཁྲལ་པའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འཁྲལ་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྙེད་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་དགག་སྟེ། གཞོད་བྱེད་དཔེ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི། འཇམ་
མགོན་ལྷ་མས་རང་དབང་དུ་རྙེད་ན་སྤྱོན་དེར་འགྱུར་ཡང་གཞན་སྤང་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
རྙེད་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་ཆེས་སྤྱོད་ལན་མཛད་ཟིན་པས་ཕྱོགས་སྤྱོད་མ་མ་གོ་བཞིན་དུ་འོལ་
ཆོད་ཀྱིས་དགག་པ་སྟེ། བད་གི་དེ་ཉིད་ཕྱིར་གསལ་བ་ཅམ་སོ། །དེས་ན། འཇུག་པ་ལས། རབ་

རིབ་མཐུ་ཡིས་སྒྲིག་པ་ལ་སོགས་པའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱང་སྤར་ལྟར་བཤད་དགོས་སོ། །མདོར་
ན་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི་ལས་ཉོན་དེ་ལོག་པའི་སྒྲོན་ས་མིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་སྒྲོན་ས་ཡིན་ལ། དེའང་རེ་ཞིག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་གཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཏེ་
རིམ་པ་བཞིན་ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་སོ། །ད་དུང་ཡང་དག་
མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལས་བརྒྱུས་ཏེ་དོགས་པ་བཅད་དགོས་མང་མོད་ཀྱི་རེ་ཞིག་དེ་ཅིམ་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅན་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་
དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ལའང་གྲོལ་བ་གྲུང་དག་གིས་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
དང་འཇིག་པ་རྣམས་པར་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྣམས་པར་མི་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྱུང་བའི་དོན་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་འཇིག་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་
ནས་དགག་པ་དང་། སྐྱེ་འཇིག་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་ནས་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་འགོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེར་
སྐྱེ་འཇིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་བྱེ་བྲག་འཁོར་བའི་སྐྱེ་འཇིག་ཀྱང་མི་འཐད་པས་དེ་ལྟ་ན་དག་
བཅོམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་དགེ་སློང་
གིས་གཤམ་ཏེ་འཁོར་བའི་རྒྱུན་གྱི་མཐར་དབྱུང་སྟེ་རྣམས་པར་ལྡོག་ན་ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གས་པའི་སངས་
རྒྱུ་རྣམས་གྱིས་འཁོར་བ་དེའི་མགོ་རྩེ་པ་དང་པོ་འདི་ནས་ཡིན་ལོ་ཞེས་རྣམས་པར་མི་བཤད་
དེ། བཤད་རིགས་པར་ཐལ། མཐའི་ལྡོག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་འགོའི་རྩེ་པ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་གླང་པོ་ཕྱིས་གཞན་དུ་སོང་བ་བདེན་པའི་དོན་
ཅན་ཡིན་ན་དང་པོ་འདི་ནས་འོང་གི་ངེས་བཟུང་བྱ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་ཚུམ་པ་ཡོད་ན་སྟོན་ཅིང་འགྱུར་ཞེས། དེ་ལྟར་ན་དེས་པར་ཡང་
ཆད་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ཡོངས་སུ་འདྲིན་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོའི་སྟེ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་ཁས་སྦངས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གྲང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐའ་སྟེ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟེ་བའམ་ཕྱི་མའི་མཐའ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། མེད་པར་
ཐལ། རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་འདྲིལ་བྱེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་འདྲིལ་བྱེད་པ་གཉིས་དངོས་
སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྟོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེས་པ་ནི་རྩི་ལྟ་བུར་བྱས་ནས་ཕྱིས་
ནི་སྟོན་ཡང་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནམ་ཡང་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྟེ་འདྲིལ་ཅན་ཕྱན་མོང་དུ་དགག་པ་དང་། སྟེ་
འདྲིལ་སོ་སོར་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། འཕྲོས་པའི་དོན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་འགོ་བ་ནི་སྟོན་མའི་སྒྲང་པོའི་འགོ་འོང་བཞིན་དུ་སྟོ་
ལ་སྟངས་བར་ཐད་གྱི། གཤེས་ལ་བྱལ་བ་ཅུང་ཐད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོ་མའི་དཔེ་བཤད་པ་དང་། དེ་དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི།
སྟེད་པའི་སྟེ་འདྲིལ་དང་སྟོ་མའི་འགོ་འོང་རི་ལྟར་མཆུངས་ཤིང་། གྲང་གི་ཆེ་སྟོ་མའི་སྒྲང་པོ་
འབྱུང་བ་སྟེ་འོངས་ཤིང་། གྲང་གི་ཆེ་འདྲིལ་པ་སྟེ་འགོ་བར་འགྱུར་སྟེ་སྟོ་མའི་གནས་ཚུལ་
ཤེས་པ་ནི་འགོ་འོང་གི་ཚུལ་དེར་མི་སྟོངས་ལ། སྟོ་མའི་གནས་ཚུལ་མི་ཤེས་པ་མི་འགོ་འོང་
བདེན་པར་བརྩམས་སྟེ་ཡོངས་སུ་སྟེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྟོ་མ་ཤེས་པ་དང་དཔེ་དོན་སྟོར་བ་དང་། སྟོ་མ་མི་ཤེས་པ་དང་
དཔེ་དོན་སྟོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་དག་གི་སྟེད་པ་སྟེ་གྲྭ་རྒྱ་དང་སྟོ་མ་འདྲ་བར་རང་བཞིན་

མེད་པ་སྒྲོ་ཡིས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ནི། སྔོན་གྱི་མཐའ་སྟེ་སྒྲོའི་ཞེའམ་གྱི་མའི་མཐའ་
སྟེ་འགག་གོ་ཞེས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུ་མ་ཤེས་པ་སྒྲུ་
མའི་འགྲོ་འོང་བདེན་བཟུང་གི་ལྟ་བུ་མ་བསྐྱད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། འཇམ་དཔལ་རྣམ་
རྒྱལ་ལས། །འདི་ནི་སྔོན་མཐར་མ་སྒྲུས་ཏེ། །སྒྱི་མཐར་འཆི་འཕོར་འགྱུར་མ་ཡིན། །དེ་ལྟར་བྱུང་
བ་མ་མཆིས་པར། །དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་འཆོལ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲུང་དྲག་གིས་ནི་འདུས་བྱས་གྱི་སྲིད་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་དྲུང་
རང་བཞིན་གྱིས་འཛིག་པར་སྒྲོ་རྣམ་པར་བཏགས་པ་དྲུང་དྲག་གིས་ནི། གསུམ་པོ་དག་ལས་
གཉིས་འབྱུང་སྟེ། །གཉིས་ལས་བདུན་བྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། །གསུམ་འབྱུང་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་
ནི། །ཉིད་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཅིབས་ཅན་འཁོར་ལོ་ཡི་འགྲོ་བ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་ཤིང་མཐར་འཛིན་
གྱི་ལྟ་བུ་བསྐྱད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲུ་མ་མི་ཤེས་པ་སྒྲུ་མའི་འགྲོ་འོང་བདེན་བཟུང་གི་ལྟ་
བུ་བསྐྱད་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དག་གི་དཔེ་དོན་སྒྲུར་ཚུལ་ནི། རིན་ཆེན་སྒྲིབ་པ་ལས། རི་ལྟར་
སྒྲུ་མའི་སྒྲུང་པོ་ལ། །སྒྲེ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་སྒྲུང་ཡང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གསལ་བར་གསུངས་
ཏེ་སྒྲུང་བྲངས་ཐོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། །སྒྲེ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ་དང་། འཛིག་པ་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་དེ་དང་རྒྱེན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གྲུང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་སྟོབས་གྱིས་སྒྲུས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་རྒྱུ་སྟོབས་གྱིས་དངོས་པོར་
སྒྲུས་པ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་རང་དབང་དུ་མ་སྒྲུས་པ་གྲུང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ངོ་པོ་
ཉིད་གྱིས་སྒྲུས་ཞེས་རི་ལྟར་བརྗོད་དེ་བརྗོད་མི་རིགས་སོ། །འདི་ནི་ཅོད་རྒྱུག་ལས། གལ་ཏེ་
དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་བརྟེན་སྒྲེ་ན། །དེ་ནི་གཞན་དངོས་དེ་ལྟར་

ནའང་། །རང་གི་ངོ་བོར་ཅི་ལྟར་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་འདྲ་ལ། དེའང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་ན་གཞན་དབང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་རང་དབང་དུ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གི་གཞུང་དུ་རྟེན་འབྱུང་གིས་རང་བཞིན་འགོག་ལུགས་འདི་བཞིན་མཛད་པའི་སྐབས་མང་དུ་སྤང་བས། རྟེན་འབྲེལ་སྒོ་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་ན་རང་བཞིན་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཞེགས་མ་ཞེགས་སོགས་ཀྱི་དོགས་པ་བཅད་དགོས་མང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱུ་མ་ཟད་པ་ལས་མར་མེ་ཤི་བ་ལྟར་གང་ཡང་རྒྱ་ཟད་པ་ཉིད་ལས་ཉེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལོག་སྟེ་ཞི་བ་ལ་ནི་ཟད་ཅེས་བྲ་བར་རྟོག་པ་ཙམ་སྟེ། དེས་ན་ངོ་བོས་མ་ཟད་ལ། རྟེན་བཞིན་གྱིས་ནི་གང་མ་ཟད་པ་དེ་ལ་ཟད་པ་སྟེ་འགགས་ཞེས་བྲ་བར་ངེ་སྐད་བཟོད་དེ། བརྟེན་ནས་འགགས་པའི་ཕྱིར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་འགགས་ཞེས་བྲ་བར་བཟོད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཅུ་འབྲེལ་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པའི་བྱ་བ་མཐའ་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་བསྐྱ་བ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ། བཤད་པའི་དོན་ལ་སྒོ་རིམ་ལྟར་སྐྱར་བའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར་མདོར་ན་དོན་དམ་པར་ཅི་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་། ཅི་ཡང་འགག་པར་མི་འགྱུར་ངོ་ཞེས་བྲ་བར་བྱ་བ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་འགག་གསུངས་པ་དགོས་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང་། དགོས་པ་རིམ་ལྟར་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་འགག་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་ན། གྱེ་མ་འདུ་བྱེད་ནམས་མི་རྟག། སྐྱེ་ཞིང་འཇིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དྲུང་ནི་འཇིག་པ་དག་གསུངས་པ་ནི་དགོས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གཤེས་ལ་ཡོད་པར་གཞིགས་ནས་གསུངས་པ་མིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། དགོས་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་བསྟན་པས་སྐྱེ་བའི་འདུ་ཤེས་འགྱུར་
 ལ། སྒར་སྐྱེ་བ་འདུ་ཤེས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ནི་བྱིས་འདྲིག་པར་འགྱུར་བ་ཤེས་ཀྱས་ཤིང་།
 འདྲིག་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཤེས་པས་ནི་གནས་སུ་མི་བརྟུབ་པའི་མི་རྟག་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ།
 མི་རྟག་པའི་རང་ཚུལ་ཉིད་ལས་བཅུམས་ཏེ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་ཤིང་། དེ་ལས་
 བདག་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་འཇུག་ཤེས་ན་ནི་དམ་པའི་ཆོས་ཟུང་འདས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་
 བས་སྐྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་རྒྱུ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་
 ཀྱི་སྒྲོལ་བཞི་བསྟན་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཟུང་འདས་ཡིན་པར་འགྲེལ་པས་བཤད་ཅིང་། མི་
 རྟག་པ་ནི་ཅ་བས་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། སྟུག་བསྐྱེལ་དང་བདག་མེད་གཉིས་ནི་ཀྱང་གི་སྒྲུབ་
 བསྟན་ཏེ། མི་རྟག་བསམ་ན་སྟུག་བསྐྱེལ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མ་ཟད་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པས་སོ། །བདག་མེད་ལས་ཟུང་འདས་ཐོབ་ཚུལ་
 གཤམ་ཆེ་ལ། སྟུག་བསྐྱེལ་ལས་བདག་མེད་ལ་འཇུག་ལུགས་ནི། སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་དོན་ལྟོག་
 ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ངེས་པ་ན་རང་དབང་བའི་བདག་ཞེགས་པས་དེའི་
 ཆ་ནས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའང་འདུག་ལ། སྟུག་བསྐྱེལ་དུ་ཤེས་ན་དེ་སྤོང་འདོད་སྐྱེས་ཤིང་
 དེ་ལས་སྤོང་བའི་ཐབས་བདག་མེད་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དུ་བཤད་ནའང་རུང་ངོ་། །མི་རྟག་ལས་
 སྟུག་བསྐྱེལ་ལ་འཇུག་ལུགས་ནི། ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ལ་རྟོགས་ཀྱང་དཀའ་བས་དེའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་
 སྒྲོས་ན། འདིའི་ཤེས་བྱེད་གྱི་ཁུངས་ནི་མདོ་ལས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པའོ། །གང་
 མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྟུག་བསྐྱེལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་བྱིར་མི་རྟག་ལས་
 སྟུག་བསྐྱེལ། །སྟུག་བསྐྱེལ་ལས་ནི་བདག་མེད་གསུངས། །ཞེས་སོགས་ཏེ་མདོ་བསྟན་བཅོས་
 གྱི་ཤེས་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྤང་ངོ་། །མི་རྟག་པ་ལས་སྟུག་བསྐྱེལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། མི་
 རྟག་པའི་རང་ཚུལ་བསམས་ཏེ། སྟུག་བསྐྱེལ་དུ་བསྒྲོམས་པ་ཡིན་ལ། དེའང་སྟུག་བསྐྱེལ་གཞན་

གཉིས་ལ་མིན་ཞིང་། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ཚུལ་སྟོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་སྤྱག་
བསྐྱེད་བསྐྱེད་པར་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ནི་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་
པ་ཡིན་ལ། འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་མི་རྟག་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
སྟོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། འདྲ་བྱེད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་ནས། །སྤྱག་བསྐྱེད་
བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། མར་མེ་རིང་དུ་འབར་བ་
དག །སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་ལྟར། །འདྲ་བྱེད་ཡོངས་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡི། །སྤྱག་བསྐྱེད་དག་
གིས་ཉེ་བར་གཅོས། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་མཐའ་ཡས་སྟོ། །མི་རྟག་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས་
སྤྱག་བསྐྱེད་འཆར་ལུགས་ཀྱང་གཉིས་ཏེ། རྒྱན་དང་སྐད་ཅིག་གི་སྒྲོ་ནས་སྟོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི།
དཔེར་མཆོན་ན། ལྷ་རྒྱུ་བ་ལྷ་བྱ་བྱིས་ཅི་ནས་ཀྱང་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་ངང་ཚུལ་བསམས་
ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་གནས་སུ་འཆར་ལ། མི་རྟག་པའི་གནད་དང་སྤྱར་
ཏེ་སྤྱར་བཞིན་མ་བསམས་ན་ལྷ་རྒྱུ་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་གནས་མེད་པས་དེ་ཉིད་བདེ་བའི་
རྣམ་པར་འཆར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྱོར་བའི་ཐ་མ་རྒྱད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཐ་མ་འབྲལ་བ་སོགས་
ཐམས་ཅད་ལའང་འདྲ་སྟེ། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། སྟོག་དང་ནད་མེད་རྒྱལ་སྤྱི་དག །མི་རྟག་
ཉིད་དུ་རྟག་དགོངས་ཏེ། །དེ་ནས་ཡང་དག་བཙོན་ལྡན་པས། །ཆོས་ལ་གཅིག་ཏུ་ནན་ཏན་
མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྷ་བྱའོ། །བཙོན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་མི་རྟག་
པའི་ངང་ཚུལ་དུ་གཟིགས་ཏེ། མཆིལ་སྤྲུལ་ལྷ་རྒྱུ་འདོར་བར་མཛད་ལ། དེའང་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་དགོངས་ཏེ་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཚུལ་མཛད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་འགྱུར་བའི་ཆ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་འཆར་ལུགས་ནི། དཔེར་
ན་གཡང་ས་ནས་ལྷ་རྒྱུ་འདོར་བའི་ཆེ་བར་སྤྱང་ལ་རྟག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱང་བ་བྱུང་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་མི་
འཆར་ལ། སྐད་ཅིག་ཀྱང་བསྐྱེད་བར་མི་བརྟུབ་པར་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་ཤེས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་

ཉེགས་ཏེ་སྐད་ངན་འཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་འོང་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་ནས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་
 མི་སྟོང་པའི་ངང་ཚུལ་ཤེས་ནའང་སྐྱེ་བ་སྤྱག་བསྐལ་དུ་ཉེགས་ཏེ་ཡིད་འབྱུང་བསྐན་མི་བརྟུབ་པ་
 འོངས་ལ། གཞན་དུ་ན་བར་སྤང་ལ་སྟོང་པའི་སྤང་བ་ཅན་ལ་འཛིགས་སྐྱག་མི་འབྱུང་བ་ལྟར།
 ཉེག་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྤྱག་བསྐལ་དུ་མི་འཆར་རོ། །འདི་ནི་འཕྲོར་པའི་ཐ་མ་གྱུད་
 པ་སོགས་ལའང་འབྲ་ཞིང་། ཅེ་འགའ་སོགས་ལའང་འབྲ་སྟེ། སྐྱེས་རབས་ལས། ཀྱ་སྟུང་ད་ཡི་
 དཔལ་འདི་ཡང་། །བན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་ཀྱ་སྟུང་དའི་དུས་སྟོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོ་
 ལང་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་འགྱུར་ནས་ནམ་ཞིག་བན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་འགྱུར་སྟམ་ནས་སྐྱོ་བའི་ཚུལ་
 མཛད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རང་ཉིད་གང་ལ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་ཆོས་སྤྱི་དང་
 ཁྱད་པར་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་འདི་མི་ཉེག་པའི་ཚུལ་ལེགས་པར་བསམས་ན་དེ་ཉིད་སྤྱག་བསྐལ་
 དུ་མཐོང་སྟེ་སྟོང་འདོད་སྐྱེས་ལ། དེ་སྐྱེས་ན་སྟོང་བའི་ཐབས་སུ་བདག་མེད་ལ་གཞོལ་ཞིང་། དེ་
 ལས་ཐུང་འདས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་མི་ཉེག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་བསྐྱོམ་པ་འདི་
 ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་དུ་གསུངས་ཤིང་། ལྟག་པར་ཡང་ཐོག་མར་གཤམ་ཆེ་སྟེ་འདི་མེད་
 ན་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལས་ཡིད་འགྱུར་བའི་ངེས་འབྱུང་བཙུག་མིན་འོང་ས་མེད་ལ། དེ་མེད་
 ན་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་གིའང་ལམ་སྟོན་མི་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་
 ཉེག་ཅེས་ཐུང་ལས་གསུངས་ཤིང་རིགས་པས་ཀྱང་འབྱུབ་ལ། མི་ཉེག་པ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་སྤྱག་
 བསྐལ་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཁྱོད་ཀྱང་འདོད་པས་དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་སོགས་
 ཀྱང་སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། གདུལ་བྱའི་སྟོང་རིམ་པས་ཐོག་མ་འདུ་བྱེད་
 ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་སྟེ་མི་ཉེག་པའི་ཉེགས་ལས་སྤྱག་བསྐལ་དུ་བསྐྱབས་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་སྤར་ལྟར་གསུངས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དགོངས་པ་ལེན་པའི་ཆེ་གདུལ་བྱ་རང་ཉིད་གང་
 ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པའི་འདུ་བྱེད་འདི་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་བྲངས་དགོས་པ་ནི་སངས་

རྒྱུ་གི་གསུང་རབ་སྤྱི་ལོ་ཡིན་པར་མདོ་སྤེ་སྤང་འདས་ཀྱི་ཁྱད་ས་དང་བསྐྱིགས་ཏེ་བཤད་
པར་བྱར་ཡོད་ཅིང་། དེའི་གནད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའང་རྒྱན་དང་སྤྲད་ཅིག་གཉིས་ཆོག་པ་ལྟོས་
པའི་མི་རྟག་པར་གོ་དགོས་པས་མཆོན་དཔེ་སོགས་ནམ་པའི་ཆ་ནས་སྤྱིར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་།
ངོ་མོའི་ཆ་ནས་རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟག་པར་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་གོང་དུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པ་ལ།
དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་གྲ་འཆི་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་དག་
བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་གཉིས་བསྐྱོམ་ཚུལ་དུ་འདུ་བས་སོ་སྟུང་ན། རྒྱུ་མེད་དེ་གས་
པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་དེ་བསྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ནི་གཞོན་པས་རྒྱགས་ཏེ་བག་མེད་སྤྱོད་པའི་
གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེའང་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་འདི་འགྱུར་ནས་གས་པའི་གནས་
སྐབས་སུ་འཕོ་བར་འགྱུར་སྟུང་དུ་བསྐྱོམ་དགོས་པས་མི་རྟག་པའི་ཚུལ་དང་སྤྱར་ནས་བསྐྱོམ་
པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དེ། མི་རྟག་པའི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཉིད་འདུ་བྱེད་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་ཚུལ་
དུ་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་དེ་འཆི་བ་སོགས་ལའང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མི་རྟག་
པ་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནན་གྱིས་བཀོལ་བའི་དགོས་པ་ནི། མཁས་པ་བསྟན་དར་ལྟ་
རམས་པའི་གསུང་ལས། མི་རྟག་པའི་རྟགས་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་དགོས་
པ་ཡིན་མོད། དེའི་ཚུལ་ནི་རི་ལྟར་བསམས་ཀྱང་སྒོ་ལ་སྤྱི་ཅམ་ཡང་འཆར་རྒྱ་མི་འདུག་ལ། ཞེས་
དང་། བདག་གིས་ནི་གནས་འདི་ལ་ཅི་ཅམ་དཔྱོད་ཀྱང་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཉི་མ་ལྟ་ཞོག །ཉིས་
བཤད་སྤྱི་རེངས་ཀྱི་སྤང་བ་ཅམ་ཡང་འབྲིན་པའི་རྒྱས་པ་སྤྱི་བས། དེས་ན་སྒོ་གོས་དང་ལྡན་པ་
དག་གིས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཉི་མ་གསར་པའི་སྤང་བས་སྤྱི་བསྟན་སྤྱིར་བཞིན་ལྟན་པ་བསལ་
བར་མཛོད་ཅེས་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །ཞེས་པའི་བཀའ་སྤྱེད་དང་དུ་སྤང་བའི་ཁུལ་དུ་བྱས་པ་

ལགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་འཇིག་ཏུ་ཞེན་མ་ཞེན་གྱི་སྐྱོན་ཡོན་བསྐྱེད་ནས་སྐྱེ་འཇིག་མེད་
པ་ལ་འཇུག་འདོད་བསྐྱེད་པ། འཇུག་བྱའི་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པ་ལ་རི་ལྟར་སྐྱོར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ།
སྐྱོར་བའི་གཞི་ལ་མ་ངེས་པའི་དོགས་པ་བཅད་དེ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་ཏུ་བསྐྱབས་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་འཇིག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་བཤད་པ་དང་། སྐྱེ་འཇིག་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་ཞེན་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲང་དྲག་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་གཞི་གང་ཞིག་སྐྱེ་དྲུང་འཇིག་པའི་ཆོས་སུ་རང་བཞིན་རྣམ་པར་སྤངས་
པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཤིང་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སྤྲོ་བ་སྟེ་འཁོར་
བའི་རྒྱ་མཆོ་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྲོ་བ་ནི་ལྟ་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་
བས་ན་ལྟར་གྱུར་སྤྲོ་བ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱོ་སྐྱེ་སྐྱེ་བོ་དངོས་སོ་བདུག་ཏུ་ཞེན་པ་ཅན་གང་དག་རྟེན་འབྱུང་ཡོད་
དྲུང་མེད་པའི་མཐའ་ལས་འདས་པ་ལ་དེ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཉེས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་
གཞན་དབང་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་དག་རྣམས་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོར་
བྱིང་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཉམ་གཞག་ཏུ་རི་ལྟར་སྐྱོར་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་སོ་བ་
ཏུ་རི་ལྟར་སྐྱོར་བའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཉམ་གཞག་ཏུ་རི་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱ་ཞེ་ན།
དངོས་སོའི་གནས་ལུགས་ལ་མཁས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་འདུས་བྱས་རྟེན་འབྱུང་
གིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་མཐའ་དག་མི་རྟག་ཅིང་མི་བརྟན་ལ་རྩལ་བ་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཅན་ཉམས་
ཚུང་བ་གསོག་ལྟ་བུ་དང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོས་བྱུང་བས་སྟོང་ཞིང་གང་ཟག་གི་བདུག་ཏུ་མེད་པ་ནམ་
མཁའ་ལྟར་མཆོད་མས་རྣམ་པར་དབེན་ཞེས་བྱ་བར་མཐོང་བས་དེ་ལྟར་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱ་ཞེ་ན། འཕགས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དོན་དམ་པར་སྤྲི་ལམ་ལྟར་གནུས་སམ་རྟེན་མེད་པ། སྐྱ་བརྟན་ལྟར་གང་དུའང་དམིགས་པ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། སྤྱལ་པའི་སྤྱ་གྲུ་ལྟར་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་སྟེ་རྒྱ་མེད་པ། མྱོག་འགྲུ་ལྟར་
གནུས་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་མེད་པ། སྐྱ་ཤད་ལྟར་མ་རིག་པའི་ཡིང་རྟོག་གི་རྒྱ་ལས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་
པ། མིག་འཕྱལ་ལྟར་ཐོག་མར་སྟེ་བ་དང་དབྱུས་སུ་གནས་པ་དང་མཐའ་མར་འཛིག་པ་རྣམས་
པར་སྤངས་པ། རྒྱ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་མེད་པ། དེ་ཐའི་ཤོང་ཁྱེད་དང་འབྲུ་བར་དབྱེད་བཟོད་དུ་
མེད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་ཚོངས་པས་བཏགས་པའི་འཁོར་བའི་ཤོང་ཁྱེད་འཛིགས་
སུ་བྱང་པས་མི་བཟད་པ་སྐད་ཅིག་མི་སྟོད་པར་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་རྩན་པར་སྤང་
ཞིང་གཟིགས་པས་དེ་ལྟར་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །འགྲེལ་པ་ལྟར་ན་གནས་མེད་སོགས་དང་པོ་བཞིས་
སྐྱབ་བྱེད་དང་། དེ་ནས་གཅིག་གིས་སྤང་བའི་རྒྱ། དེ་ནས་གཅིག་གིས་བསྐྱབ་བྱའི་རོ་བོ། དེ་ནས་
གཉིས་ཀྱིས་མ་རིག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་བརྟན་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཆངས་པ་སོགས་སོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་འདྲི་ལ་བདེན་པར་
རུབ་ཏུ་གྱང་སྤང་བ་དྲེ་དག་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་ལ་སྟོས་ན་རྩན་ཞེས་གསུངས་
པས་བཤད་པའི་བདེན་མེད་འདི་ལས་གཞུན་ལྟ་ཅི་ཞིག་ལུས་ཏེ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་བདེན་
མེད་དུ་བྱུབ་པོ། །ཆངས་པ་དངོས་སུ་སྟོས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་དབང་གིས་
ཏེ། དེའང་ཆངས་པ་ལ་བདེན་པར་སྤང་བས་ཀྱང་བདེན་པར་མི་འགྲུབ་ན་གཞན་ལ་སྤང་བས་
ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་ཟུང་གིས་འདོམས་པའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་སྤང་བ་
ལྟར་བདེན་ན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་གཞག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་གང་ཟག་དང་ལྟ་བ་མཉམ་པར་གཞག་དགོས་ན་འང་འཛིག་རྟེན་པ་མ་རིག་པའི་
མཐུས་སྟོ་མིག་ཚོངས་པར་གྱུར་པ་སྟེད་པའི་རྒྱན་གྱི་ཕྱོགས་དེར་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དེ་དག་དྲིང་།

མཁས་པ་སྟེན་པ་དྲུང་བྱལ་བའི་དམ་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་གྲ་ལ་མཉམ་སྟེ་མཉམ་མི་རིགས་པས་
འཛིག་རྟེན་བདེན་པར་བྱལ་བ་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གསུམ། འཛིག་རྟེན་བདེན་མེད་ལ་བགྱི་
བའི་རིམ་པ། འཛིག་རྟེན་བདེན་མེད་ཏུ་གཏན་ལ་དབབ་པ། ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གྱི་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རིམ་པ་དངོས་བཤད་པ། དེ་ལས་བརྒྱལ་བའི་ཉིས་དམིགས།
ཉིས་པ་དེའི་གཉེན་པོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་མཁས་པའི་བྱང་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
ལྟ་བུ་ཚོལ་དུ་ཡོངས་པ་ལ་ཐོག་མར་ནི་གཞི་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་སོགས་དང་ཚོས་མི་རྟག་
སྟུག་བསྐྱེད་སོགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་བདེན་པའི་དོན་མི་རྟག་
སོགས་རྟོགས་ཤིང་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་མེད་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་བྱིས་གདོད་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དབེན་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ཉིད་ནས་མ་ཡིན་ཏེ་ཕྱང་བར་འགྱུར་
བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་ཕྱང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་དབེན་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་
འགྲོ་བའི་ཚུལ་ནི་མི་ཤེས་ལ། སྟོང་ངོ་ཞེས་པའི་ཐོས་པ་ཅུ་ལ་ནི་འབྱུག་པར་བྱེད་ཅིང་། དག་
བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་དེའི་འབྲས་བྱ་ལྟ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད་སྟེ་དུ་བསོད་ནམས་ནི་མི་བྱེད་ལ།
གྲང་དུག་བསོད་ནམས་མི་བྱེད་པའི་སྟེས་བྱ་ཐ་ཤལ་དེ་དུག་ནི་བརྒྱག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་དེའི་གཉེན་པོ་རི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན། ལས་རྣམས་ནི་འབྲས་བྱ་དང་
བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། བྱས་ནས་ཆུད་ཐོས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་དྲང་།
ལས་བཟང་ངན་གྱིས་བྱས་པའི་འགྲོ་བ་དུག་ཀྱང་བདེ་སྟུག་གི་ཁྱད་པར་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཡང་
དུག་པར་བཤད་ལ། ལས་དང་འགྲོ་བ་དེའི་རྒྱུ་བཞིན་རི་ལྟར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དྲང་།
དོན་དམ་པར་ཅི་ཡང་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ་དུག་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱའོ། །དར་ཤིག་ལས། གཞུང་

འདིས་བདེན་བཞི་བསྟན་ཞེས་གསུང་ངོ་། །འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་གཉེན་པོ་བསྟན་པའི་གཞུང་དུ་
མཛད་ཀྱང་བཀྲི་བའི་གདམས་པ་དངོས་ལ་སྦྱར་ན་འབྲེལ་ཆེ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། །འཛིག་རྟེན་བདེན་མེད་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་པ།
འཛིག་རྟེན་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ། འཛིག་རྟེན་རྟོག་པས་བཏགས་
ཅམ་དུ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་དེ། སྤང་
ཁམས་སོགས་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཛིག་ལྟ་བུ་ཡང་དགོས་པའི་དབང་
གྱིས་རྒྱལ་བ་རྣམས་དུ་སངས་རྒྱལ་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་དང་ཐུགས་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ལྟར། སྤང་པོ་དང་ཁམས་དྲུག་སྟེ་མཆོད་རྣམས་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དགོས་པའི་དབང་
གྱིས་གསུངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ངོ་མོས་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་ལྡན་དུ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་པས་བསྒྲུབས་པ་དང་། ལུང་གིས་བསྒྲུབས་པའོ། །དང་
པོ་ནི། འབྲུང་བ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སྤང་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོར་སྤང་སོགས་བཤུད་པ་ནི།
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁོངས་སུ་ཡང་དུག་པར་འདུ་ཞིང་། དེའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་
རྟོ་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱང་རིག་ངོ་དེར་མི་གནས་པས་འབྲུལ་བར་གྱུར་ན། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ལོག་པར་རྣམ་བཏགས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཐ་ཆོག་གོ། །འདིའི་རྒྱ་མཚན་
འབྲུང་སོགས་ཕྱི་རོལ་དུ་བཟླ་གཏོག་བཅའ་ན་མི་རྟོག་པས་ནང་གི་སེམས་སུ་ཟད་ལ། སེམས་དེ་
ཉིད་ཀྱང་བཟླ་གཏོག་བཅའ་ན་མི་རྟོག་པས་དོན་དམ་པར་གཞི་མེད་ཅ་བྲལ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་
རྟོ། །འགྲེལ་པ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་སུ་འདུ་བའི་དོན་ནི། རྣམ་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་ཤར་ན་འབྲུང་སོགས་
སུ་འཛིག་བྱས་ཀྱི། མ་ཤར་ན་མིན་པས་དེའི་ཆ་ནས་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལྟར་བྱར་
བྱང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་མུ་དྲན་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་པ་གཅིག་ལྟ་ཡིན་ཞེས་ཀླུ་
 བ་རྒྱལ་གྱིས་གྲང་གི་ཆེ་གསུངས་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ལོག་པ་མིན་
 ཞེས་མཁུས་པ་སྤྱི་ཞིག་ཏོག་པར་བྱེད་དེ། ཏོག་མི་རིགས་སོ། །ཆོས་རྒྱལ་རང་བཞིན་མེད་
 པར་ཉག་གཅིག་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བས་བདེན་གྱི། གཞན་རྒྱལ་ལོག་པ་སྟེ། རྩོན་
 ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །འོན་ཀོང་དུ། དེ་བཞིན་དམ་པ་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་། །སྤྱི་མ་བྱས་ལྟའི་འགོག་
 པ་བཞེད། །ཅེས་སྤང་འདས་རྩོན་པར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མ་ལྟ་
 བྱར་མང་དུ་གསུངས་པ་རི་ལྟར་བྱངས་ཤེ་ན། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། སྤྱི་མའི་དོན་ལ་གཉིས་
 གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་སྤྱི་མ་ལྟ་བྱར་གསུངས་པ་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་བྱུང་ཀྱང་བདེན་པ་
 བེགས་པ་ལ་བྱས་པ་དང་། གཞུགས་སོགས་ལ་སྤྱི་མར་གསུངས་པ་རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྟོང་བཞིན་དུ་གཞུགས་སོགས་སྤྱི་མར་བའི་སྤང་བ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་གཉིས་ལས་འདྲིར་ནི་བྱི་མ་སྟེ།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་རྩོན་པར་གསུངས་པ་ནི་འཛོག་ཚུལ་སྤྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ལ། བདེན་པར་གསུངས་པ་ནི་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྩོན་པ་ལས་རྒྲོག་པའི་ཆ་ནས་ཏེ།
 འདྲི་ནི་དེ་འགོག་བདེན་པ་མི་བྱང་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། བྱང་ལྟའདས་པ་བདེན་
 གཅིག་ལྟ། །ཞེས་པའི་བདེན་པ་དང་དེའི་རྒྱས་བྱངས་པའི་རྩོན་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་མི་བསྐྱུ་བ་
 དང་བསྐྱུ་བའི་དོན་དུ་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ་སོགས་ལས་བཤད་ལ། བསྐྱུ་མི་བསྐྱུའི་ཚུལ་ཡང་
 སྤང་བ་ལྟར་བྱུང་མ་བྱུང་ལ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་གྲུ་ཆང་སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་ལ་བརྟེན་ནས་
 གཞི་བྱུང་ན་བསྐྱུ་བས་བྱུང་ཅེས་ཟེར་བ་ནི། རྗེའི་གསུངས་ལས་འདས་པའོ། །རྒྱལ་པ་གཅིག་ཏུ་
 རྩོན་བྱུང་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བས་དེའི་ཆ་ནས་ཆོས་ཉིད་བདེན་
 པར་གསུངས་ལ། ཡང་ཆོས་ཉིད་བྱང་གཞིར་བྱས་ནས་རིགས་ཤེས་གྱིས་བཅལ་བའི་ཆེ་དབྱེད་
 བཟོད་དུ་མེད་པས་དེའི་ཆ་ནས་མི་བདེན་པའམ་རྩོན་པར་གསུངས་པས་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་མི་

གཅིག་གོ་ཞེས་བྱས་ཀྱང་རུང་། །ཕྱང་འདས་ཆོས་ཉིད་དུ་མི་འདོད་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
ཕྱང་འདས་རང་བཞིན་ཕྱང་འདས་ཀྱི་དོན་དུ་དགོངས་པ་བཀའ་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྩ་ལེས་
ཤིག་ཆེན་ལས། འདིར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་དང་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་བོའི་སྤང་བ་ལུབ་
པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཕྱང་འདས་སུ་བྱའི། ཉོན་མོངས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
རྒྱུ་རྒྱུ་ཆད་པ་ལས་བྱི་མའི་རིགས་འདྲ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཕྱང་འདས་སུ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱ་ཕྲ་མ་
ཟད་པས་བསྐྱེད་པའི་མ་འོངས་པར་བཤད་ཟེན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་རྗེ་ཡབ་
སྲས་ཀྱི་གསུང་དང་། ཆོག་གསལ་སོགས་སུ་འདི་འདྲ་བའི་ལུང་དུ་མ་ཞིག་སྤང་བས་དབྱེད་
གཞི་ཆེའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་སྤྱིད་ཕྱང་སོགས་བདེན་པར་ཞེན་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གཡོ་བ་དུ་སྤྱིད་
དུ་བདུད་ཀྱི་སྤྱོད་ལུལ་ལས་མ་འདས་ཏེ། བདག་ཅེས་བྱ་བ་བདུད་ཀྱི་སྤྲོས་སྟེ། །ཞེས་འབྱུང་བ་
ལྟར་རོ། །ཕྱང་སོགས་བདེན་ཞེན་ཉེས་བཅས་སུ་བྱུབ་པ་དུ་ལྟ་ཡིན་ན་ཕྱང་སོགས་བདེན་མེད་
བཤད་པ་འདི་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་པར་ཅིས་མི་འཐད་དེ། འཐད་པ་ཁོ་ནའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མ་རིག་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་གྱི་
རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེས་འགོ་བསྟན་པ་དང་། ལྷོག་པ་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱང་སོགས་འདིག་ཉེན་གང་ཡིན་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་དུ་གྱུར་བྱིར་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེའི་བྱིར་ན་འདིག་ཉེན་འདི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཏགས་ཅམ་
ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད་དེ། འཐད་ཅེས་པའོ། །དོན་ནི་འདིག་ཉེན་རྟོག་པོས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་
ཏེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཀྱི་རྒྱུ་གྱིས་སྤང་
བའི་སྐུ་ཤད་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། མ་རིག་འགྲུགས་པར་གྱུར་པ་ན་ཕྱང་སོགས་གྲང་ཞིག་འགྲུག་པར་

འགྱུར་བ་དེ་མི་ཤེས་པ་ལས་ཀྱང་བཏགས་པ་ཡིན་པར་ངེ་ལྟ་བུར་ན་གསལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞེས་པའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དེའང་ཕུང་སོགས་ནི་མ་རིག་འགགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་
འགགས་སུ་འགགས་པའི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་རིག་པའི་མཐུས་རྟོག་པས་བཏགས་
པར་བྱལ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་མ་རིག་འགགས་པས་ཕུང་པོའི་ངོ་བོས་བྱལ་པའི་སྣང་བ་ལྟོག་དོན་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་པའི་སྒྲ་ཤད་དེ་རབ་རིབ་རི་སྤྲིད་དུ་འཇུག་
པ་དེ་སྤྲིད་དུ་སྣང་ལ། རབ་རིབ་དག་པན་ཆད་མི་སྣང་བས་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་རིབ་ཀྱི་
མཐུས་བཏགས་ཅམ་དུ་བྱལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞིབ་ཆ་སྤར་ལྟར་སྤར་མི་དགོས་པར་ཕུང་སོགས་
ནས་མཐུན་གྱིས་རི་ལྟ་བུ་གཟེགས་ངོར་སྣང་ཞེས་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཅ་འགྲེལ་འདི་དག་
ལ་ཆོལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། མར་མེ་བྱང་བས་འོད་བྱང་བ་བཞིན་དུ་གྲང་ཞིག་རྒྱ་དང་རྒྱེན་བཅས་
ཆང་ན་འབྱུང་ཞིང་། ཡང་མར་མེ་མི་གནས་ན་འོད་མི་གནས་པའི་ཚུལ་དུ་རྒྱ་དང་རྒྱེན་མེད་
པར་ནི་གནས་པ་མེད་ལ། མར་མེ་འགགས་པས་འོད་འགགས་པ་ལྟར་རྒྱ་དང་རྒྱེན་འགགས་ཏེ་
མེད་པར་གྱུར་ན་ཕྱིར་ཏེ་སྤར་ཡང་འདྲིག་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་
ངེ་ལྟར་བརྗོད་དེ་བརྗོད་མི་རིགས་པས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་
རྒྱལ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པ་ནི་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་
བྱལ་བ་ནི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་པན་ཚུན་དུ་གཅིག་ཡིན་ན་ཅིག་ཤོས་
ཡིན་པར་དངོས་སུ་འགལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་པོ་ཁ་ཅིག་འདྲིག་ཏེན་བདེན་པར་
བྱལ་བ་མ་རིག་པའི་མཐུས་སྣང་ཡང་འདྲིག་ཏེན་ཅམ་སོ་སྟེ་ལ་དེའི་དབང་གིས་སྣང་བ་མིན་ཏེ།
དཔེར་ན་བཟའ་བཏུང་སྒྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་བྱས་ཀྱང་བཟའ་བཏུང་སྣང་བ་དེའི་
དབང་གིས་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཅ་འགྲེལ་སྒྲ་བྱེད་ཐད་ཀར་འགལ་ཏེ། གཞུང་

དེ་དག་གིས་ནི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མ་རིག་
པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་བྱེད་པ་འགོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་བདེན་
གྲུབ་ནི་ལྟོ་འབྲུལ་པས་བཏགས་པའི་ལོག་པ་ཡིན་གྱི་གདགས་གཞི་འཇིག་རྟེན་ནི་ཡང་དག་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྐྱེ་དགོས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ལུང་རིགས་ཀྱི་གཞི་བྱེད་སྒྲོས་པས་མི་རྒྱགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་བྱེད་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐབས་ཀྱི་གཞི་འགོད་པ་
དང་། སྐབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་སྒྲེའི་ལྟ་བུ་མཆར་དུ་བྱར་མེད་
པར་བསྟན་པ། རང་སྤེལ་གཤམ་ཞིག་ལྟ་བུ་མཆར་དུ་ཆེ་བར་བསྟན་པ། དེ་ཉིད་ཀྱི་འཐད་པ་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུ་ཉེ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་རང་དབང་དུ་ཡོད་ཅེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱི་
པ་རྣམས་དངོས་པོ་མཆོག་སྟེ་ཡང་དག་ཏུ་བརྩེད་ནས་གནས་པ་ནི་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པ་སྟེ།
དེ་ལས་འོས་མེད་པས་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ནི་དོ་མཆར་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སྟེ་སྟོལ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཀུན་ལ་རང་དབང་བའི་ངོ་
བོ་མེད་པའི་མི་རྟག་རྟེན་འབྱུང་གི་ཚུལ་དུ་སྐྱེ་བའི་རང་སྤེལ་རྣམས་ནི་རྩྱུང་པས་དངོས་པོ་རྣམས་
མཆོག་ཏུ་བརྩེད་ནས་གནས་པ་གྲང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཆེས་སྒྲིད་དུ་སྟེ་དོ་མཆར་བ་ཞིག་གོ། །དེའང་
སྐྱེ་བྱ་ལྟ་བུ་རྟེན་འབྱུང་དུ་ཁས་སྦྲངས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ནི། བྱས་པར་ཁས་སྦྲངས་
ནས་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་བས་འགལ་འདུ་ཡིན་ལ། རྟེན་འབྱུང་མིན་པར་ཁས་སྦྲངས་ནས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མ་བྱས་པར་ཁས་སྦྲངས་ནས་རྟག་པར་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་བས་འགལ་
འདུ་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་པ་ལ་མཆར་ཞེས་དང་ཕྱི་མ་ལ་མི་མཆར་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱས་པ་ལྟ་བུ་འདྲི་འཕྲི་ཞེས་རང་གི་གདགས་གཞི་གྲང་དུ་རྣམ་པར་
དབྱེད་པའི་ཆེན་དཔོན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་དེས་མི་དམིགས་ན་རྩྱུང་པས་འདྲི་ཞེ་འཕྲི་ཞེས་ཁ་དོག་དེའི་ཞེས་
བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཁུས་པ་སྤྲུལ་ཞིག་མཆོན་མར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ། མི་རྟོག་ཅེས་

པའི་ཐ་ཆོག་གོ། མདོར་ན་དབྱང་པའི་ཆེ་མི་རྟེན་པས། རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་དྲུག ། མཐར་ལྟས་འཕྲོགས་མི་འཕྲོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།
འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཅོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་
སུ་དབྱེ་བ། ཉོན་མོངས་པས་སྒྲགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། དུལ་གྱི་གཟེབ་ལ་
ཐོགས་མི་ཐོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། འཆིང་གྲོལ་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། འཕྲོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་། མི་འཕྲོགས་པའི་ལྟ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་
ཕྱེད་ལྟ་བ་དང་། རང་ཕྱེད་ལྟ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་སྡེ་གྲང་དྲུག་གིས་ནི་རྒྱ་ལ་མ་བརྟེན་པར་
འབྱུང་བར་སེམས་ཏེ་བདུག་གྲུམ་འཛིག་རྟེན་བདེན་པར་མདོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དྲུག་ནི་གྱི་མ་གྱི་
བྱད་རྟག་མི་རྟག་དང་མཐའ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བ་དན་པས་ཡིད་འཕྲོག་པར་འགྱུར་
ཏེ། སྒྱི་མའི་སྒྲིང་པོ་རྩས་སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པར་མི་ཤེས་པ་དག་དེའི་འབྲེལ་
སོགས་ལ་འབྲུལ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་སྡེ་གྲང་དྲུག་གིས་ནི་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་ཁས་སྦྲངས་ཀྱང་བདག་
གམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་སྒོ་ལྟན་སྒྲིལ་ལ་ངེ་ལྟར་འཆར་བ་དེ་ཁོ་ན་ནི་དེ་དྲུག་པར་
འདོད་པ་དེ་དྲུག་ལ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དེ་དྲུག་ཅི་ལྟར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་
བདེན་པའི་འདུཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་འོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲང་དྲུག་རྒྱ་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱའི་ནང་
གི་རྒྱ་བ་ལྟ་བུར་བཏགས་ཙམ་མ་གཏོགས་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པའི་ཡོང་དྲུག་མ་ཡིན་
པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་མེད་པའི་ལོག་པ་མིན་པར་འདོད་པ་དེ་དྲུག་ནི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བས་མི་
འཕྲོགས་ཏེ། གནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྒྱར་
བསྟན་པ། བདེན་མེད་རྟོགས་པ་དེ་སྤོང་བྱེད་དུ་བསྟན་པ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་

པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་བདེན་པར་ཁྱས་ལེན་ཡོད་ན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་སོགས་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་མི་བཟད་པ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་རྒྱུད་ས་པས་
རང་ཕྱོགས་འདྲི་ཅིང་། གཞན་ཕྱོགས་གཞིག་པར་འགྱུར་བས་རྒྱ་དེ་དང་རྒྱེན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་
ཆགས་སྤང་གིས་པན་ཚུན་དུ་རྩོད་པར་འགྱུར་བ་སོགས། ཉེས་སྦྱོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ནི་ལྟ་བུ་རན་པ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལྟ་རན་བྱུག་ཅུ་རེ་གཉིས་པོ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་བདེན་འདྲི་བྱེད་མེད་ན་ནི་ཉོན་མོངས་གང་ཡང་མི་སྦྱེ་སྦྱེ། གཞི་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དེ་ནི་བདེན་མེད་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་ལྟ་བུ་དྲིང་ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འབྱུང་རོ། །མདོར་ན་དངོས་པོ་བདེན་འདྲི་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དངོས་པོ་བདེན་མེད་རྟོགས་ན་ལྟ་བུ་འབྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐབས་གྲང་གིས་དངོས་པོ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་སྐྱམ་
ན། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་སྟེ། ཐབས་དེས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་
དྲོས་པས་ཁྱས་པ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱེན་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་མ་སྦྱེས། །དེ་ལ་སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་
ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྦྱོང་བར་བཞག། །གང་ཞིག་སྦྱོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་
ཡོད་ཡིན། །ཞེས་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་པའི་དོན་དུ་དེ་ཉིད་མཐུན་
པའི་མཆོག་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདེན་པར་བཟུང་བ་རྩོད་པའི་རྒྱར་བསྐྱར་པ་དང་། བདེན་མེད་
རྟོགས་པ་རྩོད་མེད་ཀྱི་རྒྱར་བསྐྱར་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟ་བུ་པའི་ཤེས་པས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
པའི་དབང་གིས་བདག་དང་བདག་གི་བདེན་པ་མིན་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་པར་འདྲི་བའི་སྦྱེ་
བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་དྲིང་། གཞན་ཕྱོགས་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྩོད་

པ་དང་མཚན་འབྲུ་བ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་ཆགས་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ།
ཆགས་པ་དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་ལས་བྱུང་བས་དངོས་སོ་བདེན་འཛིན་ནི་ཚིང་པའི་རྒྱལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱིས་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་དྲག་ནམས་ལ་གཞན་སྟོགས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཞེན་པ་མེད་ཅིང་། དེ་མེད་པས་གཞན་སྟོགས་སུན་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་
དུ་ཚིང་པ་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གྲང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དྲག་ནམས་ལ་ནི་སྤྱིར་
སྟོགས་སུ་ཞེན་པ་མེད་ན་གྲེ་བག་གཞན་གྱི་སྟོགས་སུ་ཞེན་པ་གྲ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པས་ཚིང་པའི་
རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ནི་ཚིང་པ་སྟོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་གྲུབ་སོ། །

བཞི་པ་ལ་གསུམ། བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་སུ་བསྟན་པ། བདེན་མེད་
རྟོགས་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་མིན་པར་བསྟན་པ། བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གནས་ཡིན་
པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ནི། སྤྱག་མི་སྤྱག་གྲང་ཡང་རྩུང་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
གནས་ཤིག་རྟོན་པར་གྱུར་ན་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆགས་སྤང་སོགས་ཉོན་མོངས་སྤྱལ་གདུག་
ཡོན་སོར་རྒྱ་བའི་གཡོ་ཅན་གྱིས་ཟིན་ནས་གདུང་བར་འབྱུང་རྟེ། བདེན་འཛིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་
བངས་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲང་དག་གི་སེམས་ལ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་བདེན་
འཛིན་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དྲག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱལ་གྱིས་ཟིན་པར་མི་འབྱུང་རྟེ།
རྒྱ་མཚན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ལྷལ་གཉིས་
བདེན་འཛིན་དང་བཅས་པའི་སེམས་དྲང་སྤྲན་པ་ནམས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་དྲག་ཆེན་ཅིས་མི་
འབྲུང་སྟེ་ངས་པར་འབྲུང་ངོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གྲྀང་གི་ཆེ་སྤྱག་མི་སྤྱག་ཏུ་མ་ཞེན་པར་བར་
མར་བཏང་སྟོམས་སུ་འདུག་པ་ལའང་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱལ་གྱིས་ཟིན་པར་འབྱུང་ན་སྤྲ་མ་ལ་
སྟོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཤོ། །སྤྱག་སྦྲུམ་པ་དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་མི་སྤྱག་བསྐྱོམ་ཞེས་བཀའ་བ་ནི་འཐད་པར་མི་སེམས་
སོ། །སྒྲོ་མཆོག་ལྡན་པ་གྲོལ་བའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དེ་དག་སྦྱུ་མའི་སྤྱེས་བུ་ལྟར་སྦྱོས་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པས་ནི་དབེན་ལ། དེ་ལྟར་དབེན་པར་མཐོང་ནས་ཏེ། རྟོགས་ནས་སྤྱོད་ལས་འདྲའ་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་རོ། །དེའང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་ལས། སྤྱོད་པའི་དབུས་ན་སྦྱུ་མའི་སྤྱེས་བུ་
འདི་སྦྲུམ་དུ། སྤྱོད་པའི་མགྲུ་བྱ་སྦྲུམ་མི་སེམས་དེ་ཡང་བྱེད། །རྩུ་འབྲུལ་སྦྱ་ཆོགས་རབ་ཏུ་སྟོན་
པར་བྱེད་མཐོང་ཡང་། དེ་ལ་ལུས་མེད་སེམས་མེད་མིང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་
སྤྱོད་པ་རྣམ་ཡང་འདི་སྦྲུམ་དུ། །བྱང་ཆུབ་རྟོགས་ནས་འགྲོ་བ་ཡོངས་སུ་འགྲོལ་མི་སེམས། །སྤྱོད་
པ་སྦྱ་ཆོགས་དང་ནི་བྱ་བ་མང་ལྡན་པ། །སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྟོན་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྤྱོད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འགའ་ཞིག་མཐོང་ཞེས་པ་ཆད་མས་རྟོགས་ཚུལ་ལ་སྦྱར་བར་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གང་ལས་གྲོལ་བའི་དགག་བྱའི་བྱེད་པར། གང་ཞིག་གྲོལ་བའི་
རྟོན་གྱི་བྱེད་པར། གང་གིས་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་
གནས་ལུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཤེས་བླ་ས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་
ཆགས་སྣང་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་སྤྱོད་ཀྱི་སོགས་སྤྱོད་རྣམས་གྲང་ཡིན་པ་དེ་དངོས་པོའི་འདྲ་
ཤེས་ཅན་ལ་འབྱུང་གི། །དངོས་དྲང་དྲོས་མེད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་དྲོན་གྱི་གནས་
ལུགས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ལ་མི་འབྱུང་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེན་པར་བཟུང་སྟེ་གནུས་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་གང་ཡང་འདྲོད་ཆགས་
ཅན་དུ་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་འདྲོད་ཆགས་མཛོན་གྱུར་ཅམ་དང་བྲུལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་
ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གང་དུའང་མི་གནས་
ལ། གནུས་པ་མེད་པའི་བདུག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཆགས་པ་འདྲུག་པའི་གནས་མེད་
ཅིང་ཆགས་བྲུལ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་དག་གི་གཞི་མེད་ཅིང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཆགས་

པ་སྲིད་མཐའ་དང་ཆགས་བྲལ་ཞི་མཐར་ལྷུང་བའི་དོན་དུ་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གནས་མེད་ཅེས་
བཤད་མཐའ་དེ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་དོན་དུ་བྲངས་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡང་བྱང་སེམས་
ཁོ་ན་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་བས་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། གྲུང་དྲག་བདག་
དུ་ལྟ་ཞོག་གི་དགག་བྲས་རྣམ་པར་དབེན་པ་སྟེ་སྟོང་སྟམ་དུ་གཡོ་བའི་ཡིད་ཀྱང་མི་གཡོ་བར་
ཡུལ་ཆོས་ཉིད་རིམ་བུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར་ཞུགས་ཏེ་སྟོན་བྲལ་མངོན་དུ་
བྲས་པ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲུལ་གྱིས་དབྱུགས་པར་གྱུར་པ་ལས་སྒྲུག་བསྐྱལ་གསུམ་
གྱི་རྩ་རྒྱལ་མི་བཟད་དག་དུ་འཁྲུགས་པའི་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་རྣམ་གྲོལ་
འོར་བུའི་སྤྱིད་དུ་སོན་པར་འགྱུར་རོ། །གཡོ་བའི་ཡིད་ནི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ལ། དེ་མི་གཡོ་བ་ནི་
མི་རྒྱ་བའི་དོན་ཏེ། དེའང་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དབེན་སྟམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་དོན་ཏོ། །འོ་
ན་རིམ་ལྟར་འཇུག་ཅེན། འདི་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ཡིན་
བས་དེ་ལ་ནི་བདག་གོ་སྟམ་དུ་འཇུག་པར་ལྟ་ཞོག་གི་བདག་མེད་དོ་སྟམ་པ་ཙམ་ཡང་མེད་དེ།
གཞན་དུ་ན། བྱང་འདི་སྟོང་ཞེས་རྟོག་ནའང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི། །མཚན་མ་ལ་སྤྱིད་སྤྱི་
མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་མེད་གྱི་མཚན་མ་ལ་གནས་པར་
འགྱུར་གྱི་མཚན་མེད་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བདག་མེད་དེའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་
ལུགས་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྩེས་ཐོབ་དུ་བདག་མེད་ལ་ངེས་པ་བྲངས་པའི་ཆ་ནས་ཏེ། དཔེར་ན་
གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་རྒྱུའི་བྱང་དུ་ཉི་བར་བྱིན་པའི་མིག་ཤེས་གྱིས་སྟོན་རྒྱ་མི་སྤང་བ་ན་
དེ་མི་བདེན་པ་ལ་ངེས་ཤེས་རྟོག་པ་ལྟར། རང་བཞིན་དཔྱོད་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་མ་
བྱལ་བས་བྱང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་ཤེས་བྲངས་ཏེ། བྱང་སོགས་དེའི་ཡུལ་དུ་
མེད་པ་ཉིད་བྱང་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་བྱང་སོའི་རང་

བཞིན་ཅི་ཞིག་ཅེས་བརྟགས་པས་ཅི་ཡང་མི་འཆར་ལ། དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་དེས་ཅི་ཡང་མི་འཆར་
 བ་ཉིད་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་བདེན་མེད་འཆར་བར་འདོད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་བདེན་མེད་ལ་
 རང་དབང་དུ་འཇུག་ཚུལ་མེད་དེ། དཔེར་ན་དགག་བྱ་ཐོགས་རེག་ལ་ཡིད་གཏད་པའི་ཆེ་སྣང་
 རུང་མ་དམིགས་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་དམིགས་པར་གཞག་གོ། རང་དབང་དུ་དམིགས་
 ཚུལ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་ལས། མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་
 དང་། གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་
 སེམས་པ་མི་མཐོང་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་ན། །འདི་ནི་
 ཆོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་
 ཆོག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་ཇི་ལྟར་མཐོང་ཞེས་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་
 ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་
 རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འདིའི་ཆོས་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་གཞན་ལས་སྤྲུལ་ཏེན་ཅིང་
 འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ཆོས་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པའི་ཆོས་དང་གནད་གཅིག་ལ། དེའི་
 ཆོས་ནི་ཆོས་ཉིད་ཐུང་འདས་ཡིན་པར་སྒྲ་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །དེ་ལྟར་
 རྣལ་འཛིན་ཡང་མ་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་ལས། །ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
 ཡང་དག་འདས། །ཉེ་བར་ཞི་དང་ངོ་པོའི་དོན། །མདོན་རྟགས་འདྲིན་པ་རྣམ་པ་ལ། །སྤངས་པའི་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆན་ཉིད་ལྔ་ལྔ་དུ་གསུངས་པ་
 ལྟར་འདིར་ཡང་འབྲ་བའི་ཕྱིར་ངོ་། །

གསུམ་པ་ནི། དགེ་བ་འདི་ཡིས་ཞེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་གཅིག་སྟེ། གཞན་གོ་སྒྲ་ལ། དམ་
 པ་གཉིས་ནི་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་ཏེ་གོ་སྒྲ་འོ། ། ། དགེ་འོ། །

རིན་ཆེན་སྒྲེང་བའི་འགྲེལ་བ་བཞུགས་སོ། །

རང་ཉིད་གང་ནས་གཤེགས་པའི་བཤུལ་ལམ་དུ། །གདུལ་བྱ་ནས་གྲིས་བཀྲི་བའི་ས་མཁན་
ཆེ། །མ་རྩོད་ལམ་སྟོན་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་དང་། །དབྱེར་མེད་ཤྲུའི་རྒྱལ་པོར་སྤྱབས་སུ་མཆེ། །

བསྟན་ལ་སྟོན་པའི་མཛད་པ་དང་མཚུངས་པའི། །སྤྱོད་སྤྱོད་བའི་སེང་གེར་གྲུས་བཅུད་
ནས། །དེ་ཡི་གདམས་པ་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ཡི། །དགོངས་དོན་རི་ལྟར་བཞུགས་དབྱེ་བར་བྱ། །

དེ་ལ་གསུམ། སྤྱད་ཀྱི་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཐུག་གི་དོན་རྟོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་
ཞེས་སོགས་ཏེ་གོ་སྤོའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྦྱོར་བ། དངོས་གཞི། མཐུག་སྤྱད་དོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱད་བྱའི་ཉེས་
པ་ཀུན་ལས་ནམ་པར་གྲོལ་ཅིང་རྟོགས་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱིས་བརྒྱན་པ་པོ་སེམས་ཅན་ཀུན་
གྱི་གཉེན་བཤེས་གཅིག་བྱར་གྱུར་པའི་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ་སྟེ་འདུད་ཅེས་
པའོ། །ཆོག་ཀྱང་དང་པོས་སྤངས་པ། གཉིས་པས་རྟོགས་པ། གསུམ་པས་གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་
ཏན་བཛྲེད་ནས་བཞི་པས་ཡོན་ཏན་དེ་ལྡན་གྱི་སྟོན་པ་ལ་བྱུག་འཆལ་བ་ཡིན་ལ། དེའང་ཉེས་པ་
ལས་གྲོལ་ཞེས་པས་སོ་སྦྱེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་སྟོན་ཅིང་། ཀུན་ལས་གྲོལ་ཞེས་པས་འཕགས་པའི་
གང་ཟག་གཞན་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། འོག་མ་གསུམ་ལའང་ཅི་ལྟར་རིགས་པར་
སྦྱོར་རིགས་པར་མཛོང་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉམས་སུ་སྤྱང་བྱའི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་བཤད་པ་དང་། དེ་
རི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྤྱངས་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། ཉམས་སུ་སྤྱངས་པས་འབྲས་བུ་རི་ལྟར་འབྲུབ་
པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱེད་ལ་ཆོས་འབྲུབ་པའི་བྱིད་དུ་ངས་མཐའ་གཅིག་

ཏུ་དགོ་བའི་ཆོས་བཤད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཁྱོད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་ལ་དུས་པའི་ཆོས་
 ཀྱི་སྟོན་ལ་ནི་ཆོས་བཤད་ན་བཤད་པ་ལྟར་དུ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ངེས་པས་ཆོས་ཀྱི་དགོས་དོན་
 འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཏེ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་བཤད་ན་དེ་ལྟར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་གྲང་
 ཞིག་ལ་དྲང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆོས་བཤད་ནས་དེའི་ཕྱིས་ནི་ངེས་པར་ལེགས་པ་སྟེ་
 ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་བཤད་པ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་མངོན་པར་མཐོ་བ་བརྒྱད་མར་ཐོབ་ནས་
 རིམ་གྱིས་ངེས་པར་ལེགས་པ་འོང་དགོས་པས་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་
 ལྟར་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མངོན་མཐོ་ནི་གང་། ངེས་ལེགས་ནི་གང་ཞེ་ན། དེ་ལ་
 མངོན་པར་མཐོ་བ་ནི་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལ་རང་དབང་འབྱོར་པའི་བདེ་བ་སྟེ། ཆོས་ལྡན་གྱི་ལུས་ཡིན་
 ལ། ངེས་པར་ལེགས་པ་ནི་ཐར་པར་འདོད་པའོ། །དེའི་སྐྱབ་པ་སྟེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མདོར་
 བསྡུ་ན་གང་དུ་འདུ་ཞེ་ན་མདོར་ན་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དྲན་པ་དྲང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་དཔོག་པར་བྱས་པའི་ཤེས་རུབ་པོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དྲན་ཅན་
 ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་དགོ་སྟེ་གི་སྒྲང་དོར་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་པར་
 འགྱུར་ཞིང་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཤེས་རུབ་ལྡན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དུག་པའི་དོན་རིག་
 བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲི་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ནི་ཤེས་རུབ་སྟེ། དེས་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐར་
 འབྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེའི་སྟོན་འགྲོ་ནི་དྲན་པ་ཡིན་པས་མིད་མི་རུང་ངོ་། །རི་ལྟ་བུ་
 ཞིག་ལ་དད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདུན་པ་དྲང་ཞེ་སྤང་དང་འཇིགས་པ་དྲང་སྤངས་པས་གང་
 ཞིག་ཆོས་ལས་མི་འདྲའ་བ་དེ་ལ་ནི་དྲན་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ངེས་པར་ལེགས་
 པའི་སྟོན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །འདུན་པ་སྟེ་ཆགས་པས་ནོར་བརྒྱས་པ་དང་ཞེ་སྤང་གིས་
 སྟོག་བཅད་པ་དང་འཇིགས་པས་རྒྱན་བཤད་པ་དང་ཉེས་དམིགས་མི་ཤེས་པས་ཆང་བརྟུང་བ་

ལྟ་བུ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་འདུན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ལས་འདའ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་རྒྱ་
བཞི་པོ་གང་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འདའ་བ་ནི་འདུན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་
ལས་མི་འདའ་བའི་ཆད་དུ་བཤད་ཅིང་དེ་ཉིད་མངོན་མཐོ་སྒྲུབ་པའི་དད་ཅན་གྱི་ཆད་དུ་ཡང་
བཤད་པས་བདག་ལྟ་བུ་ལ་ནི་རིམ་ལེགས་ལྟ་ཞོག་གི་མངོན་མཐོ་འབྲུབ་པའི་ཚུགས་ན་ཡང་
མེད་པ་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་མཐོ་རིམ་ལེགས་ལ་སྦྱར་བསྐྱབ་པ། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་གས་
ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྐྱབ་པ། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། མངོན་མཐོ་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། རིམ་ལེགས་ལ་བསྐྱབ་པ། དེ་གཉིས་སྟེལ་མ་ལ་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུང་ཞིག་ལྷུས་དང་དྲག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྩམས་ཅད་ལ་གྱུ་ཆོམས་སུ་མི་
འཇུག་པར་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ནི་གང་ལྟོག་པར་བྱ་བ་ནི་གང་སྒྲུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟག་སྟེ་ལེགས་
པར་ཤེས་པར་བགྱིས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲང་དོར་རྒྱལ་བཞིན་བྱེད་ན་བདུག་དྲུང་གཞན་ལ་ཕན་
པར་ཤེས་ནས་ཏེ་རྟག་ཏུ་དང་གྲུས་པས་བྱེད་པ་དེ་ནི་མཁས་པ་ཞེས་བྱའི་གཞན་དུ་ན་རིག་པའི་
གནས་ལྷ་ལ་མཁས་སུ་ཟེན་ཀྱང་ལག་ལེན་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་མཁས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོག་
ཆགས་མི་གསོད་པ་དྲང་རྒྱ་བ་སྟོང་བ་དྲང་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མ་སྟོང་བ་དྲང་ལོག་པ་སྟེ་རྒྱུ་ཆོག་
སྟོང་བ་དྲང་སྟེ་མ་སྟོང་བ་དང་ཆོག་རྒྱུ་པ་ཉིད་སྟོང་བ་དྲང་མ་འབྲེལ་བ་སྟེ་དག་ཀྱལ་སྟེ་བ་ཡང་
དྲག་པར་སྟོམ་ཞིང་ཆགས་པ་སྟེ་བརྒྱབས་སེམས་དྲང་གཞོད་སེམས་དང་མེད་པ་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་
བ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བ་འདི་དྲག་ནི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་དཀྱར་པོ་བརྩེ་ཞེས་བསྟགས་པས་བསྟེན་
པར་བྱ་ལ། དེ་དག་ལས་བསྒྲོག་པ་སྟོག་ཆགས་གསོད་པ་ལ་སོགས་དེ་དག་ནི་རྟག་པོ་ཡིན་
པས་སྤང་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཆང་མི་འཕྱུང་བ་དྲང་ལོག་འཆོ་སོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་འཆོ་
བ་བཟང་པོ་བསྟེན་པ་དང་གཞན་ལ་རྣམ་པར་མི་འཆེ་བ་དྲང་རང་གི་ལག་བདར་ནས་སྦྱིན་པ་

སོགས་གྲུ་པས་སྦྱིན་པ་དྲང་པ་མ་སོགས་མཆོད་འོས་རྣམས་མཆོད་པ་དྲང་གཞན་ལ་བྱམས་
 པར་བྱེད་པ་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གྲང་དཀར་པོའི་སྤྱགས་ཡིན་པས་བསྟེན་པར་བྱ་ཞིང་རྒྱུག་པ་
 དག་ནི་ནག་པོ་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱའོ། །མདྲོར་ན་དང་ཅན་ཉིད་ཕྱིར་ཆོས་ལ་བསྟེན། །ཞེས་
 པའི་ཆོས་ནི་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་ལུས་གདུང་བར་བྱེད་
 པ་འབའ་ཞིག་ལས་ནི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་ཅུང་ཟད་གྲང་མེད་དེ་འདི་ལྟར་བརྟུལ་ཞུགས་དེ་ཡིས་
 ཉི་གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྤོང་བ་མེད་ཅིང་གཞན་ལ་པན་འདོགས་གྲང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོམ་ལྟ་བུའི་སྦྱིན་པ་དྲང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
 བཟོད་པ་ཆེས་གསལ་བ་དུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལམ་པོ་ཆེ་ལ་གྲང་གིས་མ་གྲུས་ཤིང་ལུས་གདུང་
 བར་བརྟུལ་ཞུགས་ཅམ་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་གནུག་ལམ་ལྟ་བུ་མཆོག་དུ་དམན་པའི་ལམ་གོལ་བ་
 དྲུག་རྣམ་འཕྱོ་བ་དེ་ནི་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ནི་འཛིགས་རུང་མི་བཟད་པ་མཐུའ་ཡས་
 པའི་སྦྱེ་པོའི་ཤིང་གི་ཆོགས་སྦྱག་པོ་ཅན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦྱལ་གདུག་པས་འཁྲུད་པའི་ལུས་
 དེས་ཤིན་དུ་ལུན་རིང་པོར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །གསོད་པ་ཡིས་ནི་ཆེ་ཐུང་བར་འགྱུར་ཞིང་
 རྣམ་པར་འཆེ་བས་ནི་གཞོད་པ་མང་བ་དང་རྒྱ་བ་ཡིས་ནི་ལོངས་སྟོད་ཀྱིས་ལོངས་ཤིང་བྱི་
 སོ་བྱེད་པས་རང་གི་ཆུང་མ་གཞན་ཀྱིས་སྟོགས་པ་སོགས་དགྲ་དྲང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་དང་
 རྒྱན་དུ་སྦྱ་བས་སྦྱར་བ་མང་བ་སྟེ་སྦྱ་མ་ཡིས་ནི་མཛའ་བཤེས་དྲང་དབྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་ཆོག་
 རྒྱལ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྦྱ་མི་སྦྱན་པ་ཐོས་ཤིང་མ་འབྲེལ་བའི་ངག་གྲུལ་པ་ཡིས་ནི་ཆོག་མི་བཅུན་
 པ་དང་བརྟན་པ་སེམས་ཀྱིས་ཡིད་ལ་རེ་བ་འཛོམས་པ་སྟེ་མི་ཐོབ་པ་དང་གཞོད་སེམས་ཀྱིས་
 འཛིགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་ལོག་པར་ལྟ་བུས་ནི་ཕྱི་མ་ལ་ལྟ་བ་དན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་
 ཆང་འཐུང་བ་ཡིས་སྟོ་འཁྲུལ་དེ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་ལོངས་སྟོད་
 མ་བྱིན་པར་དང་དུ་ལེན་པས་ནི་དབུལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་ལོག་པར་འཆོ་བས་གཞན་ཀྱིས་

བསྐྱུས་པ་སྟེ་འབྲིང་པར་འགྱུར་བ་དང་ཁེངས་ཏེ་མཆོད་འོས་མི་མཆོད་པ་ཡིས་ནི་རྟེན་གས་དན་པ་
ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་བྱམས་པའི་ཐོག་ཕྱོགས་སྒྲག་དྲོག་གིས་ནི་གཟི་བརྗེད་ཆུང་ཏུ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་
བ་དང་ཁོང་ཁྱོད་པས་ཁ་དོག་དན་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་སྒྲུང་དོར་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ལ་མི་འདྲི་
བས་ནི་སྒྲུན་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེའང་མི་ཉིད་ལ་ནི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་འདྲི་ནམས་ཕྱིས་
སྒྲིན་པར་འགྱུར་ཞིང་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟོག་གཅོད་སོགས་ཀྱན་གྱིས་དང་པོར་དན་འགྲོར་
འགྲོའོ། །ཡང་ན་མི་ཉིད་ལ་ཕྱིས་སུ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ནམས་འབྱུང་བར་མ་ཟད་ཀྱན་
གྱིས་དང་པོར་དན་འགྲོར་འགྲོའོ་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །མི་དགེ་ཞེས་བུ་བ་དེ་དྲག་གི་ནམ་སྒྲིན་གོང་
ཏུ་བསྐྱགས་པ་གང་ཡིན་པ་ནམས་སྟོག་ཆགས་མི་གསོད་པ་དང་ནམ་པར་མི་འཆི་བ་སོགས་
དགེ་བ་དྲག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མཐུན་དང་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་དང་དེ་ནི་སྒྲོག་སྟེ་འབྱུང་
རོ། །དེ་ལྟར་དགེ་མི་དགེའི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ནི་མན་ངག་སྟེ། ཕྱིན་ཡོན་
མཐོང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ངང་གིས་འཇུག་ཅིང་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ངང་གིས་
ཐོག་པ་སྟེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་མི་དགེར་འགྱུར་བ་ནི་ཀྱན་སྟོང་
ལ་རག་ལས་ཏེ། འདི་ལྟར་འདོད་ཆུགས་དྲང་ཞེ་སྒྲུང་དང་གཏི་མུག་དྲང་གསུམ་སོ་དེས་བསྐྱེད་
པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ལ། མ་ཆུགས་པ་དང་ཞེ་སྒྲུང་མེད་པ་དང་གཏི་མུག་
མེད་པ་དང་གསུམ་སོ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བ་ལས་
བདེ་འགྲོའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་བཞིན་ཏུ་དན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་བ་ལས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་དྲང་སྟེ་བ་ཀྱན་ཏུ་བདེ་བ་དག་འབྱུང་བས་ན་
ཡིད་དང་ལུས་དང་ངག་གིས་ནི་མི་དགེ་ཀྱན་ལས་ཐོག་པར་བྱ་ཞིང་དགེ་བ་ལ་ཉག་ཏུ་འཇུག་
པར་བྱ་བ་སྟེ་འདི་ནི་བདེ་འགྲོ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟེས་བུས་བསྟེན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནམ་པ་གསུམ་
ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་ལུང་ལས་བཤད་དོ། །ཆོས་འདིས་ནི་དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་དག་

ལས་རྒྱུ་པར་སྒྲིབ་ཞིང་ལྷ་དང་མིའི་རྒྱུ་དྲག་ཏུ་ཆེ་དང་བདེ་བའི་དབུ་ལ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་
 བའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཡངས་ཤིང་རྒྱུ་པ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ཡང་མངོན་མཐོ་དོན་གཉེར་
 གྱི་བསམ་བསམ་བསམ་གཏན་དང་ཆད་མེད་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ས་འཕྲུག་སྒྲིབ་ས་བས་
 ཉི་ཆངས་བ་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྱོད་བར་བྱེད་བས་ཆོས་དེ་རྒྱལ་ས་བསྐྱེན་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་
 བསྐྱེན་བར་བྱ་བའི་མངོན་མཐོའི་ཆོས་འདི་རྒྱལ་ས་དྲང་དེའི་འབྲས་བུ་རི་སྐད་བཤད་བ་ནི་གསུང་
 རབ་ནས་རྒྱུ་པར་འགྱུར་བ་མདོར་བསྐྱུས་བཤོ། །

སྒྲིབ་པ། དེས་ལེགས་ཁང་བཟང་འཕྲུག་པའི་ཐེམ་སྐྱས་མཆོག་། མངོན་མཐོ་སྐབ་བྱེད་
 ཆོས་ལ་བསྐྱེན་བ་གང་། །མ་ཞོར་ལམ་དུ་ཞུགས་བ་ཞེས་བྱ་ཡི། །གཞན་དུ་ངལ་བ་འབྲས་བུ་
 མེད་ཅེས་བྱ། །

གཉིས་བ་དེས་ལེགས་ལ་བསྐྱུས་བ་ལ་གཉིས། དེས་ལེགས་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཚུལ་
 དང་། དེས་ལེགས་རི་ལྟར་སྐབ་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་ས་མངོན་མཐོར་མ་ཟད་དེས་
 པར་ལེགས་པའི་ཆོས་དྲག་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་གཏོགས་པར་སྒྲོ་
 གང་གིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མི་རྒྱས་བས་བྱ་ཞིང་། རྟོག་གས་དབག་པར་མི་རྒྱས་
 བས་ཐབ་པར་སྤང་བ་དྲང་བྱིས་པ་སྒོས་བ་དྲང་མི་ལྡན་པ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་སྒོས་ན་སྐྱག་པར་བྱེད་པ་
 ཞིག་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས་སོ། །རི་ལྟར་སྐྱག་ཅེན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་ཅེས་བྱས་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་ན་བདུག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ནམ་དུའང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ལ།
 བདུག་གི་བ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་ནམ་ཡང་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱིས་པ་དྲག་ནི་འཛིག་
 ལྟའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་དུ་སྐྱག་ལ་མཁུས་པ་ལ་ནི་འཛིག་ལྟ་ཟད་པས་སྐྱག་པ་ཟད་པ་ཡིན་
 འོ། །དངོས་ཞེན་ཅན་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་བཤད་ན་སྐྱག་པར་འགྱུར་བ་བདེན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་
 བཤད་སྐྱེ་རྒྱུ་འདི་ནི་མ་ལུས་པ་ངར་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དྲང་དུ་ཡིར་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་

སྐྱེ་བྱུང་ལ་སྐྱེ་བའང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་མེད་པར་དགོངས་ཏེ་གཉིས་སུ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པ་གཅིག་སྟེ་གསུང་བས་ནན་གྱིས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བཞི། བདག་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་སྤྱིར་དགག་པ། སྤང་སྟོང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། མཐར་འཛིན་དང་དབྱེ་མའི་ལྟ་བུ་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་ངོས་བཟུང་བ། རྟོན་འབྲུང་མཐའ་བྲལ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་སྟོན་ནི། བདུག་དྲུང་བདུག་གི་བ་ཡོད་ཅེས་པ་འདྲི་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་དུམ་པའི་དོན་དུ་ལོག་ནས་མེད་དེ། གྲང་གི་ཕྱིར་ཡང་དུག་པའི་དོན་རྩིས་པ་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་བརྟག་ན་གཉིས་སོ་སྟོན་ཡུལ་དུ་མི་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་དང་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད་ན་རིགས་ཤེས་དེའི་ཡུལ་དུ་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བར་སྒྲུབ་གི་གཞིར་སྒྲིག་ཤེས་པར་སྒྲུབ་བ་ནི་རབ་རིམ་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་རང་འཆར་བ་ཅེས་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་ངོས་ནས་མ་བྱུང་ལ། གལ་ཏེ་དོན་སྟེང་ནས་བྱུང་ན་རབ་རིམ་དག་པའི་མིག་ལ་སྒྲུབ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་དུག །སྤང་སྟོང་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ། སྤང་སྟོང་མི་བདེན་པར་མཐོང་ན་སྤང་སྟོང་མི་འབྲུང་བར་བསྟན་པ། སྤང་སྟོང་མི་བདེན་ནས་འབྲུང་བའི་རང་འཛིན་མི་བདེན་པའི་དཔེ་བསྟན་པ། སྤང་སྟོང་མི་བདེན་པའི་ཁྲུངས་བསྟན་པ། སྤང་སྟོང་མི་བདེན་པར་བཟུང་མ་བཟུང་ལས་འཁོར་བའི་འདུག་ལྟ་བུ་བྱེད་ལུགས་བསྟན་པ། སྤང་སྟོང་མི་བདེན་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་སྒྲགས་སྒྱེ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་སྟོན་ནི། རྟོན་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་སྟོང་སྟེན་མས་མི་བདེན་ཏེ། རྟོན་འཛིན་དེ་ནི་དོན་དུ་ན་རྒྱུ་ལ་གྲང་གི་ས་ཐོན་རྒྱུ་པ་དེའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གྲ་ལྷིག་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་སྟོང་དེ་ལྟར་མི་བདེན་པར་མཐོང་ནས་གོམས་པར་བྱས་ན་རྟོན་འཛིན་སྟོང་བར་འགྱུར་ལ། རྟོན་འཛིན་པ་དུག་སྤངས་ནས་ནི་ཕྱིས་ནི་སྤང་སྟོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱུང་ཤིང་ཐད་པས་མེ་མི་འབྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། རི་ལྷར་ཉེ་དཔེར་ན་དེ་ལྷར་མེ་ལོང་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་རུང་གི་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་བསྟོན་མེད་དུ་སྤང་མོད་གྱི། དེ་ནི་ཡང་དུག་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ནི་
ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་རར་འཛིན་པ་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར་
མོད་གྱི་རུང་གི་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་ཡང་དུག་ཉིད་དུ་ན་རར་འཛིན་དེ་འགྲུལ་
ཡང་མེད་དོ། །རི་ལྷར་ཉེ་དཔེར་ན་མེ་ལོང་ལ་མ་བརྟེན་པར་རུང་གི་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
མེ་སྤང་ལ་དེ་ལྷར་སྤང་པོ་ནམས་ལ་མ་བརྟེན་པར་རར་འཛིན་པ་ཡང་མེ་དམིགས་པའི་ཚུལ་དེ་
དུང་འབྲུ་བས་སྤང་པོ་བདེན་འཛིན་ལྟོག་ན་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གང་ཟག་བདེན་
འཛིན་རར་གི་རར་གིས་ལྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ཡིས་ནི་དེ་ལྷ་བྱའི་དོན་ཟབ་མོ་མངོན་དུ་ཐོབ་
ནས་ཆོས་ལ་ཆོས་གྱི་མིག་རྒྱལ་དང་བྲལ་ཞིང་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་སྟེ་བདུག་ཉིད་གྱིས་མངོན་
སུམ་དུ་བྲས་པའི་ཆོས་དགེ་སྤྲོད་ནམས་ལ་བཞུགས་ཏེ་སྤྲུལ་པའི་ཚུལ་ལྷང་ལས་བཤད་པས་
དོན་འདི་ནི་ཆོག་གི་བརྗོད་པ་ཅུ་མིན་གྱི་མངོན་དུ་བྲས་པའི་འཕགས་པའི་སྤྱེ་བོ་དཔང་པོ་དང་
བཅས་པའོ། །

ལྷ་པ་ལ་གསུམ། སྤང་པོ་བདེན་པར་བཟུང་བས་འཁོར་བར་འཇུག་པ། སྤང་པོ་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་པས་འཁོར་བ་ལྟོག་པ། འཁོར་བའི་འཇུག་ལྟོག་གི་ཚུལ་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྤྱད་སྤང་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་སྤང་བར་ཡོད་པ་དེ་
སྤྱད་དུ་དེ་ལས་རར་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་སྤང་བར་ཡོད་ལ། རར་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་
སྤང་བར་ཡོད་ན་སྤང་ཡང་བཟང་ངན་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ཏེ་དེ་ལས་སྤང་ཡང་ནི་སྤྱེ་བ་ཡིན་ལ་
སྤྱེ་བའི་སྤང་པོ་ལས་ཀྱང་རར་འཛིན་སོགས་རིམ་གྱིས་འཇུག་པས་དེ་ལྷར་རར་འཛིན་དང་ལས་
དང་སྤྱེ་བའི་ལམ་གསུམ་པོ་ཐོག་མ་དང་མཐའ་མ་དང་དབུས་མེད་པ་འཁོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་

མགྲའ་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་ལམ་གསུམ་སྟན་ཚུན་གྱི་རྒྱ་ཅན་འདྲི་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར་
བས་འཁོར་བྱེད་གྱི་ཅ་བ་ནི་ཕྱི་ལོ་ཐོ་བདེན་འཛིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕྱང་པོ་དེ་ནི་རྩ་དང་གཞུན་དང་གཉི་གྲ་དང་དུས་གསུམ་ཉིད་དུའང་མ་
ཐོབ་པ་སྟེ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་སྟུང་དུ་བསྐྱོམས་པས་རང་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་
འགྱུར་ཞིང་དེ་ནས་ལས་དྲངསྟེ་བ་ཡང་ཟད་དེ་གོལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབྲས་སྐྱེ་བ་དང་དེ་དྲག་ཟད་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་
ཡང་དྲག་ཉིད་དུ་འདྲི་གཞུན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ཐ་སྟོན་དུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་སེམས་སོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་འདི་ཉིད་ལས། སྐྱེ་བ་རྒྱ་དང་བཅས་མཐོང་བས། །མེད་པ་ཉིད་ལས་འདས་པ་ཡིན། །འགོག་པ་
རྒྱ་དང་བཅས་མཐོང་བས། །ཡོད་པ་ཉིད་དུའང་ཁས་མི་ལེན། །ཞེས་འོག་ནས་འབྲུང་བ་ལྟར་རོ། །

དྲག་པ་ལ་གསུམ། སྒྲག་པ་རི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་སྒྲག་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་
མཆན། དེའི་འཕྲོས་དོན་ཐུང་འདས་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲག་བསྟུལ་ཐུམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པའི་ཐབ་མའི་ཆོས་འདྲི་ཐོས་ནས་མོས་པར་མ་གྱུར་ཏེ་བདེན་པའི་
རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་མཁས་པས་མི་འདྲི་གས་ཤིང་ཆེས་མོས་པའི་ཐབ་མའི་གནས་དེ་ལ་ལྟག་
པར་སྤང་བ་དྲག་ཡོངས་སྟེ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་མཆོག་ཏུ་སྒྲག་གོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐུང་ན་ལས་འདྲས་པའི་དབྱིངས་ལ་སྒྲག་བསྟུལ་གྱི་ཕྱང་པོ་འདྲི་དྲག་
ཀྱན་མེད་པར་གྱུར་ན་ཁྱོད་མི་འདྲི་གས་ལ་དེས་ན་འདིར་དྲེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་
བཤད་པ་ལ་ཁྱོད་ནི་ཅི་སྟེ་འདྲི་གས་པར་བྱེད་དེ་འདྲི་གས་མི་རིགས་སོ། །རྒྱ་མཆན་ནི། ཐར་
པའི་ངོ་བོ་ལ་བདྲག་མེད་ཅིང་ཕྱང་པོ་འདྲང་མེད་དོ་ཞེས་ཁྱོད་འདོད་ལ། གྲུལ་ཏེ་ཐར་པའི་ངོ་བོ་དྲེ་
འདྲར་འདོད་ན་བདྲག་དྲང་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བསལ་བ་ལ་འདིར་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཅིས་
མི་དགའ་སྟེ་དགའ་བར་འོས་སོ། །འདི་དག་གི་དོན་གསལ་བར་བཤད་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། དཔེར་

ན་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་སྒྲོ་ངོར་སྐྱེ་ཤད་མེད་པར་འདོད་ན་རབ་རིབ་དང་བཅས་པའི་སྐྱབས་
 སུ་སྒྲུང་བའི་སྐྱེ་ཤད་དེ་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུས་སྒྲུང་ཙམ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་འདོད་རིགས་
 ཉེ་གཞན་དུ་ན་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་སྐྱབས་པར་གསལ་བར་སྒྲུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ལྟོག་
 པའི་དོན་མེད་པའི་བྱུང་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་
 ཆེ་སྐྱབས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་སྒྲུང་བ་ལོག་ནས་ཐུང་འདས་ཐོབ་པར་འདོད་ན་མ་རིག་དང་བཅས་
 པའི་སྐྱབས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཕུང་པོ་དེ་མ་རིག་པའི་མཐུས་སྒྲུང་ཙམ་ཡིན་གྱི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ཅེས་
 འདོད་རིགས་ཉེ་གཞན་དུ་ན་མ་རིག་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་སྐྱབས་པར་གསལ་བར་སྒྲུང་རིགས་ཀྱི་དེ་
 ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་སྐྱེད་བ་ལོག་པའི་དོན་མེད་པའི་བྱུང་རོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་རིགས་པ་རྒྱལ་ཅུ་པ་ལས། མ་རིག་འགག་པར་གྱུར་པ་ན། །གང་ཞིག་འགག་པར་འགྱུར་
 བ་དེ། །མི་ཤེས་པ་ལས་ཀྱན་བཏགས་པར། །རི་ལྟར་བྱར་ན་གསལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འདི་
 དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་ཐུང་འདས་ཁས་ལེན་མི་ལེན་དང་ཐུང་འདས་དོན་དམ་ཡིན་མིན་
 སོགས་སྤྲུལ་ཞིབ་པའི་བྱུང་བར་དུ་མ་ཞིག་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐུ་དན་ལས་འདུས་པ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་དངོས་མེད་
 པ་འང་མིན་ན་དེ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གྲུ་ལ་ཡིན་ཉེ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་དྲང་
 དངོས་པོ་མེད་པའི་གནས་ལུགས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་གཉིས་འདྲིན་པ་སྟེ་སྒྲུང་བ་ཟུང་
 པ་ལ་ཐུ་དན་ལས་འདུས་ཤེས་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་ཅུ་པ་ལས། མ་རིག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ལ། །ཡང་
 དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟེགས་ན། །སྟེ་བ་དང་ནི་འགག་པའང་རུང་། །འགའ་ཡང་དམིགས་པར་མི་
 འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་མཐོང་ཆོས་ཐུ་དན་ལས། །འདས་ཤིང་བྱ་བ་བྱས་པའང་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་བ་གཉིས་སུ་འཁོར་བར་
 བསྟན་པ་དང་། མཐའ་བྲལ་གྱི་ལྟ་བས་འགོ་བ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས། མེད་ལྷས་དན་འཁོར་འཁོར་བར་བསྟན་པ་དང་། ཡོད་ལྷས་བདེ་འཁོར་འཁོར་བར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོར་ན་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མེད་ཅེས་སྒྲུར་པ་འདེབས་
པ་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས་ཏེ་དན་འཁོར་སོང་བ་སྟེ་དེ་ནི་ལོག་པར་
ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། མདོར་ན་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་ཉིད་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་
པས་དེས་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་བདེ་འཁོར་དྲུག་མཐུན་པ་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དྲག་པའི་
ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བས་ན་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་གཉིས་སུ་གནས་པར་མི་འདོད་ན་རྒྱ་ལྟ་བུ་
གཉིས་ལ་གནས་པར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཤེས་པས་ནི་མེད་ལྟ་དྲུག་ཡོད་ལྟ་
ཞི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྤྲིག་པ་དྲུག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ལས་འདྲས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་དེ་
ཡིས་དན་འཁོར་དང་བདེ་འཁོར་ལས་དེ་ནི་ཐར་པར་དམ་པས་བཤད་དོ། །དེས་ན་འཁོར་བ་གཉིས་
ལས་ཐར་བར་འདོད་པས་མཐའ་གཉིས་ཞི་བའི་ལྟ་བུ་ལ་བསྟེན་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་རྟེན་འབྱུང་མཐའ་བྲལ་དུ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
བསྟན་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་
བརྟགས་ནས་དགག་པ། འཁོར་འཁོར་གནས་གསུམ་དུ་བརྟགས་ནས་དགག་པ། གཅིག་དང་དུ་མ་
སོགས་སུ་བརྟགས་ནས་དགག་པ། འཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་
བར་བསྟུབ་པ། མཐའ་གཉིས་སུ་བབྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་པན་
ཡོན། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ཆོས་དེ་གཞན་ལ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚན། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པ།
མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་པར་མཐའ་ལས་

འདས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བ་སྒྲུབ་དུ་བཞུགས་ནས་འབྱུང་བའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་
འཛིག་བྱེད་པར་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡོད་མེད་དུ་བྱུང་བ་དགག་པ་དང་། དུས་གསུམ་དུ་
མ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐྱེ་བར་བྱུང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་ཆེན་སྐྱེ་བ་རྒྱ་དྲུང་
བཅས་པ་མཐོང་བས་ན་བ་སྒྲུབ་དུ་མེད་པ་ཉིད་ལས་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མོ་ལམ་གྱི་
བྱ་ལྟར་རྒྱ་ལས་སྐྱེ་བའི་གནས་མེད་དོ། །ཕྱིས་གཉིན་པོས་འགོག་པ་རྒྱ་དྲུང་བཅས་པ་མཐོང་
བས་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་
འབྱུང་བས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བཞུགས་ནས་འགོག་མི་ལུས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་སྒྲུབ་སྐྱེས་པ་དྲུང་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་
འབྲས་བུའི་ཕྱིས་སུ་སྐྱེས་པ་གང་ཡང་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུའི་རྒྱ་མིན་པས་བདེན་པའི་དོན་དུ་
ན་གང་ཡང་རྒྱ་མིན་ལ་རྒྱ་དང་མི་ལྷན་པའི་དོན་དེ་ནི་བཅགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་དྲུང་ཡང་དུག་དོན་
དམ་ཉིད་གང་དུ་འང་མེད་པས་ན་འཛིག་ཆེན་མ་ཟད་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའང་བདེན་པ་
གཉིས་ཆར་དུ་རྩལ་དུ་མ་བྱུགས་པའི་ཕྱིར་འཛིག་ཆེན་མེད་ཀྱང་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་བཞག་
བར་མི་རིགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཛིག་ཆེན་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་བྱུང་ཀྱང་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་ལྟོས་
བཅགས་སུ་བྱུང་པོ། །རི་ལྷར་ཞེ་ན། རྒྱ་འདི་ཡོད་པས་ན་འབྲས་བུ་འདྲི་འབྱུང་ཞེས་རྒྱ་ཡོད་པ་
ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་འཛིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྩིང་པོ་ཡོད་ན་
དེ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་དུ་ཡོད་ཀྱི་རང་དབང་གིས་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་འདི་སྐྱེས་པས་ན་འབྲས་
བུ་འདྲི་སྐྱེས་ཞེས་རྒྱ་སྐྱེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པར་འཛིག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་
པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེ་བྱུང་བས་ན་འོད་བྱུང་ཞེས་འཛིག་གི་རང་དབང་དུ་འཛིག་མི་ལུས་
པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་རྒྱ་འདི་མེད་པས་ན་འབྲས་བུ་འདི་མེད་ཅེས་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་མིན་ཏེ།

དཔེར་ན་རིང་པོ་མེད་ན་མུང་དུ་ཉིད་མེད་ཀྱི་རུང་གྱི་དོ་བོ་ལས་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་འདི་
མི་འབྱུང་བས་ན་འབྲས་བུ་འདི་མི་འབྱུང་ཞེས་བྱའི་རང་བཞིན་གྱིས་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེ་
འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གྲང་འབྱུང་བ་མེད་ཅེས་བྱའི་རང་དབང་གིས་འཛིག་ཏུ་མེད་པ་
བཞིན་ནོ། །ཆོག་པས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ན། འཛིག་ཉེན་ཡོད་མེད་དང་སྐྱེ་འགག་གི་
ཚུལ་ནི་རྒྱ་ཡོད་མེད་དང་སྐྱེ་འགག་གི་ཚུལ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིག་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ།
དཔེར་ན་རིང་པོ་དང་མུང་དུའི་ཡོད་མེད་དང་མི་དང་འོད་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་བཞིན་ཞེས་པའོ། །ཡོད་
མིན་རང་བཞིན་ལས་མིན་བྱིང་། །ཞེས་པའི་ཆོག་ཁྲ་གཅིག་རྩ་བའི་དཔེ་ལས་འབྱུང་མོད་ཀྱི་
དར་ཁྲིག་ཏུ་དེ་ལ་བཤད་པ་མ་བྱུང་བས་ལྷག་གས་སྦྱུང་མོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱུ་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་སུ་སྐྱེ་བར་མཐོང་ཞིང་འདིག་
 ཉེན་དུ་སྒྲུང་བ་འདྲི་ནི་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ནམ་ཆོག་གི་སྒྲོས་པ་ལས་བྱུང་བར་ཁས་སྒྲུངས་པས་ན་
 མིད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་སྤར་དང་བརྟེན་ནས་བཏགས་
 བའི་སྤར་མེད་པ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་སྤར་མ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་
 སྤྱབ་བྱེད་དང་སྤེམ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། ཅེ་ཤེས་ལས། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་
 གང་ཡིན་ལ། །དེ་ནི་སྒྲོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ཉིད་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དབྱ་
 མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤར་མ་སྤར་མས་སྤེམ་སྤེམ་བསྐྱབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསུངས་པའི་སྤར་
 རོ། །འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོར་འདིག་ཉེན་འགྲོག་པ་ནི་སྒྲོས་ལས་མ་བྱུང་བ་སྟེ། ནམ་ཆོག་གི་
 གིས་སྒྲོས་པ་མིན་པར་ཡང་དུག་པ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་
 ཁས་སྒྲུང་ལེན་པས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འང་མི་འབྱུར་ཏེ། ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
 ན་ཡེ་ཤེས་དེའི་གཞིགས་རོར་འགྲོག་མི་རིགས་པའི་སྤར་རོ། །འགྲོག་བདེན་དོན་དམ་ཡིན་པ་ནི་
 གཞུང་འདིས་གྲང་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱད་བཅོད་དུ་མེད་པའི་དཔེ། བ་སྟད་དུ་སྒྲང་
 ཡང་མི་བདེན་པའི་དཔེ། མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་སྒྲོངས་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། ཐུག་རིང་པོ་
 ནུས་ནི་མཐོང་བའི་གཟུགས་དག་དེ་དང་ཉེ་བ་ནམས་ཀྱིས་ལྷག་པར་གསལ་བར་མཐོང་བ་ཆོས་
 ཉིད་ཡིན་པས་སྒྲིག་རྒྱ་གྲུ་ལ་ཏེ་ཆུ་ཡིན་ནུ་དེ་དང་ཉེ་བ་ནམས་ཀྱིས་ཅེས་མི་མཐོང་སྟེ་མཐོང་
 རིགས་སོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་རི་ལྷ་རི་ལྷར་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་དང་རིང་བ་ནམས་ཀྱིས་ནི་འདྲིག་
 རྟེན་འདྲི་ནི་ཡང་དུག་པར་མཐོང་ལ། དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་དོན་དེ་དང་ཉེ་བ་ནམས་ཀྱིས་ནི་མི་མཐོང་
 བས་དེས་ན་མཆན་མ་མེད་དེ་སྒྲིག་རྒྱ་བཞིན་ནོ། །མདོར་ན་སྒྲིག་རྒྱ་ནི་ཐག་རིང་ནས་བལྟས་
 པའི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བས་ནི་མེད་པ་མིན་ལ་ཉེ་བའི་མིག་ལ་མི་སྒྲུང་བས་ནི་བདེན་པར་ཡོད་པ་
 མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ཡང་མ་བརྟག་པའི་ཐ་སྟད་ཆད་མའི་ངོར་འཆར་བས་ནི་མེད་པ་མིན་
 ཞིང་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་གཏུགས་ཏེ་དབྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་མི་སྒྲུང་བས་ནི་རང་བཞིན་
 ཀྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ། མཐའ་གཉིས་དང་བཤམ་པའི་དཔེ་ངོ་མཆར་བ་ཞིག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷར་ཏེ་དཔེར་ན་སྒྲུང་ཚུལ་ལ་སྒྲིག་རྒྱ་ཆུ་ལྟ་བུ་བ་དེ་གནས་ཚུལ་ལ་
 ཆུ་མིན་པས་བདེན་པའི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུང་ཚུལ་ལ་སྤང་པོ་བདག་འདྲ་
 བ་དེ་དུག་གནས་ཚུལ་ལ་བདག་མིན་པས་བདེན་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། སྒྲུང་གནས་མི་མཐུན་
 པའི་རྒྱུ་པ་ཡིན་པའི་བྱུང་ངོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྒྲིག་རྒྱ་ལ་ནི་འདྲི་ཆུང་ཞེས་བསམས་ཏེ་དྲིར་ནི་སོང་བ་ལས་མི་སྒྲུང་
 བར་གྱུར་པ་ན་སྒྲིག་རྒྱ་རྒྱར་མེད་ཅེས་བཟུང་བར་འོས་ཀྱི་གྲུ་ཏེ་རྒྱར་སྒྲུང་བ་དེ་མེད་དོ་ཞེས་
 རྒྱར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་པ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མ་བརྟག་པའི་ཤེས་
 ངོར་ཡོད་ལ་བརྟག་ཅིང་བཅའ་བའི་རིགས་ངོར་མེད་པ་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའི་འདྲིག་རྟེན་དོན་དམ་དུ་
 ཡོད་ཅེས་ཐ་སྟད་དུ་མེད་པའོ་ཞེས་འཛིན་པ་དེ་ནི་སྒྲོངས་པ་སྟེ་དེ་ལྷ་བྱའི་སྒྲོངས་པ་ཡོད་ན་

འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷོ་མི་གྲོལ་ཞེ་ན། རི་སྐད་བཤད་པའི་མེད་པ་པ་ནི་དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་ལྟོ་བས་མི་གྲོལ་ལ། ཡོད་པ་པ་ནི་བདེ་ལྟོ་བ་ལྟོ་བས་མི་གྲོལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་སྤྱི་ཞིག་གྲོལ་ཞེ་ན། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཡང་དྲག་པ་རྩི་ལྷོ་བ་བཞིན་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པ་དེ་ཐར་བར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་ནི་མེད་པ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡང་དྲག་པའི་དོན་རྩི་བཞིན་ཡོངས་སྤྱོད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དྲང་བ་སྟོན་དུ་མེད་པར་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མེད་པ་བར་འགྱུར་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་བར་མི་འགྱུར་ཉེ་འགྱུར་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཤམ་ཉེ་ཡོད་པའི་མཐའ་སྟན་སྟངས་སྟངས་ན་དོན་གྱིས་འདི་ནི་མེད་པ་བར་བསྐྱེད་རིགས་ཉེ། ཡོད་པ་ལས་ལོག་ན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཡོད་མཐའ་སྟན་སྟངས་བ་དེ་བཞིན་མེད་པའི་མཐའ་ཡང་སྟན་སྟངས་ཡོད་པ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྐྱེད་ཉེ། མེད་པ་ལས་ལོག་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མཚུངས་སོ། །གྲང་དྲག་དོན་གྱིས་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པ་ཉིད་དུ་དག་གིས་དུམ་མི་འཆའ་ཞིང་ལུས་ཀྱིས་མེད་པ་བའི་སྤྱད་པ་མི་སྤྱོད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་སྟུང་བའི་སེམས་ཉེ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་དྲག་ནི་ཅི་ལྷོ་ན་མེད་པ་བར་བཤད་དེ་བཤད་མི་རིགས་པས་ཁོ་ལོ་ཅག་མེད་པ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་མི་རིགས་སོ། །

ལྔ་པ་ནི། གྲང་ཟག་རྩས་ཡོད་དུ་སྤྱོད་པ་དང་བྱང་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་སྤྱོད་པ་ཡི་འདྲི་གཉིན་གྱངས་ཅན་པ་དང་ལྷན་སྤྱོད་རིགས་པ་ཅན་པ་དྲང་གོས་མེད་གཅེར་བྱ་བ་དང་

བཅས་པའི་སྐྱེས་གཞན་སྡེ་བྱེ་བྲག་པ་སོགས་དང་རང་སྡེ་བྱེ་སྐྱེས་སོགས་གྲིས་གྲུལ་ཏེ་ཞིག་
 དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ལས་འདུས་པའི་ཞེས་ཆེག་ཏུ་སྐྱེས་ན་དོན་ལེགས་པར་བྱིས་དང་སྐྱེ་མི་བྱས་
 ལ། དེའི་ཕྱིར་སྤངས་རྒྱས་ནས་ཀྱི་ནི་བསྐྱེད་པ་འཆི་མེད་ཀྱི་གོ་འཕང་སྟེར་བའི་ལམ་བཟང་པོ་
 ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདུས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པ་སྟེ་སྟོང་པོའམ་
 སྐས་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་གྲིས་ཤིག །

གཉིས་པ་ལ་དུག །སྟེ་འགག་གནས་གསུམ་རང་བཞིན་གྲིས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྲིས་
 འཛིག་རྟེན་རང་བཞིན་གྲིས་བྱབ་པ་དགག་པ། འགྲོ་འོང་གནས་གསུམ་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་
 མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྲིས་འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་དུ་བསྐྱབས་པ། གནས་པ་རང་བཞིན་
 མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྲིས་སྟེ་འགག་རང་བཞིན་གྲིས་བྱབ་པ་དགག་པ། དེ་དག་གི་ལན་དགག་
 པ། གནས་པ་རང་བཞིན་གྲིས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན། རྒྱ་མཚན་དེ་ཐོག་མཐའ་དབུས་གསུམ་
 ལའང་སྒྱར་བཤོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱིས་ཞིག་པ་ན་གཤེད་དུ་སོང་བའམ་འགྲོ་བ་མེད་ལ་སྒྲར་སྟེས་
 པ་ནའང་གཤེད་ནས་འོང་བ་མེད་ཅིང་ད་ལྟར་གནས་པ་ནའང་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ནི་མི་གནས་པ་
 དུས་གསུམ་ངོ་བོས་བྱབ་པ་ལས་འདུས་པའི་བདུག་ཉིད་འཛིག་རྟེན་དེ་འདྲ་ཉིད་ནི་སྐྱེ་མ་དང་
 འདྲ་བས་ངོ་བོས་བྱབ་པའི་དོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དུ་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །སྐྱེ་མ་དང་རི་ལྟར་འདྲ་
 ཞེ་ན། རི་ལྟར་སྐྱེ་མའི་སྒྲང་པོ་ལ། །སྟེ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་སྒྲང་ཡང་། །ཞེས་སོགས་འོག་ནས་
 འཆད་པར་འགྱུར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐུང་འདས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འདའ་རྒྱའི་ཐུང་ན་འཛིག་རྟེན་རང་
 བཞིན་གྲིས་ཡོད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གྲུ་གི་ཕྱིར་འཁོར་འདས་གཉི་གྲུ་ཡུང་དུག་པའི་དོན་དུ་
 འགྲོ་བ་དྲང་འོང་བ་དྲང་གནས་པ་མེད་པ་མཚུངས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་དང་ཐུང་ན་ལས་
 འདུས་པ་གཉིས་ལ་དོན་དུ་ཁྱད་པར་རི་ལྟར་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཅེ་ཤེས་ལས།

ཟུང་ན་འདས་མཐའ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། །དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཅུང་
ཟད་ནི། །ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ད་ལྟར་གནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤར་སྒྲེ་བ་དྲང་ཕྱིས་
འགྲུག་པ་གཉིས་ཡང་དྲག་པ་ཉིད་མིན་ལ་དེས་ན་སྒྲེ་བ་དྲང་ནི་གནུས་པ་དྲང་འགྲུག་པ་གསུམ་
ཡང་དག་པའི་དྲོན་དུ་གྲུ་ལ་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། གྲེ་བྲག་པ་དགག་པ་དང་། ཁྲབ་འཇུག་པ་དགག་པ་སོ། །དང་པོ་ནི།
གྲེ་བྲག་པ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྒྲེ་འཇིག་གནས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཉེས་
པ་དེར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཁོ་པོ་ཅག་ནི་རྩལ་སྤོང་རང་བཞིན་གྱིས་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པས་ཉེས་
པ་མེད་ཅེ་ན། རྩལ་སྤོང་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་མེད། གྲུ་ལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན་ནི་ཅེ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གྲུ་ལ་
ཏེ་གནས་སྐབས་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ན་ནི་ཁ་སང་གི་རྩལ་སྤོང་དེ་རིང་གི་རྩལ་སྤོང་དུ་འགྱུར་བ་
ལྟ་བུའི་དྲོན་དམ་དུ་གཞུན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་གྲུ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། གལ་
ཏེ་རྟག་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། ལྷོགས་ཏེ་ཆ་གཅིག་གུམ་
ནི་ཆ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པས་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་འགྱུར་ཞེས་བརྟག་གང་ན། དེ་ལ་དངོས་
པོ་གཅིག་གི་སྒྲིང་དུ་ཆ་གཅིག་ཟད་ལ་ཆ་གཅིག་མ་ཟད་པའི་མི་འདྲ་བའམ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པའི་རྒྱན་མི་འདྲ་བ་ཉིད་གང་ཡང་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྟ་བུའི་བརྟག་པ་
ནས་པ་གཉི་གཤང་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་
པོར་མ་ཟད་སྐད་ཅིག་མར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁྲབ་འཇུག་པ་ན་རེ། ཁོ་པོ་ཅག་གི་ཁྲབ་འཇུག་ནི་ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་
སྒྲེས་བྱ་རྙིང་པ་ཡིན་པས་ཟད་པ་མེད་ཅེ་ན། ཁྲབ་འཇུག་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ནམ་མེན། སྐད་ཅིག་

མ་ཡིན་ནུ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་གཅིག་གཉིས་པར་རང་ཉིད་རྟེན་པ་ཐོ་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་པ་འགྲུལ་ཡང་ལྟ་གྲུ་ལ་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་ལ། ཅི་སྟེ་བརྟན་པའི་
ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་ནུ་རང་ཉིད་པ་འགྲུལ་ཡང་ལྟ་གྲུ་ལ་ཞིག་ཡོད་དེ་གསུང་པའི་གནས་
སྐབས་འགྲུར་བ་ལས་རྟེན་པར་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་སྐད་ཅིག་མི་གནས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་
སྐད་ཅིག་དེ་ལ་མཐུང་ཡོད་པར་བརྟགས་པ་དེ་བཞིན་ཐོག་མ་དུང་དབུས་ཀྱང་བརྟགས་དགོས་
ལོ། དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་གསུམ་གྱི་བདུག་ཉིད་དུ་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་སྐད་ཅིག་གི་ཡུན་
དུང་གནས་པ་མེད་དེ། སྐད་ཅིག་དེའི་ཆ་གསུམ་པོ་རིམ་གྱིས་འགྲུར་བ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་
ཀྱང་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དུག་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆ་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་གི་ཡུན་དུ་མི་གནས་ཀྱང་ཆ་ཤས་ཀྱི་ཐོག་
མཐུང་དབུས་གསུམ་པོ་རེ་རེའི་ཡུན་དུ་གནས་ཤིང་། ཆ་ཤས་ཐོག་མ་དང་དབུས་དུང་མ་ལང་
ཆ་ཅན་སྐད་ཅིག་བཞིན་དུ་བསམ་པར་བྱས་ན་དེ་དག་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ཐོག་མ་དང་དབུས་དུང་མ་
མ་དང་བའི་ཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཆ་ཅན་རང་དང་ཆ་ཤས་གཞན་གང་ལས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་
གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚིད་སྤོང་དོ། དང་པོ་ནི། ཐུ་དྲུག་པའི་ཕྱོགས་ཉེ་ཆ་
དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ན་བདེན་པའི་གཅིག་སྤྱེ་མིན་ལ། ཕྱོགས་ཉེ་ཆ་མེད་པ་ནི་འགྲུལ་ཡང་མེད་
པས་འཇིག་རྟེན་ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་བདེན་པའི་གཅིག་མེད་
པར་ནི་བདེན་པའི་དུ་མ་མེད་པའི་རྒྱལ་དུང་དགག་བྱ་བདེན་པར་ཡོད་པ་མེད་པར་ནི་དེ་བཞག་
པའི་བདེན་པར་མེད་པའང་བདེན་པར་མེད་པའི་རྒྱལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་དོ། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དགག་བྱ་བདེན་

ཡོད་དང་བཀག་པ་བདེན་མེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དགག་བྱའི་འཛིག་ཏེན་བཀག་
པའི་འགོག་བྱེད་ཀྱི་མུང་འདས་མི་འཐད་ཅེན། འཛིག་ཏེན་རང་ཞིག་པའམ་ནི་ཡང་ན་གཉེན་
པོ་ཡིས་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་འཛིག་ཏེན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་བྱང་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་སྤྱད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་ཞིག་པའམ་དེའི་གཉེན་པོར་གང་ཞིག་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་
འགྱུར་ལ་དེའི་ཕྱིར་འགོག་བྱེད་མུང་ལས་འདས་པ་ཡིས་དགག་བྱ་འཛིག་ཏེན་ཡང་དག་པའི་
དོན་དུ་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འགྱིབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཅེས་ལས། གང་ལ་མུང་ན་འདས་བསྐྱེད་
མེད། །འཁོར་བ་བསལ་བའང་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་འཁོར་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན། །མུང་ན་འདས་
བའང་ཅི་ཞིག་བཏགས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དོན་དམ་པར་འཛིག་ཏེན་འཕེལ་
འགྱིབ་མེད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་མུ་སྟེགས་པས་འཛིག་ཏེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས་ཞུས་པ་ན་
རྒྱལ་བ་ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དོན་དམ་དུ་འཕེལ་འགྱིབ་
མེད་པའི་ཟབ་པའི་ཆོས་དེ་སྟོད་མིན་གྱི་འགོ་ལ་མི་གསུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། རི་བ་དེ་གང་ཟག་གི་བླ་དག་
ལས་བརྒྱུ་ཏེ་རིས་པ་ཡིན་པས་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གང་ཅུང་དུ་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་
བདག་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡང་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཚུལ་རི་ལྟར་བཞིན་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ངེས་པར་ལེགས་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་སྟོ་
སེར་ལྟར་ཡོངས་སུ་འཛིན་དུ་མེད་ཅིང་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་མཐའ་གང་དུའང་གནས་པ་མེད་པ་ནི་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གཟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་རྟོག་ནས་གསུངས་པ་
ཡིན་པས་སྒྲག་པར་མི་རིགས་མོད། འོན་ཀྱང་མཐར་གནས་པ་མེད་པའི་ཆོས་འདིས་སྒྲག་པའི་
སྟེ་བོ་མཐར་གནས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་ཞིང་ཡོད་པ་དྲང་མེད་པའི་མཐའ་ལས་མ་འདས་
པའི་མི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་ཕྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བཤད་ཟེན་ཅིང་འཆད་པར་ཡང་འགྱུར་

རོ། །དེ་ལྟར་འདྲི་གས་མིན་གྱི་གནས་ལ་འདྲི་གས་པ་དྲེ་དྲག་ནི་རང་སྤང་ལ་གཞན་ཡང་སྤང་བར་བྱེད་པས་རྒྱལ་པོ་རང་གཞན་སྤང་བ་དྲེ་དྲག་གིས་ཁྱོད་ཀྱང་སྤང་བའི་ཉེན་ཡོད་ཀྱི་དེས་ན་ཅི་ནས་ཀྱང་མི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ལ་མ་ཞེན་བར་རྟེན་འབྱུང་མཐའ་དང་བལ་བའི་ཚུལ་ལ་སྤར་བ་ཤད་པ་དྲེ་ལྟར་སྒྲོབ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ནི་མི་སྤང་བར་བགྱི་བའི་སྤྲད་དུ་འདྲི་གཞན་ལས་འདུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཟབ་མོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཡང་དྲག་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་སྤང་གི་དབང་གིས་བཤད་དེ། བཤད་བྱ་དེ་ནི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞིག་ཏྲི་གས་ན་སྤྲི་ག་པ་དྲང་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་ལས་གསོག་པ་ལས་འདུས་ཤིང་པན་ཡོན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆོས་ཟབ་མོ་བཤེལ་བའི་ངལ་བ་དོན་དྲང་ལྡན་པ་དང་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཁྱད་པར་ལྟ་སྟེ་གས་གཞན་དྲང་རྟང་གི་སྤེ་བ་ཡང་གནས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་འདྲི་གས་པས་མ་སྤངས་པའོ། །དར་ཤིག་གིས་ཆེགས་བཅད་གཉིས་པོ་འདི་གཞུང་འོག་མའི་བཤད་པའི་དམ་བཅའ་ལ་སྒྲུབ་བར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པ་དང་། བདག་གི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་མཆེད་ལ་དབྱུང་ནས་དགག་པ་དང་། སྤང་པོ་ལ་དབྱུང་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གས་སྐྱེས་བྱ་ནི་ས་མིན་ཞིང་ཚུ་མ་ཡིན་ལ་མེ་མིན་ཞིང་རླུང་མིན་པ་དང་ནམ་མཁའ་མིན་ལ་ནམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མདོར་ན་ཁམས་བྱག་པོ་རེ་རེ་ནས་གང་ཟག་མིན་ཅིང་ཁམས་བྱིག་པོ་ཀྱན་འདུས་པ་ཡང་གང་ཟག་མིན་ན་སྟེ་མིན་ལ། དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་ནུའང་སྐྱེས་བྱ་གང་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པས་སྐྱེས་བྱ་ནི་ཁམས་བྱག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཅམ་སོ། །སྐྱེས་བྱ་ནི་ཁམས་བྱག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་དྲག་པ་མ་ཡིན་པ་རྩི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་ཁམས་ནི་རེ་རེ་ཡང་ཁམས་བྱག་འདུས་པ་ལས་བཏགས་པའི་

ཕྱིར་ཡུང་དྲག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་པོ་ཉིད་བདག་མིན་ལ་སྤང་པོ་དྲེར་བདག་དྲེ་བཏེན་པ་མིན་ཞིང་
བདག་དེ་ལ་སྤང་པོ་དྲེ་ཚུར་བཏེན་པའང་མིན་ལ་སྤང་པོ་དྲེ་མེད་པར་བདག་ཡན་གར་བར་
འདོགས་ཀྱས་པའང་མིན་ཅིང་བདག་དང་སྤང་པོ་གཉིས་མེ་དང་བྱད་ཤིང་ལྟར་འདེས་ཏེ་དེ་ཉིད་
དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའང་མིན་པ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བདག་སྤང་
པོའི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་སྤང་པོའི་སྟེང་དུ་བདག་འཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ལྷག་ལྟར་
དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་དང་བདག་གི་སྟེང་དུ་སྤང་པོ་དེ་ལྟར་དམིགས་སུ་རུང་
བ་ལས་མ་དམིགས་པ་དང་སྤང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་བདག་བབྱང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་
ལྟར་བབྱང་དུ་མེད་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཀྱིས་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་པར་འགྱུར་
བ་ལས་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྟར་དབྱེད་ན་མེད་པ་དྲེའི་ཕྱིར་
བདག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རིམ་ལྔ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །རྩ་ཤེས་ལས། སྤང་མིན་སྤང་ལས་གཞན་
མ་ཡིན། །དེ་ལ་སྤང་མེད་དེར་དེ་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤང་ལྟན་མིན། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་དེ་དང་འདིའི་རྣམ་ལྟ་ལ་གྲངས་འདེན་ཚུལ་རྩང་མི་
མཐུན་ནོ། །འདིར་དངོས་སྤྱོད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མེ་དང་བྱད་ཤིང་གཉིས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་
དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དཔེར་བཞོད་ཀྱང་མདོ་སྟེའི་རྒྱུ་ལས། དཔེ་དེ་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ།
མཚན་ཉིད་དང་ནི་འདིག་ཏེན་ན། །མཐོང་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་སྟོན་ཀྱང་། །བྱད་ཤིང་མེ་བཞིན་
གཉིས་སུ་ནི། །བརྗོད་མིན་མི་རུང་གཉིས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཟུགས་སྤང་དང་ཁམས་དང་པོ་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
པ་དགག་པ། རྣམ་མཁའི་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། རིགས་པ་དེ་དག་སྤང་
ཁམས་ལྷག་མ་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་སྦྱར་བ།

དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲུང་བཞི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་།
 རིགས་པ་དེ་འབྲུང་གྲུར་བཞི་ལ་མཚུངས་པར་སྒྱུར་བལོ། དང་པོ་ལ་བཞི། འབྲུང་བཞི་འདུས་པ་
 ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། སོ་སོར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། སོ་སོར་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ། དེ་དག་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བལོ། །དང་པོ་ནི། འབྲུང་
 བ་གཞན་གསུམ་ས་མིན་ལ། ས་འདྲི་ལ་འབྲུང་བ་གཞན་གསུམ་པོ་དེ་བརྟེན་པ་མིན་ཞིང་།
 གསུམ་པོ་དྲེ་ལ་ས་འདྲི་བརྟེན་པའང་མིན་ལ། གསུམ་པོ་དེ་མེད་པར་ཡང་ས་འདྲི་གནས་པ་མིན་
 ཞིང་། ལྷ་ལ་སོགས་པ་རྟེ་རེའང་ས་ལ་དབྱེད་པ་དྲེ་བཞིན་ནམ་པ་བཞིར་དབྱེད་ན་མི་རྟེན་པ་ཡིན་
 པ་དྲེ་འེ་ཕྱིར་འབྲུང་བ་ནམས་ཀྱང་བདག་བཞིན་དུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་སྤང་ཆུ་མེ་དྲུང་ཆུང་
 ནམས་ནི་རྟེ་རེའང་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མེད་ལ། གྲང་ཞིག་གསུམ་མེད་པར་རྟེ་རེ་མེད་ཅིང་
 གཅིག་མེད་པར་ཡང་གསུམ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུམ་མེད་པར་རྟེ་རེ་མེད་ཅིང་གཅིག་
 ལྟེ་རེ་རེ་མེད་པར་ཡང་གསུམ་མེད་ན་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་རྟེད་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པས་ཏེ་ངེ་ལྟར་ན་དེ་དག་འདུས་པ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའམ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སོ་སོར་རྟེད་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་ན་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་འབྲུང་
 བར་ཐལ་བ། གཞན་ལ་ལྟོས་ན་སོ་སོར་རྟེད་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་འགལ་བ། སོ་སོར་རྟེད་བཞིན་
 ཀྱིས་མེད་ན་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་རྟེད་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་འགལ་བལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པལོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཏེ་འབྲུང་བཞི་སོ་སོར་རྟེད་བཞིན་ཀྱིས་
 ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་བྱད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཅིས་མེད་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའང་འབྲུང་
 བཞི་སོ་སོ་སོ་སོར་རྟེད་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་ན་པན་ཚུན་དུ་ལྟོས་མི་རིགས་ལ། དེ་ལྟར་འབྲུང་བ་
 གཞན་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བྱད་ཤིང་ལ་མ་ལྟོས་པར་མེ་ཡོད་པར་ཐལ་བལོ། །གཞུང་འདི་
 དང་ཅ་ཤེས་རབ་བྱེད་བརྟེན་པ་ལས། ཤིང་ཉིད་མེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །ཤིང་ལས་གཞན་ལ་མེ་ཡང་

མེད། །ཅེས་བྱད་ཤིང་ལས་ངོ་མོ་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་མེ་མེད་པར་གསུངས་ལ། ཡང་མདོ་སྤེའི་
རྒྱལ་གྱི་གཞུང་གོང་དུ་བྲངས་པའི་འབྲེལ་པར། མེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེའི་ཁམས་སོ། །བྱད་ཤིང་ནི་
འབྲུང་བ་ལྷག་མ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་གི་མཆོད་ཉིད་ཐ་དད་པས་བྱད་ཤིང་ལས་གཞན་པ་དག་
ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་མེ་མེད་པར་ཡང་བྱད་ཤིང་ལ་སོགས་པ་བྱད་ཤིང་མཐོང་
ལ། །བྱད་ཤིང་མེད་པར་ཡང་མེ་མཐོང་བས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་བོ། །ཞེས་དང་། བྱད་ཤིང་
མེད་པར་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རིམ་ལྷན་ཤེས་ཤིན་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་མེ་རྒྱུང་
གིས་བྲེར་བ་ནི་འབར་བཞིན་དུ་རྒྱངས་བཅད་པར་ཡང་འགྲོའོ། །ཞེས་མེ་དང་བྱད་ཤིང་གཉིས་
ངོ་མོ་གཞན་ཡིན་པར་འཐད་པ་དང་བཅས་གསལ་བར་གསུངས་པས་དབྱེད་གཞིའོ། །གཞན་
ཡང་གཡོ་བ་དྲུང་ཐོགས་པ་དྲུང་སྤྱད་པ་དྲུག་མེད་པར་རིམ་བཞིན་རྒྱ་དྲུང་རྒྱུང་དྲུང་སྤྱད་པར་
ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྱད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེའང་གཡོ་
ཐོགས་སྒྲིབ་གསུམ་མེད་པར་རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བ་སྟེ། མདོར་ན་འབྲུང་བ་གཞན་
གསུམ་མེད་པར་རེ་རེ་ཅམ་ཡོད་པར་ཐལ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་མེ་འདི་གཞན་གསུམ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདུག་ཉིད་མེད་པ་བདེན་
མོད་ཀྱི་གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། རིམ་ལྷན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲུང་བ་གསུམ་འབྲུང་བ་གཞན་
ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་པ་མེད་དེ། མེ་ནི་རྟེན་འབྲུང་དང་མཐུན་ལ། གསུམ་
སོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་དྲུང་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་བྲུང་པར་བྱུང་བའང་མིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲུང་བ་རྣམས་སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཀྱང་པན་ཚུན་དུ་ལྟོས་པ་
མི་འགལ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་བཅོས་མིན་ལྟོས་མེད་དང་། །རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་དང་བཅོས་མ་
གཉིས། །རིམ་ལྷན་ན་གཞི་གཅིག་ལ། །མི་འགལ་འདུ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་
སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པས་རིམ་

བྱུང་ན་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། གང་དག་སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་དྲག་ནི་དི་ལྟར་ན་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་པ་མེད་དེ། རྒྱ་མཚན་ནི་སྤྲ་མ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་སོ་སོར་རང་ཚུགས་སུ་མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་གྲང་ན་ས་ལྟ་བུ་གཅིག་དམིགས་པ་དྲར་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱང་གཤོན་མི་ཟ་བར་དམིགས་པས་སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེ་ན། གཅིག་ཏུ་དམིགས་རྒྱའི་འབྱུང་བ་དེ་དག་པན་ཚུན་དུ་མ་འདྲེས་པ་ཞིག་གམ་འདྲེས་པ་ཞིག་ཡིན་བཟླ་གང་། དེ་ལ་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ན་དེ་རྣམས་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཚུལ་མེད་ལ། འདྲེས་པ་ཡིན་ན་སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པས་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། ཡང་ན་གཅིག་ཡོད་པ་དེར་གཞན་ཡང་ངོ་མོས་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་ཏེ་དར་ཤིག་གི་དགོངས་པ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་འབྱུང་བ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་ཆོས་མངོན་པ་ལས་འབྱུང་བ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། སོ་སོར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་སོ་སོའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གྲུ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་ཅིང་། སོ་སོར་རྒྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཤུགས་ཆེ་ཆུང་བཅི་སའང་མེད་ལ་དེའི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་དྲག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་དྲོག་དང་དྲི་དང་རྩོ་དང་རྩེག་པ་སྟེ་འབྱུང་འགྱུར་གྲང་ཡིན་པ་དེ་དྲག་ལ་ཡང་འབྱུང་བ་ལ་བཤད་པའི་ཚུལ་འདྲི་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དི་ལྟར་ཞེ་ན། གཟུགས་གསུམ་རེག་མིན་འདི་ལ་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མིག་དྲང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་གཟུགས་ཏེ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དྲང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣ་

བ་དང་ན་བའི་ནམ་ཤེས་དང་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གཞན་ནམས་དང་། མ་
རིག་པ་དང་ལས་དྲ་སྟེ་བ་སྟེ་ལས་ཉོན་ནམ་སྟོན་གསུམ་པོ་ནམས་དྲ་། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་
དྲ་བྱ་བ་གསུམ་པོ་ནམས་དང་། གཅིག་དང་གཉིས་དང་དུ་མ་སྟེ་གངས་ཀྱི་ལྗན་པ་གསུམ་པོ་
ནམས་དྲ་། རྩ་སྟེ་འདས་པ་དང་འབྲས་བྱ་སྟེ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་དུས་ཏེ་དུས་གསུམ་
པོ་ནམས་དྲ་ནི། སྤང་དུ་དྲང་དྲིང་པོ་གཉིས་དང་། སོགས་པས་སྟོན་པོ་དང་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སོགས་ཆད་ཅན་གྱི་གཉིས་ཆན་ནམས་དྲ་། གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་
པའི་སྐྱ་དང་བརྗོད་བྱའི་གཟུགས་སོགས་མིང་དྲང་མིང་ཅན་དག་ཀྱང་སྤང་བ་འད་པ་དེ་བཞིན་ཅི་
ལྟར་རིགས་པར་སྤྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའང་མིག་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་གཟུགས་མིན་ཞེས་
སོགས་འབྲུང་གསུམ་ས་མིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་འབྲུང་བ་ཅི་ལྟར་རིགས་པ་སྤངས་ལ་
སྤྱར་རོ། །ཅ་བའི་བབ་ལ་བལྟས་ན་འབྲུང་བཞི་པན་ཚུན་དུ་ལྟོས་པས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་
མ་བྱུང་བ་ལྟར་གསུམ་ཆན་དང་གཉིས་ཆན་དེ་དག་ཀྱང་པན་ཚུན་དུ་ལྟོས་པས་རང་བཞིན་མེད་
ཅེས་སྤྱར་དགོས་པ་འདྲ་ཡང་། འགྲེལ་པས་མིག་དང་ནམ་ཤེས་སོགས་སོ་སོའི་གདགས་གཞི་
ལ་ལྟོས་པས་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའི་ཚུལ་དུ་བཀྲལ་ཞིང་། གངས་དང་ལྗན་པ་ཡང་སོ་སོར་
བཀྲལ་ལ། དུས་ཀྱང་རྩ་འབྲས་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་བཀྲལ་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་ཅེན། ས་དྲང་རྩ་དྲང་མེ་དྲང་རྩ་དྲང་དྲིང་པོ་དང་སྤང་དུ་དང་སྤང་བ་དྲང་སྟོན་པོ་ནི་དྲ་
དྲང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་སོགས་འདི་དག་ནི་དྲ་ནི་མ་རིག་སྤངས་པའི་ནམ་ཤེས་སུ་འགྲུག་
པར་འབྱུང་ཞེས་སྤྱད་པས་གསུངས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཡང་སོ་སོར་རིག་གི་ནམ་ཤེས་བསྟན་དུ་
མེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པ་དང་ལྗན་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལྷགས་ལ་ཀྱན་དུ་
དབང་བསྐྱར་བས་ན་བདག་པོར་སྤྱར་བ་དེ་ལ་ནི་ས་དྲང་རྩ་དྲང་མེ་དྲང་ནི་རྩ་གྱི་གནས་ཐོབ་

བ་སྟེ་རྟེན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་འདིར་ནི་རྟེན་སོ་དྲུང་ཐུང་དྲུང་སྟེ་བ་དང་སྟོམ་
 སོ་དང་དགེ་བ་དྲུང་མི་དགེ་བ་དྲུང་གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་འདིར་ནི་མིང་དྲུང་གཟུགས་དྲག་ཀྱང་
 མི་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ལུས་པར་ནི་འགྲག་པར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་འགག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།
 དེའི་ཚུལ་ནི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་སྟོང་བ་གྲང་ཡིན་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་སོ་སྟེའི་
 རྣམ་ཤེས་ལ་སྟོན་ཆད་རི་ལྟར་སྣང་ཞིང་བྱུང་བ་དེ་ཀུན་ནི་མ་རིག་དང་བྲལ་ནས་རང་བཞིན་
 སྟོང་བ་དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན་འཕགས་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་ཕྱིས་ནི་དེ་ལྟར་འགྲག་པར་འགྱུར་ཏེ།
 དེ་དག་སྟོས་ལས་སྟོས་པ་ནི། །སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སྟོང་བ་ཤེས་
 པས་རྣམ་རྟོག་འགག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བ་སྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མེད་བྱུང་ཤིང་ནི་འགྲོ་བའི་སྟོན་
 ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་འབྱུང་སོགས་འདི་ཀུན་ཡིན་པར་འདོད་དེ། རྟོག་རྣམས་དངོས་སོ་ཡོད་
 བ་འགྱུར་བ་སྟེ། །དངོས་སོ་རི་ལྟར་མེད་པར་ཡོངས་དབྱེ་ཟིན། །དངོས་སོ་མེད་པར་འདི་རྣམས་
 མི་འབྱུང་དཔེར། །བྱུང་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་མིན་དེ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །རྣམ་ཤེས་འབར་བྱེད་
 གི་འགོ་ཆོས་བྱུང་ཤིང་གང་ཡིན་དེ་དྲག་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་རུབ་ཏུ་འབྱེད་
 པའི་འོད་དྲང་ལྡན་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མེས་བསྟེན་ལྟས་ལྟས་ཞི་བ་སྟེ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་
 དབྱེད་པ་ན་དབྱིད་མི་བཟོད་པར་ནམ་མཁའ་ལ་ཆུ་འཛིན་ཞི་བ་ལྟར་སྟོང་པའི་ངང་དུ་ཞི་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་སོ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་
 གཞག་དངོས་སོ་འཛིན་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ། མེད་ན་དངོས་སོ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་དེས་གཞན་ཡང་མཚོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་སྟོང་པར་མི་ཤེས་
 པས་ནི་གཟུགས་སོགས་སུ་སྟོན་སྟོན་བརྟགས་པ་ལ་ཕྱིས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཤེས་པ་
 ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྲུང་མ་རྟོགས་པ་གསུང་དུ་དེས་པར་ཟད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྲུང་ཡོད་ཕྱིས་
 འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲང་། གྲང་གི་ཆེ་དངོས་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པ་མི་རྟེན་

པ་དེའི་ཆེ་དངོས་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གྲ་ལ་རྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བས་མྲན་ཀའི་གནས་མེད་དོ། །དར་རིག་ཏུ་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན་དང་དངོས་མེད་ཆོས་ཉིད་ལ་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་ནའང་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། དགག་བྱ་གཞུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཀག་པའི་རྣམ་མཁའ་ཡང་ནི་མིང་ཅམ་མོ་ཞེས་ཤེས་སོ། །གཞུགས་མིང་ཅམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཚུལ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་གཞུགས་ཅན་ལྟ་གྲ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་ལ། འབྱུང་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་ཟེན་པས་དེས་བཅུམས་པའི་གཞུགས་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་མིང་ཅམ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། མིང་ཅན་གྱི་གཞུགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །

གསུམ་པ་ནི། ཆོར་བ་དྲང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དྲང་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡང་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དྲང་བདུག་བཞིན་དུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཚུལ་སྤྲུལ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པས་རང་བཞིན་མེད་པར་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །རྒྱུ་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་ལས་མངོན་པར་མཐོ་བ་དྲང་དེས་པར་ལེགས་པ་བསྟན་པ་སྟེ་ལེའུ་དྲང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། །

༥ གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དེས་ལེགས་བསྟན་པ། མངོན་མཐོ་བསྟན་པ། ཡང་དེས་ལེགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། འཇིག་རྟེན་མཐའ་བྲལ་དུ་བསྐྱབ་པ། དེ་ཉིད་རྟོགས་དཀའ་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་ལོག་པར་བརྒྱང་པའི་ཉེས་དམིགས། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་མེད་དུ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་བཞིར་ལུང་མི་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་རྩ་ཤིང་གི་སྤོང་བྱ་དང་

ཡན་ལག་དྲག་མ་ལུས་པ་དང་བཅས་ཏེ་གཤེགས་པར་བྱས་ན་སྤྱིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟར་སྤྱིས་
བྱ་ཡང་ཁམས་བྱག་དང་བཅས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གཤེགས་ན་ཅི་ཡང་མེད་པ་དྲེད་དྲེད་ལ།
ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཅེས་དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས།
རི་ལྷོ་ཆུ་ཤིང་རྩོན་པའི་སྤོང་བྱ་ལ། །སྤྱིང་པོ་འདོད་མེས་རིམ་བས་གཤེགས་བྱས་ཀྱང་། །ཕྱི་
དང་ནང་ན་སྤྱིང་པོ་ཡོད་མིན་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་
སོ། །དེ་དང་བསྟུན་ནས་སྤྱི་སྤྱི་བ་དང་ཀྱང་ཁམས་བྱག་པོ་དྲེད་དག་ཀྱང་བདག་མེད་པར་རྒྱལ་པོ་
ཁྱོད་ལ་གཏན་ལ་ཐབས་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱིང་པོ་མེད་པས་བདག་དྲེད་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་འདུང་
དྲག་པར་རི་ལྷོ་བ་བཞིན་དམིགས་སུ་མེད་ལ། བདག་དྲེད་བདག་མེད་དུ་ངོ་བོས་བྱུང་བར་ལྟ་
བ་དྲག་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་པར་མཛད་དེ། མཐོང་བ་གསུགས་དྲེད་མོས་
བ་སྤྱི་སོགས་བྱུང་བ་ཡིས་བདེན་པ་སྟེ་བདག་མིན་ཞིང་བརྟུན་པ་སྟེ་བདག་མེད་དུ་ཡང་ངོ་བོས་
བྱུང་བ་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་འཐད་པ་གང་ཞེ་ན། མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་
བ་སྟེ་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཚུལ་དེ་ནི་བདག་དྲེད་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་འདུང་བདེན་
པའི་དོན་དུ་བྱུང་བ་མིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་དུས་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་སྤྱིང་པོ་
བདེན་བརྟུན་ལས་འདས་ལ། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་སྟོན་པས་ཡང་དྲག་ཏུ་ཡོད་ཅེས་ཞལ་
གྱིས་མི་བཞེས་ལ་མེད་ཅེས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་ལ་ཚད་པ་སྤང་བའོ། འདིག་རྟེན་གྲང་ཞིག་དེ་ལྟར་
ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཐའ་ཡོད་པ་དང་མཐའ་
མེད་པ་དང་གཉི་ག་དྲང་གཉིས་མ་ཡིན་ཞེས་རིམ་ལྔར་བསྟན་ཏེ་བསྟན་མི་རུས་སོ། ། བྱད་གཞི་
མེད་པའི་བྱད་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་འདིག་རྟེན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་དེ་མཐའ་ཡོད་མེད་
སོགས་སུ་རང་བཞིན་གྱིས་གདགས་པར་མི་རུས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་འགོད་པ། ལན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤངས་
རྒྱས་གངས་མེད་པ་ཞིག་གཤེགས་ཟིན་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་གངས་མེད་པ་ཞིག་འབྱོན་པར་འགྱུར་
བ་དྲང་གངས་མེད་པ་ཞིག་དུ་ལྟར་བཞུགས་པས་དེ་སྟེད་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནམས་ནི་
བྱེ་བ་སྟེ་འབྲི་བར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་དེ་དང་རྒྱུན་དེ་ལས་འདིག་རྟེན་ཟད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་དུས་གི་སྤྱི་དུ་
གནས་པར་དགོངས་པར་གདོན་མི་ཟ་ཞིང་། ཟད་པ་དུས་གསུམ་དུ་རྒྱུན་ཆགས་གནས་པ་དེས་
ནི་འདིག་རྟེན་འབྲིབ་པར་བྱེད་ལ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་ནི་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པས་རིམ་ལྔར་འདིག་རྟེན་དེའི་སྟོན་དང་བྱེ་མཐའ་ལུང་མ་བསྟན་པར་བཞུགས་པར་
མཛད་དེ་མི་རིགས་སོ་ཞེན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་གྱི་དབང་གང་ཞིག་གཟིགས་ནས་ལུང་མི་སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་
མཚན་རིམ་ལྔ་བྱེད་ཞིག་གཟིགས་ནས་ལུང་མ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོ་སྟེ་བོ་ལ་གསང་
བར་བྱ་བ་གྲང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐབ་མོའི་ཆོས་ཏེ་དཔེར་འདིག་རྟེན་སྟེ་མ་ལྟར་ཉིད་གྱི་ཚུལ་སྤངས་
རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་བདུད་ཅི་ལྟར་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་ནི་སྟོན་མིན་ལ་བསྟོན་པར་བྱ་བ་མིན་པར་
དགོངས་ཏེ་ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རིམ་ལྔར་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱ་མའི་སྤང་པོ་
ལ་དང་པོར་སྟེ་བ་དྲང་བྱིས་འདིག་པ་ཉིད་དུ་སྤང་ཡང་ཐུགས་རྗེས་གྱི་མཐུས་སྤང་བར་ཟད་གྱི་
དེ་ལ་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་སམ་ཡང་དུག་ཏུ་བྱུང་བའི་སྟེ་བ་དྲང་འདིག་པ་ཉིད་མེད་པ་ལྟར་

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མ་དང་འབྲུ་བའི་འདྲིལ་ཉེན་ལ་སྒྲོལ་སྒྲེ་བ་དྲང་བྱིས་འདྲིལ་བ་ཉིད་དུ་སྒྲུང་ཡང་
 མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་མཐུས་ལོག་པར་སྒྲུང་བར་ཟད་ཀྱི་དུམ་པའི་དོན་དུ་ན་དེ་ལ་སྒྲེ་བ་དྲང་
 འདྲིལ་བ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཡང་ངེ་ལྟར་སྐྱེ་མའི་སྒྲུང་པོ་ནི་དང་པོ་གྲང་ནས་ཀྱང་མ་
 འོངས་ཤིང་བྱིས་གྲར་ཡང་མི་འགོ་བའི་སྤྲལ་ས་རྩས་ཀྱིས་བསྐྱད་པས་སེམས་སྒྲོངས་པའི་སྒྲུང་
 བ་ཚུལ་དུ་ཟད་པས་ན་བར་དུ་ཡང་དུག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
 འདྲིལ་ཉེན་སྐྱེ་མ་དང་འབྲུ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དོན་དམ་པར་སྒྲུང་གྲང་ནས་ཀྱང་མ་འོངས་ཤིང་བྱིས་
 གྲར་ཡང་མི་འགོ་བ་སྟེ་གཉི་ལྷག་གིས་བསྐྱད་པའི་སེམས་སྒྲོངས་པའི་སྒྲུང་ཆ་ཚུལ་དུ་ཟད་པས་
 ན་ད་ལྟར་ཡང་དུག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་དུ་འགོ་འོངས་
 གནས་པ་ལས་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ན་སྐྱེ་སྒྲུང་གདགས་པ་ཚུལ་དུ་མ་གཏོགས་པར་
 གྲང་ཞིག་མཐའ་ཡོད་དུམ་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་འདྲིལ་ཉེན་དོན་དུ་བྱལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་
 མེད་ལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ནི་རྒྱ་མཆན་འདྲི་ལས་མཐའ་ཡོད་པ་དྲང་མཐའ་མེད་པ་དྲང་གཉིས་
 ཀ་དྲང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་རྣམ་པ་བཞིར་ལྷུང་མ་བསྐྱར་བར་བཞུགས་པར་མཛད་དེ་དེ་ལས་
 འོས་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཞིག་ལུས་འདྲི་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལ་ཤིང་
 མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་རྟག་དུ་སྒྲུང་བའང་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟར་འང་
 གྲང་གི་ཆེ་སེམས་ལ་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་དུམ་པའི་ཆོས་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་མཐར་གནས་པ་མེད་པ་སྤྱི་བའི་རྟལ་དང་ལུལ་དུ་གྱུར་པ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་མ་
 ཡིན་པ་ཟབ་མོ་དེ་ཀོ་ངེ་ལྟར་སྤྱར་ན་སེམས་ལ་བདེ་སྒྲག་འཇུག་པར་འགྱུར་ཉེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
 ལྟར་ཆོས་འདྲི་ཟབ་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲོ་མིག་སྤོངས་པའི་སྒྲེ་པོ་ཡིས་ཤེས་པར་དཀྱའ་བ་སྤྲལ་ས་སུ་
 རྩད་དེ་དེས་ན་སྤྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་འདྲི་བསྐྱར་བ་ལས་སྤྲལ་ས་ལོག་པར་གྱུར་པའི་

ཚུལ་མཛད་པ་སྟེ། ཟབ་ཞི་སྒྲིམ་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྲས། །བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་ཚོས་ཤིག་
ཁོ་ལོས་ཉིད། །སྤྱལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་བྱས་པས། །མི་སྤྱོད་གསལ་འདབས་གནས་པར་
བྱའོ་སྟེ། །ཞེས་སོ། །དོན་མི་ཤེས་པ་ལ་བསྟན་ན་ཚོས་འདྲི་ལོག་པར་ཤེས་པར་གྱུར་ལ་ལོག་
པར་ཤེས་པར་གྱུར་ནས་མི་མཁས་པ་ནམས་ནི་ཆུད་ཀྱང་ཟེ་ཉིད་ལྟ་བུ་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཡི་མི་
གཙང་དྲར་ནི་བྱིང་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གཞུན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འདྲི་ནི་ཆད་སྟོང་
ངོ་ཞེས་ལོག་པར་བཟུང་བར་གྱུར་ན་དེ་འདྲའི་སྤྱན་པོ་མཁས་པར་སྒྲོམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནི་སྟོང་
པ་ཉིད་སྟོང་བས་ན་མ་རྟུངས་པའི་བདུག་ཉིད་ཅན་དུ་བྲས་ཏེ་མཁན་མེད་པར་ནི་སྤྱི་ལྷ་ཚུགས་
སྤྱའཕྲོའོ། །རི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ཁ་ཟས་ཚོད་མི་ཟེན་པ་སོགས་བཟུང་ཉེས་པས་སྤྱང་བ་དུག་
དུ་འགྱུར་བ་དྲང་པོ་ཟེ་ལེགས་པས་ཆེ་རིང་བ་དྲང་ནད་མེད་པ་དྲང་སྟོབས་རྒྱས་པ་དྲང་ལུས་
སེམས་བདེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་ལོག་པར་བཟུང་བ་དེས་སྤྱང་བ་དུག་ནི་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ཞིང་ལེགས་པར་ཤེས་པས་གནས་སྐབས་ལྟ་མའི་བདེ་བ་དྲང་མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་སྒྲེ་
ན་མེད་པ་འཕྲོག་པར་འགྱུར་ངོ། ། ། དགེའོ།

ཐལ་སྒྲོག་གི་བརྗེད་བྱང་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་བྱ། འདིར་དབུ་མ་ཐལ་སྒྲོག་དུ་གསལ་པའི་བརྗེད་བྱང་ཅུང་ཟད་འགོད་པ་ལ།
སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རི་ལྟར་བཞེད་པ། དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྒྲིན་དུ་བཟུང་
ཚུལ། དེར་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བས་སྒྲིན་སྟོང་མཛད་ཚུལ། དེ་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་པ་དང་བཞི་ལས།
དང་པོ་ནི། དབུ་མ་ཅ་བར། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཟལ་བ་ན་བྱད་རྩ་བ་
ལེ་ཏར། དངོས་པོ་ནམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་

ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ནི་ནམ་ཡང་
 མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་
 མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་སྟེ། བསྟན་བཤད་དུ་སྦྱོར་ཚུལ་ནི་
 སྦྱོར་སྦྱོང་གི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བེས་རབ་སྟོན་མེད། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་དང་
 དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྦྱས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །སྐྱགས་
 ཡོད་པའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྐྱོག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དག་དེའི་ཆོས་
 བསྐྱོག་པའི་དོན་མདོན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་འབྲས་
 བྱ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་
 འགལ་བར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་འགོག་པའི་ལུགས་སུ་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ།
 རྒྱར་བྲངས་པའི་གཞུང་སྲ་བྱེ་བསྟན་བཤད་དུ་སྦྱོར་དགོས་རྒྱུ་ལ་དེ་མ་དགོངས་པའི་དབང་གིས་
 མདོར་བསྟན་གྱི་གཞུང་ཁོ་ན་ལོགས་སུ་བཅད་ནས་དེ་ཅམ་ལ་ཚད་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཚད་ཚུལ་ནི།
 གཞུང་དེས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དཔེ་དང་ཉགས་གང་ཡང་མ་བརྗོད་པས་རང་འགར་
 བདག་སྐྱེ་མེད་ཅེས་དམ་བཅས་པ་ཅམ་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་
 ལས་ཞེས་པ་རྒྱ་མི་གསལ་བ་ལས་ཡིན་ན་འགལ་བྱུང་དང་འབྲས་བྱ་གསལ་ཟིན་ཡིན་ན་གྲུབ་
 པ་ལ་སྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་ཞེས་སྦྱས་པའི་ཉེས་པ་བསལ་དགོས་རྒྱུ་ལ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། གཞན་གྱིས་སྐྱགས་རྟེན་པའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མི་རིགས་ཞེས་པའོ། །སྐྱགས་ཇི་
 ལྟར་རྟེན་ཚུལ་ནི། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་ལས་བསྐྱོག་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་
 བ་དང་། དེའི་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སམ་ཉགས་སྐྱོག་པར་མདོན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དོན་

བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་ཁས་ཐུངས་པར་སོང་ལ། དེའི་ཆེ་བདག་སྐྱེ་བཅད་ཅམ་སྐྱབ་པའི་
 ཐུབ་མཐའ་དང་འགལ་བས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དཔྱིས་ཕྱིན་པར་རོ། །འོ་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་
 དམ་བཅའ་སྒྲིག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་སྟམ་ན། དངོས་ཟིན་གྱི་ཉགས་སྒྲིག་དགོས་པས་
 ཉེ། དེ་ཡང་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་སྒྲིག་ནས་དོན་བཅས་སུ་ཁས་ཐུངས་པས་དངོས་པོ་ནམས་
 སྐྱེ་བར་ཁས་ཐུངས་ལ། སྐྱེ་ཞིང་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལས་འོས་མེད་པས་
 དངོས་ཟིན་གྱི་བདག་སྐྱེ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་སྒྲིག་ནས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་ལྷགས་གྱི་ཁས་
 ཐུངས་པར་སོང་ཞེས་ནན་གྱིས་འཕུལ་བ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་འིག་ཆེན་ལས། དངོས་
 ཟིན་གྱི་ཉགས་སྒྲིག་དགོས་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་སྒྲིག་དགོས་ཉེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
 གསུངས་པ་ནི། མ་སྒྲིག་ན་མི་རུང་བར་མཚུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་མེད་ཐུག་མེད་
 ཉགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་དམ་བཅའ་མི་རུང་བར་མཚུངས་པ་ཞེས་པ་གཤམ་
 ཡིན་ཉེ། མི་མཚུངས་པར་གནག་རྗེས་ཀྱང་ཞེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤོང་དུ་ཉགས་སྒྲིག་པར་མངོན་
 ཞེས་པ་ནི་གསལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། གང་ལས་རི་ལྟར་གསལ་ན་འགྱུར་སྔ་ཕྱི་ལ་བརྟེན་
 བས་ཉེ། དེ་གཉིས་ནི་སྒྲིག་པ་འཕེན་པའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་བ་སྒྲིག་པར་
 གང་ལས་མངོན་ཞེ་ན། ཉགས་སྒྲིག་པ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་ལས་ཉེ། འིག་ཆེན་གྱི་དགོངས་
 པའོ། ཡིག་ཆ་ལ་ལར། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྒྲིག་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཆོས་བསྒྲིག་པར་
 མངོན་ཞེས་པ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་པ་མ་བྱུང་ཡང་། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ཆོས་ཞེས་བཤད་དགོས་
 པས་སྔ་མར་བསྐྱབ་བྱ་ཞེས་པ་ཡོད་དགོས་ལ། དེས་ན་ཡིག་ཆ་གཞན་དུ་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་
 བསྒྲིག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆོས་ཞེས་འབྱུང་བ་ཉིད་དག་སྟེ་འིག་ཆེན་གྱི་དགོངས་
 པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །དེས་ན་སྔ་མ་ནི་གཞུང་མ་དག་པ་ཞིག་ནས་ལུང་བྲངས་པའམ། ཡང་ན་
 ཡི་གེ་ཆད་པ་གང་རིགས་སུ་མངོན་མོད་ཀྱང་། ཐུགས་ཉོག་མ་ཆུག་པར་ཅལ་རྒྱག་བྱེད་པའང་

བྱུང་སྐྱེད་རོ། །ཞིག་ཆེན་ལྟར་ན་རྟགས་སྒྲོག་དགོས་པ་ནི་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་མངོན་ཞེས་
བཤད་དགོས་ཏེ། ཇི་ལྟར་མངོན་ན་དོན་དང་ཐུག་མེད་རྟགས་མིན་ཞིང་། བདག་སྐྱེ་ཡོད་ན་ཞེས་
སྐྱེ་ཡང་རྟགས་མིན་པས། སྒྲོག་དོན་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འོ་ན་དཔེ་རྟགས་མ་
བརྗོད་པ་དང་ཇི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། མ་བརྗོད་པ་ནི་དངོས་ཟིན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། བརྗོད་པ་
ནི་བསམ་དོན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ། །མཁས་པ་ལ་ལས་དེ་ལྟར་བསམ་དོན་དང་
སྒྲུས་ཟིན་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ལན་འདེབས་ལུགས་སྤར་ལྟར་མི་བྱེད་པར་བསམ་དོན་ཁོ་ན་ལ་སྒྲིན་
བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་ངག་དེས་གཏན་ཆེགས་དང་
དཔེ་བརྗོད་པ་ལེགས་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་དགོས་པས། རང་ཆེག་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །མདོར་བསྡུ་ན་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
བ་གཉིས་ལ་ནི་དགོངས་ཆོད་ལེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྤྱགས་སྤེལ་
འདོད་པ་སྒྲངས་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི། དོན་ལ་དེ་ལྟར་མ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་སྒྲུབས་སྒྲིན་སྤོང་མཛད་ཚུལ་ནི། ཆེག་གསལ་ལས། སྒྲིན་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཁོ་ལོ་ཅག་གིས་མཐོང་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ལ་
རེ་ཞིག་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གང་སྒྲུས་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་བདག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་རྒྱ་ཉིད་དང་དེ་ཉིད་སྐྱེའོ་ཞེས་སྒྲུས་
པ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མཐོང་ལ།
ཁྱོད་གྱིས་སྐྱེས་པ་སྤར་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཅིང་། །ཐུག་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འདོད་དོ། །དེའི་
ཕྱིར་བྱེད་ཅག་གི་ཚོད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་གི་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རོལ་ལོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་འདི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་
ལས་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་འགོད་པ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་

བཅད་པ་ན། ཅི་པ་རོལ་པོས་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་པ་རོལ་པོ་རང་གིས་ཁས་
ལྷངས་པ་དང་འགལ་བས་བཅད་པས་ཀྱང་མི་བསྒྲིག་ན་ནི་དེའི་ཆོ་ཆ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་
ཆོག་ས་དང་དཔེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲིག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་བསྟོན་པ་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་ནི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཡང་རྗེས་
སྲ་དཔག་པ་འཆད་པར་བྱེད་ན་བདག་ཉིད་རྗེས་སྲ་དཔག་པ་ལ་དགའ་བ་ཉིད་མངོན་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚད་པ་དང་པོའི་ལན་ནོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཅི་རང་རྒྱད་ཀྱི་
དཔེ་རྟགས་མ་བརྟུན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རམ། གཞན་གྲགས་ཀྱི་དེ་མ་བརྟུན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དང་པོ་
ལྟར་ན། མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱད་སྒྲུར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དཔེ་
རྟགས་ངེས་པར་སྒྲུར་དགོས་པ་ལ་མ་སྒྲུར་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རམ། སྒྲུར་དཔེ་རྟགས་མ་བརྟུན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། ཡོད་པ་དང་ཡང་སྟེ་བ་འགལ་བར་བརྟུན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཅམ་ཀྱིས་ལོག་རྟོག་དེ་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་མི་བྱས་ན་བསྟོན་འདིངས་པ་ལ་ཞུགས་
པ་ཡིན་པས་དཔེ་རྟགས་བརྟུན་ཀྱང་བསྟོན་པས་ལོག་རྟོག་སྒྲིག་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་བྱས་
བཞིན་དུ་བརྟུན་ན་ནི་རང་ཉིད་མཁས་པར་བསྟན་པའམ་སྒྲུབ་པ་ལ་དགའ་བ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པའོ། །དཔེ་རྟགས་ཅམ་མ་བརྟུན་པའང་མིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཞེས་པའི་མདོར་བསྟན་དང་།
དེའི་རྒྱས་བཤད་བདག་གི་བདག་ཉིད་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་གཏན་ཆོག་ས་དང་། སྟེ་བ་དོན་
མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་མདོར་བསྟན་དང་། དེའི་རྒྱས་བཤད་ཡང་སྟེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅེས་
པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་། དངོས་པོ་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་དང་། རྣམས་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲུར་ཡང་སྟེ་བ་དོན་མེད་
དེ། །ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་གསལ་བེན་གྱི་སྒྲུབ་བཞིན། ཞེས་པ། གཞུང་སྒྲུབ་ཕྱིས་དངོས་སྲ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་རྗེས་སྲ་དཔག་པས་འགལ་བ་གདོན་མི་བར་བརྟུན་པར་

བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཇི་
ལྟར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དེས་ནི་འདི་སྐད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་
བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དེ་
ལ་དེ་དག་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ན།
འདི་ལྟར་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་དག་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་
འདི་ནི་མདོར་བཞག་པའི་དག་དེའི་འབྲེལ་པའི་དག་ཡིན་ལ། དག་འདིས་ནི་ཆོས་མཐུན་པའི་
དཔེ་གཞན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་
ཉི་བར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བསྐྱོག་པའི་དོན་དང་ཡང་པ་རོལ་པོ་ཉིད་
འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་
ཁོ་པོ་ཅག་ལ་བྱུང་བའི་མཐའ་དང་འགལ་བ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་སོ། །དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུགས་གཞན་ཁས་སྦྱངས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་འཕགས་པ་ལྟས། ཡོད་དམ་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་རྒྱུགས་ནི་
ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །ལྷན་ཀ་བརྟེན་པར་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །

དབུ་མའི་སྐྱོར་ལས་འཕྲོས་པའི་དོགས་དཔྱད།

བཞི་པ་མུང་འདས་ཞི་དགེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དེ་གང་ལས་འཕྲུག་པ་དང་། འཕྲུག་
བྱའི་མུང་འདས་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོམ་བཞི་བསྟན་པའི་རིམ་པས་བདག་
མེད་ལས་མུང་འདས་ལ་འཕྲུག་དགོས་པ་སྟེ། ཞེ་སྟོན་གཉིས་པ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་བདག་མེད་

ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉག་གཅིག་མཉམ་པའི་ལ་འབྲུག་པའི་སྒྲིལ། བདག་མེད་ཀྱི་དོན་
རྟོགས་མ་རྟོགས་ལས་འཁོར་འདས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་
ཕྱིར་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐྱེས་བུའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ནི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བྱར་མེད་པ་
བྱུང་བོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཉམ་པའི་ཀྱི་དོ་མོ། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་
ཀྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱུང་མཐའ་ལོག་མ་ལྟར་ན་གང་འདའ་རྒྱུའི་མུ་རན་གཉེན་
པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱན་ཆད་པའི་ཆ་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པའི་ཆ་ལ་བྱེད་དེ། མཉམ་པའི་དོན་དམ་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱུང་མཐའ་ལོག་མ་ལྟར་ན། འཁོར་བ་སྤར་ཡོད་གཉེན་པོས་བསལ་པའི་
སྒྲིལ་ལོག་གི་མངོན་དུ་བྱས་པར་འདོད་ཀྱི། འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ཤེས་པའི་སྒྲིལ་མིན་
ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར། རྣམ་པར་འཛིག་པས་འགོག་གུར་གྱི། །འདུས་བྱས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པས་མིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱེད་མཁན་གང་ཟག་ཡོད་དུས་སྤང་སྟོ་འགགས་པས་
མཉམ་པའི་ཡོད་པར་མི་རུང་ལ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུའི་མཉམ་པའི་ཡོད་དུས་གང་ཟག་མེད་པས།
མཉམ་པའི་དེ་ནི་སུ་ལ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཞེས་བྲིས་ན་ལན་མེད་ཅིང་། གཞིག་ཤེས་པ་སྟེ་བདག་
གིས་བྱ་བ་བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་། ཇི་
ལྟར་རིགས་ཏེ། ཆེད་དུ་བརྗོད་དུས་ཁྱོད་ལྟར་ན་མཉམ་པའི་མེད་ཅིང་། མཉམ་པའི་བྱུང་དུས་
བརྗོད་པ་སྟོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། དེ་ནི་སུ་ལ་མངོན་དུ་
འགྱུར། །གཞིག་ཤེས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན། །ཞེས་སོ། །བྱུང་མཐའ་གོང་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན།
འཁོར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་པ་མ་ཟད་པའི་ཆ་ལ་མཉམ་པའི་སུ་བཞེད་པ་སྟེ། དེའི་
སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་། དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པའི་སྒྲིལ་བྱེད་

ཀྱི། རྒྱུ་ཆད་པའི་སྒྲོ་ནས་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤིང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད། །སྤྱ་ངན་འདས་
ཞེས་བྱ་བར་བརྟེན། །དངོས་སོ་འབྱུང་བའི་ཞིག་པ་ལ། །རྩི་ལྟར་འགོག་པར་བརྟག་པ་བཞིན།
།ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པ་འོང་བའི་གནད་ཅ་བ་ཡང་། འཁོར་བ་གཤེས་ལུགས་སུ་བྱུབ་
མ་བྱུབ་བཞེད་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཏེ། སྐྱེ་ཤད་འཛུགས་སྣང་ལྟ་བུ་དཔེར་མཆོན་ན། དེ་
རབ་རིབ་ཀྱི་དབང་གིས་སྣང་ཅམ་ཡིན་པར་ཤེས་པས་ནི་དེ་སེལ་ཚུལ་ཡང་སྣང་ངོར་སེལ་གྱི་
དོན་ལ་སེལ་རྒྱུ་མེད་པར་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པས་ནི་དོན་ལ་སེལ་རྒྱུ་ཡོད་པར་སེམས་ཏེ་
དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་དབང་གིས་སྣང་ཅམ་ཡིན་པར་ཤེས་
མི་ཤེས་ཀྱི་དབང་གིས་(མ་དཔེ་ལ་ཆད་)

མངོན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡོད་ལ། དེས་འགོག་པ་ཤེས་བའང་རུང་བས། ཐལ་བ་དེ་
གཉིས་མི་འཇུག་གོ་སྟུང་ན་འདི་པས་གཞལ་བའི་ཆེ་སྤང་བོ་སྣང་བ་ཡང་འགགས་པ་ལྟག་མེད་
དང་སྤང་བོའི་སྣང་བ་ཅམ་ལྟག་པ་ལྟག་བཅས་སུ་བཞག་དགོས་པས་ལྟག་མེད་ཐོབ་ཆེ་གང་ཟག་
རྒྱུ་འཆད་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ་བ་འཇུག་ལ། ལྟག་བཅས་སུ་འགོག་པ་
ཤེས་པ་དེ་བས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཤེས་སྟོན། །སྤྱུགས་སྤེའི་ལྟག་མེད་ཐོབ་པ་གསལ་བར་བྱས་
པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤང་བོ་མ་འགགས་ན། །ཉོན་མོངས་ཟད་དང་འདས་མི་འགྱུར། །གང་ཆེ་འདིར་
དེ་འགགས་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་ཆེ་ན་གྲོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་འཛེར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན། སྤར་གྱི་
ཐལ་བ་གཉིས་འཇུག་གོ། །རང་ལུགས་ལྟག་མེད་སྤང་འདས་ཐོབ་ཚུལ་ནི། མ་རིག་པའི་རབ་
རིབ་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བོའི་སྐྱེ་ཤད་ལ་རབ་རིབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
གཟིགས་ན། འདོད་པའི་སྐྱེ་བའི་འཁོར་བ་དང་། འགགས་པའི་སྤང་འདས་ཅི་ཡང་དམིགས་པར་
འགྱུར་བས་སྐྱེ་ཤད་ལྟ་བུའི་སྤང་ན་དེ་ཡང་དག་མི་དག་གི་ཡུལ་དུ་ལོག་པ་ལ་འདས་པར་བརྟེན་
ཀྱི་དོན་ལ་སྐྱེ་ཤད་ཡོད་པ་མེས་བསྐྱེགས་ནས་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྤང་འདས་ཐོབ་ལུགས་མི་རུང་

ངོ་། །དེ་གཉིས་མཐོང་ཆོས་ལ་ཟུང་ན་འདས་པ་དང་དག་བཅོམ་བྱ་བ་བྱས་པ་འདྲ་ཡིན་ནོ། །གལ་
ཏེ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ལོག་ནས་ཆོས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་འཇུག་ཐོགས་སུ་འདྲ་དུང་སྐྱེ་
འགག་འདི་ལ་བྱེ་བྲག་དམིགས་སུ་ཡོད་ན་ནི། །འཁོར་འདས་དོན་ལ་ཡོད་པར་བྱུང་བྱང་དེ་ནས་
དམིགས་སུ་མེད་པར་སྟོང་སངས་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཕྱིར་སྤར་གྱི་སྤང་བ་འབྱུང་སྤང་
དུ་བྱུང་བོ། །དཔེར་ན་རབ་རིབ་དག་རྩེས་སུ་འདྲ་སྤང་བ་ཡོད་ན་སྤྲུལ་དོན་ལ་ཡོད་པར་
བཞག་དགོས་ལ། །རབ་རིབ་གནས་པ་དེ་ཉིད་དུ་སྤང་གི། །རབ་རིབ་དག་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་གཤེས་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྲུལ་ཅོམ་ཡང་མེད་པ་ལའང་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་
ཏ་ལའི་འདབ་མ་ཅམ་འདོགས་པ་ནི་ནམ་པར་མི་མཁས་པ་ཞིག་སྟེ་དེ་དག་གིས་ནི་སྐྱེན་ལས་
བྱུང་བའི་དོན་གོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་དུ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བདེན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་དོན་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པར་བྱུང་བའི་བྱམ་པ་མེད་པ་ལ་བྱམ་པ་ཡོད་ཅེས་བྱས་པའི་ཆོ། །སྤྲུལ་
པ་མེད་ཀྱང་སྤྲུལ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་འབྲེལ་བར་དགོངས་ནས་བྱང་གཞི་རང་སྟོག་ནས་བདེན་ཡོད་མ་
བཀག་པར་བྱང་ཆོས་ཤིག་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པར་གོ་ཉེན་ཡོད་ངོ་། །དེས་ན་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་
བྱུང་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་སྤྲུལ་པར་འགོག་པ་དང་། །གཏན་མི་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ངེས་པར་བྱ་སྟེ།
གསུང་རབ་ལས་བདེན་མེད་ལ་དགོངས་ནས་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་མང་ཡང་ཅིག་ཤོས་དེ་ལྟར་
གསུངས་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཉིད་ངོ་། །

ཟླ་མ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་བྲག་འཆའ་ལོ། །གདགས་གཞི་སྤང་ནས་གདགས་
ཆོས་སྤང་དང་གཅིག །གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གདགས་ཆོས་སྤང་དང་གཉིས། །གདགས་
ཆོས་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་སྤང་དང་གསུམ་ནི་རྟོག་པ་ལ་བྱམ་པ་སྤང་བ་དང་། །རང་ངོས་
ནས་བྱུང་བའི་བྱམ་པ་སྤང་བ་དང་། །བྱམ་པ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་སྤང་བ་གསུམ་གྱི་སྤང་ཚུལ་
ཡིན་ནོ། །འདི་གསུམ་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་ནས་དབུ་ཚུགས་དགོས་ཀྱི། །གཞན་དུ་ན་སྤང་བ་ཆེན་

བོ་རྒྱལ་ས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་སྤང་བ་གསུམ་ག་དགག་བྱ་མེན་པ་འདྲ་ལ། སྤང་བ་བྱི་མ་གཉིས་
 དགག་བྱ་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱ་སྤང་བ་དགག་བྱ་མེན་ལ། དགག་བྱ་དགག་བྱ་ཡིན་པ་
 བཞིན། ཁོ་ན་རེ། དགག་སྤང་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྤང་ཉིད་རྟོགས་དུས་ཁྱོད་ཁེགས་པའི་བྱིར་ཞེ་
 བ། འདི་ལྟར། སྤང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ངོར་མེད་ཅམ་ལ་ཁེགས་ཟེར་རམ། མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་
 ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་ཏེ་བྱམ་པ་སོགས་ཀྱང་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་
 ན་བྱམ་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ཡིས་བདེན་སྤང་མེད་པ་ངེ་ལྟར་རྟོགས་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་
 སོམས་ཤིག །རྟོན་འབྱུང་དང་རྟོན་འབྲེལ་གང་ཟེར་ཡང་གོ་བ་གཅིག་སྟེ། འདི་ལྟར་འབྲེལ་ཞེས་
 པ་འགྲོ་བ་ལ་འཇུག །འབྱུང་ཞེས་པ་འོང་བ་ལ་འཇུག །བྱམ་པའི་ནང་འགྲོ་བ་དང་བྱམ་པའི་ནང་
 སོང་བ་གོ་བ་གཅིག་པ་བཞིན་ནོ། །རྟོན་ཞེས་པ་རྒྱ་ལ་སྟོས་པ་དང་། ཡང་གདགས་གཞི་ལ་སྟོས་
 པ་ལ་ཟེར། འབྲེལ་ཞེས་པ་དང་འབྱུང་ཞེས་པ་སྤྲ་མ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རྟོན་འབྲེལ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་ཆེ། རྟོན་ཞེས་པའི་ཆེག་གི་གོ་བ་མེད་པ་དང་། འབྲེལ་ཞེས་པའི་གོ་བ་རྟོན་འབྱུང་ལའང་དེ་
 བཞིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་འབྲེལ་ཞེས་པ་དང་། འབྱུང་ཞེས་པའི་གོ་བ་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ལ་
 གནས་སོ་ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མས་གསུངས་པ་དཔ། རྒྱ་རྟོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐད་ཅིག་སྤྲ་མ་བྱི་
 མའི་ངོ་བོར་འགྲོ་བ་དང་། སོང་བ་ལ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཡང་ཟེར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་བདེན་
 སྤང་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མས་གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ་ཟེར་བ་འདི་ནི་ངོ་ཆ་བོར་བའི་གཏམ་
 རྟེ། སྤྲ་མས་གང་གསུངས་ཡིག་ཆར་བལྟས་ན་གསལ་ལོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་
 དང་། རང་ལས་བྱུབ་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པ་དང་། བདེན་པར་བྱུབ་པ། རྟོན་དམ་པར་
 བྱུབ་པ་སོགས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །འགག་སོགས་བརྒྱད་མ་བྱུབ་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདི་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གཞན་ཆེན་པོ་སྟེ། བུམ་པ་མེད་དེ། སྒྲ་མས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །སྒྲ་མ་བཞུགས་མེད་དུས་ཉམ་པ་མ་ཤོད་ཅིག །

གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་ན། ཆོལ་བའི་ཆེ་རྒྱུད་དགོས་ལ།
ཡོད་ན་ཆོལ་བའི་ཆེ་རྒྱུད་ག་ལ་དགོས། །དེས་བདག་ཡོད་ན་ཕྱང་པོའི་སྤྱིང་ནས་རྒྱུད་དགོས་ཀྱི།
ང་ཅས་ཡོད་ན་རྒྱུད་མི་དགོས་སོ། །ང་ཅས་ཕྱང་པོའི་སྤྱིང་ན་མེད་པ་དེ། ང་ཅས་ལུལ་གྱི་སྤྱིང་ན་
མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ང་ཅས་མེད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །འདི་ལྟར། བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པའི་ཆད་
མ་ཡིས། །མ་བརྟག་ཅུང་ཟད་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གདགས་གཞིའི་
སྤྱིང་ནས་གདགས་ཆོས་མེད་པ་སྤྱིང་ཉིད་ཡིན་གྱི། གདགས་གཞིའི་སྤྱིང་ནས་མ་རྒྱུད་པ་སྤྱིང་
ཉིད་མིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་རྒྱུད་པ་དེ་སྤྱིང་དེས་མ་རྒྱུད་པ་ཡིན་གྱི། མེད་པའི་དོན་ག་ལ་
ཡིན། །ཁ་ཅིག་སྤྲགས་ཀྱི་ཐལ་ཐེང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཡང་། མ་རྒྱུད་པ་དེ་སྤྱིང་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མ་རྒྱུད་པ་ཡང་ཡིན། སྤྱིང་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་
མཐུན་ལ་གོ་དགོས་སོ། །གཞན་དུ་ན་དེ་ཞེས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་
ཡི་གང་འན་མི་གསུང་བ་བདག་གིས་ཕྱས་མོ་བཅུགས་ནས་ཞུ་ལགས་སོ། །

སྟོགས་མའི་དུས་སུ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དགོན། །དེ་ཕྱིར་ལེགས་པར་བཤད་པའི་
སྒྲ་མ་དགོན། །སྒྲ་མ་ཡོད་ཆེ་དེ་ལས་ཉན་པ་དགོན། །དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་སྒྲ་མས་རྩེས་བཟུང་
ཤོག །ཅེས་པའང་སྒྲ་མ་འན་པའི་གཏམ་ལོ། །

ཕྱང་པོའི་སྤྱིང་ནས་བདག་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་ན། ཕྱང་པོའི་ངོས་ནས་གཅིག་
དང་གཞན་དུ་བརྟག་པར་བྱ་ཡི། ང་ཅས་མེད་ན་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་དུ་གྲུབ་པ་སོགས་དབྱེད་པར་
མི་བྱའོ། །ཆ་ཤས་བསམ་ནས་མི་སྤང་བ་སྤྱིང་ཉིད་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཉན་ཐོས་སྟེ་པས་
ཀྱང་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁས་ལོངས་ཤིག །བདག་ཕྱང་པོའི་སྤྱིང་ནས་སྤང་བ་ལྟར་ཡོད་ན་རྟོན་

འབྲེལ་མི་འཐད་ཅིང་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་མི་འཐད་དེ། ང་ཙམ་སྤང་པོའི་སྟངས་མེད་པ་
 ང་ཙམ་རང་ངོས་ནས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ང་ཙམ་མེད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །ང་ཙམ་སྤང་པོའི་
 རྟེན་ནས་མ་རྟེན་པ་རང་ངོས་ནས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་གྱི། ང་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་མ་ཡིན་
 ཏེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། མེད་དེ། སྤང་པོའི་སྟངས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀ་པ་ཆོས་ཅན། མེད་དེ།
 བྱམ་པའི་སྟངས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་མཚུངས་སོ། །འདི་དག་གི་བྱང་པར་བྱེ་ཤེས་
 ན་མཁས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་ན་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་དགོས་པ་བྱུང་ཆེ་དགེ་ལུགས་
 དང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྟོབ་བྱའི་གངས་སུ་རི་ལྟར་འགོ་སོམས་ཤིག། དེས་ན་འཇམ་མགོན་ལྷ་
 མའི་ཡིག་ཆ་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་སུ་གསུངས་པར་འཛིག་མ་ཤེས་པ་བྱུང་ན། དགེ་ལུགས་དང་།
 དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་ནས། ང་ཙམ་སྤང་པོའི་སྟངས་མེད་པ་ང་ཙམ་མེད་པའི་དོན་དུ་སོང་
 ནས་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་ཞལ་ལས་མ་གསུངས་ཙམ་ཞིག་ལས་དོན་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་
 ཚུལ་མེད་པ་རྣམས་དགེ་ལུགས་ཀྱི་ལ་བརྒྱར་གསུངས་ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་དུ་ཐལ་སོ། །བྱང་
 གཞི་བྱང་ཆོས་སྦྱར་ཚུལ། དགག་བྱ་ཁེགས་མ་ཁེགས། ཏྲགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ། ཚུལ་ཆང་མ་ཆང་
 སོགས་ཞེས་དུ་བྱེ་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་སྒྲུ་མ་དམ་པའི་ཞལ་གྱི་བྱམ་བཟང་ལས། རྣམ་དབྱེ་
 ཏྲགས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་སོགས་གསུངས་སོ། །བདེན་བྱུང་སྤང་ཚུལ་ལ་གང་ལ་མ་སྟོས་པ་དང་།
 གདགས་གཞི་ལ་མ་སྟོས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་སྤྱར་མི་ཉན་གསུངས། གང་ལ་ཡང་མ་སྟོས་པ་
 སོགས་ཚུགས་སྟབ་ལིང་ངེ་སོགས་དགག་བྱ་སྤང་ཚུལ་མིན་ཏེ། སྟོས་པ་བྱུང་པ་ན་གང་ལའང་
 མ་སྟོས་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ཤོག་མར་ཐམས་ཅད་བཀག་དགོས། ཕྱིས་འཛིག་ཆོག་གསུངས། འོ་ན། རྒྱང་
 འཕེན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་ལས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་བསྟན་པ་ལྟ་བུར་ཐལ། ཕྱིས་འཛིག་ཆོག་པའི་
 ཕྱིར་གསུངས། འོ་ན། དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་

བདག་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བ་ལ་སྒྲོན་དུ་སྒྲུང་སྒྲོག་ལ། སྒྲུང་སྒོ་བདག་ཡིན་ན་མི་འཐད་དེ། སྒྲུང་སྒོ་ལས་གཞན་བདག་ཡོད་ན་ཀ་བ་སྒྲུང་བ་ལ་བྱམ་བ་སྒྲུང་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྒྲུང་སྒོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྒྲུང་བས་སྒོས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་རྟེན་ནས་བཏགས་པ་འཐད་གྱི། སྒྲུང་སྒོ་འདི་དོས་ན་ཡོད་ན། སྒྲུང་སྒོ་འདི་དོས་ནས་གཅིག་དང་གཞན་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སྒྲུང་སྒོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུང་བའི་བདག་ཆོས་ཅན་དང་། སྒྲུང་སྒོ་འདི་དོས་ན་ཡོད་པ་སྒོ་ལ་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་སྒོ་འདི་དོས་ན་མེད་པ་སྒྲུབ་ཆོས་དང་། སྒྲུང་སྒོ་འདི་དོས་ནས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་མེད་པ་རྟགས་སོ། །སྒྲུང་སྒོ་སྒྲུང་ནས་མེད་པ་གྲུབ་པའི་ཆོ། ཆོས་ཅན་བདག་ཁེགས་མི་དགོས་ཏེ། སྒྲུང་སྒོ་འདི་དོས་ན་མེད་ན་མེད་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་གཟུགས་བརྟན་རང་དོས་ནས་མེད་པའི་དོན་མིན། གཟུགས་བརྟན་དོས་ནས་བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་ཞིང་། དེའི་དོས་ནས་དེ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཞིབ་ཆ་བྱས་ན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བུའི་དམིགས་རྣམས་སྒྲིང་ཚུལ་ལས་བརྒྱུམས་པའི་དབུ་མའི་དོན་མཆོག་རྣམས་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་རྣམས་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱུན་རྒྱ་ཆེར་ཡོད་པ་རྣམས་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྒོ་ལྷན་དག་གིས་འདི་དང་གཞན་དུ་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་གསུང་རྒྱུན་ཡིན་ཟེར་བ་རྣམས་ལ་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་བརྟག་སྟེ་རྩིའི་ཡིག་ཆ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ཆེ་ཞིང་རིགས་པས་གཞོད་མེད་བྱུང་ན་གསུང་རྒྱུན་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷོག་པ་རྣམས་མིན་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་གསུང་རྣམས་ནི་རྩིའི་ཡིག་ཆ་དང་མཐུན་ཆེ་ཞིང་། འི་མ་དང་བྲལ་བ་གོ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱ་བའི་རང་རང་འདོད་དབང་སྒྲ་མའི་གསུང་རྒྱུན་ཡིན་ཟེར་བ་རྩི་བོར་བའི་གཏམ་དང་རང་གཞན་གཉིས་སྒྲུང་མི་བྱེད་པ་ལྟ།

འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཁའ་བྲུབ་འགོ། །ཡང་དག་ལྟ་བུའི་མིག་འབྱེད་ནས། །ས་བརྩུ་ལམ་

ལྷ་རིམ་བགོད་དེ། །རྩི་རྩེ་འཆང་དབང་ཐོབ་པར་ཤོག།

རྟེན་འབྲེལ་ལ་རང་རང་གི་བྱུང་མཐའི་བྱུང་པར་སྦྲར་དགོས་སོ། །འོ་ན་རྟེན་འབྲེལ་
རྟེན་གས་པའི་ཆེ་བྱུང་མཐའི་བྱུང་པར་རྟེན་གས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ལན་བཏབ་དགོས་
སོ། །དགེ་ལེགས་འཕེལ། དགེ་ལེགས་འཕེལ། འདི་ཡང་ཚུལ་ཁང་སྒྲ་མའི་གསུང་ཡིན།

ན་མོ་གྲུ་རུ། རྩི་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་ལྟན་སྦྱེས་ཡོད་མེད་དང་། དེ་ཆད་མ་དང་ལོག་
ཤེས་ཡིན་མིན་རྩི་ལྟར་ཞེ་ན། ཅ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་ལྟར་ན་ལྟན་སྦྱེས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཆད་
མའང་ཡིན་ལ། ལེགས་སྦྱང་ལྟར་ན་རྩི་ཁོལ་ལྟར་བྱང་པོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་རང་
རྒྱ་བར་སྦྲང་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྩི་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་པ་བདག་བྱང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་
འཛིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་བྱང་པོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྩས་
སྦྱ་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་རྒྱ་ལག་སོགས་ལས་རྩས་གཞན་དུ་འཛིན་པར་གསུངས་པས། གུན་
བཏགས་མ་གཏོགས་ལྟན་སྦྱེས་མེད་ལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་ཆད་མ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ག་ལ་
ཡིན། གལ་ཏེ་རྩི་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་ནི་དབང་བསྐྱུར་བྱ་སྐྱུར་བྱེད་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་
ལ། དེ་ནི་བདག་བྱང་གཉིས་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་འཛིན་ཚུལ་དུ་གསུངས་པས་ལོག་ཤེས་
དང་གུན་བཏགས་སྦྱ་རིགས་ཀྱི། ལྟན་སྦྱེས་དང་ཆད་མར་མི་བྱང་བས། ཅ་ཤེས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་
དགོངས་པ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་འཛིན་རྟེན་ན་རྩི་ཁོལ་ལྟར་གསུངས་པས་ཡིན་ནོ། །གཞན་
ཡང་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྩས་སྦྱ་བྱུང་པར་འཛིན་པ་ལ་རྩི་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་དགོས་པ་གུན་མཐུན་
བཞེད་དེ། ཆོང་དཔོན་ཆོང་པ་ལ་དབང་ལྟ་བུར་འཛིན་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་གཉིས་རྣམ་
གངས་ལྟ་བུར་བཞུ་ཆེན་ཀྱི་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་དུའང་གསུངས་པས། རྩས་འཛིན་ཅུ་ལ་
ལྟན་སྦྱེས་ཡོད་ཅིང་། མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་དགོས་སོ། །འདི་
ལ་དོགས་པའི་གནས་ནི་དེའང་མི་འཐད་དེ། འདི་བྱང་པོ་ཞེས་འཛིན་ན་རྩི་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་

དགོས། དེ་འཛིན་ན་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དགོས་ཏེ། ལེགས་
སྒྲིང་དུ་རྩེ་ཁོལ་ལྟར་སྤང་པོ་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་སྤང་ལ། ཞེས་རྩེ་ཁོལ་ལྟར་སྤང་བ་ཉིད་
ཅིག་ལོས་སྤང་བའི་དཔེར་བཞོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་གྲུབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་མེད་པར་
ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྩེ་ཁོལ་ལྟར་ཏེ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་ལྟ་བུར་འཛིན་པ་ལ་སྤང་པོ་
ལས་རྩར་དུ་འཛིན་མི་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པར་འཇམ་བཞད་གསུངས།

སྒྲིང་འབྲུག་དར་ལྷིག་། ༡༣༣གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩས་ཡོད་
དུ་འཛིན་པ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡང་ཡོད་ལ། གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་རྩེ་པོ་དང་ཁོལ་པོ་
བཞེན་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཀྱན་བརྟགས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞེན་དུ་རྩུབ་ཐོན་ཆ་མེད་
དང་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་འཛིན་པ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་འབའ་ཞིག་
ལོ། །ཞེས་སོ། །

རྩ་ཤེས་ལྷིག་ཆེན་ལས། འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་ལ་ནི་ངའི་གཟུགས་དང་། ངའི་སེམས་
ཞེས་བདག་ནི་སྤང་པོའི་རྩེ་པོ་ལྟ་བུ་དང་སྤང་པོ་ཁོལ་པོ་ལྟར་འཛིན་པས། བདག་གི་མཆན་
གཞིར་སྤང་པོའི་རྒྱུ་ནམ་ཆོགས་བའམ་ཡ་གྲལ་རྣམས་འཛིག་པ་ནི་གཏན་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་
དང་། བདག་དང་སྤང་པོ་རྩེ་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་ན་དེ་གཉིས་ངོ་པོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་
རམ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཐ་སྐྱད་ལ་མེད་དེ། ཞེས་སོ། །

དབྱེད་བྱ། སེམས་ཅན་སྒོ་ངོར་སྤང་གནས་མི་མཐུན་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟིགས་
ངོར་སྤང་གནས་མཐུན་པའི་ཆ་ནས་བདེན་བརྟན་མི་འགལ་བར་འཛིག་ཐུབ་མིན་དབྱེད།

ད་ནི་འདི་ལྟར་དབྱེད་དེ། གང་ཟག་རང་ངོས་ནས་༡དང་། བདེན་པར་༣དང་། རང་རྒྱ་
༣དང་། རྩེ་ཁོལ་ལྟར་༤དང་། སྤང་པོ་དང་མཆན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་༥དང་། ཉག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་༦དུ་འཛིན་ཚུལ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཐལ་འགྱུར་རང་ལྷགས་གཞིར་བྱས་ཆེ་

རང་རྒྱུད་མན་ཆད་ཀྱིས་འཁོར་བའི་ཅ་བར་འདོད་རྒྱ་དེ་གང་ཡིན། གསུམ་པའོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་
དེ། འཛིན་པ་དེ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་སོགས་ཀྱིས་འཁོར་ཅ་འདོད་པ་ལ་དེ་མེད་
པར་བྱང་ངེས་ནམ་འབྲེད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་སྐྱོད་འཇུག་
དར་ཤིག་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། །གཞན་ཡང་བཞི་པ་དང་ལྔ་པའི་འཛིན་ཚུལ་གཅིག་གམ་མི་
གཅིག་ །གཅིག་ན་ལྔ་མ་ལ་བདག་ཕྱང་དོན་གཞན་དུ་འཛིན་པས་ཁྱབ་བམ་མ་ཁྱབ། མ་ཁྱབ་
ན་དེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་མ་གཏོགས་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པར་སྐྱོད་འཇུག་དར་ཤིག་དུ་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་གང་ཡིན། དེར་མ་ཟད་ལྔ་པའི་འཛིན་ཚུལ་ཉིད་བཞི་པའི་འཛིན་ཚུལ་དུ་བྱང་ངེས་སུ་
གསུངས་ཤིང་། ལྔ་པ་དང་ནང་གི་བྲེད་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དོན་གཅིག་དུ་འཇུག་
པ་དང་བྱང་ངེས་སུ་གསུངས་པ་རྩེ་ལྟར་ཡིན། གལ་ཏེ་ལྔ་པའི་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་མི་གཅིག་
ན་བྱང་ངེས་དང་འགལ་བ་སྤར་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རྩེ་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་པ་ཆད་མ་དང་ལོག་
ཤེས་གང་ཡིན། ཡང་ངའི་གཟུགས་ཞེས་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྩེ་ཁོལ་ལྟར་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ངའི་
པ་ཞེས་འཛིན་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་མིན།

ན་མོ་གྲུ་དུ་མཆུ་སྟོ་ལ། ཡང་གངས་༡༡༣བསྟན་འགྲུར་མདོ་ཀ་རྟགས་ངོའི་ནང་ཆོན་
སྐྱ་སྐྱོར་བམ་གཉིས་མའི་རྩེས་ཅམ་ན་བཞུགས། འདིར་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རིགས་པ་དེ་ཡང་
ནམ་པ་བཞི་སྟེ། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དང་། བྱ་བ་བྲེད་པའི་རིགས་པ་དང་། གཏན་ཆོགས་སྐྱབ་
པའི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་ཡོན་ཏན་བཞོད་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལས། ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་དང་འབྲས་བུའི་
རིགས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ནམས་གང་དང་གང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་གདགས་པ་དང་། གང་དང་
གང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་དང་དེའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པ་ལོ། །བྱ་བ་བྲེད་པའི་

རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་དང་རྒྱུ་མཉམ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་དང་གང་གི་བྱ་བ་དེ་དག་
དེ་ལ་བྱེད་པ་དང་། གང་དང་གང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུ་དུ་ངེས་པ་ནི་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བྱའི་བྱ་བ་བྱེད་
པར་བསྟན་པ་འོ། །གཏན་ཆོག་སྒྲིབ་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་འཁྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་
དང་གང་བསྒྲིབ་པའི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་འོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལྟར་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ལ་ཀུན་རྒྱུ་ལྟར་བྱེད་པ་
དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་དང་གང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་དང་དེ་བསྟན་པ་འོ། །རིགས་
པ་འདི་བཞིའི་མཆན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་བྱེ་བྲག་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཏན་
ཆོག་སྒྲིབ་པའི་རིགས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །མདོ་རྒྱན་
ཅུ་འབྲེལ་དང་ས་སྤེ་སོགས་སུ་འདུག་གསུངས་མོད་ཀྱང་། དེ་ཅུ་དུ་མི་རྒྱས་སོ། །ཁུངས་ཅི་ཡང་
མེད་པར་འོས་ཆོད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་འདྲ་བུ་མ་ཞིག་བྱུང་ངོ་། །

མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་པ་སོགས་ལྷོག་རིམ་དེ་དང་མཐུན་པའི་མུང་
འདས་ཐོབ་ལུགས་གཅིག་ཀྱང་བཤད་ཡོད་ཀྱི། དེ་ནི་སྤྱན་མོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་གསལ་ལ།
འོན་ཀྱང་འགོག་པ་ཤེས་པ་མི་རུང་བ་དང་མུང་འདས་ཐོབ་པ་སོ་མེད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་
སྒྲིབ་འཇུག་མིན་དབྱེད་དགོས།

སྒྲིབ་པ་འདྲམ་པའི་དབྱེད་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་མི་སྤྱེ་བ་དང་པོར་མདོན་དུ་
བྱས་པའི་ཆེ་མུང་འདས་ཐོབ་ལ་དེའི་ཆེ་འདུལ་རྒྱུའི་མུང་ན་ཉོན་མོངས་ཅུ་ལ་བྱེད་མི་རིགས་ཏེ།
སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པ་སྤངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁུབ་པ་ཡོད་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ལུས་
པ་སྤངས་པར་ཉེར་ལེན་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་ག་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱེ་མེད་མདོན་
དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པ་སྤངས་པར་གསུངས་པ་ནི། མ་འོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཀྱི་རྒྱ་མ་ལུས་པ་དེའི་ཆེ་སྤངས་པས་འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པ་དེའི་ཆེ་

སྤངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ལུས་སྤངས་ཞེས་གསུངས་པས་སྦྱོན་མེད་ཅེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་མ་ལུས་ཞེས་ཉེ་ཆོག་སྒྲོལ་བས་ད་ལྟར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་གཞན་གྱིས་མཆོམས་མི་སྦྱོར་ཞེས་སོགས་མདོ་ཆོན་ལོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་། འཁོར་བ་ནི་མ་རིག་པའི་མཐུས་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་ན་མ་རིག་དགག་པ་ལ་མི་སྤང་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྤང་བར་འགྱུར་བས་འཁོར་བ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འཁོར་བ་སྤང་ཡང་རང་དབང་དུ་མི་སྤང་བས་སྦྱོན་དེ་མི་འཇུག་གོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྤང་བའི་སྤྱ་བ་ཤད་རང་དབང་དུ་སྤང་ན་རབ་རིབ་དང་བཅས་དགོས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་པ་ན་སྤང་སྤང་གི་ཤེས་པ་ངེས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའང་ཤེས་བྱ་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་ཚུལ་མེད་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་སྤང་སྤང་ཙམ་ནི་ཡོད་དོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མ་དག་པའི་འཁོར་བ་རང་དབང་དུ་སྤང་བྱིན་ཆད་སྤང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་རིག་པ་ལྟན་དགོས་ཀྱང་། དེ་སྤང་གི་ཤེས་པ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་བ་ལ་ནི་མི་དགོས་པས་སངས་རྒྱས་ལ་འཁོར་བ་སྤང་ཡང་སྤང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་རིག་པ་མི་དགོས་སོ། །ཞིབ་ཆ་འདི་མི་དགོས་ན་མདོ་དང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ལུང་དེ་དག་གིས་གང་ཞིག་བསྟན་པར་བཤད་དགོས་སོ། །ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྤྱ་སྤང་ཡང་སྦྱིར་མིག་ལ་སྤྱ་སྤང་བར་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་ལྟར། མ་རིག་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་འཁོར་བའི་ཕུང་པོ་སྤང་ཡང་སྦྱིར་མ་རིག་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་སྤང་ཞེས་སྦྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཞིབ་ཆ་ཅིའི་ཕྱིར་འབྲེད་མི་རིགས་ཏེ། མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྦྱིར་རི་སྟེད་པ་སྤང་ཚུལ་ཡང་དབྱིད་བྱིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་རིབ་དག་པ་སྤྱ་ཤད་མི་སྤང་བ་དཔེར་སྤངས་པ་ནི། མི་སྤང་བའི་དཔེ་ཙམ་ཡིན་གྱི་མེད་པར་སྤང་

བའི་དཔེ་སྒྲུངས་པ་མིན་ཏེ་གཞན་དུ་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཛིག་རྒྱུ་ཐལ་
བ་དང་། དངོས་མེད་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱེ་ཤད་
དག་པའི་གང་ཟག་སྐྱེ་ཤད་མི་སྣ་བ་ཉིད་སྐྱེ་ཤད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པས། སྤང་སོ་
མི་སྣ་བ་ཉིད་སྤང་སོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། སྐྱེ་ཤད་དོན་ལ་ཡོད་ན་
དེའི་ཆེ་སྣང་རྒྱུ་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མི་སྣ་བས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་གོ་ཆོད་
པ་ཡིན་ལ་སྤྱིར་སྤང་སོ་ཡོད་ན་འང་དེའི་ཆེ་སྣང་མི་དགོས་པས་དེར་མེད་པར་མི་འགོ་ཡང་
དེ་བཞེན་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་སོང་སྟེ། དཔེར་ན། ཐག་རིང་ནས་བལྟས་པའི་ཆེ་སྟོན་རྒྱུ་ཆུ་
མཐོང་ལ། ཉེ་བར་བྱིན་ཏེ་བལྟས་པ་ན་ཆུ་ལྟ་ཞོག་གི་སྟོན་རྒྱུ་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །དེར་ཉེ་བར་
བལྟས་པས་སྟོན་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དེ་སྟོན་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་སོང་གི། །སྟོན་རྒྱུ་ཙམ་
མ་དམིགས་པའི་དོན་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་སྟོན་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་གྲུབ་ན་དེར་བྱིན་ནས་བལྟས་ཆེ་ཡོད་
དགོས་ཀྱང་། སྟོན་རྒྱུ་སྟོན་རྒྱུ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་ལ་དེར་བྱིན་ཆེ་སྣང་མི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེར་
བྱིན་ཏེ་བལྟས་པ་ན་གང་ཡང་མི་དམིགས་པས་དེའི་ཆེ་སྣང་གི་སྣང་བ་དེ་རྒྱུ་མ་གྲུབ་སོ་ཞེས་
འཛིན་དགོས་ཀྱི་དགག་གཞི་དགག་བྱ་གཅིག་དུ་བཟུང་བའི་སྟོན་སྣང་གི་རྒྱུ་དེ་མེད་དོ་ཞེས་
འཛིན་ན་སྦྱོར་སོ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་རྒྱུ་ལ་ནི་འདི་རྒྱ་ཞེས། །བསམས་ཏེ་དེར་ནི་སོང་བ་ལས། །གལ་
ཏེ་རྒྱུ་དེ་མེད་དོ་ཞེས། །འཛིན་པ་དེ་ནི་སྦྱོར་པ་ཉིད། ཅས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤང་སོ་ལ་རིགས་
ཤེས་གྱིས་ཉེ་བར་གཏུགས་ནས་བལྟས་པའི་ཆེ་གང་ཡང་མི་སྣང་བ་ནི། སྤང་སོ་རང་བཞིན་མེད་
པའི་དོན་དུ་སོང་གི་སྤང་སོ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་མ་སོང་སྟེ། སྤང་སོ་ཡོད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་གྱིས་
བཙམ་ཆེ་ཡོད་མི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། དེ་བཞིན་སྟོན་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡི། །འཛིག་རྟེན་ཡོད་ཅེས་
མེད་པ་ཞེས། །འཛིན་པ་དེ་ནི་མོངས་པ་སྟེ། །མོངས་པ་ཡོད་ན་མི་སྟོན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་བྱིར་སྤང་སོ་ཡོད་པར་སྤང་བ་དང་། མེད་པར་སྤང་བ་གང་ཡང་ཐར་པར་མི་རུང་གི། །ཡོད་

མེད་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བ་ཁེགས་ཅམ་ལ་གཞག་སྟེ། འགོག་བདེན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱབ་བྱེད་
མཐར་ཐུག་དེའོ། །ཕུང་པོ་མེད་པར་སྤང་བ་ལ་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་གཏན་མི་རུང་སྟེ། འགྲེལ་
པར་དེ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་མེད་པར་སྤང་བས་ཀྱང་སྤང་འདས་ཐོབ་པར་གྱུར་རོ། །ཞེས་འཕངས་པའི་
དགོངས་ཅེ་གཏད་ས་མཐར་ཐུག་སྤང་དཔེ་དོན་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་
ཅན་དང་ཕུང་པོ་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཆ་ནས་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་
འཛིག་པ་དང་། ཡང་གང་ཟག་རྗེ་བོ་ལྟར་དབང་སྦྱར་བྱེད་དང་ཕུང་པོ་བྲན་ཁོལ་ལྟར་དབང་
བསྐྱར་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དེ་གཉིས་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་འཛིག་པའོ། །འོ་ན་རང་རྒྱུད་པ་
སོགས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་ཡང་འདོད་ལ། ལྷང་ལག་སོགས་ལས་རྩས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་
ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས། དེ་སྤྱི་དེ་གཉིས་གང་ལ་བྱེད། སྤྱི་མ་ལ་
བྱེད་ན་མི་འཐད་དེ། སྤྱིགས་སྤྱི་དེ་དག་གིས་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འདོད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ལ་
བྱེད་ན་འང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྤྱིས་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལྷང་ལག་སོགས་ལས་རྩས་གཞན་
དུ་འཛིན་ན་ཀྱང་བཏགས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །སྦྱོན་མེད་དེ་བྱི་མ་ལ་འང་ཀྱང་ལྟར་གཉིས་་
ཀའི་ཆ་ཡོད་ཅིང་། རི་རྒྱུད་བཞག་པའི་འཛིན་པ་ནི་དེའི་ནང་གི་ཀྱང་བཏགས་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར་
ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་མའི་དགོངས་པའོ། །འོ་ན་ཏེ་རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་ཀྱང་བཏགས་་
མི་རུང་བར་བཞེད་པས། གོང་གི་དེ་ནི་རིགས་པས་འཕུལ་བ་ལས་མི་འདའ་བས་ཕུལ་ཕུགས་་
རི་ལྟར་བྱེད་ཅེས་ཞིབ་ཏུ་བཏགས་དགོས་སོ། །དྲི་མ་དང་བྲལ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འགོག་་
བདེན་དུ་འཛིག་པ་ལ་འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་མེད་ནས་གྲོལ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་གཞོན་་
བྱེད་འཕེན་པར་མཛད་ལ་དེ་ལྟ་བུ་དྲི་མ་དང་བྲལ་པའི་སེམས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱར་མི་རུང་བར་
ཐལ། དེ་རུང་ན་སྤང་གི་ཐལ་བ་དེ་འཇུག་པའི་བྱིར། ཞེ་ན་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟར་

ཡིན་བསམ་པར་བྱའོ། །

ན་མོ་གུ་རུ། འདིར་ཐལ་རྒྱོག་གི་བརྗེད་བྱང་ཅུང་ཟད་འགོད་པ་ལ། གསུམ་ཉེ། སྟོབ་
དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ། དེ་ལ་ལེགས་ལྷན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་
ཚུལ། སྐྱོན་བརྗོད་རྣམས་མི་འཇུག་ཚུལ་ལྷ་བས་གསུང་ཚུལ་དེ་དག་གི་མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཅེ་ཤེར། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཟུལ་བ་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་
ཀྱིས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། དངོས་སོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་
དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་དང་། ལུག་བ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་མདོར་
བསྟན་ཅིང་། དངོས་སོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་
མེད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ནི་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྒྱས་པར་བཤད་
དོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། དེ་དག་གི་ཞེས་པ་དང་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་མདོར་
བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་གཏན་ཆོག་ས་དང་། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་ཡང་
སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་ཅེས་པའི་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན་
ལ། ལུག་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ནི་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་
ཞེས་པའི་བསྟན་བཤད་གཉིས་ཀྱིས་ནི་མ་ཁུབ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་ནས་རྟགས་དེའི་ཁུབ་པ་
བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། འིན་རུ་ཐལ་བ་གཉིས་ནི་འགྱུར་བྱང་ཅམ་ཡིན་
མེད་ཀྱི། སྤྱི་མ་ཉིད་བདེ་བར་སྤང་ངོ། །དངོས་སོ་ཞེས་པས་རྩོད་གཞི་དང་རྣམས་ཞེས་པས་
མཐུན་དཔེ་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྐྱེ་ཞེས་པ་དང་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་ཅེས་པས་ནི་རྒྱ་དུས་
སུ་མི་གསལ་བའི་དངོས་སོ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྩུང་བ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་དུས་མི་
གསལ་བའི་སྐུ་གུ་ཆོས་ཅན། ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཐེན་ནས་
ཡོད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་མདོན་པར་

གསལ་ཟེན་གྱི་སྒྲུ་གྲུ་བཞིན། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་དང་། དེས་འཕངས་པའི་རྟགས་སྒྲོར་གཉིས་ནི་
འགྲེལ་ངག་གི་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྒྲོན་བརྗོད་མཛད་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས།
དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྦྲས་
པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲགས་ཡོད་པའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་
ཆོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ཆོས་ཆོག་པའི་དོན་མངོན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྦྱེ་
བར་འགྱུར་བ་དང་། སྦྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། སྦྱེ་བ་སྤྲུག་པ་ཡོད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཞུང་ལྷན་གྱི་མདོར་
བསྟན་ཆུས་བཤད་ཏུ་མ་དགོངས་པར་མདོར་བསྟན་ཅམ་ལ་ཚད་བ་ཡིན་ནོ། །ཚད་ཚུལ་ནི།
བདག་ལས་སྦྱེ་བ་མེད་དེ། སྦྱེ་བ་དོན་མེད་དང་སྤྲུག་མེད་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་སྒྲོར་བ་དེས་བདག་
སྦྱེ་འགོག་མི་རུས་ཏེ། དེས་བདག་སྦྱེ་མེད་པར་སྦྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དང་རྟགས་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། གཞན་གྲངས་ཅན་གྱིས་བདག་ལས་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་གསལ་ཟེན་ལས་ཡིན་ན་གྲུབ་ཟེན་
གྲུབ་པ་དང་། རྒྱ་མི་གསལ་བ་ལས་ཡིན་ན་ཁྲབ་པ་འགལ་ཞེས་དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་ནས་
སྒྲོན་བརྗོད་སྦྲས་པའི་ཉེས་པ་བསལ་དགོས་རྒྱལ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་སྒྲགས་
ཡོད་པའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མི་འཐད་དོ། །སྒྲགས་ཡོད་ཚུལ་ནི། དངོས་ཟེན་དོན་××ཇི་
ཉར་ཡོད་ན། སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱེད་དོན་ལས་ཆོག་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་སྦྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་
ཆོག་པར་མངོན་པས་སྒྲགས་ཉིད་པར་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་ཚུལ་དེ་ཉར་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་
ལས་སྦྱེ་བ་མེད་པ་སྒྲོག་པས་གཞན་ལས་སྦྱེ་བ་འགྱུར་བ་དང་། སྦྱེ་བ་དོན་མེད་དང་སྤྲུག་མེད་
སྒྲོག་ནས་དོན་བཅས་དང་སྤྲུག་བཅས་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན།
གཞན་ལས་སྦྱེ་སྦྱེ། སྦྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་སྤྲུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་བས།

གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་པའོ། །མངོན་ཞེས་པ་ནི། རོན་མེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་
ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྣམས་པ་ལས་དེ་གཉིས་སྒྲིག་པར་མངོན་ཞེས་པའོ། །

ན་མོ་གྲུ་དུ། བགང་ཡས་བསྐལ་པར་ཐབས་ཤེས་མིག་སྒྲན་གྱིས། །སྒོ་མིག་སྒྲངས་
བས་སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སངས་ཏེ། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་སྒྲང་དོར་གནད་རྣམས་ཀྱན། །རི་བཞིན་
གཟིགས་མངོན་སྒྲ་མ་ལྟ་ཡིས་སྒྲོངས། །

འདིར་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལས་
འཕྲོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་གྱིས། རོན་དམ་པར་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་
བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འགོད་པ་ལ་དཔལ་
ལྟན་སྒྲ་བས་དོན་དམ་པ་ཞེས་པ་གཞི་ཆོས་གང་གི་བྱུང་པར་དུ་སྒྲུར་ཞེས་བརྟགས་ནས་འགོད་
པ་ལ། དེའི་ལན་དུ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དོར་བའི་མིག་སོགས་མཐུན་སྒྲུང་བ་སྐྱེ་ཅམ་ཆོས་
ཅན་དུ་འཛིན་པས་སྒྲོན་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་ལ་མཐུན་སྒྲུང་བ་དེ་འབྲེལ་ཅེས་གསུངས་པ་ལས་
འཕྲོས་སོ། །རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་དབྱེ་མ་བས་དངོས་སྒྲ་བ་ལ་སྐྱེ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབས་པའི་
ཆེ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་མེད་པའི་གནད་ནི་མཐར་གཏུགས་
ན་རང་མཆོན་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་ལེགས་ལྟན་གྱིས་བདེན་གཉིས་གང་གིས་བྱུང་
བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་ངོ་མོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་གྲུ་ཅམ་སྐྱོགས་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་སྒོ་དོར་འགྲུབ་
ཚུལ་མཐུན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཁས་ལེན་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་
ངོ་མོས་གྲུབ་པ་དགག་བྱར་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་
རྒྱུད་ཁས་ལེན་དང་མི་ལེན་ནི་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྒྲུང་བ་སྟེ་གྲོ་ལ་སྐྱ་ཕྱིའི་བར་ན་ཆོས་ཅན་རང་
མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆ་ལ་ཆད་མར་སོང་ཚུལ་མཐུན་སྒྲུང་བ་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་གོ། །རང་རྒྱུད་
ཁས་ལེན་དང་མི་ལེན་ནི་དགག་བྱ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་གནད་འདི་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་

ལེགས་ལྷན་གྱིས་མིག་སོགས་ཅམ་པོ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་ནས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་
 ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་གཞི་ཆོས་འགལ་བའི་སྒྲིན་བརྗོད་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་དོན་དམ་པ་ནི་རོ་བོས་
 སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་རོ་བོས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་ཆོས་རོ་བོས་མ་བྱུང་བ་གཉིས་
 འགལ་ཞེས་པ་ལོ། །ཆོག་གཅིག་དུ་བསྐྱུ་ན་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའམ་རང་རྒྱད་ཡོད་མེད་
 ནི་རོ་བོས་བྱུང་བ་ཡོད་མེད་ལ་ཐུག་གོ། །མཐུན་སྣང་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི། ཆོལ་ཕྲ་ཕྱི་གཉིས་
 ཀར་ཆད་མས་བྱུང་ཆད་མཐུན་པ་སྟེ། རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་དོན་དམ་ཡོད་མེད་ལ་དབྱེད་པ་ན་
 དབྱེད་གཞི་རོ་བོས་བྱུང་བའི་ཆ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་མཐུན་པར་འདོད་པས་ན་ཆོས་ཅན་མཐུན་
 སྣང་བ་ཡོད་ལ། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་བཅད་པ་ན་ཅོད་གཞི་མཐུན་སྣང་བ་
 མེད་དེ། ཅོད་གཞི་རོ་བོས་བྱུང་བའི་ཆ་ལ་ཆད་མར་སོང་ཚུལ་ཐུན་མོང་བ་གཞག་དུ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་གང་སྣང་སྤྲུལ་ཤིང་དུ་སྣང་ལ། རབ་རིབ་མེད་པས་ལྟོག་
 སྟེ་སྣང་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་མཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་བའི་བརྒྱན་པའི་སྤྲུལ་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
 པ་ལྟར། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་བྱིས་པ་དངོས་སྤྲུལ་བ་དང་། བསྐྱད་པ་དེ་དང་
 བལ་བའི་འཕགས་པ་དབུ་མ་པའི་བར་ན་མཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འོ་ན་མ་
 རིག་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅི་ཡང་མི་སྣང་བར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། བསལ་བ་ལ་
 བཏྱག་སྟེ། རང་དབང་གིས་མི་སྣང་བར་ཐལ། ཞེ་ན། འདོད་ལ། གཞན་ལ་སྣང་བའི་སྒྲོ་ནས་མི་
 སྣང་བར་ཐལ། ཞེ་ན། མ་བྱུང་པོ། །ཕྲ་མའི་ཁྱད་ས་ནི་རྩེ་བཙུན་རེད་མདའ་བས། རབ་རིབ་དག་
 པས་སྤྲུལ་ཤིང་ལྟར། །སྟོང་ཉིད་མིག་སྤྲན་གྱིས་སྤངས་པའི། །ཆོ་ཁྲོས་ཤིན་དུ་ནམ་དག་པ། །རྒྱལ་
 བས་འགའ་ཡང་མ་གཟིགས་སོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྣང་བར། རབ་རིབ་བལ་བར་གྱུར་པའི་
 མིག་ནམ་དག་ཤི་མ་མེད་པ་ལ། །སྤྲ་དང་སྤྲང་བུ་ཆེ་གཉིས་དང་། །མ་བྱའི་མདོངས་དག་མི་སྣང་
 ལྟར། །མཁས་པ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཡི། །སྤྱིབ་ཐུན་རབ་རིབ་བལ་གྱུར་ཅིང་། །ཡང་དག་མཆིན་

ཅན་བྲི་མེད་ལའང་། །དེ་བཞིན་ཅི་ཡང་སྤང་བ་མེད། །ཅེས་དང་། དབྱ་མ་འཇུག་པར། གཉི་ཐུག་གཉིད་སད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཏེ། དེ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་གི་ཤེས་བྱེད་མང་ལ། རིགས་པས་ཀྱང་། རི་ལྟར་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་ལྟར། ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་སངས་རྒྱས་རང་དབང་གིས་གཟིགས་སུ་ཡོད་ན་དེ་རྣམས་སྟོ་མ་འབྲུལ་བས་བཞག་པའི་ཤེས་བྱ་ཡང་དག་པའི་དོན་ཅན་དུ་འགྱུར་གྱི། ཤེས་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྒྱན་པའི་དོན་ཅན་དུ་ག་ལ་འགྱུར། མདོར་ན་གཟུགས་སོགས་མ་འབྲུལ་བ་རྣམས་མཁྱེན་གྱིས་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་ན། འབྲུལ་སྤང་མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ཞུགས་པའི་སྟོས་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་པར་འགལ་བས། བརྒྱན་ཆོས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཞན་ལ་སྤང་བའི་སྟོན་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྤང་བ་ནི། (མ་དཔེ་ལ་ཆད་)

ན་མོ་གྲུ་རུ། འདིར་ཐལ་རང་གི་བྱེད་པར་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཁས་ལེན་དང་མི་ལེན་གྱི་སྟོན་ནས་ཡིན་ལ། རང་རྒྱུད་ཅེས་པའི་གོ་དོན་ནི་སྐབས་འདིར་རང་དབང་ངམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་སོགས་ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་ཁས་ལེན་ལ་འཁྲིས་མི་དགོས་པར་རང་དབང་དུ་བསྐྱབ་ས་བྱུང་ན་རང་རྒྱུད་དང་དེ་མིན་པར་གཞན་གྱི་བསམ་འོ་འབའ་ཞིག་དང་བསྐྱེད་དགོས་ན་གཞན་གྲགས་བྱ་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོས་བྱུང་བས་བྱེད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་ཙམ་པོ་གང་ཞིག་འཛོག་ཀྱང་ཕྱིར་རྒྱུ་གྱི་ཞེ་འདོད་ལ་ལྟོས་ན་མ་བྱུང་བས་སྟོ་རྒྱུ་དབྱ་མ་པས་ཕྱི་རྒྱུ་དངོས་སྤྱོད་ལ་དོན་དམ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གང་འགོད་ཀྱང་གཞན་གྲགས་ལས་བྱར་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བ་བཞག་ཏུ་མེད་པས་སོ། །འོན་ཏེ་དངོས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་ལ་ངོ་བོས་བྱུང་བས་བྱེད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་དོན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ལྟ་བུ་མ་རྟེན་པའི་རྒྱུད་ལ་ངོ་བོས་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་བྱེད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་དོན་འཇལ་བའི་སྟོན་དུ་མ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ་མཐུ་རྩོ་ལྟ་ཡ། བྱུང་བ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྤང་

བར་ཐལ། རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྤྲུགས་རྩམ་གྱི་མཐུས་སྤང་
བའི་རྟ་སྤང་དེ་སྤྲུགས་རྩམ་གྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་མ་མཁན་
ལ་རྟ་སྤང་གི་སྤང་བ་ཡོད་ཀྱང་ཞེན་བ་ནི་མེད་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ཡང་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པར་
ནི་གཞག་དགོས་པ་ལྟར་སྒྲོ་བ་པའི་འཕགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བྱམ་པར་སྤང་བ་ཡོད་ཀྱང་བྱམ་
པ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་བ་ནི་མེད་མོད་འོན་ཀྱང་དེ་ཡང་འབྲུལ་རྒྱས་སྤང་བ་ནི་ཡིན་པས་རི་སྲིད་
འབྲུལ་རྒྱ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ན་བྱམ་པར་སྤང་བ་ཙམ་ཡང་ལོག་དགོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རེད་
མདའ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བཞེད་པའོ། །འདི་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་དོན་དམ་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅེས་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་
ལྟར་ན། ཡབ་སྲས་འཇམ་བའི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་དང་འགའ་ཞིང་། བྱམ་པ་མེད་པར་
ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་མ་གཟིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་དང་འགའ་
ལོ། །རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ལུགས་ལ། བྱམ་པ་རྟོག་པས་བརྟགས་ཙམ་དང་མ་རིག་པའི་མཐུས་སྤང་
ཙམ་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྤང་མི་དགོས་ཏེ། བརྟགས་ཙམ་དང་སྤང་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་
གྱི་སྒྲིམ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་གཙོད་གྱི་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱུན་འབྱུང་དུ་ཡོད་པ་མི་གཙོད་
པས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོར་མི་གཟིགས་ཀྱང་རྒྱུན་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་གཟིགས་པ་མི་
འགའ་པའི་བྱིར་རོ། །

སྤྱི་གྲུ་རང་ངོས་ནས་མི་སྤྱི་བ་སྤྱི་གྲུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱི་བ་དེ་ཉིད་རང་ངོས་
ནས་མི་སྤྱི་བ་སྤྱི་གྲུའི་ཆོས་ཉིད་མིན་པས། རིན་ཐོང་མཆན་དུ་སྤྱི་གྲུའི་སྤྱི་བ་དོན་དམ་པར་མ་
གྲུབ་པ་སྤྱི་གྲུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གདོན་མི་
ཟེའོ། །དེའི་གནད་ཀྱང་སྤྱི་གྲུ་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་བོས་སྤྱི་བར་འཛིན་པས་ནི་བྱད་གཞི་སྤྱི་གྲུ་
ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱི་བ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པས་ནི་བྱད་ཆོས་

སྐྱེ་བ་ཉིད་བདེན་པར་འདྲིན་པ་ཡིན་གྱི། ལྷ་ཡུ་བདེན་པར་འདྲིན་པ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་
ཡང་གང་ཟག་གི་སྐྱེ་བ་ནི་ཆོས་བདག་གཉིས་སྤྱུ་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པས། དེ་བདེན་འདྲིན་གང་
ཟག་གི་བདེན་འདྲིན་མིན་ལ། དེ་མིན་པས་དེ་བདེན་སྟོང་ཡང་གང་ཟག་གི་ཆོས་ཉིད་མིན་ཏེ།
གཞན་ཏུ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྔ་མོ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྔ་མོ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་
སྟོན་འཕྱར་རོ། །སྤྱ་ཡུའི་སྐྱེ་བ་ཞེས་འཕྱར་ཡང་སྤྱ་ཡུ་སྐྱེ་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྱ་ཡུའི་ཆོས་ཉིད།

ས་ཆུ་མེ་ཆུང་བཞི་ནི་དངོས་རྒྱ་ཆོག་གས་པ་གཅིག་ལ་རྟག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བར་
 རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ་སོགས་གཞུང་མང་སོ་ཞིག་ནས་བསྟན་ལ། མེ་སྲེག་བྱེད་དང་གཞན་གསུམ་
 བསྲེག་བྱེད་བྱེད་ཤིང་དུ་ཡང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་བར་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་གྲུང་
 བསྐྱིགས་པ་ན་མེ་དང་བྱེད་ཤིང་གཉིས་གདོན་མི་ཟ་བར་དུས་མཉམ་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་
 འདུག་སྟུང་དུ་བསམས་ནས། ཅུ་ཤེས་ཤིག་ཆེན་དུ་མེ་བྱེད་གཉིས་སྡེ་བྱེད་ལྷན་འབྲེལ་ཞིག་
 གསུངས་པའི་དགོངས་པ་སྤྲད་ཞིབ་དུ་འཆོལ་ཅིས་ཀྱིས་དེ་ཞིག་རྒྱ་ལྷན་སྡེ་གསུངས་པ་ནི།
 ཤིང་གི་ཆ་སྡེ་མ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་ལུང་དོན་འཛོག་པ་ནི་དེ་ལ་བསམས་པ་ལགས། དེའི་ཕྱིར་
 ཤིང་གི་རྒྱ་ཁམས་ཆ་བར་མི་བྱེད་པའི་མེ་མི་སྤྱིད་པས་ཤིང་གི་རྒྱངས་ཐུལ་བར་མི་བྱེད་པའི་མེ་
 མི་སྤྱིད་ལ། དེ་མི་སྤྱིད་ན་དུ་བ་ཐུལ་བར་མི་བྱེད་པའི་མེ་མི་སྤྱིད་དགོས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཤིང་གི་
 རྒྱངས་ལ་དུ་བ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲས་
 གྲུ་དུ་བ་མི་བསྐྱེད་ན། མེ་ཡིན་པ་དང་འགལ་བས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་མེ་དུ་བ་ལ་ལྟོས་པར་
 གསུངས་སམ་སྟུང་སྟེ། དཔྱད་འཆོལ་ལོ། །

གཞི་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གནས་པ་སྟེ། །ལམ་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་ལེགས་
སྒྲིང་ནས། །འབྲས་ལ་སྦྱ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་འབྲུག་པའི་ཚུལ། །ཁྲིད་ལ་ཅུང་ཟད་བཞད་ཀྱི་ན་བ་
ཐོགས། །

སྤྱིར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅམ་ནི་རང་སྤྱེ་ཀྱན་ལ་བྲགས་པས་ཤེས་བྱ་དབྱེ་
 གཞིར་བྱས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཅམ་ལ་མི་ཚད་དོ། །འོ་ན་གང་ལ་ཚད་སྟམ་ན།
 མཆོན་གཞི་འཛིན་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པས་དེའི་སྒོ་ནས་བཅད་དོ། །འདི་ལྟར་འགའ་ཞིག་གིས་
 ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བྱས་པ་ལ། ལ་ལས་དོན་དམ་དུ་འདོད་ཅིང་། ཡང་དེ་ལས་སྒྲིག་སྟེ་འདོད་པ་སོགས་
 འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་མཐའ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེའང་གཞི་གཅིག་
 ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། བྱེ་བྲག་སྤྱི་བའི་འདོད་པ་ནི་བཅོམ་པ་དང་གཞིག་པ་ན་རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་
 འདོར་མི་འདོར་ལ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་བྱས་པས་བྱམ་པ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དེ་ཅོམ་བྱེད་ཀྱི་
 རུལ་ཐུག་ལྟ་བུ་དོན་དམ་དུ་ཁས་ལྷངས། བདོ་སྤྱེ་པས་མཛོན་སུམ་གྱི་སྤང་ཡུལ་ལ་དོན་དམ་དང་
 རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པས་བྱམ་པ་དང་རུལ་ཐུག་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་དང་སྤྱི་
 དང་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྤྱོད། །སེམས་ཅམ་པས་གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་
 ཡུལ་གང་ཡིན་ཀྱན་རྫོབ་དང་གཉིས་མེད་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་དོན་དམ་དུ་བཞེད་
 པས་བྱམ་པ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དེ་རང་འཛིན་ཆད་མ་ལས་རྩས་གཞན་དུ་བྱུང་པས་སྟོང་པ་དོན་དམ་
 སྟེ་མདོར་ན་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཆ་ཀྱན་རྫོབ་དང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆ་དོན་དམ་ཡིན་པར་
 བཞེད་དོ། །དབུ་མ་པས་རིགས་ཤེས་ཆད་མའི་སྟེད་དོན་དོན་དམ་གྱི་འཛིག་བྱེད་དང་ཐ་སྙད་
 ཆད་མའི་སྟེད་དོན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་འཛིག་བྱེད་དུ་བཞེད་པས་བྱམ་པ་ཀྱན་རྫོབ་དང་དེ་བདེན་པས་
 སྟོང་པ་དོན་དམ་མོ། །དེ་ལྟར་ནང་གསེས་ལ་ལྟ་བུའི་སྤྱ་རགས་ཀྱི་བྱང་པར་དེ་ཅམ་ཡོད་མོད།
 འོན་ཏེ་བྱུང་མཐའ་བཞི་གས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་པར་མཚུངས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 བདག་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་འདྲ་ཡང་མེད་རྒྱུའི་བདག་གི་སྤྱ་རགས་མི་འདྲ་བས་བདག་མེད་
 རྟོགས་པར་མཚུངས་ཀྱང་རྫོགས་པར་རྟོགས་མ་རྟོགས་མི་མཚུངས་སོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
 རང་སྤྱེའི་བྱུང་མཐའ་ཀྱན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་ཁས་ལེན་མཁན་ནི་དབྱ་སེམས་མ་གཏོགས་མེད་ཅེས་གྲགས་ཆེ་ཡང་རྒྱ་མཚན་
མཐར་ཐུག་གསལ་བར་བཤད་པ་ཞིག་མ་མཐོང་བས་དེའི་ཚུལ་ཁོ་མོའི་བསམ་ཆོད་ལྟར་ཅུང་
ཟད་བཤད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཟུལ་བ་ན།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་སྒྲིམ་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པའི་གཞི་ཕྱང་པོ་ཙམ་བཟུང་སྟེ་བདག་ཏུ་
ཞེན་པའི་གཞི་ནི་ཕྱང་པོ་ཙམ་ཡིན་པས་གལ་ཏེ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་ཡོད་ན་ཕྱང་པོའི་སྟེང་དུ་
ཡོད་དགོས་པ་ལས་ཕྱང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་ན་མེད་དེ་ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་བཟུལ་ཏེ། དགོངས་
འགྲེལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ལུགས་སྒྲི་སྟོལ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཙམ་ལ་རང་
སྟེའི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་བཞེད་ཚུལ་མཐུན་པས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་པར་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་ནི་གང་ཟག་གི་གཞི་ཕྱང་པོ་ཙམ་རང་
རྒྱ་བའི་རྣམ་སྒྲིམ་གནས་ན་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གང་ཟག་ཆོད་གྲུབ་འཛོག་མི་ཤེས་པས་བཏགས་
ཆོས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བའི་རྣམ་སྒྲིམ་གྲུབ་ཀྱང་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་རང་རྒྱ་བའི་རྣམ་སྒྲིམ་
ལེན་པས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཡོད་ཅེས་པར་ཁས་ལྷངས་སོ། །གྲུབ་
མཐའ་གོང་མས་ནི་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་རང་རྒྱ་བའི་རྣམ་
སྒྲིམ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་མ་ཟད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང་ཁས་
ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་འཛོག་མི་འཛོག་མི་མཐུན་
པའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་པལ་མོ་ཆེས་མ་དགོངས་
པར་འདྲ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཅེས་གསུངས་པས་ཀ་བྱམ་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འང་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་རེ་འཛོག་དགོས་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས་ཆོགས་
ཆེན་པོར་དམ་འཛོག་བྱས་ཀྱང་མ་འགྱུར་བཤུག་ཏུ་སྤང་བས་སོ། །དེ་དག་གི་འབྲུལ་གཞི་
ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པའི་སྒྲི་སྒྲུབས་སྟོབས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ཙམ་ལ་དངས་མཤེས་པས་བྱས་

སོ། །ས་རྩོལ་ཐུག་སོགས་ཀྱིས་འཁྱུལ་གཞི་བྱས་ནས་བདག་ཏུ་འཁྱུལ་བ་མ་ཡིན་པས་.....

དོན་དམ་མེད་པ་ལས་ཐ་སྙད་ཡོད་ཚུལ་དཀའ་བ་སྟེ། རང་བཞིན་སྟོང་བ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
འཛིག་པ་ཡིན་ཏུ་དཀའ་བར་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །འདི་ལ་རྩེ་གླ་མའི་རང་ལུགས་
ལ། དོན་དམ་མེད་པས་མེད་གོ་མི་ཆོད་པ་རྩེ་རང་གི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྤྲ་མ་མང་པོ་ཞིག་ཚུལ་
དེ་ལས་ལྟོག་སྟེ་སྤྲ་ལ། བྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་པས་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་གོ་
ཆོད་ཀྱང་སྤྱིར་ཡོད་གོ་མི་ཆོད། དོན་དམ་ཏུ་མེད་པས་སྤྱིར་མེད་གོ་ཆོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཏུ་མེད་གོ་
མི་ཆོད་ཅེས་ཀྱང་ཟེར་རྟེ། གང་ལྟར་གཉིས་ཀས་རང་བཞིན་མེད་ན་མེད་དགོས་པར་བཞེད་པ་
འདྲའོ། །ཐ་སྙད་ཏུ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ཐ་སྙད་བཏགས་ཅམ་ཏུ་ཆོད་མས་བྱུང་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
མིང་གིས་བཏགས་ཅམ། རྟོག་པས་བཞག་ཅམ། གློ་ལ་སྤྲང་ཅམ་སོགས་གནད་གཅིག་གོ། དེས་
ན་མིང་དང་རྟོག་པས་བཏགས་ལུགས་ནི་ཐག་པ་ལ་སྤྱུལ་ཏུ་བཏགས་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་
རྟེ། དེའང་གང་ཟག་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། སྤང་པོ་ལ་རྟོག་པས་པར་བཏགས་པ་ཅམ་ཏུ་ཟད་ཀྱི་དོན་
ཀྱི་ངོས་ནས་ཚུར་མེད་པའོ། །འོན་ཏེ་སྤྱིར་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པ་ནི། ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་
གཞོད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡིན་རྟེ། ཐག་པ་སྤྱུལ་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་གྲགས་
པས་གཞོད། ཐ་སྙད་ཏུ་སྤང་པོ་ལ་གང་ཟག་ཏུ་གྲགས་ཤིང་ཐག་པ་ལ་སྤྱུལ་ཏུ་མ་གྲགས་པའི་བྱིར་
རོ། །ཡོད་མེད་འབྲེད་ལུགས་འདི་ནི་རྩེའི་བཞེད་པ་ཡིན་པས། སྤྱིར་ཀྱང་བཞག་ཏུ་མེད་མོད།
འོན་ཏེ་འདི་ལ་འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་གློ་གྲོས་ཀྱི་ལྟ་ཁྲིད་ལས། དོགས་པ་འདི་ལྟར་བཀོད་
དེ། ཐག་ཁ་ལ་སྤྱུལ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལྟར་སྤྱུལ་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་ཆོད་མ་རིའདྲ་ཞིག་
གིས་གཞོད། བྱིས་ཉི་མ་ཤར་ནས་ཉེ་བར་བྱིན་པའི་མི་མིག་དག་པས་བལྟས་ཏུས་སྤྱུལ་ནི་མི་
འདུག་གི་འདི་ཐག་པའོ་སྤྲམ་ཏུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །ཟེར་ན། འོན་བྱིས་ཀྱི་སྤྲང་ཚུལ་དང་མཇམ་
ཚུལ་དེ་ལའང་ཆོད་མས་གཞོད་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྲང་ཡང་ཐུན་རུབ་ལ་ཉེ་བའི་དུས་སུ། གང་ལ་

གཞན་ཞིག་གིས་དེར་བྱེད་པ་ན་འདི་ནི་ཐག་པ་རུ་མི་སྒྲིབ་གི་འདི་ནི་སྒྲུལ་ལོ་སྒྲུལ་པའི་སྒོ་སྒྲེ་
པའི་བྱེད་རོ་ཟེར་ན། ལན་ཅི་གདབ། མི་མཚུངས་ཏེ། སྒོ་སྒྲུལ་མཆད་མ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ལོག་ཤེས་
ཡིན་པའི་བྱེད་རོ་སྒྲུལ་ན། ད་དུང་ཆད་མ་དང་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཚུལ་གོ་སྒྲོག་སྟེ་སྒྲུལ་ན་ཅི་ཟེར། འདི་
ནི་ཕྱ་ཚུགས་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་ན། ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་མཆམས་གསལ་པོ་ཞིག་མ་ཤེས་པས། ལན་
གདབ་ཚུལ་སྒྲུབ་ཡང་ཅ་བར་ལོག་དགོས་པ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་དབྱེད་པ་དེ་ཅམ་ཕྱ་ཚུགས་སུ་མི་
འགྲོའོ། །མདོར་ན་སྒྲུབ་གྱི་གཞི་གཉིས་པོའི་སྟེང་དུ་གང་ཐག་དང་སྒྲུལ་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ལ་ཆད་
མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་ཡོད་མེད་འདི་ཀ་རང་སྒོ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་ན་གཉིས་ཀ་སྒྲུབ་
བས་མཚུངས། རང་ངོས་ནས་དེ་འབྲེལ་བྱེད་པར་བསྟན་སྒྲུབ་ནི་མི་འདུག་སྒྲུལ་པའོ། །ཞེས་སོགས་
མང་དུ་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་རྗེས་འབྲང་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ལན་གདབ་དགོས་སྒྲུབ་མ་
གདབ་པ་དང་། དགའ་སྒོས་ཀྱང་ཅད་ཅད་པའི་མཐར་ད་དུང་མཐའ་ཆོད་པར་མི་སྒྲུབ་ངོ་། །ཞེས་
མཐའ་མ་ཆོད་པ་ལ་འཛོག་པ་འདི་རྗེས་འཇུག་བདག་ལྟ་བུ་ནམས་དབྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཤམ་གནད་ཆེ་ཤོས་ཐ་སྙད་འཛོག་མཆམས་ལ་རྗེས་ལན་གཅིག་
མིན་པར་ཐག་བཅད་ནས་གསུངས་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་མཐའ་མ་ཆོད་པ་ལ་བསྒྲུལ་ནས་བཞག་ན་
ཏྟ་ཅང་ཡང་མི་འཆམ་པའི་བྱེད་རོ། །དེས་ན་དགོས་པའི་དབང་གིས་དོགས་སྒྲོང་མཛད་པ་ལ་
སྒྲོངས་པས་ལན་འབུལ་བར་བགྱི་བ་ལ། དོགས་པ་དང་པོ་མི་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་མཆན་ནི། ཐག་པ་
སྒྲུལ་གྱིས་སྒྲོང་བར་ངེས་པའི་སྒོའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་རིང་ལ་ཐུན་རུབ་པ་སོགས་རྒྱུན་གང་
དང་ཐད་ཀྱང་སྒྲུལ་འཛོན་གྱི་སྒོ་མི་སྒྲེ་ལ། ཐག་པ་སྒྲུལ་འཛོན་གྱི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱང་ཉི་འོད་
ལོག་པ་སོགས་གྱི་རྒྱུན་དང་ཐད་ན་དེར་ཐག་པའི་སྒོ་སྒྲེ་བ་མདོན་སུམ་གྱིས་བྲུབ་པས། སྒྲུ་བྱི་
རིམ་བཞིན་ཆད་མ་དང་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་གོ་སྒྲོག་ན་མདོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པའོ། །ཞེས་ལན་
གདབ་པར་བྱས་གྱི། ཕྱ་ཚུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་གདབ་མི་དགོས་པས་དེ་དང་ཅོད་པ་དང་པོ་

ནི་གྲི་ནའོ། །དེར་མ་ཟད། སྤར་སྤྱལ་དུ་འཁྱལ་ནས་ཉི་མ་ཤར་བ་ན་འདི་ཐག་པ་རུ་འདུག་གི་སྤྱལ་
 དུ་མི་འདུག་སྤྱལ་དུ་ངེས་ནས་ཡང་ས་རུབ་པ་ན་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱལ་གྱི་སྒོ་སྒྲེན་སྤར་གྱི་སྒོ་
 དེ་ལ་ཕྱིས་གྱི་སྒོས་གཞོན་པར་ཐལ་བ་འཕེན་རིགས་ནའང་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་མཚན་
 གྲིས་ཅིག་ཤོས་ལ་གཞོན་པར་ཐལ་བ་ནི་འབྲེལ་མེད་གྱི་ཚྭ་པར་ཡང་སྔར་བ་སྟེ། ཚད་མ་ཡིན་
 མིན་ནི་གང་གི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་རིང་ལ་སྒྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲེ་མི་སྒྲེ་ལ་ལྟོས་དགོས་ཤིང་།
 དེའང་རྒྱད་གཅིག་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲེ་མིན་ལ་ལྟ་དགོས་ཀྱི། གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲེ་མིན་ལ་ལྟ་རྒྱ་ག་
 ལ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅ་བར་ལོག་དགོས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བའང་མ་གྲུབ་པ་
 ཉིད་དེ། ཅ་བ་གང་ཡིན་དང་ལྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེས་ངེས་ན་སྤར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཚྭ་པ་གཉིས་པ་ནི། ལྟོན་ཤིང་དང་ཁང་བཟང་ལ་སྤར་བ་ལས། ཉི་ཟླ་ལ་སྤར་ན་གོ་
 བའི་བས་དེ་ལ་སྤར་ནས་བཤད་དོ། །ཕྱོགས་སུ་འཕྲེལ་བ་བསྤར་བ་དང་དེ་ལ་ལན་གཞལ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རེའི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཆ་ཟེར་ཅན་དང་བསེལ་ཟེར་ཅན་གཉིས་ལ་རིམ་
 བཞིན་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བར་གྲགས་ལ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་གཞན་དུ་གོ་སྒྲོག་ནས་ཀྱང་གྲགས་སྤྱིད་
 བས་དེའི་ཆེ་རང་རེའི་ཚད་མ་གཉིས་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཞོན་མི་གཞོན་རི་
 ལྟར་ཡིན་ཞེས་ངེས་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོགས་པ་འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒྲེར་ཆས་མིན་གྱི་སེམས་ཅམ་
 པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དབྱེད་དགོས་ལ་བཅད་ཟེན་བའང་ཡིན་ཏེ། མིང་གི་སྤྱོད་ལ་སྒོ་མེད་
 ཕྱིར། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུའོ། །སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་ཚྭ་པ་ནི། ཐག་པ་དང་
 སྤྱལ་མཚན་ཉིད་པ་གཉིས་སྤྱལ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། སྒོ་ལ་སྤར་མི་སྤར་གི་སྒོ་ནས་འབྱེད་
 ན་ནི་གཉིས་ཀ་སྤྱལ་དུ་འགྱུར་ལ། དོན་རང་གི་ངོས་ནས་འབྱེད་ན་ནི་གཉིས་ཀ་མིན་པས་ལན་
 རི་ལྟར་གདབ་ཅེས་འདྲི་བ་འདིའོ། །འདི་ནི་སྤྱི་ཉིད་ལའང་མཚུངས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཏྲག་

མི་རྟག་དང་བདག་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེ་བ་རི་སྟེད་འབྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒོ་རོས་ནས་དེ་དང་
དེར་སྤང་བས་ཡིན་ནམ་དོན་རོས་ནས་དེ་དང་དེར་བྱུབ་པས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟག་མི་རྟག་
གཉིས་ཀར་ཐལ་ཞིང་། བྱི་མ་ལྟར་ན་གཉིས་མིན་དུ་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཞུ་ན་ལན་ཅི་གདབ། ཡོད་
མེད་དང་ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་བྱ་དགོས་ཀྱི། དོན་དམ་དུ་མིན་ཏེ། མདོ་
ལས། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡིན་ཀྱི། དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་སྟོན་དུ་འཇོག་ལུགས་ཀྱང་། ཆོས་གསུམ་ཆང་མ་ཆང་གི་སྒོ་ནས་ཏེ། དེས་ན་
གཞུགས་སོགས་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐ་སྟོན་པའི་ཆད་མས་གཞོད་ཅིང་མི་རྟག་པར་ཁས་
ལངས་པ་ལ་དེ་ལྟ་མིན་པས། སྤྲ་མ་ཐ་སྟོན་དུ་མེད་ལ། བྱི་མ་ཡོད་དེ། ཆོས་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་
རོ། །ཞེ་ན། བདེན་པར་གསུངས་པ་སྟེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པའི་མཐེལ་ཡིན་པས། སྤང་
བྱིན་རྗེའི་ཐ་སྟོན་འཇོགས་མཆམས་ལ་ད་དུང་མཐའ་མ་ཆོད་པར་སྤང་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
མཁས་པའི་གཞུ་ལུམ་མ་མཛད་ཅིག་ཅས་ཞུའོ། །

མི་ལམ་དུ་མི་བསད་པར་མིས་པ་ལ་པམ་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་གནས་བརྟན་གཉིས་ཀྱིས་
དེས་ལན་བཞོད་དེ་དབྱེད་པ་སོགས་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས། གདམས་དག་ཆེན་པོའོ། །

རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་བཅེ་གཅིག་བསྐྱས་འཇམ་པའི་དབྱངས། །དག་སྒོང་ཚུལ་བཟུང་སྒོ་
བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །སྤར་བྱོན་སྐྱབས་མཆོག་བདེ་ཆེན་སྟོང་པོ་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་
སོ་བདག་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །

འདུ་ཤེས་གསུམ་ལྡན་དུད་འགོ་མི་གཞུགས་ཅན། །བདག་གི་བདེན་གཉིས་དབྱེ་འབྱེད་
མི་ཤེས་ཀྱང་། །མཁས་བྱུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་བྱུར་ཆ་ཅམ། །དན་རྣམས་སྐལ་མཉམ་གཞན་
ལ་བཤད་པར་སྟོ། །

དེ་ཡང་སྒོ་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་འཇིན་རོར་བདེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། སྒོ་

འོན་དམ་པ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་འོར་བདེན་པས་ན་འོན་དམ་བདེན་པ་ཟེར་ཏེ་
 བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་མང། སྟོང་ཉིད་དང་འོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་འོན་གཅིག་ཅིང་། སྟོང་
 ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་རེད། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ནམ་དཔྱེ་
 མི་ཤེས་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་འབྱམས་པར་གསུངས་པས། དེ་ཤེས་པར་བྱས་
 རྣམས་འཁོར་བ་སྤངས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་འོས་ཟེན་པ་དགོས་ལ། དེའི་རྩ་བ་
 ནི་བདག་འཛིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་
 གི་བདག་འཛིན་དང་། མིག་ན་སོགས་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་འཁོར་བའི་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་གནད་གྱིས་ཆོས་
 དང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་པའི་འཇུག་སྒོ་མཐར་ཐུག་པ་
 ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བདག་འཛིན་གཉིས་སྟེ་བའི་གོ་རིམ་ངེས་སམ་སྟུམ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་
 ལས། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་སྟེས་
 པས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམས་འགར་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་བྱངས་པའང་ཡོད་ལ། ཡང་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ་ལས། ཇི་སྟིད་ལྷུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་
 སྟིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམས་འགར་སྒྲོག་ནས་ཀྱང་བྱངས་པ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྔ་མའི་བྱངས་ཚུལ་ནི། བདག་ཅེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་ན་བདག་གི་ལྷུང་
 པོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་འབྱུང་བས་ཡིན་ལ། ཕྱི་མའི་བྱངས་ཚུལ་ནི། ཇི་ལྟར་ཐག་ཁྲ་མཐོང་བ་
 ན་སྦྱལ་ལོ་སྟུམ་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར། ལྷུང་པོ་བདེན་པར་བཟུང་བ་ན། བདག་གོ་སྟུམ་པ་ངར་གིས་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པས་ཞེན་ཚུལ་རེ་རེས་ཀྱང་ཆགས་སྤང་སོགས་ཉོན་མོངས་
 གཞན་ཐམས་ཅད་འབྲེན་ཅིང་། དེས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་འཕེན་རྒྱས་པས་གཉིས་
 ཀ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ལ་ནི་བྱད་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐར་འདོད་ཀྱིས་བདག་འཛིན་སྟོང་

དགོས་ཤིང་དེ་སྤོང་བ་ལ་བདག་མེད་ཉོགས་དགོས་ལ། དེ་ཉོགས་པའི་སྡོན་དུ་མེད་རྒྱའི་བདག་
ངོས་ཟེན་པ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་ཟེན་པར་བཀག་ན་ཉག་ཆད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །ངོས་ཟེན་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་སློ་ལྟན་སྤྲེས་འདི་ལ་ང་རྗེ་ལྟར་འཆར་ཡིན་འདུག་བལྟས་ནས་
འཆར་ཚུལ་སྤོང་སྟོབས་ཀྱིས་ངོས་ཟེན་པ་དགོས་ཀྱི་དེ་མེད་པར་ང་བདེན་འབྲུབ་དགག་བྱ་ཡིན་
ཟེར་ཡང་ཆིག་ཙམ་དུ་སོང་ནས་གནད་ཐིག་པར་མི་སྤིད་དོ། །སྤྱིར་ངའོ་སྟམ་པའི་སློ་ལ་ཆད་མ་
དང་ལོག་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་སྤྲང་ཆད་དང་ཞེན་ཆད་དགག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེའི་ཕྱིར་
དགག་རྒྱ་དང་འཛོག་རྒྱ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་དགག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟའང་ལྟ་བ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ང་
འཛིན་ཚུལ་དང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པར་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་སློ་ངོར་འབྲས་ནས་སོ་སོར་མི་
བྱེད་པར་གསུངས་པས། རྗེ་སྤིད་ལྟ་བ་མ་རྟེན་པ་དེ་སྤིད་དུ་སྤོང་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་འབྱེད་མི་
རུས་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་དགག་ན་དགག་མཉམ་དང་འཛོག་ན་འཛོག་མཉམ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མན་ངག་ཅིག་བསྟེན་དགོས་སོ། །དེ་ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་
ཞལ་གདམས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ནས་བརྒྱུད་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ངའོ་སྟམ་པ་ལ་ང་ཙམ་དུ་འཛིན་
པ་དང་དེ་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་དེ་གཉིས་རྒྱན་གཅིག་ལ་སྤྱི་
བས་སློ་སྡེ་མའི་འཛིན་སྟངས་གང་ཡིན་བྱི་མའི་འཛིན་སྟངས་སུ་འཕོས་པའི་ས་མཆོམས་རིག་
པ་དགོས་ལ། དེ་ནི་འཛིན་སྟངས་ལྷགས་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྟ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ངའོ་ཞེས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་
ལྷགས་དམ་སྤྱིང་ངར་མ་ཐོན་པ་དེ་སྤིད་དུ་སློ་སྡེ་མའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲའི་ལྷགས་
ཐོན་པ་ནས་སློ་བྱི་མའི་ངོ་བོར་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སློ་འདི་ལ་ང་སྤྲང་ཚུལ་དང་ཞེན་ཚུལ་ངོ་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་དགག་དགོས་ཤིང་། དེ་བཀག་གྱང་དགག་བྱ་ཞིགས་པ་ལས་དགག་གཞི་
མི་ཞིགས་པའི་གནས་ཡོད་པར་སེམས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ། འབྲས་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་བསྐྱབས་གྱང་ལམ་

ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། དེའང་གཞི་བདེན་གཉིས་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པས་འདྲི་
 བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་ཅིག་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་
 བའི་ལུགས་ལྟར་བྱས་ན་ཆོས་ཅན་བྱས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དེ་ངོ་ཐོས་སྟོང་པའི་
 ཆོས་ཉིད་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། སྟོན་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་འཛིན་ཀྱི་ངོ་ཅམ་དུ་བདེན་ཀྱི་
 དོན་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། སྟོན་དམ་པ་རིགས་ཤེས་
 ཀྱི་ངོར་བདེན་པས་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདྲུག་པའི་རིམ་པ་ནི་རི་སྐད་དུ། ཐ་
 སྟོང་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ། །ཞེས་འབྱུང་
 བ་ལྟར་ཐོག་མར་ཀུན་རྫོབ་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ངེས་པར་བྱས་ནས་གདོད་དོན་དམ་སྟོང་
 ཉིད་ལ་འདྲུག་དགོས་པས་དེས་ན་དགག་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་
 བྱལ་པ་དེ་ཉིད་འགོག་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་སྟེ། བསྐྱབ་བྱ་རང་བཞིན་མེད་
 པས་གཏན་ལ་པབ་ནས་བསྐྱོམ་པ་ནི་བདེན་གཉིས་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནད་བསྐྱས་
 པའོ། །དེ་ཡང་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀྱི་གནད་མཐའ་དག་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་རིགས་པ་འདིའི་
 བར་དུ་འདུ་བར་བྱར་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ནི་སྤྱིར་ལམ་
 ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་བྱུང་པར་ལམ་ཀྱི་ངོ་ཐོ་དང་གོ་རིམ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
 འབྱུང་ཞིང་། ཡང་ལམ་ཐབས་ཤེས་ནི་གཞི་བདེན་གཉིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ལ།
 དེ་རི་ལྟར་སྟོས་ཚུལ་ཞིབ་ཅིང་སྤྲ་བར་ཤེས་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་
 མཐའ་དག་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཀྱི་ཁོག་ཏུ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་མཐའ་དག་འདུ་བར་བྱར་ཡོད་དོ། །བསྐྱབ་བྱའི་སྟོང་པ་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་
 བར་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་མཐའ་དག་འདུ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་གཞགས་ཆེ་ལ། དེ་ལྟར་ན་བདག་ནི་རང་
 བཞིན་གྱིས་མ་བྱལ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཞུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་

བའི་གཏན་ཚིགས་གཅིག་ཉིད་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་ཤེས་ན་ལམ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚུལ་ཡང་གང་ཟག་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ལུགས་དང་། རྟེན་
 འབྲེལ་བདེན་མེད་ལ་འདུག་གི་བདེན་གྲུབ་ལ་མི་འདུག་ཚུལ་རིགས་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་ཞིབ་དུ་
 སེམས་པ་ནི་ལྟ་བ་སྟོང་ཚུལ་དངོས་གཞི་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཚུལ་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་མི་ཤེས་ན་ལྟ་
 བ་བསྐྱོམ་པ་སྐད་བྱས་ཀྱང་ཕྱགས་དང་ཡུལ་ནའང་མེད་པས། རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཆགས་
 བ་གལ་ཆེའོ། །གལ་ཏེ་རིགས་ལམ་མི་ཤེས་ན་སྟོན་འདི་ལྟ་བུ་དག་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཡང་
 ཆད་མས་གྲུབ་ན་དབྱད་བཅོད་དུ་གྲུབ་དགོས། དེ་གྲུབ་ན་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བས་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པ་
 དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དབྱད་མི་བཅོད་ན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བས་ཆད་གྲུབ་ཤེས་བྱ་
 ལ་མི་སྲིད་ཉིད་དེ། དབྱད་བཅོད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། ཀུན་ཤེས་སུ་ཆད་གྲུབ་ཀྱི་
 དོན་ནི། ཚུགས་གྲུབ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བྱུང་རོ། །དེ་
 དག་གི་ཞེ་འདོད་ནི་གང་ཡང་ཆད་མས་གྲུབ་ན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་དགོས། དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་
 ན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་འགལ་ཟེར་བར་འདུག་པས་ཆེས་བཞད་གད་དུ་བྱ་བའི་འོས་ཏེ། དབྱ་མའི་
 ཡང་ཅེར་རྫོམ་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་དགོས་ལ་དེར་མེད་ན་ཡོད་པ་དང་འགལ་ཟེར་
 བའི་དངོས་སྒྲའི་གྲུབ་མཐའ་བཟུང་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་གྲུབ་ལ་ལུང་
 རིགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་སེམས་པ་ནི་རྟགས་དེའི་ཕྱོག་ཁྲབ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། རྟེན་
 འབྲེལ་བདེན་མེད་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འདུག་ཚུལ་སེམས་པ་ནི་རྟགས་དེའི་རྗེས་ཁྲབ་
 བསྐྱོམ་ཚུལ་དང་། ཕྱི་ནང་ཆོས་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ལུགས་སེམས་པ་ནི་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་
 ཆོས་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཏེ་མདོ་ཙམ་མོ། །འབྲས་བུ་སྒྲ་ཀྱ་ལྟ་བུའི་ཆོས་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་འང་བརྟེན་
 ནས་འབྱུང་བའམ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་ཐབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དུ་མ་ཞིག་འབྱེད་དགོས་པ་ནི། ཕྱོགས་
 ཙམ་མཚོན་ན། མེད་མི་དུང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་གཅིག་ཙམ་མ་ཆང་ནའང་མི་འབྱུང་བས་གངས་དེས་

ལ་ལྟོས་པ་དང་། ཉེར་ལེན་ས་བོན་ལས་འབྱུང་གི་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་བས་ངོ་བོ་ལ་ལྟོས་པ་
དང་། རྒྱ་ཆོག་ས་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་འཆོལ་ན་མི་འབྱུང་བས་གོ་རིམ་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་སོགས་
ཏེ། ལྟོས་ལུགས་མི་འབྲ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ། བྱེ་མདོ་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་སྟེ་སྟོ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མདུན་གནས་ཀྱི་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་ཟེར། སེམས་ཅམ་ན་རེ། ཀྱན་
བཏགས་ནི་བདེན་པར་མེད་ལ། གདགས་གཞི་གཞན་དབང་ཅམ་ཞིག་ཏུ་ནི་བདེན་ཏེ། དཔེར་ན་
སྐྱུ་མས་སྐྱུ་ལ་པའི་རྟ་སྤང་བཏགས་པ་རྟ་སྤང་གི་ངོ་བོར་མི་བདེན་ཡང་། གདགས་གཞི་དེལ་གིང་
ཅམ་དུ་བདེན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། རང་རྒྱུད་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་དུ་འང་མི་བདེན་ལ།
ཐ་སྐད་སྐྱུ་མ་ཅམ་དུ་རང་མཆོན་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། གཟུགས་བརྟན་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
ཆ་རྒྱལ་ཅམ་མེད་ཀྱང་རྟན་པ་ཅམ་དུ་རང་མཆོན་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། ཐལ་འགྱུར་ན་རེ།
བདེན་པར་མ་ཟད་རྟན་པ་ཅམ་དུ་འང་རང་བཞིན་མེད་དེ། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྤང་བའི་སྐྱ་
ཤད་དེ་རྟོག་བཏགས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྐྱས་པ། དེ་ལྟར་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུལ་ཟབ་བརྗེད་ལུགས། །རིགས་ལམ་མེ་ཡིས་
བཞུས་ནས་ཆོགས་ཚུང་དུས། ཅི་འདོད་སྒྲུགས་སུ་བགྱི་བའི་ངོ་འཆར་འདིས། །སྟོ་ལྟན་མཁས་
པ་མཆར་དུ་ཅིས་མི་འཛིན། །འདི་ནི་གིང་སྐྱུ་ལ་སྟོ་ཆོས་༡༩༤༥། སྟོ་ལ་ཤར་ཤལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
གྱིས་པའོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ། ཀྱན་རྫོབ་འཛོག་བྱེད་ཐ་སྐད་ཆད་མ་ལ་བྱེད་དགོས་མོད། འོན་ཏེ་མ་
བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་ཆད་མ་ལ་བྱེད་ན། སྤྱིར་འཕགས་པ་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་
ལ་ཡོད་མེད་དབྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་འཛོག་རྟེན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅ་མེད་དུ་འགྱུར་
མི་འགྱུར་དབྱེད་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་། མ་བརྟགས་གྲགས་པར་གཏི་ཐུག་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་

དང་། ཀུན་རྫོབ་ནི་མ་རིག་པས་འཛིག་ཅེས་གསུངས་པའང་དབྱད་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་འཛིག་
རྟེན་ཞེས་པ་འཛིག་རྟེན་རང་འགའ་བའི་སྒོ་ལ་རིམ་ལྔར་གྲགས་ཅམ་ལ་བྱེད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་
དགོས་པར་མ་ཟད། འཕགས་པ་སྤུ་ལའང་ཡོད་མི་ཤེས་སོ། །དེ་འདོད་ན་ནི་ཐ་སྙད་ཆད་མ་འཕགས་
པ་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་རྗེའི་གསུང་མང་པོ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དབྱད་དགོས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ། འདིར་ཡོད་མེད་དུ་འཛིག་པ་ནི་ཤེས་ངོ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་ཏེ། དབྱད་
པ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ལ་ལྟོས་ན་ནི་ཡང་མེད་ཅིང་། མ་དབྱད་ཐ་སྙད་པའི་ངོ་ལ་ལྟོས་ན་ནི་ཡང་
དམིགས་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །མ་དབྱད་པའི་སྒོ་ལ་ཆད་མར་རུང་མི་རུང་གི་ཆ་གཉིས་འབྱེད་
དགོས་པ་སྒྲ་བའི་གཞུང་དུ་མི་གསལ་ཡང་། སྤྱི་མ་སྤྱི་ག་རྒྱ་སོགས་ལ་བརྟགས་པ་གང་། །དེ་
དག་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མེད་ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང་ལེགས་པར་གྲུང་བསྐྱགས་ནས་རྗེ་
རིན་པོ་ཆེ་ཉག་གཅིག་གིས་བཞེད་པར་སྒྲུང་ངོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ནི། མ་
བརྟགས་པའི་ཤེས་པ་གནོད་མེད་ཀྱི་ངོར་ཡོད་པ་བཞེད་ཀྱི། གང་ཡང་རུང་བའི་ངོར་ཡོད་པ་ལ་
མི་བཞེད་དོ། །འདིའི་གནད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་སྤྱིར་ཡོད་གོ་ཆད་པར་བཞེད་ལ། མང་པོ་
ཞིག་གིས་ཚུལ་དེ་ལས་བསྒྲིག་ནས་སོ། །འོ་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་ཐ་སྙད་ནི་འཛིག་
རྟེན་ན་རིམ་ལྔར་གྲགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བྱེད་དམ། དེ་ལས་གཞན་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་གང་། དང་པོ་
ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས། གཞུགས་ཆོར་སོགས་བདེན་པར་
གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ་ཞིང་། དེ་འདོད་ན་རང་མཆོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཀུན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ནམ་བཞག་དང་སྒོ་བསྐྱར་པར་
གསུངས་པ་དང་རིམ་ལྔར་མི་འགལ་ཞེ་ན། འདི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །རིམ་ལྔ་ཞེ་ན།
བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་ལྟར་ན། འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན། ཞེས་
པའི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གཞུང་གོང་ལོག་མ་འབྲེལ་བའི་སྒྲིན་འཇུག་གོ། དེར་མ་ཟད། གཞུགས་བརྟན་
 སོགས་ཀྱི་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱས་མོད། ཟུགས་རྟོག་འཇུག་
 མཁན་ཉིན་སྐར་གྱི་ཚོད་ཅུ་མོ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ན་རང་མཆན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་
 པ་རྒྱ་བཞིན་གྱིས་བཞེད་པ་དང་འགལ་བས་བདེན་པ་སྤྲ་མ་ནི་འཛིག་རྟོག་རང་འགལ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉག་གཅིག་གིས་སོ། །འདི་ལ་དོགས་པའི་གནས་ནི།
 ལྟས་བྱིན་འབྲོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་འཛིག་རྟོག་རང་འགལ་བས་འཛིག་གམ། བྱད་པར་
 བས་འཛིག་གམ། གཉིས་ཀས་འཛིག་གང་། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་རི་ལྟར་འཛིག་པ་བཞིན་དུ། དབུ་
 མ་པས་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟོག་དང་སྒྲོ་བསྐྱུན་པར་གསུངས་པའི་འཛིག་རྟོག་དེ་གང་
 ཡིན། གྲུབ་མཐར་སྒྲོ་ཁ་མ་སྤྱོད་པ་ལ་བྱེད་ན་ས་ལམ་སོགས་གྱིས་མ་ངེས་ཤིང་ཐ་སྙད་པའི་
 ཚད་མ་ཅུ་ལ་བྱེད་ན་དེ་སྒྲེ་འཕགས་ཀྱི་ལ་བྱད་མེད་དུ་ཡོད་པས་འཛིག་རྟོག་གི་དོན་སྟོར་
 བར་མ་ཟད། སོངས་ཤིག་ཀྱང་ངོ་། །འགྲོ་ལོ། །སྤྱོད་ཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་འཛིག་རྟོག་གི་གྲགས་
 པ་དང་བསྐྱུན་པར་རི་སྟོད་ཅིག་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །མདོར་ན། འཛིག་རྟོག་གི་ཐ་
 སྙད་ཅེས་པ་མ་དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ཅུ་ལ་བྱེད་ན། དེ་འཁོར་འདས་ཐུན་མོང་དུ་འཇུག་པས་འཛིག་
 རྟོག་ཞེས་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ལ་གོ་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་མིན་པའི་འཛིག་རྟོག་གི་གྲགས་
 ཚོད་དང་བསྐྱུན་ན་རང་གིས་མི་བཞེད་པས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་རིགས་ཤེས་
 ཚད་མ་དང་ཐ་སྙད་ཚད་མ་ཞེས་པ་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཅུ་ལ་བྱེད་ན་རི་སྟོད་
 མཇུག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐ་སྙད་ཚད་མ་མིན་པར་ཐལ་རྟེ། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་ཞུགས་
 པའི་ཕྱིར་ངོ་། །རྟོག་གི་འབར་བ་ནས། རང་བཞིན་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡང་འགྲུབ་
 པར་གྱུར་ན། ཁོ་མོ་ཅག་ལ་ནི་རང་བཞིན་དེ་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་རྟེ། མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རི་བོང་
 གི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་རྟེ། གང་ཞིག་གང་དང་རི་ལྟར་ལྡན་པར་གྱུར་ཅེས་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་

བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །མདོར་བྲིས་ན་གང་ཡང་དོན་དངོས་སོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་
 བ་ཅམ་ཡིན་པ་ནི། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་བ་རོལ་སོ་ལ་འདི་སྟམ་དུ་
 རྟོགས་པར་འགྱུར་རྟེ། ཀུན་གྲང་འཁྲུལ་སྣང་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན་སྟོ་ཡང་འཁྲུལ་སྣང་ཡིན་དགོས་
 བས་འཁྲུལ་སྣང་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། འཁྲུལ་ཟད་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོ་མི་
 མངའ་བར་འདོད་དགོས་སོ། །སྟམ་ན། སྟོ་ཞེས་པ་རྣམ་རྟོག་ལ་བསམས་ན་འདོད་པ་ཡིན་རྟེ།
 གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་
 རྟེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ལ་བསམས་ན་ཆོག་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཉིད་དེ། འཁྲུལ་པའི་སྟོས་པ་ཟད་
 བ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྟོས་བྲལ་གྲང་ཟད་དགོས་ཞེས་འདོད་པར་སོང་བས་སོ། །གསལ་བར་བཤད་
 བ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་གང་རབ་རིབ་ཅན་ཀྱིས་སྐྱེ་ཤད་ལྟར་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་
 སྟོ་འདོགས་པ་ཅམ་ཀྱི་ཕྱིར་ནས་རབ་རིབ་འགགས་པ་ན་སྐར་སྣང་ལྟོག་པའི་ཚུལ་དུ་མ་རིག་
 འགགས་པ་ན་ལྟོག་དགོས་ལ་སྐྱིར་ཀུན་རྫོབ་ལོག་ན་བྱད་པར་རྣམ་ཤེས་གྲང་ལོག་དགོས་པས་
 མ་རིག་སྤངས་པས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་ངི་ལྟར་རིགས་སྟམ་ན། གང་ཆེ་ཞི་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་
 ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་ལན་དང་སྟེལ་ནས་ལན་གདབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

སྐྱ་མའི་ཡོད་འཛིན་ཞེས་པ་ནི་སྐྱ་མའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་
 ཞིང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་སློན་ཅོད་མ་ཡིན་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མིན་ལ། དེའི་བདེན་
 འཛིན་ཞེས་བཤང་སྐྱ་མའི་དོན་དམ་དུ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་ཟེར་བས། དེ་ལ་ནི་སྤྱི་
 མའི་ཡོད་འཛིན་ཏེ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྤྲོད་ལུགས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཞེས་
 པ་སྟེ། དཔྱིས་ཕྱིན་པའོ། །ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མིན་ལ་ཞེས་པས་ནི་དེ་ཀྱང་བཏགས་ཡིན་
 ཞེས་སྟོན་པ་མིན་གྱི། འོ་ན་གང་ཞེ་ན། བདེན་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་ལ་བདེན་འཛིན་དངོས་ཡིན་
 པར་མ་ངས་བས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཞེས་དམིགས་གྱིས་བཀར་

བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འཛིག་རྟེན་རང་འགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ན་ཡང་ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གང་ཞེ་ན། ཡང་སྤྱི་མཐོང་དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མ་ཟད་
 ཅེས་པའོ། །འཛིག་རྟེན་རང་འགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདེན་གྲུབ་ནི། དེ་དག་གིས་བདེན་
 མེད་པ་རགས་གང་དུའང་རྟོགས་མི་རུས་པའི་བྱད་བཞིན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྒྲོ་རང་འགའ་བར་དེའི་
 སྤང་བ་བྱུང་ན་སྒྲོ་རང་འགའ་བར་དེའི་སྤྲོང་བ་མི་འོང་ཞིང་། སྒྲོག་ནས་ཀྱང་མི་འོང་བས། གལ་ཏེ་
 སྒྲོ་རང་འགའ་བར་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་དང་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྤྲོང་བ་གཉིས་ཆོགས་བྱུང་ན། སྒྲོ་
 རང་འགའ་བའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོར་ན་འཛིག་རྟེན་རང་འགའ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་པའི་བདེན་རྟེན་ནི། རུམ་པ་དང་དེའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རྒྱ་མཚན་ནི་འཛིག་
 རྟེན་རང་འགའ་བའི་སྒྲོ་རོང་དེར་སྤང་དང་དེས་སྤྲོང་གཉིས་འཆོགས་མི་འོང་བ་དང་འོང་བ་ལས་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཀ་བ་ལ་བུམ་པས་སྤྲོང་བ་ཅམ་འོང་ཡང་དེར་བུམ་པའི་སྤང་བ་མི་འོང་ཞིང་།
 ལྟ་ལྟར་བར་བུམ་པར་སྤང་བ་ཅམ་འོང་ཡང་བུམ་པས་སྤྲོང་བ་མི་འོང་ལ། དེའི་གཟུགས་བརྟན་
 ལ་ནི་བུམ་པར་སྤང་བ་དང་བུམ་པས་སྤྲོང་བ་གཉིས་ཆོགས་འོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོ་རང་འགའ་བའི་
 རོང་ཞེས་བྱུང་བར་སྤྱར་བར་བྱའོ། །འདིས་ནི་མི་དངོས་དང་སྤྱུ་མའི་མི་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་སྤྱར་བར་བྱ་ལ། གང་དག་སྤྱུ་མ་མཁན་སོགས་གསུམ་ལ་སྤྱར་བ་སྤྲད་བྱས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་
 དོན་མ་དགོངས་པར་ཟད་དོ། །

ན་མོ་གྲུ་བྱ། རང་རིག་འདོད་པའི་ལུགས་ཀྱིས་སྤྲོན་འཛིན་ནི་སྤྲོང་བྱེད་ཡོད་དེ། དུས་
 ཕྱིས་བྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་དེ་བསྐྱབ་པར་མཛད་ལ། དེའང་སྤྲོང་བ་ལ་རང་སྤྲོང་
 གཞན་སྤྲོང་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ཅིང་། གཞན་སྤྲོང་བཀག་པས་རང་སྤྲོང་དུ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་
 གྲུབ་ན་རང་རིག་གི་དོན་གྲུབ་པོ་སྤྲུམ་པའོ། །གཞན་སྤྲོང་རི་ལྟར་འགོག་ན་སྤྲོན་འཛིན་རང་དང་
 དུས་མཉམ། རྩས་གཞན་གྱིས་གྲུབ་ན་དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པ་སོགས་ཏེ། ཐུག་མེད་

དུ་འགྲུང་ལ། དུས་མི་མཉམ་པས་བྱལ་ན་སྔོན་འཛིན་སྐད་ཅིག་བྱི་མས་བྱལ་པ་ལས་འོད་མེད་
ཅིང་། དེའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་བྱི་མ་རྣམས་ཡུལ་སྔོན་པོ་ལ་མི་འཇུག་པར་བལ་ཏེ། ཉེ་བའི་གཟུང་དོན་
བོར་ནས་རིང་བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་སྔ་མ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་
པ་བྱི་མ་དེ་ཉིད་སྔོན་པོ་ལ་མི་འཇུག་ཀྱང་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཤེས་པ་གཞན་ཞིག་སྔོན་པོ་
ལ་འཇུག་པས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྟུམ་ན། མི་འབྟན་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱན་
རེ་རེ་བ་ཡིན་པས། དེ་འབྲའི་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མི་
སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མ་བྱལ་སྟེ། ར་ས་ས་ར་ལྟ་བུའི་སྐྱ་ལས་རོ་མཚོ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་
རིགས་མཐུན་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། མདས་ལྷན་ལའི་
འདབ་མ་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འཁོགས་ཀྱང་འཇུག་པ་སྦྱར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་འཁོགས་པར་མཛོན་པ་
ལྟར། ཤེས་པ་དེ་གཉིས་འཇུག་པ་སྦྱར་བས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་འཁྱལ་པ་
ཡིན་པས། རྒྱད་རེ་རེ་བ་ཡིན་པ་ལ། དེས་རི་ལྟར་གཞོད། ཅེས་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་
འགྲེལ་ལས། དེའི་བྱིར་ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་གདོན་མི་བར་
རང་རིག་པ་ཁས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཐུག་མེད་ཀྱི་སྐྱོན་སྤང་བྱིར་རང་རིག་ཁས་སྤང་
དགོས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་ཤེས་པ་བྱི་མ་ཡུལ་ལ་མི་འཕོ་བའི་སྐྱོན་སྤང་བྱིར་ཞེས་
ཀྱང་སྦྱར་དགོས་ཏེ། མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འདིར་དབྱེད་པར་བྱ་བའི་གནས་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་རྒྱན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷན་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འཁོགས་
པ་ལྟར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་འཇུག་པ་སྦྱར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་མཛོན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་རྣམ་པ་འདད་དུ་རྒྱ་དཔེ་མ་
དག་པར་གསུངས་ཤིང་། གང་མ་དག་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་འཇུག་པ་སྦྱར་བས་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་

སྐྱབས་ཞེས་པ་དེ་ཁོ་ན་མ་དག་ཅེས་སྐྱ་བ་ནི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན། འཇུག་པ་སྐྱར་བ་ཞེས་པར་
བཅས་དགོས་ནའང་། དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་གོ་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་མ་དག་
པར་འདོད་བྱིན་ཆད་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལྷན་ལའི་ཞེས་པ་ནས་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱི་གཞུང་ཆོན་རིལ་པོ་མ་དག་པར་འདོད་དགོས་སོ། །

ལྟོས་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་སུ་བརྟེན་ཚུལ་དང་། བརྒྱད་པས་བརྟེན་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་དཔེར། །ཐུང་བུ་ཡོད་ན་རིང་པོ་
བཞིན། །འདི་སྐྱེས་པ་ལས་འདི་སྐྱེ་དཔེར། །མར་མེ་སྐྱེས་ལས་འོད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་
བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ན་སྤར་ལྟར་ཐུང་བུ་ཉི་བར་ཡོད་ན་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་རིང་པོ་འཛེག་པ་ཡོད་ཀྱི།
མེད་ན་མེད་པ་ལྟར། ལྟོས་ས་ཉི་བར་ཡོད་ན་ལྟོས་ཆོས་ཡོད་ཀྱི། མེད་ན་མེད་ཅིང་། ཡང་འདི་
དོས་སུ་སྒྲོན་མེ་སྐྱེས་པ་ལས་པར་དོས་སུ་སྒྲོན་འོད་སྐྱེས་པར་བད་ཀྱི། གཞན་དུ་ཅིག་དོས་ནས་
ཚུར་བྱུང་བ་དང་པར་ཆད་པ་སོགས་གང་ཡང་མིན་པ་ལྟར་སྒྲོན་འོད་དང་འབྲ་བའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྒྲོན་མེ་དང་འབྲ་བའི་རྒྱ་ཆོགས་པས་སྐྱེས་པར་བད་ཀྱི། བདག་གཞན་སོགས་མཐའ་བཞི་
གང་ལས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་སོ། །འོ་ན་སྒྲོན་འོད་ནས་པར་ཆད་པ་མིན་པ་ཅིས་མངོན་ཞེ་ན། ཉི་
འོད་ཉི་མ་ནས་འཆད་དེ་ས་ལ་འབབ་པ་ཡིན་ན་ཉི་མ་དང་འགྱངས་ཆེ་ཚུང་ཉི་འོད་སོག་སྤྱིར་
ཁས་ལེན་དགོས་ན་དེ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ། ཉི་འགྱངས་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ་སོག་པ་མངོན་
སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་བྱིར་རོ། །སྤང་བ་སེལ་མི་སེལ་གྱི་གནད་ཀྱང་འདི་ལ་ཐུག་སྟེ། དཔེར་ན།
རབ་རིབ་འཛེག་པ་དེ་རབ་རིབ་ལོག་པས་ངང་གིས་སྒྲོག་པ་བཞིན། ཡང་རབ་རིབ་དག་པ་ན་
བཏགས་ཆོས་སྐྱེ་ཤད་ལོག་ཀྱང་གདགས་གཞིའི་བཟའ་བརྟུང་ལོག་མི་དགོས་པ་བཞིན། སྤང་
བ་རི་ལྟར་རིང་ཐུང་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱུབ་པ་དེ་ལྟར་བྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སོ་སོའི་གདགས་གཞི་དང་པན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བྱུབ་པས། གདགས་གཞི་འདི་ཡོད་ན་གདགས་

ཆོས་འདི་ཡོད་ཀྱི་མེད་ན་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གྲུབ་སྟེ་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་ན་འདི་
འབྱུང་། འདི་འགགས་ན་འདི་འགགས། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ་ལས། འདི་ཡོད་ན་ནི་
འདི་འབྱུང་དཔེར། །ཐུང་བུ་ཡོད་ན་རིང་པོ་བཞིན། །ཞེས་ཏེ། འདི་འགགས་ན་ནི་འདི་འགགས་
དཔེར། །ཐུང་བུ་འགགས་ན་རིང་པོ་བཞིན། །དེས་ན་གང་ཐུང་བུར་འཛོག་པ་ནི་གངགས་གཞི་
རིང་པོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་གྱི། རང་དབང་གིས་མིན་པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་དང་དེར་འཛོག་
པ་ནི་རང་རང་གི་གངགས་གཞི་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་གྱི་རང་དབང་གིས་མིན་པས། འདི་ཡོད་ན་
འདི་འབྱུང་གི་ཚུལ་དུ་གྲུབ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐར་ཐུག་པ་དེ་
ལྟར་ལགས། ལྟོས་ཚུལ་འདི་ལ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་ཆེས་ཆེར་བསྟགས་
པའི་ཆོས་གང་ལ་རྟེན་འབྱུང་གི་ཚུལ་འདི་གྲུབ་ན་དེ་ལ་མཐར་ལྟ་འབྲུག་པའི་སྒྲགས་མི་རྟེན་པ་
ཡིན་ཏེ། འབྲུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྟེན་ནས་རབ་བྱུང་བས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། །འོན་ཏེ་དངོས་སྤྲས་ནི། རྒྱ་འདི་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་འདི་ཡོད་པར་བཟལ་གྱི། སྤར་ལྟར་
མིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། །རྟག་ཏུ་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲུག་ཕྱིར། །གང་ཞིག་ཡོད་པས་པན་འདོགས་
བྱེད། །དེ་རྒྱ་དེ་ཕྱིར་བདུན་པ་དང་། །སྦྲེས་ཕྱིར་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དབྱིག་
གཉེན་གྱིས། འདི་ཡོད་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་ནའོ། །ཆར་འབབ་ན་ལོ་རྟོག་སྦྱེའོ། །ཞེས་
སོ། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་རྩ་བ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་མེད་ལ་
ཐུག་སྟེ། སྤར་ལྟར་བཟལ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་གནད་གྱིས་སོ། །རང་
བཞིན་དག་ནི་ཞེས་རང་བཞིན་ཡོད་ན་འཛོག་བྱེད་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་
ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

ཆོག་དོན་ཕྱོད་ཚོགས་སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་འདི། །དག་དབང་ཕྱོད་ཚོགས་ཆོས་
མེད་གྱི་ན་བས། །བསམ་པ་ཕྱོད་ཚོགས་བསྐྱད་མེད་ཀུན་སྦྱོང་དང་། །སྦྱོར་བ་ཕྱོད་ཚོགས་ཆད་

མེད་ཚེ་ལ་བས་བྲིས། །

ཐལ་འགྲུར་ལུགས་སུ་བྱས་ཆེ་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ང་ཙམ་ལ་བྱ་དགོས་པ་འདྲ་སྟེ།
གང་གི་ཕྱིར་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་གཞི་ང་ཙམ་ལ་གསུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་ཅུས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །འོ་ན་གཉིས་པ་འདྲུ་བྱེད་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛོག་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་གསུངས་ཀྱི་ང་
ཙམ་ལ་མ་གསུངས་པ་གང་སྟམ་ན་སྤྲ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་སྤྱན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་སྟོལ་དང་།
ཅིག་ཤོས་སྤྱན་མོང་བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པས་འགལ་བ་མེད་དམ་སྟམ་མོ། །འོ་ན་
ཉེ་དོགས་པ་དབྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ནི། དབུ་མ་ཐལ་འགྲུར་བའི་ལུགས་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་
འཛོག་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བག་ཆགས་འཛོག་པར་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཡོད་ན་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་དང་འགལ་བ་སྟེ།
འདི་ལྟར་བག་ཆགས་འཛོག་ན། དེའི་རྒྱན་ལས་རྣམ་སྤྲོད་འབྱུང་བ་བྱུང་མཐའ་འོག་མ་ལྟར་ཁས་
ལྡངས་པས་ཆོག་པས་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཉེན་དུ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྦྱབ་པའི་ངལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་
སྟམ་སྟེ། དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཞིབ་ཏུ་དབྱེད་དགོས་པར་ཡོད་དོ། །

འདི་ནི་ཤིང་སྒྲུལ་ཆེ་འཆས་༡༩༤༧། སྒོ་ལ་ཤར་བྲལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྲིས་པ།

དབར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །

གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚས་རྩལ་དལ་འབབ་སྤྱང་། །

ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི། །

བྱི་མ་ཡོངས་འཁྱད་ལེགས་བཞད་བདུད་ཅི་འདི། །

དབར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །

ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ། །

གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ། །

རེས་ལེགས་ཙོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་བའི་བྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཤྲུ་
སེང་གེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འཕལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་
དམིགས། ནང་བསྐྱུན་གྱུ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དབར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་
གང་ལ་ཡང་སྤྱར་ཆོག་བའི་དགོ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤྲུའི་དགོ་སྟེང་ཆོས་སྒྲ་བ་དག་དབང་སྟོ་
བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། ། དགེའོ། །

ཚུམ་སྒྲིག་དང་ཁྱེད་ཀྱི་འགན་འཁུར་བ།

དགེ་སློང་ཕུན་ཚོགས་ཚུམ་བཟང་།

སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲིག་སྐྱོར་བ།

ཚུམ་ཡེ་ཤེས་བསམ་གཏན།

རྒྱ་ལམ་རིམ་བུ་དག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།

ཐོད་གཉིས་བ།

བྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།

པར་གྲངས། 110

དེབ་ཚད། 7 X 9.5 in